TUMBOS DEL MONASTERIO DE SOBRADO DE LOS MONJES

Pilar Loscertales de G. de Valdeavellano

volumen I

TUMBO PRIMERO

TUMBOS
DEL
MONASTERIO
DE
SOBRADO DE LOS MONJES

BCD
354
(I)

PILAR LOSCERTALES DE G. DE VALDEAVELLANO

TUMBOS DEL MONASTERIO DE SOBRADO DE LOS MONJES

VOLUMEN I

TUMBO PRIMERO

DIRECCION GENERAL
DEL PATRIMONIO ARTISTICO Y CULTURAL
ARCHIVO HISTORICO NACIONAL

MADRID, 1976

PEDRO LOPEZ GOMEZ

Edita: Servicio de Publicaciones del Ministerio de Educación y Ciencia

Impreso en España

ISBN: 84-369-0070-7 (Obra completa)
ISBN: 84-369-0071-5 (Tomo I)
Depósito legal: M. 36.197.—1976 (I)

Artes Gráficas Benzal - Virtudes, 7 - Madrid-3

La transcripción de los documentos del Tumbo de Sobrado *fue realizada por nuestra querida compañera Pilar Loscertales de García de Valdeavellano. Ya estaba concluida esta primera parte de su tarea cuando murió en trágico accidente de carretera.*

Se desconocía cómo Pilar Loscertales hubiese orientado la publicación del material transcrito, ni los estudios y notas que lo hubiesen acompañado, mas siendo éste, en cualquier caso, la parte fundamental de la obra, el Archivo Histórico decidió publicar lo ya realizado, como homenaje a quien, durante los mejores años de su vida, puso su sólida preparación y su inteligencia al servicio de la Sección de Clero, de la que era Jefe.

Para llevar a cabo esta resolución, el Archivo decidió que dos compañeras se encargasen de la corrección de las pruebas de imprenta y añadiesen una brevísima noticia histórica del Monasterio y tres índices: cronológico, de personas y de lugares, para el más fácil estudio de los documentos que forman los dos tomos del Tumbo.

Así se ha hecho, y con esta publicación quiere el Archivo Histórico Nacional quede siempre presente entre nosotros el recuerdo de Pilar Loscertales, modelo en el trabajo y compañera ejemplar.

TUMBO DE SOBRADO

Descripción del Tumbo.—Situación del Monasterio.—Fecha de su fundación. Sucinta historia del Monasterio a través de los documentos del Tumbo.—Abades de Sobrado.

El Tumbo de Sobrado consta de dos volúmenes, en los que se hallan transcritos gran parte de los documentos de su Monasterio. Están escritos en pergamino, en letra de la mitad del siglo XIII. El primer tomo comprende 196 folios y el segundo 176. Los documentos hacen referencia a privilegios reales y pontificios, donaciones y cambios de particulares, incorporaciones de otros monasterios al de Sobrado, etc.

El documento más antiguo del Tumbo es del año 787, corresponde a una donación de los presbíteros Froila y Leodulfo al Monasterio de San Julián de Coiros, en Villa Palacios, y el último es del año 1355, añadido y escrito con letra posterior, se refiere a un pleito por las heredades del monte Ara entre los hombres de Cidadella y el Monasterio de Sobrado.

Está situado el Monasterio cerca del nacimiento del río Tambre, en el valle de Presares, provincia de La Coruña. Pertenece a la diócesis de Santiago y a la feligresía de San Pedro de Porta. Su partido judicial es Arzua.

En los primeros tiempos de su existencia, y acaso porque en su recinto se asentaba una capilla o iglesia bajo la advocación de San Salvador, el Monasterio aparece en los documentos de esa época con el nombre de este santo, pero, posteriormente, en este Tumbo, figura con el de Santa María de Sobrado.

Fray Antonio de Yepes [1] fecha la fundación del Monasterio, su edificación o restauración por los condes Hermenegildo y Paterna, en el

[1] Fray Antonio de Yepes: *Crónica de la Orden de San Benito,* tomo II, pág. 279.

año 922, mas tanto el padre Flórez[2] como Vaamonde[3] fijan la fecha en el año 952. El error de Yepes debió de producirse por no haber advertido que la X era aspada, como puede observarse claramente en el documento correspondiente que figura en el Tumbo[4], y también por no haber tenido en cuenta que confirma «Viliulfu, Tudense Sedis Episcopus», el cual no era obispo de Tuy en el año 922, sino que lo fue en el de 952.

Anteriormente a esta fecha de 952, y en una escritura citada también por Yepes[5], pero de la que en el Archivo Histórico Nacional no hay constancia, aparece como existente el Monasterio de Sobrado, cuyo abad Gutier y la abadesa Munia hacen donación de la Iglesia de San Juan de Yoanzo a Trabario Osoriz y a su mujer Anunia, en el año 782. En esta escritura podemos comprobar el carácter de «dúplice» de este Monasterio, carácter frecuente en esta época, tanto en los de la regla de San Benito como en los que estaban acogidos a la de San Basilio y San Agustín, condición confirmada en el Tumbo a través de algunos de sus documentos; por ejemplo: en el de su fundación aparece citada la abadesa Elvira[6] con atribuciones sobre todos los habitantes del Monasterio, tanto varones como hembras: «Giluire abbatisse uel qui ea successerit existat spensum in neccessariis uirginum uel religiosarum in loco ipsius deseruientium necnon et fratrum qui in uita sancta ibidem leue Christigeno portauerint iugo...»

En los monasterios «dúplices» no estaba permitida la cohabitación entre monjes y religiosas. La iglesia era común para todos, pero vivían en edificios diferentes, y debían ajustarse a reglas de una gran severidad. En España nunca fueron bien vistos, de ahí no se favoreciera su expansión, si bien algunos tuvieron mucha influencia local, como, por ejemplo, el de San Cosme de Covarrubias cuando doña Urraca, hija del conde don García, fue su abadesa.

La documentación del Tumbo permite seguir la historia de Sobrado con bastante precisión. Después de los fundadores, Hermenegildo y Paterna, sus hijos Rodrigo y Elvira continúan acrecentando su riqueza con la donación a la comunidad de sus heredades y bienes e ingresan los dos en el convento. Otro de los hijos de los fundadores, el obispo Sisnando, hace también donación de gran parte de sus bienes, entre los que figuran diversas villas, cabezas de ganado, ornamentos eclesiásticos, etc.[7] En

---

[2] Flórez: *España sagrada*, tomo XIX, pág. 32.
[3] Vaamonde: *Ferrol y Puentedeume*, pág. 1.
[4] Tumbo I, fols. 3 y 4.
[5] Yepes: *C. O. S. B.*, tomo II, pág. 278.
[6] Tumbo I, fols. 1 v.-3 r.
[7] Tumbo I, fols. 1 v.-3 r.

escritura posterior, de Ramiro III [8], se confirman las donaciones hechas por sus antecesores.

La prosperidad del convento continúa con donaciones de nobles y particulares. Ello fue causa de que fijasen sus ojos en él los condes Segeredo y Adosinda, y alegando ella sus derechos, ambos entraron en él. Era doña Adosinda descendiente de don Gutier, hermano de Hermenegildo, marido de Paterna; este don Gutier fue padre de don Arias, el cual tuvo tres hijos: Arias, Munia y Gutier. De don Arias nació doña Adosinda, y de aquí sus derechos a las tierras del Monasterio, ya que los otros dos hermanos murieron sin herederos.

Los religiosos del convento se sintieron agraviados por esta toma de posesión y fueron muchos los que lo abandonaron, aunque algunos permanecieron en él conservando sus reglas y trabajando sus tierras. Sin embargo, la permanencia de los condes no duró muchos años, pues el rey Fernando I, por parecerle injusta la «invasión» del Monasterio, expulsó a Segeredo y Adosinda, y no sólo restituyó a los monjes todas sus pertenencias, sino que añadió otras y reparó algunas de las haciendas que habían sufrido pérdidas, dejándole bajo su dominio directo.

A la muerte de don Fernando recayó este dominio en la infanta doña Elvira y de ésta pasó a la reina doña Urraca, madre de Alfonso VII, la cual, para agradecer al conde de Traba sus servicios, entregó el Monasterio a sus hijos, Bermudo y Fernando, nietos de Segeredo y Adosinda, como consta en el documento del año 1118 [9]. La influencia de don Fernando y don Bermudo en la Corte y la vida precaria de Sobrado a causa de tantas vicisitudes hicieron pensar que el dominio de los dos hermanos duraría largo tiempo, mas no fue así. En efecto, bien porque llegaron a tener conciencia de que su dominio constituía una usurpación, bien por el ejemplo de rectitud dado por los monjes permaneciendo en sus puestos sin abandonar el trabajo, el hecho es que los dos hermanos, de común acuerdo, después de cuatro años de dominio, decidieron devolver al Monasterio todas sus posesiones y privilegios.

Durante este período se instalaron en Sobrado los monjes del Císter, de afamada santidad, extendida por todo el mundo debido a la vida ejemplar y los milagros de San Bernardo. Estos monjes implantaron de nuevo el ascetismo monacal y cubrieron sus necesidades materiales con su trabajo personal en la tierra, como había sido costumbre en estos lugares, costumbre relajada por los monjes de Cluny, que, alejados de la austeridad monacal y debilitada la disciplina, prestaron excesiva aten-

---

[8] Tumbo I, fols. 38 r.-39 r.
[9] Tumbo II, fol. 6 v.

ción a cuanto suponía vanidad mundana. Así, los monjes del Císter fueron de nuevo ejemplo para cuantos volvían sus ojos a ellos.

En el año 1151, el emperador Alfonso VII y su mujer, doña Rica, de acuerdo con los condes don Fernando y don Bermudo, aumentan los términos del Monasterio con las heredades que poseían en Sobrado [10], donándolas a su abad don Pedro. Más tarde el conde don Bermudo toma el hábito e ingresa como un monje más en esta comunidad. Allí acaba sus días y es enterrado en su capilla.

En los primeros años de la segunda mitad del siglo XII el Monasterio alcanza su máximo esplendor. Es el abad Egidio el que gobierna y son muchos los nobles y devotos que hacen donaciones de tierras y riquezas a cambio de oraciones por el bien de sus almas y por alcanzar la gracia de poder ser enterrados en el lugar. En tiempos de este abad, Sobrado extiende de modo considerable sus límites y llega hasta el mar [11]. Del emperador Alfonso obtiene un privilegio por el que le hace merced de la décima parte de cuanto entrase o se vendiese en el puerto de La Coruña, y es el mismo abad quien adquiere tierras y bienes en puntos de las rías de Puentedeume y Ferrol. Hasta dónde se extienden sus límites puede verse en algunos de los inventarios que figuran en el Tumbo [12].

Atraídos por la ejemplaridad de la vida que llevaban los monjes de Sobrado, otros monjes de monasterios menos importantes se unen a éste. El padre Yepes [13] publica una relación de los que reconocieron esta autoridad e hicieron su incorporación a él con todas sus propiedades y beneficios. Por las mismas razones hay nobles que entregan sus territorios para que se construya una abadía y se nombre un abad que quede bajo la dependencia y dirección de Sobrado. Así lo hizo la condesa Estefanía para bien de su alma y de la de su marido en documento que consta en el Tumbo [14]. Estos mandatos se cumplían fielmente y así puede comprobarse en otro documento en que Alfonso VIII, con su mujer, doña Leonor, concede la heredad de «Vinivives» al abad Bernardo del Monasterio de Valleviride, con obediencia al de Sobrado [15].

La relación del Monasterio con la Corona y el interés de los reyes por favorecer su engrandecimiento, a cambio de conseguir bienes espirituales, puede seguirse, también, en la documentación del Tumbo. Desde Ordoño IV, en el año 958, hasta Alfonso IX, en 1213, son numerosos los documentos de reyes que se hallan copiados en él, si bien existen

[10] Tumbo II, fols. 8 r. y v.
[11] Tumbo II, fol. 139 v.
[12] Tumbo I, fols. 103-104.
[13] Yepes: *C. O. S. B.*, pág. 281.
[14] Tumbo II, fols. 25-26.
[15] Tumbo II, fols. 26 r.-27 r.

otros muchos que se conservan en la Sección de Clero, del Archivo Histórico Nacional, cuyas signaturas pueden hallarse en la obra de don Luis Sánchez Belda [16].

Los documentos copiados en el Tumbo alcanzan un extenso período de la historia del Monasterio. El primero es, como ya se ha dicho, del año 787 y el último del de 1355, aunque entre éste y su inmediato anterior, de 1252, exista un siglo de diferencia. Su época de esplendor alcanzó desde el siglo XII al XIII y es a ella a la que pertenecen la mayoría de los documentos. Con su estudio puede conocerse no sólo la historia de este convento, como hemos dicho, sino la de la región y, lo que es más importante, la de las instituciones, costumbres, formas de vida, etcétera, de esta zona de Galicia que abarca una extensión considerable de su territorio.

Los abades de Sobrado, al igual que los de otros monasterios, contribuyen a su esplendor durante el período de su mandato, de acuerdo con sus cualidades, destacando de forma especial algunos de ellos, a los que reyes, nobles y particulares distinguieron con sus mercedes y donaciones. Por creerlo de interés se reseñan a continuación los nombres de los abades y la fecha más antigua con la que figuran en la documentación del Tumbo. Debemos señalar que una relación completa de abades, hasta el año 1711, aparece en la obra de Yepes ya citada [17], si bien en ella algunos de éstos figuran con fechas de mandato que no concuerdan con las aquí reseñadas.

Didaco, 955.
Guntito, 959.
Petro, 966.
Munia, 978.
Gutier, 1044.
Petro, 1142.
Egidio, 1152.
Hemberto, 1162.
Fernando, 1169.
Egidio, 1172.
Gil, 1179.
Egidio, 1180.
Umberto, 1180.
Fernando, 1185.
Thomas, 1191.
Simeón, 1193.
Bernardo, 1198.
Pelagio Ogequiz, 1200.
Petro Juan, 1202.
Helio o Eliam, 1209.
Henrrico, 1211.
Gundisalvo, 1227.
Gutier, 1228.
Petro, 1232.

Como apéndice de la transcripción de los documentos del Tumbo se incluyen tres índices: cronológico, de personas y de lugares.

[16] Sánchez Belda: *Catálogo de los Documentos Reales de la Edad Media referentes a Galicia.* Año 1935.

[17] Yepes: *C. O. S. B.*, tomo II, págs. 287-289.

En el índice de personas se hallarán nombres repetidos. Se ha creído conveniente hacerlo así, al haber comprobado la diferencia que existe en los años de su actuación, prueba indudable de que no corresponde el nombre a la misma persona.

Los nombres del índice de lugares figuran con la grafía de los documentos y, entre paréntesis, se indican los nombres que se cree identificados con la toponimia actual.

TUMBO I

IN NOMINE DOMINI NOSTRI IHESU CHRISTI AMEN

Incipiunt capitula primi libri de hereditatibus et possessionibus que fuerunt ab antiquo tempore de monasterio Superaddi in diebus regis domini Ordonii et regis domini Ueremundi et regis domini Ranemiri et regine domine Tarasie et regis domini Adefonsi.

I. Hec est prima series testamenti Sancti Iacobi de Superaddo quam fecerunt Hermegildus et Paterna.

II. Testamentum de Siterio Superaddi quod nuncupatur Sancti Saluatoris quod fecit Sisnando episcopus et genitores ipsius Hermegildus et Paterna.

III. Testamentum de monasterio Superaddi quod fecit Hermegildus et Paterna ad augmentationem eiusdem monasterii.

IIII. Testamentum quod dux Rodericus et Eluira confirmauerunt de propriis hereditatibus monasterio Superaddi.

V. Testamentum quod fecit Sisnandus episcopus et frater eius Rodericus cum usore sua Geluira de Superaddo.

VI. Testamentum de Superaddo quod fecerunt Sisnandus episcopus et Hermegildus et Paterna et frater eius Rodericus cum usore sua Geluira.

VII. Testamentum de Sancto Iuliano de Uentosa.

VIII. Testamentum de Sancto Iohanne de Bratis.

IX. Karta conmutationis inter monasterium Superaddi et monasterium Arange.

X. Karta benefactationis *(sic)* de medietate uille Marciani confirmata a Sparigildo.

XI. Karta perfiliationis domine Ledegundie de uilla Felgarie et de uilla Toranti et de uilla Beduarios et de uilla Busto Maiore et de Laureda et de uilla Custodia.

XII. Karta uenditionis de uillare Mandeo facta a Sisimiro cognomento Tatina.

XIII. Testamentum de uilla Tancini et de uilla Perarias quod fecit Astrulfus confessus.

XIIII. Karta uenditionis de hereditate de Salamiro de Laureda quam dedit Seniorina et maritus eius Gundesindus.

XV. Karta quam fecit Ordonius de uillare Codessoso.

XVI. Karta donationis quam fecit Froilanus et Flamula de uilla Christofori.

XVII. Item de uilla Christofori.

XVIII. Karta quam fecit Ponpeianus de Monte de Rania.

XIX. Item de Monte de Rania.

XX. Karta de uilla Codegio.

XXI. Item carta de Codegio.

XXII. Karta de Codegio.

XXIII. Item karta de Codegio.

XXIIII. Karta de Sancto Iuliano de Colinbrianos que ganauerunt Hermegildus et Paterna.

XXV. Item de Sancto Iuliano eodem modo.

XXVI. Item karta de Sancto Iuliano eodem modo.

XXVII. Item de Sancto Iuliano eodem modo.

XXVIII. Item etiam karta de Sancto Iuliano eodem modo.

XXIX. Item de Sancto Iuliano de Colinbrianos eodem modo.

XXX. Item cartula de medietate Sancti Iuliani de Colinbrianos quam dedit Honeredus et filius eius Quintila et filia eius domna Egilo regi serenissimo domno Ordonio principi.

XXXI. Item karta de alia medietate Sancti Iuliani de Colinbrianos.

XXXII. Karta de uilla Noua de Noce.

XXXIII. Testamentum de pomare quod vocatur Merobii in uilla Mariniano.

XXXIIII. Karta uenditionis de uilla Carrio.

XXXV. Karta quam fecit domna Odosinda ad domna Geluira Roderici de Ecclesialba et de Miron Ferar.

XXXVI. Testamentum quod fecit domna Enxemena monasterio Sancti Saluatoris et Sancti Iohanis de Quarto.

XXXVII. Testamentum de uilla de Castro confirmatum a Gundesindo Fernandi.

XI. Karta perfiliationis domine Ledegundie de uilla Felgarie et de uilla Toranti et de uilla Beduarios et de uilla Busto Maiore et de Laureda et de uilla Custodia.

XII. Karta uenditionis de uillare Mandeo facta a Sisimiro cognomento Tatina.

XIII. Testamentum de uilla Tancini et de uilla Perarias quod fecit Astrulfus confessus.

XIIII. Karta uenditionis de hereditate de Salamiro de Laureda quam dedit Seniorina et maritus eius Gundesindus.

XV. Karta quam fecit Ordonius de uillare Codessoso.

XVI. Karta donationis quam fecit Froilanus et Flamula de uilla Christofori.

XVII. Item de uilla Christofori.

XVIII. Karta quam fecit Ponpeianus de Monte de Rania.

XIX. Item de Monte de Rania.

XX. Karta de uilla Codegio.

XXI. Item carta de Codegio.

XXII. Karta de Codegio.

XXIII. Item karta de Codegio.

XXIIII. Karta de Sancto Iuliano de Colinbrianos que ganauerunt Hermegildus et Paterna.

XXV. Item de Sancto Iuliano eodem modo.

XXVI. Item karta de Sancto Iuliano eodem modo.

XXVII. Item de Sancto Iuliano eodem modo.

XXVIII. Item etiam karta de Sancto Iuliano eodem modo.

XXIX. Item de Sancto Iuliano de Colinbrianos eodem modo.

XXX. Item cartula de medietate Sancti Iuliani de Colinbrianos quam dedit Honeredus et filius eius Quintila et filia eius domna Egilo regi serenissimo domno Ordonio principi.

XXXI. Item karta de alia medietate Sancti Iuliani de Colinbrianos.

XXXII. Karta de uilla Noua de Noce.

XXXIII. Testamentum de pomare quod vocatur Merobii in uilla Mariniano.

XXXIIII. Karta uenditionis de uilla Carrio.

XXXV. Karta quam fecit domna Odosinda ad domna Geluira Roderici de Ecclesialba et de Miron Ferar.

XXXVI. Testamentum quod fecit domna Enxemena monasterio Sancti Saluatoris et Sancti Iohanis de Quarto.

XXXVII. Testamentum de uilla de Castro confirmatum a Gundesindo Fernandi.

XXXVIII. Testamentum quod fecit Gudilonis confessa monasterio Sancti Iohannis de Quarto.

XXXIX. Karta donationis quam fecit Munia confessa Guterri presbitero de uilla Froiam.

XL. Karta de uilla Moriani in ualle Mera quam ganauit Munia confessa.

XLI. Karta de testatione de uilla de Prauio in territorio Nendos.

XLII. Karta donationis quam fecit Munia confessa de Sancta Maria de Presedo Guterri confessus.

XLIII. Testamentum quod fecit domnus Aloitus comes de Sancto Uincentio de uilla Ostulata.

XLIIII. Testamentum de uilla Ostulata.

XLV. Testamentum de Brocos quod fecit Guttier Aloitiz.

XLVI. Item de Brocos.

XLVII. Inuentarium de uilla Bidualdiz.

XLVIII. Testamentum de ecclesia Sancte Christine de Felgoso ab episcopo domno Petro confirmatum.

XLIX. Item de uillari Barciloni.

L. Karta de regalengo de Manadelos et de Careli et de Casale de Froga.

LI. Karta donationis de Ioanzo.

LII. Karta donationis quam fecit Retericus abbas domno Adefonso regi de uillis et de ecclesiis de Presares et de monasterio Sancte Marie de Mosoncio.

LIII. Karta quam fecit Godegia de uilla Presares.

LIIII. Item carta de Presares quam fecit Astruuedus.

LV. Karta quam fecit Ueremudus de uilla que dicitur Brocos.

LVI. Karta quam fecit Egica de uinea Sancti Iacobi.

LVII. Karta quam fecerunt filii Santarii de uilla Superaddi.

LVIII. Karta quam fecit Lucedus de uilla de Causo.

LIX. Karta quam fecit Egica de uilla Filisteis.

LX. Karta quam fecit Ranemira de uilla Superaddo.

LXI. Karta quam fecit Helias presbiter de uilla quam dicunt Fontefria.

LXII. Karta quam fecit Adoina de uilla Felgoso.

LXIII. Karta donationis quam fecit Mulio de uilla Frontiniani.

LXIIII. Karta quam fecit domna Enxemena de uilla Maariz.

LXV. Karta quam fecit Godoildea de pumare de Uilla.

LXVI. Karta quam fecit Torantius de uilla Theodildi.

LXVII. Karta quam fecit Gundesindus de uilla Theodildi.

LXVIII. Karta quam fecit Gauinus de Rozada Minore.

LXIX. Karta quam fecit Odrozia de uilla Santini.
LXX. Karta quam fecit Dagadrodia de uillis Sancti Iuliani de Colinbrianos.
LXXI. Karta quam fecit Uandila de agro Odorici.
LXXII. Karta quam fecit Uiliaredus de uilla Salamiri.
LXXIII. Karta quam fecit Menendus de uilla Gaudioso.
LXXIIII. Karta quam fecit Salamirus de uilla Abolini.
LXXV. Karta quam fecit Letasia.
LXXVI. Karta quam fecit Ponpeianus de Mote quod est iuxta riuulum Mandeum.
LXXVII. Karta donationis quam fecit Ponpeianus de uilla Mandeo et de uilla Rozada superiore et de uilla Pinaria et de Laureda et de Cuada.
LXXVIII. Karta donationis quam fecit Donadeus de uilla Oyani.
LXXIX. Karta uenditionis quam fecit Lebora de uilla Marciani.
LXXX. Karta de donationis quam fecerunt filii Auolini de uilla Marciani.
LXXXI. Karta uenditionis quam fecit Gundesindus presbiter de uilla Marciani.
LXXXII. Karta conmutationis quam fecit Isilo de uilla que est iuxta fluuium Mandeo et de uilla Rozada et de uilla Pinaria et de uillari Plano.
LXXXIII. Karta uenditionis quam fecit Egilo de uilla Codegio.
LXXXIIII. Karta quam fecit Gudinus de uilla que est in ripa Mandeo.
LXXXV. Karta quam fecit Leouegodo domno Ueremundo comiti et uxori sue Paterne.
LXXXVI. Karta quam fecit Nodildus de Ferradale.
LXXXVII. Karta quam fecit Sigeredus de uilla Tancini.
LXXXVIII. Kartule quas fecerunt Gutier diaconus et uxor eius Munia et Argioloni abbatissa de uillis Roade secus flumen Mandeo.
LXXXIX. Karta quam fecit Cresconius de uilla Tancini.
XC. Karta quam fecit Gundemarus de uilla Mascareli.
XCI. Karta quam fecit Gaudiosus de uilla Gonderedi.
XCII. Karta quam fecit Uedraili de uilla Gonderedi.
XCIII. Karta quam fecit Ulidi de uilla Gonderedi.
XCIIII. Karta quam fecit Delfonsus de uilla Gonderedi.
XCV. Karta quam fecit Teueranus de uilla Gonderedi.
XCVI. Karta quam fecit Recemera de uilla Gonderedi.
XCVII. Karta quam fecit Scarcila de uilla Gonderedi.
XCVIII. Karta quam fecit Letlle de uilla Gonderedi.
XCIX. Karta quam fecit Adaulfus de uilla Gonderedi.

C. Karta quam fecit Froila de uilla Gonderedi.
CI. Karta quam fecit Fradulfus de uilla Gonderedi.
CII. Karta quam fecit Astruaia de uilla Gonderedi.
CIII. Karta quam fecit Frogia de uilla Riciliani et de uilla Gonderedi.
CIIII. Karta quam fecit Geldemiro de uilla Placenti.
CV. Karta quam fecit Miro presbiter de uilla Placenti.
CVI. Testamentum quod fecit rex Ordonius et uxor domna Urraca regina de Conmisso de Presares monasterio Superaddi.

LIBER PRIMUS

Incipit liber primus de cartulis de hereditatibus et possessionibus Sancte Marie Superaddi hec est prima series testamenti Sancti Iacobi de Superaddo quam fecerunt Hermegildus et Paterna. I.

1

A. 952, Octubre 9

HOC EST PRIMA SERIES TESTAMENTI SANCTI IACOBI DE SUPERADO QUAM FECERUNT HERMEGILDUS ET PATERNA

I

[Christus]. In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti siue honore sancti Saluatoris et sancte Marie uirginis et genitricis Domini, siue sancti Iacobi apostoli uel omnium sanctorum martirum quorum basilica fundata esse dignoscitur in territorio Presares, uilla quod nuncupant Superato discurrente riuulo Tamare. Ego nos Hermegildus et Paterna omnium Dei sanctorum [...] Tempus hoc humane mortalitatis que miseros in hac corruptione deprimit metuendum est ne dum per umbram tante cecitatis nunc tradimur ob umbram quod absit mortis tue inuolutis iustum. Ecce enim adueniendum atque recipiendum unumquemque post que in hoc seculo operatus (+ 4) dies illa domini ponere orbem terre desertum et dare super cunctos iudicium iustum. [Et nisi que] sancte uite studia et bone operationes iustificauerint acta plenissima aliterque modo quis possim ad Dei declinare incendia ut et hic sanctorum precamine apud Deum mereamur prauor declina (+ 5) ingredere atque ut in illo regenerationis die placabilem et misericordiam Domini mereamur [prospectare] dum seculum per ignem ceperit iudicare. Offerimus ecclesie domini et sanctorum omnia supra [±5]

memoriam, id est, ipsa ecclesia que est fundata sub apice urbis quod nuncupant uilla Superato cum suos dextros integros in omnique circuitu siue et domos quas ad ipsa ecclesia construximus uel omnibus intrinsecis domorum seu et omnem hereditatem de Senuario presbitero uel suo ganato quod prius ad ipsa ecclesia fuit et quantum ibidem obtinuit sicut ille per textum scripture ad genitores nostros concessit. Item agro qui iacet secus dextros ipsius ecclesie ad integro, usque in Tamare, et de monte Mediano medietate integra usque in terminos de Frugini, et per terminos de Laureda usque in Gonderedi cum suos exitus et agro quod uocitant Adtani integro. Item uilla quod uocitant Roziata ad integro per suos terminos antiquos, in ualle Nemitos uilla [Melangus] que dicitur [± 6] cum domos uel omnibus intrinsecis suis ad integro, ipsa uilla cum omnibus prestationibus suis. In uilla Codais pumares quos comparauimus de Uistella seu et uillare Requilani ad integro secundum quomodo illum obtinuit genitore nostra dom[na] Argilo cum pumares et exitus suos, uel quantum nos ibidem obtinuimus. Omnes has uillas concedimus ecclesie sancte cum domos, edificiis, com omnia genera pomorum cum pratis, pascuis, padulibus, exitus montium, aquis aquarum cum ductibus suis, uel omnia quicquid apud omnes pertinet in ipsas supradictas uillas, item concedimus ibidem de peculiam nostram, equas X, uaccas XX, boues XVIII, ouelias L, quem ad modum concedimus ecclesie sancte, id est, libros ecclesiasticos, antifonarium, orationum, psalterium, passionum, comicum, sermonum, manualium ordinum, orarium, precum, libellus de uirginitate sancte Marie uirginis siue et senonimarum. Vestimenta ecclesie, id est, uelos principales II palleos, uelos lineos IIII, frontales palleos VII, pallas de sirgo II, lineas III, casulas de sirgo IIII, [± 5] de sirgo I, (+ 3) de sirgo III, cingulo uno, cruce, cortina et capsa deauratos calicem et patena argenteos, candelabrum et incensale, signo ex metalli. Omnia supertaxata quod per singula memorauimus ab omni integritatem post parte ecclesie et sanctorum eius perhenniter concedimus atque confirmamus, siue ad fratres qui ibidem in uita sancta perseuerauerint, possideant omnia iugiter et feliciter perhenniter habituri. Si quis tamen aliquis homo tam pontifex quam comes, sic persona superior uel inferior, auso temeritatis instatus hunc factum testamenti nostri infringere uoluerit et de iure ecclesie quid modicum auferat quod nos ob timorem domini et sanctorum uenerationem contulimus, quicumque ille fuerit, sit excommunicatus et perhenni confusione multatus in conspectu Dei patris omnipotentis et sanctorum apostolorum et martirum eius, sit etiam pabulus eterni incendii et condemnetur cum diabolo in tenebris exterioribus et caligosos perhenniter perferente penas, insuper pariat tamen et aliud tamen quantum pro rapina auferre conauerit, et hunc factum nostrum plenam habeat firmitatem.

Facta series testamenti die VII idus octobris, era DCCCCLX[L]. Hermegildus et Paterna hunc testamentum quem fieri uoluimus manus nostras *[signa]*. Rudericus Menendix cf. *[sig.]*, Munius Gusti Eriz cf. *[sig.]*.

(1.ª col.) Ranimiro Uimariz cf. ts. *[sig.]*, Sauarigus diaconus Fredenandiz cf. *[sig.]*, Petrus Gundesindiz cf. *[sig.]*, Silus presbiter cf., Adaulfus presbiter cf., Teodiuertus confessor cf., Ero Gemundiz cf., Froia Saracini cf., Baltarius Unemundiz cf., Vimara Ordoniz cf., Fulgentius presbiter cf., Gundesindus presbiter.

(2.ª col.) Gauinius presbiter ts. sig., Gundesindus diaconus ts., Spasandus diaconus ts., Tructesindus presbiter ts., Gudinus diaconus ts., Visclamundus diaconus ts., Manilla presbiter cf., Gundesindus diaconus cf.

(3.ª col.) Ortofredus presbiter ts., Vertremirus diaconus ts., Sentarius presbiter ts., Leouildus presbiter ts., Bonosus presbiter ts., Trasulfus presbiter ts., Dauid diaconus ts., Gundesindus diaconus ts., Garsia presbiter cf., Trasuanus presbiter cf., Ildebredus, Barualdus diaconus cf.

(4.ª col.) Menendus Furtiniani ts., Adefonsus Uitani ts., Veremudus Guntini ts., Piniolus Gudini ts., Septimus Gudini ts., Requiritus Gudini ts., Anagildus Mandini ts., Astrulfus confessor cf., Ildebredus presbiter cf., Nunnus presbiter cf., Baitus presbiter cf., Cresconius cf.

Adicio ego Giluira pro remedio anime mee ad domum sancti Iacobi apostoli in uilla Condearegondo hereditatem que fuit de Bonemiro et de Guntina et hereditatem de Gunderigu et de Sendina ab omni integritate sicut illam continuerunt domini sui et postea nos, sic illam concedimus ab ipso apostolo sancto. Giluira manus meas *[sig.]* Adelfus presbiter notuit. Sub Christi nomine Sisnandus Dei gratia episcopus cf. *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 1 r. y v.

2

A. 955, Diciembre 30

TESTAMENTUM DE SITERIO SUPERADDI QUE NUNCUPATUR SANCTI SALUATORIS, QUOD FECIT SISNANDUS EPISCOPUS ET GENITORES IPSIUS

II

[Christus]. Saluatori ac redemptori nostro domino Ihesu Christo, siue et gloriosis martiribus atque post Deum nobis gloriosissimis patronis sancto Iohanni Baptiste, sancto Petro apostolo, sancto Iacobo apostolo, sancto Michaeli archangelo et sancto Pelagio martiri, seu patri Didaco abbati cum collegio fratrum sub manu eius ac sancte regule degentium, pie uiuentium,

Christoque militantium, siue post eum abbati qui regulariter a cunctis fuerit electus et fratribus qui in loco ubi testamentum facimus religiose uixerint atque in uita sancta perseuerauerint. Quorum basilica sita est a nobis et monasterium fundatum territorio Presares prope fluuio Tamare haut procul a monte Mauremorte uilla prefata Superato. Nos exigui famuli uestris Sisnandus licet indignus cathedre sancti Iacobi apostoli et Iriense sedis episcopus, simul cum genitore meo Hermegildo confesso, maiestati tue Deus pater ingenite et filius unigenite Saluatori mundi cum Spiritu Sancto ex ambobus procedenti ex quibus a te accepimus dedimus tibi ut nostri reatus absoluantur flagitiorum uincula. Et licet initia bonorum que in animo gignuntur iustitie operibus deputentur, tamen ea que maiori cumulo ac potiori crescunt in uoto, ampliore remuneratione expectantur in premio. Ille et enim in stadio boni operis sui dirigit gressus, qui ad edificationem habitationemque monachorum tibi seruientium claustra cenobii construit et confirmat. Iccirco offerimus Deo ac Saluatori nostro et apostolis martiribusque suis suprataxatis quod illorum sancto precamine digni efficiamur in dextera tua collocati, cum seculum ceperis per ignem iudicare, unde tunc nobis copiosa merces adueniat perhenniter permansura. Igitur offerimus in ornamento seu ministerio ecclesie tres cruces, unam argenteam de solidis $LXXX^{a}V^{e}$ deauratam, lapidibus preciosis ornatam, alias puras; capsam euangeliorum similiter argentea solidos C^{m} deauratam, lapidibus preciosis ornatam; calicem argenteum solidis L^{a} deauratum cum patena, lapidibus preciosis compositum et alterum argenteum purum; et tres coronas argenteas, quibus unam de X^{La} solidis deauratam, lapidibus preciosis ornatam et duas solidis XL; candelabra tria enea fusilia; canicistales II^{os} exere; lucerna cum pede suo eneum fusile; turibulum argenteum fusilem cum offertura solidis XL^{a}; signos metalli IIII^{or}; velos principales palleos II^{os} et alios subminores IIII; frontales palleas; pallas palleas; dalmaticas IIII; cugullas de sirgo III, item cugullas et albas lineas fusiles; libros antiphonarius duos integros atque perfectos; orationos II integros; manualium integrum; comitum integrum; pasionum; psalterium cum psalmis, canticis et hymnis; hordinos II, unum episcopalem et alterum minorem; precum; orarium in uno corpore; uitas patrum; sinonimarum; regularum instructionum et octo uitia in unum. In seruitio de mensa: fixorium, inferturia, cocleares IIII, trolione uno, omnia ex argento solidis $X^{La}III$, salarem argenteum I, suleieram argenteam I, alium tuillionem eburneum; pataras uel fialas argenteas X, solidis $C^{m}XX^{i}$ et alia de solidis XV; itrias duas; concos II; mutas de mensa integras octo, stramenta lectulorum, galnapes palleas IIII, plumacios palleos IIII, tapetia V, alifafe I, almozalas II, linulas II, galnapes laneas XVIIII, plumacios laneos XI. Simili modo dono et concedo ibidem ego Sisnan-

dus episcopus ipsam uillam nuncupatam Superatum pro anima mea et pro anima genitricis mee Paterne integram, quia dedimus germano meo Ruderico pro illa media que illi ex patre meo uenerat per diuisionem, Adois mediam et Sanctam Leocadiam mediam, que mihi et matri mee uenerant in portionem, et ipsam uillam sepe dictam Superatum ad integrum, domos cum suis intrinsecis, cupas, mensas et cetera utensilia, aquas cum suis ductibus et molendinis, montes cum suis exitibus, pratis, pascuis, paludibus, terras cultas uel inruptas, pumares cum suo terreno, arbores fructuosas siue infructuosas, uel quicquid ad prestitum hominum esse cernitur cum omnibus adiunctionibus suis atque adiacentiis et uillaribus que ad modum in colmellum diuisionis resonat cum omnibus prestationibus suis. Adicio ibi in territorio Uallare uillam uocabulo Gutini, alteram ibi in uilla Papini ecclesiam sancti Iacobi cum prestationibus. In territorio Mera, uillam uocitatam Leocadi. In Britonia, uilla Mediana. In ualle Sarrie uilla Lusano. In territorio Bisaucos, uilla nuncupata Litoriana. In ualle Makis medietatem in uilla de Causo et uillares medios in Platanario. Inter Montanos et Bragantinos, uillam uocabulo Amberonam. In territorio Pistomarcos, uillam cui dicitur Uernimes. In ripa Ulie uillam uocitatam Brocos. In territorio Uentosa uillam cum ecclesiis uocabulo sancte Marie et sancti Iuliani, quas nobis concessit Adefonsus et Senior et Siloni abba. In territorio Castella, ripa fluuio Auie in uilla Rouordanos medietatem de uineis et de uilla quam commutauerunt parentes mei cum Gutier Osoriz et fuit ipsa uilla de Garsia Fortuniz uel de quantis comparauerunt ex aliis. In ripa Uerontie, uillam quam uocitant Uillarino similiter medietatem. In uilla Benedicti uineas et hereditatem integram nuper comparatas. In territorio Montesacro uillam quam nominatur Caneta com cunctis adiacentiis et prestationibus suis. In suburbio patronis nostri beati Iacobi apostoli, loco predicto Compostelle, corte fabricata cum suos ortales et mazanarias in giro plantatas quas empto pretio emimus de Bertenando franco qui illam edificauit, Hermegildo confesor comparauit ipsa corte de ipso franko. Damus communiter Sisnandus episcopus et Hermegildus confessor in finibus territorii Montanos ad partem de Presares uillam que nominatur Castrum et Sanctum Sebastianum pro cuius medietate dedimus ad Rudericum in Montanos uilla de Gafoni. In territorio Presares uillam cui dicitur Monasterium et ecclesiam uocabulo sancta Maria quam commutauimus cum Gundesindo abbate sub tali diffinitione ut habeam Ermegildus ipsas duas uillas iuri meo dum uixero ad opus meum, post discessum namque meum sint post partem predicti monasterii. In foce de Ulia circa salienensem, insulam nominatam Cortegada quam comparauimus de domna Guntina. Omnes istas uillas suprataxatas cum omni-

bus adiunctionibus suis sicut in colmellum resonat atque prestationibus supradicto monasterio testamus atque concedimus. Adicimus uidelicet ibidem mulos qui in stabulo III, et alios multos et cauallos de prato, greges equarum III, greges uaccarum siue boum, greges ouium numero DC, greges caprarum, greges porcorum. Si quis tamen regum pontificali priuilegio seu clericorum uel laicorum per quamcumque usurpationem aut presumptionem fraudulentamue astuciam aliquid ex his oblationibus Deo et sanctis eius atque famulis Christi fratribus concessis condonatisque auferre temptauerit uel in alienam partem transferre uoluerit sit maledictus a Deo et ab omnibus sanctis eius sit excommunicatus et cum Iuda domini traditore sit in perpetuum comdempnatus, sit anathamaranata, id est, abhominatio uel perdictio in aduentum domini; etiam pro temporalibus uenie instantibus penis pariet un denario cuplo conuenienti numero sue perditioni, quod factum nostrum in cunctis plenam obtineat firmitatis rouorem.

Facta series testamenti III° kalendas ianuarii, era DCCCC LX[La] III[a] Sub Christi nomine Sisnandus episcopus hoc testamentum dotis et donationis a me factum et manu mea rouoratum *[sig.]*. Hermegildus confessus hoc testamentum dotis et donationis a me factum et manu mea rouoratum *[sig.]*. Hordonius rex cf. *[sig.]*. Ruderico Muniz armiger regis cf. Arias Pepiz *[sig.]*. Sancius serenissimus princeps cf. *[sig.]*. Rudericus Hermegildi prolis cf. *[sig.]*. Giluira coniux Ruderici cf. *[sig.]*. Adaulfus diaconus Bonelli cf. *[sig.]*. Gauinius abba cf. *[sig.]*.

(1.ª col.) Gundesindus abba cf. *[sig.]*, Hermiarius abba cf. *[sig.]*, Tellus diaconus Teodani cf. *[sig.]*. Nunnus diaconus Silone cf. *[sig.]*, Osorius Romarici cf. *[sig.]*. Spasandus diaconus Assuri cf. *[sig.]*, Gunderigus diaconus Dotis cf. *[sig.]*, Guter[r]i abbati cf. *[sig.]*, Guncti diaconi confessi cf. *[sig.]*, Vistrarius confessus cf. *[sig.]*, Aluitus presbiter et confessus cf. *[sig.]*, Ildefredus confessor cf. *[sig.]*, Vualamirus cf. et cf. *[sig.]*, Ioseph cf. et cf. *[sig.]*, Allantantius abba cf. *[sig.]*, Armentarius presbiter cf. *[sig.]*,

(2.ª col.) Martianus presbiter *[sig.]*, Gauinius presbiter *[sig.]*, Ciprianus presbiter *[sig.]*, Baldemirus presbiter *[sig.]*, Tructesendus presbiter *[sig.]*, Ranimirus diaconus *[sig.]*, Fredenandus diaconus Gutterri *[sig.]*, Rudesindus diaconus Fredenandi *[sig.]*, Vimara diaconus Telloni *[sig.]*, Fufinus diaconus *[sig.]*, Sarracinus diaconus Rapinati *[sig.]*, Erus Osori *[sig.]*, Gimundus Guimiri *[sig.]*, Erus Nunnilani *[sig.]*, Aldiretus Gudini *[sig.]*, Rudericus Filiz *[sig.]*, Nunnus Guterriz *[sig.]*.

Desterigus quasi confessus qui et notuit cf. *[sig.]*.

Tumbo I, fols. 1 v.-3 r.

3

A. 952, Mayo 14

TESTAMENTUM DE MONASTERIO SUPERADDI QUOD FECERUNT HERMEGILDUS ET PATERNA AD AUGMENTATIONEM EIUSDEM MONASTERII

III

[Christus]. Sub nomine sancte et indiuidue Trinitatis Pater quoque et Filii uidelicet et Spiritui Sancti. Nos quoque exigui serui seruorum Domini scilicet Hermegildus et Paterna mole peccatorum depressi et nimium de eternis cruciatibus timidi atque gaudiis paradisi satis auidi. Non nos quoque in desperatione deicimus, quia teste conscientiarum sepe fauemus ac de memoria ipsius seu et intercessione sanctorum suorum fiducia pleni manemus, ut et cruciatibus eternis queamus euadere et gaudia cum electis perfruere, si aliquid boni operis domino ualuerimus obtulere. Ideoque his et aliter nobis accidenti inhesit animis nostris, ut pro remedio animarum nostrarum aliqua de facultate nostra qua nobis dominus condonare dignabit in honorem beatissimi Iacobi apostoli seu et omnium sanctorum quorum reliquie recondite uenerantur in aula que sita esse dinoscitur in loco qui nuncupatur Superato. Concedimus ad ipsam ecclesiam iam dictam ipsam uillam cum omnibus adiacenciis suis extra et infra, scilicet cunctis domibus ibidem constructis cum omnia strumenta uel etiam domui utensilia, terris cultis et incultis, pratis, pascuis, paludibus, aqueductibus earum, arboribus fructuosis et infructuosis undique per terminum designatis. Adnectimus ibidem uillas qui ibidem deseruiant, uidelicet uilla Martiani, uillare Plano, uilla Gunderedi, uilla, que dicitur Codegio ad sanctum Iulianum, uilla Mundini quomodo se discernit de terminis de uilla Roadi usque quo plicant in terminos de uilla Toranti. Infra ipsos terminos uilla uocitata Codessoso, uilla Tanzini et uilla que fuit de Salamiro, exceptis illa quinta que ex inde mandauimus tornare ad ipso Salamiro uel sue mulieri, uillare de Ezebrario quod est in uilla que uocitant Nalare et uilla Aluariza, et uilla Oiani et montem de Ara. Omnes has uillas nominatas concedimus cum omnibus prerationibus suis necnon boues et oues quantas in ipsas uillas applicare ualuimus, uel auibus diuersis generibus, indumenta uel etiam lectorum stramenta, uasa argentea seu et erea ad diuersos usus abta quantam a nobis in loco

iam dicto fuit applicita, vasa lignea usibus humanis apta a cupa usque ad minima conca. Haec omnia taxata uel superius nominata, cuncta domino nostro et martirum suorum offerimus monente nos scriptura diuina qua dicit: «Uouete et reddite domino Deo uestro», et illud: «honora dominum de tua subera». Haec agimus et de sua qua nobis donare dignatus est iuxta prophetam dicimus: «Tua sunt domine omnia et que de manu tua accepimus dedimus tibi». Non quod ipse a nobis aliquid egeat qui cuncta machina mundi creauit et omnia superficiem terre ad utilitatem humani generis adimpleuit, set mauult ille a nobis quod propheta exquisiuit, scilicet, sacrificium laudis. Ideoque hec omnia concedimus ut per manus Giluire abbatisse uel qui ea successerit existat spensum in necessariis uirginum uel religiosarum in loco ipsius deseruientium, necnon et fratrum qui in uita sancta ibidem leue Christigeno portauerint iugo, ut equaliter habeant per capita portione sicuti et religiosas qui Christo fuerint ibidem militature, seu in helemosinis pauperum uel uictu egentium, ad hospicium uiatorum uel ad sustantiam peregrinorum, necnon et pro luminaribus altariorum iam dicti martirum illuminandum. Quod et iuratione confirmamus per diuini numinis maiestate qui cunctis creaturis uisibilibus et inuisibilibus extat autorem. Quod si aliquis homo de magnis uel infimis ad hunc nostrum uotum infringere ausus uenerit, primitus a sinu matris ecclesie existat seclusus et eternis in penis perpetim mancipatus, ultimi examinationis diei non cum electis in gaudia eterna habeat portionem, set locum tetrum cum Christi proditore ad perpetim cruciandum ueniat illi in sortem et in corpore uiuens propriis a fronte careat lucernis, abnegaret illi aures auditus, nares olfactus, manibus tactus et pedibus gressus. Insuper et a parte regis ueniat illi in dampnum omnia hic nominata restituenda in duplo et hec nostrum scriptum perpetim rouore habeat firmum.

Facta series testamenti coram testibus in loco Sancti Iacobi arcis marmorice locus, pridie idvs magii, era DCCCC LX[La]. Hermegildus et uxor mea Paterna hunt tomum exarare maluimus et manu propria confirmamus *[signum]*.

(1.ª col.) Guttierre abba confessus cf. *[sig.]*, Gunzitus abba confessor cf. *[sig.]*, Hodorius confessor cf. *[sig.]*, Aloitus presbiter et confessor cf. *[sig.]*, Gutus confessor cf. *[sig.]*, Didacus confessor cf. *[sig.]*, Allactantius abba cf. *[sig.]*, Gundesindus abba cf. *[sig.]*, Amentanus presbiter cf. *[sig.]*, Martianus presbiter cf. *[sig.]*, Gauinius presbiter cf. *[sig.]*, Baldemirus presbiter cf. *[sig.]*, Tructesindus presbiter cf. *[sig.]*, Petrus presbiter cf. *[sig.]*, Cresconius presbiter cf. *[sig.]*, Engladius confessor cf. *[sig.]*, Vimaredus confessor cf. *[sig.]*, Ennecus confessor cf. *[sig.]*, Silus presbiter cf. *[sig.]*, Destericus presbiter cf. *[sig.]*,

Teton presbiter cf. *[sig.]*, Osorius presbiter cf. *[sig.]*, Hermemirus presbiter cf. *[sig.]*, Froila presbiter cf. *[sig.]*, Agustinus presbiter cf. *[sig.]*, Atina presbiter cf. *[sig.]*, Recaredus presbiter, Zacarias presbiter *[sig.]*, Vistreuius diaconus.

(2.ª col.) Sandinus diaconus et confessor cf. *[sig.]*, Lucidus confessor et cf. *[sig.]*, Aldoretus confessor cf. *[sig.]*, Turefulfus presbiter cf. *[sig.]*, Seruus Dei confessor *[sig.]*, Uistrarius confessor *[sig.]*, Uistremirus confessor *[sig.]*, Sandus confessor *[sig.]*, Cendon confessor *[sig.]*, Romanus confessor *[sig.]*, Tellus diaconus *[sig.]*, Nunnus diaconus *[sig.]*, Gunterigus diaconus *[sig.]*, Addaulfus diaconus *[sig.]*, Gundisaluus diaconus *[sig.]*, Spassandus diaconus *[sig.]*, Menendus Adefonsi *[sig.]*, Ranimirus *[sig.]*, Item Addaufus diaconus *[sig.]*, Lazarus diaconus *[sig.]*, Vimara diaconus *[sig.]*, Gutinus diaconus *[sig.]*, Fredenandus diaconus *[sig.]*, Rudesindus diaconus *[sig.]*, Fofinus diaconus *[sig.]*, Vimara diaconus Telle, Maniulfus diaconus, Anulfus diaconus.

Sub Christi nomine Sisnandus episcopus prior quartus a primo cf. *[sig.]*.

Sub Christi nomine Uiliulfus Tudense sedis episcopus cf. *[sig.]*.

Tumbo I, fols. 3 r.-4 r.

4

A. 959, Noviembre 13

TESTAMENTUM QUOD DUX RODERICUS ET ELUIRA CONFIRMAUERUNT DE PROPRIIS HEREDITATIBUS MONASTERIO SUPERADDI

IIII

[Christus]. In Dei nomine. Ego Rudericus et uxor mea nomine Giluira, dum in coniugio positi fuissemus et filios nobis non essent, communi consensu pariter tractantes, ne quod absit repentina mors subriperet et paupertas nostra inordinata remaneret, salubri consilio eligimus ut inuicem nobis cartula donationis conscribere deberemus, ut unusquisque ex nobis qui alios superuixerit ad integrum omnem paupertatis nostre quod habemus uel quod ad huc cum Dei adiutorio adquirere potuerimus securus debeat possidere. Deoque in alterutrum ab inuicem donamus atque concedimus, id est ego Rudericus iam supradictus uillas prenominatas, id sunt: in territorio Rabbati uilla Boniti cum suas adiectiones, Calabogii, Onorici,

Karrari, Baldemari, Iudeus et uilla Rauioli; in territorio Nemitos, uilla Melangus cum adiectionibus suis, et quas sub uno ganauimus; in Nallari, uilla Salamiri cum adiectionibus suis, villa Secundini, uilla ad Sanctum Petrum, uilla Hermemeri et uillares de Auellaneta; in ripa Minei ad Colegeses, uilla de Sancto Petro; in territorio Latera, uilla Lorarius cum adiunctionibus suis; in Montenigro, uilla Eldeigii; in Montanos, uilla Uaulato cum adiunctionibus suis, uilla Gafoni cum adiunctionibus suis; item in Roupati, uilla Guldari. Similiter et ego Giluira uillas prenominatas quas mihi euenerunt per colmellum diuisionis, siue et que commutauimus cum meos germanos, id sunt: in Nemitos in ripa Mero, secus littore maris, uilla Calamber cum adiunctionibus suis; villas inter Ulia et Deza, uilla prenominata Oriolis cum adiunctionibus suis, Uendurio, Noceta, Bustello, Castro, Botanio et Benesegio, uilla Oliares cum adiunctionibus suis, Lanareo, Auaonio, uilla Antehianta, uilla Bitularios cum adiunctionibus suis, Uaranga, Pemines, et Salgarios; in ripa de Tena, uilla de Mera cum adiunctionibus suis; uillas inter Limia et Katauo; in ripa Nauie, uilla Cendoni cum adiunctionibus suis; villa Britello et Colimbrianos; in ripa de Catauo, uilla Caretello quarta portione; item uilla Ceraesetello in ripa Turbella; in Marina, uilla Pausata, alia uilla Sauariz; in ripa de Durio, uilla de Cauetello quarta portione; in uilla de Antoana quarta portione de uilla de Trauazollo; item in ripa Limie, uilla nova et in ripa Minei circa riuulo Equitanie, uilla Moraria cum adiunctionibus suis. De riuulo Limie quarta portione de illas piscarias. In Darquis IIII[a] portione de illo pinneto quos obtinuit genitori nostro. Istas uillas iam supradictas cum domibus et intrinsecis, uineas, pomares, uaccas, boues, equas, cauallos, mulos, mulas, quadrupedia de qualicumque sint genere, seu altilia uolatilia et nostra criatione que nobis dedita manet, unusquisque ex nobis qui superuixerit apprehendendi, habendi et possidendi dum uita uixerit habeat in perpetuum. Et tamen ratione seruata si nobis dominus filios dederit, ipsi nobis sint heredes, exceptis quinta de omnia que ordinauimus distribuere in ecclesiis et pauperibus et si nobis non fuerint filii omnia desuper notata relinquimus ea a fratribus uel a so[ro]ribus qui in uita sancta perseuerauerint in loco predicto ubi corpusculi nostri requieuerint pro remedium animabus nostris iure perhenni possidenda, quo et iuratione confirmamus per Deum celi et tronunum ecclesie sue quia contra hunc factum nostrum nunqua erimus uenturi ad fringendum.

Notum die ipsius idus nouembris, era DCCCC[a] LX[La] VII[a]. Rudericus Menendiz in hac scriptura benefacti uel titulum donationis a me facta et in conuentu ecclesie sancti Iacobi apostoli arcis marmorice manu propria confirmata *[Sig.]*, Giluira Aloitiz in hac scriptura benefacti uel

titulum donationis a me facta et in concilio Sancti Iacobi apostoli arcis marmorici manu propria confirmata *[sig.]*, Sub Christi nomine Rudesindus episcopus confirmat *[sig.]*, Sub Christi nomine Arias episcopus confirmat *[sig.]*, Sub Christi nomine Sisnandus episcopus confirmat *[sig.]*.

(1.ª col.) Guttier abba confirmat *[sig.]*, Hermegildus confessus cf. *[sig.]*, Recesuindus confessus cf. *[sig.]*, Rudesindus Gauiniz diaconus cf., Godoigia cf., Paterna cf. *[sig.]*, Adosinda ubi presens fui, Armentarius presbiter cf., Ciprianus presbiter cf., Gauinius presbiter cf., Baldemirus presbiter cf., Allactancius abba cf. *[sig.]*, Odorius presbiter cf. *[sig.]*, Aloitus Guttier cf. *[sig.]*, Lucidus Martiniz cf. *[sig.]*, Guntinus confessor cf. *[sig.]*, Adaulfus diaconus cf. *[sig.]*, Ranemirus diaconus cf. *[sig.]*.

(2.ª col.) Desterigus diaconus cf., Tellus diaconus, Nunnus diaconus, Sigeredus diaconus, Gundisaluus diaconus *[sig.]*, Gunterigus diaconus *[sig.]*, Spassandus diaconus *[sig.]*, Osorius presbiter, Didacus presbiter, Gauinius confessus, Baldemirus confessus cf., Eirus presbiter cf., Accaricus cf., Aloitus cf., Rudericus cf., Siseuutus cf., Guttier diaconus.

5

A. 966, Diciembre 10

TESTAMENTUM QUAM FECIT SISNANDUS EPISCOPUS ET FRATER EIUS RODERICUS CUM UXORE SUA GELUIRA DE SUPERADDO

V

[Christus]. In nomine sancte et indiuidue Trinitatis, siue et ob honorem redemptoris humani generis simul et genitrice eius Marie semper uirginis, sancto Iohanni baptiste, sancto Michaeli archangelo, sancto Pelagio Rude martir, siue et omnium sanctorum apostolorum, martirum, uirginum et confessorum in cuius nomine basilica fundata esse dignoscitur et monasterium constructum in territorio Presares prope fluuio Tamare et non procul a monte Mauremorte, uilla prefata Superato. Nos exigui serui seruorum uestri Sisnandus episcopus una cum fratre meo Ruderico simul cum coniuge sua Geluira annuentes corde puro, mentem sanctam *(sic)* et spontaneam in Domino eternam salutem amen. Licet initia bonorum omnium que in animo gignuntur ampliori crescunt in uoto et iccirco aduenit nobis de propriis uoluntatibus et aliquantulum de paupertacula

nostra offerimus omnipotenti Deo et sanctis quod nuper in hoc seriem testamenti resonat, quod primeuo una pariter cum genitore meo diue memorie unanimiter fecimus. Ita cum Dei iuuamine adhuc implere procuramus, ac sic offerimus et concedimus. Ego Sisnandus episcopus adicio adhuc seriem testamenti simul et loco predicto uillas quas prius non concesseram, id est, in ualle Nemitos, uillam quam nuncupant Uarcina medietatem cum adiunctionibus et prestationibus suis; in Pistomarcos, uillam quam dicunt Lobio simile modo et quod deinceps conplicare uel augmentare uel ganare potuero. Ita et nos Rudericus et coniuge mea Giluira concedimus et offerimus loco predicto et sanctorum ibidem manentium uillas nostras proprias quod nostro iuri debitas manent, id sunt, in ualle Mera, uilla uocitata Kabanas cum adiacentiis et prestationibus suis cum omni integritate; in ualle Parriga, uilla que dicunt Sancta Leocadia media secundum eam obtinemus et diuisimus per colmellum; villa Malarici media; in Nemitos, Uarcina media secundum et uos illa alia media, Adois ab omni integritate secundum eam obtinemus, Barua[c]to medio, Calamber integra secundum eam obtinemus; in territorio Bisaquis, Uaulata sicut nobis debita permanet; in Bretonia, Aluariza media sicut et fratri nostro illo medio cum uillares de Platanario cum omnibus prestationibus suis ab omni integritate, uilla Felgoso cum prestationes suas ad integrum, Felgoso ad integro cum ecclesia sancta Cristina cum adiunctionibus suis et uillas pernominatas Argiriz, et Corregota superior et Corregota inferior, uilla Mediana, uilla Sanim et Muscarios, Manadelos quomodo se diuidit de Sancto Laurentio et inde quomodo se diuidit de Dormiana et de Perros et de Linerio cum Toldanos et Uultureira et Monasteriolo et Barciloni cum suis directuris; in Montanos, uilla Gafoni ad integrum cum omnibus prestanciis et adiunctionibus suis; Vaulato cum omni integritate cum prestationibus suis; in ripa Auie, Uillarino medio cum uineis et prestationibus suis secundum eam obtinemus; in ripa Ulie, uillas nominibus Oliares, Bitularios, Lanareo et uillas quas dicunt Sauto integras cum omnibus adiacentiis et prestationibus suis; in terra Portucalis, uilla quod dicunt Cendonis ab omni integritate secundum eam obtinemus, seu etiam omnia utensilia domorum uel edificiorum uel que cum Dei adiutorio a modo et deinceps complicare uel augmentare potuerimus ad integro offerre conamur et cum omni uoce prosecutionis in perpetuum stabiliti. Sub ea tandem ratione seruata ut nos sepedictos patri domno Sisnando episcopo er frater eius Rodericus simul cum coniuge mea Giluira dum uitam adiuxerimus sint omnia nostra communia et pernotata pro uictum et uestitum, tam nostrum quam qui in seruitio Dei nobiscum in ipso prefato monasterio permanserint et unus ex nobis iam supranominatis qui in hac peregrinatione solus superadiuxerit firmi-

nostra offerimus omnipotenti Deo et sanctis quod nuper in hoc seriem testamenti resonat, quod primeuo una pariter cum genitore meo diue memorie unanimiter fecimus. Ita cum Dei iuuamine adhuc implere procuramus, ac sic offerimus et concedimus. Ego Sisnandus episcopus adicio adhuc seriem testamenti simul et loco predicto uillas quas prius non concesseram, id est, in ualle Nemitos, uillam quam nuncupant Uarcina medietatem cum adiunctionibus et prestationibus suis; in Pistomarcos, uillam quam dicunt Lobio simile modo et quod deinceps conplicare uel augmentare uel ganare potuero. Ita et nos Rudericus et coniuge mea Giluira concedimus et offerimus loco predicto et sanctorum ibidem manentium uillas nostras proprias quod nostro iuri debitas manent, id sunt, in ualle Mera, uilla uocitata Kabanas cum adiacentiis et prestationibus suis cum omni integritate; in ualle Parriga, uilla que dicunt Sancta Leocadia media secundum eam obtinemus et diuisimus per colmellum; villa Malarici media; in Nemitos, Uarcina media secundum et uos illa alia media, Adois ab omni integritate secundum eam obtinemus, Barua[c]to medio, Calamber integra secundum eam obtinemus; in territorio Bisaquis, Uaulata sicut nobis debita permanet; in Bretonia, Aluariza media sicut et fratri nostro illo medio cum uillares de Platanario cum omnibus prestationibus suis ab omni integritate, uilla Felgoso cum prestationes suas ad integrum, Felgoso ad integro cum ecclesia sancta Cristina cum adiunctionibus suis et uillas pernominatas Argiriz, et Corregota superior et Corregota inferior, uilla Mediana, uilla Sanim et Muscarios, Manadelos quomodo se diuidit de Sancto Laurentio et inde quomodo se diuidit de Dormiana et de Perros et de Linerio cum Toldanos et Uultureira et Monasteriolo et Barciloni cum suis directuris; in Montanos, uilla Gafoni ad integrum cum omnibus prestanciis et adiunctionibus suis; Vaulato cum omni integritate cum prestationibus suis; in ripa Auie, Uillarino medio cum uineis et prestationibus suis secundum eam obtinemus; in ripa Ulie, uillas nominibus Oliares, Bitularios, Lanareo et uillas quas dicunt Sauto integras cum omnibus adiacentiis et prestationibus suis; in terra Portucalis, uilla quod dicunt Cendonis ab omni integritate secundum eam obtinemus, seu etiam omnia utensilia domorum uel edificiorum uel que cum Dei adiutorio a modo et deinceps complicare uel augmentare potuerimus ad integro offerre conamur et cum omni uoce prosecutionis in perpetuum stabiliti. Sub ea tandem ratione seruata ut nos sepedictos patri domno Sisnando episcopo er frater eius Rodericus simul cum coniuge mea Giluira dum uitam adiuxerimus sint omnia nostra communia et pernotata pro uictum et uestitum, tam nostrum quam qui in seruitio Dei nobiscum in ipso prefato monasterio permanserint et unus ex nobis iam supranominatis qui in hac peregrinatione solus superadiuxerit firmi-

ter cum omni integritate possideat et qui ex nobis primitus ab hac miserrima uita migrauerit, ille qui adhuc uiuens uel incolumis permanserit, legitime currat in obsequiarum elemosinarum pauperum et peregrinorum, deprecantes domini maiestatem ut exaudiat eorum precem et animam abstrahat a baratro et tartaro inferni, quod et acceptum sit omnipotenti Deo amen. Post dicessum uero omnimode nostrum sicut superius diximus omnia supernotata ad locum predictum decernimus permansura, nulli de consaguineis nostris uel propinquis potestatem dandi concedimus nisi fratribus et sororibus qui constituti in uita monastica militauerint. Quod si aliquis homo ausu temerario de regali habitu uel pontificali ordine uel qualibet potestas aut generis homo qui hunc factum nostrum uel in modice temptare inmutare conauerit, quisquis ille fuerit, in primis sit segregatus a Deo et confusus a diabolo et segregatus a cetu fidelium et cum Iuda domini proditore pare supplicio accepiat in eterna damnatione et fiat anathema marenata, id est perditio in aduentum domini et hanc seriem testamenti uel benefacti nostri in cunctis plenam obtineat firmitatis rouorem.

Facta scriptura testamenti uel benefacti sub die IIII° idus decembris, era Mª IIII^{a}.

Sub Christi nomine Sisnandus episcopus in hoc testamentum uel benefactum manus meas cf. *[sig.]*. Cum misericordia domini mei Ihesu Christi ego Rudericus Hermegildi prolix manu mea impono *[sig]*, Giluira Aloiti prolix quem fieri uolui manu mea confirmo *[sig.]*, Aotrulfus diaconus confirmat, Petrus abba confirmat *[sig.]*, Gundesindus diaconus cf., Leouegildus presbiter cf.

Tumbo I, fols. 5 r.-6 r.

6

A. 966, Diciembre 10

TESTAMENTUM DE SUPERADDO QUOD FECERUNT SISNANDUS EPISCOPUS (ET HERMEGILDUS ET PATERNA TACHADO) ET FRATER EIUS RUDERICUS CUM UXORE SUA GELUIRA

VI

[Christus]. In nomine sancte et indiuidue Trinitatis, Patris et Filii et Spiritus Sancti, simul cum genitrice eius Maria semper uirgine, siue et post Deum nobis fortissimis patronis, sancto Iohanne babtista, sancto Michaele archangelo, sancto Pelagio martir, siue et omnium sanctorum, XII apos-

tolorum martirum uirginum et confessorum in cuius nomine basilica fundata esse decernitur et monasterium constructum in territorio Presares prope fluuio Thamare et non procul a monte Mauremorte uilla prefata Superato. Nos exigui serui seruorum uestri Sisnandus episcopus una cum fratre meo Ruderico et cum coniuge sua Giluira, coniuncti in unum tractantes aput nos quidnam fieret post discessum uite huius de nostra hereditate, uel de omnibus rebus nostris habendis, annuentes corde puro, mente spontanea, in timore peccatorum nostrorum mole, et ob honore omnium sanctorum supradictis, ut placitum et ratum maneat in oculis eorum. Licet inicia bonorum omnium que in animo gignuntur ampliori crescunt in uoto. Et iccirco aduenit nobis purisque mentibus, ut aliquamtulum de paupertacula nostra offerremus omnipotenti Deo et sanctis eius. Quod ego iam Sisnandus episcopus feceram testamentum cum genitori meo Hermegildo confesso ad ipsum iam supradictum monasterium de quantum mihi uenerat per colmellum diuisionis. Ita iam nos sub uni adhuc cum Dei adiutorio implere procuramus. Ac sic offero et concedo ego Sisnandus episcopus in loco predicto omnem thesaurum ecclesie et signos mirificos uel omne rerum mobilium quod iam exaratum resonat a primo seriem testamenti, quod hic per longum est proponere. Uillas uero nostras siue seruos uel libertos quos unos ab alios communes facimus, id sunt, quantoscumque in nostros colmellos et in scripturas resonant. Ego Sisnandus episcopus sicut in primo resonat testamento iam uillam nuncupatam Superato cum omnium rerum suarium sicut mihi euenit per colmellum diuisionis; in territorio Uallare, uillam uocabulo Gutini, alteram ibi uillam Papini, ecclesiam sancti Iacobi quas mihi concessit Onoricus presbiter per scripturam firmitatis cum prestationibus suis; in territorio Mera, uillam Leocadi cum pre rationibus suis; in Paliares Sancto Iohanne de Campos media, quam mihi concesserunt per scripturam firmitatis; in ualle Sarrie, uilla Lausario; in Britoniam uilla Mediana; in territorio Bisauquis, uillam Lictorianam; in ualle Maqui, medietatem in uilla de Causo et uillares medios in Platanario; inter Montanos et Bragantinos uillam uocabulo Amberona; in uilla Bracantinos, uilla Anezoure quas emimus de fratres de Destriana; ibi alteram uillam Guntilani quam nobis pariauit congermanus noster Gundesindus Suariz pro nostro mauro que nobis fidiauit pro DCC solidos et fugabit illo; in ripa Thamaris, uillam Sancti Uincencii quam dicunt uilla Ostulata que fuit de Odoario et nobis concessit eam domno Hermegildo episcopo per nostram offertionem; item ibi in ripa Thamaris, aliam uillam que dicunt Nouam quam mihi pariarunt Aloito et suos heredes, et ex parte empto precio emimus et obtimam possessionem fecimus; in Conpostella, corte quam emimus in nostro precio de franco Bretenendo

que ille manibus suis edificauit, in Pistomarcos, uilla que dicitur Uernimes, aliam ibidem Louio que mihi debitam manet de proprios domnos per scripturas firmitatis, uilla que dicunt Curigito que fuit de nostro seruitiale Felix et ecclesiam Sancti Christofori mediam que dicunt Celis, et pomares ibidem que in nostris scripturis resonant; in ripa Ulie, uillam uocitatam Brocos; in territorio Uentosa, uillam cum ecclesiis Sancte Marie et Sancti Iuliani quas nobis concessit Adefonsus et Senior et Siloni abba cum suis adiacenciis ab omni integritate; in territorio Castella [uillas] uocitatas Rouordanos et Uillarino, que sunt in ripa Auie et Ueronza, medias nostras et medias uestras; in uilla Benedicti, uineas emptas precio iusto; item ibi in Gomariz, ecclesiam Sancte Marine quas nobis concesserunt per scripturam firmitatis; intra maris insula Cortegata quas ego et genitori meo empto precio emimus per firmissimam scripturam de domna Guntina et est in foce Ulie; in parte Presares, uillam que nominatur Castro, ubi dicunt Sebastianum Sanctum; item ibi Monasteriolo, Sancte Marie in ripa Nantone ubi dicunt Mosoncio, quas contramutauimus cum Godesindo abba. Simili modo nos Rudericus et Giluira concedimus loco predicto et sanctorum ibi[dem] manentium uillas proprias nostras que nobis debitas manent, id sunt; in ualle Mera, uilla uocitata Cabanas cum omnibus operibus et adiacenciis suis; in ualle Nalare, uilla Salamiri cum aiunctionibus suis, uilla Secundini, uilla Piniario, uilla Sancte Marie que dicunt Egilani, media ecclesia integra, uilla Hermemeri, uilla Frexinito et Maurentani, et pumare de Belleco medio; in ualle Parriga, uillam que dicunt Sanctam Leocadiam mediam secundum nobis debitam manet, uilla Malarici media; in ualle Rabadi, uilla Boniti cum aiacenciis suis, uilla Gauioli cum aiacenciis suis et pomares in Felmiri, terras et pumares in Sancto Christoforo et in Sancto Petro, ad Boconti, uilla Gundari cum insula de Ualeiri, medietate de ambas et quarta de nasario de Sancto Acisclo et alio nasario de Miraci integro cum sua deuesa; item in ripa de Latere, uilla Laurarios et illo uenario de Parriga medio; in ualle Nendos, uilla de Uarzina media, sicut et uos illa alia media cum suis uillaribus: Barbacto et Platanario; Adois ab omni integritate, uillare Spelunce integra, Calambre integra cum adiacentiis suis; in territorio Bisauquis, Uaulato sicut nobis debita manet; in Bretonia, Aluariza media, sicut et uos illa media; in ualle Maquis, uilla de Causo media sicut et uos illa media, cum suis uillaribus integra; in Presares, Feligoso cum suis prestationibus ad integro et cum sua ecclesia; in Montanos, uilla Gafoni ad integro cum suis adiunctionibus; uilla Uaulato cum adiunctionibus suis; in Cardario, uilla quam habemus cum filiis et neptis de Ranimiro; in Castella, Rouordanos medio et Uillarino medio secumdum eas uobiscum obtinemus; in ripa

Ulie, uillas nominibus Uliares, Bitularios, Uaranga, Lanareo, Caruia et uilla de Sauto integras cum prestationibus suis; in terra Portugalis, uilla Cendoni cum opibus et prestationibus suis et alias quantas in nostrum benefactum uel testamentum resonant, que iam ad ipsum sepe dictum monasterium ex parte manent. Adicimus adhuc ad hanc seriem testamenti uel benefacti nostros atonitos et nostras magnificentias que dedimus per nostros infanzones, siue uillas seu argento, uel quecumque de ganato nostro eis dedimus, ut nobis cum eo seruicium exercuissent. Et ego Sisnandus episcope ecclesiam uocabulo Sancte Eolalie qui est iuxta farum Precantium que mihi incartarunt Frorentius presbiter, et nuncupant eam Carolio, et ecclesiam Sancte Marie que iam desuper est exarata. Concesserunt eam mihi fundatoribus ipsius loci in diebus diue memorie domni Ranimiri principis, per scripturam firmitatis, siue et meos atonitos et uillas que meo dato habent meos infanzones, sic omnia uobis concedo sicut et uos mihi simul uestro et nostro castello Aranga cum omne sua prestantia. Hec omnia suprataxata offerimus Deo et sanctis eius, siue et abbati nostro Petrus presbiter, uel post eum in ipso loco regulariter et in uita sancta perseuerauerint fratribus uel sororibus habitantibus et Cristo militantibus regulari uita degentes, normam confessionis patrum sequentes, habeant et possideant iuri perhenniter permansuri et cum omni uoci prosecutionis in perpetuum stabiliti. Sub ea tandem ratione seruata, ut nos sepe dictos patri domno Sisnando episcopo et frater suus Rudericus simul et cum coniuge sua Giluira dum uitam adiuxerimus sint omnia nostra communia desuper notata pro uictum et uestitum, tam nostrum quam et qui in seruicio Dei nobiscum in ipso prefato monasterio permanserint, et unus ex nobis iam supra nominati qui in hac peregrinatione seculi superadiuxerit firmiter cum omni integritate possideat, et qui ex nobis primiter ab hac miserrima uita migrauerit, ille qui adhuc uiuens et incolumis fuerit, legitime currat in obsequiarum helemosinarum pauperum et peregrinorum deprecantes domini maiestatem ut exaudiat eorum precem et animam abstrahat a baratro uel tartaro inferni, quod et acceptum fiat in oculis diuine clementie amen. Post discessum uero omnimode nostrum, sicut superius diximus, omnia supranotata ad locum predictum decernimus permansuram. Nullius ex consaguineis nostris uel propinquis potestatem dandi concedimus, nisi fratribus et sororibus qui constituti uitam monasticam militauerint. Si quis tamen homo ausu temerario de regali habitu, de pontificali ordine seu quislibet potestas aut generis homo, hunc factum nostrum uel inmodice temptare uel inmutilare conauerit uel presumtiuam quempiam admiserit fraudulentam uel astutiam, et oblationibus nostris et gregem dominicum ibidem contrabare uel commiscere uoluerit, quisquis ille

fuerit, in primis sit segregatus a deo et confusus a diabolo et separatus a cetu fidelium et cum Iuda Christi proditore pari supplicium accipiat in eterna damnatione et fiat anathema maranatha, id est, maledictio et perdicio in aduentum domini nostri Ihesu Christi, etiam pro temporalibus atque distantibus penis pariat un denario cuplo conuenienti numero suia perditione et hanc seriem testamenti uel benefacti nostri plenam in cunctis obtineat firmitatis rouorem.

Facta scriptura testamenti uel benefacti nostri IIII° idus decembris, era M[a] IIII[a].

Sub Christi nomine Sisnandus Dei gratia episcopus in hoc testamentum uel benefactum quod fieri elegi manu propria confirmo *[sig.]*, Cum misericordia domini nostri Ihesu ego Rudericus Hermegildi prolix manus meas impono *[sig.]*, Giloira Aloitiz prolix manus meas confirmo *[sig.]*, Astrulfus Bretiz ts. *[sig.]*, Petrus abba confirmans *[sig.]*, Zazitus Albaniz ts. *[sig.]*, Gundesindus presbiter et cf. *[sig.]*, Leouegildus presbiter cf. *[sig.]*, Sentarius presbiter cf. *[sig.]*, Seniorinus clericus cf., Eldefredus cf. *[sig.]*, Sarracinus cf. *[sig.]*, Iquilanem confessor cf. *[sig.]*, Quigioni cf. *[sig.]*, Eicanem cf. *[sig.]*, Trasuarigus cf. *[sig.]*, Erus Gimondiz ts. *[sig.]*, Vistrarius Eroni ts. *[sig.]*, Hermiarius Astrulfiz cf. *[sig.]*, Veremudus rex confirmat pro memoria *[sig.]*, Rudericus Muniz armiger regis cf. *[sig.]*, Fromarigus Uidisclia cf.

Ingressus est rex dominus noster Adefonsus princeps in cimiterio Superaddo die cena domini quod fuit XIIII kalendas maii et confirmauit hunc textum scripture manu sua propria *[sig.]*.

Era L[a] et V[a] post millesima Fulgentius presbiter scripsit per iussionem regis.

Tumbo I, fols. 6 r.-7 v.

7

A. 961, Junio 3 P.

TESTAMENTUM DE SANCTO IULIANO DE UENTOSA

VII

[Christus]. Saluatori ac redemptori nostro Domino Ihesu Christo, siue et gloriosis martiribus atque post Deum nobis fortissimis patronis, sancto Iohanni babtiste, sancto Petro apostolo, sancto Iacobo apostolo, sancto Michaeli archangelo et sancto Pelagio martiri, seu patri Didaco abbati

cum collegio fratrum sub manu eius ac sancte regule degentium, pie uiuentium, Christoque militantium, siue post eum abbati qui regulariter a cunctis fuerit electus et fratribus qui in loco ubi testamentum facio, religiose uixerint atque in uita sancta perseuerauint. Quorum basilica sita est et monasterium fundatum in territorio Presares prope fluuio Thamare, haud procul a monte Mauremorte, uilla prefato Superaddo. Ego exiguus famulus uester Silonem licet indignus abbas, maiestate tue Deus pater ingente et Filius unigenite, saluator mundi, cum Spiritu Sancto ex ambobus procedente, ex quo accepi do tibi ut mei reatus absoluatur flagitiorum uincula. Licet initia bonorum que in animo gignuntur iusticie operibus deputentur, tamen ea que maiori cumulo ac potiori crescunt in uoto, ampliorem remunerationem expectantur in premio. Ille et enim in stadio boni operis sui dirigit gressus, qui ex muneribus a Deo concessis illi placari oblatione pura procuratur. Iccirco offero Deo ac saluatori domino Ihesu Christo et apostolis martiribusque suis suprataxatis, quod illorum sanctum precamine dignus efficia[r] in dextera illius collocari, cum seculum per ignem ceperit iudicare, unde tunc mihi copiosa merces adueniat perhenniter permansura. Igitur offero memetipsum cum medietate de ecclesia Sancti Iuliani et Sancte Marie et omnes domos quas ibi hedificaui, siue et omnem hereditatem ibidem deseruientem quantum uobiscum obtinui per medium, tam ipsa uilla quam et in alias nominibus uillare Sicco, uillare Couum, Marzani, et sunt ipsas uillas in Uentosa sub monte Sumeo, siue et omnem meum ganatum quantum habeo uel deinceps potuero augmentare, sub ea tandem ratione, ut in uita mea habeam illum pro meo stipendio et mea tolerantia. Post obitum uero meum sint omnia supradicta concessa ad suprataxatum ascitorium uel fratribus ibidem in uita sancta perseuerantes, extra hereditatem quem habui de meos parentes in uilla Sancti Stephani qui est iuxta riuulo Areneco, que ad meas germanas uel suprinos concedo. Ceterum uero tam mobile quam inmobile pro remedio anime mee. Et fratres qui hec possederint uel iudicare procurauerint, faciant annuale uel memoriale meum per diem sancti Iuliani ab anno in annum. Si quis tamen regum pontificali priuilegio, seu clericorum, uel laicorum per quamcumque usurpationem uel presumptionem fraudulentamue astutiam, aliquid ex his oblationibus Deo et sanctis eius atque famulis Christi concessis condonatisque, auferre temptauerit, uel in alienam partem transferre uoluerit, sit maledictus a Deo et ab omnibus sanctis eius sit excommunicatus et cum Iuda domini traditore sit in perpetuum condemnatus, sit anathema maranatha, id est, perditio in aduentum domini, etiam pro temporalibus atque instantibus penis pariet un denario cuplo conuenienti numero sue perditioni, quod factum meum in cunctis plena obtineat firmitatis rouorem.

Facta series testamenti III° nonas Junii, era DCCCC LX[La] IX[a].

Silon abba hoc testamentum donationis a me factum et manu mea rouoratum *[sig.]*, Sub Christi nomine Sisnandus episcopus cf., Hermegildus confessus cf., Rodericus Hermegildi prolix cf., Odoarius confessus cf., Leouegildus confessus cf., Sonegildus confessus cf., Ermemirus confessus cf., Sentarius presbiter cf., Eldebredus confessus cf., Mirellus confessus cf., Viliefredus confessus cf. *[sig.]*, Sedeges confessus cf. *[sig.]*, Euenandus confessus cf., Adolinus confessus cf. *[sig.]*, Sedonius confessus cf. *[sig.]*, Victimirus diaconus cf. *[sig.]*, Ermorigus presbiter cf. *[sig.]*, Lucidus diaconus cf. *[sig.]*, Petrus diaconus cf. *[sig.]*, Utantio diaconus cf. *[sig.]*, Menendus diaconus cf. *[sig.]*, Ueremudus clericus cf. Prouecindus clericus cf. *[sig.]*, Ermegildus clericus cf. *[sig.]*, Eldebredus clericus cf. *[sig.]*, Trasuarius clericus cf. *[sig.]*, Adulfus presbiter cf. *[sig.]*, Eruigius confessus cf. *[sig.]*, Sisnandus confessus cf. *[sig.]*, Berane confessus cf. *[sig.]*, Astrulfus confessus cf. *[sig.]*, Riquila confessus cf. *[sig.]*, Et alii multi homines confirmant. Petrus presbiter notuit *[sig.]*.

Tumbo I, fols. 7 v.-8 v.

8

A. 964, Noviembre 29 P.

TESTAMENTUM DE SANCTO IOHANNE DE PRATIS

VIII

[Christus]. In nomine Patris et Filii uidelicet et Spiritus Sancti in secula seculorum amen. Ego Argiuolus presbiter sanus, sana mente integroque consilio, in domino Deo eternam salutem, amen. Memoria mortis et inferni mihi aduenit, uel compuctionis anime et cordis mei uobis dominis inuectissimis ac trihumphatoribus Saluatoris ac redemptoris humani generis et genitricis beate semper uirginis Marie seu et omnium sanctorum martirum, sancti Iohannis babtiste, sancti Pelagii martiris et omnium sanctorum martirum quorum basilica sita est in uilla quam uocitant Superaddo, siue et monasterium fundatum sub regimine et tuitione monachorum, patri domno Sisnando episcopo et est non procul a monte Mauremorte, uel territorio Presarense discurrente riuulo Thamare. Ideo ego sepe dictus Argiuolus annui mihi spontanea mea uoluntate ut conuersarem

in ipso prefato monasterio et contra sepe dictum pontificem et omnem eius congregationem testamentum facerem sicuti et facio de ecclesia uocabulo Sancti Iohannis, quam edificauerunt aui priores et antecessores mei, et reliquerunt eam mihi, ubi nunc et ego edificaui et construcxi domos et parietibus, necnon et hec omnia paret presenti permansura et stabilita. Hanc prefatam uillan que est in uilla que uocitant Pratis, inter Bauegio et aliam uillam quam dicunt Campos, territorio Montanos, discurrente riuulo Thamare, et has uillas que in giro ipsius per nomina eorum uocitatas permanent, id est dono ipsam uillam cum ipsa ecclesia et cum omnes dextros, sicut eam iuri et debito nostro et priorum nostrorum permansit constructa cum edificiis, opibus et pre rationibus suis, et omnia edificia domorum quod ad usum pertinent humanum et stipendium eorum, uictum, uestitum, rescula, molendinis, aquarum ductibus, montium exitus, atque egredientium et regredientium, trado memetipsum post parte monasterii et seruicio Christi, et ubi ego permaneo in militia, ibi uolo ut permaneat prestatio mea. Ideo ipsam sepe dictam ecclesiam cum omne ornatum et ministerium, libros et ordinem ecclesiarum, domibus et omnia que ibi permanent constructa, concedo ad integrum omnia post partem ipsius monasterii, ita ut habeant illam ad stipendium fratrum perseuerantium in seruicio Dei in ipso sciterio ab omni integritate sicuti eam iuri meo debitam mansit, sic eam in prefato loco decerno ut ibi permaneat stabilita, quia scriptum est: «Uouete et reddite domino Deo uestro». Uocem hanc ego misserimus precor audiens, conpuctus dicere cepi: «que de manu tua accepi, do tibi domine Deus meus». Ita ut de hodie die presenti tempore sit ipsa ecclesia suprataxata cum omnem suam adicentiam et prestantiam post parte monasterii ab omni integritate stabilita et adfirmata, et fidelem exhibentem seruitium ad ipso suprataxato monasterio tradita atque concessa, habeant fratres et uos et cui eam concedimus uel quisquis fuerit in ipso loco in uita sancta perseuerante, sit illi tradita atque concessa. Si quis hanc seriem testamenti irrumpere aut infringere uel inmutilare temptauerit quolibet auso temerario, in primis sit segregatus a cetu fidelium et cum sceleratis baratra dimersus, pena perpetua maneat lurturus, et post parte pena placiti regie potestatis, hoc factum et ipsam sepe dictan ecclesiam dublatam et insuper auri libras binas et hanc scrituram testamentum meum plenam in cunctis obtineat firmitatis rouorem.

Notum die et factus testamentus confirmationis III° kalendas decembris, era Mª IIª, anno regis Sancti Ramiri prolix et Irense sedis patri domno Sisnando episcopo.

Argiuolus hunc testamentum a me factum et manu mea confirmatum facere decreui et Christo iuuante compleui et rouoraui *[sig.]*.

Ciprianus confessus confirmat *[sig.]*, Ildebredus confessus cf. *[sig.]*, Iretius clericus cf. *[sig.]*, Sedeies confessus confirmat, Mertilfus confessus cf. *[sig.]*, Uilifredus confessus cf. *[sig.]*, Euenandus confessus cf., Riquilanem confessus cf. *[sig.]*, Uictimirus confessus cf. *[sig.]*, Astrulfus diaconus cf. *[sig.]*, Guntinus diaconus cf. *[sig.]*, Prouesindus diaconus cf. *[sig.]*, Sarracinus diaconus cf. *[sig.]*, Petrus presbiter ubi notat *[sig.]*. Et omnem congregationem sciterii Superato intus et foris, fratrum et laicorum confirmant. Sub Christi nomine Sisnandus episcopus confirmat *[sig.]*.

9

A. 1016, Septiembre 17 P.

KARTA COMMUTATIONIS INTER MONASTERIUM SUPERADDI ET MONASTERIUM ARANGE

VIIII

[Christus]. In nomine Patris et Filii uidelicet et Spiritus Sancti, qui unus extat in trinitate et trinus permanet in unitate Deus, per nunquam finienda semper secula seculorum amen. Nos Munius Nuniz et uxor mea Sanctia Roderici, simul Nepocianus confessus et Hermesinda deouota, una cum collegio fratrum et sororum habitantium in sistorio Aranga, uobis Guttier diaconus et Munie prolix Munione confesse, simul cum collegio fratrum et sororum degentes uobiscum norman sanctitatis et ordinem confessionis in scitorio Superato, eternam in domino Deo salutem amen. Placuit nobis bone pacis uoluntas ut faceremus inter nos cartulas transmutationis, sicut et facimus de uillas iure debitas ad sepedictos monasterios, id sunt: in ualle Parriga uilla quam dicunt Sancta Leocadia media; in ualle Sarria, uilla Lusario. Nos superius nominati Munius et Sanctia Roderici, una cum fratres et sorores de Aranga, damus atque concedimus post parte monasterii Superato, et uobis Gutier diaconus et Munie confesse uilla Sancta Leocadia media, sicut illam obtinuit domna Exemena cum germana sua domna Paterna de susceptione parentum suorum Gundesindus et Senior cum adiacentiis et pre rationibus suis, siue et quantum ibidem habuerunt de ganato uel de comparato per suis antiquioribus terminis per ubi eam illis concesit rex domnus Adefonsus et regina domna Exemena siue et suos homines qui in ipsa carta resonant et ad ipsa uilla deseruiunt, ipsa uilla cum omnibus opibus suis et pre rationi-

bus, siue et suos homines post parte monasterii Superato sint perhenniter permansura. Et nos Gutier diaconus et Munie confesse cum fratribus et sororibus de sciterio Superato damus atque concedimus post parte monasterii Aranga, et uobis sepedictos Munius et Sanctia, in ualle Sarria uilla Lusario cum adiacentiis et cunctis opibus et prestationibus suis, sicut illa obtinuit domnus Sisnandus episcopus et ille habuit de susceptione parent[v]m suorum Hermegildus et Paterna, et illi habuerunt ea de parentes suos et auios Aloitus et Argilo, Gutier et Geloire sicut in nostro testamento resonat, in colmellos et in scripturis, seu et sua creatione, seruos et libertos, siue et ingenuus quantoscumque ad ipsa uilla deseruiunt, omnia suprataxata post parte monasterii Aranga maneat perhenniter stabilitum in omni rouore et perpetua firmitate. Unusquisque quos accepit firmiter et irreuocabiliter obtineat et qui infringere uel inmutilare temptauerit unus ex nobis de ambobus partibus, an per nos an per subpositis personis, tam potentibus, quam etiam et infimis, duplo uel triplo post parte sepedictis monasteriis componat, in super post parte regis solidos D^os^.

Facta scriptura contramutationis die XV kalendas octobris, era LIIII post millesima.

Qui presentes fuerunt et uiderunt:

(1.ª col.) Gutier Munioni diaconus cf. *[sig.]*, Munia confessa cf. *[sig.]*, Munius Nuniz cf. *[sig.]*, Sancia Roderici cf. *[sig.]*, Nepotianus confessor cf. *[sig.]*, Ermesinda deouota cf. *[sig.]*, Adelfus abba cf. *[sig.]*, Petrus Zitizi ts., Leouildus presbiter ts., Munia deouota ts. *(2.ª col.)* Egas presbiter ts., Lucidus presbiter ts., Veremudus presbiter ts., Sisnandus presbiter ts., item Sisnandus presbiter ts., Fufinus presbiter ts., Matreuita deouota ts., Aragunti deouota ts. *(3.ª col.)* Sendina deouota ts., Eita Munici ts., Sendino Roderici ts., Menendo Amiquiz ts., Froila Amiquiz ts. Auinius presbiter qui notuit et cf. *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 9 r. y v.

10

A. 943, Noviembre 3 P.

KARTA BENEFECTATIONIS DE MEDITATE UILLE MARCIANI CONFIRMATA A SPARIGILDI

X

In Dei nomine. Ego Sparuildi uobis Hermegildus et Paterne, placuit mihi atque conuenit, nullis cogentis imperio nec suadentis articulo, set propria mihi accessit uoluntas ut uobis iam dictis facerem textum scripture uendicionis uel donationis de mea uilla propria quam habeo in ualle Presares, uocabulo Marciani, medietatem de quantum in ipsa uilla habeo, tam de parentum quam etiam et de comparatum, uel etiam quam habeo per textum scripture, uobis commutatum. Id sunt domos cum edificiis suis, pumares, terras cultas uel incultas, arbores fructuosas et infructuosas, exitus montium uel quantum ad prestitum hominis est; ipsa uilla ut uobis superius resonat do atque concedo et prendidit ipsam medietatem in mea quinta inter meos filios et neptos, et illas alias quatuor portiones dimitto in illa alia medietate in ipsa uilla Fulgenti et Frexinitum, uilla ad Sancta Maria, in Careli uilla Olani et Gonderedi; et accepi de uos in precium pro ipsa mea medietate que uobis dedi, uictum atque uestitum que ipsi mei filii uel nepoti uerbum fecerant pro dare et minime inde complebant. Ita ut de odie die uel tempore medietatem de ipsa uilla que superius resonat de meo iure abrasa et in uestro iure et dominio sit tradita atque concessa. Si quis tamen quod fieri minime credo aliquis homo contra hunc factum meum uenerit ad irrumpendum tunc extra uel infra parti mee atque parti uestre, ipsa uilla dublata uel quantum ad uos fuerit meliorata.

Facta cartula uenditionis uel donationis III° nonas nouembris, era DCCCC[a] LXXXI[a].

Sparuildi in hac kartula uenditionis manu mea *[sig.]*,

Qui presentes fuerunt quando ipsa cartula rouorauit isti sunt: Guimara ts., Hermegildus ts., Sisnandus ts., Piniolo ts., Sango ts., Fisoro ts., Andreas ts., Segeredu ts., Osormeo ts., Deocristo ts., Titila ts., Gudesteo ts., Donon ts., Piniolu Gudininci ts., Flaino ts., Munio ts., Addaulfus presbiter scripsit.

Tumbo I, fol. 10 r.

11

A. 945, Julio 25

KARTA PERFILIATIONIS DOMNE LEDEGUNDIE DE UILLA FELGARIE, ET DE UILLA TORANTI, ET DE UILLA BIDUARIOS, ET DE UILLA BUSTOMAIORE, ET DE LAUREDA, ET DE UILLA CUSTODIA

XI

[Christus]. In Dei nomine. Ego Leodegundia una cum filiis meis, uobis Hermegildo et Paterna. Placuit mihi atque conuenit, nullo cogentis imperio nec suadentis articulo, sed propria mihi accessit uoluntas, ut facerem uobis iam supranominati textum scripture profiliacionis sicuti facio de omne mea hereditate quicquid uisa sum habere, id est, uilla quod uocitant Felgaria et uilla que uocitant Toranti et alia uilla que uocitant Letularios et alia uilla in Busto maiore et uilla Laureta et uilla Custodia. Dono atque concedo omnes istas uillas superius dictas cum domos et cum intrinsecis suis, pumares, perarios, amexenarias, arbores fructuosas uel infructuosas, terras cultas uel incultas, aquas cursiles uel incursiles, pratis, pascuis, padulibus, montibus cum suos exitus. Ita ut de odie die et tempore de meo iure sint abrasae et in uestro iure et dominio sit tradita atque concessa, habeatis uos et omnis posteritas uestra firmiter. Si quis sane quod fieri non credo aliquis homo uos proinde calumniauerit tunc extra et infra parti mee partique uestre quod ualere constat ipsa hereditate duplata et uobis perpetim sit habita.

Facta cartula donationis die VIII° kalendas augustas, era DCCCC^{a} LXXXIII^{a}.

Ledegundia in hac cartula donationis a me facta manu mea *[sig.]*, Arosindo confirmans. Exion a persona de mea muliere nomine Mostatia cf. *[sig.]*, Fromosenda cf., Qui ibidem fuerunt isti sunt: Goduegia cf., Gauinius confessus ts., Froila ts., Adelfio presbiter ts., Sentario ts., Ero Gemunoici ts., Auezano ts., Gidiberto ts., Leouildus presbiter scripsit *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 10 r. y v.

12

A. 945, Mayo 15 P.

KARTA UENDITIONIS DE UILLARE MANDEO FACTA A SISIMIRO COGNOMENTO TATINA

XII

[Christus]. In Dei nomine. Ego Sisimiro cognomento Tatina uobis Hermegildo et Paterna. Magnum est enim titulum donationis in quo nemo potest actum largitatis irrumpere, et ideo arto animo et propria mea uoluntate placuit mihi ut facerem uobis textum scripture uendicionis sicuti et facio, de uillare meum proprium quem hauit mea auola Sigefrida incartatum de domna Annisco, et est ipso uillare iam supradictum in uilla que uocitant Mandeum, territorio Maquis et accepimus de uos in aderatum et firmum precium equa colore rosela et alium precium quod mihi bene complacuit. Ipsum uillare iam supradictum uobis uendimus atque concedimus sicut illum habuit mea auola iam supradicta per textum scripture incartatum de domna Unisco et quicquid inde agere uel iudicare uolueritis in omnem habeatis potestatem. Si quis tamen homo, quod fieri non credo, contra hunc factum meum uenerit ad irrumpendum uel uenerimus, tunc extra uel infra, pars mea partique uestre, omnia quod superius resonat duplatum uel triplatum et quantum ad uos fuerit melioratum perpetim habiturum.

Facta cartula uendicionis idus maii, era DCCCC LXXXIII[a].

Sisimiro in hac cartula uendicionis manu mea.

Qui presentes fuerunt isti sunt. Fulgentio ts., Sarracino ts., Artriafo Bretiz confessor ts., Beasco Semeniz ts., Sisnando ts., Munio ts., Uimara confessus ts., Hermegildo ts., Leouildo ts., Flaino ts., Sgemundo ts., Addaulfus presbiter scripsit *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 10 v.

13

A. 968, Marzo 24 P.

TESTAMENTUM DE UILLA TANCINI ET DE UILLA PERARIAS QUOD FECIT ASTRULFUS CONFESSUS

XIII

[Christus]. In nomine Patris et Filii uidelicet et Spiritus Sancti, siue ob honorem sancti Saluatoris et sancte Marie uirginis et XII apostolorum, sancti Iohannis babtiste et sancti Pelagii martiris et sociorum eiusdem. Ego Astrulfus confessor et coniuge mea Sarracina cum peccatorum mole depressi fiduciaque sanctorum meritis respiramus, qui etiam criminis reatui nostro sepe pauescimus, ut ego nos miserrimi per uos sanctissimi iam memorati martires reconciliari mereamur, uotis omnibus imploramus. Scriptum est enim: «Vouete et reddite domino Deo uestro». Quod ideo deuotioni nostre extitit ut de paupertacule nostre sancte ecclesie conferre deberemus, donamus atque concedimus ad locum sancti Saluatoris et sociorum eius in monasterio Superato, qui est fundato sub urbio Mauremorte, discurrente riuulo Tamare, territorio Presarense, ubi ego Astrulfus confessor anima et corpore cupio requiescere, id est, concedimus nostram rationem in uillare que dicitur Tanciri quod habemus per nostras scripturas uel comparationes, terras, pumares, uel omnem prestantiam uillare ipsius quantum nos ibidem competit, uel quantum nobis dederunt uel uendiderunt filios de Gudia per suos terminos, et iacet ipso uillare inter Mundini et Laureda, et alio uillare que dicunt ad Perarias qui iacet inter Uitiani et carrale de Uereda que uadit de monasterio ad castro de Roati, inter quos dedit domnus Gunderigus filio nostro Ruderigus, et ille nobis reliquit post obitum suum, et nos ibidem ganauimus duas portiones integras, quas damus atque concedimus ad hunc locum iam superius dictum pro remedio anime nostre, uel omnem congregationem habitantium loci ipsius, ut quicquid ibi cultor extiterit et in uita sancta perstisterit, uidelicet ipsam hereditatem iam memoratam post parte ipsius monasterii pro uicto atque uestito deseruientium perhenniter habituri. Quo et iuratione confirmamus per Deum et regnum glorie sue, quia nunquam uenturi erimus ad infringendum hanc scripturam. Quicumque uero proximus uel extraneus contra hanc scripturam ausus fuerit uenire, in primis

sit excommunicatus et confusus af omni cetu fidelium et ecclesie, et insuper damna secularia et iudice insistente, pariet ipsa hereditate duplata uel quantum ad uos fuerit meliorata, et uobis perhenniter sit habitura.

Facta scriptura testamenti uel concessionis die VIIII° kalendas aprilis, era M^a^ VI^a^.

Astrulfus confessor et coniuge mea Sarracena in hac scriptura testamenti uel concessionis manus nostras rouoramus *[signa]*, Rodericus Menendi prolix cf. *[sig.]*, Giloira Aloiti prolix cf. *[sig.]*, Didacus Roderici cf. *[sig.]*, Ilduncia Uimarani cf., Vistrarius cf. Armentari *[sig.]*, Aloitus diaconus Galendoni cf., Obstromirus presbiter et cf. *[sig.]*, Hermiarius Astrulfiz cf., Gundesindus Aloitiz cf., Recemondus cf., Arias Aloitiz cf., Uistrarius Eroni cf., Algaster Reueliz cf., Aloitus Fredenandiz cf., Petrus presbiter cf., Reuelius presbiter cf., Elarinus presbiter cf., Salamirus presbiter et alii plures cf., Ansuetus presbiter cf., Rudericus presbiter cf., Adelfius licet indignus notuit *[sig.]*.

14

A. 942, Octubre 18 P.

KARTA UENDITIONIS DE HEREDITATE DE SALAMIRO DE LAUREDA, QUAM DEDIT SENIORINA ET MARITUS EIUS GUNDESINDUS

XIIII

[Christus]. In Dei nomine. Ego Seniorina uobis domnis nostris Hermegildus et Paterna. Placuit mihi propria mea uoluntate ut facerem uobis textum scripture sicut et facio de omne nostra hereditate, tam mea quam et de meo marito nomine Gundesindo, quam habemus in territorio Loureta subtus Mauramorta, et est ipsa hereditas nostra de parte de sogro meo Salamiro, et patre de meo marito Gundesindo et uendidit ipso meo marito mea hereditate et incommuniabit mihi suam hereditatem per scripturam et ego, iam superius nominata Seniorina, do sextam portionem integram de omne hereditate de Salamiro, terras, pumares, uel quantum ad prestitum hominis est, pro illo prestito de Onigo quod non habemus unde dare, ut de hodie die uel tempore ipsa hereditate iam dicta sexta integra de meo iure sit abrasa et in uestro iure sit confirmata. Si quis tamen quod fieri non credo contra hanc scripturam ad irrumpendum

uenerit uel uenero tunc habeatis potestatem ipsa hereditate dublata et uobis perpetim habitura.

Facta scriptura uenditionis XV kalendas Nouembris, era DCCCC[a] LXXX[a].

Seniorina in hac scriptura quod fieri uolui manu mea *[sig.]*,

Qui presentes fuerunt: Lali, Lubello, Eilo, Gundisalua, Fisiuertum, Maria, Leocadia.

Tumbo I, fol. 11 r. y v.

15

A. 945, Julio 18 P.

KARTA QUAM FECIT ORDONIUS DE UILLARI DE CODESSOSO

XV

[Christus]. In Dei nomine. Ego Ordonius et uxor mea Gemula uobis domna Paterna. Placuit nobis atque conuenit nullius quoquegentis imperio nec suadentis articulo, set propria nobis accesit uoluntas ut faceremus uobis textum scripture incommunicationis, sicuti et facimus de uillare nostrum proprium quem habemus de parentum nostrorum Froila et matre mea Aragunti, et ego Gemula de patre meo Hermegildo et de matre mea Rodosildi, et est ipse uillare in uilla que uocitant Codessoso per terminos de rio Couello et inde per terminos de Nauefracta et inde per terminos de Ecclesia alua, omnia ipso uillare per suos terminos, medietate de illo uobis donamus atque concedimus, id sunt, terras cultas et incultas, aquas cursiles et incursiles, pratis, pascuis, padulibus, montibus cum suo exitu, omnia quod de super resonat medietatem uobis donamus atque concedimus, ita ut de hodie die et tempore de nostro iure sit abrassa et in uestro iure et dominio sit tradita atque concessa; habeatis uos et omnis posteritas uestra perhenniter. Si quis sane quod fieri non credimus aliquis homo contra hanc cartulam uenerit ad irrumpendum uel uenerimus, que per iudicio [de]uendere non possumus, tunc extra uel infra pars nostra a partique uestre quod ualere constat ipsa hereditate dublata et uobis perpetim habitura.

Facta cartula uendicionis die XV kalendas augustas, era DCCCC[a] LXXX[a] III Ordonius in hac carta [dona]tionis a me facta et manu

mea *[sig.]*, Gemula in hac karta donationis a me facta manu mea *[sig.]*, Eliacer presbıter ts., Salamiro ts., Menendo ts., Sendamiro ts., Joseph ts., Sisnandus ts., Froila ts., Benoso ts., Leouildus presbiter scripsit *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 11 v.

16

A. 950, Octubre 10 P.

KARTA DONATIONIS QUAM FECIT FROYLANUS ET FLAMULA DE UILLA CHRISTOFORI XVI

[Christus]. In Dei nomine. Ego Froilane et Flamula uobis Hermegildi et Paterna in domino Deo eternam salutem, amen. Placuit nobis atque conuenit nullius cogentis imperio neque suadentis articulo, set propria nobis accesit uoluntas ut uobis iam dictos Hermegildo et Paterna facimus cartula donationis de portiones nostras quas habemus in uillas prenominatas, uilla Abolim et uilla Christofori quantum in eas habuimus comparatas per nostras scripturas uel de parentum et auiorum nostrorum, id est, portione de Leouerona integra, portione de Oda[t]ello integra, portione de Iuliano media, portione de Miro integra, tam de parentes de Miro quam etiam et de suo ganado. Et in uilla Abolini portione de Donnella integra, portione de Ganoi integra, de portione de [Ad]osinda tercia, portiones de Zaria et de Zoldana integras, portione de Osoredo integra. Istas portiones sic quomodo in scripturas nostras resonant, omnia ab integrum uobis damus atque concedimus, id sunt, terras cultas uel incultas, montes, fontes, pratis, pascuis, padulibus, exitus montium, accessum uel recessum, aquas cursiles uel incursiles, petras mobiles uel inmobiles, pumares, cortiniares, amexenares, ceresales, rouoreta, arbores fructuosas et infructuosas, uel quicquid ad prestitum hominis pertinet in ipsas uillas quantum nos ibidem competent, omnia ad integrum uobis donamus atque concedimus, et habent iacentia ipsas uillas iuxta riuulo Tamare, territorio Presarense, pro quo nos ibidem accepimus de uos in nostra offertione, id est, cauallo colore rosello, asino preciato de III boues, et uos dedisti et nos gratis accepimus, ita ab hodierno die et tempore sint omnes nostras portiones in ipsas uillas integras de iuri nostro abrasas et in uestro iure et dominio sint traditas atque concessas, habeatis uos et omnis posteritas uestra et cui illa relinquere uolueritis, libera in Dei nomine ha-

beatis potestate. Si quis sane homo quod fieri non credimus de parte nostra contra hanc cartam donationis uenerit ad irrumpendum aut nos uel quolibet homo que nos in iudicio deuendere non potuerimus post parte uestra, tunc inferat pars nostra partique uestre quantum ipsa hereditate ualet duplata et uobis perpetim habitura.

Facta cartula donationis VI° idus octobris, era DCCCC LXXXVIII[a]. Froila et uxor mea Flamula in hac cartula donationis manus nostras *[sig.]*, Osorio Menendiz *[sig.]*, Odosinda ts., Martino ts., Onorigus ts. *[sig.]*, Zaide ts., Gettarigo ts., Ennego presbiter ts., Geodila ts., Sentarius presbiter ts.

Tumbo I, fol. 12 r.

17

A. 976, Mayo 14 P.

ITEM DE UILLA CHRISTOFORI
XVII

[Christus]. In Dei nomine. Ego Rizila et uxor [sua] Teodildi, uobis domna Giloira et fratribus de sciterio Superato, in domino eternam salutem amen. Placuit nobis propria nostra uoluntate ut faceremus uobis cartulam uenditionis sicut et facimus de uilla nostra propria quam habuimus de quondam parentum nostrorum Geuerani et Garsiola, et est ipsa uilla uocabulo Christofori locum predictum ubi ipsi parentes nostri habitauerunt, non procul ab ipso monasterio de omnia quicquid ibi nobis iure debitum mansit medietatem concedimus ut simus liberi et absoluti de censo de ipso monasterio et pro illo alia medietate accepimus de uos iouenca que nobis complacuit, et ita ab omni integritate concedimus omnia quantum ibi habuimus inter nostros fratres uel heredes, damus uobis casas cum suos solidos, pumares cum suos terrenos, accessum uel recessum, omnia quantum concludit et diuidit per suos terminos antiquos, quantum post parti nostre adquirere potueritis liberam in omnem habeatis potestatem. Si quis contra hanc cartulam uenire temptauerit, tunc parte ipsius monasterii ipsa uilla dublata et uobis perhenniter habitura.

Facta cartula uenditionis II[e] idus maii, era millesima XIIII[a].

Rizila et Teodildi in hac cartula manus nostras *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Astrulfus cf., Pabregildus cf., Uictemirus presbiter, Fulgentius presbiter, Christoforus presbiter, Ildebredus cf., Trasuarius presbiter cf.,

Adulfus presbiter, Sarracinus presbiter, Ascaricus presbiter, Manilla presbiter, Gundesindus presbiter, Ascaricus diaconus, Sandinus diaconus, Guntinus, Odorius, Egika, Fortunius, Adelfus notuit.

Tumbo I, fol. 12 r. y v.

18

A. 835, Septiembre 18 P.

KARTA QUAM FECIT PONPEIANUS DE MONTE DE RANIA
XVIII

In Dei nomine. Ego Ponpeianus, placuit mihi atque conuenit nullius cogentis imperio nec suadentis articulo, set propria mihi accessit uoluntas [ut] uenderem uobis Herfonsus et Hermildi terra mea propria que habeo in monte que dicitur Rania, ipsa terra per ubi obtinuerunt eam aui, per terminos de uilla Roadi et inde in fonte Coua et inde in fonte Carregosa et inde per ubi ipsa fonte discurrit usque in terminos de Codegio, et inde in terminos de uilla Gonderedi et inde in terminos de uilla que dicunt Codesoso. Uendo uobis IIII^{or} portiones integras, extra ipsa V^{a} portionem que dedi filio meo Fafilla et accepit de uobis in aderado et definido precio, id est, boue colore marceno, manto laneo uilado et chomacio, kaseos XII *(en blanco dieciséis espacios)* et est ipso precio in aderado solidos IIII^{or} et uno tremese, et de ipsum precium apud uos nichil remanet, ut de hodie die uel tempore de meo iure sit abrasa et in uestro iure et dominio sit tradita atque concessa, habeatis perhenniter et obtineatis uos et omnes posteritas uestra et quicquid ex inde facere uolueritis liberam in Dei nomine habeatis potestatem. Si quis tamen quod fieri non credo aliquis *(espacios en blanco, nueve)* per suppositam personam contram hunc meum factum ad irrumpendum aduenerit, uel uenire conauerit, pariet uobis ipsam hereditatem duplatam uel triplatam, et uobis perpetim habituram.

Facta cartula uendicionis XIIII° kalendas octobris, era DCCC LXXIII^{a}. Ponpeianus in hac cartula uenditionis que fieri uolui et relegendo cognoui ad confirmandum manu mea *[sig.]*, Toranzus et Astrulrica in hac cartula uendicionis ad confirmandum manus nostras rouoramus *[signa]*, Theodemirus presbiter scripsit *[sig.]*, Ileoberedus cf., Ragesenda ts., Espallo ts., Recemundus ts., Busgalla ts., Arosidus ts., Siniorinus ts.

Tumbo I, fol. 12 r.

19

A. 931, Junio 13 P.

ITEM CARTULA DE MONTE DE RANIA
XIX

In Dei nomine. Ego Leodefredo et Trasemiro uobis Domnine et Uisterlo. Placuit nobis bone pacis uoluntas ut commutaremus uobis terra nostra propria quam habemus de patre nostro Mellitu, et est ipsa terra in atrio que dicunt Ranea, VII portione integra et in Laria iuxta riu de Panizale portione Mellidi, et portio Froiani, VII[as] integras et in portione Busiani quantum nos ibidem competit habere inter nostros heredes; et accepimus de uos terra agrum de Paretinas per uobis delimitauimus de ripa in ripa usque in agro de Hermogenes, ut de hodie die et tempore de nostro iure abrasa et in uestro iure sit tradita atque confirmata. Habeatis uos et omnis posteritas uestra cum omni uoce prosecutionis nostre, ut si aliquis de parte nostra partique uestre uenerit uel uenerimus ad irrumpendum, tunc inferat uel inferamus ipsa terra duplata uel quantum ad uos fuerit meliorata et uobis perpetim habitura.

Facta cartula commutationis idus iunii, era DCCCCLXVIIII[a]. Leodefredo Trasemiro in hac cartula commutationis manus nostras *[sig.]*, Samuel ts., Vimara ts., Gundellinu ts., Gundila ts., Trastidia ts., Emiso ts., Fradegundia ts.

Tumbo I, fol. 13 r.

20

A. 959, Julio 9 P.

KARTA DE UILLA CODEGIO
XX

In Dei nomine. Ego Gutina uobis Guntitus abba et omnem congregationem de sciterio Superato. Placuit mihi propria mea uoluntate ut facerem uobis iam dictis textum scripture uenditionis sicuti et facio de mea hereditate propria quam habeo in uilla que dicunt Uillare Coteio

territorio Presares, uendo uobis iam dictis in ipsa uilla quinta mea portione integra, quantum me ibidem competet inter meos germanos uel heredes, et habui illam de patre meo Sonegildo et matre mea Emiso, tam de ganato quam etiam et de comparato, terras cultas uel incultas, pumares, perarias, amexenares, omnia pomifera, quicquid ad prestantia hominis est, petras mobiles et inmobiles, pratis, pascuis, padulibus, exitus uel regressus, uel ductibus aquarum, integra quinta portione ibidem in ipsa uilla uobis uendo cum omni uoce prosecutionis mee atque concedo. Et accepi de uos precium, id est, uacca uitula[ta] in XII modios, lencio de duos modios, ciuaria et sicera que mihi bene complacuit, uos dedistis et nos accepimus et de ipso precio apud uos nichil remansit in debitum, ita ut de hodie die et tempore sit ipsa hereditate de meo iure abrasa et in uestro iure et dominio sit tradita atque concessa post parte monasterio et fratres qui ibidem persistunt uel perseuerare uoluerint in uita sancta, habeant et possideant iuri quieto, et quicquid ex inde facere uolueritis, sit uobis concessa potestas. Si quis sane homo quod fieri non credo ad irrumpendum uenerit uel uenerimus, an nos an quislibet homo, tunc inferat pars nostra contra parti uestre ipsam hereditatem duplatam et uobis perpetim habituram.

Facta cartula donationis die VII° idus iulii, era DCCCC^{a}LX^{L}VII^{a}.

Gutina in hac cartula uenditionis manus meas *[sig.]*, Guntitus abba cf. *[sig.]*, Cindon cf., Petrus presbiter cf. *[sig.]*, Teodila presbiter cf. *[sig.]*, Aloitus presbiter *[sig.]*, Adaulfus Fulgenti cf. *[sig.]*, Bonosus presbiter cf., Ermemirus presbiter, Eldiuertu in hac scriptura cf. *[sig.]*, Euenandus *[sig.]* cf., Donandei cf. manu mea *[sig.]*, Kindiuerga cf. manu mea *[sig.]*, Uiliefredus cf., Petrus presbiter cf. et notuit *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 13 r. y v.

21

A. 931, Julio 7 P.

KARTA DE CODEGIO
XXI

In Dei nomine. Ego Donadeo et uxor mea Tidina uobis Hermegildo et uxori uestre Paterna. Non enim est dubium, set multis manet notissimum, eo quod fecit filius noster Salomon furtum. Unde in iudicio manifestus rouorauit et habebat pectare triginta boues. Tradiderunt igitur

illum uobis qui dedit uobis fideiussores ut non fugisset, nominibus Sauarigus presbiter, Froila presbiter, Geldemiro, Sentario, Santinum, Fulridio, ut si ille fugisset paitassent uobis ipsi fideiussores XX[i] boues, et ego Donadeo et uxor mea Tidina rouorabimus ad ipsos fideiussores placitum, ut si ille fugisset caruissemus omnem nostram hereditatem. Fugiuit itaque filius noster et sacauit de uestro ligamine unum latronem nomine Tedoy qui habebat uobis a peitare III[es] kaualos de furto, et alium uestrum seruum nomine Maurelo et asignauimus ad ipsos fideiussores secundum quod in illo placito rouorauimus, scilicet omnem nostram hereditatem, et nos pariter cum ipsos fideiussores omnia quantum in ipso placito posuimus dedimus, ita ut de hodie die et tempore sit ipsa nostra facultate qua in placito illo resonat de nostro iure abrasa et in uestro dominio sit tradita atque concessa, id est: domos cum intrinsecis suis, terras cultas uel incultas, pumares, arbores fructuosas et infructuosas, aquas cursiles uel incursiles, montes, fontes, exitum et ingressum, omnia quantum ad prestitum hominis est, secundum quod iam superius diximus, uobis damus atque atque concedimus. Et est ipsa hereditas in uilla que uocitant Codegio iuxta ecclesia Sancti Iuliani, territorio Presares. Habeatis, teneatis iuri quieto uos et omnis posteritas uestra, et quid ex inde facere uel iudicare uolueritis, liberam in Dei nomine habeatis potestatem. Si quis de parte uestra contra hunc factum nostrum uenerit ad irrumpendum quod nos per iudicium uindicare non ualemus, uos habeatis licentiam apprehendere de nos ipsam nostram hereditatem duplatam uel triplatam et uobis perpetim habituram.

Facta cartula nonas iulias, era DCCCC LXIX[a]. Donadeo et uxor mea Tidina in hac cartula manus nostras rouoramus *[signa]*, Endislo ts., Visterla ts., Nandulfus ts., Sentario ts., Quedulfus ts., Aloitus ts., Geldemiro ts., Osorio Menediz ts., Fulgentio ts., Salamiro ts., Eldiuerocum ts., Auezanus ts., Froilani qui scripsit ts.

Tumbo I, fol. 13 v.

22

A. 931, Noviembre 15 P.

KARTA DE CODEGIO

IIXX

In Dei nomine. Nos Christoforus et Leouildus uobis Hermegildo et Paterne. Placuit nobis bone pacis uoluntas, nullo cogentis imperio nec suadentis articulo set propria nobis accessit uoluntas, ut uenderemus

uobis, sicuti et uendimus, nostram hereditatem quam habemus in uilla que uocitant Codegio, territorio Presares, id est, domos cum intrinsecis suis, terras cultas et incultas, pumares, perares, amexenares, auelanares, pratis, pascuis, aquis aquarum, accessu uel recessu, ab integro uobis uendimus. Et habemus ipsam hereditatem de successione matris nostre Trudildi, quam illa habuit de matre sua Seniorina. Ipsa itaque portione integra uobis uendimus atque concedimus et accepimus de uos in aderato et definito precio uobe colore nigro iliato placibile qui nobis bene complacuit et de ipso precio apud uos nichil remansit in debito, et quicquid uos de ipsa hereditate facere uolueritis, liberam in Dei nomine habeatis potestatem, ita ut de odie die et tempore sit de nostro iure abrasa et in uestro iure et dominio sit tradita atque concessa, ut habeatis uos et omnis posteritas uestra. Si quis tamen homo quod fieri non credimus contra hanc cartulam uendicionis ad irrumpendum uenerit uel uenerimus, tunc inferat pars nostra parti uestre omnia quod iam superius resonat uobis in duplo, et uobis perpetim habitura.

Facta cartula uendicionis XVII° kalendas decembris era DCCCC LXVIIII^{a}. Christoforus et Leouildus in hac cartula uendicionis a nobis facta manus nostras *[signa]*. Endisclus ts., Mellerus ts., Astrulfus ts., Nandulfus ts., Felles ts., Fortunius ts., Vimara Uimarani ts., Iohannes presbiter scripsit.

Tumbo I, fols. 13 v.-14 r.

23

A. 949, Diciembre 11 P.

KARTA DE UILLA CODEGIO
XXIII

In Dei nomine. Ego Rezeuara una cum filiis meis nominibus Froila et Quendulfu et Golderego, Seniorina et Teodulfu, uobis Hermegildo et Paterne in domino Deo eternam salutem, amen. Non enim est dubium, set multis manet notum, eo quod peccato impediente furtauit Menendus filius de Miro ouelias de Onaredo, et expensimus inde una cum illos et alia de Cipriano. Et ordinauerunt nobis iudices ut pariassemus illas de furto secundum ueritatem. Et non habuimus ouelias que pariare. Ob inde placuit nobis propria nostra uoluntate, ut uobis iam dictis daremus

omnem nostram hereditatem quam habemus in uilla que uocitant Codegio, id est, terras cultas et incultas, montes, fontes, pratis, pascuis, padulibus, aquas uel ductibus aquarum, petras mobiles et inmobiles, exitus montium, accessum uel recessum, pumares, a[r]bores fructuosas et infructuosas, uel quicquid ad prestitum hominis est in ipsa uilla ad integrum nostram portionem uobis damus atque concedimus pro ipsas ouelias quas furtiue expesimus, et habet iacentia ipsa hereditate in uilla que uocitant Codegio, territorio Presarense, iüxta riuulo Mandeo. Et habui ego Rezeuara ipsam hereditatem de contramutatione que feci cum uiro meo Semiro. Ita ut de hodie die et tempore sit omnis ipsa hereditas de iuri nostro abrasa et in uestro iure et dominio sit tradita atque concessa, habeatis uos et cui illam relinquere uolueritis, liberam in Dei nomine habeatis potestatem. Si quis sane homo, quod fieri non credimus, contra hunc factum nostrum uenerit ad irrumpendum, an nos an quelibet homo, tunc inferat pars nostra partique uestre ipsam hereditatem duplatam et uobis perpetim habituram.

Facta cartula III° idus decembris, era DCCCC LXXX^a VII.

Rezeuera una cum filiis meis in hac cartula manus nostras *[sig.]*, Froila ts., Mandino Midoniz ts., Froila Sarraceni ts., Vimara Uaciniz ts., Iuacino ts., Fagildo ts., Sendino ts., Leouildus presbiter ts., Adelfio presbiter ts., Sendinus ts.

Tumbo I, fol. 14 r. y v.

24

A. 931, Julio 4 P.

KARTA DE SANCTO IULIANO DE COLINBRIANOS QUE GANAUERUNT HERMEGILDUS ET PATERNA
XXIIII

In Dei nomine. Ego Miru et uxor mea Froisenda uobis Hermegildo et uxori uestre Paterne. Non est enim dubium, set multis manet notissimum eo quod peccato impediente fecit furtum filius noster nomine Fafila cum illo uestro seruo nomine Gaton. Ob inde placuit nobis propria nostra uoluntate ut faceremus uobis textum scripture de omni nostra hereditate quicquid uisi sumus habere tam in terris quam in pumares, seu in ipsa uilla prenominata Sanctum Iulianum Omnia mea hereditate ad integrum uobis do per ubi illam uos potueritis inuenire, ita ut de

hodie die et tempore sit omnia de nostro iure abrasa et in uestro iure et dominio sit tradita atque concessa et omnia uobis attributa licentia. Si quis tamen quod fieri non credimus de heredibus meis uos pro ipsa hereditate calumniare uoluerit, quod uobis in iudicio deuindicare non potuerimus, tunc inferat pars nostra partique uestre ipsa iam quod superius diximus omnia uobis in duplo concedimus et uobis perpetim habitura,

Facta cartula die IIII° nonas Iulii, era DCCCCLXVIIII^{a}. Miru et uxor mea Froisenda et filius noster Fafila in hac cartula manus nostras *[signa]*. Fulgentius ts., Froila ts., Uimara ts., Quendulfus ts., Iuenandus ts.

Tumbo I, fol. 14 v.

25

A. 922, Mayo 9 P.

ITEM DE SANCTO IULIANO EODEM MODO
XXV

In Dei nomine. Ego Leodemirus et uxor mea Leouesenda uobis Hermegildo et Paterne. Placuit nobis atque conuenit nullo cogentis imperio nec suadentis articulo set propria nobis accessit uoluntas, ut uobis iam dictis faceremus scripturam donationis sicuti et facimus de nostra hereditate propria que comparauimus per scripturam de filios Froisende et Theodiberti in uilla que dicunt Colinbrianos circa montem quem dicunt Codegio, territorio Presares, medietatem donamus uobis et medietatem nostro afiliado, ita ut de hodie die et tempore de nostro iure sit abrasa et in uestro iure et dominio sit tradita atque concessa, habeatis uos et omnis posteritas uestra in Dei nomine plenam potestatem. Si quis sane quod fieri non credimus contra hanc cartulam donationis uenerit ad irrumpendum uel uenerimus, inferat uel inferamus pars nostra partique uestre uobis duplatam ipsam hereditatem, uel quantum ad uos fuerit meliorata.

Facta cartula donationis VII° idus maii, era DCCCCLX^{a}.

Leodemirus de mea persona et de mea uxore nomine Leouesenda que fieri uolui manu mea signum feci *[sig.]*, Leoueredus presbiter ts., Odoarius presbiter [1] ts., item Odoarius ts., Gladila ts., Astrulfus ts., Gimundus ts., Fraia ts., Degaredus ts., Erus ts.

Tumbo I, fols. 14 v.-15 r.

[1] presbiter tachado.

26

A. 925, Febrero 28 P.

ITEM KARTA DE SANCTO IULIANO EODEM MODO
XXVI

In Dei nomine. Ego Tructesinda et Argileuua uobis Hermegildo et uxori uestre Paterne. Ob inde placuit nobis atque conuenit nullo cogentis imperio nec suadentis articulo, set propria nobis accessit uoluntas ut faceremus uobis iam supradictis scripturam donationis sicut et facimus de nostra hereditate que habemus de patre nostro Gaudila et matre nostra Uistrilli. Nos que sumus germanas iam dictas singulas portiones et uos tercia, uobis donamus atque concedimus in uillare que dicunt Colimbrianos, id est, terras cultas siue incultas, montes, fontes, pascuis, padulibus, aquis aquas cum discurrentibus suis, pumares, arbores fructuosas et infructuosas, omnia quantum de ipsa hereditate potueritis inuenire per suos terminos de ipsa uilla iam dicta quantum ad prestitum hominis est uobis donamus atque concedimus. Ita ut de odie die et tempore uos habeatis ipsam hereditatem de nostro iure donata, tradita atque concessa, uos et omnis posteritas uestra liberam in Dei nomine habeatis potestatem. Si quis sane quod fieri non credimus aliquis uenerit ad irrumpendum uel uenerimus, inferat uel inferamus pars nostra partique uestre uobis duplatam ipsam hereditatem uel quantum ad uos fuerit meliorata.

Facta donationis pridie kalendas marcii era DCCCCLXIII[a]. Tructesinda et Gileuua in hac cartula donationis que fieri uoluimus manibus nostris signum fecimus *[signa]*.

Tumbo I, fol. 15 r.

27

A. 927, Julio 30 P.

KARTA DE SANCTO IULIANO EODEM MODO
XXVII

In Dei nomine. Ego Segeredo uobis Hermegildo et Paterna. Placuit mihi bona pacis uoluntas, nullo quoquegentis imperio, nec suadentis articulo, sed propria mihi accessit uoluntas ut facerem uobis textum

scripture donationis uel uendicionis de hereditate que habeo de auio meo Fafilane qui sum filius Ponpeiani et est ipsa hereditas in uilla que dicunt Ponpeiani in territorio Presares iuxta riuulo Mandeo et discurrit ipsa uilla per terminos de Roadi et inde in terminos de Colimbrianos et inde in terminos de Sancto Iuliano, et sunt ipsos terminos antiquos. Vendo uobis atque dono ipsam hereditatem IIII[a] portione ab integro, terras cultas uel incultas, montes, fontes, ubi ipsa hereditate mea est quantum habeo [de] auibus meis iam supradictis uel de parentibus meis ubi eam potueritis inuenire, habeatis et firmiter possideatis. Et accepi de uobis proinde precium egua de solidos III et aliud precium quod mihi bene complacuit. Et uos dedistis et ego accepi, et de ipso precio apud uos nichil remansit in debitum, ita ut de hodie die et tempore de meo iure sit abrasa et in uestro iure et dominio sit tradita atque concessa, habeatis et usque in eternum possideatis uos et omnis posteritas uestra. Si quis tamen homo quod fieri non credo de parte mea uel extranea uenerit contra hanc scripturam donationis uel uenditionis uenerit, careat omnem ipsam hereditatem duplatam uel a uobis fuerit meliorata et uobis perpetim habitura.

Facta cartula uenditionis uel donationis, era DCCCC LXV et quotum III[o] kalendas augustas.

Segeredus in hac cartula uenditionis uel donationis que fieri uolui et relegendo cognoui *[sig.]*, Gundila presbiter ts., Gondemarus Trasarici ts., Frankila ts., Uiliari ts., Adaulfu ts., Gutum ts., Ocogio ts., Pepi ts., Tructemiru ts., Uitiza ts., Uidas ts., Kendulfus ts., Oyeuio notuit *[sig.]*.

28

A. 920, Enero 22 P.

ITEM ETIAM CARTA DE SANCTO IULIANO EODEM MODO
XXVIII

In Dei nomine. Ego Miru una cum uxore mea Froisinda uobis Hermegildo. Placuit nobis atque conuenit, nullo cogentis imperio neque suadentis articulo, sed propria nobis accessit uoluntas ut tibi iam dicto Hermegildo facerem scripturam donationis de hereditate que habeo de matre mea Rodosildi tercia portione integra, in uilla que dicitur Colimbrianos, subtus monte Anara, territorio Presares, in ipsa uilla iam dicta

uobis dono terras cultas uel incultas aquas cursiles uel incursiles, montes, fontes, exitus, domos, edificia, aurum et argentum, uestitum, ferro, metallo, arbores fructuosas et infructuosas, parietes, accessus uel recessus, quicquid ad prestitum hominis est, equas, caualos, boues, uaccas, cabras, oues, porcos, gallinas, quicquid ganauerimus aut deinceps augmentare potuerimus, tercia portione uobis donamus atque concedimus, ita ut de hodie die et tempore habeatis firmiter uos et omnis posteritas uestra usque in temporibus seculorum, amen. Et quicquid ex inde facere uel iudicare uolueritis, liberam in Dei nomine habeatis potestatem. Si quis sane homo quod fieri non credimus contra hanc scripturam donationis ad irrumpendum uenerit, an per nos an per iussione nostra de parte nostra, tunc inferat uel inferamus parti uestre auri libras binas et uobis perpetim habitura.

Facta cartula uenditionis XI° kalendas Februarii, era DCCCC LVIII.

Mirus una cum uxore mea Froisinda in hac cartula donationis manibus nostris signum fecimus *[signa]*.

Endislus ts., Bertiarius cognomento Atina ts., Uisterla ts., Fulgentius ts., Sentarius ts., Deodatus ts., Modorigus ts., Froila qui scripsit ts.

Tumbo I, fol. 15 v.

29

A. 931, Julio 4 P.

ITEM DE SANCTO IULIANO DE COLINBRIANIS EODEM MODO
XXIX

In Dei nomine. Ego Desiderius et uxor mea Gudileuua, uobis Hermegildo et uxori uestre Paterne. Non est enim dubium, sed multis manet notissimum eo quod leuauimus nostro filio per fidiatura nomine Floridus, pro quo uobis placitum roborauimus ut si ille fugisset, pariassemus uobis in X^{m} boues. Ob inde placuit nobis propria nostra uoluntate ut faceremus uobis scripturam imparzationis, sicuti et facimus, de omne nostra facultate quicquid uisi sumus habere, id sunt domos cum intrinsecis suis, res, uestitus, terras cultas et incultas, montes arbores fructuosas uel infructuosas, uel quantum ad prestitum hominis est, quod ganatum habemus uel cum Dei adiutorio augmentare potuerimus; de omnibus superius dictis medietatem uobis donamus atque concedimus, et pumare quem

habemus iuxta nostram domum integrum, ita ut de hodie die et tempore omnia iam superius dicta de nostro iure sint abrasa et in uestro iure et dominio sint tradita atque concessa. Si quis tamen homo quod fieri non credimus de parte nostra contra hanc scripturam incommuniationis quam uobis facimus ad irrumpendun uenerit uel uenerimus, inferat uel inferamus parti uestre omnia quod superius iam nominauimus uobis in duplo, et uobis perpetim habitura.

Facta scriptura incommuniationis IIII° nonas iulii, era DCCCC LXVIIII[a].

Desiderius et Gudileuua in hac cartula incommuniationis manibus nostris signum fecimus *[signa]*, Endisclus ts., Ieldemirus ts., Nandulfus ts., Osormeus ts., Froila ts., Sentarius ts., Sauarigus presbiter ts., Boninus presbiter ts.

Tumbo I, fols. 15 v.-16 r.

30

A. 955, Abril 10 P.

ITEM CARTULA DE MEDIETATE SANCTI IULIANI DE COLIN[BRIA]NUS QUAM DEDIT HONEREDUS ET FILIUS EIUS QUINTILA ET FILIA EIUS DOMNA EGILO REGI SERENISSIMO DOMNO ORDONIO PRINCIPI

XXX

Uobis domno nostro dominissimo domno Hordonio principi, nos serui uestri Honoredus et filii mei Quintila et Egilo, in domino sempiternam salutem amen. Annuit namque spontanee uoluntati nostre, ut faceremus uobis domino nostro sicuti et facimus cartulam incommuniationis de medietate de nostra hereditate que habemus in territorio Galletie sub urbio Lucense, in mandatione que dicunt Presares, id est uilla que uocant Sancti Iuliani in Colimbrianos et uilla de Marciano, uilla de Cartemiro. In his uillibus uel hereditatibus medietatem uobis inde concedimus, quantum nobis competet inter meos heredes, uillas terris, pratis, pascuis, padulibus, molendinis, accessus uel recessus, excepta uilla ubi habito, ita ut habeatis ex dato et concessione nostra et firmiter uos et posteritas uestra faciendi ex ea quicquid uestra uoluerit uoluntas.

Facta cartula incommuniationis IIII° idus aprilis, era DCCCCLX[L] III[a]. Nos iam superius nominati in hac cartula incommuniationis manus nostras *[signa]*.

Tumbo I, fol. 16 r.

31

A. 951, Junio 28 P.

ITEM KARTA DE ALIA MEDIETATE SANCTI IULIANI DE COLINBRIANIS XXXI

In Dei nomine. Ego Raiola uobis Hermegildo et Paterna. Non est enim dubium, sed multis manet notum eo quod peccato impediente fecit filius meus Sentarius furtum ad accipio de parata in XVII modios ualente et ad Nonina aliud furtum et ad Pepi uacca. Perductus igitur fuit ante iudicem, hic ad Superatum per saione nomine Leouildo et rouorauit manifestum et placitum [ut] par[i]arent omnia que in suas noticias resonat, secundum ueritas erat, et quando uenit ad diem placiti non habuit unde pariaret nisi illos cap[i]tales. Ob inde placuit mihi propria mea uoluntate ut uobis iam dictis facerem, sicuti et facio, carta de omne mea hereditate quicquid uisa sum habere pro eo quod nos eripuistis de ipso furto, id est, terras cultas et incultas, montes, fontes, pratis, pascuis, padulibus, aquis uel ductibus earum, exitus montium, accessum uel recessum, pumares, amexenares, castiniares, arbores fructuosas et infructuosas, domos cum edificiis suis, uel quicquid ad prestitum hominis est in ipsa hereditate ad integrum uobis do atque concedo pro ipso furto quod filius meus Sentarius fecit; et habui hereditate ipsa de patre meo Sonigildo et de matre Emiso in uilla uocabulo Uillar ad Sanctum Iulianum, ubi pater meus Sonigildus habitauit, territorio Presarense, tam de ganato quam de comparato, ita ut de hodie die et tempore sit omnis ipsa hereditas de iuri meo abrasa et in uestro iure et dominio sit tradita atque concessa, habeatis uos uel cui illam relinquere uolueritis, liberam in Dei nomine, habeatis potestatem. Si quis sane homo quod fieri non credo, ad irrumpendum uenerit, an nos, an quelibet homo contra hanc scripturam, tunc inferat uel inferamus pars nostra parti uestre ipsa hereditate duplata et uobis perpetim habitura.

Facta cartula die IIII° kalendas iulii, era DCCCCLXXXIX.

Raiola in hac cartula manu mea *[sig.]*.

Leouildus presbiter ts., Teodila presbiter ts., Iuacinus presbiter ts., Uimara ts., Onaredus ts., Iuacinus ts., Martinus ts., Vimaredus ts., Gundisaluus ts., Samuel ts., Rekeritus ts.

Tumbo I, fol. 16 r. y v.

32

A. 941, Mayo 15 P.

KARTA DE UILLANOUA DE NOCE
XXXII

In Dei nomine. Ego Pelagius presbiter filius quondam parentum meorum, uobis Hermegildo et Paterne. Placuit mihi bone pacis uoluntas ut facerem uobis textum scripture imparzationis sicut et facio de mea hereditate que habeo de parte matris mee Gundisalue et illa habuit ea de parte patris sui Randoni, et est ipsa uilla uocitata Uillanoua in ualle Nemitos iuxta flumen Meror uilla Nonce, ubi auus meus Randon habitauit, id est, domos cum intrinsecis suis, pumares, cum suos terrenos, arbores fructuosas uel infructuosas seu et omnia genera pomorum, terras cultas et incultas, accessus uel recessus, montes et fontes, aquas et ductibus earum, seu et omnia quantum ad prestitum hominis est in ipsa uilla, de quanto me ibidem competet medietatem uobis ex inde concedo, ut intendatis mea uoce tam pro ipsa hereditate inter meos fratres et heredes me coequare, quam etiam et pro omnes meas actiones per ueritatem inquiratis, ut mihi tam pro ipsos caballos unde intentio est, quam pro aliud non pateam iniuste nisi de uos et de parte uestra in omnibus habeam defensionem, ita ut de hodie die et tempore sit ipsa hereditas de meo iure abrasa uestroque iure et dominio sit tradita et translata, habeatis uos et omnis posteritas uestra. Si quis tamen quod fieri minime credo de parte mea contra partem uestram ad irrumpendum uenerit, pariat pars mea parti uestre ipsam hereditatem duplatam uel triplatam et quantum a uobis fuerit melioratam et uobis perpetim habituram.

Facta cartula inparzationis idus maii, era DCCCCLXXVIIII.

Pelagius presbiter in hac kartula inparzationis a me facta manu mea *[sig.]*; Fortunius Fortuniz ts., Eru[s]giemundi ts., Gemundus ts., Baltarius ts., Dauid ts., Sentarius presbiter ts., Spudimirus presbiter ts., Adaulfus diaconus ts., Begica ts., Kendulfus ts., Leouildus presbiter ts., Amonius ts., Iohannes presbiter ts., Gundemarus diaconus ts., Sunila ts., Gundemiru Aldurieti ts., Salamiru ts., Miron Lotron ts., Ermegildus Ataniz ts., Abolinu ts., Aloitus ts., Donnon ts., Engladius presbiter scripsit *[sig.]*.

Tumbo I, fols. 16 v.-17 r.

33

A. 910, Febrero 28 P.

TESTAMENTUM DE PUMARE QUOD UOCATUR MEROBII IN UILLA MARINIANO XXXIII

In Dei nomine. Ego Godoigia uobis domnis inuictissimis ac triumphatoribus gloriosis sancte Marie uirginis et genitricis domini nostri Ihesu Christi, sancto Iacobo apostolo domini, sancto Iohanni Babtiste et sancto Martino episcopo Christi, quorum basilica sita est in loco Adones, territorio Nemitos. Cum peccatorum mole depressa, in spe fiducia supplicatione que sanctorum meritis respiro, non usquaque desperatione deicior, qui etiam conscientia reatuum mihi criminis sepe pauesco. Ut ergo per uos sanctissimi martires tandem reconciliare merear domino usum ad sanctorum omnium suffragium fida supplicatione uotis omnibus (+ 5) imploro. Et ideo deuocionis mee extitit ut pro remedio anime mee offeram arcibus uestris, id est, pumare cum suo terreno in uilla Mariniano que habeo communiter cum Alcedonia, pumare que dicunt Merobii mea portione integra que habeo in ipso pumare cum suo terreno offero uobis iam supradictis dominis meis, ut de hodie die et tempore ipsa mea portione integra in ipso pumare cum suo terreno, sit traditum atque concessum ecclesie sancte iure perhenni. Si quis tamen contra hunc factum meum ex filiis meis uel nepotibus, aut quilibet homo uenerit ad irrumpendum, in primis sit extraneus a communione sancta et cum Iuda traditore habeat participium et insuper afflictum damna secularia quod ualere constat ipsum pumare duplatum et ecclesie sancte perpetim habitum.

Facta scriptura testamenti pridie kalendas marcii, era DCCCCX^{L} VIII^{a}.

Godoigia in hac scriptura donationis a me facta et manu mea.

Rudesindus presbiter ts. *[sig.]*, Froila cf., Nobocianus cf., Affricanus cf., Teoderigus cf., *[sig.]*, Theodesindus cf., Goimirus ts., Gundulfus ts., Flamula ts.

Tumbo I, fol. 17 r.

34

A. 842, Abril 8 P.

KARTA UENDITIONIS DE UILLA CARRIO
XXXIIII

In Dei nomine. Ego Benedictus, Gundulfus, Leouegildus, Biddi, Sindiuerga et Ranilo uobis Adefonso et Adosinde. Opportet enim inter ementes et uendentes ut aliqua sit firmitas scripture, ne post modum sit repetitio comparatoris. Qua propter nos supranominati uobis supradictis uendere nos profitemur sicut et uendimus portionem nostram quam nos competet inter nostros heredes in uinea et pomito, domibus cum suis fundamentis et omnem ipsum terrenum qui infra ipsa uinea et pomito est, de uallo ad supra cum suas figarias uel castaniare qui ibi est, omnem ipsam portionem in ipsa uinea et in ipso pumare supranominato omnia uobis uendimus. Nos omnes supranominati uendimus uobis supradictis ipsa omnia supranominata in uilla que dicitur Carrio in territorio Nemitos, et dedistis nobis precium pro ipsa terra, uinea, pomito, ficares, castiniares et domos cum suis fundam[enti]s, in aderato et definito precio, dedistis nobis in solidos quindecim, quod nobis complacuit, quod uos dedisse et nos de presenti accepisse manifestum est, et nichil de ipso precio apud uos remansit, ita ut de hodierno die et tempore omnia ipsa supranominata de nostro iure ablata et in uestro dominio sit translata, habeatis iuri et dominio uestro usque im perpetuum uindicetis. Si quis sane quod fieri non credimus, contra hanc cartulam uenditionis a nobis factam ad irrumpendum uenire tenptauerit, aut temptauerimus, inferat uel inferamus pars nostra parti uestre ipsa omnia supranominata duplata uel quantum ad uos fuerit meliorata.

Facta cartula uenditionis VI° idus aprilis era DCCC LXXX[a]. Benedictus in hac cartula uenditionis a me facta manu mea feci *[sig.]*, Gundulfus in hac cartula uenditionis a me facta manu mea feci *[sig.]*, Leouegildus in hac cartula uenditionis a me facta manu mea feci *[sig.]*, Biddi in hac cartula uenditionis a me facta manu mea feci *[sig.]*, Sindiuerga in hac cartula uenditionis a me facta manu mea feci *[sig.]*, Anilo in hac cartula uenditionis a me facta manu mea feci *[sig.]*, Uistragildus cognomento Gotinus qui fui fidiador de uice persone matris mee pro

ipsas terras supranominatas uinea et pumares uendere et precium prende[re] manu mea feci *[sig.]*, Gundisaluus presbiter ts. *[sig.]*, Rindotertir ts. *[sig.]*, Gemundus testis *[sig.]*, Uiuildus ts. [sig.], Salamirus presbiter ts. *[sig.]*, Rodericus ts. *[sig.]*, Emmarius presbiter ts. *[sig.]*, Simplicius diaconus quod audiui et uidi scripsi et ts. *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 17 r. y v.

35

A. 1019, Septiembre 30 P.

KARTA QUAM FECIT DOMNA ODOSINDA AD DOMNAM GELUIRAM RODERICI DE ECCLESIALBA ET DE MIRON FERRAR
XXXV

In Dei nomine. Ego Odosinda confessa tibi germano meo Roderico et sobrina mea Geloira, in domino Deo eternam salutem, amen. Magnus[r] est enim titulus donationis in quo nemo potest actum largitatis irrumpere, set quicquid grato animo et propria uoluntate offertur, opportet semper libenter amplecti. Ideo ego Odosinda confessa uobis iam dictis Roderico et sobrine mee Geloire, annuit mihi bone pacis uoluntas, arto animo, integroque consilio, ut uobis iam sepe dictis facerem scripturam firmitatis sicut et facio, de uilla mea propria que habeo de matre mea Leodegundia, uilla nominata que uocitant Ecclesiola, territorio Flutius prope riuulo Mandeo et arrugio discurrentia Sartio, per omnes suos terminos antiquos, et alia uilla Miron Ferrarii que fuit comparata de Senior, medietate ad integrum ripa Mandei. Et ego uobis illa concedo per huius titulum scripture et alia uilla Lamaria uobis concedo quomodo illam obtinuit matre mea Ledegundia et quomodo ad illam uillam de Ecclesiola deseruiuit, do uobis atque concedo pro eo quod uos criaui. Concedo itaque uobis ipsa uilla que nuncupatur Ecclesiola per omnes suos terminos antiquos et omnem suam prestantiam que in ipsa uilla concluditur. Ipsa portione integra uobis concedo, id est, casa cum edificiis et intrinsecis suis quicquid ad prestantia hominis est et quantumcumque in ipsa uilla habemus, scilicet terras cultas et incultas, montes et fontes, accessum uel recessum, pumares cum suo terreno, arbores fructuosas et infructuosas, deuesas, aquas uel ductibus earum, sautos, senras, pratis, pascuis, padulibus, siluis ruptis et in squalidis, arborum quoque genera omnia,

uobis esse donata atque concessa et filiis uestris et omnem posteritati uestre. Et ad confirmandam aulam firmitatis (+ 2) ibi corpus ipsius matris mee tumulatum est, et nobis paupertacule nostre paucissimae ibidem construximus, ibidem pro ipso die ad locum Sancti Martini in mente habete et uos et cui illam relinquere uolueritis, liberam in Dei nomine habeatis potestatem. Ita ut de hodie die et tempore de iuri meo abrasa et in uestro iure et dominio sit tradita atque confirmata. Quod si quod absit aliquis homo uenerit ad irrumpendum, tunc inferat parti uestre ipsas uillas duplatas uel triplatas et quantum a uobis fuerint melioratas et hunc factum meum plenissimam firmitatis habeat rouorem et uos cum ea et qui de uos nati fuerint benedictionem.

Facta scriptura donationis pridie kalendas octobris, era LVII[a] post millesima.

Odosinda confessa in hanc cartulam donationis quam fieri uolui et relegendo cognoui manu mea signum feci *[sig.]*, Uelasquide filie sue in hanc cartulam donationis quam fieri uolui et relegendo cognoui manu mea rouoraui *[sig.]*, Adosinda prolix Didaci in hanc cartula quam fieri et relegendo cognoui manu mea signum feci *[sig.]*, Trasuarius abba, Gundesindo Sauariguiz, Frorentio Froilaz, Gutier Odosiriz confirmant, Uermudo ts., Iulianus ts., Quadila ts., Gaudilti ts., Aloitus ts., Centi ts., Egas presbiter ts., Ciprianus confessor, Uistrarius presbiter, Aloitus presbiter, Didacus presbiter cf., Vimara presbiter, Fernandus presbiter, Menendus clericus, Vermudus clericus cf., Gundulfus quamuis indignus presbiter scripsit et cf.

Tumbo I, fols. 17 v.-18 r.

36

A. 964, Junio 17 P.

TESTAMENTUM QUOD FECIT DOMNA ENXEMENA MONASTERIO SANCTI SALUATORIS ET SANCTI IOHANNIS DE QUARTO
XXXVI

Saluatori ac redemptori nostro Domino Ihesu Christo et genitrici eius Marie semper uirginis, atque post Deum nobis fortissimis patronis nostris, sancto Iohanni Babtiste in cuius nomine basilica fundata esse dignoscitur, sanctisque martiribus sancto Petro apostolo, sancto Martino episcopo et confessori Christi, sancto Pelagio Rude martir, seu et abbati

[Eleazaro] cum collegio fratrum atque sororum sub manu eius et sancte regule degentium, pie uiuentium, Christoque militantium, siue et abbatisse Gudigeue confesse et filie eius Tharasie confesse et deouote, que in hunc locum ubi testamentum facimus religiose sunt uiuentes, et domino seruientes, atque post eas qui in uita sancta fuerint perseuerantes, quorum basilica sita est et monasterium constructum in ualle Mera prope fluuio Minei, sub urbe Lucense, uilla que dicunt Quarto. Ego exigua ancilla domini Scemena licet indigna maiestati tue Deus pater ingente et filii unigenite Saluator mundi cum Spiritu Sancto ex ambobus procedente, ex quibus a te accepimus dedimus tibi ut nostri reatus absoluantur flagitorum uincula. Licet initia bonorum que in animo gignuntur iustitie operibus deputentur, tamen ea que maiori cumulo ac potiori crescunt in uoto, ampliori remuneratione expectantur in premio: Ideoque ego iam sepe dicta Scemena concedo ipsis sanctis martiribus et ipsis sororibus Gudigeue abbatisse et filie eius Tarasie confesse et deouote, Sauarigus seu et omnem thesaurum illius cum omni suo ornamento et monasterium quod genitores mei in ipso loco construxerunt cum omnibus opibus et edificiis suis. Simili modo testo et concedo uobis [villa] ipsa uocabulo Mera secundum illam obtinuerunt parentes mei et aui et mihi euenit per diuisionem inter meos germanos uel heredes, et postea in mea quinta ad diuisionem filiorum meorum sicut ueritas docet, pro remedio anime mee et pro animabus genitorum meorum. Iccirco offerimus tibi domino a(c) Saluatori nostro apostolisque et martiribus tuis suprataxatis, quod illorum sancto precamine digni efficiamur in dextera tua collocari cum seculum per ignem ceperis iudicare, unde tunc nobis copiosa merces aduenait perhenniter permansura. Adicimus uero ad ipsan uillan omnes adiacentias suas, Balderemi, uilla Mauri, Speranti, Sancta Maria alta, Paponi, Sancta Eulalia alta, Leuuerici, Puitemilius, Uillaplana exceptis illis de Sorina que dedimus ad Froisendo, Pelucus, [Sancto] Uincentio, Fafilani, Piniario, alio Sancto Uincentio Bacorini, Villa Sthephani, cum omnibus pre rationibus suis, terras ruptas uel inruptas, arbores fructuosas uel infructuosas, petras mobiles et inmobiles, aquas cum ductibus suis, pumares cum suos terrenos, casas et omnia utensilia earum, cupas, cupos, lectos, cathedras, mensas, equas VIIII^{em} cum suo asino, mula una, kaballo uno, uaccas VII^{em}, boues VI^{ex}, greges ouium et caprarum, aues uolatiles et omnia quecumque ad prestitum hominis est concedimus Deo et martiribus eius et ipsis sororibus superius nominatis per secula infinita. Si quis uero homo ausu temerario de regale genere uel pontificali ordine uel quelibet potestas, siue ex propinquis uel consanguineis meis, aut quilibet homo hunc factum meum temptare uel immutilare conauerit, prius sit excommunicatus et separatus a cor-

pore et sanguine domini nostri Ihesu Christi, sitque comdennatus et cum Iuda domini traditore parem supplicium accipiat in eterna damnatione et siat perdicio in aduentum domini, et hanc seriem testamenti in cunctis plenam obtineat firmitatis rouorem.

Notum die XV kalendas iulii, era millesima II[a].

Sub Christi nomine Scemena in hunc testamentum manus meas confirmo *[sig.]*, Eleazar abba confirmans, Reirigus presbiter cf., Arias presbiter cf., Sarracinus presbiter cf., Oliti presbiter cf., Sisnandus presbiter cf., Helyas presbiter cf., Uermudus diaconus cf., Astrulfus Bretiz cf., Pepi Donatiz cf., Didacus Rudoriz cf., Euolatu cf., Zalama cf., Gilifredus cf., soror Susanda, soror Cristina, soror Sarracina, soror Manildi.

Tumbo I, fols. 18 r.-19 r.

37

Sin fecha

TESTAMENTUM DE UILLA DE CASTRO CONFIRMATUM A GUNDISINDO FERNANDI
XXXVII

Gundesindus Fredenandiz concedo ad ipsum locum Sancti Iohannis uilla de Castro pro remedio anime mee. Ciprianus presbiter et confessor quod scripsi manu mea *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 19 r.

38

A. 985, Mayo 5 P.

TESTAMENTUM QUOD FECIT GUDILONIS CONFESSA MONASTERIO SANCTI IOANNIS DE QUARTO
XXXVIII

In nomine innati Dei Patris et eiusdem uidelicet Filii redemptoris nostri atque Spiritus Sancti ex ambobus procedentis, necnon et sancte Marie semper uirginis et genitricis Domini, in cuius utero per annutiationem annuntitiationem angeli Spiritus Sanctus ab alto descen-

dens introiit moxque uerbum caro factum est et permanente incommutabile essentia que illi est cum genitore et Spiritu Sancto assumpsit intra uirginea uis[ce]ra passibilis appareret et immortalis moreretur defectumque nostre carnis in suo dignatus est portare corpore, iuxta illum propheticum quod uere langores nostros ipse tulit, et dolores nostros portauit, dum conspui, flagellari a lapis cedi atque supplicium crucis in se ipsum retorsit. Est locum fundatumque monasterium Sancti Iohanis Babtiste in territorio [quod] uocitant Mera prope ciuitate Lucense, discurrente flumine Mineo. Concedo as ipsos sanctos, (+ 7) scilicet sancto Saluatori et sancte Marie genitricis eiusdem domini nostri Ihesu Christi, siue et duodecim apostolis [± 5] seu et sanctorum agminibus, ego Gudilonis confessa et ad ipsum monasterium meum peculiare quod ibidem augmentare potui, siue uillas quas per conceptionem obtinui de tia mea domna Hermesenda, et illa obtinuit de uiro suo Eroni cum omni procuratione eius, siue boues, siue uaccas, peccora, uestimenta, que ad opus monasterii pertinent uel que de meo ibidem pertinet. Item concedo ad ipsum locum et ad ipsos sanctos pro remedio anime mee uilla que uocitant Sautello, Eube deuecente montibus, Lua inter Asturias diuident et Galletia et habui ego illa de genitori meo Froilani et Guduegie ad seruiendum ad ipsum monasterium, loco Sancti Iohanis in Mera, ubi dicunt ad Quartu, ipsas uillas cum omnibus suis adiacentiis quomodo illas obtinui iuri meo quieto et cum omni sua prestantia et cum suis hominibus et suo peculiare, pane, [b]i[b]ere, boues et uaccas, peccora uel omnia cuncta procurantia ad integrum, damus atque concedimus, ut subueniant ipsi sancti anime mee ante domini presentia in magno iudicii die. Do itaque atque concedo ad imperandum post parte sancte ecclesie, Didaco Muniz pro regimine sancte regule, omnia testa sicut superius resonant, et nullo homini permitto, neque filiis, neque subrinis, neque de progenie mea per uocem asseriendi. Nec liceat tibi habere licentiam tollendi nec te disponendi nisi tamen imperandi omnia post parte sancta, et ad aulam pignora sanctorum cunctis temporibus statutis dum uixeris et accipiant potestatem in ipsas meas ⟨res⟩ fratres et sorores qui ibidem in uita sancta fuerint perseuerantes sub pristino sacerdotio et sub regula monachorum, et habeant subsidium et ego remedium anime mee. Si quis tamen homo quod fieri minime credo de genere humano contra hanc scripturam testamenti ad irrumpendum uenerit, in primis sit excommunicatus a communione sancta et a fide catholica, et habeat participium cum Iuda traditore in eterna damnatione, et insuper pariat auri libras binas uel ternas uel quaternas, et hunc testamentum scripture habeat firmitatem ubicumque potueritis uindicare, siue per regem, siue per episcopum, siue per comitem.

Facta series testamenti III° nonas Maii, era millesima XX[a] III[a].

Gudilonis confessa prolis Froilani in hunc testamentum manus meas rouoro *[sig.]*.

Froilani prolis Adefonsi manu mea confirmo *[sig.]*,

Ennegus prolix Ordonii confessor cf. *[sig.]*,

Florentius abba cf., Arsemondus abba cf., Didacus Nebozianiz abba, Ariani abba cf., item alius Ariani cf., cum omnibus monachis uel confessoribus uel sororibus siue fratribus, domna Godo abbatissa cf., domna Aldura abbatissa, Ailonis abbatissa, Guntrode abbatissa, Zormesindo prolix Pelagii (+ 11). Notitia de illo pecculiare quod laxauit illa domni inpruenti post suam mortem, id est, pelle de alfanege, adorra tiraze, uucturinio, galnabe tramisirga, plumazo tramisirgo I° et alio laneo, tapete de antelecto.

Tumbo I, fol. 19 r. y v.

39

A. 1023, Febrero 13 P.

KARTA DONATIONIS QUAM FECIT MUNNIA CONFESSA GUTTIERRI PRESBITERO DE UILLA FROYLANI
XXXVIII *(sic)*

In nomine domini. Ego Munia confessa tibi Gutier presbitero. Dubium quidem non est set multis manet cognitum quod placuit mihi, arto (+ 5) animo integroque consilio et propria mea uoluntate, ut facerem tibi textum scripture donationis uel firmitatis de uilla mea propria que ganaui per cartam uenditionis, que fuit de Zenda, et concessit eam mihi pro meo renouo et non habuit unde mihi complerat illo renouo, et dedit mihi ipsa uilla media. Et est ipsa uilla in ualla *(sic)* Mera, discurrente riuulo Mera in loco predicto quod uocitant Froilani ubi ipsa Zenda habitauit, id est, domibus cum intrinsecis suis, arbores fructuosas uel infructuosas, terras cultas uel incultas, aquas cursiles uel incursiles, pratis, pascuis, paludibus, exitus montium per loca et terminos suos antiquos per ubi concessa manet, tam de auibus et parentibus meis, quam etiam et de comparatione uel contramutatione, medietatem de ipsa uilla cum omnibus suis prestantiis tibi dono atque concedo per ubi mihi illam ipse Zenda concessit, ita ut de hodie die et tempore de iuri meo abrasa et in tuo iure sit tradita atque concessa, ut habeas tu firmiter et omnis poste-

ritas tua. Si quis tamen homo quod fieri non credo ad irrumpendum uenerit pariet ipsa uilla in duplo uel triplo et tibi perpetim habitura.

Facta cartula donationis uel firmitatis idus februarii era Mª LXIª.

Munia confessa in hac cartula donationis uel firmitatis quod fieri uolui manu mea *[sig.]*,

Qui uiderunt et presentes fuerunt: Petrus Cidiz presbiter cf., Gundemarus confessus cf., Romanus presbiter cf., Sesinus presbiter cf., Fromarigus presbiter cf., Rudericus presbiter cf., Fulgentius presbiter cf., Uisandus presbiter cf., Ermorigus presbiter cf., Froresindus diaconus ts.,

Arias clericus, Amigo clericus, Azenar clericus, Nando ts., Nandulfus, Gaton Menendiz ts., Fromarigo ts., Miron ts., Dagaredo ts., Gutina Muneonis cf., Adosinda Ariani cf., Guldregodo Gutierriz cf., Sentanius presbiter notuit et presens fuit et manu sua *[sig.]*.

Tumbo I, fols. 19 v.-20 r.

40

A. 1042, Febrero 3 P.

KARTA DE UILLA MORIANI IN UALLE MERA QUAM GANAUIT MUNIA CONFESSA XXXVIIII

In Dei nomine. Ego Gundesindu Adrianiz et uxor mea Froilo, uobis Munie confesse, in domino Deo eternam salutem amen. Placuit nobis atque conuenit, nullo cogentis imperio nec suadentis articulo, set propria nobis accessit uoluntas, arto animo, integroque consilio, ut faceremus tibi iam supranominata cartula uenditionis, sicuti et facimus, de hereditate nostra propia que habemus de auiis uel parentibus nostris, siue de comparato, seu etiam de contramutato, et iacet ipsa uilla in territorio Mere, loco predicto prenominata Moriani, prope sciterio Sancti Iuliani. Vendimus uobis de ipsa uilla medietate, quantum mea uoce potueritis inuenire uel quantum me competet inter germanos uel heredes, id est, casas cum suos solidos, petras mobiles uel inmobiles, terras cultas uel incultas, arbores fructuosas uel infructuosas, aquis, pratis, pascuis, paludibus, exitus montium, accessus uel recessus, siue quantum ad prestitum hominis est, tibi uendimus atque concedimus, et accepimus a te precium (± 7) de renouo (± 8) XV mestura (+ 7) XX et uenimus ad

capitale et non habuimus unde unde illo complere, et uos misericordiam super nos fecistis. Proinde damus uobis ista nostra uilla media cum omni sua prestantia. Si quis tamen homo quod fieri non credimus de aliqua parte de propinquis uel extraneis, uel de nobis contra hunc nostrum pactum ad irrumpendum uenerit uel uenerimus, pariat uobis ipsa uilla duplata uel triplata, aut quantum a uobis fuerit meliorata et ista carta habeat rouorem uel firmitatem et uobis perpetim habituram.

Facta cartula uenditionis III° nonas februarii, era millesima LXXX[a]. Gundesindus Adriani et uxor mea in hanc cartulam uenditionis manus nostras *[sig.]*, Qui presentes fuerunt et uiderunt: Gutier abba cf., Froila Didaci cf., Sendinu Ruderici cf., Romanus presbiter ts., Megitus presbiter ts., Rudericus presbiter ts., Pelagius presbiter ts., Ranemondus presbiter notuit.

Tumbo I, fol. 20 r.

41

A. 939 P.

KARTA DE TESTATIONE DE UILLA DE PRAUIO IN TERRITORIO NENDOS
XL

In nomine sancte et indiuidue Trinitatis, siue [a]b honorem sancti Saluatoris et sancte Marie et sancti Iuliani et sancte Basilisse, cuius basilica fundata esse dignoscitur in uilla que uocitant Prauio, territorio Nemitos iuxta fluuium quem uocitant Mero. Ego humillimus ac seruorum domini seruus, licet immerito Hermegildus episcopus, placuit mihi bone pacis uoluntas ut facerem textum scripture post partem idem ecclesie, sicuti et facio, de uilla iam superius nominata de V[a] portione ab integro secundum illam concesserunt Spassandus et Renfurcus post partem regis [Ranemiri]. Ita et [ego] ipsa V[a] ab integro per huius textum scripture ad ipsam ecclesiam offero pro remedio anime mee cum omni suo accessu uel recessu, montes, fontes, pratis, pascuis, paludibus, uineas, pumares, terras cultas uel incultas, arbores fructuosas uel infructuosas, seu et omnia quantum ⟨v⟩sum hominis est, quidquid pertinet ad ipsa uilla per omnes suos terminos ad integro dono atque concedo pro uictu atque uestitu monachorum in ipso loco deseruientium, tam ille qui ibidem sunt, quam qui post illos in uita sancta perseuerauint. Si quis tamen homo

contra hunc factum meum ad irrumpendum uenire temptauerit, in primis sit excommunicatus a communione sancta, et cum Iuda domini traditore parem supplicium accipiat in eterna damnatione et hanc scripturam in cunctis obtineat firmitatis rouorem.

Facta series testamenti era DCCCC[a] LXXVII[a]. Cesarius presbiter ts., Sub Christi nomine Hermegildus Dei gratia episcopus cf. *[sig.]*, Allactancius presbiter ts., Odoarius presbiter ts., Baltarius presbiter ts., Odisclus presbiter ts., Didacus Menendi ts., Adefonsus ts., Gemundus ts., Guimirus ts., Sigeredus ts., Cresconius presbiter ts., Hermegildus diaconus ts., Sandinus diaconus ts., Baldemirus presbiter scripsit *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 20 r. y v.

42

A. 1031, Octubre 13 P.

KARTA DONATIONIS QUAM FECIT MUNIA CONFESSA DE SANCTA MARIA DE PRESEDO GUTTIERRI CONFESSUS
XLI

In nomine pii omnium conditoris et eius filii Ihesu Christi, generis humani redemptoris. Ego cliens ac pusilla ancillarum Dei ancilla quanuis indigna Munia confessa, tibi subrino meo Gutier abba prolis Eronis, in domino Deo eternam salutem amen. Ambiguum quidem non est, set multis manet notum eo quod ego et germanus meus diue memorie domnus Gutier diaconus et confessor prolix Munionis et Froiloni in unum dulciter duximus uitam, et consilio inito cum Dei adiutorio fecimus inter nos scripturam firmitatis de omnibus rebus nostris, siue de parentibus, seu et de ganato et de omnibus rebus magnis uel paruis, quantum est ad prestitum hominis, ut unus ex nobis qui primitus de hoc seculo migraret, ille qui uiuens remaneret, iuri eius omnia relinqueretur, et curam diligenter exhiberet anime illius qui primitus obisset in pauperibus in sacerdotibus et in egenis omnia diligenter dispertiret. Casu igitur acc[e]dente ille primitus migrauit et mihi remansit omnia de super notata. Ob inde ego Munia confessa tibi subrino meo Gutierri abbati concedo pro anima eius ecclesiam quam uocitant Sancta Maria de Preseto, territorio Nemitos, discurrente riuulo Mero, que ad illum concesserunt su[i]s domini proprii et sui patrini per scripturas firmissimas, que uobis do atque

concedo, ut habeatis illam firmiter ex nostra concessione et sicut iam diximus pro anima tii tui Gutier ut dum uitam uixeris bucellam pauperibus tribuas et ipsam ecclesiam cum omni sua prestantia, libros et ministeria et omnes suas adiunctiones sicut in scripturis resonant, habeas iuri quieto dum uitam uixeris et post obitum tuum, germanus tuus uel suprinus filius germani tui, siue uir seu mulier, qui dignus fuerit et uitam monasticam uixerit, habeat et possideat. Sin alias tornet se ad nostros propinquos qui in uita sancta perseuerauerint et faciant pro anima de domno Gutier sicut superius diximus. Si quis sane homo quod fieri non credo, siue de gente nostra, siue de propinquis uel quilibet homo contra hunc factum nostrum ad irrumpendum uenerit, uel modice mutare temptauerit, in primis sit excommunicatus a comunione domini nostri Ihesu Christi et a fide catholica et cum Iuda domini traditore habeat partem in eterna damnatione, et pro damno temporali quisquis ille fuerit qui uel modice inde aliquid subtraxerit, pariat duplum uel triplum, et coactus iudiciarie potestatis, pariat auri libras binas uel ternas et hanc scripturam firmitatis a me factam in cunctis obtineat firmitatis rouorem perpetualiter.

Facta scriptura donationis III° idus octobris, era M^{a} LX^{a} VIIII^{a}.

Munia confessa in hac scriptura donationis manus mea propria *[sig.]*,

Qui presentes fuerunt: Erus Gundesindi cf. *[sig.]*, Menendus cf., Veremudus cf., Munio cf. *[sig.]*, Rudericus cf. *[sig.]*, Geloira prolix Ruderici cf. *[sig.]*, Adosinda prolix Ariani cf., item Giloira abbatissa Aluaroni filia cf., Vrracha deouota, Sarracina deouota cf., Aeilona deouota cf., Fulgentius presbiter cf., Visterla presbiter, Munio presbiter.

Tumbo I, fols. 20 v.-21 r.

43

A. 818, Septiembre 1 P.

TESTAMENTUM QUOD FECIT DOMNUS ALOITUS COMES DE SANCTO UINCENTIO DE UILLA OSTULATA
XLII

In nomine sancte et indiuidue Trinitatis, siue ob honorem sancti Uincenti leuite et martiris Christi, cuius basilica esse dignoscitur in uilla que ab antiquis uocitabatur Lentobre et nunc uocitatur Ostulata, subtus

castro Brione, territorio Montanos iuxta riuulo Tamare. Ego exiguus ac pusillus seruus seruorum Dei Aloitus comes peccatorum mole depressus in spe et fiducia sanctorum meritis respiro, non usquequaque desperatione deicior, set teste conscientia reatum mei criminis expauesco. Ut ergo per te sanctissime martir reconciliari merear a domino Ihesu Christo atque sanctorum omnium meritis eterna gaudia possideam, de paupertacula mea offerre uolo sancte ecclesie tue quod uoui ex proprio corde cum summa deuotione. Scriptum namque est: «Uouete et reddite domino Deo uestro». Et ideo cum omni affectu cordis ipsum meum uotum implere procuro. Itaque concedo et offero glorie tue atque sacrosancto altari tuo in loco iam supradicto uilla Ostulata, que mihi concesserunt per scripturam filii Rikilani suas portiones quantum ibidem habebant inter suos heredes ab integro, ipsi filii Riquilani nominibus Uilloi Auolna, Astaguerra, Gasnildi et Trassaricus pro comtemptione que habebant cum Uittina et filiis suis, pro ista iam dicta uilla uel pro aliis in giro ista. Et per ordinationem domni Adefonsi principis concessi ego iam nominatus Aloitus post partem filiorum Rikilani et eieci de illis ista Uittina, excepto quod non illam eieci de ista uilla Ostulata. Et ipsi superius nominati consilium inter se agitantes ut erant germani dederunt mihi in ista uilla suas portiones per terminos antiquos, quantum ibidem eos competebat, et eiecerunt de ista alias ubi iam heres eram. Modo tamen stante ipsa uilla post meam partem uel heredum meorum, Uittine, Gunderannus, Ruderici et Curuelli, annuit inter nos bone pacis uoluntas ut diuisissemus ista uilla in tribus heredibus sicut et fecimus. Prendidi ego iam dictus Aloitus III[a] portionem in ista uilla per marcos certos et sinales, id est, per puteum qui est in medio castro et inde in directo ad dexteram partem per carralem antiquum quomodo aquam uertit ad ecclesiam contra solem usque in Tamare, ad sinistram uero partem per alium carralem antiquum et inde per marcos et signales et inde in directo ad riuulum qui discurrit de Montana usque in Tamare; omnem ipsam terciam portionem in ista uilla cum cunctis terminis et adiacentiis suis, arbores, terras, pratis, pascuis, paludibus, aquis cum ductibus suis, ab integro offero sacro altari ecclesie tue pro uicto atque uestito sacerdotum et monachorum Dei in ista ecclesia deseruientium, siue pro luminaria altaris tui uel helemosinis pauperum sicut usque nunc iuri meo firmiter mansit uel manere potuit, sic omnia cum omni uoce prosecutionis mee ecclesie tue offero perpetualiter habituram. Quem tamen scriptum uel titulum donationis ecclesie tue traditum, in arcis eiusdem ecclesie repono, et omnia supradicta ipsi ecclesie ab hac presenti die uel tempore iure perpetuo possideatur. Quod cum iuramento confirmo per Deum celi et regnum glorie sue, quod contra hunc factum meum nunquam ueniam ad

irrumpendum. Si quis tamen homo quod fieri non credo de propinquis uel heredibus meis contra hanc cartulam testamenti uel donationis ad irrumpendum uenerit, primo sit excommunicatus et cum Iuda traditore in eterna pena damnatus, et insuper regie po[tes]tatis afflictus, pariat uoci ecclesie ipsa uilla duplata, et hanc scripturam testamenti plenam in cunctis obtineat firmitatis rouorem.

Facta cartula testamenti uel donationis kalendas septembris, era DCCC[a] LVI[a].

Aloitus in hanc cartulam testamenti uel donationis a me factam manus meas *[sig.]*, Badamundus abbas ts. *[sig.]*, Hysmael abbas ts. *[sig.]*, Eugenius abbas ts. *[sig.]*, Sendericus presbiter ts. *[sig.]*, Ildemirus presbiter ts. *[sig.]*, Proamius presbiter ts. *[sig.]*, Astrulfus iudex ts. *[sig.]*, Elarinus presbiter et iudex *[sig.]*, Uittina cum filiis suis cf. *[signa]*, Didacus ts., Recemirus ts., Kenderedus ts., Rodericus ts., Gillos ts., Ascaricus ts.

Notitia de illis qui presentes fuerunt in ipsas uillas consignatas post partem filiorum Rikilani qui uenerunt cum domno Aloito. De Asturias isti sunt: Suniemirus, Senior, Crescentius, Teodemirus, item Suniemirus, Ansila, Daniel, Quonimio presbiter; de Iria, Baldericus presbiter ts., Petrus presbiter ts., Ansuetus presbiter ts., Franzemirus presbiter ts., Sisnandus presbiter ts., Anulfus presbiter ts., Trastemirus ts., Felix ts., Florentius ts., Genetibus ts.

Sub Christi nomine Kindulfus Dei gratia episcopus cf. *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 21 r. y v.

44

A. 947, Agosto 30 P.

TESTAMENTUM DE UILLA OSTULATA
XLIII

In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti, ego exiguus seruus seruorum Dei Hermegildus sub gratia Dei in culmine pontificale compto, una cum consensu fratrum et congregationum sancti Iacobi apostoli, cuius corpusculum tumulatum manet in arcis marmoricis in finibus maris tibi Sisnando diacono in domino Deo eternam salutem, amen. Ambiguum esse non potest, set plerisque manet cognitum, eo quod diue memorie tius

tuus domnus Gundesindus episcopus, dum esset constitutus in hunc locum apostolicum concessit Odoario presbitero uilla que dicunt Ostulata, ubi basilica fundata esse dignoscitur in honorem Sancti Uincentii leuite, que est super littore Tamare, quam habuit iure suo usque in diem dormitionis ipsius patris domni Gundesindi. Cum autem nos per diuinam Christi gratiam successimus in hunc locum, item rogauit nos ipse Odoarius et concessimus ei ipsam uillam ab integro, quam et habuit pro sustentatione sua in omni uita sua. Placuit itaque nobis atque conuenit spontanee uoluntatis nostre, ut faceremus tibi cartulam donationis et concessionis de ipsa uilla supramemorata Sancti Uincentii ab omni integritate domos cum intrinsecis suis, uel quicquid ad prestitum hominis est, uela uel omne ornamentum ecclesie quod ibidem inuenire potueris, et ipsa uilla per terminos et adiacentias suas uel etiam quantum ibidem adquirere potuit Odoarius, et sicut ille ex nobis eam obtinuit, sic et tibi illam concedimus per hanc scripturam firmitatis. Ita ut ab hodierno die et tempore, habeas ipsum locum et ipsam uillam firmiter de dato et concessione ⟨nostra⟩ per secula cuncta, et quicquid ex inde facere uel iudicare uolueris, sit tibi a nobis et a Deo concessa potestas. Si quis tamen homo quod fieri non credimus, contra hanc scripturam ad irrumpendum uenerit, in primis suis a fronte careat lucernis, et postea cum sceleratis penas luat tartareas, baratro dimersus, et cum Iuda Christi traditore partem accipiat in eterna damnatione, et insuper qui talia egerit, pariet tibi ipsam uillam dupplatam, et hanc scripturam firmam et stabilem permaneat.

Facta scriptura concessionis III° kalendas septembris era DCCCC LXXXV[a].

Sub Christi nomine Hermegildus Dei gratia episcopus hanc concessionem a nobis factam *[sig.]*, Armentarius presbiter ts., Tellus diaconus cf., Nuno diaconus cf., Sendinus presbiter cf. *[sig.]*, Fredamundus presbiter cf. *[sig.]*, Ioab diaconus cf., Sandinus diaconus cf. *[sig.]*, Addaulfus diaconus cf., Ranimirus diaconus *[sig.]*, Martianus presbiter cf. *[sig.]*, Vimara presbiter cf. *[sig.]*, Gauinius presbiter cf., Ciprianus presbiter cf. *[sig.]*, Baldemirus presbiter cf. *[sig.]*.

Tumbo I, fols. 21 v.-22 r.

45

A. 963, Junio 5 P.

TESTAMENTUM DE BROCOS QUOD FECIT GUTTIER ALOYTIZ
XLIIII

In nomine domini. Ego Guttier quondam prolix Aloiti, una cum uxore mea Auuidia cognomento Lillio, uobis domno Sisnando episcopo, in domino Deo eternam salutem, amen. Magnus est enim titulus donationis, in quo nemo potest actum largitatis irrumpere, set quicquid grato animo et prompta uoluntate offertur, opportet nos semper libenter amplecti. Et ideo donare nos uobis profitemur sicut et donamus uillam in Brocos quam habemus per cartas comparationis et perfiliationis, quomodo se delimitat de terminis Ansemundi et inde in terminos de Uillare et inde in terminos de Cordonia et inde in terminos de Agua usque in terminos Ansemundi. Donamus itaque uobis ipsam uillam cum domibus et edificiis suis, pumares, perares, amexenares, figares, nugares, uel omni genere leguminum, terras cultas et incultas, pratis, pascuis, paludibus, montibus, fontibus, aquis cum ductibus suis, egressus et exitus, sicut eam obtinuimus iuri nostro per cartas comparationis et perfiliationis, sicut omnia iuri uestro donamus per cartam concessionis, et est ipsa uilla in contato Uentosa, subtus Alpe Laureta, ita ut de hodie die et tempore de nostro iure abrasa, et in uestro iure et dominio sit perhenniter concessa, faciendi de ea quod uestra uoluerit uoluntas. Si quis autem uos pro hac uilla que uobis donamus calumniauerit in uoce nostra, tam de propinquis quam de extraneis, pariet uobis uel uoci uestre omnia duplata uel triplata quantum ipsa uilla fuerit appreciata, et uobis perpetim habitura, et hac scriptura donationis uel concessionis plenam in cunctis obtineat firmitatis rouorem.

Facta cartula donationis et concessionis nonas iunii, era millesima prima.

Guttier prolix Aloiti, una cum uxore mea A⟨v⟩uidia cognomento Lilli, in hanc cartula donationis quam fieri uoluimus, manu propria confirmamus *[sig.]*.

Sub Christi nomine Uiliulfus gratia Dei episcopus cf., Gutier abbas cf., Didacus abbas cf., Hermegildus confessus cf., Auactantius

abbas cf., Gundesindus abbas cf., Tellius diaconus cf., Ildefredus cf., Recaredus cf., Qualamirus cf., Nuno Siloni diaconus cf., Ranemirus diaconus cf., Addaulfus Bonelliz diaconus cf., Gundericus cf., Fredenandus diaconus cf., Sarracinus cf., Lucidus diaconus, Gutinus diaconus, Guimirus diaconus cf., Uistrarius diaconus cf., Sauarigus diaconus cf., Ranemirus diaconus cf., Armentarius presbiter cf., Martianus presbiter cf., Baldemirus presbiter cf., Fromarigus presbiter cf., alius Sarracinus cf., Attina presbiter cf., Sesulfus presbiter cf., Zacharius presbiter cf., Ildiuertus presbiter cf., Fagildus presbiter cf.

Tumbo I, fol. 22 r. y v.

46

A. ¿963?

ITEM DE BROCOS
XLVI *(sic)*

Idicio[1] etiam uobis in ipsa uilla Brocos, incartationem quam mihi incartauit domnus Aloitus et domna Gundertia, omne quantum de iuri nostro fuit, ab integro eam uobis concedo et omnem hereditatem unde cartam fecerunt ad ipsam Guntinan in ipsam uillam, seu etiam et ipsi homines qui stant post partem ipsius hereditatis et terminos qui sursum non resonant, qui stent ueridicos de aqua Arneco et inde in aqua de Ulia usque in Asemondi, et illa ratione de Sesuldo omnia ab integro, et illo canario qui est in Ulia subtus domus Uiliulfus, pro quo iam precium de fratribus accepi, scilicet, linteos VI omnia ab integro uobis donamus atque concedimus, et manibus propriis confirmamus *[signa]*.

Stam cartam que sursum resonat de donatione, hic deorsum ueridice exaramus, quia dedistis nobis eam in offertionem pro re que nobis non pariaratis illas nostras scalas de furto, set dedistis nobis ad capo nostro argento et omne quod in carta resonat in offertionem et iterum manu propria confirmamus *[signa]*.

Tumbo I, fols. 22 v.-23 r.

---

1 Corregido al margen con letra de la misma época *a*.

47

Sin fecha

INUENTARIUM DE UILLA BIDUALDI
XLVII

In territorio de uilla de Bidualdi. Id est, de fonte que discurrit de Curutello et uadit fontario in prono usque dum se figit in Portocello sub domo Astrulfi et inde per casale de uereda, et inde ad domum Ueremudi, et inde per fundementum de illo Palacio domni Ueremudi et inde ad Cersaria carruniosam, et inde uadit ualle in prono et sigit se in illa suueraria, deinde uadit ad forno telliario, et inde per cauneto per illum murum et inde ad mazaria malariaha, et inde ad auellaneirola, et inde uadit ad deuesa de Fogios et inde per terminos Leouegildi et ad Stephani, et inde ad parietes ad ecclesia antiqua, et inde usque in casa de Froila, et inde torna ad fontem de Bidualdo, et inde per ripam pro ad castiniaria abana et inde uadit Infesto pro ad suuerarias maiores et inde concludit omnia in giro, et inde usque dum figit se ad ipsum fontem qui discurrit de Curutello, et habemus de ista uilla IIII[a] integra, exceptis cartis de comparadura et de mortuorum cum suo plantado, tam fructuoso quam infructuoso, siue et de illos casales qui ibidem sunt.

Tumbo I, fol. 23 r.

48

A. 994, Julio 18 P.

TESTAMENTUM DE ECCLESIA SANCTE CHRISTINE DE FELGOSO
AB EPISCOPO DOMNO PETRO CONFIRMATUM
XLVIII

In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti qui est in trinitate unus et uerus Deus per nunquam finienda semper secula seculorum, amen. Dicendum est modo quod in subsequentibus temporibus pro memoria habeatur ut sermo fidus et ueritas ennarranda non euacuetur, set ueritas

omnibus audientibus uera et patefacta esse credatur. Edificata nanque fuit ecclesia in ualle Presarense, ripa Tamaris, et uilla Felgoso, in Christi honore et Eulalie uirginis necnon et beate Christine ab hominibus Aloitus, Zendon et Sigeredus cum uxoribus eorum in suas proprias presuras et hereditates auorum et proauorum suorum. Mortui uero iam dicti superius surrexit neptus illorum nomine Ildiuertus et ipsam basilicam restaurauit in melius et dedit eam suo sacerdoti nomine Oila. Ipse uero Olla fecit ex ea carta domno Petro episcopo de III[a] portione. Post mortem ueru ipsius Oilani, adfuit unus sacerdos nomine Uargimanem confessorem, neptum istorum ecclesie fundatorum, qui dixit ad ipsum pontificem domnum Petrum: Scis domne meus et pontifex abheri et nudius tercius quomodo est ista casa superius nominata Sancte Eulalie et Sancte Christine auorum meorum et concessit inde tibi Olla presbiter indecenter cartulam. Si ergo uis eam habere et domini seruicium in eam exercere, concedo tibi eam ab omni integritate, sic pro me quomodo et pro omnibus heredibus meis. Congermanus uero meus Sigeredus qui tuus partitus fuit, sicut et ego, uel de aliis propinquis meis, dono tibi eam perpetualiter possidendam, tam pro anime mee remedio, quam et pro auorum meorum, qui eam fundauerunt, ut habeatis uos uel qui post uos ibidem in Dei seruitio uitam sanctam tenuerit et uos illi eam relinqueritis, fixam et stabilem cum omnibus bonis suis per suos terminos antiquos et limites conctos perpetualiter uobis possessa permaneat eterna per tempora. Simul etiam commendatam uobis facio aliam ecclesiam uocabulo Sancti Michaelis, que simili modo auorum meorum est, nomine Osoari, ualle Presarense, territorio Bauegio, ut per uestrum arbitrium decurr⟨a⟩. Et si fuerit ibi homo de propago mea qui in sanctitate persistat sub uestro regimine habeat illam, et neque uendendi neque donandi licentiam concedimus, nisi qui in seruitio Dei et milicia Christi permanserit. Si autem defuerit nostra progenies, uestra permaneat licentia faciendi de ea pro anima nostra et uestra, que domini et uestra fuerit uoluntas. Simili modo disponimus pro ecclesia Sancti Iacobi apostoli que est fundata in Bauegio, ubi dicunt Boue Mortuo, cum omnibus bonis earundem ecclesiarum, uobis maneant iure hereditario possidendas, et in omnibus suprataxatis liberam in Dei nomine habeatis potestatem. Si quis tamen homo quod fieri non credo contra hunc factum meum ad irrumpendum uenerit uel uenerimus, confusus recedat a Deo et ab omnibus sanctis eius et particeps fiat cum Iuda traditore, qui redemptorem mundi tradidit, et laqueo suspensus crepuit, et pro temporali damno componat omnia suprataxata in duplo uel triplo post partem uestram et pro regie potestatis uel iudicis auri duo talenta et hanc scripturam plenam obtineat firmitatem usque in finem.

Notum die XV° kalendas augusti, era XXX^{a} II^{a} post millesima.

Uargimanem presbiter et confessus in hanc cartulam concessionis quam fieri elegi et Deo iuuante compleui et manu mea rouorem feci et tibi pontifici meo domno Petro assignaui et me et omnia mea in manibus tuis tradidi propter ueniam delictorum meorum.

49

Sin fecha (966-999)

ITEM DE UILLARUM [NOMINE] BARCILLONI
XLVIII *(sic)*

Simili modo nos Domini ancille Odrozia abbatissa et deouota, Argilon deouota et confessa uobis pontifici nostro domno Petro concedimus nostrum uillare nomine Bartiloni qui sic est ibi in ualle Presarense, ripa Tamaris, qui fuit de comite domno Ariane et domna Tegridia, et ipsa domna Tegrida obtinuit eum usque ad obitum suum et quando uenit ad extremum uite sue, concessit nobis illum ut habuissemus per medium sicuti et habuimus prolixis temporibus, sicut est conclusum in omni giro per circuitum, uel sicut illum obtinuerunt ipsi domni iam dicti per suos terminos, et nos post eos, sic uobis eum ab omni integritate donamus atque concedimus, et accepimus de uobis in offertionem (± 13) que nobis bene complacuit. Habeatis et possideatis et in perpetuum uindicetis, uos et cui illam relinquere uolueritis liberam in Dei nomine habeatis potestatem. Si quis tamen homo quod fieri minime credimus contra hunc factum nostrum ad irrumpendum uenerit uel uenerimus, et uobis eum non concesserimus uel uendicauerimus, componamus eum uobis duplatum, et insuper qui uobis eum in contentione miserit, pariet auri solidos centum et uobis perpetim sit habitum.

Odrozia abbatissa et deouota, Argilonem confessa in hanc concessionis cartulam manus nostras imponimus et Deo et pontifici nostro concedimus apte et grate et propriis digitis signum fecimus *[sig.]*, Petrus abbas cf., Gundesindus abbas cf., Rikilanus abbas cf., Galindus abbas cf. *[sig.]*, Petrus prepositus cf., Theodemirus prepositus cf. *[sig.]*, Recemundus cf., Felix confessus cf., Visclamundus presbiter cf. *[sig.]*, Adulfus presbiter cf. *[sig.]*, Fromarigus presbiter cf., Ikila presbiter cf., Trasaricus presbiter cf. *[sig.]*, Ciprianus presbiter cf., Fulgentius pres-

biter cf., Froila diaconus cf. *[sig.]*, Arias diaconus cf., Gutier diaconus cf., Erus diaconus cf., Arias diaconus cf. *[sig.]*, item Arias diaconus cf., Valarius diaconus cf., Vistrarius diaconus cf. *[sig.]*, Sisulfus presbiter cf., item Fulgentius presbiter cf. *[sig.]*, Tannitus presbiter cf. *[sig.]*, Froila presbiter cf. *[sig.]*, Hermirius presbiter cf., Odoarius presbiter peccator cf. *[sig.]*, Aloitus peccator notuit *[sig.]*.

Tumbo I, fols. 23 v.-24 r.

50

A. 1040, Marzo 17 P.

KARTA DE REGALENGO DE MANADELOS ET DE CARELI ET DE CASALE DE FROGA
XLIX

In nomine Domini. Ego Munia confessa tibi Segeredo presbitero, sempiternam in Domino salutem semper amen et item amen. Magnus est enim titulus donationis in quo nemo potest actum largitatis irrumpere, neque potest legem producere, set quicquid donatum fuerit, oportet nos semper libenter amplecti. Et ideo ego donare tibi profiteor sicuti et dono, hereditates meas proprias que habeo de comparatione per proprio (?) precio quod in carta resonat de meos uenditores, sicut illas mihi uendiderunt et a me precium acceperunt, sic et ego tibi dono atque concedo. Dono uero tibi casas cum solidis suis et fundamentis, pumares et omnes arbores fructuosas uel infructuosas cun suis terrenis, aquas cum ductibus earum et loca molendinorum, terras cultas uel incultas, petras mobiles et inmobiles, montes, fontes, linares, bouzas et souta, rouoreta, pratis, pascuis, paludibus, exitus montium, accessus uel recessus, uel quantum ad prestitum hominis est, et in mea uoce potueritis adquirere, tam de ganato quam etiam de mortuorum, uel omnia que ego in meo habui et habere debui et quod meos seruitiales ibi obtinuerunt et obtinere debuerunt, omnia tibi dono atque concedo. Et sunt ipsas uillas et ipsas hereditates in uilla que nuncupant Maladelos et Karelli, decurrentes et concurrentes ad ecclesiam Sancte Marie et Sancti Laurentii, et prope ipsam ecclesiam kasale de Frogia uel omni sua hereditate. Et est ipsa donatione de super dicta territorio Presarense iuxta fluuio Tamarella subtus alpe Mauremortue locis de super dictis. Ita ut de odie die et tempore sint ipsas uillas et ipsas hereditates de meo iure

abrasas et in tuo iure et dominio sint traditas atque confirmatas, habeas tu et omnis posteritas tua uel quem tua extiterit uoluntas, et relinquendi eas cui uolueris, liberam in Dei nomine habeas potestatem. Si quis plane homo quod fieri non credo, contra te uel contra quem tu illam concesseris ad irrumpendum uenerit, tam de propinquis meis quam de extraneis, seu quilibet homo, pariet [uobis] uel uoci uestre in duplo quantum auferre conauerit et hunc meum factum stabilitum permaneat euo perhenni.

Facta scriptura donationis uel confirmationis XVI° kalendas aprilis, era M^{a}LXXVIII^{a}. Munia confessa in hanc scripturam donationis que fieri elegi et relegendo cognoui manu mea *[sig.]*,

Atione seruata ut in quantum tu uixeris possideas cum tia tua Egelo et si illa super te aduixerit, habeat eam in uita sua et post suum obitum relinquat eam cui consensum fuerit amborum, quia sicut tu mihi es obediens, sic et illa mihi est fidelis et obediens, et rogo ut ita compleatis si a Deo adiuuemini amen. Rodericus prolix Munionis cf. *[sig.]*, Gutier abbas cf., Fromarigus Sendiz cf., Fulgentius Ildiuertiz cf., Barualdus cognomento Eita Gundesindiz presbiter, Uistrella cognomento Amigo, Leouildit presbiter, Hermegildus cognomento Menendus Gundesindiz, Seniorinus Iohanni presbiter, Rudericus Uandilani presbiter, Didacus diaconus ts., Gundisaluus diaconus ts., Sandinus diaconus ts., Adtanitus diaconus ts., Sendinus presbiter, Bradius presbiter, item Rudericus Leouildi presbiter, Raimundus presbiter ts., Guntrodes II^{as} deouotas. Tiudilli deouota. Et omnem congregationem permanens in cimiterio Superaddi cf.

Tumbo I, fol. 24 r. y v.

51

A. 1044, Mayo 31 P.

KARTA DONATIONIS DE IOHANZO
LI

In nomine domine. Ego Munia quanuis indigna confessa, una cum consensu fratrum uel sororum permanentium in cimiterio Superaddi, siue et ego Gutier abbas cum omne collegium clericorum uel monachorum normal sanctitatis obtinentium in ipso prefato monasterio, tibi Trasuario Osoriz et uxori tue Animie, salutem in domino, amen. Placuit nobis spontanea nostra uoluntate ut faceremus uobis textum scripture dona-

tionis uel firmitatis, sicut et facimus, de nostra ecclesia uocabulo Sancti Iohanis, in uilla que uocitant Iohanzu, territorio Nemitos, secus fluuium Mero, cum omnibus adiuntionibus uel procurationibus suis. Damus autem uobis ipsam ecclesiam in offertionem pro nostras scripturas quas de aliis partibus adduxistis, quibus nos minus habebamus. Facimus itaque uobis hanc kartam, ut habeatis et possideatis sicut superius diximus, in cunctis diebus uite uestre, uos et filii uestri et omnis posteritas uestra, uel cui uos illam relinqueritis in omni rouore et perpetua firmitate. Si quis tamen homo quod fieri non credimus, ex nostra parte uel extranea, ad irrumpendum uenerit uel uenerimus, in primis sit extraneus a corpore et sanguine Domini et sit anathema maranata, et non uideat Christum in gloria sua, set cum sceleratis sit condemnatus in perpetuum, et cum Datham et Abiron quos hatus terre deglutiuit, sit absortus, et pro damno temporali pariet tibi uel uoci tue quantum tibi auferre conauerit in duplo uel triplo.

Facta cartula firmitatis et concessionis pridie kalendas iunii, era octogies dena et decies [cen]tena in quo [tum] II[a].

Munia licet indigna confessa in hanc scripturam quam fieri elegi et relegendo cognoui manu mea *[sig.]*, Gutier abbas una cum consensu clericorum uel monachorum manu mea *[sig.]*, Qui presentes fuerunt: Barualdus presbiter ts., Fulgentius presbiter ts., Sendinus presbiter ts., Raimundus presbiter ts., Aeilone deouota cf., Guntrode deouota cf., Animia deouota cf., alia Guntrode deouota cf., Et ego Seniorinus qui dinumeraui et Segeredus qui exarauit cf.

Tumbo I, fols. 24 v.-25 r.

52

A. 930, Septiembre 17 P.

KARTA DONATIONIS QUAM FECIT RETERICUS ABBAS DOMNO ADEFONSO REGI DE UILLIS ET DE ECCLESIIS DE PRESARES ET DE MONASTERI SANCTE MARIE DE MOSONTIO

LII

In Dei nomine. Ego Retericus abbas licet inmerito, tibi gloriosissimo principi nostro Adefonso. Placuit mihi atque conuenit nullo cogentis imperio nec suadentis articulo, set propria mihi accessit uoluntas, ut tibi domno meo facerem donationem, sicut et facio, de omnibus rebus

meis, id est, in uillas quas uocitant Presares, cum ecclesiis uocabulo Sanctum Petrum et Sancta Maria monasterio uilla Natonis qui est fundatum inter Presares et Montanos per omnes suos terminos antiquos, seu libros, ornatum uel omne ornamentum ecclesie, mulas, kaualos, equas, boues, uacas, uestitu, uineas et pumares uel omnia, dono atque concedo tibi domno meo et direxi ex persona mea presentem Fulgaredum presbiterum subrinum meum qui ista carta a me rouorata ex mea persona tradat meo domno, sicut et tradidit. Ego namque peccator alumnus uester retentus sum ab egritudine graui quod uidere non ualeo presentiam domni mei. Tamen profiteor me per singulos annos dum uixero per istum monachum dirigere meam offertionem, sicut et feci, et semper faciam, seu etiam et ipsos familiares meos quos ego iam per cartam ingenuos restauraui, ita ipsos homines domno testo atque concedo per istam cartam, ut sint post partem dominicam testati uel domno deseruientes. Quam ob rem ipsi homines suprascripti ex meo dominio abrasi et [dominico] iure et dominio post obitum meum abeatis et in perpetuo uindicetis, et quicquid ex inde facere uel iudicare uolueritis, liberam in Dei nomine habeatis potestatem.

Facta scriptura donationis XV[o] kalendas octobris, era DCCCC[a] LXVIII[a].

Retericus abbas hanc scripturam donationis a me factam *[sig.]*.

Fulgaredus cf., Didacus presbiter cf., Gudinus diaconus, Aloitus presbiter cf., Gulfarius presbiter cf.

Tumbo I, fol. 25 r.

53

A. 931, Noviembre 18 P.

KARTA QUAM FECIT GODEGIA DE UILLA PRESARES
LIII

In Dei nomine. Ego Godegia tibi Hermegildo. Placuit mihi propria mea uoluntate ut facerem tibi scripturam uenditionis, sicut et facio, de meo pumare quod habeo comparatum de Quilafonso, et est ipsum pumare in uilla que uocitant Presares iuxta flumen Tamare in omni giro per suam clausuram, meditatem uobis uendo de ipso pumare, sicut illum comparaui de iam supradicto Quilafonso in aderato et definito precio,

in VI modios quos habebant tibi a pariare germanus meus Sauarigus, ita ut de hodie die et tempore sit ipsum pumare de meo iure abrasum et in uestro iure et dominio sit traditum atque concessum. Si quis tamen homo quod fieri non credo de heredibus meis uel propinquis te pro ipso pumare inquietare uoluerit quod uobis in iudicio uindicare non potui, tunc inferat pars mea parte uestre ipso pumare duplatum et uobis perpetim habiturum.

Facta cartula uenditionis XIIII° kalendas decembris, era DCCCC[a] LXVIIII[a]. Godegia in hac cartula uenditionis a me facta et manu mea *[sig.]*. Rudericus ts., Silo ts., Fulgentius ts., Auezarus ts., Tructimirus ts., Sentarius ts.

Tumbo I, fol. 25 r. y v.

54

A. 930, Abril 2 P.

ITEM KARTA DE PRESARES QUAM FECIT ASTRUEDUS
LIIII

In Dei nomine. Ego Astruedus et uxor mea Froilo, uobis domno Menendo et uxori uestre domne Paterne. Non est enim dubium, set multis manet cognitum eo quod peccato impediente fecimus furtum, unde in iudicio manifestum robonorauimus quod pectaremus ipsum furtum. Venit ergo tempus constitutum et non habuimus unde uobis pariare. Placuit ergo nobis propria nostra uoluntate ut faceremus uobis scripturam de tertia de omni nostra hereditate que habemus in uilla que uocitant Presares quantum ibidem habemus tan de auios quam de nostris parentibus siue et de nostro comparato, uel quantum cum Dei adiutorio ibi augmentare potuerimus, id est, domos cum omni suo terreno, terras cultas uel incultas, pumares, pratis, pascuis, paludibus, aquis, accessu uel recessu uel quantum ibidem ad prestitum hominis est. Ex omnibus que iam diximus tercia integra uobis concedimus, ita ut de odie die et tempore habeatis uos et omnis posteritas uestra, et quicquid ex illa agere uolueritis liberam in Dei nomine habeatis potestatem. Si quis tamen homo quod fieri non credimus, ex parte nostra uel extranea contra hunc factum nostrum ad irrumpendum uenerit uel uenerimus, uel uos proinde inquietare aliquis uoluerit, que nobis in iudicio uendicare non potuimus,

tunc habeatis licentiam ex nobis apprehendere ipsam hereditatem duplatam uel quantum a uobis fuerit melioratam et uobis perpetim sit habita.

Facta cartula IIII° nonas aprilis era DCCCCªLXVIIIª.

Astru⟨e⟩dus et uxor mea Froilo in hanc cartulam a nobis factam manibus nostris *[signa]*, Arias Uisterlani ts., Endisclus ts., Erus Gemundiz ts., Sauarigus presbiter ts., Audila ts., Atina ts., Johanes ts., Mellenus ts., Iuuenandus ts., Johannes presbiter qui notuit *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 25 v.

55

A. 995, Mayo 15 P.

KARTA QUAM FECIT UEREMUNDUS DE UILLA QUE DICITUR BROCOS
LV

In Dei nomine. Ego Ueremudo et uxor mea Margarida, uobis Adelfus abba et Argiloni abbatisse facimus cartulam scripture firmitatis de hereditate mea propria que habeo in uilla que uocitant Brocos, territorio Uentosa, subtus montem Laureda, inter riuulos Ulie et Arnego, in loco predicto ubi pater meus Gedramiro et mater mea Rekesenda habitauerunt. Vendo itaque uobis ibi omni mea ratione in ipsa hereditate quarta integra quantum me competit inter meos germanos uel heredes, id est, in casas, in lagare, in pumares, in cerdares, in castaniares, in amexenales, in auellanales, in montes, in fontes, pratis, pascuis, paludibus, exitus montium, accessus uel recessus, et accepi⟨mus⟩ a uobis precium quod mihi bene complacuit, id est, uacca preciata in VIII° modios et ciuaria IIII^{or} modios et quarteros II^{os}, saia preciata in duos modios, et carnarios II^{os}; excepto pumare de auolos omnia alia mea ratione uobis ab integro uendi⟨mus⟩ atque concedi⟨mus⟩, ut habeatis iuri quieto et im perpetuum uendicetis. Si quis tamen homo quod fieri non credimus contra hanc cartulam ad irrumpendum uenerit uel uenerimus, an per nos an per quemlibet hominem, et ego uobis illam non concessero, habeatis licentiam apprehendere a nobis ipsam hereditatem duplatam et quantum a uobis fuerit meliorata et uobis perpetim habitura.

Facta cartula uenditionis XVIII° kalendas iunii, era Mª XXXIIIª. Veremudus et uxor mea Margarida in hac cartula uenditionis manus nostras rouoramus *[sig.]*.

Qui presentes fuerunt: Sendinus presbiter, Fofinus presbiter, Hieremias presbiter, Seniorinus ts., Patre ts., Gresulfus ts., Ruderidus ts., Segeredus ts., Gustedeus ts., Menendus ts., Adulfus ts., Iquila ts., Gudo ts. *[signa]*.

Tumbo I, fols. 25 v.-26 r.

56

A. 958, Febrero 16 P.

KARTA QUAM FECIT EGIKA DE UINEA SANCTI IACOBI
LVI

In Dei nomine. Ego Egika et uxor mea Alobrida, uobis gloriosissimis atque inuictissimis sancto Saluatori, sancto Iohanni Babtiste et sancto Pelagio martiri in cuius nomine basilica fundata est in uilla Superato, territorio Presares super riuulo Tamare, siue Hermegildo confessori uel fratribus qui ibidem in uita sancta perseuerauerint, in domino Deo eternam salutem amen. Placuit nobis bone pacis uoluntas ut uenderemus uobis nostram rationem de uinea quod uobiscum habebamus communiter ab integro, sicut est marcata per suos terminos, pro que accepimus a uobis precium de uino modios II, de ciuaria modios III quartarios II quod nobis bene complacuit, et de ipso precio apud uos nichil remansit, ita ut a presenti die et tempore sit ipsa ratione de ipsa uinea de nostro iure abrasa et in uestro iure et dominio sit tradita atque concessa, habeatis ea uos et omnis posteritas qui in ipso monasterio in uita sancta perseu[er]auerit et quicquid ex ea facere uel iudicare uolueritis, sit uobis attributa licentia. Si quis tamen homo quod fieri minime credo ad irrumpendum uenerit uel uenerimus, tunc inferat pars nostra uel alia quelibet parti uestre ipsam portionem de ipsa uinea duplata et uobis perpetim habitura.

Facta scriptura ⟨uenditionis⟩ XIIII° kalendas marcii era DCCCC LX^{L} VI^{a}.

Egika et Alobrida in hac scriptura uenditionis manus nostras *[signa]*.

Gondemarus ts., Adefonsus ts. *[sig.]*, Rauparius ts. *[sig.]*, Donnitus ts. *[sig.]*, Rambatus ts. *[sig.]*, Menendus ts. *[sig.]*, Arias ts. *[sig.]*, Gemundus ts. *[sig.]*, Gundesindus ts. *[sig.]*, Rizila ts. *[sig.]*, Fafila ts. *[sig.]*, Quizino ts. *[sig.]*, Sentarius ts. *[sig.]*, Felleta ts. *[sig.]*, Et alii plures ts. *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 26 v.

57

A. 962, Mayo 4 P.

KARTA QUAM FECERUNT FILII SENTARII DE UILLA SUPERADDI
LVII

In Dei nomine. Nos omnes qui sumus filii Sentarii et matre nostra Reicionda, isti sumus: Adelfus presbiter, Fagildus, Cartinus cum sua uxore nomine Froilo, Adiuertus cum uxore sua nomine Gaudiosa et Theodiuertus, uobis Didaco abbati et fratribus uestris. Placuit nobis propria nostra uoluntate ut faceremus uobis textum scripture uenditionis, sicuti et facimus, de nostra hereditate propria que habemus in uilla que uocitant Superaddo secus fluuium Tamare, haut procul a monte Mauremorte uilla prefata Superaddo. Vendimus itaque uobis ibi nostram hereditatem in pumares et in terras uel omnis prestantia, quicquid in ipsa uilla ganauerunt parentes nostri, et de auios habuerunt siue de parentibus, seu que illi propriis manibus acquisierunt, tam de ganato quam de comparato, sicut ea parentes nostri in ipsa uilla obtinuerunt uel iure habuerunt, ita et nos concedimus post partem ipsius monasterii uel fratribus ibidem habitantibus omnia intus et foris, id est, pumares, terras, pratis, pascuis, paludibus, petris, montibus, per omnes suos terminus ea uobis concedimus. Et accepimus a uobis precium solidos VIII° usu Gallecie, precium integrum quod nobis bene complacuit, et de ipso precio apud uos in debitum non remansit. Ita ut de odie die et tempore sit ipsa hereditas de nostro iure abrasa et in uestro iure et dominio sit tradita atque concessa, ut habeatis uos et omnis posteritas uestra firmiter post partem monasterii et quantum in uoce nostra potueritis acquirere liberam in Dei nomine habeatis potestatem. Si quis tamen homo quod fieri non credimus contra hunc factum nostrum ad irrumpendum uenerit uel uenerimus, tunc habeatis potestatem prendendi ex nobis ipsam hereditatem duplatam et quantum a uobis fuerit melioratam et uobis perpetim habituram.

Facta carta uenditionis IIII° nonas maii, era millesima.

Adelfius presbiter, Fagildus, Froilo, Ildiuertus, Gaudiosa in hac scriptura uenditionis manibus nostris signa fecimus *[signa]*, Teudila presbiter presens fuit, Guimirus cf., Leouegildus cf., Bergila diaconus cf.,

Ermoricus presbiter, Meitulfus cf., Adulfus presbiter, Menendus diaconus, Otancius diaconus, Eldeuredus diaconus, Prouecindus, Hermegildus, Auezanus, Dinni, Auolinus, Argimirus, Fofinus, Visterla, Seniorinus, Martinus, Buisanus, Tudiscaisum, Retium, Fulgentium. Petrus presbiter notuit *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 26 v.

58

A. 865, Marzo 5 P.

KARTA QUAM FECIT LUCEDUS DE UILLA DE CAUS⟨S⟩O
LVIII

In Dei nomine. Ego Lucedus tibi Nuuidio et uxori tue Sunildi, licet ordo uenditionis legem obtineat, ideo mihi placuit atque conuenit nullo quogentis imperio nec suadentis articulo, set propria mihi accessit uoluntas, ut uenderem *(sic)* uobis meam portionem in uilla que est inter Maiquis et Caprunum, ubi dicunt Causo iuxta fluuium Mera. Vendo itaque meam portionem in ipsa uilla, tam in perares quam in terras cultas et incultas, montes, fontes, aquas cum ductibus suis, arbores fructuosas et infructuosas et omni procurantia uille ipsius uendo uobis in aderato et definito precio, id est, una iuicione et unum animal et VI solidos quos uos dedistis et ego accepi, et nichil de isto precio apud uos remansit in debitum, ita ut de hodie die et tempore de iuro nostro abrasa et in uestro iure et dominio sit tradita atque concessa, et habeatis uos et omnis posteritas uestra perhenniter. Si quis tamen homo quod fieri non credo ex parte mea uel ex aliena contra hanc meam scripturam ad irrumpendum uenerit uel uenerimus, tunc restituat uel restituamus uobis ipsam meam portionem superius dictam, duplatam uel triplatam et uobis perpetim habituram.

Facta scriptura uenditionis III° nonas marcii, era DCCCC^{a}III^{a}. Lucedus in hac cartula uenditionis a me facta *[sig.]*, Adila, Gundinus, Cresulfus ts. *[sig.]*, Rodericus ts. *[sig.]*, Uenerandus ts., Adimirus ts., Baltanus ts., Sauarigus ts.

Tumbo I, fols. 26 v.-27 r.

59

A. 920, Noviembre 25 P.

KARTA QUAM FECIT IKA DE UILLA FILISTEIS
LIX

In Dei nomine. Ego Iga uobis domno Ero et domne Sauite. Placuit mihi atque conuenit nullo cogentis imperio nec suadentis articulo, set propria mihi accessit uoluntas ut uobis uenderem, sicut et uendo, medietatem de uilla que fuit de patre meo Gueimiro, sicut ille uobis concessit illam medietatem per scripturam, sic ego confirmo uobis illam aliam medietatem integram post uestram partem, et uocatur ipsa uilla Filistei, ubi patre meus et matre mea habitauerunt, ibidem in ipsa uilla concedo uobis medietatem ab integro, id est, pumares et omnes arbores, terras cultas et incultas, accessus uel recessus uel omni procurantia sua et accepi a uobis precium, gacnape, uestitum precium quod mihi bene complacuit, et de ipso precio apud uos nichil remansit, ita ut de hodie die et tempore de meo iure abrasa et in uestro iure et dominio sit tradita atque concessa, habeatis uos et omnis posteritas uestra et in perpetuum uendicetis. Si quis tamen homo quod fieri non credo, contra hanc cartulam ad irrumpendum uenerit uel uenero, tunc inferat pars nostra parti uestre ipsa hereditate duplata et uobis perpetim habitura.

Facta scriptura uenditionis VII° kalendas decembris, era DCCCC^{a} LVIII^{a}. Ika in hac scriptura uenditionis a me facta manu mea *[sig.]*, Credendus ts., Ermegildus presbiter ts., Teton presbiter ts., Betericus presbiter ts., Engomirus presbiter ts., Ittilo ts., Senodinus ts., Iohannes ts., Petrus ts., Magnus ts., Odisclus ts.

Tumbo I, fol. 27 r.

60

A. 916, Junio 7 P.

KARTA QUAM FECIT RANEMIRA DE UILLA SUPERADDO
LX

In Dei [nomine. Ego] ⟨Ra⟩nemira una cum filiabus meis Semildi et Aroildi tibi Hermegildo et uxori tue Paterne. Placuit nobis atque conuenit, nullo cogentis imperio nec suadentis articulo, set propria nobis

accesit uoluntas, ut donaremus uobis nostram hereditatem quam habemus in uilla que uocitant Superadum, territorio Presares, iuxta flumen discurrente Tamare, et est ipsa hereditas de successione matris mee Ortauie, id est, pumares, terras cultas et incultas, montes, fontes, arbores fructuosas et infructuosas, medietatem de omni mea portione que habeo in ipsa uilla uobis dono atque concedo, ita ut de hodie die et tempore sit ipsa medietas de ipsa mea portione de meo iure abrasa et in uestro iure et dominio sit tradita atque concessa, et quicquid de illa facere uel iudicare uolueritis, liberam in Dei nomine habeatis potestatem. Si quis tamen quod fieri non credo homo contra hunc meum factum uenerit ad irrumpendum tunc inferat pars nostra parti uestre ipsam hereditatem duplatam uel triplatam et uobis perpetim habituram.

Facta cartula donationis VII° idus iunii, era DCCCCª LIIIIª.

Ranemira in hac cartula donationis a me facta manu mea rouoraui *[sig.]*,

Semildus cf. *[sig.]*, Aroildi cf., Tancinus ts., Baltarius ts., Indisclus ts., Kauinius ts., Uitermirus ts., Gemundus ts., Boninus presbiter ts., Sisnandus presbiter ts., Vnisco ts., Celidus ts., Quiriacus ts., Aloitus ts., Froila ts., Vilian ts.

Tumbo I, fol. 27 v.

61

A. 944, Junio 6 P.

KARTA QUAM FECIT HELIAS PRESBITER DE UILLA QUAM DICUNT FONTEFRIGIDA LX *(sic)*

In Dei nomine. Ego Helias presbiter uobis Hermegildo et Paterne. Placuit mihi atque conuenit nullo cogentis imperio nec suadentis articulo, set propria mihi accessit uoluntas ut facerem uobis textum scripture donationis sicuti et facio, de medietate de mea hereditate que habeo de meo patre nomine Iuliano et de mea matre nomine Altissima in uilla que uocitant Fontefrigida, territorio Montanos, de omni ipsa hereditate iam superius nominata medietate uobis dono atque concedo, id est, domos cum intrinsecis suis, pumares, terras cultas et incultas, arbores fructuosas et infructuosas, aquas cursiles et incursiles, montes cum suo exitu, pratis, paludibus uel quantum ad prestitum hominis est uel quic-

quid adquirere ibi potueritis in ipsas uillas iam nominatas. Ita ut de hodie die et tempore de meo iure abrasa et in uestro et dominio tradita atque concessa, habeatis uos et omnis posteritas uestra perhenniter. Si quis tamen homo quod fieri minime credo contra hunc factum meum ad irrumpendum uenerit uel uenero, tunc inferat pars nostra parti uestre ipsam hereditatem que in carta resonat duplatam uel triplatam et uobis perpetim habituram.

Facta cartula donationis VIII° idus iunii era DCCCCLXXX^{a}II^{a}.

Helias presbiter in hac donationis a me facta manu mea rouoraui *[sig.]*.

Qui ibidem fuerunt isti sunt: Antonius ts., Hegica ts., Garcia ts., Segeredus ts., Enuenandus ts., Sarracinus ts., Donnon ts., Flainus ts., Munio ts., Tornatula ts., Maria ts., item Maria ts., Oliti ts., Laouildus presbiter scripsit.

Tumbo I, fol. 27 v.

62

A. 941, Diciembre 27 P.

KARTA QUAM FECIT ADONIA D⟨E⟩ UILLA FELGOSO
LXI

In Dei nomine. Ego Adonia una cum filiis meis Uisellu et Pineti, uobis domnis meis Aiani et Tegridie. Placuit nobis propria nostra uoluntate ut uenderemus uobis sicut et uendimus, omnem nostram hereditatem quam habemus in uilla que dicitur Felgoso, territorio Presares, que iacet inter fluuium Tamare et Tamarella. Vendimus itaque uobis in ipsa uilla pumares cum suo terreno et cum omnibus suis pomiferis, terras cultas et incultas, montes, fontes, siue omnia que ad prestitum hominis est in ipsa uilla, quantum ibidem iusi sumus habere, uel quantum in nostra uoce adquire potueritis, omnia ad integrum uobis uendimus per suos terminos antiquos per ubi illam potueritis inuenire, siue etiam et in uilla de Maladelus nostra portione quantum nos ibidem competit inter nostros heredes, omnia ad integrum uobis uendimus atque concedimus. Et accepimus ex uobis precium, id est, V^{e} uąccas pregnadas et IIII^{or} lenzos lineos, ceuaria et sicera in simul VII solidos gallicanus, quod precium bene nobis complacuit, et de ipso precio apud uos nichil remansit in

debitum, ita ut de hodie die et tempore omnia supradicta de nostro iure abrasa et in uestro iure et dominio sit tradita atque concessa, habeatis uos et omnis posteritas uestra, et quicquid ex ea facere uolueritis liberam in Dei nomine habeatis potestatem. Si quis tamen homo quod fieri non credimus ad irrumpendum uenerit, que nos in iudicio non ualemus defendere, tunc inferat pars nostra parti uestre ipsam hereditatem duplatam uel triplatam et uobis perpetim habituram.

Facta scriptura uenditionis VI° kalendas ianuarii, era DCCCC[a] LXXIX[a]. Edonia una cum filiis meis in hac scriptura uenditionis a nobis facta manus nostras *[signa]*.

Onorigu ts., Oila ts., Oila presbiter ts., Gundesindus ts., Baltarius ts., Sesinus ts., Teton ts., Ermenton ts., Marcellinus ts., Ragesindus ts., Tructesinda ts., Miron ts., Alatrudia ts.

Tumbo I, fols. 27 v.-28 r.

63

A. 877, Julio 29 P.

KARTA DONATIONIS QUAM FECIT NUNILU DE UILLA FRONTINIANI
LXII

In Dei nomine. Ego Nunilu tibi Hermegildo et Paterne. Magnus est titulus donationis in quo nemo potest actum largitatis irrumpere, set quicquid grato animo et promta uoluntate fuerit donatum, semper debet libenter amplectii. Et ideo donare uobis profiteor, sicut et dono, uilla mea nomine Frontiniani quam habeo de propietate parentum meorum Fagini et de auio Daildu, et ille habuit de suo seruo Frontiniano que presui de estirpe, et ego iam dicta Ninilo placuit mihi ut donarem uobis inde medietatem de ipsa IIII[a] portione que habeo in uilla Frontiniani que mihi dederunt mei germani per colmellum diuisionis, uobis dono atque concedo tam in culta terra quam et inculta, montes, fontes, aquas cum ductibus suis, arbores fructuosas et infructuosas, petras mobiles et inmobiles, uel quicquid ad usum hominis pertinet per omnes suos terminos antiquos. Ita ut de hodie die et tempore de meo iure abrasa et in uestro iure et dominio sit tradita atque concessa, habeatis uos et omnis posteritas uestra in perpetuum uel cui illam relinqueritis. Si quis sane

homo quod fieri non credo de parte nostra uel extranea contra hanc scripturam donationis uenerit ad irrumpendum tunc habeatis potestatem prendere ex nobis auri libra una et uobis perpetim habitura.

Facta carta donationis IV° kalendas augusti, era DCCCC^{a}XV^{a}. Nunilu in hac carta donationis quam fieri uolui et relegendo cognoui manu mea signum feci *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 28 r.

64

A. 984, Noviembre 11 P.

KARTA QUAM FECIT DOMNA ENXEMENA DE UILLA MAARIZ
LXIII

In Dei nomine. Ego Exemena Christi ancilla salutem semper amen. Placuit mihi propria mea uoluntate, nullo cogentis imperio neque per timencentis metu, set memoria mortis et metu inferni et amore Dei, ut concederem domui Sancti Saluatoris et monasterio Superaddo, siue Petro abbati fratibusque et sororibus ibidem Deo militantibus, uillam meam propriam quam uocitant Malarici qui est subtus montem Navefracte, territorio Nalare et Parrigue, et fuit ipsa uilla de iure parentum meorum, et exiuit illa media patri meo Garsia Inneconis et media ad tios meos Sisnando episcopo et Roderico Menendit, et illi concesserunt ipsam medietatem per testamentum ad Superatum, et illa alia medietate remansit in nostro iure, et uenit mihi in diuisione et proinde integramus illam post partem ipsius monasterii iam dicto per omnes suos terminos antiquos et limites cunctos, exitus montium sicut ab antiquis est delimitata cum omnibus bonis et prestantiis suis in circuitu siue et suis hominibus, tam seruis seu ingenuis qui ad ipsam uillam deseruierunt in uita auiorum et parentum meorum, ipsam medietatem de ipsa uilla cum suis rebus ad integrum concedo sicut illam obtinuerunt auii et parentes mei post partem ecclesie sancte et fratribus et sororibus iam dictis. Et accepi de te Petro abbati in meam offertionem argenti solidos X^{L}V quod mihi bene complacuit et fuit argentum hazumi. Ita ut ab hodierno die et tempore sit ipsa uilla de nostro iure abrasa et uestro iuri et dominio sit tradita atque concessa et sancte ecclesie stabilita, habeatisque eam perhenniter. Si quis tamen homo siue ego seu ex propinquis uel uicinis

contra hanc cartulam uenerit ad irrumpendum componat ipsam uillan cum omnibus suis procurantiis et cum suis hominibus duplatam uel triplatam et regie parti auri talenta III^{a} et hanc scripturam rouorem obtineat in secula seculorum.

Notum die sancti Martini episcopi qui erat III° idus nouembris, era millesima ⟨XX^{a}II^{a}⟩ [1], factaque est scriptura hec in sede Legionensi, regnante Ueremudo principe anno regni sui IIII°. Exememena Dei ancilla in hanc cartulam quam fieri elegi et Deo iuuante compleui, pro mea offertione sicut superius dictum est et pro remedio anime mee, manus meas *[sig.]*.

Qui presentes fuerunt in istam rouorationis cartam; Petrus presbiter cf., Zacharias abbas cf., Gutier Munioni cf., Sisnandus presbiter cf., Froila cf., Arias cf., Gustedeus cf., Menendus cf., Trasulfus abbas cf., Spassandus diaconus cf., Adulfus presbiter cf., Iquilanus presbiter, cf., Uiolentius Aldoetiz ts., Et omne consilium legionensium cf.

Petrus abbas peccator qui notuit *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 28 r. y v.

65

A. 905, Marzo 2 P.

KARTA QUAM FECIT GUDUILDI DE PUMARE DE UILLA MUNDINI
LXV *(sic)*

In Dei nomine. Ego Guduildi cognomento Nunina una cum filiis meis et meo marito nomine Salamiro. Non est dubium set multis manet notissimun eo quod placuit nobis bone pacis uoluntas, nullius cogentis imperio nec suadentis articulo, set propria nobis accessit uoluntas ut uenderemus uobis Suniemiro et Leouildo quintam nostram portionem in pumare quod habeo de patre meo Atane et de matre mea Ermesenda, quod est in uilla que dicunt Mundini, exitum montis Mauremorte, in ipso pumare uendimus uobis perarias, amexenarias, de ipso pumare integro qui est incluso in omni circuitu cum sua sepe quantum ille aquam uertit, quintam portionem ex integro uobis uendimus et in alios pumares Mundini et Teoderaci quintam nostram portionem quantum nos ibidem competet inter nostros fratres et heredes et uos nobis dedistis precium quod nobis bene complacuit, id est, uacca uitulata et quatuor rexelos,

[1] Por la fecha del reinado debe ser la era 1024.

et de ipso precio apud uos non remansit in debito, ita ut ab hodierno die et tempore sint ipsas nostras portiones de nostro iure abrasas et uestro iuri et dominio sint traditas atque concessas, habeatis uos et omnis posteritas uestra perhenniter. Si quis sane quod fieri non credimus contra hanc nostram cartulam uenerit uel uenerimus ad irrumpendum, tunc habeatis potestatem prendere ex nobis ipsos pumares duplatos et a uobis fuerint meliorati et uobis perpetim habituri.

Facta scriptura uenditionis VI° nonas marcii, era DCCCC X^L III^a.

Guduildi cognomento Nunina in hanc scripturam uenditionis a me facta manu mea *[sig.]*. Iubadu, Mectubrida, Osoredus, Teoderus, Daniel, Goldregodu, Cotella, ts.

Tumbo I, fols. 28 v.-29 r.

66

A. 917, Enero 10 P.

KARTA QUAM FECIT TORANTIUS DE UILLA TEODILDI
LXVI

In Dei nomine. Ego Torantius una cum uxore mea nomine Formosinda, tibi Hermegildo et uxori tue Paterne. Placuit nobis atque conuenit propria nostra uoluntate, ut faceremus uobis scripturam donationis sicut et facimus de hereditate quam habemus de matre mea Oitauia, que dicitur Teodildi, territorio Presares, iuxta flumen Tamare, id est, terras cultas et incultas, pumares, montes, fontes, arbores fructuosas et infructuosas, meam portionem integram uobis dono que me ibidem competet inter meos germanos uel heredes. Ita ut de hodie die et tempore sit ipsa portione de meo iure abrasa et uestro iuri et dominio sit tradita atque concessa et quicquid ex inde facere uolueritis, liberam in Dei nomine habeatis potestatem. Si quis tamen homo, quod fieri non credimus, contra hunc factum nostrum uenerit ad irrumpendum, pariat ipsam hereditatem duplatam uel triplatam et uobis perpetim habituram.

Facta scriptura donationis IIII° idus ianuarii, era $DCCCC^aLV^a$.

Torantius et Formosinda in hac cartula donationis a nobis facta manus nostras *[signa]* rouoramus. Naustila abbas ts., Recaredus presbiter ts., Sentarius presbiter ts. *[sig.]*, Gundesindus presbiter ts., Suniemirus ts., Baltarius ts., Midon ts., Ianardus ts., Endisclus ts., Laurentinus ts.

Tumbo I, fol. 29 r.

67

A. 920, Mayo 20 P.

KARTA QUAM FECIT GUNDESINDUS DE UILLA TEODILDI
LXVII

In Dei nomine. Ego Gundesindus, tibi Hermegildo et uxori tue Paterne. Placuit mihi atque conuenit, nullu cogentis imperio nec suadentis articulo set propria mihi accessit uoluntas ut uobis uenderem omnem meam hereditatem quam habeo in uilla Teodilli iuxta flumen Tamare, ubi aui mei habitauerunt, Deodatus et Cristina, et obtinuerunt de IX^{a} portione, quarta integra uobis uendo que me competet de patre meo Baroaldo, id est, domos cum introitu suo et in casa Magorenona media integra uendo uobis, terras cum omni sua prestantia, montes, fontes, quos ipsa uilla regit, exitus, accessus uel recessus per omnes suos terminos quarta portione integra per ubi uobis eam delimitaui et coram testibus assignaui et accepi a uobis precium quod michi bene complacuit, id est, boue soldale et in duos modios aliud precium, et de ipso precio apud uos nichil remansit in debitum. Ita ut de hodie die et tempore sit ipsa hereditate de meo iure abrasa et uestro iuri et dominio sit tradita atque concessa, habeatis uos et omnis posteritas uestra perhenniter et quicquid ex inde facere uolueritis, liberam in Dei nomine habeatis potestatem. Si quis tamen homo contra hanc cartulam uenditionis ad irrumpendum uenerit uel uenerimus, pariat uobis auri libras II^{as} et uobis perpetim habitura.

Facta cartula uenditionis XIII° kalendas iunii, era DCCCC^{a} LVIII^{a}.

Gundesindus in hac cartula uenditionis a me facta manu mea feci *[sig.]*, Sentarius presbiter ts., Antonius ts., Indisclus ts., Anulfus ts., Fradiulfus ts., Salamirus ts., Ocobius ts., Cendulfus ts., Antolina ts., Gontina ts., Froisindus ts., Froila qui scripsit ts.

Tumbo I, fol. 29 r. y v.

68

A. 953, Abril 26 P.

KARTA QUAM FECIT GAUINUS DE ROZADA MINORE

Gauinius et Granilo uobis Aloiti et Geloire. Protestauimus uobis iam dictis medietatem de omni nostra hereditate, quicquid iusi sumus habere, id est, terras, pumares, domos cum omnibus suis terminis et cum omni procurantia locorum ipsorum, ipsam medietatem uobis testamus in uilla que dicunt Rozada Minore et est in exitu montis Mauremorte, ut quicquid uos ex inde facere uolueritis, habeatis licentiam et potestatem.

Facta cartula medietatis VI° kalendas maii, era DCCCCLX^{L}I. Gauinius in hac cartula manus meas rouoro. Bergas presbiter scripsit.

Tumbo I, fol. 29 v.

69

A. 946, Septiembre 30 P.

KARTA QUAM FECIT ODROZIA DE UILLA SANCTONI

In Dei nomine. Ego Odrozia una cum filiis meis Sandinus, uobis Roderico et Geloire. Placuit nobis propria nostra uoluntate ut faceremus uobis textum scripture de medietate de ipsa quinta que habemus in uilla que dicunt Santoni, territorio Nauefracte, inter Mandeu et Riazolo, de ipsa quinta integra medietatem integram uobis donamus atque concedimus per suos terminos antiquos. Et ego Odrozia do uobis medietatem de pumare quod plantaui cum meo marito Gundesindo, et ego Sandinus medietatem de mea ratione que me competit in ipso pumare, ita ut de hodie die et tempore ipsam hereditatem de nostro iure abrasa et uestro iuri et dominio sit tradita atque translata.

Facta cartula donationis IIe kalendas octobris, era DCCCCLXXX^{a} IIII^{a}. Sandinus et Odrozia in hac cartula manus nostras rouoramus. Auezanus ts., Pepi ts., Sendon ts., Donon ts., Oila ts., Sisualdus ts., Ansemirus ts., Merila presbiter ts., Erus ts., Gutier ts.

Tumbo I, fols. 29 v.-30 r.

70

A. 941, Agosto 23 P.

KARTA QUAM FECIT DAGADRODIA DE UILLIS SANCTI IULIANI DE COLIMBRIANIS

In Dei nomine. Ego Dagadrudia una cum filiis meis tibi Hermegildo et uxori tue Paterne. Placuit mihi propria mea uoluntate ut facerem uobis textum scripture de omni mea hereditate, quicquid iusa sum habere, tam de patre meo Gildo, quam etiam de matre mea Gadenanda in omnibus suis uillis, tam de comparato quam de ganato, ubicumque meam portionem potueritis inuenire, ad integrum do atque concedo, et est ipsa hereditate et ipsa uilla uocatur Sanctum Iulianum circa flumen Mandeum ubi pater meus Gildus habitauit per suos terminos per ubi est conclusa, cum omnibus suis arboribus et cum prestanciis, domos, cupas, cupos uel quicquid ad prestitum hominis est in ipsa uilla in mea uoce uobis dono atque concedo. Ita ut de hodie die et tempore de meo iure abrasa et uestro iuri et dominio sit tradita atque concessa. Si quis sane homo quod fieri non credo de parte mea uel extranea contra hunc meum factum ad irrumpendum uenerit, pariat uobis omnia que in carta resonat in duplum et uobis perpetim ⟨habitu⟩ra.

Facta scriptura X° kalendas septembris, era DCCCC^{a}LXXIX^{a} Dagadrudia in hanc scripturam a me factam manu mea signum feci *[sig.]*, Odoarius ts., Gomundus ts., Froila ts., Mirus ts., Zezarius ts., Guimara ts., Erus ts., Adaulfus ts., Scerinus ts., Begica presbiter ts., qui et scripsit.

Tumbo I, fol. 30 r.

71

A. 918 P.

KARTA QUAM FECIT UANDILA DE AGRO ODORICI

In Dei nomine. Ego Uandila tibi Endisclo. Placuit mihi atque conuenit nullo cogentis imperio nec suadentis articulo, set propria mihi accessit uoluntas ut tibi donarem agrum Odorici medium in toto giro per suos

limites et marcos, sicut illum obtinuit Odorigus, et pumare medium qui ibídem in ipso agro est plantatus, et casa integra; tibi dono atque concedo ipsum agrum et ipsa casa ut habeas iuri quieto et im perpetuum uendices atque defendas tu et omnis posteritas tua. Si quis sane homo quod fieri non credo contra hanc cartulam donationis ad irrumpendum uenerit, sit primo excommunicatus et cum Iuda domini traditore habeat parem supplicium, et insuper pariat ipsum agrum et ipsam casam duplatam uel triplatam, uel quantum a te fuerit melioratam, et tibi perpetim habituram.

Facta cartula donationis era DCCCC^{a}LVI^{a}. Vandila in hac cartulam donationis que fieri uolui et relegendo cognoui manu mea signum feci *[sig.]*. Baltarius ts., Froila ts., Valamirus ts., Teodesia ts., Bonimentius presbiter ts., Sendamirus presbiter ts.

Tumbo I, fol. 30 r.

72

A. 858, Abril 21 P.

KARTA QUAM FECIT UILIAREDUS DE UILLA SALAMIRI

In Dei nomine. Ego Uiliaredus et Guntemirus et Gundiscalcus et Sisuldus uobis Gundesindo Cortocie. Magnus est enim titulus donationis in quo nemo potest actum largitatis irrumpere. Ob inde placuit nobis propria nostra uoluntate ut faceremus tibi Gundesindo Cortocie scripturam donationis sicuti et facimus de medietate de uilla que est inter Tamarela et Ruzada, uilla que dicitur Salamiri. Omnem nostram portionem que nos competit inter nostros fratres et heredes, tan de parentibus quam de comparatione, cum parietibus, cum accessu uel recessu, aquas, fontes, arbores fructuosas et infructuosas, uel quicquid ad prestitum hominis est cum media de ipsa uilla uobis donamus atque concedimus, ita ut de hodie die et tempore de nostro iure abrasa et uestro iuri et dominio sit tradita atque concessa, habeatis uos et omnis posteritas uestra perhenniter. Si quis uero homo contra hanc scripturam uenerit ad irrumpendum pariat uobis ipsam uillam duplatam et quantum a uobis fuerit meliorata.

Facta scriptura donationis XI° kalendas maii, era DCCC^{a}LX^{L} VI^{a}.

Nos omnes superius nominati in hac cartula a nobis facta manus nostras *[signa]*, Placidus ts., Baltarius ts., Vitiza ts., Osormeus ts., Teodora ts., Deodatus ts., Gondigulfus ts.

Tumbo I, fol. 30 r. y v.

73

A. 883, Noviembre 24 P.

KARTA QUAM FECIT MENENDUS DE UILLA GAUDIOSO

In Dei nomine. Ego Menendus uobis Dacaredo et Flamule. Placuit mihi atque conuenit propria mea uoluntate, nullo cogentis imperio nec suadentis articulo, set propria mihi accessit uoluntas ut uenderem uobis terras meas proprias quas habeo in uilla que dicunt Gaudiosi et uilla ipsa iacet inter uilla Gonderedi et uilla Marzani, circa fluuio Tamare. Vendo itaque uobis iam dictis ipsam uillam Gaudiosi meam portionem integram quam habeo de matre mea Lebura que me competit inter meos heredes et fratres, id est, montes, fontes, aquas cum ductibus suis, mazaneiras, pereiras, amexeneiras, linares, arbores fructuosas et infructuosas, pratis, pascuis, paludibus uel quicquid in ipsa uilla habeo de (± 11) et inde circa fontem Auolini et in terminum de uilla que dicunt Sanctum Iulianum et inde in terminos de uilla Gonderedi, et uos dedistis mihi precium quod mihi bene complacuit, et de ipso precio apud uos nichil remansit. Ita ut de hodie die et tempore de iure meo abrasa et uestro iuri et dominio sit tradita atque concessa, habeatis uos et omnis posteritas uestra perhenniter. Si quis sane homo quod fieri non credo contra hunc pactum meum uenerit ad irrumpendum, pariet uobis ipsas terras duplatas uel triplatas et uobis perpetim habituras.

Facta scriptura uenditionis VIII° kalendas decembris era DCCCCª XXIª.

Menendus in hac scriptura uenditionis a me facta manus meas rouoraui.

Tumbo I, fol. 30 v.

74

A. 922, Diciembre 15 P.

KARTA QUAM FECIT SALAMIRUS DE UILLA ABOLINI

In Dei nomine. Ego Salamirus uobis Hermegildo et Paterne. Placuit mihi atque conuenit nullo cogentis imperio nec suadentis articulo, set propria mihi accessit uoluntas ut facerem uobis scripturam donationis

sicuti et facio de mea hereditate propria quam habeo de matre mea nomine Astruildi, id est, terras cultas uel incultas, pumares, pascuis, paludibus, bouzas, montes, fontes, aquas cum ductibus suis, uel quicquid ad prestitum himinis est in ipsa uilla nomine Auolini, territorio Presares iuxta flumen Thamare, omnia uobis dono atque concedo, ita ut de hodie die et tempore de meo iure abrasa et uestro iuri et dominio sit tradita atque concessa. Si quis sane homo quod fieri non credo contra hanc cartulam donationis uenerit ad irrumpendum, pariat uobis ipsam hereditatem duplatam uel quantum a uobis fuerit melioratam.

Facta cartula donationis XVIII° kalendas ianuarii, era DCCCC^{a}LX^{a}. Salamirus in hanc cartulam donationis a me factam manu mea signum feci *[sig.]*, Kendulfus ts., Ascaricus ts., Sentarius ts., Hendisclus ts., Dagaredus ts., Gladila ts. qui notuit *[sig.]*.

Tumbo I, fols. 30 v.-31 r.

75

A. 858, Agosto 25 P.

KARTA QUAM FECIT LETASIA

In Dei nomine. Ego Letasia manifesta quidem sum multis set et multis manet notissimum eo quod commiscui me in adulterio cum seruo Hermegildi nomine Ataulfo, qui eius bustum tenebat, et comedimus de ipsis suis animalibus IIII^{or} uaccas, LX^{a} caseos furtim, et adduxerunt me ante iudicem nomine Froa⟨r⟩engum episcopum. Et ipse iudex iudicauit ut pariarem ipsas uaccas et ipsos caseos in duplum, et facerem octo uaccas placibiles et centum uiginti caseos, quod iudicium bene mihi complacuit. Ob inde placuit mihi Letasie ut pro omni ipso furto quod ante ipsum iudicem manifestaui, pariarem tibi Hermegildo omnem meam hereditatem integram, quam habeo in uilla ubi pater meus Cristoualus habitauit, siue tiones mei Abolinus, Deodatus et Iuolicus habitauerunt, in territorio Tamarense, id est, terras, pumares et omnia genera pomorum, pratis, pascuis, paludibus, aquas cum ductibus suis, parietes cum omni suo accessu uel recessu et cum omnibus edificiis, uel quicquid ad prestitum hominis est. Ita ut de hodie die et tempore de meo iure abrasa et tuo iuri sit tradita atque concessa, et plenam in Dei nomine habeas potestatem. Si quis tamen homo quod fieri non credo contra hunc meum

factum ad irrumpendum uenerit, pari⟨at⟩ tibi auri libras duas et tibi perpetim habituram.

Facta cartula pariationis uel placiti VIII° kalendas septembris, era DCCC[a] LXXXXVI[a]. Letasia in hac scriptura testamenti uel placiti manu mea signum feci *[sig.]*. Sisibertus ts. *[sig.]*, Sauarigus ts. *[sig.]*, Assiulfus ts. *[sig.]*, Dacoi ts. *[sig.]*, Ebregulfus ts. *[sig.]*, Mirellus ts. *[sig.]*, Ostouredus ts. *[sig.]*, Guiricus ts. Ermoricus ts. *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 31 r.

76

A. 860, Agosto 1 P.

KARTA QUAM FECIT POMPEIANUS DE MONTE QUOD EST IUXTA RIUULUM MANDEO

In Dei nomine. Nos Ponpeianus, Adelfus, Astorica, Leodulfus, Ostamalus. Placuit nobis propria nostra uoluntate, ut uenderemus tibi Cenabride, sicut et uendimus, omnem nostram hereditatem quam habemus de patre nostro Fafila et de auio nostro Ponpeiano, quintam portionem que habuit comparatam de patre nostro Fafila et de auio nostro Ponpeiano, extra suam portionem quam habuit cum suos germanos; et est ipsam hereditatem in monte qui est iuxta flumen Mandeum, in terminos de Colimbrianos et inde in terminos de Euue et inde in terminos de uilla que dicunt Mundini et inde in terminos de uilla Roadi, et inde in fluuio Mandeo per ubi ille discurrit. Vendimus uobis in ipsam hereditatem quintam portionem integram per ubi uobis delimitauimus et asignauimus, montes, fontes, perarias, amexenarias, petras mobiles et inmobiles, uel omne quicquid ad usum hominis est, habeas tu et omnis posteritas tua perhenniter; et accepimus a te precium quod nobis bene complacuit, id est, boue colore nigro, pellem aninam, chomazo de lenzo lineo, osas factas de duos solidos, precium quod nobis bene complacuit, et de ipso precio apud uos nichil remansit in debitum. Si quis tamen homo quod fieri non credimus contra hunc nostrum factum uenerit ad irrumpendum, pariat uobis ipsam hereditatem duplatam uel triplatam et uobis perpetim habituram.

Facta cartula uenditionis kalendas augustas era DCCC[a]LX[L] VIII[a]. Nos omnes superius dicti in hac cartula que fieri uoluimus manus nostras rouoramus *[signa]*. Ausendus presbiter ts., Gilufredus ts., Vilocia ts., Ansobrida ts.

Tumbo I, fol. 31 r. y v.

77

A. 817, Mayo 10 P.

KARTA DONATIONIS QUAM FECIT PONPEIANUS DE UILLA MANDEO ET DE UILLA ROZADA SUPERIORE ET DE UILLA PINARIA ET DE LAUREDA ET DE CUADA

In Dei nomine. Ego Ponpeianus, uobis Fafilani et Penetrudie. Placuit mihi bone pacis uoluntas, ut facerem uobis scripturam donationis de mea propria hereditate que habeo in riba de Mandeo, ubi modo tu Fafila habitas, uilla que est usque in terminos de Colimbrianos, et inde usque in terminos de Roadi, id est, pumares cum suos terreno, terras cultas et incultas, exitus montium, aquas cum ductibus suis, per omnes suos terminos antiquos per ubi eam potueritis inuenire. Item uobis dono alia uilla que dicunt Rozada et tercia que dicunt Piniaria et quarta que dicunt Laureda et quinta que dicunt Inquada, siue seruos uel libertos de omnibus ipsis uillis que superius diximus, per suos terminos antiquos dono uobis quintam portionem integram quantum ad prestitum hominis est. Propterea enim damus uobis nore mee et filio meo Fafilani quia per multum tempus habitastis mecum et multum et bonum seruicium mihi fecistis, dono itaque uobis omnem supradictam hereditatem ut habeatis illam uos et omnis posteritas uestra perheniter, ita ut de hodie et tempore de meo iure abrasa et uestro iuri et dominio sit tradita atque concessa. Si quis tamen homo contra hunc meum factum ad irrumpendum uenerit pariat omnia ipsa superius dicta uobis duplata uel triplata et quantum a uobis fuerit meliorata et uobis perpetim habitura.

Facta scriptura donationis VI° idus maii era DCCC^{a} LV^{a}. Ponpeianus in hac scriptura donationis a me facta manu mea signum feci *[sig.]*, Toraza ts., Asturica ts., Viliulfus ts., Petrus ts., Auulinus ts., Maurus ts.

Tumbo I, fols. 31 v.-32 r.

78

A. 931, Marzo 14 P.

KARTA DONATIONIS QUAM [FECIT] DONADEUS DE UILLA OYLANI

In Dei nomine. Ego Donadeus una cum uxore mea Teodildi, uobis Hermegildo et Paterne. Placuit nobis atque conuenit sana mente integroque consilio, ut faceremus uobis, sicut et facimus textum scripture

donationis de omni nostra hereditate quam habemus de successione parentum nostrorum in uilla que dicunt Oilani, id est, terris, pratis, pascuis, paludibus, aquas cum ductibus suis, arbores fructuosas et infructuosas, montes cum accessu uel recessu, uel quicquid ad prestitum hominis est, sicut in iuri nostro eam habuimus, sic uobis eam donamus atque concedimus, ut habeatis uos et omnis posteritas uestra perhenniter. Si quis tamen homo quod fieri minime credimus contra hunc nostrum factum ad irrumpendum uenerit, pariat uobis ipsam hereditatem duplatam uel triplatam et uobis perpetim habituram.

Facta cartula donationis pridie idus marcii, era DCCCC[a]LXVIIII[a].

Donadeus et uxor mea Teodildi in hac scriptura donationis a nobis facta manus nostras rouoramus *[signa]*. Hermegildus presbiter ts., Gundesindus ts., Rudericus ts., Euenandus ts., Baltarius ts., Ogouius ts., Iohanes presbiter qui notuit.

Tumbo I, fol. 32 r.

79

A. 927, Junio 1 P.

KARTA UENDITIONIS QUAM FECIT LEBORA MARCIANI

In Dei nomine. Ego Lebora una cum filio meo Gisulfo, uobis Hermegildo et Paterne. Placuit nobis atque conuenit nullo cogentis imperio nec suadentis articulo, set propria nobis accessit uoluntas ut uenderemus uobis sicut et uendimus, nostram hereditatem quam habemus in uilla que dicitur Marciani, quam ego Gisulfus habui de patre meo Aloito, et ille de patre suo Eldiberto; ipsam integram portionem quantum illi ibi habuerunt, et ego modo habeo, uobis uendo, id est, pumares, casales, terras cultas et incultas, uel quantum ad prestitum hominis est. Et est ipsa uilla Marciani territorio Presares, iuxta flumen Tamare. Et accepimus a uobis precium, id est, uacca uitulata et aliud precium quod nobis bene complacuit, et de ipso precio apud uos nichil remansit, ita ut de odie die et tempore de nostro iure abrasa et uestro iuri et dominio sit tradita atque concessa. Si quis tamen homo, quod fieri non credimus, contra hunc nostrum factum ad irrumpendum uenerit, pariat uobis ipsam hereditatem duplatam uel triplatam et uobis habituram.

Facta scriptura uenditionis kalendas iunii, era DCCCC[a] LXV[a]. Lebora in hac scriptura uenditionis cum filio meo manus nostras rouoramus *[sig.]*,

Sentarius ts., Gauius ts., Petrus ts., Gisouredus ts., Rodougus ts., Donumdei ts., Osormeum ts., Fulgentius ts., Quandila ts., Asquarigus, ts. Erus ts., Dagaredus ts.

Tumbo I, fol. 32 r. y v.

80

A. 887, Septiembre 9 P.

KARTULE [DONATIONIS] QUAS FECIT FILII AUOLINI DE UILLA MARCIANI

In Dei nomine. Nos omnes qui sumus filii Auolini, scilicet Adaulfus, Fulgentius, Sicila, Emeteria, Astroildi, Ermesenda et Adosinda, et filii Godoege et Froilani, Gonzesintarius et Godesindus, Alatrudia, Recemiro, Sinildi, Fofus, Aloitus, uobis Ueremudo et Raiole. Placuit nobis atque conuenit, nullo cogentis imperio nec suadentis articulo, set propria nobis accessit uoluntas, ut donaremus uobis, sicut et donamus, terras nostras proprias que habemus de nostris parentibus in uilla Marciani, de Ripa Maiore super domos Eldemiri usque ad arborem et usque ad limitem de agro Ierici, et usque per carrariam antiquam usque in Rouossolas ad ripam de ecclesia. In ipsas terras XI portiones integras uobis donamus atque concedimus ut habeatis eas uos et omnis posteritas uestra perhenniter. Si quis tamen homo, quod fieri minime credimus, contra hunc nostrum factum uenire ad irrumpendum temptauerit, pariat uobis ipsam hereditatem duplatam uel triplatam et a uobis fuerit melioratam et uobis perpetim habituram.

Facta scriptura donationis V° idus septembris, era DCCCC^{a} XXV^{a}. Nos omnes superius nominati in hac scriptura donationis a nobis facta manus nostras rouoramus *[signa]*. Ermegildus ts., Osormeus ts., Assemundus ts., Seniaredus ts., Recemundus ts.

Tumbo I, fol. 32 v.

81

A. 895, Julio 27 P.

KARTA UENDITIONIS QUAM FECIT GUNDESINDUS PRESBITER DE UILLA MARCIANI

In Dei nomine. Ego Gundesindus presbiter tibi Aloito et uxori tue Octauie. Placuit mihi atque conuenit, nullo cogentis imperio nec suadentis articulo, set propria mihi accessit uoluntas, ut uenderem uobis sicut

et uendo medietatem de omni mea hereditate quam habeo de matre mea nomine Gonceria in uilla que dicitur Marzani, id est, terras, pumares, arbores fructuosas et infructuosas, montes, fontes, accessus uel recessus, uel quicquid ad prestitum hominis est. Similiter et in alias meas uillas meam portionem, scilicet, medietatem in uilla que dicitur Curtis, Fulgenti, Rozata, Nogari et Teodildi, siue et omnem meam portionem ab integro e in omnes meos seruos, quantumcumque habeo inter meos heredes, uobis uendo atque concedo. Et accepi a uobis precium, id est, kauallum colore murzelum et alium precium quod mihi bene complacuit. Et de ipso precio apud uos nichil remansit. Ita ut de hodie die et tempore de meo iure abrasa et uestro iuri et dominio sit tradita atque concessa. Si quis tamen homo, quod fieri minime credo, contra hunc meum factum ad irrumpendum uenerit, pariat uobis ipsam hereditatem duplatam uel triplatam et uobis perpetim habituram.

Facta scriptura uenditionis VI° kalendas augusti, era DCCCC[a] XXX[a] III[a] Gundesindus presbiter in hac scriptura uenditionis que fieri uolui manus meas *[sig.]*, Gomarigus ts., Maurus ts., Golfarius ts., Ostouredus ts., Fulgentius ts., Iuuatus ts., Ricila ts., Rendulfus ts.

Tumbo I, fols. 32 v.-33 r.

82

A. 803, Junio 25 P.

KARTA COMMUTATIONIS QUAM FECIT YSILO DE UILLA QUE EST IUXTA FLUUIUM MANDEO ET DE UILLA ROZADA ET DE UILLA PINARIA ET DE UILLARI PLANO
LXXXII

In Dei nomine. Ego Isilo cognomento Sisina tibi fratri meo Fafilane et Penetrudie. Placuit mihi bone pacis uoluntas ut facerem uobis scripturam commutationis, sicuti et facio, de uilla quam habeo de patre meo Ponpeiano, que est iuxta flumen Mandeum usque in terminos de Colimbrianos, et inde in terminos de Ruadi, et inde in terminos antiquos per ubi illam potueritis inuenire; et alia uilla que dicunt Rozada et alia uilla Pinaria et alia in uillare Planum. Contramuto uobis ipsas uillas, pumares cum suo terreno, terras cultas et incultas, seu quantum ad prestitum hominis est, quantumcumque habeo inter meos fratres et heredes. Et accepi a uobis aliam uillam quam dic[unt] Rekesendi iuxta riuulum

Tanice et uadit usque in terminos domni Suarii, et deinde in terminum de auolo Torto, pumares cum suo terreno et omnia quicumque ibi habetis inter uestros heredes et fratres. Ita ut de hodie die et tempore sit ista contramutatio firma et inmutabilis. Si quis tamen homo quod fieri minime credo, contra hanc cartulam commutationis ad irrumpendum uenerit, pariat uobis omnem ipsam hereditatem duplatam uel triplatam et uobis perpetim habituram.

Facta scriptura contramutationis VII kalendas iulii, era DCCCX^{L}I^{a}. Isilo cognomento Sisina in hac scriptura contramutationis a me facta manu mea signum feci *[sig.]*, Quintila ts., Erulgio ts., Ranemirus ts., Prouecendus cf., Gaudiosa cf., Felgirus cf., Asparigus ts.

Tumbo I, fol. 33 r.

83

A. 827, Octubre 8 P.

KARTA UENDITIONIS QUAM FECIT EGILO DE UILLA CODEGIO
LXXXIII

In Dei nomine. Ego Egilo uobis fratribus meis Floridia, Auolino, Gildemiro et Bonoso. Placuit mihi atque conuenit, nullo cogentis imperio nec suadentis articulo, set propria mihi accessit uoluntas, ut uenderem uobis supradictis agrum meum quem habeo in uilla Codegio ubi uos habitatis, et est ipsum agrum inter ecclesiam Sanctum Iulianum et castrum de Paredinas, et accepi a uobis precium solidos quod mihi bene complacuit, et de ipso precio apud uos nichil remansit in debitum. Ita ut de hodie die et tempore de meo iure abrasum et uestro iuri et dominio sit traditum atque concessum, habeatis uos et omnis posteritas uestra perhenniter. Si quis tamen quod fieri non credo contra hunc meum factum ad irrumpendum ueniret, pariat uobis ipsum agrum duplatum uel triplatum, et uobis perpetim habiturum.

Facta scriptura uenditionis VIII° idus octobris, era DCCC^{a} LXV^{a}.

Egilo in hac scriptura uenditionis a me facta manu mea *[sig.]*, Leouegildus ts., Alaricus ts., Varuarinus ts.

Tumbo I, fol. 33 r. y v.

84

A. 878, Mayo 10 P.

KARTA QUAM FECIT GUDINUS DE UILLA QUE IN RIPA MANDEO
LXXXIII *(sic)*

Marxus et Guddinus, uobis Fafillanus et Erugio. Per hunc placitum uobis concedimus nostram rationem de uilla que est in ripa Mandeo ubi modo tu Fafillane habitasti, ut habeatis uos et omnia posteritas uestra perhenniter. Et si aliquis uobis pro ea calumniauerit, pariat uobis auri libras binas uel ternas, et uobis perhenniter sit concessa.

Factum placitum VI° idus maii, era DCCCC[a] XVI[a]. Gaulfus ts., Mallellus ts., Uiliulfus ts., Gundisaluus ts.

Tumbo I, fol. 33 v.

85

A. 929, Marzo 16 P.

KARTA QUAM FECIT LEOUEGILDO DOMNO ⟨MENEN⟩DO COMITE
ET UXORI SUE PATERNE
LXXXV *(sic)*

In Dei nomine. Ego Leoueg⟨odo⟩, uobis domno Menendo et uxori uestre domne Paterne. Placuit mihi bone pacis uoluntas, nullo cogentis imperio nec suadentis articulo, set propria mihi accessit uoluntas, ut facerem uobis cartulam de mea hereditate quamtam ganaui cum meo marito et quantam post obitum eius acquisiui, excepta VI[a] que dedimus domno Arie uestro germano; omnem aliam portionem uobis do atque concedo, tam in domos quam in terras et in pumares, ut habeatis uos et omnis posteritas uestra perhenniter, ita ut de hodie die et tempore de meo iure abrasa et uestro iuri et dominio sit tradita atque concessa. Si quis tamen homo, quod fieri non credo, contra hunc meum factum

uenerit ad irrumpendum, pariat uobis ipsam hereditatem duplatam uel triplatam et uobis perhenniter habituram.

Facta cartula donationis XVII° kalendas aprilis, era DCCCC^{a} LXVII^{a}. Leouegedo in hac cartula donationis a me facta manu mea signum feci *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Osormeus, Sentarius, Ascarigus, Brandila, Eldemirus, Aluitus, Albanus, Gundesindus. Johannes presbiter scripsit *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 33 v.

86

A. 942, Agosto 17 P.

KARTA QUAM FECIT TRUDILDUS DE FERRADALE
LXXXVI

In Dei nomine. Ego Trudigilddus et Godesinda, uobis Egopio et Baselisse. Placuit nobis bone pacis uoluntas ut donaremus uobis sicut et donamus, quartam portionem in mazanario Uermelio et in alios tres mazanarios, qui stant prope ipsum, nostram portionem que nos ibi competet cum suo terreno, et meam portionem in linare media imina et est ipsam hereditatem et ipsas mazanarias ad Ferratale iuxta pumare ecclesie; donamus uobis omnia supradicta atque concedimus; ita ut de hodie die et tempore de nostro iure abrasa, et uestro iuri et dominio sit tradita atque concessa, ut habeatis uos et omnis posteritas uestra perhenniter. Si quis tamen quod fieri non credimus contra hunc nostrum factum uenire temptauerit, pariat uobis ipsam hereditatem duplatam uel triplatan et uobis perpetim habituram. Adicimus etiam uobis nostram portionem in pumare ad Prito quam habemus cum Odoario quantum ibidem nos competet.

Facta scriptura donationis era DCCCC^{a} LXXX^{a} et quot XVI° kalendas septembris.

Tiugildu in hac scriptura donationis et Godesenda manus nostras *[signa]*, Silus presbiter ts., Aloitus presbiter ts., Astrulfus ts., Degaredus ts., Kintila ts.

Tumbo I, fols. 33 v.-34 r.

87

A. 953, Octubre 29 P.

KARTA QUAM FECIT SIGEREDUS DE UILLA TANCINI
LXXXVII

In Dei nomine. Ego Sigeredus et Gudegia, uobis Menendo et Paterne. Placuit nobis propria nostra uoluntate ut uenderemus uobis pumares nostros proprios quos habemus in uilla Tancini, territorio Presares qui subtus Mauramorta, quos comparauimus de Ragisendo et de Tarildi, medietatem integram, siue et in pumare de patre nostro Gundesindo, quantum nos ibidem competet inter nostros fratres et heredes. Et accepimus a uobis precium XI sextarios de sizera. Ita ut de hodie die et tempore de nostro iure ipsos pumares sint abrasi et uestro iure et dominio sint traditi atque concessi. Si quis tamen quod fieri non credimus contra hunc nostrum factum uenerit ad irrumpendum, pariat uobis ipsos pumares duplatos uel triplatos et quantum a uobis fuerint melioratos.

Notum die IIII° kalendas nouembris, era DCCCCLX^{L}I.

Sigeredus et Guduegia in hac scriptura uenditionis manus nostras *[signa]*. Vimara ts., Sentarius ts., Martianus ts.

Tumbo I, fol. 34 r.

88

A. 996, Marzo 29 P.

KARTULE QUAS FECERUNT GUTIER DIACONUS ET UXOR EIUS MUNIA
ET ARGILONI ABBATISSA DE UILLIS ROADI SECUS FLUMEN MANDEO
LXXXVIII

Ambiguum non est, set multis manet notum, eo quod nos habitantes in monasterio Superato scilicet Gutier diaconus et Munie deodi⟨c⟩ate, et Argelon abbatissa et fratres et sorores, facimus cartam comparationis cum Adaulfo et uxore sua Onesenda, et germana sua Tructesinda, de

terris que sunt in ualle Roati, secus fluuium Mandeum, et uilla Dugio. Et ego Adaulfus do uobis terras quas habeo in uilla Marceliani, quantum me ibidem competet et mea cognata inter nostros heredes, excepto rationem in linare quod in ripa Mandeo. Illa portione integra do uobis atque concedo, quomodo se leuat de Mandeo, et inde in petras gemenas et inde per terminos de agro de Foio, et inde in carrale de uereda, et inde in fonte Donanani et molino de Apadio, et intrat in Mandeo. Et accepit a uobis precium alias terras que habetis de Gundiuado et de suos heredes Tadonius et Oilani, excepto casale de Mitone quomodo est per suos terminos. Ita ut de hodie die et tempore unusquisque quod tenuerit quiete possideat, et quod ex inde facere uoluerit liberam habeat licentiam.

Facta scriptura contramutationis IIII° kalendas aprilis, era XXX^{a} IIII^{a} post millesima. Gutier prolix Munioni cf. *[sig.]*, Munia deouota cf. *[sig.]*, Argelon abbatissa cf., Trasuanus cf., Albanus ts.

Tumbo I, fol. 34 r.

89

A. 953, Octubre 29 P.

KARTA QUAM FECIT CRESCONIUS DE UILLA TANCINI
LXXXIX

In Dei nomine. Ego Cresconius et Teudilia, uobis Menendo et Paterne. Placuit nobis atque conuenit ut uenderemus uobis nostrum pumare cum suo terreno quod habemus in uilla Tancini, territorio Presares, subtus Mauramorta, et fuit de parentibus nostris Tancino et Fromosenda. Concedimus uobis in ipso pumare VII^{a} portione nostra integra, que nos ibidem competet inter nostros heredes et fratres, et accepimus a uobis precium XIIII sextarios de sicera quod nobis bene complacuit; ita ut de hodie die et tempore sit ipsum pumare de nostro iure abrasum et uestro iuri et dominio sit traditum atque concessum. Si quis sane contra hoc nostrum factum ad irrumpendum uenerit, pariat uobis ipsum pumare duplatum et quantum a uobis fuerit melioratum.

Notum IIII° kalendas nouembris, era DCCCC^{a} LX^{L}I. Cresconius et Teudilia in hac scriptura uenditionis manus nostras *[signa]*, Uimara ts., Sentarius ts., Martianus ts.

Tumbo I, fol. 34 v.

90

A. 951, Junio 30 P.

KARTA QUAM FECIT GONDEMARUS DE UILLA MASCARELI
XC

In Dei nomine. Ego Gondemarus uobis domno Roderico et domnae Geloirae. Placuit michi atque conuenit ut facerem uobis textum scripture donationis, sicuti et facio, de hereditate mea, scilicet de medietate quam habeo in uilla que uocitant Mascharelli, id est, pumares, terras cultas et incultas, uel quicquid ad prestitum hominis est, omnia uobis dono atque concedo per suos terminos. Ita ut de hodie die et tempore de meo iure abrasa et uestro iuri et dominio sit tradita atque concessa. Si quis tamen contra hunc factum meum ad irrumpendum uenerit, pariat uobis ipsam hereditatem duplatam et quantum a uobis fuerit melioratam et uobis perpetim habituram.

Facta cartula donationis II[e] kalendas iulii, era DCCCCLXXXVIIII[a].
Gondemarus in hac cartula donationis manu mea Signum feci *[sig.]*.
Erus ts., Astraulfus ts., Vegela ts., Gutier ts., Bretus ts., Romanus ts.

Tumbo I, fol. 34 v.

91

A. 934, Octubre 30 P.

KARTA QUAM FECIT GAUDIOSUS DE UILLA GONDEREDI
XCI

In Dei nomine. Ego Gaudiosus uobis Paterne. Placuit mihi propria mea uoluntate ut facerem tibi textum scripture de mea hereditate que habeo de patre meo Teoderago, et est ipsa hereditas in uilla que uocitant Gondereri, iuxta riuulo Tamare, terras, pumares, aquas uel quantum ad prestitum hominis est, meam rationem integram, quantum me ibidem

competet inter meos fratres et heredes; et accepi a uobis precium in VI modios, quod mihi bene complacuit et quicquid ex inde facere uolueritis, liberam in Dei nomine habeatis potestatem. Si quis tamen uenerit ad irrumpendum, pariat uobis ipsam hereditatem duplatam et uobis perpetim habituram.

Facta cartula uenditionis III° kalendas nouembris, era DCCCC[a] LXXII[a]. Gaudiosus in hac cartula uenditionis manu mea *[sig.]*, Sentarius ts., Vedramirus ts., Vimara ts.

Tumbo I, fol. 34 v.

92

A. 934, Octubre 30 P.

KARTA QUAM FECIT UEDRAILLI DE UILLA GONDEREDI
XCII

In Dei nomine. Ego Uedrailli uobis Paterne. Placuit mihi propria mea uoluntate ut facerem uobis textum scripture de hereditate de filio meo Petro, quam habuit de patre suo Teoderago; et est ipsa hereditate in uilla que uocitant Gonderedi, iuxta riuulo Tamare, terras, pumares, aquas uel quantum ad prestitum hominis est, sua ratione integra quantum ibi habet inter suos fratres et heredes. Et accepi a uobis precium pro suas missas in IIII[or] modios, quod mihi bene complacuit. Si quis sane aliquis ad irrumpendum uenerit, pariat uobis ipsam hereditatem duplatam et uobis perpetim habituram.

Facta cartula uenditionis III° kalendas nouembris, era DCCCC[a] LXXII[a].

Uedraildi in hac cartula uenditionis manus meas *[sig.]*, Sentarius ts., Vedramirus ts., Vimara ts., Cresconius ts.

Tumbo I, fol. 35 r.

93

A. 934, Octubre 30 P.

KARTA QUAM FECIT ULIDI DE UILLA GONDEREDI
XCIII

In Dei nomine. Ego Ulidi uobis Paterne. Placuit mihi propria mea uoluntate ut facerem uobis scripturam uenditionis de hereditate quam habeo de patre mea *(sic)* Ruderico et de matre mea Fionza in uilla que uocitant Gunderedi, iuxta riuulo Tamare, subtus Mauramorta; terras, arbores fructuosas et infructuosas, aquas uel quicquid ad prestitum hominis est in ipsa uilla, meam portionem integram uobis do atque concedo, et accepi a uobis precium uacca cum suo filio que mihi bene complacuit; et de ipso precio apud uos nichil remansit. Si quis tamen contra hoc meum factum uenerit ad irrumpendum, pariat uobis ipsam hereditatem duplatam et uobis perpetim habituram.

Facta cartula uenditionis III° kalendas nouembris, era DCCCCLXX[a] II[a]. Ulidi in hac cartula uenditionis manus meas *[sig.]*. Salomon ts., Recemirus ts., Cresconius, Sentarios ts.

Tumbo I, fol. 35 r.

94

A. 963, Octubre 24 P.

KARTA QUAM FECIT DELFONSUS DE UILLA GONDEREDI
XCIIII

In Dei nomine. Ego Fonsus, uobis fratribus de monasterio Superato. Placuit mihi propria mea uoluntate, una cum uxore mea Hermildi, ut faceremus uobis textum scripture uenditionis de nostrum pumare, quod habemus in uilla Gunderedi, territorio Presares, id est, pumare de peraria, quod habui de patre meo Adulfo, tam meam portionem quam de germano meo Ueremudo, uobis uendo atque concedo; et accepimus a uobis precium XII modios, ansares in VI modios, quod mihi bene complacuit. Ita ut de hodie et tempore sit ipsum pumare de nostro iure abrasum et uestro iuri et dominio sit traditum atque concessum. Si quis tamen contra hunc

meum factum uenerit ad irrumpendum, pariat uobis ipsum pumare duplatum et uobis perpetim habiturum.

Facta cartula uenditionis IX° kalendas nouembris, era millesima Iª. Belfonsus cognomentu Fonsu et Hermildi in hac scriptura uenditionis manus nostras *[signa]*, Riquila cf., Martila cf., Leouegildus cf., Eldebredus cf., Adulfus cf., Petrus notuit.

Tumbo I, fol. 35 r.

95

A. 953, Junio 15 P.

KARTA QUAM FECIT TEUERANUS DE UILLA GONDEREDI

In Dei nomine. Ego Teueranus et uxor mea Grasiola, uobis Hermegildo et Paterne. Placuit nobis propria nostra uoluntate ut faceremus uobis cartulam uenditionis de pumare nostrum proprium quod comparauimus de Adulfo et de Leliola in uilla que uocitant Gunderedi et sunt X mazanarias, pro quibus accepimus a uobis precium quod nobis bene complacuit, ita ut de hodie die et tempore de nostro iure abrasum et uestro iuri et dominio sit traditum atque concessum, habeatis uos et omnis posteritas uestra perhenniter. Si quis tamen contra hunc nostrum factum uenerit ad irrumpendum, pariat uobis ipsum pumare duplatum et uobis perpetim habiturum.

Facta cartula uenditionis XVIIª kalendas iulii, era DCCCCLX^{L}I.

Teueranus et uxor mea Grassiola in hac cartula uenditionis manus nostras *[signa]*.

Qui presentes fuerunt: Vedragildus ts., Munio ts., Setimus ts. et alii multi. Leouildus presbiter scripsit *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 35 v.

96

A. 965, Abril 8 P.

KARTA QUAM FECIT RECEMERA DE UILLA GONDEREDI

In Dei nomine. Ego Recemera uobis Gutier diaconus et Argiloni abbatisse, in domino Deo eternam salutem amen. Placuit mihi propria mea uoluntate ut uenderem uobis hereditatem meam propriam quam

habeo in uilla Gonderedi territorio Presarense, non procul ad alpe Mauremorte, in ripa Tamare, terciam meam portionem in ipsa uilla do uobis atque concedo, id est, terras, pumares, et omnes arbores, aquas uel quicquid ad prestitum hominis est, per suos terminos antiquos; et accepi a uobis precium VI modios de ciuaria quod nobis bene complacuit, ita ut de hodie die et tempore de nostro iure abrasa et uestro iuri et dominio sit tradita atque concessa, ut habeatis uos et omnis posteritas uestra perhenniter. Si quis tamen contra hunc factum nostrum ad irrumpendum uenerit, pariat uobis ipsam hereditatem duplatam uel triplatam et uobis perpetim habituram.

Facta cartula uenditionis VI° idus aprilis, era millesima III^a. Recemera in hac cartula uenditionis manus meas *[sig.]*, Qui presentes fuerunt: Uictemirus ts., Sauarigus ts., Fortunius ts., Brandila ts., Gundesindus ts., Salamirus presbiter notuit.

Tumbo I, fol. 35 v.

97

A. 971, Noviembre 30 P.

KARTA QUAM FECIT SCARCILA DE UILLA GONDEREDI

In Dei nomine. Ego Scarcila et uxor mea Liuuildi, uobis Geloire confessa et omni congregationi de cimiterio Superati, salutem in domino amen. Placuit nobis propria nostra uoluntate ut faceremus inter nos cartas contramutationis de nostra hereditate propria quam habemus de susceptione parentum nostrorum in uilla que dicitur Gonderedi, que fuit de Santino et de uxore sua Geloira, sicut illi eam obtinuerunt per suos terminos, ita eam uobis ab integro donamus atque concedimus, et accepimus de uobis aliam hereditatem in uilla Cotessoso, et iacet inter Mundini et Cotessoso, agros nominatos, id est, agrum Busani et agrum Adalorti et agrum Assundemiri, linare in Romarici; ita ut de hodie die et tempore, unusquisque quod accepit firmiter obtineat in perpetuum, et qui hoc infringere uoluerit pariat altero omnia hec duplata et hunc nostrum factum in cunctis obtineat firmitatis rouorem.

Notum II kalendas decembris, era millesima IX^a. Scarcina et uxor sua Liubildi in hac kartula contramutationis manus nostras rouoramus *[sig.]*, Ildebredus presbiter ts., Indisclus presbiter ts., Astrulfus ts.

Tumbo I, fols. 35 v.-36 r.

98

A. 952, Diciembre 22 P.

KARTA QUAM FECIT LELLE DE UILLA GONDEREDI

In Dei nomine. Ego Lelle et uxor mea nomine Eilo, uobis Hermegildo et Paterne. Non est enim dubium, set multis manet notum, eo quod leuauimus ceuaria inprestada de uestra casa de Superado, tricticum, ordeum et centenum, et non habuimus unde uobis reddere. Ob inde placuit nobis ut faceremus cartam de ratione que habemus in puma[re] quod plantauit Geldemirus in uilla uocabulo Gunderedi, et sunt mazanarias XX^{i} cum suo terreno, ita ut de hodie die et tempore de nostro iure abrasas et uestro iuri et dominio sint traditas atque concessas. Si quis tamen contra hunc nostrum factum uenire temptauerit, pariat uobis ipsas mazanaria duplatas et uobis perpetim habituras.

Facta cartula uenditionis XI° kalendas iunuarii era DCCCCLX^{La}. Lelle et Gilo in hac cartula uenditionis manus nostras *[signa]*, Gresamarus ts., Spassandus ts., Munio ts.

Tumbo I, fol. 36 r.

99

A. 952, Diciembre 22 P.

KARTA QUAM FECIT ADULFUS DE UILLA GONDEREDI

In Dei nomine. Ego Adulfus et uxor mea Liliola, uobis Hermegildo et Paterne. Non enim est dubium, set multis manet notum e[o] quod leuauimus ceuariam inprestadam de casa uestra Superato, triticum, ordeum et centenum, et non habuimus unde uobis reddere. Ob inde placuit nobis ut faceremus uobis carta de mazanarias X que habuit pater meus Anson in pumare de uilla Gunderedi, ut ab hodierno die de nostro iure abrasas et uestro iuri sint traditas atque concessas. Si quis tamen uenerit ad irrumpendum, pariat uobis ipsas mazanarias duplatas et uobis perpetim habituras.

Facta cartula uenditionis XI kalendas ianuari era DCCCCLX^{L}. Adulfus et Liliola manus nostras *[signa]*. Gresomarus ts., Spassandus ts., Uimara ts.

Tumbo I, fol. 36 r.

100

A. 945, Septiembre 27 P.

KARTA QUAM FECIT FROILA DE UILLA GONDEREDI

In Dei nomine. Ego Froila, uobis domno Menendo et Paterne. Placuit mihi atque conuenit ut facerem uobis textum donationis de IIII^{a} de omni mea hereditate integra quam habeo in uilla Gonderedi, territorio Presares, secus riuulo Tamare, id est, terras, pumares, aquas uel quicquid ad prestitum hominis est in ipsa uilla, tam meam portionem quam de mea uxore, uobis dono atque concedo, ita ut ab hodierno die de nostro iure abrasa et uestro iuri et dominio sit tradita atque concessa. Si quis tamen contra hunc factum meum uenerit ad irrumpendum, pariat uobis ipsam hereditatem duplatam et uobis perpetim habituram.

Facta cartula donationis V^{o} kalendas octobris, era DCCCC^{a}LXXX^{a} III^{a}. Froila in hac cartula donationis manus meas *[sig.]*, Sisnandus ts., Velascus ts., Hermegildus ts.

Tumbo I, fol. 36 r. y v.

101

A. 931, Marzo 18 P.

KARTA QUAM FECIT FRADULFUS DE UILLA GONDEREDI

In Dei nomine. Ego Fradulfus uobis Hermegildo et Paterne. Placuit mihi ut uenderem uobis, sicut et uendo, pumare meum propium quod habeo in uilla Gunderedi, id est, VII mazanarias integras, et in VIII^{a} mazanaria, VII^{am} portionem, amexenarias, perarias, castineiros, quantumcumque ibi habeo, et accepi a uobis precium in VI modios, quod mihi bene complacuit. Si quis sane contra hunc meum factum ad irrumpendum uenerit, pariat uobis ipsas mazanarias duplatas et uobis perhenniter habitas.

Facta cartula uenditionis XV° kalendas aprilis, era DCCCC^{a}LXIX^{a}. Fradulfus in hac cartula uenditionis manus meas *[sig.]*, Sauarigus ts., Felix ts., Sentarius ts.

Tumbo I, fol. 36 v.

102

A. 935, Diciembre 31 P.

KARTA QUAM [FECIT] ASTRUARA DE UILLA GONDEREDI
CII

In Dei nomine. Ego A⟨s⟩truara una cum filiis meis, id est, Teodemundo, Aldia, Sauildi, Senildi, Liliola et Ermionda, uobis Hermegildo et Paterne. Placuit nobis ut uenderemus uobis, sicut et uendimus, pumare nostrum proprium quod habemus in uilla Gonderedi, territorio Presares, secus riuulum Tamare, quod fuit de patre meo Hermegildo, et accepimus a uobis precium in VII modios, quod nobis bene complacuit, ita ut ab hodierno die iuri uestro sit concessum. Si quis uero contra hunc nostrum factum uenerit ad irrumpendum, pariat ipsum pumare uobis duplatum et uobis perhenniter habitum.

Facta cartula uenditionis II kalendas ianuari, era DCCCC^{a} LXX^{a} III^{a}. Astruara una cum filiis in hac cartula uenditionis manus nostras *[signa]*. Ermarius presbiter ts., Silus ts., Vestrarius ts.

Tumbo I, fol. 36 v.

103

A. 952, Junio 17 P.

KARTA QUAM [FECIT] FROGIA DE UILLA RICILIANI ET DE UILLA GONDEREDI

In Dei nomine. Ego Frogia et uxor mea Sauildi, uobis Hermegildo et Paterne. Non enim est dubium, set multis manet notum, eo quod peccato impediente, litigauimus cum Teuerano et cum sua uxore et fecimus eis feritas quas appreciauerunt in X. boues. Venit autem ipse Teueranos et incommunicaberit uobis ipsam suam uocem super nos. Adducti fuiimus igitur in presentia uestra et iudicum hic in Superato, et robo-

rauimus quod paria⟨s⟩semus ipsas feridas usque ad diem constitutum. Venimus ergo ad diem placiti et minguauit nobis de ipso pecto, ualente de IIII^{or} bouibus. Ob inde placuit nobis ut faceremus uobis cartulam de nostris pumaribus quos habemus in uilla Ricilani et in uilla Gunderedi pro ipsos IIII^{or} boues, nostras portiones integras uobis donamus atque ita ut ab hodierno die et tempore de nostro iure abrasas et uestro iuri et dominio sint traditas atque concessas. Si quis tamen contra hunc nostrum factum uenire temptauerit, pariat uobis ipsas portiones duplatas et uobis perpetim habituras.

Facta scriptura XV kalendas julii, era DCCCCLX^{L}. Frogia et Sauildi in hanc cartulam manus nostras *[signa]*, Froila ts., Veremudus ts., Spassandus ts., Sentarius presbiter ts., Igus presbiter ts.

Tumbo I, fols. 36 v.-37 r.

104

A. 918, Julio 21 P.

KARTA QUAM FECIT GELDEMIRO DE UILLA PLACENTI
CIIII

In Dei nomine. Ego Geldemiro cognomento Mira, tibi Mirone presbitero facio scripturam donationis de pumare quod plantaui cum marito meo Astrulfo in uilla Placenti et aliud pumare quod plantauit filius meus Arosintus ubi dicitur Loncara, iuxta ipsum pumare superius dictum. De medietate de ipsis pumaribus, terciam portionem integram do tibi, ita ut tu mihi des uictum atque uestitum. Itemque dono tibi terras in ipsa uilla que habeo comparadas de meis cognatis, ut habeas tu et omnis posteritas tua perhenniter. Si quis uero contra hunc meum factum uenerit ad irrumpendum, pariat tibi omnia superius duplata et tibi perhenniter habita.

Facta scriptura XII kalendas augusti, era DCCCCLVI^{a}.

Geldemiro cognomento Mira in hanc scripturam manus meas rouoro *[sig.]*.

Sendamirus ts., Cufarius ts., Astocia ts., Enaredus ts.

Tumbo I, fol. 37 r.

105

A. 921, Abril 20 P.

KARTA QUAM FECIT MIRO PRESBITER DE UILLA PLACENTI
CV

In era DCCCC[a] LIX[a]. Ego Mirone presbiter, uobis Menendo et Paterne facio scripturam uenditionis siue donationis de omni mea hereditate quod habeo in uilla Placenti, et dono uobis meam portionem de pumare quod pater meus plantauit in ipsa uilla, id est, de tres montes de poma medietatem et aliud pumare quod plantaui cum meo germano Arosinto integrum, et aliud quod ibi plantaui cum meis sobrinis, id est, tres montes integros, terras cultas et incultas, aquas, accessus et recessus, uel quicquid ad prestitum hominis est, per terminos [± 6] et inde in terminum Sancti Iuliani et inde in terminum Guardiani et inde per Sancta Eolalia usque in terminos de Sancta Marina, et torna ad terminos de Curtis et inde ad terminos unde leuamus omnia que superius diximus, omnia quicquid habeo in ipsas uillas uendo uobis et concedo, et accepi a uobis precium III solidos [et] dimisi uobis VI solidos, ut semper me adiuuetis uos et filii uestri. Ita ut ab hodierno die de meo iure abrasa et uestro iuri et dominio sint tradita omnia. Si quis tamen uos calumniauerit, pariat uobis omnia supradicta duplata et uobis perpetim habitura.

Facta scriptura XII° kalendas maii. Mirone in hac scriptura manus meas *[sig.]*, Indisclus ts., Gutum ts., Seniorina ts.

Tumbo I, fol. 37 r.

106

A. 958, Noviembre 13, R. Ordoño IV

TESTAMENTUM QUOD FECIT REX ORDONIUS ET UXOR SUA DOMNA URRACA REGINA DE CONMISSO DE PRESARES MONASTERIO SUPERADDI
CVI

Sub trino nomine deitatis, uidilicet innati Patris, geniteque prolis et Spiritus Sancti, ab utroque procedentis, pio saluatori summo Ihesu Christo Deo ac Domino nostro unico Dei filio, unus cum Patre habens

usia et cum homine una persona, in cuius nomine fundata esse dignoscitur ecclesia sancti Saluatoris in uico Superius alto, prouincia Gallecie, in ripa amne Tamare. Ego exiguus seruos tuus Hordonius uidelicet sub amminiculo Dei in regno fultus una cum coniuge mea Urracha ancilla tua in Domino Ihesu Christo sempiternam salutem, amen. Licet domine Deus primordia bonorum operum te inspirante que in animo gignitur iusticie operibus deputetur, tamen ea que pociori cumulo gliscit in uoto, largiori remuneratione a te expectatur in premio. Et quanto plus sepissime offertur, tanto plus tibi Domine complacetur. Et nunc Domine Deus ut temporis exegit deuocio, ex tua adicimus sancte tue ecclesie dona, quam in hac domo semper adicere delectabile tibi decreuisti. Tu ergo Domine Deus dixisti: «Munera mea, data mea, hostias meas, in odorem suauitatis offeratis mihi.» Unde Domine quod offerimus tuum est, et a te nobis dantur. Ideo quicquid obtulerimus Domine Deus tibi reddere id pocius quam offerre monstratur. Unde cum Dauid propheta tibi dedicaret dicebat: «Tua sunt Domine omnia et que de manu tua accepimus dedimus tibi.» Igitur quia tuus Domine Deus gladius et archus fortitudinis tue, fecit nos terminos auorum et parentum nostrorum mancipare, ideo non de nostra set de tua gloriamur uirtute. Iccirco Domine Ihesu offerimus tibi, mente deuota, pro habitaculo seruorum tuorum qui iam in prefato loco sunt habitantes et in domun sanctam tuam deseruientes, pro sustentatione eorum et pro hospitibus suscipiendis seu peregrinis, nec non et pro luminariis ecclesie, comissum de Presares qui iuxta ipsum monasterium in ualle sunt habitantes, non longe set uicina construantur ab omni integritate secundum regiam consuetudinem comitibus solebat mandare, ut omne tributum uel quod in dominico solebat reddere, fidenter post partem monasterii huius per singulos annos persoluat absque imperio palatium sedis regale habitantes. Ut uobis patri domno Sisnando episcopo qui hunc locum sub domini uirtute edificastis, sit procuratione uestra regendi, tributandi, pauperibusque moderandi, tam uos in uita uestra quam etiam uernaculus qui in ipso loco in uita sancta perseu[er]auerit. Post discessum uero uestrum sit studiendi post partem monasterii iam dicti et abbatum uel seruorum Dei in loco ipso permanentium, qualiter illi ex inde habeant tolerationem et nos a Domino dignam remunerationem ut hic super inimicos accipiamus uictoriam et postea eterni muneris palmam. Igitur ualde precauendum est ne pia deuotione nostra quolibet occupetur modo, set sint omnia firmiter stabilita et iuri sancte ecclesie concessa. Si quis autem hunc factum nostrum infringere conauerit et hanc nostram deuocionem inmutare presumpserit, seu et ille qui post discessum nostrum hanc regiam tenuerit sedem et hoc infringere uoluerit, in primis sit segregatus a corpore et sanguine

Domini nostri Ihesu Christi, ignibusque cremetur cum opibus suis, et in futuro cum transgressoribus suscipiat penam, et hunc factum nostrum in cunctis obtineat firmitatis rouorem in longitudine dierum.

Facta series testamenti idus nouembris era nouies centena per agens sexta et nouies dena.

Hordonius serenissimus princeps hanc seriem testamenti a nobis factam cf. *[sig.]*, Hurracha regina cf. *[sig.]*, Sub Christi nomine Gundisaluus Legionensis sedis episcopus cf. *[sig.]*, Piloti confessor, cf., Olemundus confessor, cf., Sub Christi nomine Hermegildus Lucense sedis episcopus cf. *[sig.]*, Adefonsus ts. *[sig.]*, Sub Christi nomine Teodemundus Salamantine sedis episcopus cf., Assus ts. *[sig.]*, Sub Christi nomine Didacus Ouetense sedis episcopus cf., Sarracinus ts. *[sig.]*, Froila confessor et filius domni Adefonsi regis cf., Osorius cf., Nuno ts. *[sig.]*, Ennecus ts., Veremudus ts., alter Ueremudus ts., Rudericus ts., Ouecus ts., Fortis ts., Gutier ts., Froila ts., Rudericus diaconus ts., Arcissus presbiter ts., Fredenandus diaconus ts., Iustus presbiter ts., Citus diaconus ts.

Tumbo I, fols. 37 v.-38 r.

107

A. 968, Septiembre 17, R. Ramiro III

TESTAMENTUM QUOD FECIT REX SERENISSIMUS ET PRINCEPS RANEMIRUS EODEM MODO

CVII

Sub imperio beate Trinitatis et unitate potestatis atque conexione sancte et uere Trinitatis, Pratis uidelicet ac Filii ac Spiritus Sancti, qui unus Deus manet in Trinitate et trinus in unitate, et est firmus in diuinitate, Deus uiuus et uerus, per numquam finienda seculorum secula amen. In cuius nomine basilica fundata manet et monasterium constructum in prouincia Gallecie, loco predicto Superato, discurrente riuulo Tamarense, et non procul a monte Mauremorte, territorio Presarense. Ego uir serenissimus et princeps Ranemirus, nutu Dei rex, simul cum amita et nutrice mea Geloira deodicata et Christi ancilla, necnon et genitrice Tarasia deouota, in domino Deo et Christo firmam et sempiternam sospitatem

amen et iterum amen. Cum enim luce clarius constat, cunctisque liquidum patet quod ad emundationem criminum et ad percipiendam redemptionem animarum, uota fidelium bonorum, ac exercitia actuum sanctorum, ab omnipotente Domino et ratum manet et acceptum, secundum scripture sacre testimonium que ait: «Uota iustorum placabilia» et alibi: «Date inquit elemosinam et ecce omnia munda sunt uobis.» Sit et alius adiungit perfecte: «Tua sunt domine omnia et tu est super omnes principes, tue diuitie et glorie et tu dominaris omnia», et ideo: «quod nobis domine de manu tua dedisti, auferre aliquantulum uolumus tibi». Iccirco et enim nos iam suprafati ut nostra dirumpantur uincula peccaminum, et inueniamus locum in regione uiuorum per intercessione omnium apostolorum et reliquie qui ibidem recondite sanctorum, donamus atque concedimus et contestamus sacro sancto et uenerabili altario uestro et femine Geloire confesse et continenti, Petro abbati uel eorum congregationi fratrum uel deouotarum, utrorumque sexus qui in ipso iam dicto loco adnixi militant Deo, uel qui post eos successerint, pro eorum sustentatione, pro elemosinis pauperum uel aduenientium peregrinorum quoque ac miserorum alendorum, uel luminariis iugiter accendentium, comitatos nostro quam et pro auios nostros et parentes atque unguine regio per commissorios obtinuerunt auios et parentes et predecessores uestros, Hermegildus et Paterna, Sisnandus episcopus et suus germanus Rudericus usque finem eorum; isti sunt: de comitatu de Mera III[a], de Nallare IIII[a] sicut cum heredibus uestris debitum diuisistis per nostram concessionem usque nunc, necnon et Parriga media et IIII[a] de comitato Nemitos, uel ceteris hominibus ingenuis abitantibus peruicis uillulisque uestris simul, etiam confirmamus uobis comitatum Presarense, quod in ipso cimiterio contestauit princeps et rex domnus Hordonius bone memorie tius et germanus noster, sicut omnem ipsum debitum obtinuit Hermegildus et filiis suis de concessionem auii et patris domni Ranemiri diue memorie, et postea filii et parentes nostris, sit et nos omnia concedimus Deo uiuo et uero et beate illius genitricis Sancte Marie semper uirginis et luminis mundi et seruis et militibus Dei qui in ipso suprafato loco Deo militant uel militauerint, ut omnia uectigalia quod in dominico solebant reddere, fidenter post partem monasterii, uel pro utilitatibus seruorum et ancillarum Dei ibi degentium per singulos annos persoluant, sicut mos est comitibus et ducibus absque imperio sedis regalis ibi imperantes licet parum tamen quantulumcumque obtamus et proni oramus ut digne suscipiatur uestra benignitas, ita dum taxat ut eadem plebs sit ibidem loco uestro ab hodierno die et deinceps deseruientium, non serui set ut ingenui, neque ut careant propriam moderationem et imperent eos absque consuetam rationem, tam uos in uita uestra, quam qui

post obitum uestrum in ipso prefato monasterio in Christi militauerint seruitio, abbas, presbiter uel omnes Deo militantium qualiter ipsi ex [± 3] oblationibus ferant temporalem tolerationem, et nos a Domino dignam et obtabilem remunerationem, quatinus in illa die tremenda quando Christus uenerit seculum iudicare per ignem, exules efficiamur ab omni crimine. Si quis autem ex prosapia nostra genusque regale, tam religiosus quam laicus, seu quislibet humani generis homo hunc uotum litationis nostre infringere uel minuere seu inmutare temptauerit atque post discessum nostrum hanc regiam tenuerit sedem, quicquid talia egent, in primis a fronte careat lucernis, corpusque eius uermibus scaturiat, et cum sceleratis penas luat tartareas nunquam finiendas, et cum Iude crudelis et domini proditore sors existat in eternam damnationem, et hanc seriem testamenti quam pro remedio animarum nostrarum fieri elegimus in cunctis obtineat firmitatis rouorem euo perhenni, et usque in finem uenturam. Facta serie testamenti XV° kalendas octobris, era millesima VI[a] in ciuitate Legionense, in recluso Sancti Iohannis, iuxta portam comitis et monasterium puellarum. Cum Domini prouidentia ego uir serenissimus et princeps Ranemirus, uotum et holocaustum quod in sancta sanctorum obtuli, ut pingue et placatum habeatur in conspectu Dei manu propria cf. *[sig.]*, Giloira deodicata in ueritate cf., Tarasia deouota cf., Froila Uegilat cf., Fredenandus Ueremudiz cf., Nepotianus Didaci cf., Gundisaluus Ueremudiz cf., Ouecus Gutier cf., Ieremias Menendiz cf., Felix Citiz cf., Menendus Gundisaluiz cf., Rudericus Uelasquiz cf., Erus Ordonis cf., Suarius Gundemariz cf., Sub Christi nomine Rudesindus Dei gratia episcopus cf., Fredenandus Flainiz cf., Garsia cf., Cum domini auxilio Uiliulfus Tudensis episcopus cf., Ueremudus Magnitiz cf., Cum Dei gloria exaltatus Rudericus episcopus cf., Munio Ouequiz cf., Fredenandus c.f, Virtute patris comptus Nouidius episcopus cf., Garsia Ouequiz cf., Ansuri Pepiz cf., Clarus et magnus Uelascus episcopus cf., Ouecus Sancii cf., Gundisaluus cf., Uerus Dei cultor Sauarigus episcopus cf., Sonna Pinioliz cf., Gutier Osoriz, Osorius Romarici, Fortunius, Garsia, Rudericus, Froila, Gunterigus diaconus, Veremudus diaconus, Fortis diaconus, Arias diaconus, Rudesindus diaconus, Cesarius diaconus, Justus diaconus, Salomon presbiter, Petrus diaconus, Veremudus rex cf. pro memoria sicut est *[sig.]*, Petrvs abbas notuit.

A. 1007, Julio 15

Pelagius episcopus Dei gratia ubi me agnoui in ueritate pro commitato de Parriga quod in testamento resonat, quod inde abstulerat Gutier Osoriz et fauulauit mihi proinde Munia confessa et ego concedo illam ad partem ipsius monasterii die quod est idus iulii era $X^{L}V^{a}$ post M^{a} in loco beati Iacobi apostoli manu propria cf. *[sig.]*.

18-IV

Ingressus est rex domnus noster Adefonsus princeps in cimiterio Superaddi die cenalis Domini quod fuit XIIII^{a} kalendas maii et confirmauit textum scripture manu sua propria *[sig.]* [1].

Tumbo I, fols. 38 r.-39 r.

108

A. 978, Julio 18, R. Ramiro III

TESTAMENTUM QUOD FECIT IDEM REX RANEMIRUS ET MATRE EIUS THARASIA REGINA
CVIII

Ranemirus rex simul cum genitrice mea Tarasia regina et Christi ancilla tibi fratri nostro Petro abbati, Munie abbatisse uel omni congregationi fratrum et sororum tenentes normam sanctitatis et ordinem confessionis in monasterio Superato, salutem in Domino semper amen. Per huius nostre preceptionis serenissimam iussionem damus atque concedimus uobis omnem debitum et mandationes de ipso monasterio sicut resonant omnia in uestros pactos et testamentos, secundum primiter obtinuerunt uestri testatores, Hermegildus comes cum coniuge sua Paterna, Sisnandus episcopus, Rudericus et Giloira, tam uillas quam omnem rem eorum mobile et inmobile, id est, Parriga media, Mera media, quarta in Nallare, quarta in Nemitos, media Marzola, Uendurio medio, et confirmamus uobis comisso Presarense secundum resonat in testamento, ita ut omnem ipsam plebem et omne supranotatum ad uestram concurrat ordinationem et dominationem pro uestris utilitatibus per agendis, et obedientiam uobis exercentibus. Nemini damus neque permittimus qui uobis ibidem faciat disturbationem uel inmodice, set omnia integra intemerata et constructa permaneat post partem monasterii et uestra euo perhenni.

Notum die XV° kalendas augusti, era M^{a} XVI^{a}. Ranimirus serenissimus princeps sub auxilio Dei mei et factum priorum et auorum meorum confirmo *[sig.]*, Tarasia eius genitrix Christi ancilla secundum domnus meus et rex ita deuotionem meam et suam manu mea cf. *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 39 r. y v.

---

[1] Debe ser la conf. de Alfonso V (999-1027), y en estos años el día de la cena del señor cayó en 18 de abril en 1006 y en 1017.

109

Sin fecha (986-999)

KARTA DE AGNITIONE DE SUPERADDO ET DE DOMNO PELAGIO LUCENSI EPISCOPO QUAM HABUERUNT SUPER HOMINES DE UILLARI PLANO
CIX

In nomine unigeniti filii Dei redemptoris nostri atque miseratoris excelsi regis, Dei patris omnipotentis, qui per sanctam et ueram Trinitatem unum collaudator in celis, Deum uiuum et uerum sine fine regnantem per infinita semper secula seculorum amen. Omnes fideles et in Christo commilitones, metuentes hoc quod de super retaxauimus, audita agnoscite, et cognita diligenter et fideliter explete, quia pro ut possumus ueritatem retexere et studere maluimus, ut in nouissimus temporibus quicquid exaratus fuerit, uiderit uel audierit in hanc seriem breuem firmum habeatur usque in finem uenturam. Coniuncti sunt duo pontificis, domnus Pelagius episcopus Lucense sedis et domnus Petrus Iriense et apostolice sedis, et collecti pariter in loco predicto, quod dicitur Sanctum Petrum, territorio Presarense, discurrente riuulo Tamarense, et ab utrumque partem multi fideles cum eis. Et sciscitantes ab inuicem negociorum causas quia questus proprios exponentes alterutrum, dicente domno Pelagio episcopo cum omni clero suo, quem in ipso comitatum Presarense uel Ualle habebant de plebe Sancte homines Marie qui per se fecerant rationem ad hanc edem in diebus pontificis patris domni Gundisalui episcopi, et tenebant eos in monasterio Superato, qui sub tuitione domni Petri episcopi habetur constitutum et parentes noticias per nomina eorum in ipso prefato concilio, dicentes quia inuenerant eas in scriniis uel thesaurum Sancte Marie uirginis. Ad hec Petrus episcope ita affatus est: «Credat mihi caritas tua domne et almifice pontifex, quia sunt mihi a natiuitate mea, hodie L[a]VII annos, et habitantem sub abbatibus Aloitum, Guncitum et Didacum ad ipsum monasterium iam dictum Superatum, et testem inuoco Deum qui non indiget teste, quia nec cum ipsis abbatibus nec mecum, hodie XXX[a] annos, aliquam rem de istam causam minime agnoui, nec repperi, nec scio homine de aliam partem, nisi quod rex domnus Hordonius diue memorie per testamentum concessit ad iam dictum monasterium.» Placuit hoc omni concilio, et dedit domnus Pelagius suum fidelem Adefonsum abbatem, et de parte monasterii Superato, Adelfum abbatem, et in undisque partibus sicut resonabant noticias

Sancte Marie, ut perquisissent per ipsas uillas sempe [dict]as qui sunt homines senices et seniores sapientes, ut si scirent ueritatem Sancte Marie minime celarent. Et per quindecim dies euntes et circundantes, reuersi sunt XV° die dicentes quia ullum hominem non inuenimus ex senicis nec adolescentibus qui se sciat de hunc exordium uel minima apice. Iterum uero coniuncti secunda uice in territorio Nallare, uilla Gudini et ecclesie Sancti Iuliani ambo episcopi et ab utrosque multorum filiorum bene natorum stantium et presidentium in circuitu, requirentibus abbatibus Adefonsus et Adelfus quod inuenerat de opus ad illos iniunctum. At illi profitentes se in ueritate que Deus est, quia non inuenerant hominem nec uiderant, qui aliquid sciret de hac sententia que domnus Pelagius et socii eius inquirebant. Modo uero domnus Pelagios episcope minime credidit, set putans se omnes scire ueritatem Sancte Marie et celarent eam. Cumque non inuenissent deceptus opus unde ad perfectum ducerent, placuit omni concilio et ipsi sancto episcopo domno Pelagio, ut ab ipsis abbatibus que ad perquirendam ueritatem missi fuerant, darent inde de singulas uillas, duo duo homines de quos in noticia resonabant et Perbuissent sacramentum sanctum quia nesciebant nec per se ipsos nec per parentes, nec per auios, ut ullo unquam tempore scissent aliquam rationem facere post partem Lucensem. Quod ita factum est. Dederunt de Superato, Martinus et Donadeus; de Sancto Iuliano de Colimbrianos, Gunterigus et Sigeredus, de uilla Mauri et Roadi, Sentarius et Leaberedus; de Gitari et Felgoso, Recemirus et Sendinus; de Presares, Uillare Plano et Maladelos, Georcius et Alduarius. Et alii plures qui se se sciebant ueritatem ex corde et que proferre. Istos de sursum per nomina nobiliores et locupletes duodecim, scribserunt conditiones sacramentorum per manum saioni Fulgentio presbiter, et iurauerunt per uatum oracula, patriarcharum ordines, apostolorum, doctores atque diuina omnia et Dei cuncta beneficia que sunt sancta atque sacrosanto altario, Iuliano et sociorum eius ubi has conditiones manibus nostris tenuimus, cuius basilica constructa esse cernitur ripa Ferrarie, territorio Nallare, quia recte scimus, uerifice sapimus et auditum a prioribus nostris habemus qui in ualle Presarense uiuentes et mortui sunt hodie L[a] annis et deinceps, quia nec ab ipsis audiuimus nec per nos scire ualemus ius habere aliquid ex familia uel plebs Sancte Marie, quod in scriniis eorum uel noticias uidemus in concilio scriptas, set ingenui post partem regis, uectilia et tributa reddentes usquequo per testamentum eos concessit rex domnus Ordonius ad Superato monasterii. Et in hoc iuramento nullo fraudis ingenio minime interponimus. Et si nos periuramus et nomen Domini falsamus comprehendant nos sacra misteria Dei et innocente pena caldaria. Susceperunt eorum iuramentum de parte Sancte Marie Lucense sedis Ade-

fonsus abba et Conzeitem confessum atque per manum sagionem Fulgentium presbiterum. Dederunt ibidem fideles pro ad pena, de parte domni Pelagii episcopi Adefonsus abba, et de parte monasterii Superato Trasuarius presbiter et confessus et innocens nomine Salamirus presbiter. Et ad abtum diem, coniuncti in ecclesia uocabulo Sancte Eulalie, ripa Nallare, ubi Romarigus abba quiescit, ubi erant homines numero L[a] seu et amplius, quorum nomina longum est enumerare. In quorum presentia ego innocens nomine Salamirus ad pena caldaria ingressus fui et lapides igneos de calida aqua manibus meis foras eieci, et in tercio uel in quarto die de sub sigillo fidelium illesus uel limpidus in concilio apparui et manu mea rouorem inieci.

Adefonsus abbas ubi fidelem fui de parte Lucensi sedis et presuli meo domno Pelagio episcopo, ipsum innocentem ad pena caldaria per manus meas ingressus est et lapides igneos inde eiecit et in III° uel in quarto die se sub sigillo meo in concilio fidelium non est combustum ad igne set illesus coram omnibus stetit, manu mea restitutum et indemnis apparuit.

Trasuarius presbiter et confessus ubi fidelem fui de parte monasterii Superato, ipsum innocentem ad pena caldaria ingredientem uidi, et in III° uel IIII° die de sub sigillo meo in concilio fidelium ad Sanctum Iulianum ubi dicunt ad domni Rademiri, ripa Ferrarie, restitutum et indemnis apparuit manu meam. (± 8) Fulgentius presbiter et peccator unde sagionem qui et ipsum innocentem ad pena caldaria manibus meis ingredientem feci et ad III° uel IIII° die in concilio ad Sancto Iuliano de sub sigillo fidelium limpidus presentaui manu mea.

Sub Christi nomine Pelagius Dei gratia episcopus uera differens atque discernens et diiudicans de me dato iudicio, hanc agnitionem ueram esse profiteor et propriis digitis rouorem signaui. Domini mei misericordia fultus Petrus peccator episcopus in hanc seriem agnitionis et confirmationis sicut ueritatem agnoui, manum mea signum indidi.

Sub Christi auxilio Uiliulfus Tudense sedis episcopus cf., Manillani abba Cellenouensis cf., Veremudus princeps cf., Froila Uimaraz cf., Gutier cf., Pelagius Menendiz, Osorius presbiter, Ouecus cf., Ranemirus cf., Nuno cf., Pelagius Erotiz, Pelagius monacus et diaconus cf., Gundisaluus cf., Nuno cf., Luzdo Rudesindiz, Sampirus presbiter et notarium regis cf., Froila armiger regis cf., Didacus Luz, Aloitus, Rudericus, Nuno, Riquilanus abbas cf., Gundesindus abbas cf., Visclamundus, Mendus, Odoarius, Petrus abbas cf., Galindus abbas cf., Froila maior monachus et presbiter cf., Adulfus maiordomus et presbiter cf., (± 16) domus et diaconus cf., Aloitus presbiter et notarius sedis cf.

Tumbo I, fols. 39 v.-40 v.

110

A. 955, Marzo 30 P.

KARTA TESTAMENTI QUAM FECIT GUNDESINDUS ABBAS DE MONASTERIO SANCTE MARIE DE MOSONTIO ET SANTI PETRI DE PRESARES MONASTERIO SUPERADDI

In nomine Domini. Ego Gundesindus abbas, una cum fratribus meis, uobis patri domno Sisnando episcopo seu et genitori uestro Hermegildo confesso. Ambiguum quidem esse non potest, set plurimisque cognitum patet, eo quod diue memorie serenissimus princeps domnus Adefonsus habuit iuri suo uillam que uocitant Monasterio cum ecclesia uocabulo Sancte Marie, que est in loco predicto iuxta duos riuos uocitados Tamare et Nantoni, territorio quidem Presares. Cumque iure ipsius supradicti principis debitam mansisset, ad suggessionem Reteriz abbatis, fecit ei ipse domnus de ipsa uilla uel de ipsa ecclesia scripturam firmitatis, ad perficiendum ibidem opus monasterii, sicuti et fecit, unde per plurima annorum curriculam ei debitam iuri quieto mansit. Postea uero aduenit ei uoluntas ut faceret ex inde ipse Reterigus abbas scripturam firmitatis ad subrinos suos, nominibus Fulcaredus et Petrus presbiteri, seu et Berilli deouota, sicuti et fecit, et habuerunt eam iurificantes per plurimos annos. Cumque stantes ad ipsam ecclesiam isti iam supradicti, fecerunt comparationes uel applicationes ad ipsam ecclesiam de undisque partibus, secundum et in eorum scripturas resonant, que nunc presentes parent. Postea quidem ordinauerunt ipsum Fulcaredum abbatem et una cum ipsis suis germanis superius nominatis, fecerunt iterum testamentum ad ipsam prefatam ecclesiam, tam de ipsa ecclesia atque uilla que eis Reterigus abbas incartauerat, quam etiam de comparationibus et applicationibus que de undisque partibus habuerant secundum scriptum in eorum testamentos resonant. Denique fecerunt ibidem cenobium monasterii, idemque subrinis de ipso Fulcaredo abba, uel de Petro presbitero subtus adnotati et elegerum ipsum Fulcaredum abbatem et tradiderunt se ei per pactum regule quod presenti paret. Defunctu⟨s⟩ quoque ipse Fulcaredus abba et frater eius Petrus presbiter, reliquerunt eam ad suprinos uel fratres suos atque sorores secundum in pacto resonant, isti sunt: Ildefonsus presbiter, Iubandus presbiter, Fromaldus presbiter, Petrus presbiter, Uisterla diaconus, Sisamirus diaconus, uel ceteri fratres

atque sorores ibidem commanentes et stantes in ipsum iam prefatum locum absque abbate, et accessit illis spontanea uoluntas ut eligerent sibi ipsos Uimaram abbatem que de illorum erat progenie et neptus ipsius Reterici abbati. Et item ipse Uimara abbas fecit suum pactum in eius nomine et tradiderunt se ei et omnia illorum, secundum eis regula docuit et in eorum testamento resonat et fuerunt omnes e seculo migrati in eius iure et reliquerunt ei omnia sua, secundum pactum rouorauerant. Defunctus uero ipse Uimara abbas, reliquit ipsam uillam et ipsam ecclesiam simul et pactos atque testamentos et cartas, uel omnia sua possidenda ad suprinum su⟨v⟩m Gundesindum abbatem, et stante atque iurificante ea ipso Gundesindo abbate, annuit uoluntati nostre ut faceremus inter nos scripturam commutationis, sicuti et facimus. Ideoque ego Gundesindus abbas concedo uobis patri domno Sisnando episcopo genitorique uestro Hermegildo confesso, per huius scripturam firmitatis ipsam uillam iam dictam Monasterium cum ecclesia uocabulo Sancta Maria que fundata ibidem esse dinoscitur per terminos limitesque suos atque prestationes, id est, ipsam ecclesiam cum omne ornatum suum, cruce argentea, calice de argento, libros nimis habundanter, uela uel uestimenta altaris satis affluenter, nec non et domos cum omnibus intrinsecis suis, cupos, cupas, lectos, cathedras, missorios, mensas, seruitios uel omnia utensilia domorum, quicquid ibidem ad prestitum hominis esse uidetur usque minima coclear ab omni integritate uobis illam concedo perhenniter mansura, excepto uillare quod uocitant Busto, seu etiam et Rouoreto medio qui iuxta ipsum uillare iacet prope ecclesiam uocabulo Sanctum Petrum, in territorio ibidem Presares, quod mihi reseruo et illo alio Rouoredo medio concedo uobis et ecclesie Sancte Marie ad Monasterium per hanc scripturam firmitatis. Pro quo accepi a uobis aliam ecclesiam uocabulo Sancte Marie uirginis que est fundata in uilla uocitata Dilatanes, secus alpe uocitato Montesacro, siue et rationem in uilla Argonti que fuit de Spassanda, cuius neptus fuit Zendamirus et Uiliefonsus presbiteri, qui eam obtinuerunt, et modo concesserunt eam ad eorum propinquos. Ita ut unusquisque quod accepit firmiter et irreuocabiliter obtineat. Si quis tamen quod fieri minime credimus contra hunc factum nostrum uenerit uel uenerimus, inferat uel inferamus parti uestre ipsam uillam et omnia supranotata uobis in duplum, et hanc scripturam commutationis in cunctis plenam obtineat firmitatis rouorem. Facta scriptura commutationis III° kalendas aprilis, era nouies centena peragens IIIª et nonagesima. Gundesindus abbas in hanc commutationem quam fieri uolui manu mea *[sig.]*, Hermiarius abbas cf. *[sig.]*, Ildefredus cf. *[sig.]*, Gutier abbas cf., Fromaldus presbiter cf., Armentarius presbiter cf., Allectancius abbas cf. *[sig.]*, Aloitus presbiter cf. *[sig.]*, Gauinius pres-

biter cf. *[sig.]*, Martianus presbiter cf. *[sig.]*, Froilanus presbiter cf. *[sig.]*, Attina presbiter cf. *[sig.]*, Ciprianus presbiter cf., Augustinus presbiter cf., Recaredus presbiter cf., Baldemirus presbiter cf. *[sig.]*, Petrus presbiter cf. *[sig.]*, Bretus presbiter cf. *[sig.]*, Tructesindus presbiter cf., Sarracinus presbiter cf., Arias presbiter cf., Guimirus diaconus cf., Gunterigus diaconus cf. *[sig.]*, Sarracinus confessor cf. *[sig.]*, Vistrarius confessor cf. *[sig.]*, Ranemirus diaconus cf. *[sig.]*, Vistrarius diaconus cf. *[sig.]*, Adaulfus diaconus cf. *[sig.]*, Rudesindus diaconus cf. *[sig.]*, Guttinus diaconus cf. *[sig.]*, Lazarus diaconus cf. *[sig.]*, Fofinus diaconus cf. *[sig.]*, Hermemirus diaconus cf.

Tumbo I, fols. 40 r.-41 r.

111

A. 936, Noviembre 7 P.

KARTA QUAM FECIT SPAROILDUS DE UILLA LUDOS[A] COGNOMENTO SUPERADDO
CXI

In Dei nomine. Ego Sparoildi una cum filiis meis, uobis Hermegildo et Paterne uel filiis uestris. Placuit nobis ut faceremus uobis scripturam comutationis, sicuti et facimus, de nostra uilla propria quam habemus de susceptione parentum nostrorum Tructesindi et Uenildi, quam et illi habuerunt de parentibus suis Deodati et Cristine, tam que habuerunt de ipsis suis parentibus quam etiam que comparauerunt de suis heredibus. Similiter et que ego Sparaildi comparaui in ipsa uilla cum marito meo Uandila, omnia ad integrum uobis damus atque commutamus, id est, domos cum intrinsecis suis, pumares, terras, montes, fontes uel quicquid ad prestitum hominis est in ipsa uilla per suos terminos antiquos; et est ipsa uilla in ualle Presares, iuxta fluuium Tamare, uocabulo Ludosa cognomento Superato. Pro qua accepimus a uobis alia uilla uocabulo Marzani, que uos habuistis de ganato uel comparato, id est, rationes pernominatas de neptis Gesulfi, Aloiti et Fofi, rationem de Godenanda filia Gesulfi, rationem de Lubello filii Recemundi, rationem de filiis Molleti, rationem Aloiti uel patris sui Ueremudi quam ibidem habuerunt de ganato uel comparato, quantumcumque in ipsa uilla habuistis, dedistis nobis, excepto pumare quod uos ibi plantastis. Ita ut de hodie die et tempore de meo iure quantum in ipsa uilla prefata Superato habeo

abrasa et uestro iuri et dominio sint tradita atque concessa. Si quis tamen quod fieri non credo, contra hunc meum factum uenerit ad irrumpendum, pariat uobis omnia superius dicta duplata uel triplata et uobis perpetim habitura.

Facta scriptura commutationis VII° idus nouembris, era DCCCC^{a} LXXIIII^{a}. Sparuildi una cum filiis meis in hanc scripturam commutationis manus meas *[sig.]*. Silus presbiter ts., Boninus presbiter ts., Onoricus ts., Munio ts., Fofus ts., Sendinus ts., Vimara ts., Rikila presbiter ts., Eika presbiter ts., Pepi ts., Teton ts., Senteirus ts., Eldibertus ts., Cartemirus ts., Iohannes presbiter qui notuit.

Tumbo I, fol. 41 v.

112

A. 971?

INUENTARIUM QUOD FECERUNT HERMEGILDUS ET PATERNA DE HEREDITATIBUS SUPERADDI ET POSTEA FILIORUM EORUM SESNANDI EPISCOPI, ET RODERICI DUCIS ET UXORIS EIUS GELOIRE

In era [Mª VIIII^{a}] [1]. Noticia uel inuentario de uillas et hereditates que in testamentos de monasterio Superato resonant, que fuerunt de Hermegildo et Paterna, et postea de filiis eorumdem, Sesnandi episcopi et germani sui Ruderici ducis et uxoris sue Giloire, et posuerunt illas insimul in ipso prefato monasterio. Iste sunt: In ualle Presares, ipsa uilla Superato, ubi ipsum monasterium construxerunt ibi prope, uilla Auolini, uilla Marzani, uillar Plano, Gunderedi, Nugueira, Frugini, Rozada, uilla de Balio, Uitari, Toranti cum Medules, uilla Tancini, uilla Codessoso, uilla Mundini, uilla Guiticiani, uilla Roadi, uilla Teodani, uillar Sancti cum uillaribus, uilla de Zeiti, uilla Codegio, uilla Codesso et ecclesia Sancti Iuliani, uilla Oilani, uilla Presares, uilla Felgoso cum ecclesia Sancte Cristine. In ualle Nallare, uilla Gudini et alteram ibi Papini, uilla Salamiri cum ecclesia Sancti Pelagii, uilla Secundini, uilla Gulderiz et ecclesiam Sancti Iacobi apostoli, uilla Sancti Petri, uilla Egilani cum ecclesia Sancte Marie, uilla Fraxinito et uillar Maurentani cum pumaribus de Belleco, uilla Ermemeri, uilla Piniario, uilla Regulella et uillares de Auellaneta. In Mantelli, uilla de Eldega, Uillar Plano sub Zebrario, uilla Camauria. In ualle de Mera, uilla Cabanas, uilla Uillar et ecclesia Sancte Eolalie antiqua, uilla Purtimilios et uilla Plana, uilla

[1] Letra posterior.

Feliz, uilla Leocadi cum adiacentiis suis. In ualle Paliares, ecclesia de Sancto Iohanne media, uilla Sancti Petri de Colegeses. In Sarria, uilla Lusario. In ualle Parriga, uilla Sancte Leocadie cum adiacentiis suis, uilla Saxoni cum ecclesia Sancti Pelagii, uilla Uerani, alia ibi ubi Arias habitat, ecclesia Sancti Martini, uilla Malariz cum ecclesia Sancte Eolalie de Spanar. In Boconti, uilla Gauioli, uilla Boniti cum adiacentiis suis et cum sua creatione. In Lagina Guldar, uilla Calabogi, uilla Onoriz, uilla Carrari, uilla Baldemari. In Ualeir, medietate de illas insulas ambas et nasse⟨i⟩ro de Sancto Felice. In Baldemar, illa insula media cum suo nassario de Miraz, uilla Laurarios, uilla Uenario et illo uenario medio de illo ferro. In Montenigro, uilla Eldigi. In Britonia, uilla Mediana et uilla Aluariza. In Bisaucos, uilla Uaulato et uilla Litoriana. In ualle Nemitos, uilla de Adois cum adiacentiis suis, uillar Spelunce, uilla Barbeito, uilla Uarzena cum adiunctionibus suis, uilla Melangos cum adiunctionibus suis, uilla Illobre cum pumaribus de Ponteliar, uilla Calambre cum adiacentiis suis et cum sua creatione, uilla Zezebri. In ualle de Faro Bregancio, uilla de Orria et ecclesia Sancte Eolalie iuxta Faro, et nuncupant eam Carolio et alia ecclesia Sancte Marine. Inter Montanos et Bragantinos, uilla Amberona. In ualle Montanos, Uillanoua cum adiacentiis suis. In ripa Tamaris, Sanctum Uicentium quem dicunt uilla Ostulata, uilla Gafoni cum adiacentiis suis, uilla Uaulato cum adiacentiis suis, uilla Auctari cum sua insula, uilla Castro cum ecclesia Sancti Sebastiani, uilla Fontef[r]igida, uilla Lanzani, uilla Causo, uilla Regini cum suis uillaribus et in Platanario uillares. In ripa Nantone iuxta castrum Zamarone, monasterium Sancte Marie Mosoncio cum omni debito suo, uilla Cardario. In ualle Bauegio, uilla Anobre cum adiacentiis suis, uilla Oseui cum adiacentiis suis, prope Sanctum Iacobum, monasterium de Ranneta cum totum suum debitum in omni giro. In Compostella, corte que fuit de Bretenaldo franco cum suis ortalibus. In Bragantinos, uilla Guntilani et uilla Anazobre. In Pistomarcos, uilla Louio, uilla Uernimes, uilla Curugito et ecclesia Sancti Christofori, quam dicunt Celis. In ripa maris, insula Cortegata. In ripa Ulie, uilla Lanareo, uilla Penninis, uilla Uaranga, uilla Caruia et Auaonio, uilla Bitularios cum suo cannale medio, uilla Uliares cum ecclesia Sancte Marie, uilla Anianta, uillas Sauto cum omnibus adiacenciis suis, uilla Auriolis cum adiacentiis suis, uilla Brocos cum adiacentiis suis et cum suo cannale, uilla Bidualdi. In ualle Uentosa, ecclesias Sancte Marie et Sancti Iuliani cum adiacentiis suis. In ripa Auie et Uerontie, uilla Rouordanos, uilla Uillarino. In uilla Benedicti, uineas emptas, et iuxta Gumariz, ecclesia Sancte Marine. Inter Ulia et Deza, Uendurio, Nozeta, Bustello, Castro, Botanio et Uenesegio. In ripa de Tena, uilla de Mera cum adiuntionibus suis. Inter Limia et

Cadauo, in ripa Neuie, uilla Cendoni cum adiacentiis suis, uilla Britello et Colimbrianos. In ripa de Cadauo, uilla Caretello IIII[a] portione. In ripa Turbella, Ceresetello. In Marina, uilla Pausata, uilla Sauariz. In ripa de Durio, uilla de Cauetello IIII[a] portione. In uilla de Antaona, quarta portione de uilla de Trauazolo. Item in ripa Limie, Uillanoua et in ripa Minei, circa riuulo Equitanie, uilla Moraria cum adiacentiis suis. De riuulo Limie, quarta portione de illas piscarias. In Darqui, quarta portione de illo pineto. In Rabadi, uilla Gualdari. In Auiancos, uilla de Paradela.

Tumbo I, fols. 41 v.-42 v.

113

Sin fecha, S. XI-XII

HI SUNT TERMINI DE COMMISSO DE SUPERADDO CONFIRMATI A SERENISSIMIS PRINCIPIBUS ORDONIO REGE ET RANEMIRO REGE ET MATRE EIUS THARASIA REGINA

Isti sunt termini de commisso de Presares quod est integro de Superato. Id est per Coua de Serpente, et inde per Petra de domno Ueremudo, et inde per capud de Nauefracte, et inde in Aranga, et inde ad Montemalo, et inde ad illa lagona de Iaurino quod dicitur Pantonaria, et inde ad illas Lausas super Cendulfi, et inde per castrum de Sancto Sebastiano usque in Tamarae, et de alia parte per Bratis, et inde per Gandera de Bauegio, et inde per illas seixas, et inde ad Sancta Cruce de Senator, et inde ad Boenti, et inde ad Melidi, et inde ad riuulo de Uarazon, ipso rio Infesto usque in Montelen et inde torna ad Lamas Maiores, et inde ad Coua de Serpente unde cepimus. Totum istum comitatum est de Superato, excepta hereditate de infanzones, quia sic demarcarunt dux Menendus Aloiti, et filius eius Sisnandus episcopus, et Rudericus cum alios comites Gundisaluus Menendiz. Et postea testauit illo rex domnus Hordonius ad monasterio Superado et ecclesias quas tenuit abbas domno Gutier que non sunt de Superado nec de illos alios monasterios, id sunt, iuxta Rubianes, sancta Eolalia de Boueda; in Parrega, Sancto Iacobo de Trasparriga medio, media de Sancta Leocadia; in Nemitos, Sancta Maria de Presedo; in Compostella, corte que fuit de Bretenaldo franco cum suos ortales, seminatura in giro de III modios; et castello de Aranga cum suo mandamento; in Nemitos, in commisso de Cinis, ecclesia de Santa

Maria de Colliargundo cum duas uillas, ecclesia de Ioanzo cum duas uillas, ecclesia de Presedo cum adiacentiis, uilla Melancos, et uilla que dicunt Martini, Quodaix cum suos pumares, casale de Anderiz; Varcena ad illa porta de Cinis et Paredes, villare de Spelunca, Karedugma cum ecclesia Sancta Eolalia de Spelunca, uillare Riquilani, uillare de domno Suario, Pontelias, ecclesia de Calambre cum adiacentiis suis, uilla Odroci, uilla Prauio, uilla Cicebre, uilla de Noz, uilla de Oix cum adiacenciis suis. In terra de Faro, Sancta Eolalia de Cariolo et ecclesia Sancta Maria, et uilla de Orrio, et ecclesia de Ozia, uilla Basobre, uilla de Azobre.

Tumbo I, fols. 42 v.-43 r.

114

A. 989?, Febrero 6 P.

KARTA DONATIONIS QUAM FECIT DOMNA MUNIA UILIULFO PRESBITERO DE SUIS HEREDITATIBUS ET DE SUO HABERE

CXIII *(sic)*

In Dei nomine. Ego Munia tibi Uiliulfo presbitero, dono medietatem de omnes meas uillas, tam de auios quam etiam de parentes, uel de meo ganato siue et comparato, istas sunt pernominatas, Carrais, Anderici, Crementi, Uaraiu, Ueis, Bauio [± 7], Pontelia, Bouoredo, Auianis, Citaria, Fragoso, Mera, Badaina, Selaia, Sacrazu, Oliuaria, uillare Cipriani, Manoaldi, Adileuui, Piniarios, Saxes, Mere, Callo, item Callo, Godenandi, Alderandi, Genestesa, Uigilanti, Blandonia et Salto, cum domibus, edificiis, uineas, pumares, cum omni genere leguminum, uel quicquid ad prestitum hominis est, uel quantum cum Dei adiutorio augmentare potuero, omnia tibi dono. Adicio etiam tibi uilla Badaina ab integro uel omnia que intus esse uidentur, uaccas etiam XX^{i} cum suo tauro, selcastros VI, uel quod in ipsa uilla inueneris. Ita ut de hodie die et tempore, medietates de ipsis uillis sint de meo iure abrasas et tuo iuri et dominio sint traditas atque concessas, et etiam uilla Badaina ad integro. Si quis sane contra hunc meum factum uenerit ad irrumpendum, pariat tibi omnia superius dicta duplata uel triplata et [uobis] perhenniter sit habita.

Facta scriptura donationis VIII° idus februarii, era [M^{a}XX^{a}VII^{a}] [1] Munia in hac scriptura donationis a me facta manu mea *[sig.]*, Ruderi-

[1] Enmendado con letra posterior.

cus ts., Ascarigus ts., Trasiuadus diaconus ts., Vimara ts., Herena ts., Dominicus ts., Gundesindus ts., Adaulfus presbiter ts., Viliatus ts., Munio ts., Teodegontia ts., Froila ts., Fradila presbiter ts., Mundericus ts., Oldoricus ts.

Tumbo I, fol. 43 r.

115

A. 1019, Mayo 29 P.

TESTAMENTUM QUOD FECERUNT GUTIER MUNIONI]S[ET SOROR EIUS MUNIA MUNIONIS DE MONASTERIO SANCTE EUGENIE DE GAUDIOSO

CXIIII

Saluatori ac Redemptori nostro Domino Ihesu Christo siue et gloriosis martiribus atque post Deum nobis fortissimis patronis Sancto Michaeli archangelo, Sancto Iacobo apostolo et Sancto Iacobo fratri Domini, Sancto Laurenti⟨o⟩ archidiacono, sancte Eugenie uirginis Christi, quorum basilica fundata esse dignoscitur in ualle Gaudiosa subtus monte (± 10) ripa Latere. Nos exigui famuli uestri, Gutier prolix Munionis confessus siue et soriori mee Munie confessa, maiestati tue Deus pater ingenite et filius unigeniti saluator mundi cum Spiritu Sancto ex ambobus procedenti, ex quibus a te accepimus dedimus tibi, ut nostri reatus absoluantur flagitiorum uincula. Licet initia bonorum que in animo gignuntur, iustitie operibus deputentur, tamen ea que maiori cumulo at potiori crescunt in uoto, ampliori remuneratione crescunt in premio. Ille enim in stadio boni operis sui dirigit gressum, qui ad edificationem habitationemque seruorum ac ancillarum tibi seruientium, claustra cenobii construit et confirmat. Iccirco offerimus Deo ac saluatori nostro et apostolis martiribusque suis suprataxatis quod illorum sancto precamini digni efficiamur in dextera tua collocari, cum seculum per ignem ceperis iudicare, unde tunc nobis copiosa merces adueniet perhenniter permansura. Ut ergo per uos sancti martires tandem reconciliari mereamur a Domino, fide, supplicatione, uotis omnibus implere curamus. Ac sic offerimus et concedimus glorie uestre atque sacro sancto altario uestro in prefato loco, id est, ipsam ecclesiam cum domibus et edificiis et cum cunctis opibus et prestationibus siue uela uel uestimenta altaris, libros ecclesiasticos de toto anni circulo completos, cruce, capsa, calice cum patena et corona argenteos, casullas, dalmaticas, albas et tunicas; mutas de lecto III, pallea I, tramisirgas II; scalas II argenteas; mutas de men-

sa IIII^{or}, palleas II, litones II; boues et uaccas XXX^{a}, oues C^{m}, capras LXX^{a}, porcos XXX^{a}, uolatilia non modica, equas XX^{i} cum suo anmisso; ipsa uilla Gaudiosa per suos terminos antiquiores secundum illam obtinuerunt auios nostros Fredenandus et Gudigeue, cum adiunctionibus suis, Iudeos et Sancto Christoforo. Adicimus ibidem in ualle Parriga, uilla Bademundi cum sua ecclesia, uilla Salamiri cum adiunctionibus suis, uilla Sancto Uereximo cum sua ecclesia, uilla Badamundi cum adiunctionibus suis. In ualle Nallare, uilla Queirici cum suis adiunctionibus et uilla Prato per suos terminos. In monte Nigro, uilla Antigi et uilla Sauli cum adiunctionibus suis. In ualle Flamoso, uilla Fronimi. In ripa Tordena, uilla Honorici cum adiunctionibus suis. In ualle Bragantinus, uilla Aroetani cum ecclesia et cum adiunctionibus suis, uilla Nagareda, uilla Nelauio, uilla Uarizo. In ora maris, uilla Sancte Christine. In ripa Auie, uilla Laginas, uilla Oliueto. Adicimus in ualle Parriga, uilla Lupiani que fuit de nostras tias que nobis dederunt per scripturam firmitatis. Omnes has uillas suprataxatas cum omnibus adiunctionibus suis atque prestationibus, supradicto monasterio testamus atque concedimus, siue fratribus, seu sacerdotibus, uel ⟨sororibus⟩ qui normam sanctitatis uel ordinem confessionis prosecuti fuerint in ipso loco, habeant et possideant, ut ibi habitantes et in Dei timore et seruitio persistentes, ex inde habeant tolerationem, et nos ante Dominum dignam inueniamus remunerationem, quod et ad iurationem confirmamus per Deum et tronum glorie sue, quia contra hunc factum nostrum nunquam erimus uenturi ad irrumpendum. Si quis tamen regum, pontificum, aut heredum nostrorum, uel cuiuspiam assercionis aut generis, quislibet ille sit, hanc nostram uoluerit conuellere in aliquo deuotionem, aut huius nostri decreti uel testamenti, infringere tenorem, sit anathema in conspectu Dei patris et sanctorum angelorum eius, qualiter presenti a suis euulsis lucernis, uermibus scaturiens careat luminibus, et post in eterna pena damnatus, cum impiis maneat obnoxius et a sancta communione sit separatus, et cum Iuda Domini traditore parem supplicium accipiat in eterna damnatione, et hunc testamentum nostrum in cunctis temporibus semper plenam obtineat firmitatis rouorem. Non sumus inmemores, set etiam disponimus atque ordinamus ut omnis familia nostra qui de auiorum uel parentum nostrorum nobis iuri debiti manent, serui uel liberti, per diuersis locis uagantes, in loco ipso sint seruientes sicut ingenui et alias casatas, et non habeant licitum sibi alios patronos eligere nisi fratres et sorores qui in ipso monasterio in uita sancta persisterint, et non est licitum ad ipsos homines facere extra suam ueritatem nisi sicut ad alii ingenii. Et si iniuste habuerint, habeant licentiam se querellare ad regem uel episcopum uel potestatem qui illa terram imperauerit, ut omnia

eorum in ueritate discurrat. Denique si fuerint aliqui homines ex progenie fundatorum ipsius ecclesie cupiditate pleni et quesierint facere partitiones ecclesie, et uoluerint maiores esse, absit hoc non fiet istud, set habeat potestatem uir uel mulier qui dignus fuerit, habeat et possideat et secundum sanctam regulam imperet et doceat, siue qui post eum similem fuerit et a tota congregatione electum fuerit siue electam.

Facta scriptura testamenti uel donationis ecclesie IIII° kalendas iunii, era decies centena et quinquies dena per agens septima. Gutier confessus in hac cartula testamenti uel donationis manus meas rouoraui *[sig.]*, Munia confessa in hac cartula testamenti uel donationis manus meas rouoraui *[sig.]*, Ariani prolix Munionis in hac cartula testamenti manus meas cf., Adelfus abbas cf. Mandinus abbas cf., Fortunius cf., Gauinius presbiter cf., Fulgentius presbiter cf., Fromarigus presbiter cf., Trudildi cf., Odrozia cf., Visterla cf., Fofinus presbiter cf., item Fulgentius presbiter cf., Guldegrodo cf., Teudildi cf., Lucidus cf., Seniorinus presbiter cf., Enuenandus presbiter cf., Sparildi cf., Visandus cf., Helias cf.

Adicimus in hanc seriem testamenti uilla Amberona que est in ualle Fluuius que nobis dedit Gutier Didaci per scripturas firmitatis pro malefactura que fecit suus filius Didacus et fuit ille inde fideiussor et ille per se multa mala fecit, et dum uenimus in concilio domni Adefonsi principis, nichil habuit in alia que nobis daret et dedit nobis ipsa uilla per scripturam firmitatis et ita⟨in⟩ eam seriem testamenti.

Tumbo I, fols. 43 r.-44 r.

116

Sin fecha, S. XI

ITEM TESTAMENTUM DE PREDICTO MONASTERIO A GOLDROGOTONE CONFIRMATUM CXV

Hec omnia que iam exarata sunt, concedimus Goldregotoni deouote quam ueram agnouimus filiam Gutier Diadaci et confessus prolix Munioni dum in uita sancta perseuerauerit, norman sanctitatis et ordinem confessoris prosecuta fuerit, firmiter obtineat, habeat et possideat, et post eam qui ex genere nostro dignus fuerit, et in Dei seruitio persisterit similiter faciat. Et iterum manus proprias confirmamus *[signa]*.

Petrus presbiter que notuit manu propria cf. *[sig.]* [1].

Tumbo I, fol. 43 r.

[1] Parece la continuación del anterior. Goldregota aparece como confirmante en el anterior. Véase documento 114 de 1019, mayo 29 P.

117

A. 1006, Febrero 18 P.

PLACITUM DE MONASTERIO SUPERADDI ET DE SANCTO IOHANNE DE MERA FACTUM A DOMNO MENENDO COMITE ET A DOMNO ADEFONSO REGE

CXVI

Gutier Munioni et Arias Munioni, una cum germana nostra domna Munia confessa, uobis comite nostro domno Menendo, et uxori uestre domne ⟨Todae⟩ et regi domno Alfonso, quem in uestra casa criatis, facimus placitum per scripturam firmitatis de casa de Superato et de casa de Sancto Iohanne de Mera que habemus de nostro auolo domno Gundesindo. Pro inde facimus uobis istum placitum pro illos homicidios que nostros homines fecerunt pro ipso Ossario Beccaz que matarum in Nalar et alios tres homicidios et caritelles III magnos crebantados et VI minores. Proinde incommuniamus uobis comiti et regi nostro ipsas casas per medio, pro que habuimus metu de uestra ira et non potuimus ipses pectus e suffrer. Damus itaque uobis ipsas casas cum suos mandamentos et pro que non habemus nos filios habeant uestros filios et uestra gens eloquia et faciatis ad nos bene in uita que uixeritis et habeant illos monasterios sua ueritate in cunctis diebus uite uestre et nos iam supranominatos que seruiamus ad uos comite et regi nostro in uita nostra cum ipsas casas et cum ipsos mandamentos et cum ipso monasterio de Superato domno Menendo et domna Toda et post obitum nostrum habeatis ipsos monasterios integros cum suas adiunctiones et cum suos mandamentos. Et si aliquis homo ad irrumpendum uenerit, pariat uobis ipsos monasterios duplatos uel triplatos et quantum a uobis fuerint meliorati et de super mille solidos de auro.

Factum placitum XII° kalendas marcii, era X^{L} IIII^{a} post millesima. Gutier Munioni et Arias Munioni et Munia confessa manus nostras rouoramus *[signa]*, Qui presentes fuerunt; Onorigus cf., Ouecus cf., Fofus cf., Mauran cf., Pelagius cf., Leouegildus cf., Adelfius abbas cf., Visterla abbas cf., Iazel abbas cf.

Tumbo I, fol. 44 r. y v.

118

A. 935, Mayo 6 P.

TESTAMENTUM DE MONASTERIO DE UILLA COUA QUOD FECIT ARBITRIUS ET FILII EIUS MAURANUS PRESBITER ET MUNUSCLUS
CXVII

In nomine Patris uidelicet et Spiritus Sancti, siue ob honorem redemptoris humani generis et XII apostolorum, seu et omnium martirum, siue et beate Uirginis Marie et aliarum Uirginum, quorum basilica fundata esse dignoscitur territorio Gallecie, uilla uocabulo Coua cognomento uillar Froilani, territorio Nemitos, non procul a monte qui nuncupatur Scudris, iuxta riuulo Mero. Ego indignus Arbitrio una cum filiis meis, scilicet Maurani presbiteri et Muniscli, omnium sanctorum Dei supplex. Tempus hoc humane mortalitatis que miseros in hac corruptione deprimit, metuendum esse ne dum umbram tante cecitatis nunc gradimur, ob umbremur pariter et ob uoluamur eterne mortis suppliciis. Ecce enim ueniendum [esse] ad diem examinis, et percipiendum unumquemque quod in corpore suo gessit, veniet dies illa Domini ut ponat orbem terre desertum, et det cunctis iudicium iustum. Et nisi per sancte uite studium et boni operis exercitium nos emundauerimus ab omni labe criminum, nequaquam eiusdem Domini iustissimum euadere poterimus iudicium. Ideoque ut hic sanctorum precamine ualeam prauorum semitas declinare et bonorum exempla imitari, atque ut in illo resurrectionis die placabilem et misericordem Dominum merear prospectari, offero memet ipso una cum filiis meis iam supradictis ecclesie Domini et sanctorum martirum, loco iam memorato. Id est, uillas que uocitant Coua cum adiacentiis suis, Uilores, Colobre, Preseto, et in ipsas uillas concedimus rescula maiore uel minore, boues X, uaccas XV, ouelias XXX[a], cabras XX[i], casas, cubos, cubas, lectos, catedras, mensas, terras, pumares seu quantum ad prestitum hominis est in ipsas uillas, et quantum habemus ibi de parentibus nostris siue de ganato, seu de comparato, siue que manibus nostris plantauimus omnia ad integro ipsi monasterio concedimus et fratribus qui ibidem in uita sancta perseuerauerint. Si quis uero contra hunc factum nostrum uenerit ad irrumpendum, in primis sit excommunicatus et perhenni confusione damnatus, et a consorcio Domini et sanctorum eius alienatus, sit etiam pabulum eterni incendii et comdemnetur cum

diabolo in tenebras exteriores atque cum Iuda Domini traditore penas [l]uat perpetuas, et insuper pariat sancte ecclesie auri libras binas et ipsas uillas duplatas uel triplatas.

Facta series testamenti pridie nonas magii, era DCCCC^{a} LXX^{a} III^{a}. Arbitrio in hunc testamentum quod fieri uolui manus meas cf. *[sig.]*, Maurani presbiteri et Munisclus in hunc testamentum quod fieri uoluimus manus nostras cf. *[signa]*, Froila presbiter cf., Fello presbiter cf., Nen-temirus presbiter, Vsegildus presbiter cf., Nausti abbas cf. *[sig.]*, Andul-fus presbiter cf., Visterla presbiter cf., Pipinus presbiter, Aloitus pres-biter cf., Pinnitus presbiter cf., Reirigus presbiter cf., Eieca presbiter cf., Vizoi presbiter, Mirellus presbiter cf., Veremudus presbiter cf., Godo-mundus diaconus cf., Aluarus diaconus cf., Segemundus presbiter notuit *[sig.]*.

Tumbo I, fols. 44 v.-45 r.

119

A. 887, Abril 29 P.

KARTA DONATIONIS QUAM FECIT SISNANDUS ⟨SPONSE SUE⟩ DOMNE ELDONTIE DE UILLIS ET DE HOMINIBUS ET DE HABERE
CXVIII

In Dei nomine. Ego Sisnandus, tibi dulcissime sponse mee. Morum future coniugis mihi diuino munere tuum adeptus conubium et uiuendi tecum hac desideratum animo felicem cupiens te sponsam mihi ex digna prosapia spondere malui quam dulcifluis assensum tuum elegi, cuius in genere nobilitatis claritas pollet, et in hominum honestatis pulcritudo clarescit forma. Et ideo propter insignia tante sollemnitatis, et tue uirgi-nitatis intemerata pudicia elegi. Donamus atque concedimus dulcedine tue in dotis titulum decem pueros, isti sunt: Fromarigus, Petrus, Betotus, Recaredus, Malulus, Feles, Marcitus, Egela, Seuerinus, Lopellus; similiter puellas decem, iste sunt: Teodesinda, Malucca, Egilo, Gonza, Rosalia, Domnina, Guncina, Oihenia, Ansoi, Pinniola; cauallos XX^{i} et mula cum sella et freno ornato, equas cum sua amisso L^{a}, uaccas, centum, iuga boum XX^{i}, peccora, promiscua quingenta. In ornamento uel uestimento solidos CCCC; uillas XXX^{a}, iste sunt: in Nemitos, Generozo, Uiuenti, Caliobre, Uendabre, Pontelia, Teoderici, Heletes cognomento Limenioni, Crendes, uillare Porcimilio; item in Montanos, Laureda ad Sanctum

Petrum, uillare Baruarios, Camba, Uillamaiore, Gaffoni; in Presares, Idstartiloni, uillare Mandeo, Codessoso, ad Lag⟨o⟩na ad Sancta Eolalia; in Castella, uilla Trasarici, ad ecclesiola Pinzana, Dornellas, Cusanca, Uerduzedo, Bitolarios, Sandurci ad Gallegos, ad Castanaria Pescoso, Indeza, Paraizu, Pastoriza, Nauego, Asma. Insuper et de omni omnino re mea X^am^ portionem. Qualiter hec omnia superius nominata que in tuo nomine in dotis titulum conscribsimus uel donauimus, ex presente die et tempore apprehendas, habeas, et teneas, et posteris nostris de pari coniugio procreatis habitura relinquas, uel quicquid ex inde facere uel iudicare oulueris sit tibi a me concessa potestas. Si quis sane quod fieri minime credo, contra hunc factum meum uenerit ad irrumpendum, pariat tibi omnia ipsa superius dicta duplata uel triplata et quantum a te fuerint meliorata, et tibi perhenniter habita.

Facta cartula dotis uel donationis III° kalendas maii, era DCCCC^a^ XXV^a^. Regnante domno Adefonso principe. Heustoca cf. *[sig.]*, Sisnandus hanc dotem quam fieri uolui manu propria cf. *[sig.]*, Cissila abbas cf. *[sig.]*, Vniscus ts., Herus ts., Hermildus abbas ts., Fofus ts., Gemundus ts., Egica ts., Fafianus ts., Sigesgundia ts., Lucidus ts., Egica presbiter ts., Auolinus ts., Aldoretus ts., Hermegildus ts., Breto ts., Fredenanda ts., Galendus ts., Ansuetus presbiter ts., Brettus ts., Froila ts., Refulfus ts., Iunze ts., Teodemirus ts., Gundigeua ts., Nunnilo ts., Flamula ts., Ailo ts., Goldegrogo ts., Fredenanda ts., Uianamundus presbiter scripsit *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 45 r. y v.

120

A. 922, Febrero 27 R. Ordoño II

KARTA COMMUTATIONIS QUAM FECIT DOMNUS ORDONIUS REX DE UILLA LANGARA CUM EPISCOPO DOMNO SISNANDO
CXIX

Domno inuictissimo ac triumphatori gloriosoque Dei martiri Sancto Iacobo apostolo, cuius corpus tumulatum esse dignoscitur sub arcis marmoricis prouincia Gallecie, in finibus a ma[r]e. Ego seruus uester Hordonius rex, in domino sempiternam salutem. Dubium quidem esse non potest quod plerisque hominibus notum manet, eo quod germanus noster

Gundisaluus ad obitum suum ueniens mandauit ut pro anime sue remedio, testarent aule uestre uilla uocitata Lancara ab integro, que est in territorio Lucense, secus flumen Neira. Modo tamen placuit mihi Hordonio, una cum consensu domni Sisnandi episcopi uel fratrum domui uestre deseruientium, ut commutarem ipsa uilla uobis, cum sicuti et commuto. Accepi ergo a uobis ipsam uillam iam superius dictam cum cunctis edificiis et procurationibus suis, ut sit iuri meo debitam. Pro que et ego glorie uestre do secundum ea nonum decretum alias duas uillas similes ei, una uocitata Ocia, que est in territorio Nemitos et fuit de successione patris nostri diue memorie domni Adefonsi principis; nunc uero parti uestre sit semper debita. Alia uero est in territorio Castelle in ripa Minei, que est inter Laiar et Castrello quam obtinuit Martinus de nostro dato, tam de illa parte Minei quam de ista, per omnes suos terminos antiquos et cum omnibus edificiis, uel uineis, salto uel omni procuratione sua et uocitatur ipsa uilla Artabria et Parata et fuerunt de Uizoi et Geloire. Nunc quoque adicimus ibidem in ipso loco patrono nostro uillam nostram que fuit de Geloira, quam obtinebat filius noster Sanccius ab integro cum omnes suas procurationes in omni circuitu, secundum illam rationicabit Zamarius post partem nostram, sic eam concedimus loco predicto perhenniter habituras. Adicimus ibidem etiam omnes habitatores quantoscumque sunt in ipsas uillas, ut censum quod reliquus populus regi solet persoluere isti domno Iacobo persoluant, et rationem de ipsis ecclesiis secundum ueritas est, parti idem ecclesie persoluant. Pro quo offerimus in offertionem ex parte prenominate ecclesie, limace cum lapidibus et auro sculpta in quingentos solidos, libros ecclesiasticos, antiphonarium, comicum, perfectos, orarium cum preco, balteum cum lapidibus ornatum de quingentos solidos, per manus pontificis Gundesindi. Ita ut de presenti die et tempore omnia superius adnotata post partem ipsius loci firmiter sint permansura. Ut per tuo intercessu sancte apostole Dei et ipsi germano meo sit remissio peccatorum et michi a te presenti ab inimicis firma sit tuitio et post huius eui lucrato cum sanctis et electis pertem merear inuenire. Quod et iuratione confirmo per Deum et tronum glorie sue, quia contra hoc factum meum nunquam ero uenturus. Si quis tamen hoc factum uel uotum nostrum infringere uoluerit, presenti in euo suis a fronte careat lucernis et post uermibus scaturiens cum impiis et sceleratis in inferno antro dimersus, cum Datham et Abiron penas sustineat luiturus, et insuper pariat parti uestre uel loco eiusdem ecclesie ipsas uillas duplatas et hoc factum nostrum plenum in cunctis obtineat firmamentum.

Facta series testamenti uel commutationis III° kalendas marcii era DCCCC^{a} LX^{a}, anno feliciter regni nostri octauo, comorantes in Dei

nomine in aulam loci uestri anno incarnationis Domini nostri Ihesu Christi DCCCC° XXII.

Hordonius hanc concessionem uel commutationem a nobis factam *[sig.]*. Sancius cf. *[sig.]*, Adefonsus cf. *[sig.]*, Froila rex cf. *[sig.]*, Sub Christi nomine Recaredus Dei gratia episcopus *[sig.]*, Ranimirus cf. *[sig.]*, Garsia cf., Sub Christi nomine Sauarigus Dei gratia episcopus, Scemena cf. *[sig.]*, Lucidus confessor, Sub Christi nomine Brandericus Dei gratia episcopus *[sig.]*, Nuno Gutier ts., Gauinius ts., Sub Christi nomine Didacus Dei gratia episcopus *[sig.]*, Gundesindus ts. *[sig.]*, Armentarius ts., Sedigis ts., Sarracenus, Bazarius cellararius ts., Gutier ts., Veremudus ts., Suarius ts., Gustedeus, Athaulfus diaconus Gendoni notuit *[sig.]*, Sandinus ts. *[sig.]*, Gundesindus ts., Suarius ts., Cresconius.

Placuit iterum serenitati nostre et reconfirmamus hoc testamentum sicut scriptum est, commorantes in Uillanoua, era DCCCC[a] LX[a] *[sig.]*.

Tumbo I, fols. 45 v.-46 r.

121

A. 964, Octubre 23 P.

KARTA COMMUTATIONIS QUAM FECERUNT FRATRES ET SORORES DE MONASTERIO SANCTI UINCENTII DE BISAUQUIS CUM DOMNO [SISNANDO EPISCOPO ET] FRATRIBUS DE SCITERIO SUPERADDI DE UILLA LITORIANA ET DE UILLA YLIOBRE ET DE PORCIMILIOS ET PIAUA

In nomine Patris et Filii uidelicet et Spiritus Sancti. Nos exigui serui et ancille Dei Geloira deuota, Godo deuota, necnon et Argimondus confessus quem preesse constituimus monasterio Sancti Uincentii ualle Bisauquos, cum omnibus fratribus nostris siue et sororibus militantibus Deo in ipsa congregatione, uobis domno Sisnando episcopo, simul et genitori uestro domno Hermegildo confesso, salutem a Domino amen. Annuit nobis et uobis bone pacis uoluntas ut faceremus uobis, simul et fratribus uestris habitantibus in monasterio Superato, scripturas contramutationis unus ad alios de uillis quarum unam dicunt Ilio[b]re, que uobis concedimus pro alia uestra uilla que nuncupant Littoriana, ipsam prefatam uilla Iliobre que uobis concedimus habemus eam de quondam parentum nostrorum, Uistrari et Froiloni, et Armentari et Ilduarie, que

illi concesserunt genero Menendo Froilani et uxori sue filie eorum. Item Froilanus et illa concesserunt eam ad hoc monasterium et congregationem eius. Nos uero secundum illam optinuerunt ipsi domini supradicti per omnes suos terminus et limitibus cunctis et superficies eius et cunctis prestationibus suis de undisque partibus ab omni integritate habeatis firmiter iure perhenni uos et post partem monasterii supradicti, cui uos illa alia contestaueratis, que nobis pro ea conceditis, id est, terras ruptas et squalidas, pumares et omnia genera pomorum, uel quantum ad prestitum hominis est in ipsa uilla, cum domibus et edificiis quantum in ea inueneritis et in uoce nostra adquirere potueritis, omnia uobis concedimus cum omni uoce prosecutionis sue. Adicimus etiam uobis aliam hereditatem quam habemus in uilla Porcunilio simul et Iaua de successione de ipsis dominis sepe dictis quantum in ipsas uillas suprataxatas uillas obtinuerunt, tam de propietate quam donatum uel comparatum uel etiam comparatum, omnia uobis damus et affirmamus. Et sunt ipsas uillas in ualle Nemitos, riuulos discurrentes Mandeo et Minuete que sunt gurgites mixta alueo nominati. Ita ut de hodie die et tempore de iure nostro abrasas et uestro iuri et dominio sint traditas atque concessas, habeatis uos et sui eas relinqueritis, concessa uobis damus potestas. Si quis tamen contra hunc factum nostrum uenerit ad irrumpendum, pariat uobis ipsas uillas duplatas et quantum a uobis fuerint melioratas et uobis perhenniter habituras.

Facta scriptura cambiationis uel affirmationis X° kalendas nouembris, era millesima II^{a}. Geloira Deo in hanc cartulam contramutationis uel confirmationis a me factam et manum meam rouoratam *[sig.]*, Goto et Argimondus in hac scriptura firmitatis manus nostras cf., Astromirus presbiter cf. *[sig.]*, Menendus cf., Lucidus cf., Sarracinus cf., Ilduara deouota cf., Censerigus confessus cf. *[sig.]*, Aloitus cf., Ciprianus cf., Serdeier cf., Hermemirus cf., Vistrarius confessus cf., Vistrarius cf., Adelfus cf., Leouegildus cf., Riquila cf., Guimirus cf., Hermoricus cf., Ildebredus cf., Trudildi confessus cf., Manaldus cf., Kindiuerga cf., Recemirus cf., Victimirus cf., Prouecindus cf., Trasmirus cf., Trasmirus cf., Semplicia cf., Sisnandus cf., Andulfus cf., Hi omnes presentes fuerunt: Mandinus presbiter cf., Kilo cf., Leocadia deouota cf. *[sig.]*, Fradegundia deouta cf. *[sig.]*, Guisenda deouta cf., Senildi cf., Guntildi deouta cf. *[sig.]*, Brunildi deouota cf. *[sig.]*, Euraildi deouota cf., Berili cf., Astileuua deouota cf. *[sig.]*, Guananildi deouota cf. *[sig.]*, Adusenda deouota cf.

Et omnis congregatio monasterii Sancti Uincentii uilla Bisauquis qui hoc scriptum fecerunt cf.

Tumbo I, fol. 46 r. y v.

122

A. 960, Marzo 3 P.

KARTA DE MONASTERIO DE ABELIO, QUOMODO IPSA UILLA CONTESTATA FUIT UEL QUID POST EA ACCIDIT
CXXI *(sic)*

In nomine Domini. Ego Silus Lucidi confessor qui sum personarius sororis mee Hermesinde uel fratrum atque sororum cui domna Elaguntia abbatissa uilla de Abelio contestauit, et ut ibi monasterium fiere monuit atque statuit. Quomodo ipsam uillam contestauit, uel quid postea accidit in corda habitantium ibi, declarari opportet. Vt omnibus notum est habuit ipsa domina filium unicum nomine Ueremudum qui obiit e seculo a filiis destitutus, et remansit ipsa uilla in iure ipsius domine iuxta quod lex gotica docet, que iubet hereditatem filiorum mortuorum in iure parentum redire. Suscepta hereditate construxit ibi monasterium et pro sue anime remedium uel filii sui et fratres ac sorores ibidem habitare fecit, et testamentum eis de ipsa uilla rouorauit ut mos fidelium extat. Vocata illa e seculo, remanserunt ibidem fratres ipsi ac sorores quibus illa ipsum testamentum dedit. Cumque possideret diabolus corda cunctorum infelicium, ut spreuerent et abnegarent regem catholicum et odirent leges eius et contennerent iussa eius atque tributa, ascenderunt singuli in singulas rupes agentes contra Deum in superbia et deuorantes plebem eius sicut cibum panis, uenerunt de una rupe inimici Dei et fregerunt ianuas eiusdem monasterii et diripuerunt omnem suberam ipsorum fratrum ac sororum et, quod infelicius est dicere, rapuerunt inde unam sanctimonialem sororem et libidinis sue subiugauerunt in scortum. Cumque uideremus talia, magis elegimus ipsum monasterium dimittere, quam in illo perire. Mutauimus itaque nos inde in longinquis partibus ubi alia nostra erat hereditas, ubi aliquantulum sedata erat malitia talium peruersorum infausta rapacitas. Qua propter placuit nobis ut uobis pater ac pontifex domne Rudesinde episcopus uel fratribus Cellenoue donaremus de ipsa uilla Abelio tres portiones integras, medietatem uobis donamus et medietatem commutamus uobiscum pro uilla in Nemitos que dicunt Prauio, que uos nobis dedistis et nos accepimus. Adicimus uobis quarta integra de uilla de Corissumario et quarta de Casas et quarta in ipsa ecclesia que ipsa domina ibi iure hereditario habuit et dimisit ipsa quarta intestata

et accepimus nos eam propter proximitatem sanguinis sui. Sub ea tamen ratione seruata damus ipsam uillam ut aut fiat ibi monasterium, aut deseruiat fratribus monasticam uitam ducentes, qualiter non transferatur in laicali parte. Et sit nobis et uobis licitum per spacium dare peruisores qui preuideant uilla de Prauio et medietatem de Abelio, et quale plus maior fuerit quo equemus illam inter nos pacifice. Adicimus et alios uillares [± 9] qui de ipsa domina fuerunt secundum in suo testamento resonat, quod uobis dedimus et damus ibidem medietatem de Bauzas de Corios et suo rouoreto medio. Itemque adicimus ibidem alio uillare quod dicunt Escares. Ita ut ex presenti die et tempore ipsa omnia supra-taxata cum omnibus prestationibus de iure nostro abrasa et uestro iuri et dominio maneat perhenniter confirmata. Si quis sane hanc nostram testationem uel contramutationem infringere temptauerit, pariat uobis ipsas uillas duplatas uel quantum a uobis fuerint melioratas.

Facta scriptura testationis V^{o} nonas marcii, era DCCCCLX^{L}VIII Silus confessor ad mea persona et ad persona fratrum atque sororum manu mea confirmo *[sig.]*, Hermesinda deouota hanc donationem uel contramutationem a me facta *[sig.]*, Sub Christi nomine Sisnandus episcopus cf. *[sig.]*, Margarita deouota *[sig.]*, Ilduara deouota *[sig.]*, Sub Christi nomine Hermegildus episcopus cf., Sparuilli deouota *[sig.]*, item Sparuildi *[sig.]*, Ziton cf., Fulgentius cf., Gutinus cf., Albanus cf., Iudilanus cf., Teodulfus presbiter cf., Aloitus cf., Petrus cf., Stephanus cf., Franiemirus cf., Rudericus cf., Vimara presbiter cf., Lubila presbiter cf., Arias diaconus cf., item Arias diaconus cf., Naustus diaconus cf., item Naustus diaconus cf., Rudesindus diaconus cf., Vimara diaconus cf., Armentarius cf., Aloitus cf., item Aloitus cf.

Tumbo I, fols. 46 v.-47 r.

123

A. 867, Mayo 7 P.

TESTAMENTUM DE ARMERETIO, TERRITORIO BREGANTINOS, FACTUM A DOMNO RODESINDO EPISCOPO

CXXII

Domnis inuictissimis, et post Deum mihi patronis fortissimis, sancto Uincentio leuite et martiris Christi, sanctoque Iohanni apostolo dilecto Domini et evangeliste, quorum basilica sita est in loco Armeretio, territorio

Bragantinos. Ego seruus uester Rudesindus Dei gratia tandem ordinationem in Domino sempiternam salutem. Multis quidem manet notissimum, eo quod locum istum Armeretio iam dictum habuit meus tius Gauinius et ex i⟨l⟩lius in *(al margen:* subcessionem) nostram deuenit hereditatem, atque postmodum inter meos germanos dum nostram diuideremus hereditatem, ex integro deuenit in meam portionem. On inde placuit mihi atque conuenit, proprio et spontaneo uoto, et ut ante De⟨v⟩m ex inde uestro suffragio cooperante, facinoris mei remissionem obtineam, ut uobis et ecclesie uestre, sicut supra dictum est in eodem loco fundate, offerrem ipsum locum sicut et offero cum omnibus suis tam quomodo ibi habeo, quam quod adhuc cum Domini gratia ibi augmentare potuero. Id est, domos, orrea, cellaria, quoquina et molendinum cum omnibus intrinsecis domorum ipsorum, cupos, cupas, ferramenta, uasa etiam uitrea et erea seu et lignea, uel etiam ut dictum est intrinsecus domorum ipsorum, siue etiam uineas, pumares, terras cultas et incultas, cum omni accessu uel recessu suo, aquis, pratis, pascuis, paludibus, cum cunctis procurationibus loci ipsius omnia, ut superius dictum est, uobis dono atque concedo, siue et terras quas habeo in Seretio similiter offero eidem uestre ecclesie atque concedo. Adicio etiam uestre ecclesie in eodem loco crucem argenteam, coronas similiter argenteas duas, ministeria argentea par una, incensale argenteum unum, libros, id est, beati Prosperi expositum, Ezechielis, beati Pauli apostoli epistolas, moralium, passionarium uero et antifonarium, quos communiter cum meis feci germanis, tam pro illorum quam et pro mea deuotione, sic uestre iam dicte ecclesie offero ut communis ex inde nobis ante Deum fit remissio peccatorum. Offero etiam pro subsidio fratrum ibidem persistentium et in eodem loco degentium, equas omnes quas modo Quidertus diligatas habet, uaccas similiter [q]uantascumque modo Goesenda in sua habet custodia, siue oues quas hic in eadem uilla habent cum omne quod ex inde procreatus fuerit, boues VIII°, porcos XX^{i}, seu quenape tramisirigam, tapetem et plumacium III, siricium unum, laneos II, siue et libros quos adhuc si uixero faciam et his perscripsero, id est, ordinum, precum, psalterium, manualem in duas formas diuisum, incensales ereos duos, librum etiam beati Iob et expositum de eptatico et regum, seu et glosamatarum in uno corpore continentem gerenti, cum hec omnia ut superius dixi, uobis et uestre hic ecclesie offero atque concedo, et perhenniter habiturum decerno. Ita tamen ut nullus ex germanis uel suprinis meis ex inde quippiam afferre presumat uel dictionis sue habi [± 4] abdicat, set omnia sacerdos qui in eadem uestra ecclesia religiose uixerit et Deo seruierit sum cuiusquam inquietudine contineat, et pro sua sustentatione uel pauperum securus possideat, ac defendat, et si se exinde subtraxerit, nichil inde

secum ferre presumat de illo que huic scripture adiciens ut omnia ista que uestre ecclesie confero, fratres mei siue suprini uel quorum post istas obdefensionis pressi, Deo ex inde habeat curam, et qui ex inde aliquid auferre conauerit, ibi si illud pariter cum sacerdote qui ibi fuerit repellantur, et omnia ipsa tueantur atque defendant. Ut ipsi qui ibi fuerint ad eos caput teneat, et ut eos de aliorum impulsione defendant, in eorum tuitione persistat. Seruos etiam meos uel ancillas tam quos iam de patre meo hereditate per colmellum cum fratribus meis diuisi, quam etiam et quos adhuc de matris mee successione mihi competunt, sicut eos iam per alia scripra liberos esse constitui, ita et per hoc testamentum omnes liberos esse decerno et sub patrocinio eorumdem fratrum eos esse coniuncto. Qui sicut etiam decreui si aliquis ex illis eos superflue uiolenter oppresserit, licitum sit illis de eo qui illos iniuste attriuerit recedere et ei qui eos modauerit reconferre. Ego ipsi suam obedientiam exhibere in uestras tamen festiuitates pro anime mee remedio luminaria offerant, et qui in quantum ualuerit bucellam pauperibus et elemosinam prebeant. Alias uero uillas meas, seu pumares et uineas, excepto quod in coris germanis meis omnem meam portionem concessi, uel si illis aliquid adhuc ex inde per scripturam testauero. Omnia autem quod in testamentum reliquero ipsi mei liberti inter se equaliter diuidant et in perpetuo uindicent ac defendant. Concesso illis omne peculium (± 7) culiare suum, tam quod nunc obtinent, quam quod adhuc cum Dei adiutorio augere uel profligare potuerint. Alia uero res mea, id est, mulos, mulas, cauallos, equas, boues, uaccas, oues, porcos, uestitum etiam lineum, laneum, siue siricum, tam de lecto quam de quocumque indumento, omnia mei germani siue suprini in meas missas expendant, et ⟨in⟩ sacerdotibus per ecclesias uel pauperibus expendant, et si bene illud disposuerint fructum pro ante Deum laboris boni recipiant. Ita tamen ut si mea domina et mater super me uixerit, quousque uixerit omnia ipsa possideat, et cuncta ipsa disponat, et post eius excessum, quod remanserit, ipsi mei germani uel suprini omnia fideliter tam pro me quam pro illa, sicut superius dictum est cuncta in pauperibus imparciant et eis tribuant. A modo uero et deinceps sic omnia quod per hanc scripturam definio ualiturum et firmum statuo, ut in perpetuo perhenni ualore consistat, et iugi stabilitate inconuulsum maneat. Si quis sane quod fieri minime credo, ex inde quippiam infringere uel dirumpere uoluerit, aut hanc scripturam per quamlibet tirannidem uiolare tentauerit, sit anathema coram Christo Domino et coram Patre suo qui est in celis, et coram Spiritu Sancto et angelis uniuersis, afflictus etiam temporalia damna inferat iam dicte ecclesie uestre uel ad ipsos meos libertos qui uiolentia fecerit uel de isto quo statui aliquid iam dicte uestre

ecclesie uel ad ipsos libertos auferre presumpserit, dupplum tantum quantum auferre temptauerit, uel quantum ab ipsis melioratum extiterit, stante et permanente huius scripture mee textum in omni robore et perpetua firmitate.

Facta scriptura testamenti et confirmationis uel donationis nonas maii, era DCCCC[a] V[a]. Regnante in Asturias principe Adefonso, anno regni eius completo primo.

Sub Christi nomine Rudesindus Dei gratia episcopus, hanc scripturam testamenti, conceptionis et donationis quam spontaneo uoto fieri elegi et manu mea scripsi.

Pelagius ts., Patruina ts., Grisulfus abbas ts., Gudigeua ts., Erus ts., Gauinius ts., Atanitus ts., Felix ts., Ikila ts., Gemundus ts., Sisoaldus ts., Recamundus ts., Vimara ts., Baltarius ts., Aeliuba ts., Teodisclus presbiter ts., Quidemirus presbiter ts., Palmacius abbas ts., Recaredus ts.

Tumbo I, fols. 47 r.-48 r.

124

A. 860, Diciembre 14

TESTAMENTUM DE MEDIO UNIUS POMARII IN CURISSUMARIO ET DE ECCLESIIS SANCTI TYRSI ET SANCTI MARTINI ET SANCTORUM IULIANI E⟨T⟩ BASILISSE ET DE UILLA UBI DOMNUS FELIX HABITAUIT

CXXIII

In Dei nomine. Ego Helaguntia Pelagii, Baroncellus cognomento Aluinus, et Uisflauara. Placuit nobis atque conuenit nullo cogentis imperio neque suadentis articulo, set propria nobis accesit uoluntas prouidentes nos pro remedio animarum parentum nostrorum Hermiari et Goldragotoni, ut illorum eueniat coronam et misericordiam gratuitam ante Dominum. Pro inde nobis optata et plena complacuit communis uoluntas ut donaremus ecclesiis sanctorum martirum Dei sancti Tirsi et sancti Martini et sanctorum Iuliani et Baselisse, quorum basilicas sunt fundatas in uilla que dicitur Corissomario, qui est territorio Bragantinos. Damus atque donamus ex medietate de pumare quod est hic in Corissumario iuxta sanctum Martinum, et uillam quam obtinuit Felix que est inter Castrum et Nemenio cum domibus suis que ibi sunt fundatis, seu et uineam et pumares quos Felix ibi plantauit, siue et terras pannales

quas me obtinuit in ipsa uilla, cum omni procuratione sua, donare debemus sicut et donamus omnia ex integro ex medietate de ipso pumare et ipsa uilla suprataxata tam ipsis ecclesiis sanctorum Dei, concedimus tam illorum sanctorum martirum Dei, quam et sacerdotibus qui ibidem Deo seruierint, uel qui modo ibi aduenerint et in congregatione sancta se tradiderint et in uita sancta persisterint, omnia communiter habeant et iudicent, sicut docet regularis ordo et canonica docet sententia. Si quis tamen contra hunc factum nostrum uenerit ad irrumpendum pariat parti ipsius ecclesie omnia duplata uel quantum ab ipsis fratribus fuerint meliorata et uobis perpetim habitura.

Facta scriptura donationis uel testationis XIX kalendas ianuarii, era DCCCLX[L] VIII[a]. Helaguntia hanc scripturam donationis a me factam *[sig.]*. Baroncellus et Uiflauara hanc scripturam donationis a nobis factam *[sig.]*. Pelagius monachus ts., Gontadus ts., Atruina ts., Soniemirus ts., Aroaldus abbas ts., Aloitus diaconus ts., Leouegildus presbiter ts., Albarus ts., Fredoarius qui notuit et cf.

Tumbo I, fol. 48 r. y v.

125

Sin fecha

INUENTARIUM DE UILLIS DE REGALENGO DE CASTELLO SANCTI GEORGII
CXXIIII

In nomini Domini. Hec est notitia et inuentario de uillis de regalengo de Sancto Iurgio, iste sunt: in Gentinis, Sarantes integro, Fonte de Ouna integra, Cambe⟨i⟩ro ab integro, Uerculias ab integro, Sarnum ab integro, Seria, Lauro; in Esteiro, uilla de Cauneto; senra in Cerzon; senra in Bragena; hereditatem in Carnota de Sarantes; in Celtegos, Cenfoca media; in Aspidi uilla; in Palatios uilla; in Antas, uilla; in Armaon, uilla; In Alion ab integro; in Mennani, uilla; in Sancto Felice, uilla; in Barcalla, Pallatin media; villa de Ordolestre que ganauit don Tello; in Aluelda, uilla; in Ecclesiola, seruitialia de rex; Sancto Petro de Uiallo fuit de Amar seruo, de regalengo antiquo; in Barbalgos, uilla de Peraria ab integro cum suos homines.

Tumbo I, fol. 48 v.

126

A. 1023, Noviembre 25 P.

TESTAMENTUM DE UILLA ANOBRE QUAM DEDIT GUTIER MUNIONIS MONASTERII SUPERADI
CXXV

In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti, qui est unus et uerus Deus in Trinitate, siue ob honorem sancti Saluatoris, sancti Iacobi apostoli et sancti Michaelis archangeli et sancti Iohannis baptiste, et sancti Pelagii martiris, seu et omnium apostolorum, quorum basilica fundata est in uilla que uocitant Superato, territorio Presares, secus flumen Thamare. Ego cliens ac pusillus seruorum Dei, licet indignus Gutier Munionis, cuius corpus ibi est humatum, que iussit ad suum obitum ibi dare, uilla uidelicet nuncupata Anobre cum omni sua prestantia, que est in territorio Montanos, iuxta ecclesiam Sancti Uincentii, ripa Tamaris. Presta domine ut fiat in conspectu tuo holocaustum medullatum pro ista re modica qui accepisti uidue pro munera multa, duo minuta erea, sic fiat remissio omnium pacatorum et scelerum meorum innumerabilium, et sic dimitte michi domine, amen. Si quislibet homo, siue de genere nostro, seu de extraneis fuerit, qui uel inmodice de ista re modica superius nominata tollere uel inmutilare uoluerit, non oriatur ille matutina lux, set anathema marenatha in die magni iudicii Dei, et stet non cum agnis set cum edis et audiat uocem maledictionis Ihesu Christi dicentis: «Discedite a me maledicti» et cetera et cum ipso diabolo participet eternum incendium, et pro damno temporali quantum inde auferre presumpserit, pariat post partem ipsius monasterii duplatum uel triplatum, et insistente iudice auri libras binas uel ternas, et hanc seriem testamenti in cunctis obtineat firmitatis rouorem euo perhenni.

Facta serie testamenti uel donationis ecclesie VII° kalendas decembris, era LX^{a} I^{a} post millesima. Gutier Munionis diaconus et confessus hoc testamentum quod fieri uolui manu mea cf. *[sig.]*, Gutier abbas cf., Odoarius abbas cf., Seniorinus presbiter cf., Petrus presbiter cf., Fromarigus presbiter cf., Vimara presbiter cf., Aloitus diaconus cf., Rodericus diaconus cf., Et omnem congregationem monasterii intus et foris cf.

Tumbo I, fols. 48 v.-49 r.

127

A. 1037, Diciembre 18 P.

KARTA DOTIS QUAM FECIT RODERICUS UXORI SUE SENIORI ALOYTIZ [1]

In Dei nomine. Ego Rudericus filius quondam parentum meorum Gutierre et Marina, tibi dulcissime uxori mee Senior, ab omnipotente Deo perpetuam salutem, amen. Dum in principio Deus uerbo creasset cuncta que nunc eo iubente permanent solidata, et construxit hominis formam ad suam ymaginem decoratam quem et appellauit Adam, intuensque eum et reuoluens cogitatione Trinitatis sibi dixit: «non est bonum ut homo sit solus super terra» et sopor irruit in eum, obdormiensque euulsit de latere eius costam, et creauit ex ea mulierem quam dedit coniugem illi in omnibus permanere supplicem. Nos itaque pariter consolauit origo, ut sub uno nomine coniuncti, ad Domino letemur in unum. Identidem a Deo patrocinante consensus nobis adhesit simulque parentum nostrorum ut te mihi in coniugio copulatam dedissent. Et ideo propter pudorem et amorem dulcedinis tue et decorem uirginitatis tue, ut donarem tibi elegi, sicuti et dono. Id est in ualle Nemitos in prouincia Galletie, uillas uocatas Miron Ferrar, Uerines, Mantares, Bouada, Asperella, Uigo, Castro, Cabanas, Ualle, Pontelias, Ouania, Cellario; in ualle Ortigaria, Quintanella, Triauada, Egecani, Uendena; in terra Parrice, Uillanoua, Bacim, Uillar Plano, Sancto Uincentio, Castro Potamio, Uasconos, Sancta Maria; in territorio Nallare, Guli, Sancto Martino, Retiti, Castrello, Ferraria; in terra Lemus, Uniano, Toldanos, uilla Mediana, et alias adiunctiones multas; in terra Nauie, Silua alta, Balio, Suarna, castello Nauie, Tarnes, Comperata, Gallegos, Auselliu, Uallelonga, Cascaliania, Neyra, et alias multas; in ualle Presares, Teyxario, Mera, Maquis, Sancto Tyrso, Cerzedello, Sturedo, Ederosa, Sancto Martino, uilla Odorici, Negrelli, Ruderiz, Centum casas, uillar Raso, Guistrunir, Pardinas, Uillela, Sala, Randulfi; item in Nemitos, Munduni, Limodre; in Bisauquis, uilla per se Bisauquos; in Brucios, Oriales, Bonia, Lambre, Barueita, uilla Usaz, Toyobre; in monte Nigro, insula; in Parriga, uilla Onosendi, Santo Iuliano, Lagustelli, Sancto Martino, Namaria, Dureyxa,

[1] Véase carta de dote otorgada por Rodrigo a Senior a 18-XII-1037.

Cabanas, Rioseco; Similiter mancipios, mancipias: Menendus, Rudericus, Citi, Kalendici, Pelagius, Buysanus, Galendus, Iulianus, Sauarigus, Senior, Garsia, Froila, Mirus, Mundinus, Donnus, Dagaredus, Amicus, Sesnandus, Sanctonus, Leouegildus, et suus filius Amicus, Trasmus, Adila, Randulfus, Amicus, Adulfus et filii eius Ramirus, Pelagius, Rudericus, Gundesindus, Rudericus, alius Rudericus, et alius Rudericus, Uisterla, Sesnandus, Uimara, Petrus, Uermundus, Cindus, Gundesindus, Sesnandus, Froila, Gar, Pelagius, Gundesindus, Uimara, Iohannes Guntini et filii sui IIIes, Leouegildus, Aloytus, Uisterla et filii sui IIII^{or}, Bonellus et filii sui IIII^{or}, Aloitus, Froila, Ansurus, Aluarus, Rudericus, Uimara, Petrus, Sanio, Uisterla, Froyla, Uermudus, Mirus, Froila, Uermudus, Tudemirus, Sancius, Sandus, Aderigus, Reoolfus; piscatores, Aloitus Dominici, Rumarigus, Gemundus et filii sui IIIes, Froyla, Gudesteus, Gundisaluus, Didacus, Froila, Alderetus, Frugulfus, Didacus, Berulfus, Ansurus. Necnon et mancipias: Nomenbonus et sua filia Punnina, Sunilli, domna Maria, Froilo, Ansilli, Maria, Tuda, Frogilli, Froilo, Bellida, Guda, Uita, domna Ansilli, Tudilli, Argio, Flamula, Madre et alia Madre, Leouilli, Tuda, Gendina, Iusta, Guntina, Udruza, Gedruilli, Sendina, Maria, Guntrode, Goegia, Ganilli, alia Goegia, Froilo, Maria, Ansilli, Todilli, Argio, Flamua, Madre et alia Madre, Leouilli, Tuda, Gendina. Adicio etiam gregem equarum et greges uaccarum, peccora permixta numero CC^{a}, cauallos XX^{i}, ex quibus unus cum sella et freno. Lectum percoopertum. De uestito, mutatorias X. Aurum, argentum uel omnia quicquid meum esse uidetur, per huius dotis titulum tibi dono atque concedo. Et insuper de omni re mea omnino decimam partem tibi tribuo.

Facta scriptura dotis uel donationis tytulus X^{o}V^{o} kalendas ianuarii, era LXXV^{a} post millesima.

Rudericus hanc scripturam a me datam uel confirmatam *[sig.]*.

Senior cf., Didacus Guterriz cf., Pelagius Ruderici cf., Ennegus Azenariz cf., Ermiarius Braolici cf., Azenar Lupici cf., Vermudus Aluarici cf., Froyla Uermudici cf., Vimara Louegildici cf., Iohannes Gallendici cf., Vimara Gauinici cf.

Amicus Anagildici cf., Astrulfus cf., Martinus cf., Randulfus cf., Eyta Uermudici cf., Arias Nunonis ts., Vermudus Froile ts., Suarius ts., Frumarigus ts., Petrus ts.

Iulianus ts., Gundemarus ts., Houecus ts., Rudericus Manaldici ts., Rudericus Menendici ts., Petrus Ermiarici ts., Menendus Arunici ts., Salamirus ts., Quintia ts., Cidi ts., Abolino Zensoyci ts.

Menendus ts.

Tumbo I, fol. 49 r. y v.

128

Sin fecha, S. XII

NOTITIA DE UILLIS ET DE HOMINIBUS EIUSDEM RODERICI ET UXORIS SUE SENIORIS NOMINE
CXXVII *(sic)*

Hec est noticia de uillis siue hominibus et de hereditatibus que sunt de partitione Ruderici Gudestei mulierisque sue Senioris Aloiti. Hec eorum nomina: Umanio medio cum adiunctionibus suis et cum hominibus; Triauada, media, Vendena, media; Insula media iuxta Albam; de Sancto Iuliano de Rocca IIII[a]; de Sancto Saluatore de Parrega, IIII[a]; de Sancto Uincentio de Mandere, IIII[a]; de Sancto *(al margen)* Iohanne de Lagustelle, medio; Villanoua de Parrega, media; de uilla illa de Lagustelle, IIII[a]; villa de Auoym, media; de Sancto Iacobo de Azauedo, medio; de uilla Froyam, suum quinionem; de uilla Amaraz, suum quinionem; de Saauetra, media; de monasterio de Lamis, medio; de Sancto Saluatore de Neyra, medio; de Sommariz, suum quinionem; Coynam de Belloti, suum quinionem. Et ipsas terras et ipsos homines qui morantur in eis de benefacturia, sic sunt de auolo nostro, quomodo et de auolo uestro, in undisque partibus ubi hereditates habemus in unum. In Nallare, Gulli medium; in castro de Bisauquis, IIII[a] cum suis hominibus; de Palacio de Bereyxo et de Luyanes cum suis hominibus, suum quinionem; de Sancta Eulalia de Lubre cum suis hominibus, media; de Punteliis, media; de Sancto Petro de Rouordello, medio; de uilla Scura cum suis hominibus, media.

Tumbo I, fol. 50 r.

129

A. 942

KARTA DE UILLARI DE PAREDES, QUOD IACET INTER CODAYS ET LEMENIONEM
CXXVIII

In nomine Domini. Notum manet omnibus episcopis et comitibus et militibus quibusque ad serenissimum gloriosum principem nostrum Adefonsum iudicandi potestas concessa est, cuius se epistole textum subse-

quitur quamuis de duarum partium intentio uertatur de diuersis asertionibus porrigantur, si tamen omnis controuersio legitime fine concluditur, cum expeculatione iudicium gratis moderamine superata censetur. Igitur ex presenti tempore domni Adefonsi principis, orta fuit intentio inter Sesnandum filium Gondesindi et homines de Lemenioni, neptos Lemeni, cuius uocem Sesnandus asseret contra neptos Endulfi et Astruildi. Id sunt, Ueremudus, Baltarius, Tructesindus, Egica, Fofu, Engladio, Fridiuerto, habitantes in Codais. Inceperunt intemtionem cum ipsis hominibus de Lemenioni, per ipsam contensam roborauerunt placitum per sagionem nomine Fofum, filio de Petro Cornelio, ut uenissent ad presentiam domni Rodesindi episcopi et de Pelagio, Segeredi, Albini, Eroni, Galendi, Odoarius, Geferani, uel aliorum multorum iudicum. Cum fuerunt in presentia de ipso episcopo uel de ipsis comitibus et iudices, posuerunt asertorem Salamiro diacono monacus domni Rodesindi episcopi. Asseruit ipse Salamiro in uocem de neptis Endulfi et Astroyldi iam dictos, quomodo habebat uillam Endulfo et suos filios uel neptos. Venit iste Sesnandus cum hominibus de Lemenioni, neptos Lemeni, et preserunt ipsam uillam de nostro iure et fecerunt sibi iure. Respondit Sesnandus in suam uocem et de suis auctoribus, de neptis Lemeni, quomodo ipsum uillarem de Paredes per suos terminos antiquos, habeo illum per scripturas per triginta annorum uel quaternario numero, habuimus illum iure quieto. Extenso iure de istis neptis Endulfi, cuius uocem iste Salamirus intendet. Et dixerunt omnes illi una pariter, quia una uilla est Codays et ipsum uillarem de Parietes. Et uenerunt omnes illi una pariter ad ipsum episcopum et ad ipsos comites et iudices, ut preuidissent ueritatem inter Quodais et ipsum uillarem de Paredes. Et uenerunt ibidem ad ipsas uillas per sugessionem de Sesnando et de ipsos heredes, scilicet Ueremundus, Baltarius, uel de illorum heredes, Id est, domno Rodesindo episcopo, Pelagio, Segeredi, Alumi, Erus, Galendus, item Erus, Odoarius Romariz, Cisila abba, Gauinus, Gefera, et alii multi preuisores, que diuiserunt inter Codays et ipsum uillarem de Paredes. Inuenerunt archam in ripam de Mero, ubi dicent ad Canarium et de Coria in directo de ipsa archa in directo Sancto Stephano, et alia archa principalia iuxta uiam de Codais, et inde ad fontem Iusteli, et de Coria ad illas cercarias que bouca que dicent Tructesindi. Et tercia archa in quoto super uarzinam de Bouea et de Coria in ipsa uarzina de Bouea. Et quarta archa in ripa de ipso rio de Bouea. Et quinta archa, que de Coria inter Melangos et Parietes. Et sexta archa in Bauza, que dicent Cerquitum, qui diuidet inter Trius et Parietes. Et alias archas et de Corias que diuident inter Lemenioni et ipsas Parietes et Caliobre. Et concludent per fontem bonam in directo usque ad ipsam archam quem

primiter inceperunt inter Codais et Parietes. Et preuiderunt ipse episcopo et ipsi comites, abbates et preuisores tuti quia ueritas est de isto Sesnando et de suos auctores. Et ordinauerunt ipse episcopo et illi iudices ad illum sagionem Fofum, ut asignaret ipso uillare de Parietes ab integro per suos terminos antiquos post partem de isto Sesnando et de suos auctores in presentia de ipsos iudices, et in faciem de ipsos neptos Endulfi, asignauit ipso sagione ipsum uillarem cum auctoribus de Salamiro, post partem de isto Sesnando et de suos auctores quomodo illorum ueritas est. Habeant illum firmiter et in perpetum obtineant isti et posteritas illorum. Et isti nepti Endulfi Uermudo et suos heredes confirmauerunt ipsos term[i]nos quos prouiderunt inter Codais et Parietes de ipsos terminos ad partem de Codais firmiter obtineant. Et qui de nos ausus fuerit aut posteritas nostra iam superius nominati quod in ueritate cognitum est, omnes una pariter consensum preuidimus terminos et ceteros marcos posuimus, firmitatis terminari, firme et stabile esse iubemus. Et qui has diuisiones disrumpere temptauerit aut ausus fuerit marcos ex inde inmutare, aut alium contemptum obposuerit contra hunc factum nostrum uenerit ad irrumpendum, an nos an posteritas nostra, duplet ipsas uillas et insuper dampna secularia aflictus, et pariat auri talentos II^{os}, et uobis perpetim habituros. Condonauerunt ipsos preuisores ut faceremus inter nos istas diuisiones sicut et fecimus, et ordinauerunt illas nos ante illos rouorare, sicut et illi nobis roborauerunt.

Facta diuisio inter Codais et Parietes, era DCCCC^{a}L^{a}XXX^{a}. Ego Salamiro qui sunt asertor de filiis et neptis Endulfi et nos neptos Endulfi, Ueremudus, Baltarius, Tructesindus qui sumus personarios de nostris uxoribus, Itila, Egica, Uistrela, Sendina et de meos germanos Zacharias, Fofus, Uimaredo, Astroildi cognomento Siti, Sisnando, Engladio, Flamolina, Eyleua, Raniuerta, Adauice, personarius de meis filiis, illa diuiso constans per uisione quomodo est consripta, ut amplius inde repeticio non fiat *[signa]*. Ego Sisnandus qui sum personarius de ipsos et de ipsos terminos ad partem de Codais amplius inde repeticio non sit *[sig.]*, Galendus quos iudicauit, Sub Christi nomine Sisnandus episcopus cf. *[sig.]*, Aluinus quos iudicauit, Odoarius quos iudicauit, Pelagius quos iud cauit *[sig.]*, Erus quos iudicauit *[sig.]*, Cisila abba que iudicauit, Sigeredus quos iudicauit *[sig.]*, item Erus quos iudicauit, Gauinius quos iudicauit, Fofus unde sagione fuit quos iudicauit cf., Froyla ts., Ariulfo ts., Erfonsus ts., Gefera quos iudicauit cf., Atanagildus ts., Mito ts., Teodericus ts., Innanarellus ts. *[sig.]*, Sentarius ts., Tructino ts., Baronzello ts., Teodulfo ts. *[sig.]*, Vimaredus ts., Ostofredo ts., Fofo presbiter ts., Euenando ts., Nauantes ts., Suniemiro ts., Petrus ts., Ansuero presbiter ts. *[sig.]*, Visterla ts., Arias ts., Ariulfo ts., Adam presbiter ts.,

Ostofredo ts., Leto ts., Galendus ts., Atanagildo presbiter ts., Gemundo ts., Nantemiro ts., Pelagio ts., Pelagio presbiter ts., Gendo ts., item Ariulfo ts., Gaudila ts., Recemiro presbiter ts., Gugiuerto ts., Selua ts., Brandericus ts., Fafia presbiter ts. *[sig.]*, Odisclo ts., Sentario ts., Vimara ts., Sub Christi nomine Gueccus Ouetense episcopus cf., Sub Christi nomine Rodesindus Dumiense episcopus cf., Sub Christi nomine Dulcidius Salamanticense episcopus cf., Sub Christi nomine Ouecus Legionense episcopus cf., Sub Christi nomine Hermegildus Yriense episcopus cf., Sub Christi nomine Hermoygius Tudense episcopus cf., Ramirus rex cf. *[sig.]*.

Tumbo I, fols. 50 r.-51 r.

130

A. 992

KARTA SIUE AGNITIO DE ECCLESIA SANCTE MARIE DE BONIMENTO
CXXIX

In era XXX[a] post millesima. Orta fuit intentio inter Munionem Gutierriz et confessus prolix, et Christoforus presbiter pro ecclesia uocabulo Sancte Marie que est fundata in uilla Bonimenti et Colina, territorio Presares et Auiancos. Dicebat ipse domnus Munio Guttierriz quia habuerat ipsa kasa pater suus domnus Guttier data uel concessa cum suis testamentis uel cum omnia sua de manu Leouegildo presbitero, qui fuit nepto Uistremiri et Gudestei, qui fuerunt fundatores ipsius ecclesie, qui eam fundauerunt sub benedictione uel et iussione Uimare et Trudildi, qui fuerunt auii istius Munionis. Et post hec tenens ea comite domno Guttier una pariter cum ipso Leouegildo qui ei illa concesserat, dum uita uixit per annos X[L ta]. Et restaurauerunt ipsa ecclesia et planctauerunt pomares et fecerunt edificia et prestantia hominis ipsius loci. Dum stante et permanente ipsa ecclesia in iure domni Guttier post mortem Leouegildi, tenuit eam Uiliulfus sub manu ipsius Guttier ad seruitium faciendo, et non superbia baiulando. Et ipse Uiliulfus cum isto fratre suo Christoforo habuerunt consilium furis cum pactita sua nomine Pinnoti et ancilla sua nomine Bagina, qui habebat sua reposto commendata in monasterio Cinis, et furtauerunt ipsos testamentos de iure ipsius Guttierri abbati et coniuge sua Munia confessa. Et tenentes ipsos monachos ipsos testa-

mentos furtiue, uenit ei infirmitate ad ipsum Uiliulfum presbiterum, et direxit ipso domno Munio et concessit ei ipsa kasa cum omnia sua bona quantum ibidem augmentare potuerat usque ad abitum suum. Et iste frater suus Christoforus ad obedientiam et faciendi, sicut et antecessores fecerant, ad patrem suum domnum Guttierrem. Stante ipso inuenti sunt ipsos testamentos super Christoforum. Ductus est per placitum in presentia domni Ermegildi confessus et Guttier abbati in loco apostolico et iudicum pro iudicio recipere de ipsos testamentos furatos, secundum legem goticam docebat, et canonicam sententiam ordinabat. Tunc ipsi iudices misericordiam moti petierunt petitionem ad ipsum abbatem domnum Guttierrem, ut dimisisset ipsum iudicium ad Christoforum secundum et dimisit. Et dedisset fideiussores, secundum et dedit, nomine Aloytus confessus et Argiloni, qui roborassent placitum secundum et roborauerunt ut tenuisset Christoforus ipsa kasa et ipsos testamentos ad partem domni Gutier, ad faciendum ei obedientiam annis singulis, secundum et fecit usque ad obitum suum, et post mortem domni Gutier adimpleuit inde seruitium et obedientiam ad filium suum domnum Munionem usque ad dies Lormanorum. Et ab ipsis diebus erexerunt alios parentes et miserunt ipsa kasa in contentione, et tulerunt eam de iure istius Munionis. Et dixit Christoforus ad ipsum Munionem quia ipsa casa unde intentio est inter nos, tenuit eam Leouegildus in facie domni Guttier sine seruitio inde faciendo ad domnum Gutierrem, et reliquit eam Leouegildus ad fratrem meum Uiliulfum, et frater meus Uiliulfus (± 8) testamentos per annis XXX[a] ablata in facie domni Guttier et filiis suis. Et dum stante in ipsa contentione coniuncti sunt in ipsa casa in presentia iudicum, Petrus abba, Astrulfus confessus et Gudesteo Didaci, Ueremundus Munioni, Gudesteo Mitoni, Gemundus, Cresconi, Hermiarius, Astrulfi, Astrarius, Eroti, uel aliorum filiorum bonorum hominum iudicum, dedit domno Munio suo assertore nomine Hermeias, et dedit Christoforus suo assertore nomine Guntadus. Kausatus fuit Hermeias cum ipso Guntado qui uocem intendebat de ipso Christoforo. Et dixit Hermeias secundum superius resonat, Et dedit Guntadus responsum secundum superius resonat. Et ordinauerunt eis ipsos iudices iam sepe dictos ut dedissent de amborum partibus et firmasset unusquisque quod dicebant secundum superius resonat, ad diem placitum per manum sagioni nomine Sandinus Didaci. Dum uenerunt ad ipsum placitum cum testimoniis suis, uenit domna Argilo qui fideiussore fuerat de Christoforo et presentauit ipso populo in ipso concilio superius nominato. Et cum uidit Christoforus ipsum placitum que exsserat et ipsa fideiussor loquente, agnouit se in ueritate quia sit fuerat ueritas quantum Hermeias asserebat, et illus placitos dicebant. Tunc ipsos iudices uidentes plena ueritate, et comite domno Suario cum eis

una pariter ordinante quia ipsa ecclesia habebat per commissorio de manu pontificis Ueremundi episcopi Ouetense sedis, ordinauit suo sagione nomine Braoli⟨v⟩s Astrulfi qui consignaueret et ceteri ipsa ecclesia ad partem domni Munionis et filiis suis secundum et consignauit.

Petrus abba quos iudicauit *[sig.]*, Gudesteus Didaci quos iudicauit *[sig.]*, Sentarius abba quos iudicauit *[sig.]*, Veremundus Munioni quos iudicauit *[sig.]*, Iquillanem abba quos iudicauit *[sig.]*, Gudesteus Mitoni quos iudicauit *[sig.]*, Ermerigus abba quos iudicauit *[sig.]*, Vistrarius Eroti quos iudicauit *[sig.]*, Astrulfus confessus quod iudicauit *[sig.]*, Guntrode Suariiz confessa *[sig.]*, Et alioron multorum filiorum bonorum hominum, Gunzina coniux Gundimariz confirmat, Ermiarius Astrulfiz quos iudicauit, Guntadus Cresconi quos iudicauit, Suarius Gundemariz quos iudicauit et confirmans *[sig.]*, Fulgentius presbiter notuit *[sig.]*.

Tumbo, fols. 51 r.-52 r.

131

A. 1000, Agosto 15 P.

KARTA INGENUITATIS QUAM FECIT DOMNA THARASIA DE HOMINIBUS ECCLESIE ALBE ET DE SANTI ET SANCTONI ET DE GUITARI

CXXX

[Christus]. In nomine Patris et Filii uidelicet Spiritus Sancti qui unus extat in Trinitate et trinus permanet in unitate Deus per omnia secula seculorum, amen, siue post eum fortissimam nobis patronam Sancte Marie semper uirginis. Ego Tarasia deuota cum timore ipsius factoris et redemptoris mei et eius genitrix, uobis libertis meis qui estis habitantes in comitatu Presarense, ualle que nuncupantur Ecclesia Alba subtus alpe Nauefractam, qui estis ex progenia Comparate et Santoni et Uimaredi et Santini, ubi qui estis per omnia loca, uiri ac mulieres, pueri et puelle, longum est nomina uestra perquirere, set quantos indesire ualemus per nomina scriberetis tulimus. Is sunt: Gundesindus cum filiis et sua muliere, filios ⟨et⟩ neptos Uimaredi, Froile, Sagulfo cum muliere et filiis, Oueco cum filiis et filias, Fradegundia et filio suo Gundesindo, Salamiro filio Froilani, Aeilo cum filiis suis, Pelagio cum filiis tuis, Fredosindo cum filiis tuis, Nausti cum filiis tuis, Arasteum cum filiis tuis, idem Aeilo cum filiis tuis, Fredenando cum filiis tuis, Trasulfo cum filiis tuis, Froila

Kendulfiz cum filiis tuis et muliere, idem alio Froila qui habitant in Quitam cum muliere et filio⟨s⟩ t⟨u⟩os, Iohanne et filios tuos, Miton, Sando, Christoforum, Gaudila Trasoiz, Guisenda cum filiis tuis, Ilduara cum filiis tuis, Gundebrida, Crementina, Gulila, Tita, Quindiuerga, Eugenia, Ledla, Nunilo, Sanda, Ledegundia, Cesauo et germana sua Guntina cum filiis suis, Ansuri, Guntino, uel quanticumque ex ipsa progenia sunt per loca ubique auii et parentes fuerunt liberti de auiis meis, Gutier et Ilduare, qui eos obtinuerunt ab omni integritate per LX[ta] annos seu et amplius et post discessum domni Gutier diuisit eos domna Elduara cum suis suprinis et neptis, Arias Aloitiz quia sic fuerant isti homines mixti cum suo comitato et cum aliis hominibus de sua casada et inter ipsam auiam nostram domnam Elduaram et eius filius tius noster domno Rodesindus episcopus, et nos ipsa tenuimus eos per L[ta] annos seu amplius ab omni integritate, quosque surrexit una ex subrinis nostris nomine Gudilone qui cum fratre nostro Sauarigo quia nostram causam regebat, scrituram falsitatis composuit, et inmissiones et misit et multa mala in ipsis hominibus fecit. Et inde surrexit comes Suarius Gundemariz, cui cum alia nostra subrina coniux eius nomine Gunzina qui et ad reges rebelium composuit et nobis potentialiter de ipsos homines illos medios tulit. Nunc autem sic notum facimus ad omnem concilium regum, pontificum, comitum uel cui dominus uiam ueritatis regendi et iudicandi dederit licentiam habeant ipsos homines ponere suum asertorem contra Gunzinam et Gudilonem, et uindicassent se post nostram partem, quia bisaui et auii et parentes supradicte subrinas nostras per alia loca homines pro illis receperunt et istos semper post nostram partem integros permanserunt, et sicut cepimus in nomine Domini proficere ualemus homines uos suprataxati, uel qui de ipsa progenia nati fuerint, absoluimus eos ab omni nesum uel debitum libertatis, et in aulam ingenuitatis permanere iubemus, sicut ceteri populi ingenui, nulli homini maculatum uel obsequio aliquid se [± 4] ter nisi soli Deo et cui uestra fuerit uoluntas ita ut ubi uolueritis uiuendi, iendi, manendi, largique fouendi, uitam uestram transgesserit uobis a Deo et uobis concessa licentia et potestas, et propter confirmandam aulam ingenuitatis uestre donamus atque concedimus uobis omne peculium uel ganatum quantum habere uidemini, simul et hereditas uestra, et ad diem Sancte Marie pro memoria nostra in domo Domini cereum et oblationem offeratis, uel bucellam pauperibus tribuatis quantum iure habueritis. Si quis contra hunc factum nostrum uenire conauerit, tam de propinquis quam etiam de extraneis, uel quamlibet generis homo, in primis a proponis luminibus careat uisum et sit segregatus ad sanctam conmunionem et extraneus ad sanctam fidem catholicam, et cum Iuda Domini proditore pari suplicium accipiat in eter-

na dampnatione, et insuper damna secularia afflictum pariet auri libras ⟨binas⟩ uel ternas et hanc scripturam stabilitam permaneat euo perhenni.

Notum die X°VIII^{a} kalendas septembris, era ter dena et octaba post millesima.

Ego Tarasia deouota in hanc scripturam ingenuitatis uel restauratio libertatis quo fieri elegi et relegendo cognoui manu mea confirmans *[signa]*.

Munia confessa cf., Manilani abba cf., Arriani abba cf., Abregoni abba cf., Hastiana equitarum cf., Atanagildo cf., Gundesindo cf., Eldemiro cf., Aldereto presbiter cf., Arias Furtuniz presbiter cf., Bonimirus presbiter cf., Baltarius presbiter cf., Fafila presbiter cf., Baltarius presbiter cf.,

Ermesinda abbatissa cf., Adosinda confessa cf., Susana confessa cf., Guntili deouota cf., Odrozia confessa cf., Fridili confessa cf., item Susana cf., Ildesinda cf., Flamolina cf., Leocadia cf., Gundia cf., item Gundia cf., Ermesinda cf.,

Geluira Christi ancilla cf. *[sig.]*, Su pondus timoris Domni Petrus Iriense sedis cf. *[sig.]*, Christi uirtute Armentarius Dumiense sedis episcopus cf. *[sig.]*, Dextera Domini adiutus Pelagius episcopus cf., Sub Christi nomine Uiliulfus Tudense sedis episcopus cf. *[sig.]*.

Tumbo I, fols. 52 r. y v.

132

A. 1001, Junio 5 P.

KARTA SIUE AGNITIO DE UILLA BIDUALDI

[Christus]. In era M^{a} XXX^{a} IX^{a} et quotus nonas iunii. Horta uidebatur esse intentio inter Trasarigum Sendiniz qui uocem obtinuit monasterio sancti Saluatoris sciterio Superado et fratres ibidem norman confessione degentes, et Lucido Quiriaci qui sua uoce obtinuit pro uilla Bidualdi et suos homines. Deuenerunt in concilio ante iudicum, comes Gundisaluus Menendi, Gudesteus Didaci, Ueremundus abba, Adefonsus abba, Manila abba, Uisterla abba, Froila Gutierriz, Arias Pipiz, et multorum filii bene natorum omnium. Causatus fuit Trasarigus in uocem sancti Saluatoris et Gutier diaconus per manus sagionis Ueremundus Uizoiz contra Luci-

dum Quiriaci, qualiter uilla de Bidualdi habuit inde Sisnandus domnus episcopus illa IIII[a] integra et illas III[es] partes cum hominibus qui ibidem habitabant per cartas et scripturas firmitatis que in concilio apparent, ita ut dum uita uixissent ipsos homines seruissent cum ipsa hereditate ad ipsum monasterium cuius illa concesserant ipso pontifice per testamentum. Et tenentes fratres ipsa uilla et suos homines in suo iure pacata, uenit famis et mortalitas inualida, et ex parte morierunt de ipsos homines et ex parte fugierunt in alia terra et dimiserunt ipsas hereditates disertas. Tunc uenerunt maiorinos de ipso monasterio et receperunt censuras et usuras de ipsis hereditatibus post partem monasterii. Stante et permanente in suo iure, uenit Lucidus Quiriaci absconse a fratribus et supposuit scripturas inualidas de ipsis hereditatibus et extraniauit de iure monasterii ipsas tres partes ab integro hodie XX annos et aplicauit iuri suo et habet contra se. Dedit ei responsum ipse Lucidus, quia tenebat ipsas hereditates per licentiam que ei dederant domnus Rodericus et domna Geluira ut ganasset de ipsis hereditatibus per suas scripturas quantum potusset, et per ipsam licentiam tenuit eas iuri quieto. Roborauerunt placitum p[er] manum ipsius sagioni, ut ad diem abtum dedissent testimonias de amborum partibus, et firmasset unusquisque quod dicebat. Cum peruenerunt ad diem placitum in Pezobre in presentia domni [Petri] episcopi et supertaxatos iudices, dedit Trasarigus qui uoce tenebat monasterii testimonias inter confessores et presbiteros et laicos numero CC[tos]XX, et testificauerunt omnia per ordinem sicut superius in placitum, et in hanc scripturam exaratum manet. Lucidus uero renuauit cum testimonias. Et uidit omne concilium quia in ueritas erat monasterii, et ipse Lucidus agnouit se in ueritate et flectit genua ad ipsos iudices, et ad comitissam domnam Aragunti, et illi misericordia moti elegerunt bene et per conuenientiam de ipso episcopo et de Gutierre Munionis, ut de ipsis tribus partibus de ipsa uilla que in contentione erat concederet inde post partem monasterii illa tercia et illas III[es] partes, nec filii sui de ipso Lucido, nec propinqui, nec extranei, sed ut habeat illa Lucido in uita sua, nec uindat, nec donet in alia parte. Et post obitum uero suum tornet se integra post partem ipsius monasterii sancti Saluatoris sciterio Superaddo. Ob inde ego Lucidus uobis patri et pontifici domno Petro episcopo, et sub eius regimine diaconem uestrum Gutier Munionis, uel fratres uel monachorum qui in ipso monasterio in uita sancta perseuerantes, pactum uobis facio simul et placitum per precariam ordinis, ut ex presenti die adsignem uobis de ipsis tribus rationibus de ipsa uilla, terciam partem cum cunctis opibus et edificiis uel prestationibus suis quomodo se concludent omnia in giro per illum inuentarium qui resonat in carta de Gutier Aloitiz. Et illas duas partes teneam illas dum uita

uixero. Post obitum uero meum sit omnia ab integro ipsa uilla concessa post partem uestram, et ipso monasterio habeatis uos omnia iuri quieto in conctanter arbitrio euo perhenni. Quod si deinceps aliqua contentione misero, aut aliquam controuersiam uobis fecero, an per me, an per aliquam suppositam personam, quisquis ille fuerit qui talia commiserit in quocumque tempore pariam uobis uel qui uocem de ipso monasterio pulsauerit ipsa hereditate duplata uel triplata, et insuper ad partem regis uel iudicum solidos D[tos], et hanc seriem annuntionis uel placitum plenam in cunctis temporibus obtineat firmitatis roborem. Lucidus Quiriaci in hanc annuntionis uel placitum manu mea *[sig.]*,

Sub Christi nomine Petrus Yriense et apostolice sedis continens confirmans *[sig.]*, Adefonsus abbas cf. *[sig.]*, Gudesteus Didaz iudicum *[sig.]*, Veremundus abbas cf. *[sig.]*, Visterla abbas cf. *[sig.]*,

Maiula abbas cf. *[sig.]*, Froila Menendiz cf. *[sig.]*, Gundisaluus Menendiz quos iudicauit, Nuno Munionis cf. *[sig.]*, Froila Gutierri cf., Arias Pepiz cf., Odoarius Didaci cf., Sarrazinus Mitoniz cf. *[sig.]*, Pepi Pelagii cf., Sarrazinus Gudestei cf., Pepi Gutierriz cf., Velasco Enxemeniz cf., Ranemirus Ranemiri cf., Potentio Amareliz cf.

Didacus Gudestei cf., Vidione Aldoretiz cf., Ordonius Nuniz cf., Veremundus Uizoiz qui sagione fuit confirmans *[sig.]*.

Adelfus abbas *[sig.]*, Gundesindus cf., Petrus cf., Cendas cf., Romarigus cf., Marcelinus cf., Merilla cf., Lucidus presbiter cf., Gutinus presbiter cf., Framirus presbiter cf., Amicus presbiter cf., Teodericus presbiter cf., Aspadio presbiter cf., Menendus cf.,

Iohannes ts., Munio ts., Aloytus ts., Donello ts., item Aloitus ts., Tedemundus, Egica, Ero ts., Gudesteus, Guto ts., Veremundus ts., Alderedus ts., Fuosindo ts., Froildo ts., Isidorus ts., Dauti ts.,

Bellandus ts., Adulfus ts., Didacus ts., Ariacne ts., Leouerigo ts., Oliti ts., Trasarigus Sendiniz confirmans *[sig.]*.

Tumbo I, fols. 52 v.-53 v.

133

A. 1022, Enero 22 P.

KARTA DE UILLA FULGENTI QUAM FECIT DOMNA MUNIA SARRAZINO SCRIPTORI DE MONASTERIO SUPERADDI

CXXXII *(sic)*

[Christus]. In Dei nomine. Ego Munia confessa, et Guti⟨e⟩r abbas, et fratres et sorores et omnem congregationem qui habitant in monasterio Superaddi ad tibi Sarrazinus presbiter in domino Deo eterna amen. Placuit nobis atque conuenit nullis quoque imperio nec suadentis articulo, set propria nobis accessit uoluntas ut faceremus tibi cartam firmitatis, sicut et facimus de hereditate que comparauit Sendamiro et uxor sua Ildiuerga de Reuelio Sarraziniz, et tenuerunt ea in uita sua, et ad obitum suum relinquerunt illa ad monasterium Superaddi, et alia que comparauit Sendamiro et Ildiuerga de Seniorino presbitero, damus tibi casas cum omne sua prestatione, terras cultas uel incultas, arbores fructuosas uel infructuosas, pratis, pascuis, padulibus, aquis aquarum, uel sessicas molendinorum, loca, montium, accessus uel recessu, per suos terminos antiquos, per ubi obtinuerunt ea parentum suorum et abiorum (± 3) et est ipsa hereditate in loco predicto ubi uocitant Fulgenti, territorio Presares iuxta riuulo Tamare, subtus alpe monte Mauramorta, damus tibi atque concedimus ut habeas tu firmiter, et cui tu ea relinquere uolueris, et non uendas ea ad nullam potestatem, nec in nulla parte unde malum ueniat ad illum monasterium, et cui tu illa relinqueris, faciat cum illa seruitium ad illum monasterium, que uident mihi facere in mea uita faciant illos. Et accepimus de te nostra ofertione uno caballo et tritico X mo⟨dios⟩ de quadragesimale et que nobis bene complacuit. Tu dedisti et nos accepimus et nichil remansit in debitum, habeas tu firmiter uel cui tu illa relinqueris. Si quis tamen quod fieri non credam contra hunc nostrum factum ad irrumpendum uenerit de parte nostra ad partem uestram, pariat tibi illa duplata uel triplata uel quantum ad te fuerit meliorata et tibi perpetim habitura.

Facta cartam firmitatis era I^{a}LX^{a} et quot XI° kalendas februarii.

Munia confessa cf., Menendus Segeredi cf., Seniorinus presbiter cf., Eita presbiter cf., Lucidus presbiter cf., Guttier abbas cf., Fulgentius

presbiter hic cf., Menendus presbiter cf., Segeredus presbiter cf., Didacus cf., domna Anunia cf., domna Urraca cf., domna Sarrazina cf., domna Eilo cf., domna Goldregote cf., soror Sparilli cf., Amico Cendulciz ts., Iohannes Andrias ts., Leouegildus ts., Patre ts., Vimaredus ts. Et sciendum est quod tu non habeas licentiam uindere aut donare ad nullum hominem nec ad nullam personam, siue potestas unde seruicium careat illum monasterium, set gens tua possideat dum seruicio fecerit de ea, et apud monasterium maneat semper.

134

A. 1027, Agosto 23 P.

AGNITIO DE UILLA ANOBRE ET NOTITIA DE UILLIS EIUSDEM U[I]LLE
CXXXIII

[Christus]. A multis est enim scitum et non a paucis notum et declaratum. Eo quod orta fuit intentio inter Furtunium Ernuariz et Gutier diaconus pro uilla de Anobre que comparauit pater suus domnus Ermiarius per suas cartas que in concilio presentauit, et habuerat paccata. Et domnus Gutier dicebat quia preserat ipsa uilla ad domnum Ermiarium in sua uita pro suo debito. Deuenerunt inde in conciliis multis per manus Osorio Galendiz per III° placitum, et postea in Sancto Martino de Marzola ante iudices, Adefonsus Didaci, Osorio Galendiz, Ero Froilaz, Trasarigus Sendiniz, Martinus Ueremundi et aliorum multorum filii bene natorum hominum, et preuidit bene toto ipso concilio et iudices, aut habuisset domnus Gutier et domna Sabida ipsa uilla de Anobre det dedissent ad Furtunium Ermiariz pro illa alia uilla de Celtigos, quos ei incartauit Gundesindus Didaci. Ob inde ego Furtunius Ermiariz uobis domno Guttier et domna Sabida facio uobis cartam cambiationis et firmitatis de ipsis uillis de Anobre, secundum illam meo patre comparauit per illas cartas que uobis iusto precio dedit, omnes ipsas uillas quomodo sunt per suos terminos antiquos sicut resonant in illas cartas. Id est omnis generis arborum, petras mobiles et inmouiles, montes, fontes, bauzas et limites exitus montium, acessum uel omnia ad prestitum hominis est. Ipsas uillas uobis dono atque concedo pro quo accepi de uobis proinde alia uilla de Celtegos que mihi dedistis cum sua carta que uobis fecit Gundesindus Didaci et sua muliere. Ita ut de hodie et tempore sit ipsa uilla de Anbre de iuri meo abrasa et in uestro iure et dominio sit

concessa, habeatis et possideatis et cui ea relinquere uolueritis libera in Dei nomine habeatis potestatem. Si quis tamen quod fieri non credimus aliquis homo de mea parte uel extranea aut posteritas ipsa uilla in contentione miserit, habeo licentiam uobis auctorizare et uindicare, et si minime fecero pariet uobis uel uoci uestre, tam ego quam uobis illa in contentione miserit, ipsa uilla duplata uel triplata et uobis perpetim habitura.

Facta carta cambiationis et firmitatis sub die X° kalendas septembris, era M^{a}LXV^{a}. Furtunio Ermiariz in hanc cartam cambiationis manu mea *[sig.]*.

Adefonsus Didaci cf., Osorio Galendiz cf., Ero Froila cf., Martinus Uermudiz cf.

Gundesindus presbiter ts., Trasarigo Sendiniz ts., Visclamiro ts., Comanco ts.

Sungemiro ts., Romarigo ts., Justo, Ansedo ts., Gundulfo ts.

Después de la tercera col., sig.

Hec est notitia uel inuentario de uillis de Anobre. Id sunt: ullas de Froila Ermigildis et de sua muliere, quas fuerunt de ipso Ermegildo et domna Toda, integra Anobre et Attanidi per suos terminos antiquos. De uilla de Eldemiro, tercia portione integra; de uilla de Trasmundo medietatem integram; de pumare de Sauto, III^{a} portione integra; de Scarcilani, III^{a} integra; de pumare de Uitizedo, III^{a} integra; de Alutti, III^{a} integra; de pumare Sendani, III^{a} integra; de Gauini, III^{a} integra; de hereditate de Uiliulfo et de suo germano Aloito, integra hereditate; de Eldosindo et de filio suo Leouegildo, integra; uilla de Munio et de Ero, integra, excepta ratione de Truina que posuit in carta ad domnum Aloitum. Istas hereditates tenuit eas domnus Ermiarius, pacatas dum uita uixit et post hec, relinquit eas ad suos filios.

Tumbo I, fol. 54 r. y v.

135

A. 1118, Enero 31 P.

TESTAMENTUM DE ECCLESIA SANCTI MARTINI DE BANDOGIA
CXXXIIII

[Christus]. In nomine trino simplo diuinoque Pater uidelicet genitus Filius unigenitus Spiritus Sancti ipsi namque laus honor uirtus et imperium in secula seculorum, amen. Domnis inuictissimis ac triumphatoribus ac

post Deum mihi fortissimus sanctisque martiribus, sancti Saluatoris, sancte Marie semper uirginis sancti Michaelis archangeli, sancti Petri apostoli, sancti Iacobi apostoli, sancti Martini episcopi et confessoris Christi et omnium sanctorum, quorum reliquie hic continentur quorum baselica fundata esse dignoscitur in uilla nominata Bandogia, territorio Nemitus, inter duos fluuios, Menendi et Barosa, subtus monte Castro, ecclesia pernominata Sancti Martini episcopi de Bandogia. Nos ego quidem inuis et peccatores sum mole depressis, Romanus Roderici et presbiter, et germana sua Godegeua Roderici sub a⟨v⟩xilio Dei obtinuerunt ecclesiam istam iam superius nominatam cum omne suum directum, et est ipsa hereditas de ipsa ecclesia quomodo incipit per illum uallem de illa trandeira et inde per illam carralem antiquam usque fere ad illum molinum de Sequerio, et de alia parte per illam carralem qui discurrit pro ad illo Rotondo et inde per illas ribas, et inde per illos terminos de illo casale, et per illam pennam et inde per illam ripam de Perlitario quomodo enxebra de illa uilla de Mortulanes, et inde per illam ganderam, quomodo discurrit ad illam pennam (± 7) tulio, et inde usque ad aquam de Barosa, et illo casale medio de sub illo rodondo cum sua hereditate et in uilla de Mortulares, de duabus lareis, IIIes quintas, cum suo plantato. Et in ripa de illa fonte de Fragulfi una larea integra, et medio de illo plantato quod ibi stat, et uno agro medio quod iacet ad illam portam de illa uilla de Petro Pelagii, et IIIes partes de illo agro, quod iacet ad illam portam de illo Bando, et de ipsis tribus lareis quibus iacent in Mathei quartas, et illo agro cum toto suo plantato, qui iacet ad portum de Bando integro. Et illo agro de Fontanela integro. Et illo agro de illa cruce qui iacet in ipsa uia per ubi ambulant ad ipsam ecclesiam integro, et una larea in Castrelo integra; et medio de ipso Castrelo; et ipsa alia larea de ipso Castrelo, est inde medietatem de Sancto Martino, VIII^a^ de ipsa larea dedit Odoarius Roderici ad ecclesiam Sancti Martini pro remedio anime sue; et alia larea super ipsos agros integra; illo agro de illo Fogio, medietate de ecclesia; et de ipsa alia medietate, medietatem ad ecclesiam que dedit ibi Odoarius Roderici et domna Guncina pro animabus filiorum suorum, Marina et Odoario; et illo agro de sub ipsa uilla de Bandogia, VI^a^ de ecclesia et VIII^taua^ media que dedit ibi Petrus Froilaz pro anima filie sue, et VIII^a^ que dedit domna Guncina pro animabus filiorum suorum; et ipsa larea que iacet in cabo de ipso agro per ubi uadi illa carrale pro Arodario, medietate de ipsa ecclesia et octaua que dedit domna Guncina pro animabus filiorum suorum et illo agro de Fontanela, VIII de ipsa ecclesia et octaua qui dedit ipsa domna Guncina pro anibamus filiorum suorum; et de ipso linare de Fondo medietem de ipsa ecclesia; et de ipso linare de

Susanno, portione de matre Cendulfiz, et de filio suo Cresconio qui dederunt ad ipsam ecclesiam; et de ipso nabale de illo Lodario de fontanella, medietate; et in illo casale de Marginato, medietatem de illo casale; et de illa cortina et de illo agro de Marginato, medietatem de ecclesia et octaua que dedit Braolio Ermiariz de ipsa alia media ad ecclesiam pro anima sua; et alia VIII^{a} de ipso agro comparauit illa Romanus presbiter de domna Goncina et de Pelagio Amiquiz pro suo precio; et sunt IIIes partes de ipso agro de ecclesia; et medio de illo agro de illa figaria qui erat de Sancto Martino, dederunt illum pro illa aqua et pro illo rego qui uenit usque ad Sanctum Martinum; et illos agros de illo porto de Longoria, I^{o} de sub carrale, et alio de super carrale, de ambos medietatem de Sancto Martino; et sub illa carrale et sub illa fonte de Frau⟨e⟩cas integra de Sancto Martino; et in Baltimiro I^{o} agro integro; in uilla de Metim, super illum lacarem de Petro Gundesindiz I^{o} agro integro et medietatem de ipso plantato qui stat in illo; et ibi in Metim I^{a} larea integra, quomodo se leua de casa de Pelago Iohannes, et inde per illum regum usque fere in Pometino, integra de Sancto Martino; et I^{o} agro in Pomedino medio; et ad illam ripam de agua I^{o} agro medio, et de alia parte de agua ad ipsam infestam de super Sangorcio, I^{o} agro medio; et de ipsa uilla de Ramir cum omnia bona sua quantum ad prestitum hominis est, medietatem de Sancto Martino; et medietatem de illo agro de porto de Bando; et medietatem de una larea ibi in Bando; et medietatem de alio agro ibi in Bando; et uno casale de Petri, ⟨III^{a}⟩ cum omne suum directum; et de hereditate de Guntrode Thoemundiz, de Mortulares, et de Octario, et de Ualadares, et de Bandogia, dedit inde ad Sanctum Martinum medietatem de ipsa sua portione pro anima sua et de uiro suo et de filiis suis cum quantum ad prestitum hominis est, casas coopertas et discoopertas, petras, arbores, pumares, cerciales, egrediendi uel regrediendi, per suos terminos et locis antiquis, per ubi eam potueritis inuenire in omnique partes; et totas ipsas hereditates quas in hoc testamento sunt scriptas ueriuicas, et expartitas et ingenuas, et sine corruptione, sunt de Sancto Martino; Et ganauit ibi eas Romanus presbiter et tenuit eas in suo iure paccatas sine aliqua petitione et calumnia. Et ipse Romanus presbiter et eius germana, qui ipsas hereditates ganauerunt et ecclesiam restaurauerunt, et multa bona opera ibi fecerunt in libris perfectis de anno in annum, et in uestimentis seu omni opere bono, confirmant illas ad pedem de ipso altare pro remedio animarum suarum, pro uictu et tegumento monachorum et sororum, hospitum et peregrinorum, quibus Dominus ibi duxerit, et uita sancta perseuerauerint in ipso loco sancto, de qualibet prouintia uenerint et uita sancta perseuerauerint, iuri quieto firmiter obtineant perpetualiter.

Ita ut de hodie die et tempore, quod est era M^a C^a LVI, et quot IIe kalendas februarii, sint ipsas hereditates de iure de suis dominis abrasas et in iure et dominio de ipsa ecclesia uel de clericis qui ibi in uita sancta perseuerauerint sint traditas atque confirmatas, habeant illas firmiter iuri quieto, recte possessio. Si quis tamen quod fieri non credo aliquis homo de qualibet parte contra hunc factum uel testamentum ad irrumpendum uenerit, uel infringere temptauerit, ipse homo qui talia commiserit, in primis a suo fronte de oculis careat lucem, et sit extraneus a fide Christi, et a sancta communione segregatus, et cum Iuda traditore Christi lugeat penas in eterna dampnatione, et non uideat que bona sunt in Iherusalem nec pax in Iherusalem, et non uideat nec consurgentis aurora, et sit excommunicatus et maledictus usque in VII^a generationem, et pro dampna temporalia iudicio qui ipsas hereditates extraniare aut uindere uel donare uoluerit, pariat auri talentum, et post partem regis aliud tantum, et ad pedem de ipso altare propter ipsum scelus commissum tunc pariat sicut in librum canonum est constitutum, et hunc factum et scripture nostre plenam habeat firmitatis roborem. Romanus presbiter et Godegeua in hunc seriem testamenti quod fieri uoluimus et legentem audiuimus manus nostras roborauimus, in tempore regine domine Urracce, et comes Petrus Froilaz et Ueremundus Petri. Et in sedis apostolice sub gratia Dei Didacus episcopus cf., Archidiaconus domnus Petrus Cresconii in nostra terra ligandi et soluendi manus *[sig.]*. Et in commissorio Genirozo Nuno abbas cf., Rodericus Eitaz cf.

Pelagius Gutieriz cf., Adefonsus Pelagii cf., Arias Sancii cf., Suarius Roderici presbiter cf., Veremundus presbiter cf.

Fernandus presbiter cf., Arias presbiter cf., Veremundus cf., Arias Didaci cf., Rodericus Gundisalui cf. *[sig.]*.

Rodericus ts., Petrus ts., Martinus ts., Iohannes ts. *[sig.]*.

Adefonsus Roderici et presbiter qui scripsit manu sua roborat et confirmat *[sig.]*.

Tumbo I, fols. 54 v.-55 v.

136

A. 1152, Noviembre 1 R. Alfonso VII

TESTAMENTUM QUOD FECIT REX ADEFONSUS YSPANIE IMPERATOR DE MONTEFERI CXXXV

[Christus]. In nomine Sancte et indiuidue Trinitatis, Patris et Filii et Spiritus Sancti. Ego Adefonsus rex proles Raimundi comitis, ob honorem sancte Marie uirginis, facio karta testamenti atque confirmationis ad ecclesiam eiusdem Sancte Marie q[u]e est sita in Montefero, que uulgo dicitur Monsferus et est ipsa ecclesia sita pene flumine Lamber et procul alio qui uocatur Eume, et hoc facio nemine cogente uel munera dante, set mea propria et spontanea uoluntate propter Dei amorem et remedium anime mee. Hoc autem modo ponimus prefate ecclesie cautum atque defensionem, quod nullus homo audeat rumpere a termino quod dicitur Mamolas de Frexeno, deinde per Petram Maiorem, deinde per illam cabeza de Lestidu, deinde per illam cabeza de Seinti, deinde per illum portum de Lagares, deinte per illum portum Sancti Petri de Aimi, deinde per illam cabeza de Monte Mediano, deinde per illa cabeza de Frux, deinde per illam cabeza de illa Azoraria, deinde per illus per ortum qui est inter uilla Iohanne et Prada, deinde per illum pausatorium de porto de Subzaccariati qui uenit de Doronia, deinde per illam mamolam de illis scalariis de Uillaplana, deinde per illum fogeum de Uillarino, deinde per illum auteiro de super Cerquito, deinde per illas sexas de Golfar, deinde per illa Aluariza, deinde per illa mamolam de Porrinus, deinde per petram Maurenti, deinde per patronem Matiazo, deinde per illum portum de Uite, deinde ad ipsas mamulas ubi incoauimus. Ego Adefonsus rex atque imperator qui mando atque confirmo de omnibus uillis ac possessionibus quas nunc prefata ecclesia Sancte Marie de Montefero habet atque in futuro habitura est, quatinus nemo hominum audeat irrumpere eas aut furtum facere, aut aliquam uim eis inferre. Quod si quis fecerit, propter presumptionem in primis sit excommunicatus et cum Iuda traditore Domini in inferno dampnatus, et ad partem regiam uel ipsius ecclesie pariat solidos VIes milia. Si quis uero ex mea uel cuiuslibet progenie hoc meum testamentum irrumpere uel irritum fecerit seu facere uoluerit, nisi eum penituerit et propter temeritatem penitentiam non

egerit, sit ex parte Dei extraneus et cum diabolo et angelis eius in ima baratri sumersus.

Facta karta huius testamenti era I^{a}C L^{a}X^{La}, et quot kalendas nouembris. Ego Adefonsus prefatus rex atque imperator manu propria roboraui et hoc crucis signum *[sig.]* facere iussi. Ego rex Santius Adefonsi confirmo. Ego rex Fernandus Adefonsus cf., Ego Guido cardinalis ex ecclesia sancte romane diaconus et legatus hec statuta confirmo et qui ea infringerit dones satisfaciat, sub anathemate pono.

Ego episcopus Auriensis cf., Ego archidiaconus Cresconius cf., Ego episcopus I. Legionensis cf., Ego episcopus A, Astoricensis cf., Ego episcopus Lucensis cf., Ego Pelagius Dayane cf., Ego Ueremudus Petri cf., Ego comes Fernandus terre Gallecie cf., Ego Ueremudus frater eius cf.,

Ego Fernandus Cortes cum omni canonicorum conuentu ecclesie beatissimi Iacobi concedimus et confirmamus cf., Ego comes Fernandus confirmo cf., Ego Gundisaluus Fernandi cf., Ego Fernandus Ueremudi cf., Ego Gundissaluus filius eius cf., Ego Fernandus filius eius cf. *[Sig.]* signum hoc facimus.

Tumbo I, fols. 55 v.-56 r.

137

A. ¿995?, Julio 1 P.

KARTA QUAM FECIT PETRUS EPISCOPUS YRIE DE ECCLESIA SANCTE EULALIE DE CURTIS

CXXXVI

In nomine Sancte et indiuidue Trinitatis, Patris et Filii et Spiritus Sancti, qui unus manet in Trinitate et trinus in unitate Deus uiuus et uerus regnans per infinita secula seculorum, amen. A multis quidem est scitum et non a paucis manet declaratum, eo quam ecclesia uocabulo S[ancte] Eulalie uirgen que est sita in uilla iacenti territorio Curtis, fundata a Placentio bisauo Martini, cuius filius est Petrus episcopus, apprehendit eam ipse Placentius cum omnibus heredibus suis quorum longum est scribere, et per terminos suos qui presentes parent obtinuit per prolixum tempus. Creauit tam de progenie sua quam et de aliena multos sacerdotes et leuitas, et abbatum non minimam congregationem, que ibi semper floruit, usquequo peccato pepediente uenerunt gentes lotimanorum in ipsam terram et uastauerunt sic ipsam ecclesiam, sicut et alias

conuicinas eiusdem, sicut et sacerdotes sui captiuitate ducti et gladio trucidati sunt, ipsasque scripturas ipsius ecclesie de ignibus concremauerunt usquequo non remansit ibidem nisi petre ignibus ustulate. Remansit autem ab ipso incendio Martinus confessor, nepos ipsius Placentii cum filiis suis Aldelfio presbitero et Petrus episcopus, qui in ipsis diebus in Dei rebus et laudibus abbatis officio fungebatur. Cumque sub anno essent in ipso loco, sciscitauerunt quasi salubriori consilio et habitauit ibi ipse Dei seruus Martinus per ordinem confessionis et cooperuit parietes auorum suorum et quantum illi dominus adoptionem dedit, continuit et possedit, quo usque de hac luce migrauit mirifice ad Deum. Dum uenit ad oram extremam, ordinauit ad omnes auditores suos qui ibi aderant, ut ibi fuissent corpus illius humatum, ubi iam aui, bisaui, triaui, uxor, et filiis sortem quiescendi habebant, et tunc ibi non erat iam dictus episcopus Petrus, dedit frater eum suam coniurationem, ut corpus illius non fuisset translatum in alium locum, set filius suus talem fecisset obsequium et testimonium, ut presenti seculo hominibus bene pareret, et in seculo quod omnes expectat, cum illo et heredibus suis et cum sanctis a dextris Domini gaudium percepissent, quod ipse procurare dignetur qui omnia replet et continet. Ad non multos dies ueni ego peccator Petrus qui tunc eram abbas modo uero nutu diuino episcopus, plangens benignissimum patrem meum et omnes alii adiacentes conuicini et amici ipsius patris mei, ad singula narrantes quicquid gessit ad extremam horam et quomodo me santificaret si fecissem ego quod ille taxauerat, dum talia certe cognoui, ut patre meus me benedixerat. Ob hanc causam feci ibidem quantum potui et me Dominus adiuuauit quo usque me filius Dei et gratia apostoli beati Iacobi pontificatum suum perduxit. Unde uere fateor quia sub Domini misericordia et obtione apostoli sui et sanctificatione patris mei, ad istum honorem me perduxit, ut ille requiem possideat, et ego cum eo in Domini presentia ab omnibus criminibus exules efficiamur, et dicatur ab omnibus fidelibus, fiat, fiat. On inde ego Petrus episcope tam pro remissione peccatorum genitorum meorum, fratrum cum sacerdotibus, uel omnium consanguineorum meorum, qui in ipso loco sepulti quiescunt, pro me et ipsis, hic cupio facere uoluntatem patris mei. Ipsam ecclesiam uetustam in terra prostaui et quantum me Dominus adiuuauit in melius restauraui. Et si ille adhuc manum porrexerit, et mihi uita comes fuerit, uoluntatem patris mei compleam, et istam scripturam nouellam quam scio per uerificam scientiam ipsam heditatem ex mea progenie a Deo mihi concessa, augere uolo alias multas uillas et hereditates, quas Christe filius Dei mihi dedit per sanctificationem patris mei. Id est ipsam uillam Placenti et per omnes suos antiquiores terminos quantum ibi obtinuerunt priores et antecesso-

res qui iam decesserunt, et ipsam ecclesiam cum omnibus bonis suis, signa ex metallo bona, pensantes libras mille, crucem, capsam, calicem argenteos pensantes sub uno solidos LX, nec non et candelabrum eneum, et incensale simul, et corona enea et uitreas, IIIes libros ecclesiasti ab anno in annum, antifonarium, oration⟨ari⟩um, comitum, manualium, precum, psalterium et ordinum, uel omnes casulas, sericas, albas et lineas, sicut possibilitas nobis fuit. Adicimus ibi etiam equas XX^{i} cum anusso suo; inter boues et uaccas, L, oues, capras, porcos, D, caballos; liteira, uenabes, laneas et feltra, et omnem intrinsecam domorum, quantum ad usum hominis est ad plenum, scalas argenteas de XV.XV solidos, concum, acumanile, eneos; mutas de mensa litteratas duas, et lintiones III. Hic per terminos de uilla Placenti hereditates quas ibi ganaui: id est, uilla que fuit de domno Argilo et habuit eam nepos suus Aloytus iuxta ipsam ecclesiam, et emit eam de illo Ueremundus Erotiz pro ea de centum solidos. Post mortem Ueremudi emi ego illam de sua uxore Guntina et filiis suis in alios C^{m} solidos, in equas, caballos et pannos, ab omni integritate eam ibi concedo. Aliam uillam quam mihi concessit per scripturam firmitatis Placentius presbiter de parentibus eius Auezano et Donando, casas, terras et pomeria, scriptura resonat ab omni integritate de hereditate fratris mei hic in Leodulfi, qui fuit meo pactito, medietatem inde confero pro sua anima, ecclesie iam fate ubi corpus eius quiescit, et medietatem ad suos propinquos, seruata ratione ut non uendant nec donent in alia parte, nisi si aduenerit eis ecclesie iam dicte. Ecclesie Sancte Marie Cidadelie de Curtis nobis in ea competit inter nostros heredes; alia Sancte Marie que est fundata in uilla Auellaneto, cum omnibus bonis suis ab omni integritate. Alia ecclesia Sancti Georgii que est in uilla Guargiani cum hereditatibus hominum qui ibi habitauerint ex stirpe de qua eis non remansit, omnia usque in terminos de Rouordelos ab omni integritate concedimus. Alia ecclesie Sancte Marie quam dicunt Taxario, que sic fuit filia istius ecclesie Sancte Eolalie cum omnibus hereditatibus in giro de hominibus mortuis, integram et intemeratam Sancte Eolalie conferimus. Villam de Mera que fuit de Buisauo et uxore sua et filia illorum Sonildi, quam nobis indecenter tulerat comes Suarius Gundimariz, cum omnibus hereditatibus mortuorum in omni circuitu usque in Rotario et in Sangurcio ab omni integritate cum suis uillaribus usque iam dictam ecclesiam, omnia concedimus. Aliam hereditatem de domno Aldoietro que ibi iacet in⟨ter⟩ Taxario et ecclesiam, terras quas nobis concessit neptis sua Argilo confessa, sint post partem ecclesie et de alia parte usque in Platanario et usque in Filisteos et ad Curtis unde incoauimus omnia ecclesie Sancte Eolalie concedimus. In ⟨N⟩emitus medietatem de uilla quam dicunt Maials, quam mihi concessit Menendus

Uesterlaz cum filiis suis pro remedio anime uxoris sue quam illi mandauit ad mortem nobis conferre, simul et aliam mediam que fuit de domna Gonciam, ubi suam ecclesiam fundauit et ubi illa quiescit, unde nobis fecit testamentum filius suus Uimara, eccleesiam Sancti Iuliani de Sunario, per omnes suos terminos, et cum omnibus bonis suis ad omni integritate concedimus. Et monasteriolum Sancti Martini quod est in ripa riui Minuetis, quam mihi concesserunt Sigeredus confessus et soror sua Flamula, per suos terminos, testamus integrum cum suis scripturis. Hic in Emitus, ubi dicunt Aiois, in ripa riuuli Iorc, uillam quam mihi concesserunt Hermegildus et Clementina per scripturam firmitatis, cum domibus terris, pumares, ab omni integritate. In territorio Plutius in uilla Floriu, terras et pomares, V[a] de genitore meo Martino, et porcionem de fratre meo Adelfio presbitero de Uimarane et mea ab omni integritate, et nostram porcionem in ipsas ecclesias Sancte Marie de Uirinis, Sancto Martino de Florio, Sancta Maria de Mantares, nec non et Sancto Uincentio de Naimaia, que est iuxta castellum de Aranga. In eas habeant fratres Sancte Eulalie partem, sicut et nos facimus cum heredibus nostris, quia nostra heditas est et de nostris sobrinis qui fuerunt nepti Martini. Hec omnia iam dicta et superius annotata ecclesie iam dicte Sancte Eolalie maneant concessa, et perpetim possidenda, tam pro anime mee remedio quam genitorum et fratrum meorum, uel qui eam primitus ganauerunt et quorum corpora ibi quiescunt, et ecclesiam quam ego construxi et edificaui cum Dei iuuamine et in melius restauraui Sancte Eolalie, Deo meo comendo et sanctis eius, quorum ibidem baselice sunt fundate, Sancti Martini, Sanctorum Petri et Pauli, Sancti Georgii, Sancte Marie uirginis, Sancti Cipriani episcopi et Sancti Pelagii Rudis martiris uel pro omnium sanctorum qui pro Deo animas suas posuerunt ad mortem, ut pro nobis intercessores existant in die iudicii, et fratribus qui ibidem in sancta uita perseuerauerint, nec non et sororibus nostris et progenie nostre qui fuerint in uita sancta perseuerantes, et inde habeant subsidium temporale, et ego cum parentibus et ceteris consanguineis meis ante Deum gloriam eternam. Et si sobrinus noster Uimara Deo uolente in sacerdotio, omnia habeat cum suis consanguineis pro parte sancte ecclesie, seruata tamen ratione, nec uendendi, nec donandi, nec in aliis locis testandi licentiam damus, set qui in ipso loco sicut diximus ex progenie nostra colla submiserit, ad seruiendum Deo uiuo et uero, etiam et ad uenam ingenuam stare permittimus usque in finem uenturum, quando Dominus uenerit iudicare seculum per ignem.

Qui istam scripturam firmauerit et sicut conscripta manet adimpleuerit, uideat que bona sunt in Ierusalem, et pax super Israel, et quando Christus in gloria sua uenerit candidatus, in choro sanctorum suorum

audiat uocem mirificam sibi dicentem: «Venite benedicti Patris mei». Quot si regia potestas episcopus, comes uel quisquis ille fuerit, qui hanc scripturam infringere temptauerit, temptationes diaboli aprehendant eum, et non sit in recordatione set segregatus ad sanctam communionem, omnes maledictiones qui scripte sunt in libro Moysi ueniant super eum, et penas inferni luat cum demonibus, et pro auso temeritatis componat omnia supra notata in duplo uel triplo sancte iam dicte ecclesie, et post partem regie potestatis auri libras quaternas, et hec series testamenti firma et stabilita maneat per cuncta secula seculorum, amen. Oro, oro uos sancti Domini ego miserabilis Petrus nomine non opere episcopus, ut hoc uilissimum factum meum firmum efficiatur in oculis uestris, ut dum in presentia Domini mei fuero interrogatus ibi admiscear angelicis choris, et per uestram intercessionem beatificari merear in resurrectione ut secunda in me mors non habeat potestatem. Ista iam dicta uilla Placenti territorio est Curtis et Presares, et iuxta arrogium Mere, et non procul a monte Nauefracte.

Facta agnitione et dote ecclesie testamenti serie die uidelicet kalendarum iulii, era uidelicet [DCCCC⟨V⟩] [1]. Sub sacro Christi uelamine, et almifica eius potentia, Petrus Yriense et apostolice sedis episcopus, hoc testamentum dictaui, digessi et digitis propriis rouore signaui, et Deo meo offerri precepi, ut suplicia inferni euadam et una cum parentibus, fratribus, patrinis, quam defunctis ab inferni baratro sim erutus et cum sanctorum nominibus pariter in libro uite conscriptus, sortem electorum merear obtinere cf., Sub Christi nomine Uiliulfus Tudense sedis episcopus cf., Sub Christi imperio Armentarius Dumense sedis episcopus cf., Sub Christi potentia Pelagius episcopus Lucensis sedis cf., Sub timore Domini Gudesteus Ouetensis sedis episcopus cf., Sub Christi auxilio Semenus Astoricensis sedis episcopus cf., Cum Domini prouidentia Froila Legionensis sedis episcopus cf., Ma⟨n⟩nilla abbas et anacorita.

Didacus abbas et anacorita cf., Petrus abbas cf., Rikila abbas cf., Gunsendus abbas cf., Galindus abbas cf., Ildebredus abbas cf., Vistrela abbas cf., Silo abbas cf., Rodericus abbas cf., Ciprianus presbiter cf., Visclamundus presbiter et primeclerus cf., Adulfus presbiter et represbiter cf., Ikia presbiter, Astrulfus presbiter cf., Vimara presbiter cf., Fulgentius presbiter cf., item Fulgentius presbiter cf.

Petrus prepositus Antealtarium cf., Teodemirus prepositus de Pinario cf., Palmatius prepositus de Sancta Maria cf., Argesindus prepositus de Bratis cf., Transuarius prepositus de Superaddo cf., Sendages prepositus de Sancto Iohannes cf., Leouesindus prepositus de

[1] Letra posterior DCCCCV. Debajo y borrado puede leerse I^{a}XXXIII^{a}, que es lo que debía ser —año 995—, coincidiendo con los diferentes obispos que aparecen como confirmantes.

Campana cf., Menendus diaconus Mironz cf., Sisulfus presbiter cf., Ariaster quasi presbiter cf., Sarracinus diaconus cf., Gutinus diaconus cf., Froila diaconus cf., Arias Celariz diaconus cf., Adefonsus diaconus cf., Gutier mon[acus] diaconus cf., Gutier diaconus cf., Erus diaconus cf., Pelagius diaconus Uidaiaz cf.,

Sub auxilio Christi sempiterni filii Dei uiui, Veremudus II serenissimus princeps uera ista omnia prouidens confirmat *[sig.]*, Ferdinandus Iacobita translatauit.

Tumbo I, fols. 56 r.-58 r.

138

A. 1112, Abril 28 P.

ORDINATIONEM QUAM FECIT GUIMARANI ABBAS DE ECCLESIE SANCTE EULALIE DE CURTIS
CXXXVII

Era M^{a} C^{a} L et quotum IIII° kalendas maii. Tunc disposui atque ordinaui ego famulus Dei Uimara abba confessor de ecclesia Sancte Eulalie de Curtis. Dum ego fuero in hac peregrinatione qua ego uolo pergere, si mihi obitus illuc euenerit, dico et mando quod sit illa ecclesia et de suis prestationibus. In primis mando ut stet Iohannes presbiter una cum matre mea donna Flamua et iermana mea Exemena Odoarii dum uita uixerint, et faciant ueritatem ab inuicem. Et si unus eorum mortuus fuerit, remaneat in iure aliorum qui uixerint et in suos suprinos de abbate qui fuerint clerici et uitam sanctam perseuerauerint, et si contra illam ecclesiam de aliis nostris gentibus uenerint in contentione requirere remaneant illas meas ganantias in Iohanne presbitero, quas ganaui de Ordonio Sesnandi et de Ordonio Eikaz, meamque porcionem que mihi attinet inter meos germanos uel heredes, redire illam iubeo in manus soprinorum meorum, sicut superius pretaxauimus. Inquirant etiam illam meam hereditatem laicaliam de meis iermanis qui illam ecclesiam requisierint, et de ea hoc forma seruetur sicut de ecclesia et adicio huic ut si iermanus meus Nuno Odoarii abitum monachalem susceperit obsequium et auxilium ei impendant de iam dicta ecclesia, ita ut ille non faciat in ea nullam uiolentiam. Et quisquis ex genere meo hanc ecclesiam tenuerit, habeat me in⟨me⟩moriam in cereo et in oblatione. Si quis tamen de parte mea uel extranea contra hoc meum factum ad irrumpendum uenerit sit excommunicatus a parte Dei omnipotentis et cum Iuda Domini traditore luat penas in infernum, et pro dampno seculari

pariat CCC solidos et hoc meum factum semper sit firmum. Ego Uimara abba cum omni uoce in hunc meum benefactum manum meam propriam roboro *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Didacus ts., Iohannes ts., Petrus ts., Suarius qui notuit et cf. *[sig.]*.

Tumbo I, fols. 58 r. y v.

139

A. 1097, Mayo 7 P.

DE ECCLESIA DE CURTIS
CXXXVIII

Era Mª C^{a} XXXV^{a} et quotum nonas maii. Non est dubium set a multis manet notum scilicet quod dedit domnus Uimara abba et pater eius Odoarius Uimare ad Petrum Gundisalui ecclesiam Sancte Eulalie de Curtis de suo atondo, et per suum placitum, ut laboraret et edificaret eam et fecisset in ea opera monastica secundum canones, et fuit negligens de omni actu et fecit ad eos mala pro quibus eiecerunt e⟨u⟩m foras de ipsa ecclesia, eratque in inxelso de illo placito, et permutarat inde ganatum per multas partes. Deinde surrexit ipse Petrus in ausum temerarium et per falsum scriptum fecit se heredem cum ille in ipsa ecclesia, et fuit in querimonia in presentia uidelicet domni Roderici Froile, et ille eos iussit ante se uenire et audiuit omnes assertiones ab utraque parte, de uana peticione de Petro et bene abnuit domnos de ipsa ecclesia et aprobauit eos uerum esse an non. Et iubet uenire in illa terra sua germana domna Uisclauara cum hominibus bonis de territorio illo qui exquirerent ueritatem de eclesiam illa et de sua heredentia quam Petrus ⟨r⟩epetebat quod et fecit domna Uisclauara cum hominibus bonis concilium in uilla Leulfi, que uocauit ad se infanzones et omnes bonos homines qui audissent eam, Lupus Eniquiz, Munio Roderici. Cumque iam dictus domnus Rodericus bene audisset omnem exquisam, iussit Petro agnicionem facere, ut numquam ⟨re⟩peteret rationem in illa kasa. Ob inde ego Petrus Gundisalui et uox mea, ac de mea progenie facio pactum et agnitionem per scriptum et dimissionem, ut ab hac die et deinceps non simus ausi ad uos rationem repetere in illa kasa, in nullis diebus uel temporibus per ullam suppositam rem, uel per ullum patronum, nec per iudicem scilicet uobis Odoario Guimare et omni progenie uel pos-

teritati uestre, ut si ego Petrus aut unus heredum meorum uel aliquis homo in nostra uoce calumpniauerit et hanc scripturam irrumperit uel qui talia egerit, tunc reddat parti uestre quantum in calumnia miserit duplatum uel triplatum, et insuper pariat C[m] solidos. Ego Petrus in hac definicione manus meas proprias roboro. Petrus ts., Munio ts., Arias ts., Fernandus transcripsit *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 58 v.

140

A. 1109, Noviembre 1 P.

DE UILLA PLACENTI ET DE UILLA SENDANI
CXXXIX

In temporibus serenissimi principis domni Adefonsi, princeps Legionensium et princeps Toletanorum, et sub eius gratia imperator filius ilius scilicet comes dominus Raimundus et dux domnus Petrus Froile, qui territorio citerio Superaddo imperanti, currente era M[a] C[a] XXXX[a] VII et quot kalendas nouenbris. Non est enim dubium set multis manet cognitum, scilicet quod orta fuerit intentio inter homines de uilla Placenti et uilla Sendani, super diuisiones de illis ambabus uillis. De uilla Placenti Astrulfo Didaci et heredum suorum, et de uilla Sendani, Petrus Froile et heredum suorum, super quos artati fuerunt in presentia maiordomi terre, nomine Didacus Mireliz, et posuit inter nos diem placitum ut fecissemus coniuncta in illa hereditate, sicut et fecimus, die qui erat feria IIII[a] cum idoneis hominibus de territorio illo, pernominatos Gundissaluus abbas et Petrus Ueremudi, Froila Guimare et Didacus Mireliz. Et posuerunt illos homines bonos determinationes inter ambas illas uillas petras coniunctas et mamoleolas acumularunt per omnia pridem de illa gandera de super Anara et inde ad illos ualles et inde ad illas petras adiunctas, et nunc ad illas Petras Maiores inter agros de Penneza et agros de Sendani, et inde in directo usque ferit de testa in illas bauzas de illas grouas illius castri. Et reseruamus illas bauzias pro iudicio et aliam leyram reseruamus in parte de Sendani pro diuidere. Ab hinc ponimus pactum et terminum, ut amplius non calumniemus nos ad inuicem in utrosque.

Ob inde ego Petrus Froile et uox mea ⟨et⟩ Aloytus Menendi et uxor

eius Guila et uocis nostre et heredum nostrorum, uobis Arulfo Didaci et uoci uestre ac Froile Petri et uoci sue et heredum suorum, facimus pactum et placitum per scriptum dimissurum, ut ab ⟨h⟩ac die et deinceps quod est, erat ⟨et sit⟩, et quod desuper resonat non rumpamus illas difinitiones, nec nos nec posteritas nostra in nullis diebus uel temporibus, per ullam supositionem malam, neque cum ullo patrono, nec per manus, nec per iudicium, set hoc determinatio omnibus diebus habeat robur per secula cuncta. Quod si nos supra scripti uel uox uestra contra hanc diffinitionem ad irrumpendum uenerimus, tunc pariamus quantum calumniauerimus dupplatum uel triplatum, et in pena placiti reddamus *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Munio ts., Petrus ts., Fernandus transcripsit *[sig.]*.

Tumbo I, fols. 58 v.-59 r.

141

A. 1100, Mayo 7 P.

DE ECCLESIA CIDADELIE ET DE CURTIS
CXL

Era Mª Cª XXXª VIIIª et quot nonas maii. Orta fuit intentio inter iudicem Petrum Sancte Marie Cedadaelie et suas gentes, et de alia parte Iohannes presbiter Sancte Eulalie et suas gentes super decimas suas. Dicebat iudex Petrus quia erat sua directura Sancte Marie Cedadelie de Sancti et de Coussello, et dicebat Iohannes et sue uidelicet gentes quia non erat sic, set magis dicebat Iohannes presbiter quia non erat sic, quia erat sua directura decima Sancte Marine et de Amo, et de aqua leuada per illam enxebra de illo linare et de illo amenedo per illam enxebra illarum bauzarum per ipsam ad pronum, et super hanc altercationem deuenerunt inde ad rixam et uenerunt pro inde ad iudicium in concilio Ciniensis ante domnum Segeridum, coram bonorum hominum presentia, et iudicauit domnus Segeredus et boni homines quod exquirerent Vᵉ homines boni ambarum partium de ipsa terra nominatin Didacus Guimare et Martinus Arie et Froila Guimare et Rudericus Roderici atque Munio Iudeus sancti Iuliani de Coynbranis, qui exquisierent ueritatem ambarum partium, et diuiserunt illas ecclesias cum suis directuris et per suos terminos, quomodo uenit per ipsam ueredam de illa fraga de Causo et inde

ad illum fontem de Axe per ipsam ueredam ad quercum de Sancti et per illam Petram Longam de Apreciatorio per illum amenalem inter ambas aquas in prono, quomodo intrat in aquam de sub Portu Carrale et uadit in prono ad ipsum portum qui uenit de Leolfi et uadit per ipsam Lucentiam et uadit per medium de ipsis bauzis per medium ipsius castri de Sendani in directo Mammona maior ad illum portum de Equas et uadit ad Infesto per illas leiras de Salgarios, et uadit ad Petrozelas et torna per ipsa uereda Infesto ad illas Lamas et ad Petram Corzal quomodo intrat in aquam de Portezelo, et intrat in Mandeo, super istas exquisas exquisierunt illi homines boni et fecerunt ob inde hos placitos firmissimos inter se. Si ego iudex Petrus et uox mea mentiti fuerimus et quod in placito resonat non impleuerimus, pariamus post partem regis solidos C^m^ et quantum in calumniam miserit in duplo componat. Qui presentes fuerunt: Didacus ts., Martinus ts., Pelagii ts., Froila cf., Petrus qui notuit *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 59 r. y v.

142

Sin fecha, S. XI-XII

GENEALOGIA DOMNI [MARTINI] PLACENCII

Noticia uel inuentario filiorum et nepotum domni [Martini] Placentii qui uenit ad presura de morte de Inguinaria in terra de Curtis. Quorum hec sunt nomina. De ipso [Martino] Placentio nati sunt inter filios et filias V^e^, id est: domnus Petrus episcopus, Adelfius confessor, Vimara Martini, Argunda Martini, Mostacia Martini. De illis tribus non remansit filius neque semen, duorum uirorum et unius mulieris. De Uimara Martini natus est Uimara Martini episcopi et non habuit aliam generationem. De Argunda Martini et uiro suo Sando Trasmiriz nati sunt V^e^ filie pernominatas domna Aldena et non habuit filios; de domna Sesilli uenit domnus Guimara Aliulfiz et sue gentes; de domna Nanna nati sunt IIII^or^ filii: hec sunt numina eorum, Froila Petri, Iohannes Petri, Odoarius Petri, Fernandus Petri. Et sic inuentum est hoc.

Tumbo I, fol. 59 v.

143

A. 1200 P.

DE GUARGIAM ET DE CURTIS
CXLII

In Dei nomine. Ego Iohannes Pelagii ferrarius de Lugo qui sum naturalis de Mamua Sancte Eolalia de Curtis, uobis Pelagio filio de Sexuin suprino meo, uendo uobis hereditatem meam quam habeo in Guargam pro XII solidos et alias hereditates quas habeo in Mamua de Curtis cum omni uoce sua et cum omnibus pertinenciis suis, dono tibi ut habeas eas et dones ipsas hereditates pro anima mea et extrahas eas de pignore duorum solidorum. Similiter portionem sororis mee Azenda Pelagii quam ego habeo et teneo in iure dono tibi, et semen illius in aliquo tempore uenerit, detur ei sua hereditas, aut precium pro ea si ipsa uoluerit.

Era M[a] CC.XXX.VIII. Qui presentes fuerunt: Petrus netus ts., Menendus Petri ts., frater Iohannes Ribeira ts., frater Pelagius ts., frater Sebastianus ts.

Tumbo I, fol. 59 v.

144

Sin fecha (fragmento)

DIUISIO DE GUARGIA
CXLIII

Notum sit presentibus atque futuris quod dompnus Petrus Iohannis prior Superaddi fecit diuissionem hereditatum inter fratres utriusque domus de Guargae ita ut fratres de Guargia nullis temporibus non debent portum de Presela sicut diuidit per aquam de Luppamortua in uoce Sancte Eulalie excepto Guntiriz et linares si extraxerint illum usque proximum festum Sancti Iohannis Baptiste, sin autem fratres Beriarie extrahant eum et fratres Grangie execto pane de agro de Petra Maiore...

Tumbo I, fol. 59 v.

145

A. 1145, Marzo 1 P.

INCIPET LIBER DE KARTULIS DE HEREDITATIBUS ET POSSESSIONIBUS GRAUGIE GUARDIANES. PRIMA SERIES TESTAMENTI QUE COMES DOMNUS FERNANDUS ET DOMNUS UEREMUDUS FECERUNT

[Christus]. In nomine Domini Nostri Ihesu Christi et indiuidue trinitatis. Ego comes donnus Fernandus et frater meus Ueremudus Petri cum omni uoce nostra sancte Marie Superaddi et in presentia domni abbatis nomine Petri et sui conuentus et per auctoritatem imperatoris domni Hildefonsi et pro remedio animarum nostrarum facimus kartulam testamenti de nostra hereditate nomine Guargianes, que antiquitus fuit de eodem Superaddo, eam damus et concedimus, scilicet per terminos hoc est per illum caussum de Plaza, et inde per Siluam Rotundam, ac per Portum de centum casas et exinde per illum lumbum de Quintanis Donega, quomodo diuidit Quintana Donega inter grangias de Causso et Guargianes per campum etiam de Acxe et per Quercum de Santi ac per Penna de Cerua, atque donec percutit uel ferit ad illum amenetum et quomodo discursit ipsa aqua ad Portum de Equabus, ac exinda ad Mamonam Maiorem et inde ad illum salicem de Brainas, et inde ad petram Edrada et per illam antiquam de Daamundi et pergit inter Castrum et Santoni et quomodo se expartitur de castro de Farlan et inde inter Castellum et Codessosso et exinde inter ambas Herosas et pergit inter Sanctum Stephanum et Petram Maiorem et ferit ad bibitorium illum de Aranga. Ita damus et concedimus tam nos quam omnis posteritas nostra ut habeatis hereditates nominatas que iacent infra terminos istos, tam in montibus quam in uallibus, usque in finem seculi, iure hereditario, cautione firmatas, uos et omnis succedentes in iam dicto loco Deo militiam ferentes. Et si quis ex parte nostra uel aliena hoc memoriale et placabile factum ad dirrumpendum uenerit pariat uobis ipsam hereditatem dupplatam uel triplatam et regie indignationi mille morabetinos.

Facta karta testamenti sub era M^{a} C^{a}L^{a} XXX^{a} ⟨et III⟩ et quotum kalendas marcii, in tempore quando fuit imperator in Sibiliam et in Corduban destruere gentem sarracenorum. Filius eius Sancius rex in Castella. Alius filius eius Fernandus rex in Gallecia, dominante ea comite domno Fernando; in Compostella archiepiscopus Petrus Helie. Ego comes

donnus Fernandus una cum iermano meo Veremudo Petri et cum tota uoce nostra in hoc testamento manus nostras roboramus. Ego donnus Gundisaluus Fernandi cf., Comitissa donna Luppa cf., Iohannes Roderici cf., Gundissaluus cf., Gundissaluus Adefonsi cf., Abbas Petrus cf., Petrus Goterri cf. et ts., Fortunus Ueremudi cf. et ts., Froila Atanci cf. et ts., Fernandus Iacobensis et monachus indignus scripsit.

Tumbo I, fol. 60 r. y v.

146

A. 1157, Abril 14 P.

KARTULA IIª DIFINITIONE INTER ABBATEM ILDEFONSUM ET SUPERADDI

[Christus]. Sub Christi nomine et indiuidue Trinitatis Patris et Filii et Spiritus Sancti amen. Orta fuit intentio inter fratres Superaddi et abbatem Ildefonsum et suas gentes super suas hereditates, que iacent circa Sanctam Eulaliam de Curtis, unde deuenerunt in presentiam comitis donni Gundisalui et laudauit inter eos ut boni homines ipsius terre uenissent, qui ueritatem inter eos exquississent, nominati prior Lucius de Mosonci, et Didacus Sancius frater, Martinus presbiter de Rouordeli, Munio presbiter de Curtis, Suarius Petri et Munio iudeus Sancti Iuliani, Iohannes Roderici et Petrus Muninci filii Sancte Eulalie, Pelagius Nuniz de Uestremir, et isti nouem iurauerunt inter eos ueritatem, ut ueritatem inter eos exquirerent. Et uicarios inter eos per manus ipsius comitis, Petrus abbas Cineris et Gundissaluus Aldefonsus de Maiale et Petrus Nuniz de Saltu, per quos ista completa esset exquisitio. Et per istos exquisitores atque rectores diuiserunt inter se ipsas contenciosas hereditates, id est, Uillarulio cum suis terminis per medium, et Mera medium de Superaddo et medium de Sancta Eulalia, et pro ipsa medietate Sancte Eulalie dederunt ipsi fratres abbati Hildefonso et suis gentibus alias suas hereditates que iacent iuxta Sanctam Eulaliam, nominatin casalem de Frauegas cum sua hereditate et habeant fratres Superaddi semper illam hereditatem Carril de Iaurino ad Guardianem et casal de Mexidi cum sua hereditate et IIIIª de uno pomare in Couas, quod fuit de Munio Rabo et unum casale in uilla Placenti mediano cum sua hereditate et duas partes de alio qui fuit de Froilla Pelaici cum omni sua hereditate,

De Guardiane peruenit medietas Superaddo et aliam IIII dedit ipsis fratribus abbas Martinus et calumniabat eam eis abbas Hildefonsus cum suis gentibus et pro Gonteriz quem ei abbati fratres contensabant, descontensauerunt eum fratres abbati et uoci eius, et abbas ipse cum uoce sua descontensauit fratribus illam IIII[a] de Guardiane. Et de ecclesia Sancti Georgii de Guardiane medietas Superaddi et medietas Sancte Eulalie, et miserunt inter se terminos quos nullatenus ulla earum uocum pretereant, nominatos per aquam de Presela, quomodo intrat in Lupamortua et inde per illam braneam que descendit ad ipsam aquam inter Quintanan Donegan et Uilarulio et inde per ipsam aquam Infesto usque ad portum de Castro de Uillarulio, et inde per ipsam antiquam que egreditur de Castro et ferit in aquam et exit de aqva et ferit in terminos de Causo et inde ad quercum de inforcato et inde per ipsam ueredam usque ad causum qui est inter Sanctam Marinam et uillare de Santi, et exinde ad aquam leuantem, scilicet sicut descendit ipsa aqua et intrat in aquam de Portucarrale et inde quomodo intrat aqua de Portucarrale in aquam de Placenti et de Sendani, et inde ad Petram de Lepore et exit in ipsam ueredam que egreditur de Sancto Iohanne et uadit ad ipsum portum de Presela in quo superius incoauimus. Et infra terminos istos uox Superaddi non debet intrare nisi pro uoce mortuorum, que pertineat Superaddo, aut causa conuersionis alicuius, et he supradicti due cause tantum in uita ipsius abbatis Ildefonsi. Nam post mortem eius si quis eis hereditatem qualicumque causa dederit, recipiant. Et notandum quia siue in uita ipsius abbatis, siue post mortem eius, si ibi uox Superaddi adeptam fuerit hereditatem in quantum uox Sancte Eolalie eis supradictos terminos integrare potuerit, debet uox Superaddi reintegrare et recipere. Si quis de nobis uel de subsequentibus tam ausus fuerit ut hanc seriem scripture irrumpere uoluerit, regie parti pariat mille solidos et sicut resonat in uestro priuilegio a romana ecclesia fiat exconmunicatus et cum Datan et Abiron in inferno damnatus et duplet quod temptauerit tam Superaddi uoci quam Sancte Eulalie.

Facta scripture inter Superaddi uoce et Sancte Eulalie era Millessima C[a] LXXXX[a] V[a] et quot XVIII[o] kalendas maii. Imperante imperante *(sic)* Aldefonso in Ispania cum duobus filiis regibus: domno Sancio et domno Fernando. Archiepiscopus domnus Martinus Compostellane sedis. Comes domnus Gundissaluus dominante Traua et Aranga. Domnus Uermudus et filius eius domnus Fernandus in Calamauco. Tempore illo Superaddi abbas bone memorie domnus Egidius. Prior domnus Petrus cf.

Abbas Petrus Cineris cf., Gondissaluus Alfonsus cf., Petrus Moninci de Saltu cf., Martinus presbiter Rouordeli cf., Didacus Sancii frater cf., Iohannes Didaci cf., Sancius Petri cf., Suarius Petri fratres Superaddi cf.

Prior Lucius Mosonci ts., Abbas Ildefonsi Curtis ts., Frater eius Rodericus Moninci ts., Iohannes Roderici de Couis ts., Pelagius Muniz de Uestremir ts., Munio presbiter de Curtis ts., Qui presentes fuerunt: Munio ts., Petrus ts., Iohannes ts.

Tumbo I, fols. 60 v.-61 r.

147

A. 1169, Noviembre 1 P.

III KARTA DE TEXEIRO QUAM FECIT FRATER PETRUS FRANCUS

[Christus]. Sub Christi nomine et indiuidue Trinitatis Patris et Filii et Spiritus Sancti, amen. In Dei nomine ego Petrus Francus et uxor mea Exemena Martini et omnis uox nostra, uobis abbati domno Egidio Superaddi et omni uestro conuentui uel uoci uestre in domino Deo eternam salutem, amen. Placuit nobis atque conuenit nullo cogente, set propria nobis accessit uoluntate, ut faceremus uobis supradictis uel uoci uestre cartam uenditionis de hereditate nostra propria quam habeo ego Petrus Francus de patre meo, in loco dicto Texario, uendo ibi uobis meam porcionem integram et de meis fratribus, scilicet Roderico Pelagii et de Munio Pelagii et Sancia Pelagii et Marina Pelagii, uendo uobis istas portiones integras per suos terminos et locos antiquos, cum omni sua directura, et accepi de uobis precium scilicet quod mihi bene complacuit, VIII° solidos de forti moneta et in roboratione unum caseum, et de ipso precio apud nos nichil remansit in debitum, ita ut ab hac die et tempore de iure nostro sit ablata et in uestro iure sit tradita et confirmata, ut habeatis et possideatis uos et omnis posteritas uestra euo perhenni, secula cuncta, amen. Quod si aliquis de parte nostra uel extranea uenerit et hanc cartam infringere uoluerit, pariat uobis uel supradicte uoci uestre illam hereditatem duplatam uel triplatam et insuper C^{m} solidos.

Facta karta uenditionis in era M^{a} CC^{a}VII et quot die omnium sanctorum. Regnante domno rege Fernando in Legione et Gallecia. Comes domnus R. senior in Monteroso et in aliis. Gomez Gundisalui dominante in Trastamar et in Faro. Petrus Munionis in Aranga. Ego Petrus Francus et omnis uox mea uobis supradictis et omni uoci uestre in hac carta manus nostras *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Iohannes ts., Munio ts.

Tumbo I, fol. 61 r. y v.

148

A. 1152?

DE ORGIAES

In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti, amen. In Dei nomine et in remissione peccatorum meorum. Ego Martinus abbas, uobis domno Egidio Sancte Marie Superaddi monasterii abbati, facio kartam donationis una et fratribus eiusdem loci de medio de illo agro qui uocatur Oriaes, cum omni sua plantatione sicut ibi est. Si quis autem homo de parte mea uel extranea uenerit et hanc scripturam frangere uoluerit, in primis sit excommunicatus et maledictus et cum Datan in inferno sepultus, et pariat uobis supradictis ipsam hereditatem in duplum, insuper in parte regia D. solidos.

Facta karta sub era *(con letra siglo XVIII)* M^a^C^a^LXXXX^a^.

Tumbo I, fol. 61 v.

Al margen: *Tumbo antiguo folio 62 tiene era 1090, pero debe ser era 1190.* En éste pone 1190 sobre borrado,; la corrección debió hacerse después de la nota, pues en esta fecha era abad de Sobrado Egidio.

149

A. 1161, Julio 15 P.

DE GUARIAM, KARTA DE GODINA PELAGII

[Christus]. Inter cetera uirtutum et misericordie opera helemosinam precipue comendatur, Domino attestante qui ait: «Sicut aqua extinguit ignem ita helemosina extinguit peccatum». Et in alio loco: «Date helemosinam, et omnia munda sit uobis». Ea propter ego Godina Pelagii et omnis uox mea facio kartam testacionis Deo et beate Marie et uobis domno Egidio Dei gratia Superaddi abbati, priori domno Martinno et omni conuentui eiusdem monasterii, de mea hereditate quam habeo de sucessione et auiorum et parentum meorum, et de ganantia, uel de quanto ibi habuit

pater meus, quomodo diuidit per Rodarium usque ad Couam de Serpe, do et concedo supradictis quantam hereditatem infra istos terminos habeo, meam portionem integram quantum mihi conuenit inter meos germanos et est una quinta pro anima mea et remissione peccatorum meorum, et semper illi qui in monasterio fuerint pro me orent, quia tale inde accipio precium, do et concedo ut habeant in secula cuncta, amen, atque possideant, et etiam ita illam heredita do pro animabus patris et matris mee sicut pro me. Quod si aliquis de parte mea uel de extranea uenerit et hanc attestationem infringere uoluerit, in primis sit excommunicatus et maledictus sicut in uestro priuilegio romano sonat, et pariat uobis supradictis uel uoci uestre illas hereditates duplatas uel triplatas in tali similiter loco et in super mille solidos. Ego Godina Pelagii et omnis uox mea, uobis senioribus domno Fernando Superaddi et omni uoci uestre in hanc testationem manus meas *[sig.]*.

Facta karta testationis sub era Mª CLXXXX^{a} VIIII et quot XVIII kalendas augustas. Regnante domno rege Fernando in Legione et Gallecia. Comes donnus Gundisaluus dominante in Monteroso et in Traua. Archiepiscopus Compostelle Fernandus. Ego Godina Pelagii et omnis uox mea, uobis senioribus Superaddi in hac karta manus meas roboro *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Iohannes, Munio ts., Fernandinus scripsit.

Tumbo I, fols. 61 v.-62 r.

150

A. 1161, Julio 15 P.

DE GUARIAM

Inter cetera uirtutum et misericordie opera helemosina precipue commendatur, domino attestante qui ait: «Sicut aqua extinguit ignem ita helemosinam extinguit peccatum». Ea propter ego Onega Pelaizi et omnis uox mea facio cartam testationis Deo et Sancte Marie et donno Egidio Dei gratia Superaddi abbati, priori donno Martinno et omni conuentui de hereditate mea propria quam de auulorum et parentum meorum et de ganancia de patre et matre mea habeo in predictis locis Guardianem et Texarium do uobis supradictis meam portionem integram in istis duobus uillaris quantum michi conuenit inter meos germanos cum omni sua

directura ut habeatis et possideatis uos et omnis uox uestra in secula cuncta, amen; do pro anima mea et remissionem peccatorum meorum atque patris et matris mee, et ut semper pro nobis oretis, quia tale inde accipio precium. Quod si aliquit de parte mea uel de extranea uenerit et hanc testationem infringere uoluerit, in primis sit excomunatus et maledictus sicut in uestro romano priuilegio sonat, et pariat uobis supradictis uel uoci uestre illas hereditates duplatas uel triplatas in tali simili loco et insuper D solidos.

Facta karta testacionis sub era MCLX^{L} VIIII et quot XVIII kalendas augustas. Regnante rege domno Fernando in Legione et in Gallecia. Comes domnus Gundisaluus senior in Monteroso et in Traua. Archiepiscopus Compostelle Fernandus. Ego Onega Pelaiz et omnis uox mea uobis senioribus Superaddi et omni uoci uestre in hanc cartam manus meas *[sig.]*, Qui presentes fuerunt; Petrus ts., Iohannes ts., Munio ts., Pelagius qui notuit *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 62 r. y v.

151

A. 1155, Abril 15 P.

DE GU[A]RDRANI

[Christus]. Sub Christi nomine. Ego abbas Martinus Pelagii et Rudericus Pelagii et Munio Pelagii et Godina Pelagii et Onega Pelagii et Santia Pelagii et Gundisaluus Illdefonsi et soror mea Santia Illdefonsi et uiro suo Munio Gallico et omnis uoci nostre tibi abbas domni Gidii et omni conuentu Sancte Marie de Superaddi, tam presenti quam futuro facimus cartam donationis et confirmationis et textum firmitatis de nostra hereditate que habemus uel habere debuimus de abiorum et parentorum nostrorum in Gardiani predicto loco, damus inde quartam partem integram cum omni sua directura ad Superaddi pro animabus nostris et parentorum nostrorum ut de hac die in antea maneat iure perpetuo ad predicto monasterio pro uictu et uestitum et helemosinas pauperum et lumen ecclesiarum, ut particeps essemus in orationibus et benefitiis eiusdem loci usque in sempiternum et hoc nostrum factum semper maneat firmum euo perhenni secula cuncta. Ita ut de hac die et tempore de iuri nostro sit abrasa et in uestro dominio tradita atque confirmata, abeatis eam

hereditatem firmiter uos et omnis posteritas uestra. Si quid tamen quod fieri non credo aliquid de parte nostra uel de extranea quid hoc nostrum factum irrumpere temptauerit, iram Dei omnipotentis incurrat et cum Iuda Domini traditore abeat participium et quantum in calumpnia miserit in duplo uel triplo componat, et insuper pariat ad uocem monasterio D. solidos.

Facta carta donationis et confirmationis et testamentum firmitatis, sub era MCLX[L] III et quot XVII kalendas maii. Nos iam supranominatis in hac carta quod fieri iussimus, manus nostras roboramus *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Martinus ts., Abbas Petrus de Cinis confirma, Didacus Santii confirma, p[r]ior Luzu confirma, abbate Adefonsus confirma, Pelagius qui notuit *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 62 v.

152

A. 1167, Julio 31 P.

DE MONTIBUS

[Christus]. In nomine Domini nostri Ihesu Christi amen. Ego Erus Munionionis uxorque mea Urraca Munionis cum omnibus liberis nostris, uedelicet Osorius, Rudericus, Froila, Nuno, Petrus aliusque Petrus, Fernandus, Adosinda et omnis uox nostra, uobis abbati domno Egidio Superaddi omnique conuentui presenti et futuro eiudem loci, facimus cartam uenditionis firmissimam in perpetuum ualituram, de omni h[er]editate nostra quam habemus infra terminos istos, uidelicet per siluan Rotundam et per collem Corioli et per bibitorium de Aranga, et per Uermenconem et inde ad castrum quod dicitur de Barbatis, et inde ad Portum inter Uincentium et Negrillem et inde ad riuulum Malum, et inde ad riuulum Sicum et per illas mamuas de Sancta Marina et inde ad illam Petram de domno Ueremundo, et per ecclesiam de Auellanedo et per ecclesiam de Sancta Eolalia, et per Caussum et per Langonan Pantonariam, quomodo uadit ad inceptam Siluam Rotundam, tam comparatione quam ganantie siue illam quam habemus ex parte abiorum nostrorum. Damus itaque eam uobis pro precio scilicet unam equam obtimam apreciatam XVIII morabitinos, et pro alio maiori precio ut partem habeamus uestrarum orationum et omnium beneficiorum ante Dominum. Si quis igitur de

nostro genere uel de alieno contram hanc cartam irrumpere temptauerit iram Dei omnipotentis cum regia indignatione incurrat et pro temerario ausu parti nostre uel uoci C. morabitinos persoluat et quot inuaserit in quadruplum reddat et hec carta semper maneat inconuulsa.

Facta carta aput Superaddum pridie kalendas augusti, era MCCV. Nos supranominatis iam dictis in hac carta quam facere mandauimus propriis cum manibus *[signa]*. Testium presentium nomina sunt hec; Petrus ts., Iohannes ts., Pelagius ts., Nuno Suarii confirma, Rudericus Suarii cf., Petrus Martini cf., Dominicus translauit.

Tumbo I, fols. 62 v.-63 r.

153

A. 1157, Junio 1 P.

DE TEXIRO ET DE UILLARINO

[Christus]. In nomine sancte et indiuidue Trinitatis Patris et Filii et Sancti, amen. Ego Herus Moninionis et omnis uox mea, uobis domno Egidio abbati, priori domno Petro omnique conuentui in domino Deo eternam salutem, amen. Placuit michi propria mente et spontanea uoluntate, nullo quoque indigente, ut facerem uobis cartam de hereditate mea propria uenditionis quam habeo de successione auiorum uel parentum meorum in loco predicto Texario, est illa hereditas nominata Uilarino, uendo uobis supradictis fratribus ego Ero Munnici uel uox mea tertiam de illa nominata heditate de Uillarino integram per ubi illam potueritis inuenire cum omni sua directura et per terminos nominatos de parte de ecclesia de Texario per illum ualem et fer in prono in illo carrazedo retro cassam de Dael parte per rego quod extremat de Uestrario Froilaz de Feruentias et accepi de uobis pretium quod michi bene conplacuit, nominatim unum pultrum preciatum in uno marco de plata, et de ipso precio aput nos nichil remansit in debito, ita ut hodie de iuri nostro abrasa et in uestro iure et dominio sit tradita atque confirmata in secula cuncta amen. Si aliquis quod fieri non credo de parte mea uel de extranea uenerit et hanc infringere uoluerit, in primis sit maledictus et excomunicatus et pariat ipsam hereditatem duplatam uel triplatam in tali simili loco et insuper C. solidos.

Facta carta uinditionis sub era I.C. LXXXXV kalendas iunii. Imperante imperatore Ildefonso in Legione et in Toleto, filius eius Fernandus rex in Galecia. Comes Rudericus in Monteroso. Comes Gundisaluus senior in Traua et in Aranga. Martinus archiepiscopus Conpostellane sedis. Ego Ero Munnici et omnis uox mea uobis supradictis in hanc cartam manus meas *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Iohannes ts., Pelagius ts., abbas Martinus de Bandoga confirma, frater eius Petrus francus confirma, Martinus presbiter Rouordeli confirma. Dominicus monacus, Dei et abbati Simon notauit hec *[Sig.]*.

Tumbo I, fol. 63 r.

154

A. 1190, Mayo 7 P.

KARTA DE MONTIBUS ET NU[N]O HERI

Era I.CC.XX.VIII et quot nonas maii. Ego Nuno Heri una cum filiis et filiabus meis dono Deo et beate Marie quantum habeo uel habere in montibus Superaddi ex parte patris mei Hero Muninci, et ego Petrus Heri quantum habeo ex parte patris et matris et nos Fernandus Heri et Petrus Heri damus portiones nostras in montibus illis et nos filii Roderici Heri, Petrus Roderici de Pigara et Petrus Roderici de Saamir, damus totam portionem nostram in predictis montibus, et ego Arias Pelagii nepos Heri Muninci dono portionem meam. Facta donatione in Constantin. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Sebestianus ts., Iohannes ts., Fernandus ts., Rodericus Pelagii confirma, Rudericus Munionis cf., Sebastianus Roderici confirma. Nos supradicti omnes hoc scriptum roboramus *[sig.]*. Dominicus qualiscumque monacus notauit hec.

Tumbo I, fol. 63 r. y v.

155

A. 1160, Noviembre 18 P.

KARTULA DE CASA DE SANCHIO

[Christus]. In nomine sancte et indiuidue Trinitatis Pater et Filius et Spiritus Sanctus. Ego Petrus Muninci fatio kartam donationis et textum firmitatis Deo et beate Marie et uobis abbati domno Egidio Superaddi omni-

que uestro conuentui, tam presenti quam futuro, de hereditate mea quam habeo de patre Munio Pelazi pro remedio anime mee et parentum meorum et ipsa hereditas uocatur Casar de Sancho et Eio Muninci similiter facis de portione sua aditio uobis ad obitum meum totam meam porcionem integra que michi conuenit in toto termino de Guardane ubicumque eam inuenerit, et sciendum est quod pater meus ganauit portionem de Ueremundus de Cidadela presbiter et portione de abbate Didacus de Suandres per prio suo abbate et per se tertia integra cum suos germanos et alia tertia de Ueremundus, alia tertia de abbate Didacus. Ego enim promitto me semper erga uos esse humilis et obediens quasi unus ex familiaribus uestris et uos sitis michi in auxilium pposse ut et uobis conmodum uisum fuerit. Si quis uero ex parte mea uel extranea contra hanc cartam ad irrumpendum uenerit, in primis sit maledictus et excomunicatus et pariat uobis illam hereditatem duplatam in tali simili loco, et regie partis C. solidos.

Facta carta testamenti sub era M^{a}C^{a}LXXXX^{a}VIII^{a} et quot XIIII kalendas decembris. Regnante rege domno Fernando in Legione et in Galletia, tempore quo mortus est comes domnus Gundisaluus. In Conpostella electus domnus Fe⟨r⟩nandus cognomento Curialis. Martinus ts., Petrus ts., Pelagius ts., Iohannes cf., Martinus cf., Pelagius cf.

Tumbo I, fol. 63 v.

156

A. 1189, Septiembre 1 P.

KARTA DE GARIAN ET DE MONTIBUS

[Christus]. In nomine sancte et indiuidue Trinitatis Pater et Filius et Spiritus Sanctus, amen. Ea que uenduntur aut donantur auctoritate bonorum hominum et litteris confirmantur. Quo circa nos Iohannes Martini et Stepanus Martini et alius Iohannes Martini et omnis uox nostra uobis abbati domno Fernando cenobii Sancte Marie Superaddi omnique conuentui eiusdem loci presentibus et futuris. In simul facimus cartam uenditionis de nostra hereditate quam habemus uel habere debemus infra terminos de Superaddo et est pernominata medietate de hereditate que fuit de auia nostra Guntina Ruderici medietate, et nos habemus eam de matre nostra Guntina Ozorici, et iam habetis illam prefatam hereditatem pro

nostro germano Uilielmus Martini et nos modo confirmamus et concedimus eam uobis et adhuc recepimus inde precium de uobis solidos XX[ti], et in robore unum arietem, quod utrisque partibus satis conplacuit, et dotum conpletum est. Deinceps habeatis eam firmiter et faciatis de ea totam uestram uoluntatem in secula seculorum. Si auten aliquis de nostra parte uel de extranea contra hoc nostrum placabilem ad irrumpendum uenerit uel nos uenerimus, quisquis fuerit sit maledictus et excomunicatus et cum diabolis habeat participium in inferno, et in quadruplum componat, quantum comptemsam miserit, et pro auso temerario solidos CC exsoluat, et hoc nostrum factum maneat firmum.

Facta kartula donationis seu uenditionis in era M[a]CC[a]XX[a]VII et quot kalendas septembris. Nos superius nominati in hanc kartulam manus nostras roboramus *[sig.]*, Qui presentes fuerunt: Fernandus Fernandi cf., Rudericus Martini cf., Petrus Suarici cf., Mauram cf., Iohannes ts., Petrus ts., Munio ts., Dominicus qui notuit *[sig.]*.

Tumbo I, fols. 63 v.-64 r.

157

A. 1189, Junio 11 P.

KARTA DE HEROSA ET ALIIS HEREDITATIBUS IN MONTIBUS

[Christus]. Ad oc rei ordo describitur ut ueritas in posterum clarius pateat. Idcirco ego Petrus Pelagii cognomento Pernas una cum filiis meis quam habeo de Urraca Iohannis filia de Iohanne Pelaci, scilicet Iohanne Petri, Maria Petri et alia Maria Petri, Urraca Petri et omnis uox nostra, uobis abbati domno Fernando monasterii Sancte Marie Superaddi et omni conuentui eiusdem loci presentibus et futuris. In simul facimus textum scripture firmitatis et kartulam uenditionis de medietate de hereditate de Guntina Ruderici que est infra terminos Superaddi, scilicet in Erosa et in Makis uel ubi eam inueneritis hereditate de Romano Didaci et nos habemus eam ex parte auii nostri Iohanne Pelagii, et Iohanne Pelaizi, habuit eam de auia sua Guntina Ruderici filia de Ruderico Romani, et accepimus pro ea precium de uobis solidos XL[a] monete Turonensis, et in robore duos caseos, quod nobis et uobis bene conplacuit, et totum completum est. Deinceps habeatis eas firmiter et faciatis de eas totam uestram uoluntatem euo perhenni et seculo. Si autem aliaquis ex nostra

parte uel extranea contra hoc nostrum factum irrumpere temptauerit, quisquis fuerit sit maledictus et excomunicatus et in quadruplum componat quantum in comtempsam miserit et pro temerario ausu solidos DC^{os} exsoluat et hoc nostrum factum maneat firmum.

Facta kartula uendicionis in era $M^aCC^aXX^aVII^a$ et quot III° idus iunii. Nos supranominati in hoc scriptum manus nostras roboramus. Qui presentes fuerunt: Iohannes ts., Petrus ts., Munio Ouequiti cf. et est debitor ut ita fiant, Pelagius ts., Frater Pelagius Iohannes cf., Frater Petrus Munionici cf., Dominicus qui notuit *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 64 r. y v.

158

A. 1164, Noviembre 11 P.

KARTA DE HEROSA

In nomine sancte et indiuidue Trinitatis, Patris et Filii et Spiritus Sancti, amen. Ego Guntrode Didaci cum filio meo Ruderico Nunici et omn⟨i⟩s uoci nostre damus medietate de hereditate que fuit de Ramano Didaci, que habemus in Erosa cum omni sua directura pro remedio animarum nostrarum et parentumque nostrorum tam precedentium quam sequentium Deo omnipotenti et beate Marie semper uirginis ceterisque sanctis quorum reliquie recondite manent in monasterio de Superaddo ut partem habeamus in eius beneficio que ibi reddunt Deo, et hoc nostrum factum maneat senper firmum euo perenni secula cuncta, amen.

Era $M^aCC^aII^a$ et quot III° idus nouenber.

Tumbo I, fol. 64 v.

159

A. 1164, Noviembre 11 P.

KARTA DE ARANGA ET ALII HEREDITATIBUS DE MONTIBUS

Ea que uenduntur aut donantur uel contramitantur, nec posteris obliuioni tradantur pro memoria temporum litteris asignantur. Iccirco ego Pelagius Didaci una cum mea gens et omnis uoci nostre facimus

kartulam uenditionis et confirmationis uobis patri domno Egidio Superaddi abbati ceterisque monachis ibidem presentibus et futuris de hereditate nostra propria quem habemus uel habere debemus de abolentia seu de ganantia aut de comparantia in terminos Superaddi, territorio Aranga, discurrente fluuio Mandeo, et habet iacentia ipsa hereditas inter ponte que uocant Ambasmestas et turrem Arangam loco predicto ubi uocitant Heerosa et est pernominata portione de ipso uillare de Erosa cum omni sua directura huc utraque et illuc intus et foris medietate integra per suis terminis locis antiquis per ubi eam inueneritis usque ad granum sinapis, damus atque concedimus uobis eam hereditatem ut habeatis et possideatis eam, uendatis et donetis et omne uelle uestrum de ea faciatis; pro qua accepimus de uobis pretium placabilem, scilicet, tres uacas obtimas cum filios, uos dedistis et nos recipimus, quod nobis et uobis satis complacuit, et de pretium aput nos nichil remansit in debitum, sed totum copletum est; et alia medietate de ipsa presente hereditate est de Hero Munici et de suas gentes et dedit nobis ea cum alia hereditate que ibi iacet de uoce uxoris sui Orraca Munnici, circa illam que dedit nobis pro precio, scilicet, VII uaccas obtimas, et ipse Hero Muninci obtinebat eam hereditatem uir sui siue alio herede. Et hoc nostrum factum seper maneat firmum.

Era MCCII, III idus nouember. Dominicus qui notuit *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 64 v.

160

A. 1182, Diciembre 1 P.

KARTA DE HEROSA

Sub Christi nomine. Ego Petrus Fortunii cognomento Furtado et omni uoci mee facio kartam donationis et textum scripture firmitatis Deo omnipotenti et beate Marie semper uirginis ceterisque sanctis, quorum reliquie recondite maneant in monasterio Superaddo et abbati domno Hereberte et omnium fratrum eiusdem loci, tam presenti quam futuri de hereditate mea propria quam ego hodie habeo uel habere debeo in Herosa de Hero Muninci et in Herosa dos cotos et in Rouoredo scuro tam mea parte quomodo de fratris mei ac de propinquis meis do eam integram cum suis directuris intus et foris quantum ad prestitum est hominis pro remedio anime mee et parentum meorum ut ab hac die et deinceps

maneat ad predicto monasterio iure perpetuo in secula cuncta amen; et hoc nostrum factum maneat semper firmum eue perhenni. Si quis igitur de meo genere uel de alieno hoc nostrum factum infringere temptauerit, in primis sit maledictus et excomunicatus et cum Iuda domini traditore in inferno cruciatus et insuper pariat ad predicto monasterio CCC solidos et quantum in calumpnia miserit in duplo persoluat.

Facta kartula donationis et confirmationis era M.CC^{a}XX^{a} et quot kalendas decembris. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Iohannes Ribeira cf. Ego Petrus Fortunii et omni uoci mee in hac carta donationis quod fieri iussi manus roboro *[sig.]*, Martinus ts., Petrus Martini cf., Iohanne Caluo cf., Garcia Muniz cf., Dominicus qui notuit *[sig.]*.

Tumbo I, fols. 64 v.-65 r.

161

Sin fecha, S. XII[1]

KARTA DE HEROSA

Ego Iohanne Muninci filio de Gudina Didaci et de Munio Faber dono atque concedo pro remedio anime per carta testamenti tota portione integra quo michi conuenit de mater et de pater meus de tota mea hereditate et est pernominata medietate et alia medietate est de frater meus Petrus Furtadus et est pernominata in Herosa et in alia Erosa et in Rouoredo et in uilia Uxi cum sua directura, et hec nostrum factum semper sit firmum. Ego iam dicto in hanc kartulam manus meas *[sig.]*. Dominicus qui notuit.

Tumbo I, fol. 65 r.

162

A. 1182, Agosto 13 P.

KARTA DE HEREDITATES QUE IACENT INTER RIUULOS MANDEU ET MERA

In Dei nomine. Ego Pelagio Martinci simul cum Pelagio Guterrizi et uoci nostre uobis donnus Unbertus abbas, una cum collegio monacorum que sunt in cenobio sancte Marie Superaddi. Placuit nobis bone pacis

[1] Ver documento de 1-XII-1182, que es una donación de Petro Fortunio, llamado Furtado, al Monasterio, y éste es el hermano de Juan Munici. El escriba es el mismo en los dos documentos.

uoluntas, nullius quoquegentis imperio nec suadentis articulo, set propria nobis accessit uoluntas ut faceremus uobis iam superius dictis kartulam uenditionis de hereditatem nostram propriam que habemus de abiorum et parentorum nostrorum, et est ipsa hereditate in territorio Superaddi inter duos riuulos Magdea *(sic)* et Mera nuncupata Aunes, pro quo accepimus de uos precio, uno boue apreciato in XX[ti] solidos et XV[ci] solidos de denearios et damus uobis de ip⟨s⟩a hereditate media parte integra cum omnibus suis directuris utraque et illuc cum omni excessu et recessu, intus et foris quomodo nos ea obtinuimus et antecessores nostri, uel obtinere debuerant, sic ea uobis damus per suos terminis et locis antiquis, ita ut de hodie die et tempore de iuri nostro abrasa et in uestro iure et dominio sit tradita atque confirmata, euo perhenni secula cuncta. Si quis tamen quod fieri non credimus uenerit uel uenerimus, qui hanc kartam infringere temptauerit, quisquis ille fuerit, in primis sit ille maledictus, et a parte Dei segregatus et cum Iuda Domini traditore anatema maranata luat penam in eterna damnatione et cum Datan et Abiron yatus terre absorbeatur, et quod inquietauerit duplet uobis, uel qui uocem uestram pulsauerit, insuper CC solidos paccatos et si contempserit dupplet.

Facta kartula uenditionis in era M[a] CC XX[a] et quotum idus augusti, in tempore regis Fernandi. In sede Sancti Iacobi Petrus Suarii archiepiscopus. Comes Gomez Gundissalui. Archidiaconus Petrus Uele, in Decaleuse Petrus Gunzaluiz. Ego Pelagius Martini et Pelagius Goterriz et uox nostra, uobis superius nominati in hac carta quod fieri iussimus manus nostras roboramus. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Iohannes ts., Pelagius ts. *[signa]*.

Tumbo I, fol. 65 r. y v.

163

A. 1189, Febrero 4 P.

KARTA DE UILLAR DE AUNES

[Christus]. Sub Christi nomini. Nos nominati in hoc scriptum facimus cartam testationis et donationis et uenditionis Dei et Sancte Marie Superaddi et uobis abbati domno Fernando et omni cunuentui eiusdem loci presentibus et futuris. In primis ego Suarius Moninci uendo uobis meam por-

cionem de uillar de Aunes pro solidos V. ⟨I⟩tem et nos Marina Moninci et Urraca Moninci in simul damus porciones de uillare de Aunes ob remedium animarum nostrarum.

Item ego Marina Uelasqui et de mea sorore et de filiis de Pelagio Monogo: Maria Pelagii et Marina Pelagii in simul damus et concedimus uobis porciones nostras pro una sagia uiada optima.

DE AUNES

Item, ego Pelagius Froile similiter dono meam porcionem pro una capra bona.

Item, ego Suarius Latro dono uobis meam porcionem integram pro mea anima.

Item, ego Martinus Boqech et Petrus Zoyla insimil damus uobis nostras porciones integras pro VII denariis et pro remedio animarum nostrarum, et est porcio nominata II^{as} partes de una septima. Item, ego Froila Petri et uxor mea Gon⟨t⟩rode Osoriz, damus omnis nostras portiones de Augines et de Soline pro una capra. Item, ego Petrus Martini filius Martini Suarii dono porcionem integram de patre meo pro I^{o} quartum de centeno, de uillare de Aunes ut habeatis in secula seculorum. Et si aliquid ex nostra progenie uel extranea hoc nostrum placcabile factum irrumpere temptauerit, quisquis fuerit sit maledictus et pariat in dupplum quod in comtempsam miserit et pro ausu terre solidos CC^{os}.

Facta karta sub era M^{a}CC^{a}XX^{a}VII^{a} et quot IIe nonas februarii. Nos superius nominati in hac carta manus nostras roboramus. Item, in eodem loco aliud casale de Superaddo quod fuit de domno Suario Menendi.

Tumbo I, fols. 65 v.-66 r.

164

A. 1160, Septiembre 9 P.

KARTA DE TOIN IUXTA TEXARIO

[Christus]. Inter cetera uirtutum opera helemosina precipue commendatur, Domino attestante qui ait: «Date helemosinam et ecce omnia munda sint uobis», et iterum: «Sicut aqua extinguit ignem, ita helemosina extinguit peccatum». Ea propter ego Pelagius Suarii de Rouoredo, una cum auunculo meo Didaco Monionis, facimus cartam donationis et textum firmitates Deo et beate Marie et uobis abbati domno Egidio Superaddi et

omni uestro conuentui, tam presenti quam futuro, de hereditate nostra propria quam habemus de successione auorum nostrorum pro remedio animarum nostrarum et parentum nostrorum, et ipsa hereditas iacet iuxta Taxarium, nominata Toyn, et de ipsa hereditate damus inde dimidiam partem et aliam dimidiam remanet ⟨co⟩heredibus nostris. Damus igitur et concedimus eam per suos terminos et locis antiquis, id est per ipsam aquam de Toyn, quomodo currit et intrat in Meram et de alia parte per illum uallem qui exit in Lama de Tayxario, iuxta Castrum, et inde ad pontem de petra decen kasis. Si quis uero ex parte nostra uel extranea hanc cartam nostram infringere uoluerit, in primis sit excommunicatus et maledictus et cum Datan et Abiron in inferno dammnatus, et pariat uobis senioribus Superaddi uel uoci uestre ipsam hereditatem duplatam in tali simili loco et in parte regis C^{m} solidus.

Facta karta testamenti sub era $M^{a}C^{a}LX^{La}VIII^{a}$ et quot V idus septembris. Regnante rege domno Fernando in Legione et Galletia. Comes domnus Gundisaluus senior in Monteroso, in Traua et in Aranga. In Compostella electus Fernandus Curiale. Ego Pelagius Suariz et presbiter, et ego Didacus Muniz cum filiis meis, uobis sursum nominatis et omni uoce uestre in hanc cartam quam fieri iussimus, manus nostras *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Munio ts., Petrus ts., Martinus ts., Pelagius presbiter roboraui *[sig.]*, Ego Didacus Muninz propria manu roboro *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 66 r.

165

A. 1164, Septiembre 13 P.

KARTA DE TOIN IUXTA TEXARIO

Era $M^{a}.CC^{a}.II^{a}$ et quot idus septembris. Ego Pelagius presbiter de Rouoredo et Didacus Montarius et omnis uox nostra, damus Sancte Marie de Superaddo pro animabus nostris et parentum nostrorum, medietatem de uillare Toyn cum omni sua directura, adicimus etiam uobis unum casale in uilla Uitan quod fuit de Froilla Didaci. Et ego Pelagius concedo ibi corpus meum sepeliri et totam meam directuram de hereditate que mihi conuenit uel conuenire debet inter meos germanos uel heredes, infra terminos uestros in illos montes de Iaurino habeat ipsum kasale

iure perpetuo, et debetis soluere seruicium sicut pro uno ex uestris pro me, Et hoc meum factum maneat firmum.

KARTA DE UILLAR DE TOIN

Item ego Martinus Tizon una cum filiis et filiabus de Suario Roderici et de Petro Pelagii, et de Armentario Pelagii et omnis uocix nostre, damus atque concedimus nostram porcionem de uillare quod uocitant Toyn cum omni sua directura hac et illac, intus et foris, et est pernominata medietas de predicto uillare pro precio quod de uobis accepimus scilicet, uaccas V[e] appreciatas in C[m] solidos et que nobis et uobis bene complacuit, et de precio apud uos nichil remansit in debitum, set totum impletum est, et uos dedistis et nos recipimus, et habet iacentia in terra Superaddi, concurrente ad aulam Teixeiro, secus flumen Mera, circa Guardan, et subtus alpe Tomun et illa forca de Guardan.

KARTA DE TEIXEIRO

Item ego Adefonsus Garcia, cognomento Fol, dono pro remedio anime mee meam porcionem de Teixeiro, quam habeo cum Ueremudo Monoco et cum Didaco Tauro, et est pernominata III[a] porcione.

Tumbo I, fol. 66 r. y v.

166

A. 1160, Julio 19 P.

KARTULA DE HEREDITATES DE GUARIANE ET DE TEXIRO ET DE PINARIO QUOMODO INTRAT AQUA DE LUPAMORTUA IN RIUUM DE MERA

[Christus]. Sub Christi nomine et indiuidue Trinitatis Patris et Filii et Spiritus Sancti, amen. Ego Munio Petri et uxor mea Sancia Eriz una cum filiis et filiabus nostris, cum omni uoce nostra uobis donno Egidio Dei gratia Superaddi abbati et omni uestro conuentui uel omni uoci uestre in domino Deo eternam salutem, amen. Placuit nobis atque conuenit nulla necessitate cogente, set propria uoluntate suadente, ut faceremus uobis kartam uenditionis de hereditate nostra propria quam ego Munio Petri habeo de successione auorum uel parentum meorum in locis nominatis Guardiane et Texariu et Pigneiriu, quomodo intrat aqua de Presela in Lupam-

mortuam et quomodo intrat aqua de Lupamortua in riuum de Mera, uendo uobis ibi meam porcionem integram, quantum mihi conuenit inter meos iermanos per supradictos terminos ubicumque eam poteritis inuenire, intus uel foris, et accepi de uobis precium quod mihi bene complacuit, nominatin unam equam et unum solidum et in roboratio II^os^ solidos, et de ipso precio apud uos nichil remansit in debitum, ita ut ab hac die de iure meo abstracta et in uestro dominio sit tradita, ut habeatis et possideatis uos uel omni uox uestra iure quieto, euo perhenni et secula cuncta, amen. Si quis de parte mea uel extranea uenerit et hanc kartam infringere uoluerit sit excommunicatus et maledictus et cum Dathan et Abiron in inferno damnatus et pariat uobis senioribus Superaddi uel uoci uestre illas hereditates dupplatas in tali simili loco, aut quantum uobis fuerit calumniatus malioratas, et regie parti C^m^ solidos.

Facta karta uenditionis sub era M^a^.C.LX^L^.VIII et quot XIIII kalendas augusti. Regnante domno rege Fernando in Legione et Gallecia. Comes domnus Gundisaluus senior in Monteroso et in Traua et Aranga. In Compostella erat electus Fernandus Curialis. Ego Munio Petri et uxor mea Sancia Erit cum filiis et filiabus nostris in hanc cartam quam fieri iussimus nostras *[signa]*. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Iohannes ts., Martinus ts. Ego Munio Petri manu roboro *[sig.]*, Ego Rodericus Munionis propria manu roboro *[sig.]*.

Tumbo I, fols. 66 v.-67 r.

167

A. 1162, Febrero 27 P.

KARTULA DE HEREDITATE DE GUAIAM ET DE TEIXEIRO ET DE PINARIO ET DE MONTIBUS

[Christus]. Ea que uenduntur aut donantur uel contramutantur ne posteris obliuioni tradantur pro memoria temporis, litteris assignantur. Iccirco nos nominatim, scilicet Iohannes Pelagii et uxor mea Maria Petri, et Petrus Pelagii et uxor mea Odosenda Froile, pariter cum omni uoce nostra uobis patri et domno Egidio abbati de monasterio Superaddi, ceterisque monachis ibidem Deo seruientibus, tam presentibus quam futuris, facimus uobis cartam uenditionis de hereditate nostra propria quam habemus uel habere debemus de auolentia in terra de Superaddo, territorio Aranga, discurrente inter duos fluuios Lupamortua et Man-

deo, subtus alpe Montealto propre domus orationis Sancte Marie de Teixeiro et sancti Gecegu de Guardane, loco uocitado Rego de Uillares et Pigneirinu, damus nos uobis quanta porcione nobis conuenit ibi de patre nostro Pelagio Gondisalui, cum omnibus bonis et directuris suis, intus et extra, que ei pertinent uel pertinere debent, tam ecclesiastica quam laicalia, per omnes suos terminos et loca antiqua, ubicumque eas inuenire poteritis. Habeatis et possideatis, uendatis, faciatis omne uelle uestrum, pro qua accepimus de uobis precium placcabile, scilicet III[es] solidos de moneta regis, uos dedistis et nos recipimus, quod nobis et uobis satis complacuit, et de precio apud uos in debitum nichil remansit, set totum completum est. Ita ut ab hodierna die uel tempore, sit predicta hereditas de iuri nostro ablata et in uestro dominio tradita atque confirmata euo perhenni, secula seculorum, amen. Si quis tamen quod fieri non credo aliquis homo de propinquis nostris uel de extraneis contra hunc nostrum spontaneum factum uenerit uel uenero, cuiscumque qualitatis sit, tam ecclesiastica quam secularis persona, in primis sit maledictus et excommunicatus et cum Iuda Domini traditore participium habeat in eterna damnatione, et pro auso temeritatis persoluat predicto monasterio C[m] solidos et quantum in comtempsam miserit dupplet et hunc nostrum factum maneat semper firmum.

Facta cartula uenditionis et confirmationis de nostra porcione integra de ipsis uillaribus integris pernominatis Rego de Uillares et Pigneirinu, sub die quod erat in era M[a]CC[a] et quot III[o] kalendas marcii. Nos iam supra nominatis in hac carta uenditionis et confirmacionis manus nostras roboramus. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Pelagius ts., Martinus ts., Petrus Froille, Arias Froile cf., Iohannes Froille cf., Martinue Roderici cf. *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 67 r.

168

A. 1167, Mayo 3 P.

KARTA DE GUARDIANE ET DE RECAREE ET IN PINANO

[Christus]. In nomine Domini Nostri Ihesu Christi, amen. Ego Iohannes Roxius et uxor mea Maria Petri et filii nostri omnisque uox nostra, facimus kartam uenditionis in perpetuum ualituram uobis abbati domno Egidio

Sancte Marie Superaddi omnique conuentui eiusdem loci de hereditate nostra quam habemus in uilla Guardani, in locis cognitis, uidelicet in Rego uillaris et in ecclesia Recaredi, et in Pigneirino, quantum ibi habemus uel habere debemus inter nostros germanos, et est in terra Superaddi. Damus itaque uobis eam qualicumque precio, id est, una saya appreciata IIII^or^ solidos Aniuuinorum quam gratis accepimus. A modo iure hereditario possideatis et prout uolueritis disponatis. Si quis igitur tam de nostro genere quam de alieno, hanc cartam inrumpere temptauerit irram Dei incurrat et pro temerario ausu, parti uestre uel uoci solidos XXX^a^ persoluat et quod inuaserit in quadruplum reddat, et hac carta semper maneat inconuulsa.

Facta carta apud monasterium Superaddi V° nones maii, sub era M^a^.CC^a^.V^a^. Ego Iohannes cognomento Roxius, cum uxore et filiis hanc cartam quam facere mandauimus, propriis cum manibus robore impressimus *[sig.]*. Testium presentium nomina sunt haec; Petrus ts., Pelagius ts., Martinus ts., Sancius Petri cf., Petrus Iohannes prior, Iohannes Petri ts. prior, Pelagius Caluus suprior. Isti confirmant pariter *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 67 v.

169

A. 1165, Marzo 6 P.

KARTA DE TE[IXEIRO]

In nomine sancte et indiuidue Trinitatis Patris et Filii et Spiritus Sancti, amen. Ego Iohannes Pelagii et uxor mea Maria Petri una cum meis germanis et omni uox nostra, uobis abbati domno Egidio monasterii Sancte Marie Superaddi et omni conuentui eiusdem loci, tam presenti quam futuro, facimus kartulam uenditionis siue donationis de hereditatibus nostris quas hodie habemus uel habere debemus in uilla quam uocitant Teixeiro in loco certo ubi uocitant Pinarino et alia quam uocitant Rego de Villar, Damus inde uobis nostras porciones integras, tam ecclesiastica quam laicalia, huc et illuc. Et habet iacentia circa Guardani, pro qua accepimus de uobis precium pernominatum solidos V^e^ quod utrisque partibus satis complacuit et totum completum est, ut deinceps habeatis in seculorum secula.

KARTA DE PINARIE

Item ego Petrus Menendi una cum iermano meo et omni uox mea uel nostra similiter damus uobis nostram porcionem integram de uillare quod uocitant Pignerino et de Rego de Uillare pro precio scilicet XVIII° denarios, precium quod nobis et uobis placuit.

Item, ego Munio Petri et omnis uox mea simile uendo uobis meam porcionem integra de Pineirino et de Rego de Uillar pro solidos II[os], ut habeatis eam deinceps et faciatis de ea totam uestram uoluntatem in perpetuum.

KARTA DE GUARDIANE ET DE CURTIS

Item ego Iohannes Martini una cum ermana mea et omnis uox nostra similiter uendimus nostram porcionem integram de uillar de Guardiane quantum nobis conuenit de uoce de Curtis, tam ecclesiastica quam laicalia, cum omni sua directura, intus et foris, pro precio pernominato solidos X[m], quod utrique parti satis complacuit et completum est.

DE UILLA NUNI

Item ego Petrus Salgado dono Sancte Marie de Superaddo meam porcionem integram de Lupamortua et de Pigneirino et de kasale de Sancio et de uillare Nuni ob remedium anime mee, ut habeatis illud in perpetuum.

DE UILA MOUR

Item ego Uiuiam filius Marie Froile do Deo et Sancte Marie Superaddi meam porcionem integram quam habeo de meo patre de uilla Mour et de Bergaria et de Guargiam et de Pigneirino et de Lubamortua et de Roadi, ecclesiastica et laicalia, ob remedium anime mee, ut habeatis eas iure hereditario in seculorum secula.

DE CASALE SANCIO ET DE REGO DE UILLARI

Item ego Petrus Arie uendo uobis et concedo media quinta de casale de Sancio et de Rego de Uillari; de VII[a], VII[a], et meam porcionem de Pigneiro, pro precio pernominato uno boue de solidos XV, ut habeatis eas in perpetuum.

Item ego Pelagius Guistrarici cognomento Malada, uendo uobis meam porcionem de Teyxeiro pro solidos II et caseo uno.

DE TEXEIRO

Item ego Petrus Trila, dono uobis meam porcionem integram de Rego de Uillar et de Pigneirino ob remedium anime mee.

Item ego Pelagius Guimare presbiter dono uobis meam porcionem de Pigneirino et de Rego de Uillar, et est porcio pernominata de VI[a], IIII[a] integra, et de uillar Mour IIII[a] integra pro remedio anime mee.

DE TEXEIRO

Item ego Martinus Rex dono uobis meam porcionem de Teyxeiro et de Guargian pro remedio anime mee, ut habeatis eas in secula seculorum.

DE TEIXEIRO

Item ego Martinus presbiter qui fui de Rouordelo, dono uobis porcionem meam de Guargiano et de Teixeiro pro remedio anime mee.

DE UILARES ET DE PINARIO

Item ego Petrus Ponzardo et uxor mea Gundina Froile et filii nostri et omnis uox nostra insimul damus porciones nostras integras Deo et uobis, de Guargian et de Rego de Uillares et de Pigneirino pro remedio animarum nostrarum.

ALIA

Item ego Munio Froile presbiter similiter dono meam porcionem integram de Guargiano et de Rego de Uillares et de Pigneirino pro remedio anime mee.

DE GUARIAM

Item ego Martinus Suarii de Sancta Eolalia, dono uobis meam porcionem integram de Guargian, et est porcio pernominata III[a] de una VI[a], pro remedio anime mee.

Item ego Didacus Zaio una cum matre mea et fratribus meis et omnis uox nostra insimul damus uobis et concedimus nostram porcionem integram de Guargiano et a uobis precium scilicet I[a] equa et quod maius est pro remedio anime mee.

DE MAKES

Item ego Rodericus Suarii una cum iermano meo filii Suarii Roderici insimul damus uobis unum kasale integrum, quod habemus in Makes et

iacet circa ipsum spinarium, pro precio, id est, unum kasale integrum in solidos L^{a} et in robore unum prandium et quod maius est pro animabus nostris.

Item ego Iohannes Petri presbiter de Parada, dono uobis meam porcionem integram quam habeo uel habere debeo in totos terminos de Superaddo pro remedio anime mee.

Item ego Petrus Froile, cognomento Burel, frater de Pelagio Testelo et sobrinus de Martino presbitero de Rouordelo, dono et concedo uobis propter amorem Dei omnem hereditatem quam habeo uel habere de ipsa petra quam uocitant de donno Ueremudo usque ad uestrum monasterium de Superaddo in perpetuum.

Item ego Petrus Iohannis cognomento Consilium, una cum filio meo frater Iohanne Temporaneo, dono cum ipso meo filio, ut mittatis eum in uestrum ordinem, nostram porcionem de Uillarulio, et est IIII^{a} pars de predicto uillare, et habemus eum de uoce de Ladruce.

Item ego Petrus Iohannis dictus Consilium, dono et concedo filio meo Didaco Petri IIII^{a} porcionem integram de Lupamortua, per tale pactum ut det illam Sancte Marie Superaddi, sicut et fecit cum suo corpore, et fratres sui habeant aliam meam ⟨hereditatem⟩ pro sua particione.

Item ego Azenda Iohannis filis Iohannis Regis, dono uobis et concedo et uendo meam porcionem integram de casale de Hermorica pro II solidos et in editi et in robore II denarios et tantam do uobis de ipsa sicut iam uobis dedit Pelagius Malada.

Item ego Pelagius Suarii et ego Iohannes Zankada insimul damus Deo et uobis medietatem de nostra porcione de hereditate de Mamoa, pro remedio animarum nostrarum et hoc nostrum factum sit firmum in secula seculorum, amen.

In era M^{a}CC^{a}III^{a} et quot IIe nonas marcii. Et hoc fuit in presentia bonorum hominum, tam clericorum quam laicorum, qui uiderunt et audierunt unanimiter confirmant.

Tumbo I, fols. 67 v.-68 v.

170

A. 1167, Marzo 6 P.

DE GARGIANI ET DE CASALI DE SANCIO

[Christus]. Ea que uenduntur aut donantur auctoritate bonorum hominum et litteris confirmantur. Iccirco ego Iohannes Pelagii et omnis uox mea, uobis abbati donno Egidio monasterii Superaddi et conuentui eiusdem

loci presentibus et futuris, facio kartulam uenditionis de tota mea porcione de Guargiano et de Casal de Sancio, cum omnibus suis directuris, intus et foris, pro precio nominato uno boue optimo, quod utrique parti satis complacuit, deinceps habeatis eam in secula seculorum.

DE CASALI DE SANCIO

Item ego Rodicus Rex et uxor mea Gontrode et omnis uox nostra uobis abbati donno Egidio et omni uoci uestre, uendimus IIII[a] integram de kasale de Sancio, pro precio, id est, una uacca optima.

DE CASALI DE SANCIO

Item ego Petrus Moninci et soror mea Heio Moninci, similiter damus nostram porcionem de kasale de Sancio pro remedio animarum nostrarum.

Item ego Maria Pelagii, una cum sorore mea Maria Pelagii similiter uendimus uobis nostras porciones integras de Guargiano et de Casale de Sancio, pro precio nominato, II[os] boues optimos.

Item ego Petro Froile et uxor mea Marina Pelagii et omnis uox nostra similiter uendimus uobis nostram porcionem integram de Guargiano et de Casale de Sancio, pro uno boue bono.

Item ego Froilla Oariz et omnis uox nostra uendo uobis meam porcionem integram de Casale de Sancio pro I[o] solido et in robore I[m] caseum.

Item ego Munio ⟨Chasca⟩ Moninci et omnis uox mea uendo uobis meam porcionem integram de Casale de Sancio, pro IIII[or] solidos et medium.

Item ego Iohannes Guimare filius de Guimara Roxo, dono uobis pro Dei amore medietatem porcionis de patre meo de Casale de Sancio. Et ego Maria Guimare uendo uobis aliam medietatem pro I[o] boue optimo et una capra et I[a] taleiga de annona.

Item ego Munio Pelagii filius Pelagii Sancii curiarum, similiter do uobis pro Dei amore meam porcionem integram de casale de Sancio, et est V[a] de toto illo casale.

Item ego Petrus Cresconii et uxor mea Maria Petri et ego Petrus Pelagii et uxor mea Gudina Froile et omnis uox nostra, uendimus nostras porcionem de Teyxeiro et de ecclesia Sancti Georgii de Guardiano et de Rego de Uillares et de Pigneirino pro solidos VII ut habeatis eas in perpetuum.

Item ego Suarius Latro, dono uobis pro Dei amore totam meam porcionem quam habeo infra terminos monasterii Sancte Marie de Superaddo.

DE CASALI DE TELO

Item ego Iohannes Odoarii et ego Petrus Arie et omnis uox nostra insimul damus V[a] integram pernominatam Casale de Telo, que fuit particio de Heluira Armentarici. Et hoc nostrum factum maneat firmum; et si aliquis ex nostra parte uel extranea contra hoc nostrum placcabile factum ad irrumpendum uenerit uel uenerimus, quisquis fuerit sit maledictus et excommunicatus et dupplet quantum in contemsam miserit, et pro temerario ausu pariat unusquisque solidos CC[os] uoci Superaddi et hoc nostrum factum maneat firmum.

Facta karta testationis siue uenditionis in era M[a]CC V[a] et quot II[e] nonas marcii. Nos superius nominati in hanc kartulam quam fieri iussimus manus nostras roboramus *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Iohannes ts., Petrus ts., Pelagius ts., Et alii plures qui uiderunt de audierunt unanimiter confirmant. Fernandinus peccator transcripsit.

Tumbo I, fols. 68 v.-69 r.

171

A. 1190, Mayo 1 P.

DE TEXERO ET DE UILARINO

[Christus]. Ea que uenduntur aut donantur auctoritate bonorum hominum et litteris confirmantur. Nos nominati in hoc scriptum, facimus cartam testationis et uenditionis atque donationis Deo et beate Marie et uobis donno Fernando Dei gratia Superaddi abbati et omni conuentui eiusdem monasterii, presentibus et futuris. In primis ego Petrus Ueremudi, cognomento Iudex de Cidadelia, uendo et dono meam porcionem de Teyxeiro per terminos per illam lagonam de Castro ad illam arcam quomodo diuidit se de hereditate de Rouerdelo, et exinde ad illum amenetum domus Roderici Pelagii, quomodo se concludit in omni giro, do uobis inde IIII[a] integram, et de alio uillare de Uillarino, do uobis XII[a] integram, et accipio pro his a uobis precium solidos X[m] et plus pro remedio anime mee et parentum meorum, et in robore una taleiga centeni et unam fialam butiri.

DE PORTU DE PETROSO

Et ego Marina Froile, filia Heluire Didaci et filia Froile Larofe, do uobis meam porcionem et de meis fratribus de aqua de portu Petroso, in omni quoque giro de Guargiano, quam mihi conuenit de matre mea, et accipio de uobis precium unam scilicet sagiam et in robore I^{m} caseum et relinquo fratribus meis pro sua integra, meam porcionem de Mamoa.

DE TEXERO ET DE UILARINO

Ego Maria Petri uxor Iohannis Roixo, dono et concedo meam porcionem in Teixeiro et Uillarini, quante porcionis conuenit de Feruenciis et de Uillarino, et de toto Teixeiro et est quarta porcio quam habeo cum supradicto Petro Iudice, et est III^{a} inter ambos, et accipio de uobis precium solidus III, et in robore IIII^{or} denarios, quod utrique parti bene complacuit.

DE LUPAMORTUA

Ego Martinus Suarii de Mamoa dono uobis VIIII^{a} de IIII^{a} de Luppamortua pro I^{a} taleiga de annona et in robore unum almude de herueliis et pro remedio anime mee. Similiter et Gudina Petri mater Didaci et Achi et Iohannis Roixi, dono VIIII^{a} de IIII^{a} Lupemortue pro una taleiga de annona, et VI denarius et unam konquam de herueliis in robore.

DE LUPAMORTUA

Ego Martinus Petri et Pelagius Comes, una cum filiis nostris, uidelicet frater Martinus Pelagii et Petrus Martini, damus nostras porciones siue ganancias et porciones fratrum nostrorum de Lupamortua; dono ego Petrus Martini partem meam pro omni apparatu quem expedit habere in uestimentis fratri conuerso. Et ego Martinus Pelagii dono pro anima patris mei et mee ac parentum meorum. Ego Munio Petri, cognomento Lima, una cum filiis meis uidelicet Pelagius Munionis et Petrus Munionis et Maria Munionis et alia Maria Munionis. Insimul damus nostras porciones de Lupamortua, sic de auolentia, tanquam de ganancia pro solidos II, et in robore VI denarios et est pernominata de gentibus Doscrespos, de illo uillare VIII^{a} integram et de IIII^{a} terciam et de alia VIII^{a} quartam integram; porciones pernominatas uidelicet de Pelagio Guimare et de Martino Guimare et de Gontrode Guimare et de Ruderico Guimare. Similiter ego Pelagius Didaci, dictus Decanus, tamen non clericus, dono meam porcionem pro remissione peccatorum meorum et in robore I^{m} caseum.

DE PINERINO

Nos nominatin, scilicet, Maria Pelagii et Heldoncia Pelagii et nostri germani et sorores, qui sumus filii Pelagii Eitaci, uendimus nostras porciones de Pigneirino pro I^{o} quarto de centeno et I^{m} caseum in robore. Et est de III^{a} faciunt IIII^{or} partes, et de una IIII^{a} damus medietatem integram pro fratre Froila Cambas.—Ego Maria Adefonsi cum meo filio Petro Pelagii damus IIII^{a} uocis de Heldoncia Gundisalui de Pigneirino pro I^{o} sextario de pane et in robore unum caseum, per manus Froile Cambas.

DE GARGIANE ET DE PINERINO

Ego Martinus de Couas, dono meam porcionem de Guargiano et de Pigneirino in Pigneirino pro solidus III et medium, sic porcionem meam, quomodo fratrum meorum, filii Iohannis Roderici de Couis.—Ego Petrus Trila uendo uobis meam porcionem et fratrum meorum de Pigneirino integram pro solidos V^{e} et in robore VI denarios, et sunt nostre porciones de medio unius casalis, scilicet de XX^{i} porcionibus, III porciones. Alia diuisio unius casalis de medietate, scilicet, IIII^{or} partes et unius IIIIe, faciunt V^{e} partes, et ipsarum V^{e} parcium damus uobis IIIes quintas integras.

DE PINERINO

Ego Pelagius Testelo de Fogado, uendo uobis VII^{a} unius casalis de Pigneirino, per manus fratris Froile Cambas, pro V^{e} taleiga de centeno, et in robore unum caseum.—Ego Munio Froile presbiter ob remedium anime mee dono et concedo uobis meam porcionem uille Ladruce cum omni sua directura.—Ego Adosinda Munionis dono uobis meam porcionem et sororum mearum de Luppamortua in presenti et ad obitum meum do uobis medietatem alterius mee hereditatis et aliam medietatem Sancte Eulalie.

DE LUPAMORTUA

Ego Petrus Petri et Michael Petri, filii Petri abbatis, damus nostras porciones Luppemortue pro animabus nostris et nostri auunculi Munionis presbiteri.—Ego Maurus et matre mea Gontrode Gallega et omnis uocis nostre, damus uobis porcionem nostram Luppermortue pro I^{o} solido.

Ego Petrus Suarii, filius Suarii Lo⟨v⟩co, dono totam porcionem de meo socro Petro Guimare de Luppamortua, pro una taleiga de tritico.

Ego Iohannes clericus, cognomento Bonus homo de Parada, do uobis meam porcionem et sororis mee pro una oue.—Ego Petrus Petri, filius Petri abbatis et Marie Petri, dono uobis meam porcionem de Auelanendo, intus et foris, in perpetuum, et habeo eam cum Gontrode Galega. Adicio etiam uobis de uilla Ouriz superiori et de uilla Uistremir et de Cercedelo, et habeo eam de auo meo Pelagio Nunonis, hereditatem de Rouoredo do uobis eam ad tenendum et si obierim cito uel tarde, concedo ut habeatis eam in perpetuum.

Ego Palumbina filia Pelagii Palumbo dono uobis meam porcionem de Pigneirino et de Rego de Uillaribus pro II solidos et in robore I^{a} taleiga centeni.

Ego uxor Petri Arie, do uobis meam porcionem de casali de Auelaale pro II solidos et in robore I taleiga centeni. Ego Iohannes Didaci de Loyxe dono uobis meam porcionem de Pigneirino et de Rego de Uillares pro II solidos et in robore I^{a} taleiga annone. Ego Petrus Lauciano uendo totam meam porcionem de grangia de Guargian pro solidos V^{e}.—Nos Martinus Uistrarici cantador de Feruenciis et Petrus Faucto filius de Micahele, et Petrus Adefonsi ecclesie Albe, insimul damus uobis nostras porciones de Teixeiro et de Uillarino, uidelicet de Teixeiro V^{a} et de Uillarino XII^{a}, et accepimus de uobis precium solidos VI.

Ego Pelagius Pelagii, filius Pelagii Girana, uendo uobis meam porcionem de Hesmorica pro solidos VI et est porcio nominata de II^{bus} terciis V^{a} integra et meam porcionem de Uillarino et ego debeo pagare fratres meos pro istis duabus hereditatibus in alia parte.—Ego Petrus Roderici filius (± 5) latronis, uendo uobis medietatem de una VIII de Pigneirino et de Rego de Uillare pro II solidos et medium.—Nos Petrus Suarii et Iohannes Didaci de Loix, et Petrus Suarii de Auelanedo, uendimus uobis III quartas de una VIII^{a} de Pigneirino pro solidos XV et in robore singulos caseos.

Ego Gontina Roderici, et filia mea Maria Petri, filia Petri Layo, damus uobis nostram porcionem de Pigneirino et de Marcia pro solidos III.

Ego Osorius Suarii et Fernandus Suarii, damus uobis nostras porciones de casale de Oleos pro solidos III et in robore II, caseos, et est porcio nominata de XVI porcionibus I^{a}.—Nos omnes superius nominibus nostris nominati, has hereditates concedimus in perpetuum Deo et

Sancte Marie Superaddi. Et qui eas contrariauerit, sit excommunicatus et pariat DC solidos uocem monasterii uestri.

Facta karta uenditionis siue donationis in era M^{a}CC^{a}XX^{a}VIII et quot Kalendas maii. Qui presentes fuerunt: Froilla Cambas, Iohannes Ribeira, frater Pelagius Iohannis, Rodericus ts., Petrus ts., Munio ts., Fernandinus nimis indignus monachus tamen uocatus transcripsit.

Tumbo I, fols. 69 v.-70 v.

172

A. 1171, Marzo 1 P.

DE CASALE DE SANCIO ET DE TELO

[Christus] In Dei nomine. Ego Petrus Petri una cum sorore mea, et Petro Martini et filiis meis et filiis Geluire Armentariz et sui nepotes, id est netos, uobis Petro Arie et uxori tue Marine Martini et filiis tuis, et uobis Petro Iohannes et sorori uestre Marine Iohannis, in Domino Deo eternam salutem, amen. Placuit nobis bone pacis uoluntate, ut faceremus uobis kartulam uenditionis de nostra hereditate propria quam habemus auorum nostrorum uilla quam uocitant Kasale de Sancio, porcione de Telo, id est, V^{a} cum suo casale et cum omni sua directura, quanta ad prestandum hominis est, ubicumque eam potueritis inuenire. Et est sita ipsa hereditas in territorio Curtis, discurrente ad ecclesiam Sancte Eulalie, inter duos riuolos Lobbamortua et Mera, subtus montem de Tinera, prope castrum de Frauegas. Damus uobis et concedimus et accepimus de uobis precium quod nobis bene complacuit, et de ipso precio apud uos nichil remansit, hoc est XI solidos de denariis anuuunorum, habeatis eam iam dictam scilicet hereditatem firmo iure et omnis posteritas uestra. Si quis tamen quod fieri minime credo aliquis homo de parte nostra uel extranea istam kartam ad irrumpendum uenerit, pariat uobis ipsam hereditatem dupplatam et insuper solidos C^{m}.

Facta karta uenditionis die quod est kalendas marcii, era M^{a}CC^{a} VIIII^{a}, in tempori regis Fernandi; in sede Sancti Iacobi, archiepiscopus Petrus Gudestei; Princeps ipsius terre Petrus Munionis, qui tenebat Aranga et suus uicarius Froilla Roderici. Ego Petrus Roderici pariter cum heredibus meis quos superius nominauimus manus nostras in hac cartula roborauimus *[signa]*. Qui presentes fuerunt; Martinus ts., Pelagius ts., Petrus ts., Munio ts., Veremudo ts., Suarius ts., Ecclesia Sancte Eulalis cum filiis affirmat. Fernandus peccator monacus scripsit.

Tumbo I, fol. 71 r.

173

A. 1187, Febrero 9 P.

DE CASALE DE SANCIO

[Christus]. Ad hoc rei ordo describitur, ut ueritas in posterum clarius pateat. Iccirco ego Iohannes Odoarii presbiter, una cum filiis meis, uidelicet Petrus Iohannis et Maria Iohannis et omnis uox nostra, ego Petrus Arie et uxor mea Marina Martini et omnis uox nostra, insimul facimus kartam testationis et uenditionis Deo et beate Marie et uobis domno Fernando Dei gratia Superaddi abbati et omni conuentui eiusdem monasterii, presentibus et futuris, de nostra hereditate quam habemus de comparatione et est uilla quam uocitant Kasale de Sancio. Porcionem quam uocant de Telo cum suo kasale. In primis ego Iohannes Odoarii, una cum filiis meis iam dictis, damus et concedimus mediam V[a] de ipso Casale de Sancio porcionem de Telo, ob remedium animarum nostrarum. Et ego Petrus Arias cum uxore mea Mari⟨n⟩a Martini, uendimus aliam mediam V[a] de predicto Casale de Sancio, porcionem de Telo pro solidos XV et fiunt inter totam uenditam porcionis istius comparationis, V[a] integra, cum suo casale et cum omni sua directura, intus et foris, ubicumque sua uox uadit, per suos terminos et locis antiquis. Et habet iacentia in territorio de Curtis, concurrente ad aulam Sancte Eulalie de Curtis, inter duos fluuios, Lobamortua et Mera, sub monte de Mera, prope castro de Frauegas. Deinceps habeatis eam et faciatis de ea uestram omnem uoluntatem, in secula seculorum, amen. Si autem aliquis de parte nostra uel extranea, contra hoc nostrum placabile factum ad rumpendum uenerit uel uenerimus, quisquis fuerit sit maledictus et excommunicatus et in quadruplum componat quantum in comtep[s]am miserit, et pro ausu terre exsoluat CC[os] solidos. Et hoc nostrum factum maneat firmum.

Facta karta testationis siue donationis, seu uenditionis in era M[a]CC[a] XX[a] V[o] ⟨V. idus⟩ februarii. Nos supra nominati in hac karta manus nostras roboramus. Qui presentes fuerunt: Frater Pelagius Iohannis, frater Ioannes Ribeira cf., frater Froila cf., Petrus ts., Nuno ts., Iohannes ts., Et omnes filii ecclesie Sancte Eolalie unanimiter cf., Fernandinus monachus traslatauit.

Tumbo I, fol. 71 r. y v.

174

A. 1168, Julio 13 P.

DE TEXERO ET UILLARE RASO ET MAKES ET C^{m} KASAS

[Christus]. Custus est memorie recordatio scripture. Hec enim preterita representat, presentia roborat, ueritatis titulum semper declarat. Et ideo sub Christi nomine. Ego Petrus Dei gratia Burgundi abbas, una cum conuentu monasterii et cum omni uoce eiusdem monasterii, uobis domno Egidio Superaddi abbati et omni uestro conuentui uel omni uoci uestre in domino Deo eternam salutem, amen. Placuit nobis atque conuenit, nullo nos cogentes, sed propria mente, ut faceremus uobis supradictis et omni uoci uestre cartam uenditionis de hereditatibus nostris propriis quas habemus de uoce monasterii in locis predictis, scilicet in Texario, medietatem ecclesie cum sua hereditate, et in Uillare Raso medietatem de ecclesia similiter cum uno kasale, et in Makes quantum ibi habemus pro uoce monasterii, et in Cenkasas unum casale; uendimus uobis supradictis uel uniuerse uoci uestre istas nominatas hereditates cum omni sua directura per suos terminos et locos antiquos, ubicumque eam potueritis inuenire, et accepimus de uobis precium quod nobis bene complacuit, scilicet $C^{m}L^{a}$ solidos, et in roboracione unum bardonem preciatum in V solidos de duos caseos, et de isto precio apud uos nichil remansit in debitum, ita ut ab isto die et tempore de iure nostro abstractae, et in uestro iure et dominio sint tradite atque confirmate, ut habeatis et possideatis uos et omnis uox uestra euo perhenni et secula cuncta, amen. Quod si aliquis uel aliqua contra hoc factum ad irumpendum uenerit uel uenerimus, in primis sit excommunicatus et maledictus, et cum Dathan et Abiron in inferno damnatus, et pariat uobis uel uoci uestre quod inquietauerit in dupplo, et insuper mile solidos.

Facta karta uenditionis sub era $M^{a}CC^{a}VI^{a}$ et quot III idus iulii. Regnante domno rege Fernando in Legione et in Gallecia. Comes Rodericus segnior in Monte Roso et in Sarra. Tenente Aranga, Petro Munionis. Gomez Gundissaui senior in Traua et in Faro. Ego abbas Petrus cum omni conuentu monasterii et omni uoce nostra uobis domno Egidio Superaddi abbati uel omni uoce uestre in hac karta manus roboramus *[signa]*. Munio Munionis cf., Gundissaluus Adefonsi cf., Veremudus

Froile. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Iohannes ts., Rodericus ts., Abbas Petrus cf. *[sig.]*, Iohannes Munionis *[sig.]*, Iohannes Petri roboramus *[sig.]*.

Tumbo I, fols. 71 v.-72 r.

175

A. 1193, Diciembre 26 P.

DE IAURINO ET DE ALIIS LOCIS QUE IN CARTA INUENERIT

[Christus]. Custos memorie est recordatio scripture. Hec enim preterita representat, presentia roborat, ueritas titulum semper decla[rat]. Et ideo sub Christi nomine. Ego Iohannes Dei gratia Burgundi abbas, una cum priore nostro domno Iohanne Petri et cum omni uoce eiusdem monasterii, uobis domno Pelagio piori Superaddi et omni uestro conuentui uel omni uoci uestre, a Domino Deo eternam salutem amen. Placuit nobis atque conuenit nullo nos cogente, set propria mente, ut faceremus uobis supradictis et omni uoci uestre, kartam uenditionis de hereditatibus nostris propriis quas habemus de uoce monasterii Burgundi, in monte Iaurino, infra terminos monasterii Superaddi scilicet quomodo incipit per grangiam Carnis et per uillam Planam, et inde per rotarium et per Feruentias et inde per Oix, quomodo pergit ad penam Matrazo, et inde ad petram de donno Ueremudo, et per Couam de Serpent, et inde ad Lamas Maiores et per Dormianam, et inde ab Carnix unde incipimus. Uendimus itaque uobis supradictis quantum habemus hodie uel habere debemus infra terminos istos, nisi tamen ecclesia de Auellaneto quam seruamus pro uoce de Bergundo, cetera alia ecclesiastica siue laicalia partem iam habetis emptam et partem que remanserat cum omni sua directura uobis damus iure perpetuo integram, et pro precio assignato, C solidos Turonensium, et in robore sotulares bonos nocturnales et pedules et unum marsupium, et que nobis et uobis bene complacuit, et de precio dandi nichil remansit. Et hoc nostrum factum semper maneat firmum, ita ut de hac die sint de omni iure nostro abrase et in uestro dominio semper tradite atque confirmate, ut habeatis et possideatis uos omnisque posteritas uestra euo perhenni et secula cuncta amen. Si quis uero contra hoc factum ad irrumpendum uenerit, sit maledictus et excommunicatus et cum Iuda traditore in inferno damnatus, et pariat uobis

uel uoci uestre mile solidos et insuper ipsam dupplet hereditatem, in tali uel meliori loco.

Facta karta sub era $M^aCC^aXXX^aI^a$, et quot VII kalendas ianuarii. Regnante rege Adefonso in Legione et in Gallecia et in Strematura. Archiepiscopus in sede beati Iacobi, Petrus Suarii, plenus omni scientia, plus quam omnes qui in eadem sede archiepiscopi ante eum fuerunt, Comes Gomez tenente Trastamare, Sarra et Monteroso et Montenigro. Maiordomus curie regis, Iohannes Fernandi. Qui presentes fuerunt et audierunt: Petrus Fernandi cf., Petrus capellanus cf., Pelagius Iohannis cf., Petrus ts., Arias ts., Aloitus ts., Pelagius Martini cf., Goterrius cf., Rodericus supprior cf., Martinus ts., Petrus ts., Petrus Alfonsus ts., Petrus Ouequiz ts., Abbas Martinus cf., Et ceteri plures qui uiderunt et audierunt ts. et cf.

Ego Iohannes abbad Burgundi, una cum priore nostro Iohanni Petri et cum omni uoce eiusdem monasterii uobis domno Pelagio priori de Superaddo et omni uestro conuentui hanc kartam quam fecimus, manibus propriis roboramus et confirmamus et hoc signum facimus *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 72 r. y v.

176

Sin fecha, S. XII-XIII

NOMINA UILLARIUM ET HEREDITATIBUS QUA HABEMUS COMPARATAS

Hec sunt nomina locorum harum omnium iam dictarum hereditatum que ad istas cartas pertinent et pertinere debent. Hoc est de uillare Roosinde medietatem. De uillare Plano I° casale. In Endrada I° casale. In Codessoso I° casale. De Sancto Cristoforo medium. De Samel medium. De Sancto Cipriano medium. De ecclesia de Nigrele medietate et uno casale integer. In Lobeiras I° casale. De ecclesia de Teixeiro cum sua hereditate medium. De ecclesia de Uillare Raso, medium, et I° casale. De Cenkasis I° casale. In Makes I° casale. De uillare de Aunes, medium *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 72 v.

177

A. 1159, Octubre 1 P.

DE ROERIT

[Christus]. Sub Christi nomine. Ego Rodericus Pelagii et Petrus Pelagii et omnis uocis nostre, facimus cartam uenditionis de hereditate nostra propria, uobis fratribus et senioribus Superaddi, nominata Roeriz. Huius scilicet hereditatis damus uobis V[e] sextas que pro nobis et nostris gentibus pertinent integras. Et alia VI[a] est de gentibus Petri Longi, et accepimus de uobis precium pro ea I[um] bouem nominatum stimulum et numismatum XXX[a] solidos bone monete, quod nobis et bouis bene placuit, de quo precio nil remansit apud fratres set omne paccatum est propter quod hoc nostrum factum maneat firmum in sempiternum.

Facta karta uenditionis siue confirmationis, era M[a]C[a]LX[La]VII et quot kalendas octubris. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Martinus ts., Arias ts., Didacus Uelasquiz cf., Magister Atol grangie de Guargiano cf., Iohannes Ribeira cf., Petrus Salguado magister bouarius cf., Et ceteri fratres plures. Laici qui ita uiderunt et audierunt ts. et cf.

Tumbo I, fols. 72 v.-73 r.

178

A. 1191, Junio 7 P.

DE ROIRIT

Ego Eio Petri et uir meus Martinus Romanci et filius noster Iustus ac filie nostre, facimus cartam uenditionis nostre porcionis ac alterius porcionis sororis nostre Gontrode Petri, de uillare de Roeriz, intus et foris, cum omnibus suis bonis intus et foris, tibi fratri Iohanni Ribeira et omni uoci Superaddi pro precio assignato, scilicet VI solidos et IX denari et in robore I[m] casaeum. Similiter filii et filie Didaci Petri,

Iohannes Didaci, Martinus Didaci, Petrus Didaci, Iohannes Didaci et due sorores nostre, damus Iohanni Ribeire et omni uoci Superaddi nostram porcionem et nostri patri siue auunculi Roderici Longi, hoc quippe nomen est illi intus et foris pro VI solidos et IX denariis et in robore unum caseum, et hoc nostrum factum maneat firmum semper.

Facta karta uenditionis et confirmationis in era M^{a}CCXXIX^{a} et quodum VII° idus iunii. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Martinus ts., Munio ts., Afonsus presbiter ts., Iohannes Munionis cf. Sciendum uero est quod predicta hereditas est VI^{a} integra, que supra resonat de uillare Roeriz.

Tumbo I, fol. 73 r.

179

A. 1167, Marzo 7 P.

KARTA DE HEROSO

In nomine Domini nostri Ihesu Christi amen. Ego Petrus Petri, cognomento Maurus, et omnis uox nostra, facimus cartam uenditionis firmissimam in perpetuum ualituram, uobis abbati domno Egidio, sancte uirginis Marie Superaddi, omnique conuentui eiusdem loci, de hereditate mea propria quam habeo in uilla de Heroso, quantum in ea habeo uel habere debeo, tam meam partem quam meorum germanorum, uidelicet VI^{ma} de nominata iam uilla et mediam ipsius ecclesie secus eam, et est in terra de Superaddo. Do itaque eam uobis pro precio, id est boue I^{o} et duobus solidis bonorum denariorum predictam hereditatem cum omni iure suo per terminos et diuisiones suas, ut ab hac die et deinceps habeatis, donetis, uendatis et prout uolueritis disponatis. Si quis igitur tamen de meo genere quam de alieno hanc cartam irrumpere temptauerit, excommunicatus sit et pro temerario ausu parti uestre uel uoci illius solidos C^{m} persoluat, et quod inuaserit in quadruplum reddat, et hac carta semper maneat inconuulsa.

Facta karta apud monasterium Superaddi nonas marcii sub era M^{a}CC^{a}V^{a}. Ego Petrus Pelagii uobis dictis in hac carta quam fieri iussi propriis manibus meis roboro. Qui presentes fuerunt hec nomina eorum: Petrus ts., Pelagius ts., Didacus ts., Ordonius Ordonii cf., Petrus Alfonsi cf., Sancius Petri cf., Fernandinus iacobita translataui.

Tumbo I, fol. 73 r.

180

A. 1173, Enero 28 P.

DE SAMEL

[Christus]. Sub Christi nomine. Ego Petrus Pelagii una cum sobrinis meis Iohanne Roderici et Pelagio Roderici est tocius uocis nostre facimus kartam uenditionis et confirmationis de nostra hereditate propria, que hodie habemus uel habere debemus in territorio Aranga, discurrente riuulo Mandeo, prope aulam loco predicto ubi uocitant Samel, damus nos uobis patri et abbati domno Egidio et omni conuentui uestro tam presenti quam futuro Sancte Marie Superaddi. Damus et uendimus nostram porcionem nominatim medietatem de ipso uillare de Xamel cum omni sua directura huc utraque parte simul et illuc per suos terminos antiquos, et accepimus de uobis precium pro ipsa nostra porcione II^as^ uaccas optimas appreciatas in L^a^ solidos et in robore sotulares bonos et unam falcem rociatoiram, et quod nobis et uobis satis placuit et de precio nichil remansit apud uos in debitum, et alia medietas de ipso uillare de Xamel est uestra ganancia et comparastis eam de Borgondo pro uestro precio, euo perhenni, secula cuncta, et hoc nostrum factum semper maneat firmum. Si quis tamen quod fieri non credimus aliquis de propinquis nostris uel de extraneis, qui hoc nostrum factum infringere uoluerit, quisquis talia commiserit, quantum in calumnia miserit, in duplo uel in quadruplo uobis componat, et pro ausu temerario pariat uobis CCC solidos.

Facta karta uenditionis et confirmationis sub die quod est era M^a^CCXI, V kalendas februarii.

Ego Petrus Pelagii et Iohannes Roderici et Pelagius Roderici et omnis uox nostra in hac karta proprias manus nostras roboramus *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Pelagius ts., Martinus ts., Rodericus Gallus cf., Froila Petri de Mariz cf., Nuno Suariz cf., Pelagius qui notuit cf. *[sig.]*, Et hoc scilicet sciendum est, quod si de fratribus nostris calumniam super ipsam hereditatem miserint, nos debemus eos placare et pagare et uos defendere. Si uero mentiti fuerimus, super aliam nostram hereditatem et bona nostra habeatis in duplo, insuper super nos et super nostram uocem ubi inueneritis.

Tumbo I, fol. 73 r. y v.

181

A. 1163, Marzo 28 P.

DE HEREDITATIBUS DE CAUTO SUPERADDO ET DE ARANGA

[Christus]. Ea que uenduntur aut donantur auctoritate bonorum hominum et litteris confirmantur. Iccirco nos Rodericus Pelagii et Petrus Pelagii et filia mea nomine Cornelia et omnis uox nostra, insimul facimus cartam testamenti et dati, siue uenditi, Deo et beate Marie et uobis donno Egidio, Dei gratia Superaddi abbati et omni eiusdem monasterii conuentui, de omni nostra hereditate ecclesiastica et laicale, quam habemus de successione auorum nostrorum atque parentum et de ganantia in uniuerso cauto de Superaddo et de Aranga, quomodo est diuisio per cauto de Monfero, ita ipsam nostram hereditatem uendimus uobis et damus ob remedium animarum nostrarum extra cauto de Montefero, quatinus habeatis eam ubicumque inueneritis cum omni sua directura, in omnibus locis in secula seculorum. Quod si aliquis de parte nostra uel extranea hoc memoriale et placabile factum infringere uoluerit, sit maledictus et duplet quantum in contempsam miserit. Pro temerario uero ausu solidos D^{os} exsoluat et hoc nostrum factum maneat firmum.

Facta kartula uenditionis et donationis sub era M^{a}CC^{a}I et quot V^{o} kalendas aprilis. Nos superius nominati in hac carta quam fieri iussimus manus nostras roboramus. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Martinus ts., Arias ts., domnus Nuno Suariz cf., Ouecus Ruderici cf., Froila Froile cf. Et alii plures clerici et laici cf.

Tumbo I, fols. 73 v.-74 r.

182

A. 1189, Marzo 15 P.

DE TERMINOS DE ARANGA

[Christus]. Sub Christi nomine. Nos nominatin filii et filie de Didaco Grolos et de Loba Heriz, filia de Hero Pelagii, scilicet Petrus Didaz, Nuno Didaci, Hero Didaci, Sancia Didaci, Marina Didaci et omnis uox nostra.

Insimul facimus cartam uenditionis uobis domno Fernando Dei gracia Superaddi abbati et omni conuentui eiusdem loci, tam presentibus quam futuro, nostrarum hereditatum quas habemus de successione auorum et parentum nostrorum, siue de ganancia, infra terminos monasterii Superaddi et infra terminos de Aranga, quantam hereditatem habemus uel habere debemus infra terminos istos, scilicet uobiscum totam uendimus uobis et concedimus ubicumque eam inueneritis pro precio nominato XL solidos de angouinis quod utrisque partibus bene complacuit, et totum completum est. Amodo habeatis eas firmiter et faciatis ex eis totum libitum uestrum in seculorum secula. Quod si aliquis de parte nostra uel de extranea, hoc memoriale et placabile factum infringere uoluerit, sit maledictus et pariat uoci uestre dupplata uel triplata et quantum in contempsam miserit, et insuper solidos CCC. Et hoc nostrum factum maneat firmum.

Facta karta uenditionis in era M[a]CCXXVII[a] et quot idus marcii. Nos superius nominati in hac kartula quam fieri iussimus manus nostras roboramus. Qui presentes fuerunt: Iohannes ts., Petrus ts., Munio ts., Pelagius Iohannes monachus cf., frater Froila Camba cf., frater Iohannes Ribeira cf., Et alii plures clerici et laici unanimiter cf., Fernandinus cf. translatum hoc.

Tumbo I, fol. 74 r.

183

A. 1191, Junio 13 P.

KARTA HEREDITATIBUS IN CAUTO SUPERADDO

Ego Veremudus Petri una cum fratre meo Pelagio Petri facio pactum sancte Marie Superaddi super hereditatem quam habemus in montibus et quitamus omnem uocem que nobis contigit ex parte donne Heluire auie nostre. Et sciendum quod quarta pars hereditatis illius nobis iure debetur, quam in presentiorum quitamus Sancte Marie Superaddi. Promissum est nobis pro huius modi, ut si inimicicie uel infirmitas uel aliud aliquid aduersi nobis euenerit, semper auxilium et consilium et auxilium inueniamus in domo Superaddi. Et si uoluntatis nostre fuerit ut ordini nos reddamus et tali tempore uenerimus ut eam possimus tenere recipiemur. Nos fratres Superaddi damus in roboracionem carte unum pultrum.

Domnus abbas Fernandus cf., Prior domnus Pelagius Longus cf., Nuno Cota cf., Petrus Ueremudi cf., Iohannes Ribeira cf., Martinus Roderici cf., Henricus cf.

Era M^aCCXX⟨I⟩X, idus iunii.

Tumbo I, fol. 74 r.

184

A. 1162, Mayo 5 P.

DE SANCTA EULALIA DE CURTIS ET TERMINOS DE GARGIANE

[Christus]. Sub honorem Dei omnipotentis, Patris et Filii et Spiritus Sancti, et beate Marie semper uirginis et beati Petri et Pauli principes apostolorum, ceterorumque sanctorum quorum recondite manent in citerio Superaddi. Ego cliens et negligens Rodericus Petri ut per gloriosam Dei genitrici ueniam peccatorum meorum merear, recordans diuinorum preceptorum ac euangelii uerborum ubi ait: «Date helemosinam et omnia munda sit uobis». Et alibi: «Date et dabitur uobis». Et iterum: «Sicut aqua extinguit ignem, ita helemosina extinguit peccatum». Et propheta dicit: «Uouete et reddite Domino Deo uestro omnes qui i c e a m ». Et apostolis: «Quecumque seminauerit homo hoc et metet». Ergo dum tempus habemus, dum precium in manibus tenemus, redimamus nos metipsos. His de aliis quam pluribus ammonitus oraculis, ego Rodericus Petri uobis patri et abbati domno Egidio ceterisque monachis ibidem in loco quod dicitur Superaddum Deo seruientibus, tam presentis quam futuris, sanctam uitam ducentibus, facio kartam testamenti et textum scripture firmissimun, hoc est de propria mea hereditate quam habeo uel habere debeo de auo meo Odoario Guimare, et de matre mea Marina ⟨Od⟩oariz, scilicet ecclesiam Sancte Eulalie de Curtis, tam ecclesiastica quam laicalia, et Sancti Georgii de Guargiano, ecclesiastica et laicalia, et Teixeiro ecclesiastica et laicalia similiter et de ganancia cum omnibus bonis et directuris suis, intus et extra, que ad eam pertinent, uel pertinere debent, per omnes suos terminos et loca antiqua, ubicumque ea inuenire potueritis. Inde est quod concedo et dono eam supradictam hereditatem pro remedio anime mee ac parentum meorum, presentium et succedentium, ut sit in iure prefati monasterii ad opus ministeriorum Dei et uestimentorum monachorum et helemosinarum pauperum, ceterorumque monasterii officiorum. Et habet iacentia predicta hereditas in

terra Superaddi, subtus alpe Iaurino et monte de Ara, secus fluuius Mandeo et Lobamortua. Similiter dono et concedo meam porcionem de Ladruce cum omnibus suis bonis, intus et extra, huc utraque parte et illuc. Ita ut ab hac die uel tempore sit predicta hereditas de iuri meo ablata et in uestro dominio tradita atque confirmata, et seculi seculorum secula amen. Similiter dono atque concedo meam hereditatem ubicumque eam inuenire potueritis in omni loco. Si quis tamen quod fieri non credo aliquis homo de propinquis meis uel extraneis contra hoc meum spontaneum factum ad irrumpendum uenerit uel uenero, cuiuscumque qualitatis sit, tam ecclesiastica quam secularis persona, sit maledictus. Et pro ausu temeritatis D. solidos monasterio Superaddi persoluat et quantum calumpniauerit duplet. Et hoc nostrum factum in sempiternum firmum.

Facta karta testamenti et seriem texti et scripture firmitatis sub die quod est era M^{a}CC et quot III° nonas maii. Ego Rodericus Petri et omnis uox mea in hac carta testamenti quam fieri iussi manus meas et super altare beate Dei genitricis Marie cum magno cordis deuotione pro remedio anime mee offero. Qui presentes fuerunt: Martinus ts., Petrus ts., Aloytus ts., Abbas Martinus de Armentar cf., Iohannes Roderici de Couas cf., Iohannes Odoariz cf., Rodericus Moninci cf., Sancia Heriz cf. Et ceteri plures qui uiderunt et audierunt cf.

Tumbo I, fols. 74 v.-75 r.

185

A. 1162, Mayo 2 P.

DE SANCTA EULALIA DE CURTIS ET ALIIS

[Christus]. In nomine sancte et indiuidue Trinitatis genitoris, geniti atque paracliti, amen. Scriptum est et legitur, legendo legitur, atque pro posse illud quod euangelicus sermo peccatoribus precipit agitur, scilicet: «penitentiam agite, apropinquabit enim regnum celorum, et nisi qui renunciauerit omnibus que possidet, non potest meus esse discipulis». His itaque et aliis diuinis oraculis ego Munio Petri ammonitus meorum pondere peccatorum excitatus, penarumque gehenne horrore perterritus, uite perhennis desiderio inflamatus, renunciare pro Christo omnibus que possideo, pro commissis meis penitentiam agere in monasterio Sancte Marie Superaddi sum preparatus; uxor⟨e⟩ uero ac filii⟨s⟩ mei⟨s⟩ fauentibus, maximam hereditatis mee partem ibidem mecum atestor. Hac

itaque de causa Deo omnipotenti et beate Marie Superaddi uobisque abbati domno Egidio, omniquoque uestro conuentui, facio cartam testamenti et textum scripture firmissimum de ipsa hereditate quam ibi testor, scilicet meam porcionem de ecclesia Sancte Eulalie de Curtis, cum omni sua hereditate, tam ecclesiastica quam laicalia, seu de ganancia que mihi conuenit uel conuenire debet de matre mea Marina Odoarii et de auio meo Odoario Guimare, cum omnibus bonis et directuris suis, intus et extra, que ad eam pertinent uel pertinere debent, per omnes suos terminos et loca antiqua, ubicumque eam inuenire poteritis, ut sit in iure prefati monasterii ad opus uestimentorum et uictuum monachorum uel helemosinarum pauperum, uel luminarium ecclesiarum usque in sempiternum. Et habet predicta hereditas iacentia in terra de Superaddo, inter alpes Iaurino et monte de Ara, secus flumen Lobamorta. Ita ut ab hodierno die uel tempore sit predicta hereditas de iuri meo abrasa et in uestro dominio tradita atque confirmata, euo perhenni et seculi seculi seculorum, amen. Si quis tamen quod fieri non credo aliquis homo de propinquis meis uel de extraneis contra hoc meum spontaneum factum ac irrumpendum uenerit uel uenero, cuiuscumque qualitatis sit tam ecclesiastica quam secularis persona, in primis sit maledictus et pro auso temeritatis predicto monasterio pectet D. solidos et quantum in calumpniam miserit duplet. Et hoc meum factum maneat firmum.

Facta karta testamenti sub die quod est era M^{a}CC, et quot VI nonas maii. Ego Munio Petri et omnis uox mea in hac karta testamenti manus meas roboro, et super altare beate Marie Superaddi offero pro remedio anime mee parentumque meorum offero, tam presentium quam futurorum. Qui presentes fuerunt: Petrus, Pelagius, Martinus ts., Rodericus Moninci cf., Iohannes Odoariz cf., Rodericus abbas cf., Abbas Martinus de Armentar cf., Iohannes Roderici de Couas cf., uxor mea Sancia Heriz cf. *[sig.]* et roboro. Similiter dono atque concedo omnem meam hereditatem que mihi conuenit infra terminos uestros.

Tumbo I, fol. 75 r. y v.

186

A. 1163, Mayo 3 P.

DE LADRUCIS

Eodem uero die ego Sancia Heriz et omnis uox mea, sub auxilio uiri mei Munio Petri, una cum filiis meis, facio cartam uenditionis de hereditate mea propria quam habeo de ganancia et ganaui eam de uiro meo

iam dicto, pro arris meis, uobis patri et abbati domno Egidio omniquoque uestro conuentui Sancte Marie Superaddi, scilicet hereditatem pernominatam Ladruce, que est VI^a porcione de uno casale, cum omni accessu uel recessu, intus et foris, huc utraque et illuc, et extra que ad ipsum casale pertinent uel pertinere debent, ut habeatis et possideatis et omne uelle uestrum de ipsa hereditate faciatis. Pro qua accepi de uobis precium placabilem, scilicet unum pallium de uiados optimum et unum sextarium de milio et in robore unum arietem, et quod mihi et uobis satis complacuit uos dedistis et ego recepi, et de precio apud uos nichil remansit, set totum completum est. Et quantum ipsa hereditas meliorata est supra hoc precium, concedo eam uobis pro remedio anime mee, ut per gloriosam uirginem Mariam Dei inueniam in die iudicii. Sic ipsam ab hodierno die et tempore sit predicta hereditas de iuri meo abrasa et in uestro iure et dominio tradita atque confirmata, euo perhenni et secula cuncta, amen. Quod si genus meum uel extraneum ad irrumpendum uenerit hoc meum factum, sit maledictus usque in septimam generationem, quantumque in contempsam miserit duplet, et predicto monasterio exsoluat CC solidos. Et hoc meum factum semper ualde in robur firmetur.

Facta karta uenditionis et confirmationis sub die quod est era M^aCC^a, V^o nonas maii. Ego Sancia Heriz et omnis uox mea in hac karta uenditionis manus meas roboro. Qui presentes fuerunt: Petrus Aloyti ts., Arias ts., Iohannes Roderici cf., Rodericus abbas cf., Iohannes Oariz cf.

Tumbo I, fol. 75 v.

187

A. 1160, Diciembre 29 P.

DE MUNIO ET PARADIS

[Christus]. In Dei nomine. Ego Munio Petri et omnis uox mea, uobis abbati donno Egidio monasterii Sancte Marie Superaddi et omni conuentui eiusdem loci, tam presentibus quam futuris, facio kartam testamenti in perpetuum ualituram de omni mea hereditate, tam de patre quam de matre, ubi eam potueritis inuenire terminis suis et locis antiquis. Talique tenore do uobis heredita uniuersam mei patrui seu auunculi, scilicet abbatis Adefonsi, qui mihi eam dedit. Hoc autem facio ut semper partem habeam in orationibus predicti monasterii, pro eis et quorum hereditas fuit. Ego uero accepi

de uobis pro hac causa unum caballum bonum adpreciatum in marcas IIII^{or} et mediam argenti. Set tali pacto adicio uobis, ut teneat matre mea suam hereditatem in uidelicet uita sua, sicque post obitum eius habeatis eam iure hereditario in perpetuum. Si quis autem ex mea parte uel extranea, contra hoc meum placcabile factum ad rumpendum uenerit uel uenerimus, quisquis fuerit sit maledictus et excommunicatus et cum Iuda traditore in inferno damnatus, et in quadruplum componat quantum calumniauerit. Pro temerario atque auso solidos D^{os} exsoluat parti uestre et hoc meum factum in perpetuum radicatum.

Facta karta testamenti sub era M^{a}C^{a}LX^{La}VIII et quot IIII° kalendas ianuarii. Ego Munio Petri tam pro me quam pro mea uoce hoc scriptum roboro atque confirmo *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Iohannes ts., Rodericus ts., Munio ts., Rodericus presens fuit et cf., Pelagius cf., Fernandus cf., Froila cf., Abbas Adefonsus laudat et cf., Fernandus iacobita qui quamuis indignus scripsit.

Hec sunt nomina hereditatum de predicto Munio Petri uidelicet, Guardan, et Texeiro, kasal de Sancio, Espinito, Recimundi, Gunteriz, Villarulio, Oexi, Sancta Marina et Sancti Buxany, lacenti, Bucca media, uilla de Leulfi, quantum est mea directura, Sancta Eulalia, Coua Saayers, Sancti Mammetis. Luuer, Linares.

Tumbo I, fols. 75 v.-76 r.

188

A. 1162, Febrero 1 P.

DE ECCLESIA SANCTE EULALIE DE CURTIS

[Christus]. In nomine Domini nostri Ihesu Christi. Ego ⟨ Gudina ⟩ Petri et ermana Munionis Petri, et filia Petri Munionis de Curtis et omnis uox mea, uobis abbati domno Egidio monasterii Sancte Marie Superaddi et omni conuentui eiusdem loci, tam presentibus quam futuris, facio kartam uenditionis et confirmationis de tota mea porcione quam habeo uel habere debeo in ecclesia Sancte Eolalie de Curtis cum omnibus uidelicet adiunctionibus suis, intus ac foris, ubicumque sua uox uadit, suis terminis locisque antiquis. Inde est quod totum do uobis et concedo pro precio quod de uobis accepi, solidos XL^{a} fortis monete, insuper pro robore prandium unum, que utrisque partibus satis complacuit et omne com-

pletum est. Et amodo habeatis eam [f]irmiter et faciatis ex ea totam uestram uoluntatem euo perhenni. Si quis uero ex mea parte uel extranea contra hoc meum factum uenerit uel uenerimus, quisquis fuerit sit excommunicatus et cum diabolo habeat partem in inferno et pariat in duplum quantum in calumniam miserit et pro temerario ausu solidos DC componat, et hoc meum factum maneat firmum.

Facta karta uenditionis in era M^{a}CC^{a} et quot kalendas februarii. Ego Goyna Petri in hac karta manus meas meas roboro. Qui presentes fuerunt: Iohannes ts., Petrus ts., Nuno ts., Suarius Petri cf., Petrus Salgado cf., Iohannes Martini cf., Adefonsus Suarii cf., Munio presbiter cf., Et alii plures unanimiter cf., Fernandus licet indignus monachus scripsit.

Ego Munio Froile presbiter et meus soprinus Petrus Petri similiter damus nostras porciones de ecclesia Sancte Eulalie de Curtis ob remedio animarum nostrarum, per presentiam bonorum hominum.

Tumbo I, fol. 76 r.

189

A. 1159, Junio 27 P.

DE GUARIANI KARTA

[Christus]. Ea que uenduntur aut donantur, auctoritate bonorum hominum ac litteris confirmantur. Iccirco ego Iohannes Odoarii, una cum filiis meis, uidelicet Petrus Iohannis et Marina Iohannis et omnis uox nostra, uobis abbati domno Egidio monasterii Sancte Marie Superaddi ac omni conuentui eiusdem loci, tam presentibus quam futuris, facio karta testamenti pro remedio anime mee et pro eis quorum fuit hereditas, de tota porcione integra quam hauuit auia mea Segnior Guimaraci in Grangia de Guargian, sicut est diuisa in toto giro per suos terminos, ita dono et concedo. Et relinquo filio meo Petro Iohannis ecclesiam Sancte Eulalie cum ceteris aliis adiunctionibus et paget suas gentes pro ipsa Grangia de Guargiano. Adhuc etiam do uobis medietatem porcionis de hereditate de kasali Sancii, quod fuit de Geluira Armentari, scilicet kasale de Telo. Aliam uero medietatem dedit uobis Petrus Arie pro uno boue optimo. Et hanc prescriptam donationem do et concedo iure hereditario prefato monasterio in perpetuum. Si autem aliquis ex mea parte uel extranea contra hoc meum factum adrumpendum uenerit uel uenerimus, quisquis

fuerit sit maledictus et excommunicatus ac etiam cum Iuda proditore sit in inferno damnatus, et quantum in comtempsam miserit in duplum componat, insuper pro temerario auso CCC solidos persoluat et hoc meum factum maneat firmum.

Facta karta testamenti in era M^{a}CLX^{L}VII et quot V^{o} kalendas iulii. Ego Iohannes Odoarii una cum filiis et filiabus meis in hac karta testamenti manus roboramus. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Iohannes ts., Pelagius de Roadi cf., frater Iohannes Ribeira cf., frater Iohannes Caluuus cf., frater Iohannes et frater Pelagius cf., Adefonsus Suarii et presbiter cf.

Ego Petrus Suarii similiter do et concedo nostram porcionem integram de Grangia de Guargian per terminos antiquos sicut dedit predictus Iohannes Odoarii pro remedio anime mee. Fernandus scripsit.

Tumbo I, fol. 76 r. y v.

190

A. 1162, Febrero 1 P.

DE SANCTE EOLALIE

[Christus]. Sub Christi nomine. Ego Maria Ueremudi et omnis uox mea, uobis abbati domno Egidio monasterii Sancte Marie Superaddi et omni conuentui eiusdem loci, tam presentibus quam futuris, facio karta testamenti seu uenditionis et confirmationis in perpetuum ualiturum, de tota mea porcione quam habeo de mea matre Aldosinda Adefonsi de ecclesia, uidelicet, Sancte Eulalie de Curtis cum omni sua directura, tam ecclesiasticum ius quam laicale, medietatem integram de quanto ibi habet uel habere debuit iam dicta matre mea cum omnibus suis adiunctionibus, intus et foris, ubicumque sua uox uadit per suos terminos et loca antiqua, totum do uobis ad integrum ius ob remedium anime mee et pro memoria quorum hereditas fuit. Insuper accipio de uobis precium solidos XV et in robore unum caseum, et sic utrisque partibus satis complacuit, ita et completum est. Et est porcio mea medietas de quanto ibi habuit auia mea Exemena Odoarii. Deinceps habeatis eam firmiter ac faciatis de ea omne libitum uestrum in secula seculorum. Si autem aliquis ex mea parte seu extranea, contra hoc meum placabile factum ad irrumpendum uenerit uel uenerimus, quisquis fuerit sit maledictus et excommunicatus et cum diabolo habeat societatem in inferno, pariatque

in duplum quantum in contempsam miserit, insuper pro temerario ausu DC^{os} solidos componat, sicque meum factum maneat firmum.

Facta karta uenditionis in era M^{a}CC et quot kalendas februarii. Ego ⟨Maria⟩ in hac karta manus meas roboro *[sig.]*, Suarius Petri ts., Petrus Salti. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Iohannes ts., Munio ts., frater meus Petrus Ueremudi presbiter cf., Iohannes Oariz presbiter cf., Et alii plures qui hoc uiderunt unanimiter cf., Munio presbiter cf., Fernandus scripsit.

Tumbo I, fols. 76 v.-77 r.

191

A. 1177, Enero 17 P.

DE SANCTE EOLALIE

Sub Christi nomine. Ego Petrus Odoarii cognomento Assa, id est mealia, et omnis uox mea, uobis abbati donno Egidio monasterii Superaddi et omni conuentui eiusdem loci tam presentibus quam futuris, facio karta testamenti in perpetuum ualiturum de mea uidelicet porcione integra de ecclesia Sancte Eulalie de Curtis, cum omni sua directura, intus et foris, que atinet mihi de matre mea Maria Adefonsi. Et ita do uobis meam porcionem integram ecclesie Sancti Laurentii de Careli, ecclesiastica et laicalia. Similiter do uobis meam porcionem Sancti Christofori de Dormiana. Et in Auianquos prope Sancti Iuliani de Saas de Rege dono uobis meam porcionem integram de Uilela. Has predictas hereditates do prefato monasterio cum omnibus suis directuris, intus et foris, ob remedium anime mee et parentum meorum, sicque ab hac die predicte hereditates maneant iure hereditario supranominato monasterio cum omnibus suis directuris, intus et foris, on remedium anime mee et parentum meorum. Si quis autem ex mea parte uel extranea contra hoc meum factum ad rumpendum uenerit uel uenerimus, quisquis fuerit sit maledictus ex parte Dei et in quadruplum componat quantum in contempsam miserit, et pro temerario ausu DC^{os} solidos persoluat. Et hoc meum factum maneat firmum.

Facta karta testamenti in era M^{a}CC^{a}XV^{a} et quot XVI kalendas februarii. Ego Petrus Odiarii in hac karta testamenti manus meas roboro, Qui presentes fuerunt: Iohannes, Petrus, Munio ts., frater Pelagius Iohannes, frater Petrus Munionis, frater Iohannes Petri cf.

Tumbo I, fol. 77 r.

192

A. 1175, Mayo 15 P.

DE IACENTI

[Christus]. Ego Petrus Cresconii et omnis uox mea mando et testo ad obitum meam hereditatem meam de Iacenti, tam de auolentia quam de ganancia cum omni sua directura et de cuncta mea substantia medietatem quamqumque sum iusus habere uel ab hac die habiturus sum, et paruam pecuniam quam habeo in Superaddo, C.XX[i] solidis de denarii mergu-liensium ac unum aureum. Vniuersam hanc subsstantiam dono et concedo D[e]o omnipotenti et beate Marie Superaddi et fratribus eiusdem loci et quando infirmus fuero debeo uobis indicare uosque debetis me adducere uestro hospitali, ut me curetis usque conualuero. Si autem mors mihi aduenerit sepeliri debetis intus hospitum sepulturam, ita ut pro anima mea persoluere debitum sicuti pro uno uestrorum, et in tota uita interim mea debetis me adiuuare, secundum quod est consuetudo ordinis uestri in omni bono, orationum et precum bonarum uestrarum, et hoc meum factum factum semper maneat firmum ab hac die apud uos ac posteros uestros sine ullo impedimento. Qui presentes fuerunt: Prior donus Dominicus cf., Petrus Iohannis, Iohannes Petri, Petrus Ouequiz cf., Pelagius Caluus cf.

Era MCCXIII[a], idus maii. Ego Pelagius Cresconii et filius meos bona mente et puro corde hoc scriptum confirmamus. Ceteri plures qui uiderunt testes.

Tumbo I, fol. 77 r. y v.

193

Sin fecha, S. XII

DE HEREDITATIBUS SANCTA EULALIA DE CURTIS QUE SUNT DE SUPERADDO

He sunt hereditates que iacent circa Sancta Eulalia de Curtis in Iacenti que debent esse Superaddi monasterii. Hoc est casale de Prado integrum. In Octario medii duorum casalium. De casali Nugarie, me-

dietatem. Casale de Frauegas integrum. Casale de Meixide integrum. Medianum, casale integrum. Porcio de Pelagio uilla Iusu integra. Porcio Pelagii Mare IIII^{a}. Porcio de casali de Nugaria. Porcio de Ponzardos. De Sancta Eulalia, casale de uinea et casale de mostaza. Ego Mirone presbiter a comite domno Munione et Paterne uxori damus nostros pumares quos habemus in Coua et in Iacenti, quos etiam habeo cum fratre meo Arosindo, siue gananciam quam ganaui de Geldomiro Mira et de Astrulfo, cum suis scilicet hereditatibus per terminos Sancti Iuliani et per terminos de Guargian et Sancte Eulalie et Sancte Marine atque.

Tumbo I, fol. 77 v.

194

Sin fecha (A. 986-circa 1000) [1]

INUENTARIUM DE DOMNO PETRO EPISCOPO

Inuentarium de episcopo domno Petro Martiniz de Superaddo, qui fuit filius de Martino Plazenti de Asturias et de Mustacia de Superaddo, ansaria de illa infante domna Paterna, et ipsa infante criauit illum Petrum et fuit capellanus in casa de ipsa infante, et fuit episcopus in sede Sancti Iacobi.

(Blanco de tres líneas y media.)

Tumbo I, fol. 77 v.

195

A. 1204

INUENTARIUM DE REGALENGO DE PLACENTI

Hoc est inuentarium de regalengo de Placenti, quod inuenerunt in era M^{a}CC^{a}X^{La}II in ore ueteranorum et ueracium hominum atque etiam bonorum. Inter casal de Tarillu et fontem Atuada super agrum de uinea est auctarium ubi fuerunt palatia de infantibus. Casal de Tarli est regalengu scilicet porcaricia Superaddi. Casal de uinea est regalengum, et extremat se de Arias Caluu et inde ad portum de Fradaelfe et inde uadit

[1] El obispo Pedro Martínez de Santiago, hijo de Martín Placencio y de Mustacia de Superado, según Flórez fue obispo del 986 hasta cerca del año 1000. E. S. XIX, ps. 170 ss.

ad montem de Enara. Villar de uilla de Medius est inde due partes regalengum et fuit de Cadauu et de filio eius Eica Cadauu, et uadit Infestum ad Octeirum usque ad portum de Agrelu. Casal de Nespereira super portum de Agrelu est regalengum. Cabana Martin est regalengum. Casal de Mooriz regalengum, ubi steterunt oues Superaddi et ferit usque in uilla de Couas, et inde per regum Infestum inter Stabriz et Mooriz, quomodo uadit per suos terminos.

Tumbo I, fol. 77 v.

196

A. 1203, Julio P.

DE IACENTE

In nomine Domini. Ego Uiuianus filius Iohannis Peles seruizal fratrum Superaddi in Myrum Ferrar, et omnis uox mea, pro Dei amore et Sancte Marie semper uirginis, ob remedium anime mee, dono et offero monasterio Superaddi totam meam portionem totius hereditatis de Iacente, cum omnibus suis directuris in perpetuum possidendam. Item ego Iohannes Fernandi filius Azenda Petri de Couas, ob remedium anime mee meorumque parentum, eodem modo dono et offero quantum pertinet ad capud meum ex parte matris in Iacente, et in Casa de Sanchu, cum omnibus pertinentiis suis. Qui hanc cartam fregerit, semper maledictus ex parte Dei et nostra sit, et pariat predicto monasterio solidos L^{a} et hoc scriptum semper sit firmum.

Facta carta mense iulio, era M^{a}CCX^{L}I. Nos iam dicti in hoc scripto manus nostras roboramus *[sig.]*, Qui presentes fuerunt: Frater Iohannes Ribeyra magister de Guargiane ts., et cf., frater Pelagius de Bergaria ts. et cf., frater Petrus Martin de Sancta Eolalia ts. et cf., Petrus Iohannis clericus ts., Froyla ts., Petrus Iohannis qui notuit.

Tumbo I, fol. 78 r.

197

A. 1174, Mayo 15 P.

EARUNDEM

In nomine Domini. Ego Pelagius Cresconiz et omnis uox mea, uobis fratribus sancte Marie Superaddi omnique uoci uestre, facio cartam donationis siue testationis ex die obitus mei in perpetuum ualituram, de

tota mea hereditate quantam habeo in Placenti, tam de auolentia quam de ganantia, cum omnibus suis directuris et bonis in perpetuum possidendam. Quicumque autem contra hoc meum scriptum testamenti ad irrumpendum uenerit, maledictionem Dei et beate Marie omnique sanctorum Dei et meam incurrat et pariat uobis solidos D^{os}. et hoc scriptum in perpetuum robur obtineat.

Facta carta testamenti idus maii, sub era M^{a}CCXII. Ego iamdictus in hoc meo testamento manus meas roboro *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Prior domnus Dominicus ts. et cf., Petrus Iohannis cf., Petrus Ouequit ts. et cf., Iohannes Petriz ts. et cf. Et alii multi qui presentes fuerunt. Pelagius notuit.

Tumbo I, fol. 78 r.

198

A. 1042, Abril 11 P.

IACENTE

In nomine Domini. Ego Truildi tibi Solentio et uxor tua cognomento Nana, facio cartam uenditionis et donationis de media de hereditate mea propria quam habeo de meo patre Godesendo et de auo meo cognomento Pipi, in Iacenti, ubi dicunt Lubelli, cum omnibus directuris suis, intus et foris, cum tota sua uoce, per terminos suos, per terminos de Sendani et inde per serram de illo monte et inde per Lagonela, et torna per Petricellas et uadit aqua in prono ad illo castro, ubi incepimus. Hanc supradictam hereditatem damus tibi et accepimus precium inde in res et in pannos in modios XIII et quartarios II, ut habeatis eam iure hereditario. Si quis hanc cartam de parte mea uel extranea fregerit pectet uobis ipsam hereditatem duplatam uel triplatam.

Facta uenditionis et donationis in era M^{a}LXXX^{a} et quot III idus aprilis. Ego Truildi cum filiis meis hanc cartam manibus meis roboro *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Froyla Ansendit ts. et cf., Louigildu Ansendit ts. et cf., Amingo Zendonit ts., Uimara Louegildi ts., Hermigildo Salamirit ts., Odoario Louegildi ts., Veremudus Amigus ts. Martinus qui notuit.

Tumbo I, fol. 78 r.

199

A. 1071, Agosto 30 P.

Orta fuit intentio inter filios de domno Cresconio et de Fulgentio, sendit Fulgentio in casa de don Cresconio et de domna Eldara, in Sendane comparauit hereditatem in Placenti et in Isula et deuenerunt inde ad baraliam et ad concilium ante dona Eldara, et elegerunt in ipso concilio homines bonos inter illos, et ipsi boni homines dixerunt quod dedissent ad illos suas offertiones, quod nunquam demandassent ipsas hereditates nec mater filios nec alii ⟨e⟩x parte sua, et receperunt proinde unum bouem apreciato VII modios, et si aliquis ipsam hereditatem calumpniauerit pectet uobis ipsam hereditatem duplatam. Ego Eldara rouoraui, Guisteyru Adefonso ts.

Factum est placitum dimissionis in era M^{a}C^{a}VIIII^{a} et quot III kalendas setembris. Qui presentes fuerunt: Munio ts., Gunzaluu ts., Didaco ts., Vimara ts. et cf. Pelagius qui notuit.

Tumbo I, fol. 78 r. y v.

200

A. 1205, Junio 1 P.

CARTA DE CURTIS

In Dei nomine. Ego Petrus Iohannis filius Iohannis Petri neptus scilicet Marine Oduarii et omnis uox mea, vobis fratribus Sancte Marie Superaddi omnique uoci uestre, grato animo et spontanea uoluntate, facio cartam donationis in perpetuum ualituram de omni mea hereditate, quamtamcumque habeo uel habere debeo ex parte patris mei in uilla de Mamola que est in Curtis, in Ladruce, in Recemundi, in Recarei, in Guargiane et in omnibus aliis locis per ubicumque eam pro uoce iam dicti patris mei potueritis inuenire, tam prope quam longe, ut habeatis et possideatis illam com omnibus suis pertinenciis et directuris libere in perpetuum, pro anima mea parentumque meorum, tam uiuorum quam mortuorum. Et qui hoc irrumpere temptauerit maledictionem Dei et mea incurrat et pariat uobis solidos CCC et tamen hoc semper firmum permaneat.

Facta carta die kalendas iunii, sub era M^{a}CC X^{L}III. Regnante rege domno Adefonso in Legione. Domno Petro Suarii in Compostella archiepiscopo. Domno Iohanne Fernandiz tenente Transtamar et Monteroso. Ego iam dictuc Petrus Iohannis in hoc scripto manus meas roboro *[sig.]*, Qui presentes fuerunt: Iohannes Ribeira ts. et cf., frater Michael ts. et cf., frater Iohannes Temporaneus ts. et cf., Petrus Iohannis de Sancta Eolalia Curtis ts. et cf., Petrus neptus ts. et cf., Pelagius de Gau ts. et cf., Petrus Iohannis qui notuit.

Tumbo I, fol. 78 v.

201

A. 1190, Enero 9 P.

DE QUINTANA

In nomine Domini nostri Ihesu Christi, amen. Ego Petrus Froyle dictus Timosus de Pruciis, una cum sorore mea Froyle que presens est et concedit libenter per se et omnis oux nostra, vobis fratribus Sancte Marie Superaddi omnique uoci uestre, grato animo et bona uoluntate, facio cartam uenditionis in perpetuum ualituram, de tota nostra hereditate quantam habemus uel habere debemus in Quintanas, et est determinata ipsa hereditas quam uobis uendimus. id est, de una tercia medietatis ipsius uille. Medietatem et ita est XII^{a} integra, et habet iacentia a camino Sancte Eolalie de Curtis quod uadit ad farum usque ad Guargiam. A hinc igitur habere eam cum omnibus suis directuris et bonis et possidete in perpetuum pro precio quod nobis et uobis complacuit bene, uidelicet VIII ouibus adpreciate XII solidos et pro robore unum caseum Quicumque aut[em] contra hoc scriptum uenerit ad irrumpendum, pariat uobis predictam hereditatem duplatam uel triplatam, et insuper solidos XX^{ti}IIII^{or} et tamen hoc scriptum semper sit firmum.

Facta carta die V^{o} idus ianuarii, sub era M^{a}CCXXVIII. Nos iam dicti in hoc scripto manus nostras roboramus *[sig.]*, Qui presentes fuerunt: Petrus Iohannis clericus de Sancta Eulalia ts. et cf., frater Iohannes Ribeira ts. et cf., frater Iohannes Roderici de Caualaricia ts. et cf., Iohannes Solas de Curtis cf., Martinus Iohannis de Couas de Sancta Eulalia ts. et cf., frater Gudesteus magister Grangie ts. et cf., Petrus ts., Iohannes ts.

Tumbo I, fol. 78 v.

202

A. 1201, Mayo P.

DE LADRUZ ET LUBAMORTA

In nomine Domini. Ego Pelagius Muniz de Sendelli, filius Guntrode Suariz, et neptus Marine Didaci de Sancta Eulalia de Curtis, et omnis uox mea, ob remedium anime mee meorumque parentum, dono et offero Deo et Sancte Marie monasterii Superaddi omnem meam directuram hereditatis de Mamua cum suis directuris et pertinentiis et totam meam directuram de Ladruz cum suis pertinentiis et de Recemundi et de Lubamorta et de Sancto Georgio de Guargiane et meam hereditatem de Sancto Iuliano que pertinet Suerio Amiguit in Laderzu, et etiam totam meam hereditatem que pertinet ipsi Suerio Amiguiz in tota terra Superaddi. Has ergo totas iam dictas hereditates do et concedo predicto monasterio in perpetuum possidendas cum omnibus suis directuris. Si quis contra hoc scriptum donationis uenerit ad irrumpendum, sine fine sit maledictus et condempnatus et pariat supradicto monasterio solidos C et hoc scriptum semper sit firmum.

Facta carta mense maio era M^{a}CCXXXVIIII. Ego iam dicto in hoc scripto manus meas roboro *[sig.]*, Qui presentes fuerunt: Abbas domnus Pelagius cf., Prior Fernandus Suariz cf., frater Petrus de Sendelli ts. et cf., Pelagius monaclius de Monteroso cf., Petrus Pelagii de Felgoso ts. et cf., Pelagius Martini qui notuit.

Tumbo I, fols. 78 v.-79 r.

203

A. 1203, Julio P.

DE MAMUA

In nomine Domini nostri Ihesu Christi. Ego Pelagius Ruxu filius Iohannis Ruxu de Couas et omnis uox mea, vobis fratribus Sancte Marie Superaddi omnique uoci uestre, grato animo et spontanea uoluntate facio cartam uenditionis in perpetuum ualituram de duabus partibus unius sexte totius hereditatis de Mamua cum omnibus suis directuris et bonis pro solidos XX^{ti} fortis monete et pro robore solidos II. Si uero parentes

mei uenerint ad istam hereditatem, integrent se in hereditate de Couas. Ab hinc igitur habete eam et possidere in perpetuum. Et qui hanc cartam fregerit pariat uobis predictam hereditatem duplatam uel triplatam et insuper solidos X^L IIII^or fortis monete et hoc scriptum semper sit firmum.

Facta carta mense iulio era MCCX^L I. Ego iam dictus in hoc scripto manus meas roboro *[sig.]*, Qui presentes fuerunt: Iohannes Ribeira qui soluit predictum precium ts. et cf., frater Pelagius cf., frater Michael ts. et cf., Dominicus zapatarius et cf., Petrus Martin ts., Petrus Iohannis cf., Martinus Suariz ts. Petrus Iohannis qui notuit.

Tumbo I, fol. 79 r.

204

A. 1203, Mayo P.

DE SANCTA EOLALIA DE CURTIS

In nomine Domini nostri Ihesu Christi. Ego Iohannes Pet[ri], dictus Ruxu de Auelanedo et iermana mea Maria Petri et omnis uox nostra, ob remedium animarum nostrarum, leto corde et bona uoluntate, donamus atque offerimus Deo et Sancte Marie monasterio Superaddi et fratribus eiusdem loci, totam nostram hereditatem de Mamua de Sancta Eulalia de Curtis, ut habeant eam ipsi fratres et possideant cum omnibus suis directuris in perpetuum. Et qui hanc cartam fregerit, sine fine sit maledictus et pariat ipsis fratribus solidos L^a et hoc scriptum semper sit firmum.

Facta carta mense maio, era MCCX^L I. Nos iam dicti in hoc scripto manus nostras roboramus *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Iohannes Ribeira ts. et cf., frater Petrus cf., frater Pelagius ts. et cf., frater Michael cf., Dominicus zapatarius cf., Pelagius Ruxu ts. et cf., Petrus Iohannis qui notuit.

Tumbo I, fol. 79 r.

205

A. 1199, Mayo 15 P.

DE UILA DE COUAS ET DE QUINTANAS

In Dei nomine. Ego Petrus Tinosus de Betanzus et omnis uox mea, uobis Iohanni Ribeira et fratri Gudesteo et omnibus fratribus Superaddi, facio cartam uenditionis de hereditate mea propria quam habeo ex parte

auorum meorum in terminis de Guargiane de uoce de uilla de Couas et de Quintanas per uiam que unde de faro per Uillarulu, et inde Sanctam Eolaliam de Curtis, et inde quomodo uadit ad montem de Enara. Do itaque uobis supradictam hereditatem, tam de uoce de uilla de Couas, quam de Quintanas, quantum pertinet ad meam uocem per supradicta loca, ut habeatis eam et possideatis iure perpetuo, et in precio dedistis mihi X solidos in ouibus et in robore unam agnam. Si quis igitur tam de parte mea quam de extranea hanc cartam irrumpere temptauerit, sit maledictus et cum Iuda traditore Domini in inferno dampnatus, insuper ipsam hereditatem pectet uobis duplatam uel triplatam.

Facta carta uenditionis et annutionis in era MCCXXXVII et quot idus maii. Regnante rege Adefonso in Legione et comes Gòmez in Trastamar et in Monte Nigro et in Monteroso. Petrus Suarii archiepiscopus in Compostella. Qui presentes fuerunt: frater Iohannes Ribeira ts. et cf., frater Gudesteus ts. et cf., frater Iohannes Loueu ts. et cf. Iohannes Sola de Curtis ts., Martinus Iohannes de Couas ts., Iohannes Roderici ts., Petrus Iohannis qui notuit.

Tumbo I, fol. 79 v.

206

A. 1204, Marzo P.

DE UILARULIO

In nomine Domini nostri Ihesu Christi. Ego Petrus Consillium de Ladruz, et omnis uox mea, ob remedium anime mee meorumque parentum, dono et offero Deo et Sancte Marie Superaddi et fratribus eiusdem loci, totam meam directuram et portionem de illo uillare de Uillarulio cum omnibus suis pertinentiis in perpetuum possidendam. Similiter ego Pelagius Nuniz de Sendeli eodem modo dono pro anima mea ipsi monasterio totam meam portionem et directuram hereditatis de Ladruz et de Guargiane et de Lubamorta, cum omnibus suis pertinentiis in perpetuum possidendam. Qui fregerit hanc cartam sit semper maledictus et pariat predicto monasterio solidos C et hoc scriptum semper sit firmum.

Facta carta mense marcio era MCCX^{L}II. Nos iam dicti in hoc scripto manus nostras roboramus *[sig.]*, Qui presentes fuerunt: Iohannes Ribeira magister de Guargane ts. et cf., Petrus Martini de Auelanedo cf., Pelagius de Sancto Iohanne ts. et cf., Munio Martini cf., frater Petrus Martini ts. et cf., frater Pelagius Roderici cf., frater Iohannes Temporinus cf., Petrus Iohanne qui notuit.

Tumbo I, fol. 79 v.

207

Sin fecha (S. XII-XIII) [1]

DE MARINA

In Dei nomine. Ego Pelagius Muniz de Sendili filius de Guntrodi Suarit et netu de Marina Didaci de Sancta Eulalia de Curtis mandu pro anima mea et parentum meorum meam porcionem de hereditate de Marina cum sua uoce et ubicumque et meam portionem de Ladruz cum suas hereditates et de Ricimundi et de Lumbamorta et de Sancti Georgii et de Guargiam et de Sancti Iuliani hereditatem de Suerius Amigit in Ladruz, et mandu in tota terra de Superaddo tota hereditas de Suarius Amiguit meam portionem. Qui presentes fuerunt: Conuentus Superaddi: abbas domnus Pelagi Superaddi, prior Fernandus Suarii ts., frater Petrus de Sendeli ts.

[1] V. 1201, mayo P., que es una donación del mismo.

Tumbo I, fol. 79 v.

208

Sin fecha

DE GUARGIANE

In Dei nomine. Ego Iohannes Bandoga, nepos de Iohanne Roderici de Curtis dono meas hereditates, quantas habeo uel habere debeo, in Guargane et in Pineyrino et in Busto pro anima mea et habeo eas de parte auorum meorum.

Tumbo I, fol. 79 v.

209

A. 1186, Mayo 21 P.

DE REUORDELO, ET SOLINE ET SANCTO TYRSO

[Christus]. In nomine Domini nostri Ihesu Christi, amen. Ego prior dompnus Petrus de Hospitali una cum commendatoribus nostris, uidelicet Didacus Iohannes et Nuno Munniz et omnis uox noxtra, uobis abbati dom-

no Fernando monasterii Sancte Marie Superaddi et omni uestro conuentui tam presenti quam futuro, siue omni uoci uestre, facimus cartam concambiationis et caritatis et textum scripture firmitatis de hereditate nostra propria quam in terra de Superaddo habuimus de comite domino Gundisaluo et de Menendo Roderici siue Fernando Panaela, et ipsa hereditate pernominata Rouordelo cum omni sua directura et Soline et Sancto Tyrso de Montemalo, uel quantum de uoce Menendi Roderici ibi potueritis inuenire. Damus itaque uobis supradictas hereditates ut habeatis et possideatis iure hereditario euo perhenni secula cuncta, pro una media casa et medio de uno molendino in burgo de Melidi, et ipsam casam seu molendinum habuistis de Sancto Petri et de uxore eius Eluire Pelagii. Facimus etiam uobis pactum ut in terra de Superaddo ultra iam non ganemus per terminos uidelicet de Coua de Serpe et per petram de dompno Ueremudo et inde per ambas Hirmaas et inde per ceteros terminos uestros, sicut resonat in testamentis uestris. Et si forte nobis aliquis pro helemosina infra superius terminos iam dictos aliquid dederit, debemus uobis aut caritatiue uendere aut concanbiare. Similiter et uos nobis ⟨debetis⟩ facere in terra de Parrega. Si quis igitur ex parte nostra uel extranea, quod fieri non credimus, hanc cartam uel factum hoc nostrum infringere temptauerit, in primis sit maledictus et excommunicatus, et quod calumpniauerit restituat in quadruplum, et insuper regie parti mille solidos persoluat.

Facta carta concambiationis sub era M^{a}CC^{a}XX^{a}IIII^{a} et quotum XII kalendas iunii. Regnante rege domno Fernando in Legione et in Galletia, in Asturias et in Extremadura. In Compostella dompnus Petrus Suarii tunc temporis archiepiscopus. In Luco, Rodericus Fernandiz episcopus. Comes dompnus Gomet tenente principatu in Monteroso, in Transtamar et in Montenigro, qui hoc factum multum laudauit et etiam iussit fieri propter pacem et concordiam utriusque ordinis. Nos supradicti prior uidelicet dompnus Petrus cum commendatoribus nostris et omnis uox nostra, in hanc cartam quam fieri iussimus manus nostras roboramus *[signa]*. Qui presentes fuerunt et uiderunt et audierunt: Petrus prior ts., Pelagius Caluus ts., Iohannes Ribeira ts.,

Nuno Pelagii cf., Rodericus Nuniz cf., Garssia Guterriz cf.

Mun⟨i⟩o Fernandiz cf., Rodericus Fernandiz cf., Adefonsus Roderici cf.,

Iohannes qui notuit *[sig.]* et cf.

Tumbo I, fol. 80 r.

210

A. 1166, Junio 3 P.

DE HEREDITATIBUS FERNANDI GUNDISALUI IN GALLECIA

[Christus]. In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti amen. Ego Fernandus Gundisalui una cum sorore mea Eluira Gundisalui et iermano meo Gundisaluo Gundisalui, uobis abbati domno Egidio de Superaddo et fratribus eiusdem loci facimus cartam testamenti firmissimam in perpetuum ualituram, de nostra hereditate quam habemus in Galletia, uel habere debemus de successione aui nostri Roderici Froyle, pernominata in uilla que uocitant Mariniano, et illa que uocitant de uoce monasterii de Aranga. Concedimus itaque uobis predictam hereditatem cum omnibus directuris suis que pertinent ad portionem patris nostri Gundisalui Roderici pro remedio animarum nostrarum et omnium parentum nostrorum, ut habeatis ipsam hereditatem in perpetuum et faciatis de ea quod uobis placuerit, euo perhenni secula cuncta, amen. Si quis autem quod fieri minime credimus aliquis de parte nostra uel de extranea uenerit et hoc factum infringere uoluerit, quantum in calumpniam miserit, in duplo uobis componat et desuper pariat uobis quingentos solidos et sit maledictus et excommunicatus et cum Iuda domini traditore habeat participum.

Facta carta donationis et confirmationis sub era M^{a}CC^{a}IIII^{a} et quot III° nonas iunii. Nos supradicti hanc cartam quam fieri iussimus propriis manibus roboramus.

Fernandus Adefonsi cf., Didacus Petri cf., Didacus Suarii cf., Pelagius Ouequiz cf.

Petrus abbas Ciniensis cf., Petrus Subredena cf., Ordonius Martini cf., Iohannes Adefonsi cf.

Qui presentes fuerunt: Martinus ts., Menendus ts., Munio ts., Suarius ts.

Munio qui notuit *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 80 v.

211

A. 1158, Agosto 31 P.

DE HEREDITATIBUS SUERII MENENDI IN GALLETIA

[Christus]. Hec est manda de Suario Menendi. Ego Suarius Menendi facio cartam testamenti firmissimam Deo et Sancte Marie Superaddi de omnibus hereditatibus meis quas in terra de Galletia habeo uel habere debeo, ut predictum monasterium ipsas hereditates tam ecclesiasticas quam laicales possideat iure perpetuo, pro remedio anime mee et parentum meorum, et liberas quidem absque ulla callumpnia habeat. Illas uero que suppignorate sunt quos potuerit pacto redimat, et redemptas similiter iure hereditario possideat. Verumptamen si aliquis filiorum meorum ex uxore legitima procreatus in predicta terra habitare uoluerit, et illi placuerit de eisdem hereditatibus usumfructum habere liceat ei, ita tamen ut cum obierit uel ad alias partes transitum fecerit quitas eas fratribus Superaddi reliquat. Preter ea uero omnes hereditates que ad me pertinent de monasterio de Aranga et quicquid acquisiuit pater meus in terminis de Superaddo, ab hac filiorum meorum potestate penitus sint exempte et possideant eas fratres de Superaddo sub perpetui iuris libertate, nec eas quisquam hominum deinceps repetere et scripti huius forman infringere presumat Porro domnus abbas Egidius et fratres Superaddi curam habeant de anima mea sicut de ipsis confido, et hoc pactum meum maneat firmum euo perenni.

Facta carta sub era $M^{a}C^{a}XC^{a}VI^{a}$ et quot pridie kalendas septembris. Ego domnus Suarius Menendi in ista manda manus meas roboro *[sig.]*. Ego Ueremudus Froyle cum fratribus meis Roderico Froyle et Fernando Froyle hanc cartam donationis et testamenti quam congermanus noster domnus Suarius Menendi facit de hereditatibus suis de Aranga et de aliis quas ipse donat Sancte Marie Superaddi laudamus atque concedimus. Qui presentes fuerunt:

Veremudus Didaci cf., Ordonius Pelagii cf., Pelagius Ordonii cf., Dompnus prior Petrus cf., Iohannes Petri cf. *[sig.]*.

Veremudus Froyle ts., Rod⟨er⟩icus Froyle ts., Fernandus Froyle ts.

Pelagius qui notuit. Et ceteri plures qui uiderunt et audierunt.

(Un sig. en el centro de las dos cols.)

Tumbo I, fols. 80 v.-81 r.

212

Sin fecha

DE HEREDITATIBUS QUAS QUERERE DEBEMUS SI NOS INQUIETAUERIT UOX FROYLE RODERICI

Rodericus Froyle habuit tres filios: Menendum Roderici et Gundisaluum Roderici et Froylam Roderici. De Menendo Roderici natus est Suerius Menendi, qui dictus est Zapata, et iste dedit totam hereditatem suam quam habebat in Aranga et in Galletia [1] Sancte Marie Superaddi. De Gundisaluo Roderici natus est Fernandus Gundisalui et Eluira Gundisalui et Gundisaluus Gundisalui. Isti dederunt totam hereditatem suam quam habebant in Galletia Sancte Marie Superaddi.

Si tempus uenerit quod uox de Froyla Roderici inquietent fratres Superaddi super hereditates quas Suerius Zapata et congermani sui Fernandus Gundisalui et Eluira Gundisalui et Gundisaluus Gundisalui dederunt Sancte Marie Superaddi in Aranga et in terminis Superaddi, et in Mariniano et in Uentosa et in aliis locis quas ipsi dederunt fratribus Superaddi queran fratres Superaddi a filiis et nepotibus de Froyla Roderici duas partes de istis hereditatibus. De Dunius duas partes. De Naroqua duas partes. De medietate ecclesie de Sarentes duas partes. De hereditate de Ortigeyra, II^{as} partes. De Chantada, duas partes. De Meranius, duas partes. De uilla Ousat, suam partem. De Candariu, duas partes et de Ouces similiter (± 7). De Froyla Roderici natus est Ueremudus Nariz et domna Maria Froyle uxor de Didaco Suariz de Montanus et Rodericus Froyle et Fernandus Froyle.—De Ueremudo Manidi natus est Froyla Ueremudi. De Froyla Ueremudi natus est Petrus Froyle et Rodericus Froyle et Munia Froyle et domna Hermesenda. De domno Petro Froyle natus est comes domnus Fernandus et domnus Ueremudus et domnus Garssia et domnus Uelascus et comes domnus Rodericus dictus Uelusu et domna Luba. De Roderico Froyle natus est Menendus Roderici pater de Suario Zapata et Gundisaluus Roderici pater de Fernando Gundisalui et de Gundisaluo Gundisalui et de Eluira Gundisalui et Froyla Roderici pater de Ueremudo Nariz et de Maria Froyle et de Roderico Froyle et de Fernando Froyle, qui fuit pater de illis Tinosis. De Munia Froyle uenit Iohannes Petri de Saz et sue gentes. Et sciendum

[1] La donación de Suero Menéndez es de 31-VIII-1158.

quod magis est quod centum anni quod ⟨uox⟩ de Froyla Roderici non habuit ius in Aranga. Presente Froyla Roderici cum filiis suis atque concedentibus dederunt Suarius Zapata et congermani sui hereditatem de Aranga et de montibus et alias quas habebant in Galletia Sancte Marie Superaddi. Froyla Roderici filius de Roderico Froyle non habuit ius in predictis hereditatibus, nec filius eius Ueremudus Froyle, nec filia ipsius Maior Ueremudi nec filia illius Urraca Gundisalui que est uxor de Testa Fardia.

Tumbo I, fol. 81 r. y v.

213

A. 1184, Enero 18 P.

DE ARANGA KARTA

[Christus]. In Dei nomine. Ego Petrus Ordonii una cum uxore mea Maiore Arias et filiis meis qui nati sunt uel qui nati fuerint et omnis uox nostra facimus uendictionis et textum funitudinis Deo et beate Marie semper uirgini et uobis domno Hemberto abbati omnique conuentui Superaddi de omnibus hereditatibus nostris propriis quas habemus tam auorum quam parentum nostrorum, siue de ganantia uel de conparatione et sunt ipse hereditates in territorio de Aranga cum omnibus directionibus suis, per ubi illas potueritis inuenire, de ista parte aque et ex alia parte per ubi illas obtinuerunt auui et bisaui mei [nostris], uel obtinuere debuerunt, pro quibus hereditatibus accepi⟨mus⟩ de uobis in precio unum caballum rucium appreciatum in quinquaginta solidos, et de ipso precio nichil uobis remansit in debito, ita ut ab isto in antea a nostro iure abrasa uestroque dominio sit subdita in perpetuum.

Facta carta uendictionis in tempore regis Fernandi et comitis Gometii Gundisalui, in era M^{a}CC^{a}XX^{a}II et quot XV kalendas februarii. Si quis tamen quod fieri non credo uenerit uel uenero, de parte mea uel extranea, qui hanc cartam infringere uelit, quisquis ille fuerit sit ille maledictus et a Deo segregatus et cum Iuda Domini traditore in inferno dampnatus, et pariat uobis et uoci monasterii solidos D^{os}. Nos iam dicti hanc cartam quam fieri iussimus propriis mani[bus] [ro]boramus *[sig.]*. Qui presentes fuerunt:

Pelagius ts., Iohannes ts., Petrus ts.,

Pelagius Martini de Aoix cf., Petrus Petri cf., Pelagius Petri cf., Iohannes qui *[sig.]* notuit et cf.

Tumbo I, fol. 81 v.

214

A. 1162, Dic. 5 P. (o 1161, Dic. 19); A. 1172, Septiembre 1 P...

KARTULA DE ARANGA

[Christus]. Sub Christi nomine. Ego Ueremudus Roderici, cognomento clericus, et omnis uox mea, cum magna cordis deuotione pro remedio anime mee parentumque meorum, tam precedentium quam sequentium, integro annimo totoque consilio nemine cogente, fatio cartam testamenti et textum scripture firmitatis Deo omnipotenti et beate Marie semper uirgini ceterisque sanctis quorum reliquie recondite manent in monasterio Superaddi, uobis patri abbati domno Egidio ceterisque monachis ibidem Deo seruientibus, tam presentibus quam futuris uitam sanctam ducentibus, de hereditate mea propria quam habeo uel habere debeo in territorio de Aranga, ubi uocitant Aoyx loco predicto ubi dicunt hereditate de Teyxo que fuit de patre meo Munione Roderico Muniz, dono uobis inde portionem meam integram, et est tercia pars pernominata cum omni sua bona, huc utraque et illuc, ut sit in iure prefati monasterii ad opus uictuum monacorum et helemosinarum pauperum usque in sempiternum.

In era $I^{a}C^{a}LX^{La}$ VIIII idus decembris. Item, ego Rodericus Roderici et omnis uox mea similiter et concedo pro remedio anime mee parentumque meorum tam precedentium quam sequentium nostram, portionem integram de hereditate do Teyxo, et est tercia pars, similiter dono et concedo portionem de mea sorore Gontrode Roderici quam emi de ipsa mea iermana pro precio, scilicet L^{a} solidos et est III^{a} pars cum omni sua bona per ubi eam inuenire potueritis huc utraque et illuc, ut sit in iure prefati monasterii Superaddi ad opus uituum monachorum et helemosinarum pauperum in perpetuum, et uos fratres Superaddi extraxistis ipsam hereditatem de pignore de Pelagio Ordonii de $XX^{ti}V^{e}$ solidis quos dedistis pro me, et ego Rodericus debeo uobis illos denarios reddere quam citius potuero in uita mea uel ad obitum meum. Et hoc meum factum semper maneat firmum, euo perhenni secula seculorum, amen.

In era $M^{a}CC^{a}X^{a}$ kalendas septembris. Ita ut ab hodierno die uel tempore sit predicta hereditas de Teyxo de iure nostro abrasa et in uestro dominio tradita atque firmata. Si quis tamen quod fieri non credo aliquis homo de propinquis nostris uel de extraneis contra hoc factum nostrum

ad irrumpendum uenerit uel uenero cuiuscumque persona sit in primis sit maledictus et excommunicatus et cum Iuda domini traditore participium habeat in eterna dampnatione et pro ausu temeritatis predicto monasterio persoluat mille solidos et quantum in calumpnia miserit in duplo componat. Nos supranominati in hac karta manus nostras roboramus *[signa]*. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Martinus ts., Adefonsus ts., Nuno Suarii cf., Abbas Munio de Cinis cf., Gundisaluus Adefonsi cf., Petrus Martini cf., Petrus Francus cf., Pelagius Iohannis cf., Pelagius qui notuit et ceteri plures qui uiderunt et audierunt *[sig.]*.

Tumbo I, fols. 81 v.-82 r.

215

A. 1200, Marzo 23 P.

KARTAS DE OUIXVRI

[Christus]. Ea que uenduntur aut donantur pro memoria temporis litteris assignantur ne post modum obliuioni tradantur. Quo circa ego domnus Rodericus Fernandi Dei gratia commendator in Balia de Faro una cum ceteris fratribus nostris ibi Deo seruientibus et cum omni uoce nostra, iussione et mandato nostri magistri domni Fernandi Didaci, uobis domno Bernardo Dei gratia monasterii Superaddi abbati et omni conuentui eiusdem loci et uoci uestre, facimus cartam uendictionis et textum scripture firmitatis in perpetuum ualiturum de nostra hereditate propria quam nos habemus in ualle de Auix, sicut eam iure et manu tenemus, scilicet de casale de Greadili cum tota sua uoce intus et extra. Quam hereditatem integram uendimus a summo usque deorsum cum omni sua directura et uoce extra Ardin et Madeira quod semper inde debemus nos et nostra uox recipere pro clausura et gubernatione ipsius nostre hereditatis, alie que est circa illam. Tali pacto et conuenientia uendimus uobis hereditatem totam extra Ardin et Madeira, et accepimus de uobis pro illa in precio et robore solidos CC^{tos} et LX^{a} Turonenses et nouorum monete precium et robur, quod nobis satis complacuit. Habeatis uos ipsam hereditatem et possideatis eam iure hereditario pacifice in perpetuum. Et si aliquis eam uobis inquietauerit aut contrariauerit, nos defendamus uos cum illa. Et hec carta semper maneat firma de nostra parte.

Facta carta uendictionis X° kalendas aprilis era M^{a}CC^{a}XXX^{a}VIII^{a}. Ego iam supranominatus commendator domnus Rodericus Fernandi pro me et pro uoce templi in hac carta quam fieri iussi propria manu et robore confirmo *[sig.]*, Huius rei testes sunt frater Ueremudus Sesnandi, frater Petrus de Curtis, frater Rodericus Petri, frater Petrus Moninz, frater Martin Penadu, frater Martin Martinz, frater Froyla Petri, frater Ueremudus Fernandi, frater Rodericus Semoeda, frater Didacus Uermuiz. De Superaddo, prior Fernandus Suarii, Veremudus Manchaa, Ouequus Froile, frater Iohannes de Maia, frater Iohannes Nuniz. Et debet Froila Cambas duos caseos optimos dare commendatori pro roboratione. Regnante rege domno Adefonso. Comes Gomecius. Petrus Suarii archiepiscopus. Petrus Uele archidiaconus. Hoc hereditas est in summa de Nemitus, in concurrentia ecclesia beati Iacobi de Ouix et dedit pro illa frater Froila Cambas hos CC.LX solidos, iussione et mandato conuentus et abbatis Superaddi. Qui hanc cartam presummere temptauerit, aut hereditatem istam monasterio Superaddi contrariauerit, in primis a Deo patre maledicatur et excommunicetur et a fide Christi separaretur. Et pro temerario ausu parti regie et Superaddi morabetinos CC persoluat.

Facta carta in burgo de Faro nouo in domo fratrum templi per manum scriptoris Petri Fernandi *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 82 r. y v.

216

A. 1175, Marzo 23 P.

DE PLANTATO SANCTI IACOBI DE AOIX ET TEIXO

In nomine Domini amen. Ego Suarius Ueremudiz cum uxore mea Maria Ramiriz simul etiam cum filiis et filiabus nostris, scilicet Petro Suarii, Gundisaluo Suarii, Veremudo Suarii, Maria Suarii et Enxemena Suarii et omnis uox nostra, uobis fratribus Sancte Marie Superaddi omnique uoci uestre, facimus cartam uenditionis in perpetuum ualituram de omni nostra porcione illius plantati quod uobiscum habemus in Sancto Iacobo de Aoix, loco, certo Teixo, ut habeatis illud et possideatis cum omnibus suis directuris in perpetuum pro precio de quo nobis placuit, id est solidos tredecim fortis monete. Qui hanc cartam fregeri sine fine sit maledictus et pariat uobis solidos C et hoc scriptum semper sit firmum.

Facta carta decimo kalendas aprilis, era M^{a}CC^{a}XIII^{a}. Nos iam dicti in hoc scripto manus nostras roboramus *[signa]*. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Martinus ts., Pelagius ts., Pelagius Martini presbiter cf., Iohannes Sanctii cf., Pelagius Ordonii cf., Et alii multi qui fuerunt presentes. Pelagius qui notuit et confi⟨r⟩mat.

Tumbo I, fol. 83 r.

217

A. 1201, Marzo 30 P.

DE CASALI DE TEIXO IN SANCTO IACOBO DE AOIX

Inicium scripti fiat in nomine Christi. Unde ego Petrus de Roma insimul cum germana mea Azenda Pelagii, nos insimul nominati et filii et filie nostre et omnis uox nostra, vobis domno fratri Froyle Cambas et fratribus Suparaddi omnique uoci monasterii uestri, facimus cartam uendictionis et textum scripture firmitatis in perpetuum ualituram, de tota nostra portione quam habemus in Sancto Iacobo de Aoix in casale quod uocitant do Teixo uidelicet de tercia parte de toto casale isto, sextam partem cum omnibus suis directuris intus et foris ubi nostram uocem de hac sexta potueritis inuenire, in agris, in baucis, in cortinis, in cortinis, in quintanis, in plantatis, in casis, in casalibus et in quantum ad prestitum hominis est in ista uoce predicta totum uendimus et damus uobis et habemus illam de auo nostro Petro Ordonii et accepimus de uobis precium pro illa uidelicet solidos quadraginta et in eius robore solidum unum, quod nobis et uobis satis complacuit, et de precio nec de robore nichil apud uos in debitum ad soluendum, ita ut ab hac die et deinceps de iuri nostro sit abrasa et in uestro iure et dominio sit tradita atque confirmata. Habeatis illam iure hereditario possidendam euo perhenni et seculo. Si quis igitur tan genere nostro quam etiam de alieno uobis hoc f[ac]tum nostrum spontaneum calumpniauerit uel inquietauerit, quisqus fuerit qui talia commiserit in quadruplum reddat quamtum inde in calumpnia miserit, et sit maledictus ⟨et⟩ pro temerario auso parti et uestre solidos ducentos persoluat. Et hoc scriptum semper maneat firmum et firmiter in robore stet.

Facta carta uendictionis in era M^{a} ducentesima XXX^{a}IX^{a} et quot tercio kalendas aprilis. Ego Petrus de Roma una cum sorore mea Azenda

Pelagii pro nobis et pro omni uoce nostra in hac carta quam iussimus fieri manus nostras roboramus. Regnante rege nostro domno Adefonso in Legione et Asturiis et in Extremadura et in Galletia. Archiepiscopo Petro Suarii in Conpostella. Petro Uele ar[chi]diacono. Principe in Transtamar Roderico Gundisalui. Qui presentes fuerunt: Rodericus Sancii miles ts., frater eius Petrus Sanctii ts., frater Iohannes ts., frater eius Martinus de Camianos ts., Martinus Petri alfererus cf., Petrus Petri zapaterus cf., Pelagius monachus de Aoix cf., Pelagius Didaci cf., Iohannes ts. et cf., Pelagius ts. et cf., Petrus ts. et cf., Et si forte aliquis homo uobis illam calumpniauerit semper defendamus uos cum illa. Et hoc concedimus uobis per omnia bona nostra. Iohannes Petri notuit ts. et cf.

Tumbo I, fol. 83 r. y v.

218

A. 1202, Abril 18 P.

In Dei nomine. Ego Martinus Guistrariz clericus diaconus uobis domno Pelagio abbati Superaddi et sancte Marie uirgini et omnibus sanctis quorum reliquie recondite sunt ibidem facio uobis cartam de uillare de Sancto Saluatore de Mirleu quod tenuit bisauus meus Guistrarius Froyle de Sancta Maria Superaddi in prestimonio antequam uenisset Superaddum ad heremum, et ad mortem suam dixit filiis suis quia ipsum uillare erat de Superaddo et quitabat se de peccato, et pro extrahere auuos suos de inferno pater suus dixit illi ut ita faceret. Vnde ego Martinus Guistrariz expauesco penas inferni et ne pro ista hereditate presente perdam eternam, do uobis eam atque concedo in perpetuum possidendam, ut ab isto die et deinceps de iuri meo abrasa et in iure monachorum monasterii Superaddi sit tradita atque confirmata in eternum, habeant predictum uillare que abbas qui presens est et omnes abbates et monachi qui in ipso supradicto monasterio fuerint. Si autem aliquis homo de parte mea aut de extranea contra hanc cartam ad irrumpendum uenerit sit maledictus et excommunicatus et cum Iuda traditore in perpetuum condempnatus.

Facta carta sub era $M^aCC^aX^{La}$ et quot XIIII kalendas maii. Regnante rege Adefonso in Legione. In Compostella archiepiscopo Petro Suarii. Gundisaluo Iohannis tenente Transtamar. In Nemitus Roderico Gundisalui. Ego Martinus Guistrariz hanc cartam quam fieri iussi propriis

manibus roboro. Qui presentes fuerunt: Pelagius monacus de Asperunca presbiter cf., Petrus Munionis de Cinis diaconus cf., Petrus Martini subdiaconus cf., Petrus Iohannis monachus de Cinis cf., Rodericus Martini monacus de Cinis cf., Petrus ts., Iohannes ts., Martinus ts., Abbatinus capellanus ecclesie Sancti Nicholai qui notuit *[sig.]*.

Tumbo I, fols. 83 v.-84 r.

219

A. 1202, Marzo 20 P.

In Dei nomine. Ego Iohannes Martini et uxor mea Guntrode Petri et filii mei et omnis uox mea, vobis domno Froyle Cambas, fatio cartulam uendictionis de uno meo pumare quod ego feci ⟨in⟩ ipso agro qui iacet sub ipso fonte que est hereditas de Asperunca et de Superaddo, uendo uobis illud pro precio quod nobis et nobis et uobis bene conplacuit, id est, solidos XX^{ti} et medium et in roboratione una taleiga et media de cibaria et de precio nil remansit in debitum apud uos ad soluendum. Ipsum autem pumare est in uilla que uocitatur Rippa in territorio Nemitus, secus flumen de Mandeu concurrens ad ecclesiam Sancti Martini de Brauiu, ita ⟨ut⟩ ex hodierno ⟨die⟩ sit ipsum pumare quantum est directum nostrum et de filiis nostris uel habere debemus de iuri nostro sit ipsum abrasum et in uestro dominio sit traditum atque confirmatum in seccula cuncta. Si quis tamen quod fieri minime credimus de parte nostra uel de extranea contra hanc cartam ad irrumpendum uenerit uel uenerimus pariat uobis ipsum pumare duplatum et parti regie uel uoci uestre solidos C componat.

Facta carta uendictionis sub era M^{a}CC^{a}X^{La} et quot III°X^{o} kalendas aprilis. Ego Iohannes Martini et uxor mea Guntrode Petri et omnis uox mea uobis fratri Froyle Canbas et omni uoci uestre hanc cartam quam fieri iussimus propriis manibus roboramus *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Abbas dompnus Munio de Cynis cf., Didacus Didaci cf., Sanctius Sanctii cf., Petrus ts., Martinus ts., Iohannes ts., Abbatinus qui notuit.

Tumbo I, fol. 84 r. y v.

220

A. 1355, Abril 10 P.

DE HEREDITATIBUS MONTE DE ARA

Notum sit omnibus presentibus et futuris quod era Domini M^{a}CCC^{a} LV^{a}, X^{a} die mensis aprilis orta fuit intentio inter fratres Sancte Marie Superaddi et homines de Cidadella et de Insua super hereditates de monte de Ara que pertinent ad monasterium de Superaddo, et exquisierunt per exquisicionem homines bonos et antiquos qui per iuramentum dicerent ueritatem et demarcarent ipsas hereditates que pertinent ad predictum monasterium. Qui homines testes qui demarcarunt per suum iuramentum eas sunt: Ferdinandus Alfonsi de Cidadella, et Petrus Goote, et Iohannes de Ledruz, et Iohannes Laurencii de Sandane et Iohannes Laurencii de Brias, et Iohannes Petri Diaz. Qui simul uenientes cum aliis bonis hominibus et fratribus ad predictum montem de Ara diuiserunt eas per terminos istos quomodo incipit in fonte de Salgueros et deinde per ipsam aquam usque ad portum de Grisalua, et deinde per ipsam aquam quomodo uadit ad portum de Lagune, et deinde quomodo uadit per ipsam aquam usque ad portum de Ladruz, et deinde per ipsam aquam quomodo uadit ad portum de Argueroso; et deinde per ipsam aquam usque ad portum de Curris; et deinde quomodo uadit ipsa aqua ad portum de Gundellos, et deinde per directum ad fontem Donni Vidale. Et de istis terminis et marchis usque ad hereditatem que uocatur Diaz de Fondo. Et quomodo uenit ad riuulum de portu Leucis, et deinde ad petram de Ara, et deinde usque ad Bollum et quomodo uadit usque ad fontem unde unde incepimus. Omnes has hereditates sitas infra diuisiones istas iurauerunt que essent de monasterio sancte Marie Superaddi et sic predicti homines de Cidadella promiserunt pro se et successoribus suis que nunquam redirent ad demandam de ipsas hereditates quas exquisitas et datas fuerant fratribus. Qui presentes fuerunt: domnus Petrus abbas, Iohannes Alfonsi prior, Petrus Alfonsi cellararius et frater Egidius stabelarius ts., Michael de Grison ts., Petrus Alfonsi de Grisalba, Martinus Petri de Siluela ts., Iohannes Muniz de Luco et multi alii boni homines ueterani qui ad hoc presentes fuerunt. Petrus Marci canonicus ecclesie beati Iacobi qui notauit *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 84 v.

221

A. 1182, Marzo 17 P.

[Christus]. Sub Christi nomine. Ego Froila Heriz una cum germana mea Eldoncia Heriz et omnis uox nostra, insimul facimus cartam testationis et uendictionis Deo et beate Marie et uobis domno Hemberto Dei gratia Superaddi abbati et omni conuentui eiusdem monasterii, presentibus et futuris, de nostra hereditate quam habemus de successione auorum et parentum nostrorum siue de ganantia, quam hodie habemus uel habere debemus, in terminos de Superaddo, et de uoce de monasterio de Aranga cum omni sua directura, intus et foris, ubicumque sua uox uadit per suos terminos et per loca antiqua. Et hanc hereditatem habemus nos de nostro patre Hero Muninz filius de Odosinda Menendiz, et est portio pernominata, de quarta de predicto monasterio uendimus uobis quartam integram. Fuit enim de Pelagio Menendiz una quarta. Et de Iohanne Menendit alia quarta. Et de Petro Menendiz fuit alia quarta. Et de Odosinda Menendiz fuit alia quarta. Et de ista quarta uendimus uobis quartam integram cum tota sua bona et cum alia hereditate quam habemus in terminos de Superaddo pro precio scilicet uno caballo ualente solidos quinquaginta, et in robore unum prandium et unum caseum quod utrisque partibus bene conplacuit et totum completum est. Deinceps habeatis eam firmiter et faciatis de ea totam uestram uoluntatem in seculorum secula. Quod si aliquis de parte nostra uel de extranea hoc memoriale et placabile factum infringere uoluerit, in primis sit excommunicatus et maledictus et pariat uobis uel uoci uestre supradictam hereditatem duplatam uel triplatam in tali simili loco et insuper solidos quingentos. Et hoc nostrum factum semper maneat firmum.

Facta cartula uendictionis et testationis in era M[a]CC[a]XX[a] et quot XVI kalendas aprilis. Nos superius nominati in hac cartula manus nostras roboramus. Qui presentes fuerunt: prior domnus Guius ts., Pelagius Caluus ts., frater Froyla Cambas ts., frater Petrus Guterriz ts., frater Fernandus ts., Pelagius qui notuit, Petrus cf., Iohannes cf., Munio cf.

Tumbo I, fol. 85 r.

222

A. 1190, Julio 15 P.

ARANGA

In Dei nomine. Nos filii et filie de Pelagio Ordonii qui sumus Petrus Pelagii, Iohannes Pelagii, Azenda Pelagii et Maria Pelagii uobis abbati domno Fernando omnique conuentui Superaddi, facimus cartulam uendictionis de hereditate nostra propria quam habemus de auis et parentibus nostris uel de ganantia siue de compara, in monasterio de Aranga cum omni uoce sua intus et foris quantum ad prestitum hominis est, et accepimus a uobis pro illa X[La] solidos, et in roboratione unum solidum, precium quod nobis satis complacuit et de ipso precio apud uos nichil remansit in debito ita ut de hodie die et tempore de iuri nostro abrasa et in uestro iure et dominio sit tradita atque confirmata, euo perhenni et secula cuncta. Si quis tamen quod fieri non credimus aliquis uenerit uel uenerimus de parte nostra uel de extranea qui hanc cartulam infringere uoluerit pariat uobis ipsam hereditatem duplatam uel triplatam, et insuper ducentos solidos uobis uel cui uoce uestram pulsauerit.

Facta cartula uendictionis in era M[a]CC[a]XX[a]VIII[a]. et quot idus iulii. Regnante rege Adefonso in Legione et in Asturiis et in Extremadura et in Galletia. Comite Go. *(sic)*, domno Gometio tenente Transtamar et Galletiam In Compostella Petrus Suarii archiepiscopus, Petro Uele archidiaconus. Nos supranominati Petrus Pelagii, Thomas Pelagii et Azenda Pelagii, et Maria Pelagii, uobis abbati domno Fernando et omni conuentui uestro hanc cartulam quam fieri iussimus propriis manibus roboramus *[signa]*. Qui presentes fuerunt: Pelagius ts. et cf., Petrus ts. et cf., Iohannes ts. et cf., Iohannes qui notuit ts. et cf. *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 85 r. y v.

223

A. 1201, Noviembre 8 P.

[Christus]. Inicium scripti fiat in nomine Christi. Unde ego Menendus Fernandi miles et soror mea Urracca Muninz et filii nostri et omnis uox nostra vobis fratri Froyle Canbas et cellarario Petro de Untia et Pelagio Longo

infirmario et omni uoci monasterii de Superaddi, tam presentibus quam futuris, facimus cartam uendictionis et textum scripture firmitatis de omni uoce nostra de quanta hereditate habemus in monasterio de Aranga ex parte matris nostre Sanctia Carualia, quam hereditate cum omnibus suis directuris uobis uendimus et damus pro precio uidelicet solidos XXX[a] monete regis, cum precio et robore que nobis et uobis satis complacuit, et de precio nec de robore nichil remansit apud uos in debito ad soluendum. Habeatis illam iure hereditario in perpetuum. Si quis igitur tam de genere nostro quam etiam de alieno uobis hoc factum nostrum spontaneum calumpniauerit, quisquis fuerit qui talia comiserit in quadruplum reddat quantum inde in calumpnia miserit, et sit maledictus et excommunicatus et pro temerario ausu parti regie et uestre solidos C. persoluat. Et hoc scriptum semper maneat firmum.

Facta carta uendictionis VI idus nouembris, era I[a]CC[a]XXX[a]VIIII[a]. Ego Menendus Fernandi et soror mea Urracca Muninz et omnis uox nostra in hac carta quam iussimus fieri manus roboramus *[sig.]*. Regnante nostro rege domno Adefonso. Archiepiscopo Petro Suarii. Petro Uele ardiano. Dominante terra ista Roderico Gundisalui, Comite Gometio Eiecta. Qui presentes fuerunt: frater Petrus de Curtis ts., Didacus Martini presbiter ts., Fernandus Muninz ts., Martinus Pelagii ts., Petrus Petri cf., Siluester cf., Petrus cf., Iohannes cf., Pelagius cf., Iohannes qui notuit *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 85 v.

224

Sin fecha

Hee sunt hereditates de monasterio de Aranga. Id est uillar Planum et Gemondi quomodo se ex parte de Sancto Iuliano, et Sancto Iuliano de Superaddo. Ascouias et Soutulio integrum de monasterio de Aranga, et de Sancto Iohanne duas partes de monasterio et tercia de benfecturia. De Lousada medietate et alia medietate de Uerines. De Uillares medietate. De Cabanes seorsum, medietate. De Ualles, medi⟨e⟩tate. Dauidi, medietate. De Uillarino, integro. In Amamua unum casale sub casa de Guterre Aluariz optimum. In Erosa, dos cotos, unum casale in directo do castinario. De ista hereditate medietate ab Suarium Menendiz et alia medietate ab infanzones, et diuide sicut supra, et de Sancto Iohanne Causo medietate. Ruuius et Petrana. De Manide, medietas de Ruuios

et alia medietas de Uirines, quomodo se ex parte per illam uallem et illud casale de Cerdaria de Sancto Martino de Plorio, Penelas et Petraria integros de Ruuios, Montoso integro de monasterio et Ioanzim. Rouoredo integro. Hereditas de Terciis, medietas de infanzones et alia medietas de Pelagio de Aranga cum suis gentibus. De Sancto Tirsso, integro monasterio de Aranga, et leua domno Suerio medietatem, et alia medietas est de infanzones et diuide sicut medietas de Solme. Hec est difinitio siue diuisio de hereditate de Solme. Medietas ad Martinguos et alia medietas ad monasterium de Aranga, et leuat domnus Menendiz Suerius medietas et aliam medietatem infanzones. Arias Hermariz medietatem et Santia Heriz medietatem. De Santia Heriz uenit Pelagius Menendit, Petrus Menendiz et Iohannes Menendit et mulier de ⟨Hero⟩ Muninz de Neira et Azenda Menendiz.

Tumbo I, fols. 85 v.-86 r.

225

A. 1208, Julio 17 P.

KARTA DE SOLLINE

Ego frater Petrus Petri, cognomento Maseda, filius de Guntrode Uelez et neptus de Guntina Cidiz, una cum filio meo Martino Petri et omnis uox nostra, uobis fratribus sancte Marie Superaddi et omni uoci uestre fatio cartam donationis de hereditatibus meis quas habeo infra terminos uestros in montibus, uidelicet in loco qui dicitur Ollios de Montemalo et in Solme et in Auix et aliis locis in montibus ubi mea uox uadit. Has hereditates dono uobis pro remedio anime mee et parentum meorum, quorum fuit hereditas, ut habeatis eas et faciatis de eis quod uobis placuerit. Si quis de parte mea uel de extranea hanc cartam rumpere temptauerit, sit maledictus et in inferno cum Iuda t[ra]ditore dampnatus, et pectet uobis ipsas hereditates duplatas uel triplatas, et parti regie C solidos pariat.

Facta carta donationis in era M^{a}CC^{a}X^{La}VI^{a} et quot XVI° kalendas augusti. Regnante rege domno Adefonso in Legione et in Asturiis, et in Extremadura et in Galletia. Petro Muninz electo in Sancto Iacobo. Comite Gomet tenente medium de Transtamar, et Roderico Gundisalui aliam medietatem et Montenigro et Sarria. Pelagio Ouequi abbate monasterii Superaddi. Henrrico priore, cellarario maiore Veremudo Pelagii, Vere-

mudo Petri, supriore, Petro Iohannis cantore, Ego frater Petrus ⟨Petri⟩, dictus Maseda, hanc cartam roboro, et frater Froyla Canbas dederat michi iam propter hereditatem de Ollios, duos solidos et unos sotulares. Ego Martinus Petri hanc cartam quam pater meus fieri iussi propriis manibus roboro et confirmo, ut sim particeps in orationibus fratrum Superaddi. Qui presentes fuerunt: frater Ouequs de Querco Torto ts. et cf., frater Munio ts. et cf., Petrus Martini gener de fratre Petro Maseda ts. et cf., Petrus Iohannis ts. et cf., Ipse qui notuit ts. et cf.

Tumbo I, fol. 86 r. y v.

226

A. 1193, Diciembre 29 P.

DE AURIT

[Christus]. Sub Christi nomine. Ego Ledegundia Pelagii una cum filiis meis, uidelicet, Fernandus Petri, Eldara Petri, Maria Petri et omnis uox nostra uobis abbati domno Simeon monasterii sancte Marie Superaddi, et omni conuentui eiusdem loci tam presentibus quam futuris, insimul fatio kartulam uendictionis de tota mea portione quam habeo, de auis et bisauis meis in ipso uillare quod uocitant uilla Aurit et in Carualio Torto, intus et foris per suos terminos et loca antiqua ubicumque sua uox uadit, totam meam portionem uendo uobis pro precio cum suo robore uidelicet solidos decem Turonenses, quod utrisque partibus bene complacuit. Deinceps habeatis eam et fatiatis de ea totam uestram uoluntatem in seculorum secula. Si autem aliquis ex mea parte uel extranea contra hoc meum factum ad rumpendum uenerit uel uenero, quisquis fuerit cum diabolo habeat participium in inferno, et in quadruplum componat quantum in comtempsam miserit, et pro auso terre solidos LX[a] exsoluat, et hoc meum factum semper maneat firmum.

Facta cartula uendictionis in era M[a]CC[a]XXX[a]I[a], et quot IIII[o] kalendas ianuarii. Nos superius nominati in hac cartula uendictionis quam fieri iussimus manus nostras roboramus. Qui presentes fuerunt: frater Froyla Cambas ts., frater Petrus de Untia ts., frater Munio Caucus ts., Iohannes ts., Rodericus cf., Petrus cf., Iohannes Ferro cf., Didacus Didaci cf., Petrus Pelagii cf., Pelagius Didaci presens fuit et notuit.

Tumbo I, fol. 86 v.

227

A. 1206 P.

DE OIX

Ego Iohannes Suarii de Oix et omnis uox mea tibi meo suprino Pelagio Petri presbitero, fatio cartam uendictionis de hereditate mea propia quam habeo in Sancto Iacobo de Oix, in casal do Teixo, et ipse casal diuiditur in tres partes, et duas partes ipsius casalis sunt de Superaddo, et de alia tercia fiunt VI partes, et de una sexta uendo tibi IIII^{a} partem integram cum omnibus pertinentiis suis, intus et foris, prope et longe, pro precio nominato IIIes capras et unam pellem et undeci et duodecim denarios, et in uita mea unum quartarium de pane secundo annuatim, ut habeas predictam hereditatem et possideas eam tu et cui illam donaueris. Si quis uero ex parte mea uel de extranea hanc cartam rumpere temptauerit, pectet tibi uel uoci tue ipsam hereditatem duplatam uel triplatam et parti regie centum solidos et carta inconuulsa permaneat.

Facta carta donationis et uendictionis in era M^{a}CC^{a}X^{La}IIII^{a}. Regnante rege Adefonso in Legione, in Asturiis, in Galletia et in Extremadura. Archiepiscopo in Sancto Iacobo Petro Suarii. Prestameiru in Prucios Munio Fernandi. Qui presentes fuerunt: Abbas Superaddi domnus Pelagius, Veremudus Pelagii cellararius, Martinus Guistrariz ts., frater Munio ts., frater Iohannes Nuniz ts., Petrus qui notuit *[sig.]*.

Tumbo I, fols. 86 v.-87 r.

228

A. 1206, Marzo P.

DE TEIXU

Ego Pelagius Petri, presbiter de Aranga, uobis fratribus Sancte Marie Superaddi, dono pro remedio anime mee et parentum meorum hereditatem meam quam habeo in casale do Teixu, quam emi de auumculo meo Iohanne Suarii, et quam habeo de matre mea Maria Suarii, et quam

emi de auunculo meo quartam partem unius tercie de VI^{a} totius casalis et quam uobis de matre mea dono cum fratre suo Guimara qui libenter donat uobis portionem suam pro anima sua, III^{a} de VI^{a}, quarte partis de una VI^{a}, tercie partis totius casalis de Texu.

Era M^{a}CC^{a}X^{La}IIII^{a}, mense marcio; qui fuerunt presentes: Dompnus Pelagius abbas Superaddi, Veremudus Pelagii cellararius ts., frater D[omi]nicus de Constantin ts., frater Munio ts., Petrus qui notuit.

Tumbo I, fol. 87 r.

229

A. 1205, Enero 26 P.

DE AIX

In Dei nomine. Ego Martinus Petri Alfaiath et filii et filie mee et omnis uox mea, vobis fratribus Superaddi et omni uoci uestre, facio kartam uendictionis et textum scripture in perpetuum ualiturum de tota uoce totius hereditatis mee quam habeo uel habere debeo in Sancto Iacobo de Aoix, in casal do Teixu, et ipsum casal diuiditur in tres partes, et duas partes predicti casalis sunt integras de Superaddo; de alia tercia fiunt VIes, et de illa VI^{a} uendo uobis quartam partem per ubi eam potueritis inuenire, intus et foris, cum omnimus pertinentiis suis, et habeo illam ex parte matris mee Marine Suarii et accipio de uobis precium pro illa uidelicet solidos decem et in eius robore solidos, duos, et de precio et de robore nichil remansit apud uos in debito ad soluendum, habeatis illam iure hereditario possidendam in secula seculorum. Quod si quis ex parte mea uel de extranea hanc cartam frangere temptauerit pectet uobis uel uoci uestre ipsam hereditatem duplatam et parti regie et uestre solidos CC^{tos} persoluat.

Facta carta uendictionis VII kalendas februarii, era M^{a}CC^{a}X^{La}III^{a}. Ego Martinus Petri Alfaiath, pro me et pro tota uoce mea hanc cartam quam scribere mandaui manu mea roboro. Regnante rege domno Adefonso in Legione et in Asturias et in Extremadura et in Galletia. Comes Gomitius tenens medium de Transtamar, Archiepiscopus in Compostella Petrus Suarii. Petrus Muninz archidiaconus. Qui presentes fuerunt: Commendator Froyla Adefonsi, frater Petrus de Curtis cf., frater Iohannes Martini cf., Rodericus Sanctii miles cf., frater eius Petrus Sanctii ts.,

Martinus de Camianos ts., Petrus Petri Zapata ts., Petrus Didaci ts. et cf., Si autem aliquis homo uobis illam calumpniauerit, ego defendam semper uos cum illa, et uocem uestram, et hoc concedo uobis per omnia bona mea. Iohannes Petri notuit.

Tumbo I, fol. 87 r. y v.

230

A. 1206, Abril 9 P.

DE FENAES ET IN GUISTRIMIR ET SANCTO PETRO DE CAZUI ET IN BENADI

In Dei nomine. Ego Fernandus Petri de Sancto Georgio et omnis uox mea vobis domno Ouequo Froyle conuerso manasterii Sancte Marie Superaddi et magistro Grangie de Querquotorto et ceteris fratribus predicti monasterii et omni uoci uestre. Fatio cartam donationis et testamenti pro remedio anime mee de hereditatibus meis quas habeo ex parte aui mei domni Fortunii, in Benadi et in Fenaes et in Guistrimir et in Sancto Petro de Cazuin et in Francimir et in Anta et in uilla Ouriz et in cunctis terminis Superaddi, ab qua ⟨de⟩ Mandeu usque ad Maurammortuam. Has omnes hereditates cum omnibus pertinentiis suis, intus et foris, prope et longe, cum omni uoce sua quantum ad me pertinet dono uobis pro remedio anime mee et ut particeps sim in orationibus uestris.

Facta carta testamenti in era M^{a}CC^{a}X^{La} IIII^{a} et die V^{e} idus aprilis. Regnante rege domno A[defonso] in Legione, in Asturiis, in Estremadura et in G⟨all⟩etia. Petrus Suarii regente Compostellana ecclesia. Gundisaluo Nuniz tenente Monteroso et medium de Transtamar, et comite Gometio aliam medietatem. Domno Pelagio Ouquiz abbate monasterii Sancte Marie Superaddi. Qui presentes fuerunt: huiuius *(sic)* rei testis sum ego Munio Fernandi et laudo et confirmo hanc cartam donationis quam pater meus fieri iussit et eam propriis manibus roboro *[sig.]*. Similiter ego Rodicus Froile suprinus domni Fernandi hanc cartam et testationis laudo et confirmo, et eam propriis manibus roboro *[sig.]*, et quantum ad me pertinet in supradictis locis dono fratribus supradicti monasterii ts.,

Petrus Ueremudi de Andrade ts. et cf., Petrus Ouequiz de Leiro ts. et cf., Munio Muninz de Churiu ts. et cf., Adefonsus Muninz ts. et cf., Pelagius Muninz ts. et cf., Petrus Nuniz auunculus domni Fernan-

di Petri ts., Laurentius miles de Guimir ts., Rodericus Maurus miles de Auinu ts., frater Munio de Querquo Torto ts., frater Ouequus de Amaia ts.,

Abbas Montisferi domnus Gunzaluus ts. et cf., Prior eiusdem loci dompnus Ordonius ts. et cf., Martinus Ordonii monacus eiusdem loci ts. et cf., Martinus Petri filius Petri Quillares ts. et cf., Iohannes Cordu monacus predicti loci ts. et cf., Iohannes monachus Montisferi qui notuit *[sig.]*, ts. et facta et cf.

Tumbo I, fol. 87 v.

231

A. 1189, Noviembre 16? P.

DE RIPA

In Dei nomine. Ego Petrus Arias una cum germanis neis nominibus Nuno Arias, Sanctius Arias, Maior Arias, Maria Arias, Gudina Arias, Azenda Arias, Marina Arias, altera Maria Arias, uobis abbati domno Fernando et priori Petro MunInz et omni conuentui Sancte Marie Superaddi, facimus cartam uendictionis de hereditate nostra propria quam habemus de auis et parentibus nostris in uilla que uocatur Rippa, portionem nostram integram, et ipsa hereditas est in territorio Nemitus, subtus alpe Paranuos, inter duos riuulos scilicet Mandeu et Mudi concurrente ad ecclesiam Sancti Martini de Brauiu, damus uobis in illa quantum ad prestitum hominis est, scilicet arbores fructuosas uel infructuosas, petras mobiles et immobiles, aquas cursiles uel incursiles, exitus montium uel recessus, et accepimus de uobis precium quadraginta solidos Turonenses et in roboratione unum quartarium de cibaria, precium quod nobis et uobis bene complacuit, et de ipso apud uos nichil remansit in debitum ad soluendum, ita ut ab isto die et deinceps a nostro iure abrasa uestroque dominio sit tradita in perpetuum atque confirmata euo perhenni, secula cuncta.

Facta cartula uendictionis in era M^{a}CC^{a}XX^{a}VII^{a} et quot VIX° *(sic)* kalendas decenbris. Regnante domno rege Adefonso in Legione et in Asturiis et in Extremadura et in Galletia. Comite Gometio Gundisalui, In sede Sancti Iacobi archiepiscopo Petro Suarii, archidiacono Petro Uele, in Decalense abbate Iohanne. Si quis tamen quod fieri non credimus ali-

quis uenerit uel uenerimus qui hanc cartam infringere uoluerit uel uoluerimus, sit a Deo maledictus usque in VI[a] uel septimam generationem et quantum inde calumpniauerit in duplum componat et ipsam hereditatem pariat uobis duplatam uel triplatam et uoci uestre CCC[tos] solidos pectet. Et hoc scriptum semper maneat firmum. Ego Petrus Arias una cum iermanis meis uiris siue mulieribus, hanc cartam quam fieri iussimus propriis manibus roboramus *[signa]*. Qui presentes fuerunt: Pelagius ts., Petrus ts., Martinus ts., Iohannes qui notuit.

Tumbo I, fols. 87 v.-88 r.

232

A. 1202, Mayo 15 P.

DE RIPPA

In nomini Domini, amen. Nos insimul Rodericus Martini, Martinus Martini et Iohannes Martini filii uidelicet Martini Iohannis de Rippa et omnis uox nostra, vobis fratribus Superaddi omnique uoci uestre, grato animo et bona uoluntate, facimus cartam uendictionis in perpetuum ualituram, de quarta integra unius laree quam habemus in uilla que uocatur Rippa, et iacet larea ipsa super illam aliam uestram de Figeiras, ut habeatis et possideatis eam libere cum suo plantatu et directuris in perpetuum pro precio de quo nobis complacuit, id est, solidis decem et pro robore una taleiga de cibaria. Qui hanc cartam fregerit semper sit maledictus et pariat uobis solidis C. et hoc scriptum semper sit firmum.

Facta carta idus maii, era M[a]CC[a]X[La]. Nos iam dicti in hoc scripto manus nostras roboramus *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Froila Cambas qui soluit precium ts. et cf., frater Martinus ts., Pelagius cf., Petrus Garssie miles ts., Petrus Petri de Rippa cf., Gundisaluus Petri cf., Perroch ts., Pelagius Pelagii miles cf., Iohannes Pelagii cf., Petrus Iohannes qui notuit.

Tumbo I, fol. 88 r.

333

A. 1202, Mayo 15 P.

In nomine Domini. Ego Iohannes Pelagii de Rippa cum uxore mea Eldara Froile et omnis uox mea, vobis fratribus Superaddi omnique uoci uoci uestre, fatio carta uendictionis in perpetuum ualituram, de decima integra illius pomarii quod uocatur de domna Chamua cum suo terreno et directuris, ut habeatis ipsam portionem in perpetuum possidendam pro precio de quo mihi placuit, id est solidis septem et dimidio, et pro robore uno caseo. Qui hanc cartam fregerit sine fine permaneat maledictus et pariat uobis solidos L[a], et hoc scriptum semper sit firmum.

Facta carta idus maii, era M[a]CC[a]X[La]. Ego iam dictus in hoc scripto manus meas roboramus *[sig.]*, Qui presentes fuerunt: Froila Cambas qui soluit predictum precium ts. et cf., Petrus Petri de Rippa ts. et cf., Iohannes Pelagii cf., frater Iohannes Nuniz ts., Perroch cf., Petrus Garssie miles cf., Pelagius miles cf., Pelagius Pelagii miles cf., Gundisaluus Petri miles cf., Petrus Iohannis qui notuit.

Tumbo I, fol. 88 v.

234

A. 1202, Mayo 15 P.

KARTULA DE RIPA

In nomine Domini. Ego Pelagius Pelagii de Rippa una cum filiis meis Roderico Pelagii et Eluira Pelagii nepti scilicet Munionis Galego et omnis uox nostra, uobis Sancte Marie Superaddi omnique uoci uestre, grato animo et bona uoluntate facimus cartam uendictionis in perpetuum ualituram de medietate unius laree, que uocitant de Octauis, cum suo plantato et directuris, pro solidos XII et uno caseo pro robore. Ab hinc igitur habete eam et possidete eam in perpetuum, qui nos pro ista in alio loco integrauimus parentes nostros. Qui hanc cartam fregerit, fractus

sit a diabolo et pariat uobis solidos L^{a}, et hoc scriptum semper sit firmum.

Facta carta idus maii, era M^{a}CC^{a}X^{La}. Nos iam dicti in hoc scripto manus nostras roboramus *[sig.]*, Qui presentes fuerunt: Froila Cambas qui soluit predictum precium ts. et cf., frater Iohannes Nu[n]iz cf., Petrus Garssie miles cf., Perroch ts. et cf., Pelagius cf., Petrus Pet[r]i de Rippa cf., Pelagius Pelagii miles miles cf., Gundisaluus Petri cf., Iohannes Pelagii cf., Petrus Iohannis qui notuit.

Tumbo I, fol. 88 v.

235

A. 1206, Octubre 8 P.

KARTULA DE UNTIA

In Dei nomine. Ego domna Tharasia Ueremudi et omnis uox mea, uobis fratribus et conuentui Sancte Marie Superaddi, facio cartam donationis et textum scripture firmitatis de portione integra hereditatis mee quam habeo uel habere debeo in uilla de Untia in ipso loco qui dicitur Rippa in perpetuum ualituram. Et hoc fatio pro remedio anime mee et parentum meorum, ut prosit michi et illis ad salutem anime et corporis in uitam eternam. Ab isto igitur die et deinceps habeatis eam iure hereditario cum omnibus directuris suis per ubi eam potueritis inuenire liberam et quietam. Si quis igitur de parte mea uel de extranea contra hoc meum factum spontaneum uenire uoluerit et eum infringere temptauerit, a Deo sit ille maledictus usque in et[er]num. Et hoc scriptum semper maneat firmum.

Facta carta in era M^{a}CC^{a}XL^{a}IIII^{a}, VIII° idus octobris. Qui presentes fuerunt: Henrricus prior Superaddi cf., Petrus Petri magister conuersorum cf., Arias Iohannis cf., Ouequus Froile cf., Nuno Fernandi cf., Pelagius Petri cf., Petrus Nuni cf., Ouequus Froile cf., Nuno cf., Iohannes cf., Ego domna Tharasia hanc cartam quam fieri iussi propriis manibus roboro et cf.

Tumbo I, fols. 88 v.-89 r.

236

A. 1206, Abril 16 P.

DE RIPA KARTULA

In Dei nomine. Notum sit presentibus et futuris quod nos Iohannes Petri, et Maria Petri et Marina Petri uedidimus domno Froile Canba hereditatem nostram quam habemus in uilla que uocitatur Rippa, in casal de Roderico Brauo, et est septima integra et dimidia alterius septime, pro L^{a} solidos et post domnus Ouequus magister Grangie de Querquotorto dedit nobis X solidos pro supradicta hereditate eo quod in anno malo eam uendideramus et unam capram cum suo filio et unum caseum et butirum in robore. Nunc igitur nos supradicti damus uobis fratribus Superaddi supradictam hereditatem cum omnibus pertinenciis suis, intus et foris, prope et longe, pro supradicto precio et robore, ut habeatis eam et possideatis eam et faciatis de ea quod uobis placuerit. Si quis homo de parte mea uel de extranea hanc cartam uendictionis fregerit, pectec uobis ipsam hereditatem duplatam et uoci uestre uel regie CC solidos, et sit maledictus et cum Iuda traditore in inferno dampnatus.

Facta uendictionis carta in era $M^{a}CC^{a}X^{La}IIII^{a}$, XVI kalendas maii. Regnante Adefonso in Legione, in Extrematura, in Asturiis, in Galletia. Petrus Suarii regente Compostallanam ecclesiam. Gundisaluus Nuniz tenente Monteroso et medium de Transtamar. Comite Gometio tenente alteram medietatem. Qui presentes fuerunt: domnus Iohannes Arias abbas de Bouatella ts.

Frater Iohannes Nuniz ts., frater Munio ts., frater Iohannes Froile ts.,

Fernandus Monacus de Bouatella ts., Petrus Ueremudi callararius Superaddi ts., Petrus Iohannis cantor Superaddi ts.,

Pelagius presbiter de Oix cf., Pelagius Petrum clericus cf., Martinus Roderici petrarius cf., Siluestre petrarius cf.

Petrus qui notuit.

Tumbo I, fol. 89 r.

237

A. 1195, Noviembre 1 P.

DE RIPPA ET DE UNTIA

Inicium scripti fiat in nomine Christi. Ego Petrus Pelagii et Pelagius Pelagii et Iohannes Pelagii et Guntrode Pelagii et omnis uox nostra facimus cartam uendictionis et confirmationis et textum scripture firmitatis Deo omnipotenti et beate Marie semper uirgini ceterisque sanctis quorum reliquie condite manent in monasterio Superaddi et uobis patri et abbati domno Simeoni et omni conuentui eiusdem loci, tam presenti quam futuro, et omni uoci uestre de una larea integra cum suo plantato loco predicto in uilla Rippa de Untia et concurrentem ad ecclesiam Santi Martini de Brauio et habet iacentiam predictan leira inter cellarium de Roderico Brauo et domum de Petro Iohannis et accepimus precium pro ea XX^{ti}V^{e} solidos de quo nobis satis complacuit, et de precio nichil remansit in debito ad soluendum, set totum completum est. Et hoc nostrum factum semper maneat firmum.

Facta carta uendictionis et confirmationis sub era M^{a}CC^{a}XXX^{a}III^{a} et quot kalendas nouembris. Qui presentes fuerunt:

Petrus ts., Arias ts., Pelagius ts.,

Petrus Truitino presbiter cf., Petrus presbiter cf., Martinus Carnota cf.

Maiorino Rodericus Petri de Laureirus ts. et cf., Et ceteri plures qui uiderunt et audierunt. Henricus qui notuit ts. et cf.

Hoc fuit factum in capitulo Sancti Martini de Brauio. Nos supranominati in hac carta quam fieri iussimus manus proprias roboramus *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 89 v.

238

A. 1196, Noviembre P.

DE RIPPA

In Dei nomine. Ego domna Vrraca Ueremudi filia domni Ueremudi Petri vobis fratri Froile Camba et ceteris fratribus monasterii Superaddi, fatio cartam donationis de hereditate mea propria quam habeo in Rippa

ex parte patris mei domni Ueremudi Petri cum omnibus pertinentiis suis, intus et foris, cum omni uoce sua, ut habeatis eam et faciatis de ea quod uobis placuerit. Si quis hanc cartam donationis quam pro remedio anime mee atque parentum meorum facere mandaui fregerit, iram Dei omnipotentis incurrat et pectet uobis ipsam hereditatem duplatam et pariat uoci regie quingentos solidos.

Facta carta donationis in era M^{a}CC^{a}XXX^{a}IIII^{a}, mense nouenbri. Regnante rege Adefonso in Legione et in Asturiis et in Extremadura et in Galletia. Comite Gometio tenente Transtamar et Monteroso et Montenigro et Sarriam. Petro Suarii regente Iacobitanam ecclesiam. Qui presentes fuerunt:

Garssia Menendi ts. et cf., Menendus Mendi ts. et cf., Martinus Maurus ts. et cf.,

Frater Munio ts. et cf., Frater Iohannes ts. et cf., frater Pelagius Petri ts. et cf.,

Petrus ts. et cf., Iohannes ts. et cf., Pelagius ts. et cf. Petrus qui notuit.

Ego domna Vrracca Ueremudi hanc cartam laudo et confirmo, et domnus Froyla Cambas dedit dedit mihi in robore IIII^{or} arietes et IIII^{or} caseos et unum porcum optimum. Hanc cartam propriis roboro et confirmo et semper maneat firma.

Tumbo I, fol. 89 v.

239

A. 1162, Septiembre 11 P.

INCIPIUNT CARTE DE GUISONE ET PRIMO DE ECCLESIA EIUSDEM GRANGIE

Inuentarius de ecclesia de Sancta Maria de Guison quod inuentum est in ore sapientium sicut audierunt et uiderunt ad antecesores suos. Ecclesia de Guison fuit fundata ab antiquo tempore, et fuit subiugata Superaddo, et postea uenit in heremum multo tempore ipsa ecclesia, et restaurauit eam Menendus Gistrariz et presbiter et habuit ibi magnam suberbiam et requisierunt ei de Superaddo de illa seruitium et noluit dare et reliquit eam. Iccirco uenit Sanio monacus et Rodericus monachus de Superaddo et uoluerunt dare offercionem pro ea ad Froylam Didaci uillicerus infantis domne Giloire. Venit Petrus Amiguiz et dixit ad ipsum Froylam Didaci quod dedisset illam ecclesiam ad Gundisaluum

monachum quia ad ipsum conueniebat obtinere illam ecclesiam et ita fecerunt. Obtinuit eam ipse Gundisaluus usque ad obitum suum pro uoce Superaddi. Postea uenit comes domnus Fernandus Petri et accepit eam de dato regine domne Urrace quando accepit Superaddum cum comite domno Fernando et dedit eam in prestimonio ad Martinum Ueremudiz de Guison. Ad obitum de comite domno Fernando, obtinuerunt illam ecclesiam filii sui scilicet comes domnus Fernandus, Gundisaluus Fernandi, et comitissa domna Sancia Fernandiz uxor comitis domni Aluari per medium, et sedebat in illa ecclesia Adefonsus monacus ex parte illorum et peruenit in heremum. Et fratres Superaddi pecierunt eam ad ipsum comitem domnum Fernandum Gundisalui et ad comitissam domnam Sanciam Fernandi, et ambo pariter fecerunt de ipsa ecclesia cum tota sua directura donationem Deo omnipotenti et beate Marie semper uirgini ceterisque sanctis, quorum reliquie recondite manent in monasterio Superaddi in manu domni Egidii abbatis et omnis conuentus eiusdem loci, tam presentes quam futuri, ut sit in iure prefati monasterii in perpetuum ad uitum monachorum et helemosinam pauperum, tali pacto ut nos et parentes nostri participium habeamus in omnibus bonis et orationibus uestris, seruorum Dei quas ibi fecerint usque in finem. Habeant et possideant eam integram liberam et quietam ex progenie nostra in secula cuncta amen. Postea surrexerunt gentes rusticorum et contradixerunt ipsam ecclesiam ad illos fratres et de utrorumque parte miserunt illam ecclesiam in exquisitione de Nuno Suarii qui erat fortior terre et magno genere et tenebat imperium ipsius terre et uocem rusticorum et inuenit pro directo quia erat ipsa ecclesia ab antiquo tempore in iure de Superaddo et postea ganauerunt eam sicut supra resonat de manu ipsius principis scilicet Nunonis Suarii bona uoluntate uolens nolens. Hanc seriem uidit et audiuit Petrus Amiguiz et posuit in ore filii sui Suerii Petri.

Hoc uidit et audiuit Martinus Ueremudiz de Guison et postea filius eius Pelagius Martini. Hoc uidit et audiuit Gundisaluus monachus filius eiusdem ecclesie. Hoc uidit Froyla Arias de Curtis et posuit in ore filiis suis. Hoc uidit et audiuit Munio iudeus et filius eius Petrus Munionis. Hoc uidit et audiuit Adefonsus monachus quia ipsam ecclesiam tenebat in ipso tempore pro filiis de comite domno Fernando Petri et alii plures qui hoc uiderunt et audierunt et ita narrauerunt pro ueritate a Nunonem Suarii qui erat dominator terre a diebus comitis domni Gundisalui Fernandi usque ad diem filii sui comitis domni Fernandi Gundisalui et ille sic dimisit eam ad fratres Superaddi in pace sicut uidit et audiuit et manibus propriis roboraui.

Ego comes domnus Fernandus Gundisalui una cum comitissa domna

Santia Fernandi amita mea et uxor comitis domni Aluari et omnis uox nostra in hac carta testamenti quam fieri iussimus sicut supra resonat ita confirmamus et testamus ut in iure prefato monasterio Superaddi in perpetuum manibus propriis roboramus et auctoritate nostra ibi confirmamus *[signa]*.

Facta serie siue testatione era era M^a^CC^a^, III° idus septembris. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Martinus ts., Arias ts.

Rodericus Suarii cf., Fernandus Suarii cf., Veremudus Froyle cf., Gundisaluus Adefonsi cf.,

Pelagius Iohannis cf., Abbas Adefonsus cf., Abbas Martinus cf.,

Et alii plures qui uiderunt et audierunt ts. et cf. *[sig.]*.

Pelagius sicut mihi dixerunt notuit et cf.

Tumbo I, fol. 90 r. y v.

240

A. 1162, Marzo 31 P.

GUISON

Ea que uenduntur aut donantur uel contramutantur, ne posteris obliuioni tradantur pro memoria temporum litteris assignantur. Iccirco ego Guntrode Hiudici una pariter cum omni uoce meam, uobis abbati domno Egidio et omni conuentui sancte Marie Superaddi et omni uoci uestre fatio cartulam uenditionis de omni hereditate quam habeo uel habere debeo in Sancta Maria de Guison et in ecclesia Alba, tam de auolentia quam de ganantia cum omnibus bonis et directuris suis, intus et extra, que ad eam pertinent uel pertinere debent per omnes suos terminos et loca antiqua, per ubicumque ea inuenire poteritis ut habeatis et possideatis et omne uelle uestrum de ea fatiatis. Et habet iacentiam in terra de Superaddo, discurrente riuulo Mandeo, et est portio illa pernominata de uillade quinta de Guison, tercia integra, et de ecclesia Alba mea directura quanta mihi conuenit inter meos heredes, pro qua accepi de uobis precium placabile scilicet denariis, XIIII solidos. Iccirco ego Pelagius Martini et uxor mea Marina et omnis uox nostra similiter facimus uobis iam supranominatis cartulam uendictionis siue confirmationis de hereditate nostra propria quam habemus in uilla de Guison et in ecclesia Alba de ganantia quomodo in alia cartula resonat, per ubi

eam ganauimus, et est portio pernominata de quinta de uilla de Guison, media pars integra cum sua directura de ecclesia Alba, intus et foris, cum omnibus bonis et directuris suis que ad eam pertinent uel pertinere debent, damus nos uobis eam pro qua accepimus de uobis precium placabile, scilicet XX[ti]III solidos de moneta regis et in robore unos sotulares, uos dedistis et nos recepimus quod nobis et uobis satis complacuit et de precio apud uos nichil remansit in debitum set totum completum est. Itaque ego Petrus Didaci et omnis uox mea, sub Christi nomine cum magna cordis deuotione, pro remedio anime mee parentumque meorum, tam precedencium quam sequentium, integro animo totoque consilio nemine cogente, facio cartulam testamenti et textum scripture firmitatis Deo omnipotenti et beate Marie semper uirgini ceterisque sanctis quorum reliquie recondite manent in monasterio de Superaddo et uobis patri et abbati domno Egidio, ceterisque monachis ibidem Deo seruientibus, tam presentibus quam futuris uitam sanctam ducentibus, de portione mea integra de uilla de Guison et de ecclesia Alba, intus et foris, per ubi eam inuenire uel aquirere potueritis ut sit in iure prefato monasterio ad opus uestimentorum et uitum monachorum uel helemosinarum pauperum uel ad lumen ecclesiarum usque in sempiternum. Ita ut ab hodierno die uel tempore sit predicta hereditas de nostro iure abrasa et in uestro dominio tradita atque confirmata, euo perhenni et seculi seculorum, amen. Si quis tamen quod fieri non credo aliquis homo de propinquis nostris uel de extraneis contra hoc nostrum spontaneum factum ad irrumpendum uenerit uel uenero, cuiuscumque qualitatas sit, tam ecclesiastica quam secularis persona, in primis sit maledictus et excommunicatus et cum Iuda Domini traditore participium habeat in eterna dampnatione et pro ausu temeritatis pectet predicto monasterio et regie parti unicuique parti per se CC. solidos et quantum in calumpnia miserit duplet. Et hoc nostrum factum semper maneat firmum.

Facta carta uendictionis et confirmationis et textum scripture firmitatis sub die qui est era M[a]CC[a] et quot II[e] kalendas aprilis. Nos iam supranominati Guntrode Hiudici cum omi uoce mea, et Pelagius Martini et uxor Marina Martini et omnis uox nostra, Et Petrus Didaci et omnis uox mea in hac cartula uendictionis et confirmationis siue testationis manus nostras proprias roboramus *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Martinus ts., Aluitus ts., Iohannes Didaci cf., frater Arias cf., frater Martinus cf., Et multi alii qui uiderunt et audierunt. Pelagius Iohannis qui notuit *[sig.]*.

Tumbo I, fols. 90 v.-91 v.

241

A. 1163, Julio 1 P.

DE GUISON

Sub Christi nomine. Ego Petrus Raucus cum magna cordis deuotione pro remedio anime mee parentumque meorum, tam precedentium quam sequentium, integro animo totoque consilio nemine cogente fatio cartulam testamenti et textum scripture firmitatis Deo omnipotenti et beate Marie semper uirgini ceterisque sanctis quorum reliquie recondite manent in monasterio de Superaddo et uobis patri et abbati domno Egidio ceterisque monachis ibidem Deo seruientibus, tam presentibus quam futuris, uitam sanctam ducentibus, de hereditate mea propia quam habeo uel habere debeo in uilla de Guison, de auolentia siue de ganantia, ut sit in iure prefati monasterii ad opus uestimentorum et uictuum monachorum uel helemosinarum pauperum, uel luminarium ecclesiarum usque in sempiternum. Et est pernominata mea portio de quinta parte de uilla de Guison, tertia pars integra, et de uilla Mour de duobus casalibus de inpronada de quinta, terciam partem; de ecclesia Alba de casale de Sendai quintam portionem per ad uillam de Guisoni, et de ipsa quinta conuenit ad Petrum Raucum tercia porcio; et de hereditate de Lugo que hic uocant, de quinta tercia portio, et de Roderico Eniguiz habeo ego illud pumare de Guisoni cum suo terreno in pignore pro uno solido de denariis fortis monete quos ego pectaui ad Pelagium Martini, quantum ad ipsum Rodericum pertinet in sua portione de ipsa cortina et de illo pumare et mea illum ad Sanctam Mariam sicut suprataxatum est, cum omni sua directura, intus et foris et foris, huc utraque et illuc, cum omni accessu uel recessu per suos terminos et loca antiqua usque ad granum sinapis per ubi illum acquirere potueritis, sub tali condictione ut ego habeam uictum et uestitum sisque ad obitum meum de helemosinis uestris et hoc meum factum semper obtineat robur euo perhenni in secula seculorum, amen.

DE GUISON

Item, ego Iohannes Pelagii, cognomento Lauado, et uxor mea Maria Odarii et omnis uox nostra damus nostram portionem integram quam habemus in uilla de Guisoni, tam de auolentia quam de ganantia, pro

pretio quod de uobis accepimus, scilicet quinque solidos de denariis monete regis et in robore duas michas de uestro pane, uos dedistis et nos libenter accepimus et ita confirmamus. Ita ut ab hodierno et tempore de iure nostro sit predicta hereditas abrasa et in uestro dominio tradita atque confirmata. Habeatis eam firmiter uos et omnis posteritas uestra. Si quis tamen quod fieri non credo aliquis homo de propinquis nostris uel uestris uel de extraneis contra hoc nostrum spontaneum factum ad irrumpendum uenerit uel uenero, pariat uobis ipsas hereditates duplatas uel triplatas, et pro auso temeritatis predicto monasterio persoluat ducentos solidos.

Facta carta testamenti et uendictionis et confirmationis sub die quod est era I[a]CC[a] prima et quo kalendas iulii. Ego Petrus Raucus et omnis uox mea et Iohannes Pelagii et uxor mea Maria Odarii et omnis uox nostra in hanc scripturam manus nostras proprias roboramus. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Pelagius ts., Martinus ts., Rodericus cf., Veremudus cf., Petrus cf. Pelagius qui notuit.

Tumbo I, fols. 91 v.-92 r.

242

A. 1160, Febrero 22 P.

DE GUISON

In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti, amen. Ego Petrus Martini, cognomento Raucus, Deo et beate Marie et uobis domno Egidio sancte Marie Superaddi abbati omnique conuentui uestro, tam presenti quam futuro, fatio testamentum de hereditate mea in terra de Superaddo, in uilla que uocatur Guison, pro remedio anime mee et pro uestro benefitio quod infirmitate mee in presenti exhibetis quantum mihi conuenit inter meos germanos heredes de una quinta de uilla tercia parte, ac deinde quantum ex alia inuenire potueritis in uestra sit potestate, et de illa hereditate mea quam habeo in ecclesia Alba quantum ibi inuenire potueritis pro portione mea. Si quis uero ex parte mea uel extranea uenerit, et hanc testationem et scriptura infringere uoluerit in primis, sit maledictus et excommunicatus, et cum Datan et Abiron in inferno sepultus, et pariat uobis supradictis ipsam hereditatem in tali simili loco

duplatam uel triplatam, insuper et regie parti quinquaginta solidos exsoluat.

Facta carta uendicionis et testationis sub era MªCªLXXXXªVIIIª et quot VIII kalendas martii. Regnante rege domno Fernando in Legione, et Gallecia, in Asturiis et Strematura. Comite domno Fernando Gundisalui in Monteroso et in Traua.

Tumbo I, fol. 92 r. y v.

243

Sin fecha (S. XII) [1]

GUISON

Ego Munio Petri et omnis uox mea, uobis domno Egidio sancte Marie Superaddi abbati uestroque conuentui, fatio testamentum de hereditate mea quam habeo in uilla de Guisone, de una quinta, quartam partem, pro remedio anime mee, et sit in uestro iure in cuncta secula seculorum. Petrus cf., Iohannes cf., Suarius cf., Nuno ts., Pelagius ts., Martinus ts., Ego Petrus Martini in hanc cartam manus meas roboro. Petrus qui notuit ts. et cf.

Tumbo I, fol. 92 v.

---

1 El abad Egidio va de los años 1152-1180 en el siglo XII. Debe ser la continuación del anterior, porque robora Pedro Martín.

244

A. 1160, Abril 8 P.

DE GUISON

Sub Christi nomine et indiuidue Trinitatis Patris et Filii et Spiritus Sancti, amen. Ego Maria Aluitiz et omnis uox mea, uobis domno Egidio, Dei gratia Superaddi abbati, priori domno Martino et omni conuentui eiusdem loci et omni uoci uestre in domino Deo eternam salutem, amen. Placuit mihi atque conuenit nullo cogente set propria mente accessit

uoluntas ut facerem uobis supradictis cartam uendictionis de hereditate mea propria quam habeo de successione auorum uel parentum meorum in uilla que uocatur Guison, uendo uobis ibi meam portionem integram cum omni sua directura nominatim decimam de omni uilla illa de Guisone per ubi eam potueritis inuenire, intus et foris, et accepi de uobis precium quod mihi bene complacuit, scilicet decem solidos de denariis, et de ipso precio apud uos nichil remansit in debito, ita ut de hodie die et tempore de iure meo abrasa et in uestro iure et dominio sit tradita atque confirmata ut habeatis uos eam et possideatis, et omnis uox uestra, iure quieto euo perhenni et secula cuncta, amen. Quod si aliquis de parte mea uel de extranea uenerit et hanc cartam infringere uoluerit, in primis sit excommunicatus et maledictus et cum Datan et Abiron in inferno dampnatus et pariat uobis nominatis uel uoci uestre illam hereditatem duplatam aut triplatam in tali simili loco et insuper C solidos. Facta carta sub era M^{a}C^{a}LX^{La}VIII^{a} et quot VI° ydus aprilis. Regnante rege domno Fernando in Legione et in Galletia. Comes domnus Gundisaluus senior in Monteroso et in Traua et in aliis locis. Archidiaconus Fernandus Cortes et uillicus Compostelle de manu regis. Episcopus Lucensis ecclesie Iohannes. Ego Maria Aluitiz et omnis uox mea uobis senioribus Superaddi et omni uoci uestre in hanc cartam manus meas roboro *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Iohannes ts., Munio ts., Pelagius qui notuit.

Tumbo I, fol. 92 v.

245

A. 1161, Noviembre 25 P.

DE GUISON

In nomine Ihesu Christi, amen. Ego Maria Roderici, una cum filiis meis et cum omni uoce mea, uobis domno Egidio Dei gratia Superaddi abbati, priore domno Martino et omni uestro conuentui et uoci uestre, fatio uobis cartam uendictionis de hereditate mea propria quam habeo uel habere debeo de successione auorum et parentum meorum in uilla nominata Guisone, uendo uobis meam portionem ibi meam integram quantum mihi conuenit inter meos germanos, scilicet de quinta, quartam cum omni sua directura per ubi eam potueritis inuenire, et accepi de

uobis pretium quod mihi bene complacuit, id est decem solidos denariorum, et de isto pretio apud uos nichil remansit in debito, ita ut de hodie die et tempore de meo iure abstracta et in uestro iure et dominio sit tradita atque confirmata, ut habeatis et possideatis eam uos et omnis uox uestra iuri quieto, euo perenni et secula cuncta. Si autem aliquis de parte mea uenerit uel de extranea, et hanc kartam infringere uoluerit, in primis sit maledictus et excommunicatus, et pariat uobis supradictis istam hereditatem duplatam uel triplatam in tali simili loco et insuper C. solidos.

Facta carta uendictionis sub era $M^{a}C^{a}LX^{L}V^{a}IIII^{a}$ et quot VII° halendarum decembrium. Regnante rege domino Fernando in Legione et Galletia, in Asturiis et Extrematura. Comes domnus Fernandus senior in Monteroso et in Traua. Episcopus Iohannes Lucensis ecclesie. Qui presentes fuerunt: Petrus testis, Iohannes testis, Munio testis, Pelagius qui notuit.

Tumbo I, fols. 92 v.-93 r.

246

A. 1162, Mayo 30 P.

DE GUISON

In Dei nomine. Ego Petrus Petri et uxor mea Goyna Roderici, una cum consanguineo meo Petro Petri et omnis uox nostra, facimus cartam uendictionis siue confirmationis de hereditate nostra propria quam habemus uel habere debemus de auo nostro Petro Gonzaluiz in uilla Guisone, siue de ganantia, uobis patri et abbati domno Egidio et omni conuentui uestro Sancte Marie Superaddi et omni uoci uestre, damus uobis atque concedimus totam nostram portionem integram de ipsa uilla, et est pernominata, de quinta de uilla de Guisone, quarta integra cum omnibus bonis et directuris suis, intus et extra, que ad eam pertinent uel pertinere debent, per omnes suos terminos et loca antiqua, per ubicumque eam inuenire poteritis, ut habeatis et possideatis eam et omne uelle uestrum de ea fatiatis, pro qua accepimus de uobis pretium placabile, scilicet octo solidos denariorum monete regis legionis et in robore duos panes de panibus fratrum, uos dedistis et nos recepimus, quod nobis et uobis satis complacuit, et de pretio apud uos nil remansit in debito, set totum completum est, ita ut ab hodierno uel tempore sit predicta hereditas

de iure nostro abrasa et in uestro dominio tradita atque confirmata iure hereditario in perpetuum.

Facta carta uendictionis et confirmationis era M^{a}CC^{a} et quot tercio kalendas iunii, et ipsa hereditas habet iacentiam in terra de Superaddo, discurrente riuulo Mandeo subtus alpe de Armada et Ordeales. Ego Petrus Petri et uxor mea Guina Roderici una cum consanguineo meo Petro Petri et omnis uox nostra, in hac cartula uendictionis et confirmationis manus nostras proprias roboramus. Qui presentes fuerunt: Martinus confirma, Arias confirma, Ordonius confirma. Petrus testis, Martinus testis, Arias testis, Pelagius qui notuit testis et confirma et ceteri.

Tumbo I, fol. 93 r. y v.

247

A. 1160, Abril 8 P.

Sub Christi nomine et indiuidue Trinitatis Patris et Filii et Spiritus Sancti, amen. Ego Maria Aluitiz et omnis uox mea, vobis domno Egidio Dei gratia Superaddi abbati, priori domno Martino et omni conuentui eiusdem loci et omni uoci uestre, fatio cartam uendictionis de hereditate mea propria quam habeo uel habere debeo de successione auorum uel parentum meorum in uilla que uocatur Guisone, uendo uobis ibi meam portionem integram, cum omni sua directura, nominatim decimam de omni uilla illa de Guisone per ubi potueritis inuenire, intus et foris, et accepi de uobis pretium quod mihi bene complacuit, scilicet decem solidos denariorum, et de ipso pretio apud uos nichil remansit in debito, ita ut de hodie et tempore de iure meo et in uestro iure et dominio sit tradita atque confirmata, ut habeatis uos eam et possideatis, et omnis uox uestra iuri quieto in perpetuum. Quod si aliquis de parte mea uel de extranea uenerit et hanc cartam infringere uoluerit, in primis sit maledictus et excommunicatus, et cum Datam et Abiron in inferno dampnatus, et pariat uobis nominatis uel uoci uestre illam hereditatem duplatam aut triplatam in tali simili loco, et insuper C. solidos.

Facta carta sub era M^{a}C^{a}LX^{La}VIII^{a} et quot VI ydus aprilis. Regnante rege domno Fernando in Legione et Galletia, in Asturiis et Extrematura. Comes dompnus Gundisaluus senior in Monteroso et in Traua et in aliis locis. Ar[chi]diaconus Fernandus Cortes uillicus Compostelle de manu regis. Episcopus Luncensis ecclesie Iohannes. Ego Maria Aluitiz et omnis

uox mea uobis senioribus Superaddi, et omni uoci uestre in kartam hanc manus meas roboro. Qui presentes fuerunt: Petrus, testis, Iohannes testis, Munio testis, Pelagius qui notuit.

Tumbo I, fol. 93 v.

248

A. 1160, Junio 16 P.

DE GUISON

Sub Christi nomine, et indiuidue Trinitatis, Patris et Filii et Spiritus Sancti, amen. In Dei nomine. Ego Pelagius Martini, et Martinus Muninz presbiter, et Eylo Ydiz mulier de Martino Fernandiz, et omnis uox nostra uobis domno Egidio Dei Superaddi abbati, priori domno Martino et omni uestro conuentui in Domino Deo eternam salutem, amen. Placuit nobis atque conuenit, nulloque cogente inperio, sed propriis mentibus accesserunt uolun[tas], ut faceremus uobis supradictis et omni uoci uestre cartam uenditionis de hereditatibus nostris propriis, quas habemus de successione auorum et parentum nostrorum in uilla Guisone; uendimus ibi uobis nostras portiones integras nominatas, scilicet: ego Pelagius Martini uendo ibi uobis quantum portionis mee est de parte matris mee, pro nominato pretio X solidos et unam uaccam cum suo filio; et ego Martinus Muninz uendo uobis ibi meam portionem integram, scilicet de quinta terciam, pro pretio nominato X solidos; et ego Eylo Ydiz uendo uobis ibi meam portionem integram, scilicet de quinta terciam, pro nominato precio XIIII solidos, quod nobis bene complacuit, et de isto pretio apud uos nichil remansit in debito, uendimus uobis ibi istas portiones integras cum omni sua directura, intus et foris, per ubi eas potueritis inuenire, ut habeatis et possideatis eas, uos et omnis uox uestra iuri quieto, euo perenni et secula cuncta, amen. Si quis tamen, quod fieri non credimus, aliquis homo de parte nostra, uel extranea uenerit et hanc cartam infringere uoluerit, in primis sit excommunicatus et maledictus, et cum Datan et Abiron in inferno dampnatus, et pariat uobis senioribus Superaddi uel uoci uestre illas hereditates duplatas uel triplatas in tali simili loco, et insuper CCC solidos.

Facta uendictionis carta, sub era MCLX^{La}VIII^{a} et quot XVI° kalendas iulii. Regnante rege domno Fernando in Galletia et Legione, in Astu-

riis, et Extrematura. Comes dompnus Fernandus senior in Monteroso et in Traua. Fernandus Ueremudiz senior in Calamauco. Fernandus Cortes electus in ecclesia beati Iacobi. Iohannes episcopus Lucense ecclesie. Nos supranominati et omnis uox nostra uobis senioribus Superaddi et omni uoci uestre in hanc cartam quam fieri iussimus manus nostras roboramus. Qui presentes fuerunt: Iohannes ts., Petrus ts., Munio ts., Martinus Munint ts., Pelagius Martini ts., Martinus Fernandiz ts., Heylo Ydiz ts. et cf., Pelagius qui notuit.

Tumbo I, fols. 93 v.-93 bis r.

249

A. 1198, Octubre 10 P.

DE GARAUATOS

In nomine Domini nostri Ihesu Christi. Ego Munio Petri de Laderzu, filius Marie Munionis, una cum filiis et filiabus meis et omnis uox mea, uobis domno Bernardo Superaddi abbati omnique conuentui eiusdem loci tam presenti quam futuro, fatio cartam testamenti et confirmationis de hereditate mea propria quam habeo uel habere debeo ex parte matris mee in casale de Garauatos in ripa de Mandeo, prope Guisonem, cognomento Garauatos. Do itaque uobis predictam hereditatem pro remedio anime mee et parentum meorum. Habeatis eam iure hereditario euo perhenni et secula cuncta amen. Si quis tamen hoc meum factum irumpere temptauerit, maledictionem Dei incurrat et pro temerario ausu C. solidos uobis persoluat. Ego predictus Munio Petri in hac carta quam fieri iussi manus proprias roboro.

Facta carta in era M^a^CCXXXVI et quot VI° ydus octobris. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Pelagius ts., Martinus ts., Iohannes ts., Adefonsus ts., Suarius Nuniz ts., Herus Roderici miles cf., Fernandus Canus cf., Fernandus Suarii prior cf., Iohannes qui notuit ts. et cf.

Tumbo I, fol. 93 bis r. y v.

250

A. 1161, Septiembre 20 P.

DE GUISON

In nomine sancte et indiuidue Trinitatis, Patris et Filii et [Spiritus] Sancti, amen. Ego Rodericus Suarii una cum germana meai *(sic)* Marina Suarii et omnis uox nostra, vobis domno Egidio monasterii sancte Marie Superaddi abbati, conuentui uestro, tam presenti quam futuro, et omni uoci uestre, facimus kartam uenditionis de hereditate nostra quam habemus in uilla que uocatur Guisone id est quartam de una quinta, et omne quodcumque habemus in uilla que uocatur Ecclesia Alba, pro precio quod a uobis accipimus, scilicet duodecim solidis. Et facimus illam liberam ab omni calumpnia, tam ex genere nostro quam ab extraneo. Si quis autem ex parte nostra uel extranea uenerit, et hanc cartam uendicionis infringere temptauerit, in primis sit maledictus et excommunicatus, et cum Datan et Abiron in infernum dampnatus, et pariat uobis illam hereditatem duplatam uel triplatam in tali simili loco, insuper et regie parti C solidos.

Facta carta uendicionis sub era M.C.LXXXXIX et quot XII kalendas octobris. Regnante rege dompno Fernando in Legione et in Gallecia, in Asturiis et Extrematura. Comes dompnus Fernandus in Traua et in Aranga et in Monteroso. Electus in Conpostella dompnus Fernandus Curialis. Nos suprascripti hanc cartam quam fieri iussimus propriis manibus roboramus et confirmamus. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Ordonius ts., Iohannes ts., Martinus cf., Pelagius cf., Rodericus cf., Petrus qui notuit, testis et confirmans.

Tumbo I, fol. 93 bis v.

251

A. 1172, Abril 23 P.

DE GUISON

In nomine Domini Ihesu Christi, amen. Ego Ardiu Menendiz una cum uiro meo Ueremudo Petri et filiis nostris et omnis uox nostra, vobis abbati dompno Egydio et fratribus sancte Marie Superaddi et omni uoci

uestre, facimus cartam uenditionis de hereditate nostra quam habemus uel habere debemus ex parte aui nostri Gudestei Garsie, et habet iacentiam in uilla de Guisone, et est in terra Superaddi. Modo damus eam uobis abbati domno Egidio sancte Marie de Superaddo omnibusque fratribus eiusdem loci, pro precio uidelicet V[e] solidos bonorum denariorum et ipsa hereditas est in lama Rotunda. Amodo uobis eam concedimus ut iure hereditario eam possideatis, et omne uelle uestrum ex ea faciatis. Si quis igitur ex nostro genere uel de alieno contra hanc cartam uenerit, sit maledictus usque in VII[a] generationem, et pro temerario ausu parti uestre uel uoci regie L[a] solidos persoluere cogatur, et quod inuaserit in quadruplum reddat, carta nichilominus in suo robore permanente.

Facta carta apud Superaddum IX° kalendas maii, era M.CC.X. Ego Ardio Menendiz, una cum uiro meo Ueremudo Petri et cum omnibus liberis nostris hanc cartam quam fieri iussimus propriis manibus roboramus. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Willelmus ts., Guido ts., Martinus ts., Pelagius ts., Iohannes cf., Froyla cf., Alfonsus cf., Arias, qui notuit.

Tumbo I, fols. 93 bis v.-94 r.

252

A. 1201, Mayo P.

DE PEDRI

In nomine Domini. Ego Erus Roderici Sancti Iuliani cum uxore mea Marina Petri et filiis meis Fernando Eriz, Petro Eriz et Munione Eriz et omnis uox nostra, vobis fratri Iohanni de Guisone et omnibus aliis fratribus sancte Marie Superaddi, omnique uoci uestre, grato animo et bona uoluntate, facimus cartam uenditionis in perpetuum ualituram, de omni nostra hereditate quantam [habemus] uel habere debemus in Pedri et in uilla Mour, cum omnibus suis directuris et bonis et est ipsa hereditas de uilla Mour VI[a] integra illius casalis de Cerdaria, pro precio quod nobis et uobis placuit, id est, una uacca tenrraria appreciata XX[i] solidos cum placabili robore. Ad hinc igitur habete eam cum omnibus suis pertinentiis et possidete in perpetuum. Et qui hanc cartam fregerit semper sit maledictus, et pariat uobis solidus C. et hoc scriptum permaneat firmum semper in robore.

Facta carta mense maio, era M.CC.XXX.VIIII. Nos iam dicti in hoc scripto manus nostras roboramus. Qui presentes fuerunt: Petrus Petri ts. et cf., et prior, frater Iohannes magister cf., frater Iohannes Esburria cf., Mauran ts. et cf., Petrus ts., Martinus ts., Petrus Iohannis qui notuit.

Tumbo I, fol. 94 r.

253

A. 1205, Mayo P.

DE PEDRI

In nomine Domine. Ego Guntrode Pelagii dicta Lubinosa, una cum filio meo Martino Iohannis et omnis uox mea, vobis fratribus sancte Marie Superaddi omnique uoci uestre, fatio cartam uendictionis in perpetuum ualituram, de omni hereditate mea quantam habeo uel habere debeo in Pedri cum omnibus suis directuris et pertinentiis, intus et foris, prope et longe, pro solidos tribus et pro robore uno caseo et una cantare de lacte. Ab hinc igitur habete eam et possidete in perpetuum. Et qui contra hanc cartam uenerit ad irrumpendum, semper sit maledictus et pariat uobis solidos XXXª. Et hoc scriptum semper maneat firmum.

Facta carta mense maio, sub era M.CC.X^{L}III. Ego iam dicta in hoc scripto manus meas roboro. Qui presentes fuerunt: Dompnus Fernandus Suariz prior ts. et cf., frater Iohannes de Guisone qui soluit precium cf., frater Iohannes de Amaya cf., Petrus de Neda conuersus ts. et cf., Rodericus Iohannis carpentarius ts. et cf., Martinus Petriz ts. et cf., Rodericus Pele cf., Petrus Iohannis qui notuit.

Tumbo I, fol. 94 r. y v.

254

A. 1189, Mayo 8 P.

DE TORANTI

In nomine Domini. Ego Pelagius Neyro, et ego Iohannes Neyro, et ego Sebastianus Pelagii una cum filiis et filiabus nostris et omnis uox nostra, vobis domino F[ernando] sancte Marie monasterii Superaddi et

omni conuentui eiusdem loci, et omni voci uestre, damus et concedimus ab integro in perpetuum totas nostras portiones de hereditate quam habemus et habere debemus in omnibus terminis Superaddi in Toranti, scilicet, et in Roadi et per ubicumque etiam uadit uox de Miraz. Et qui uenerit contra hoc scriptum ad irrumpendum, semper sit maledictus et dampnatus et pariat uobis solidos ducentos. Et hoc scriptum permaneat firmum.

Facto scripto donationis VIII. ydus maii, sub era M^{a}CC^{a}XX^{a}VII. Qui presentes fuerunt: Rodericus Muninz ts. et cf., Veremudus Nuniz ts. et cf., Petrus ts., Iohannes ts., Pelagius ts., Martinus ts., Fernandus qui notuit ts. et cf.

Tumbo I, fol. 94 v.

255

A. 1201, Julio P.

DE PEDRI

In nomine Domini. Ego Aragunti Roderici, iermana Heri Roderici, una cum filiis meis Hero Fernandi et Petro Fernandi et omnis uox mea, vobis fratribus sancte Marie Superaddi omnique uoci uestre, leto animo et bona uoluntate, fatio cartam uendictionis in perpetuum ualituram de tota mea hereditate quantam habeo in Pedri, tam de auolentia, quam de comparatione, pro precio quod mihi et uobis placuit, id est, solidos XVI fortis monete cum placabili robore, et tam de precio quam de robore apud uos ad soluendum nichil remansit. Ab hinc igitur habere eam cum omnibus suis directuris et bonis seu pertinentiis, intus et foris, prope et longe, possidete eam in perpetuum. Et qui hanc cartam fregerit semper sit maledictus, et pariat uobis solidos centum, et hoc scriptum maneat semper in robore firmum.

Facta carta mense iulio, era M.CC.XXXIX. Ego iam dicta in hoc scripto manus meas roboro. Qui presentes fuerunt: frater Iohannes magister de Guisone qui soluit predictum precium ts. et cf., Petrus Petri cf. et prior idem Superaddi, frater Iohannes Esburria cf., Mauram ts. et cf., Petrus ts., Martinus ts. et cf. Petrus Iohannis scripsit.

Tumbo I, fol. 94 v.

256

A. 1205, Septiembre P.

DE PEDRI

In nomine Domini nostri Ihesu Christi. Nos Pelagius Petri et Petrus Petri de filii Petri Suarii de Casali, et omnis uox nostra, vobis dompno Pelagio Ouequiz, Dei gratia monasterii sancte Marie Superaddi abbati, et omnibus fratribus eiusdem loci omnique uoci uestre, facimus cartam uendictionis in perpetuum ualituram, de omni nostra hereditate quanta habemus de auolentia et de ganantia, seu comparatione, in uillar de Pedri, cum omnibus suis directuris et pertinentiis pro precio nobis bene complacabili, id est, solidos VII fortis monete cum placabili robore. Ab hinc igitur habete totam ipsam nostram hereditatem iam dictam et possidete in perpetuum. Et qui hanc cartam fregerit, semper sit maledictus et pariat uobis solidos L^{a}, et hoc semper maneat firmum.

Facta carta mense septembri, era M.CC.X^{L}:III. Nos iam dicti in hoc scripto manus nostras roboramus. Qui presentes fuerunt: Dompnus Fernandus prior ts., frater Iohannes de Guisone, qui dedit supradictum precium ts. et cf., Herus Roderici ts. et cf., Iohannes Petri de Casali ts. et cf., Rodericus Iohannes ts. et cf., frater Martinus ts. et cf., frater Petrus de Neda cf., Petrus Iohannis qui notuit.

Tumbo I, fols. 94 v.-95 r.

257

A. 1201, Junio P.

DE PEDRI

In nomine Domini. Ego Maior Ueremudi, filia Ueremudi presbiteri et omnis uox mea, vobis fratri Iohanni de Guisone et omnibus aliis fratribus sancte Marie Superaddi omnique voci uestre, grato animo et spontanea uoluntate, fatio cartam uendictionis in perpetuum aualituram de tota mea hereditate quantam habeo in Pedri cum omnibus suis directuris et pertinentiis, intus et foris, prope et longe, pro una uacca et uno caseo in robore. Ab hinc igitur habete eam et possidete in perpetuum.

Et qui hanc cartam fregerit, fractus a diabolo sit et pariat uobis solidos centum. Et hoc scriptum semper sit firmum.

Facta carta mense iunio, sub era MªCC.XXXVIIII. Ego iam dicta in hoc scripto manus meas roboro. Qui presentes fuerunt: Petrus Petri prior ts. et cf., frater Iohannes magister cf., frater Iohannes Esburria confirma, Mauran ts. et cf., Petrus Petri ts., Munio testis, Pelagius testis, Petrus Iohannis qui notuit testis et confirma.

Tumbo I, fol. 95 r.

258

A. 1204, Mayo P.

DE PEDRI

In nomine Domini. Ego Fernandus caualarius et omnis uox mea ob remedium anime mee meorumque parentum, do et offero Deo et sancte Marie monasterii Superaddi, et uobis domno Pelagio Ouequiz abbati et fratribus eiusdem loci et omni uoci uestre omnem meam hereditatem de Pedri et de Saxo, ut habeatis et possideatis eam cum suis directuris et bonis in seccula secculorum. Vos autem in uita mea debetis mihi bene facere et ad mortem meam sepelire in uestro monasterio. Si quis fregerit hanc cartam sine fine sit maledictus et pariat uobis solidos centum. Et hoc scriptum semper sit firmum.

Facto scripto mense maio, era M.CC. quadragesima secunda. Ego iam dictus in hoc scripto manus meas roboro. Qui presentes fuerunt: Henricus prior testis et confirmo, Iohannes Ribeira cf., frater Pelagius cf., frater Michael cf., Rodericus Martini confirmat, Iohannes Didaci confirmat, Petrus Iohannis notuit.

Tumbo I, fol. 95 r. y v.

259

A. 1204, Agosto P.

DE GUISON

In nomine Domini nostri Ihesu Christi. Ego Maria Roderici, filia uidelicet Roderici Piquito, et omnis uox mea, vobis dompno Pelagio Ouequiz, Dei gratia monasterii sancte Marie Superaddi abbati, et omni-

bus eiusdem loci, omnique uoci uestre, grato animo et bona uoluntate, fatio cartam uendictionis in perpetuum ualituram de omni mea hereditate et fratrum meorum qui sunt iam mortui, quantam nobis pertinet ex aqua de Mandeo usque ad uillam Susu, tam montes quam uillares, ut habeatis et possideatis eam libere cum omnibus suis directuris et pertinentiis in perpetuum, pro precio mihi et uobis bene complacabili, uidelicet solidos V^{e} fortis monete cum placabili robore et etiam pro remedio anime mee et ipsorum fratrum meorum. Quicumque contra hanc cartam uenerit ad irrumpendum, semper sit maledictus, et pariat uobis solidos C. et hoc scriptum semper sit firmum.

Facta carta mense augusto. Sub era $M^{a}CC.X^{L}II^{a}$. Ego iam dicta Maria Roderici pro me et pro omni uoce fratrum meorum in hoc scripto manus meas roboro *[sig.]*, Qui presentes fuerunt: frater Iohannes de Guisone qui dedit iam dictum precium ts. et cf., Herus Roderici ts. et cf., Mauram ts. et cf., frater Iohannes Esburria ts. et cf., frater Munio Bauzarinas ts. et cf., Petrus Iohannes qui notuit ts. et cf.

Tumbo I, fol. 95 v.

260

A. 1159, Enero 29 P.

DE GUISON

Sub Christi nomine et indiuidue Trinitatis Patris et Filii et Spiritus Sancti, amen. Ego Petrus Iohannes cognomine Asturianus, una cum consanguineo meo Martino Didaz et Petro Casado et cum omni uoce nostra, uobis domno Egidio gratia Dei Superaddi abbati et priori domno Petro, omnique conuentui, in domino Deo eternam salutem, amen. Placuit nobis atque conuenit, nullo quoque indigente set propria mente accessit uoluntas, ut faceremus uobis supradictis uel uoci uestre cartam uenditionis de hereditate nostra propria quam habemus de successione auium uel parentum nostrorum in uilla Gisone, in loco predicto in casale de Garauatos, uendimus uobis ibi nostram portionem integram, quantum nobis uel uoci nostre conuenit inter nostros germanos, cum omni sua directura per ubi eam potueritis inuenire, intus uel foris, et accepimus de uobis precium quod nobis bene complacuit, scilicet, unam bonam uaccam et in roboratione unos zapatos, et de ipso precio apud uos nichil

remansit in debito, ita ut de hodie die de iure nostro abstracta et in uestro iure et dominio sit tradita atque confirmata, ut habeatis et possideatis uos et omnis uox uestra iuri quieto euo perhenni et secula cuncta, amen. Si aliquis de parte nostra uel de extranea uenerit et hanc cartam infringere uoluerit, in primis sit excommunicatus et maledictus et cum Datan et Abiron in inferno dampnatus et pariat uobis supradictis illam he[re]ditatem duplatam uel triplatam in tali simili loco, et insuper CC. solidos.

Facta carta uenditionis sub era M^{a}C.LX^{L}.VII. et quot IIII° kalendarum febrarium. Regnante rege Federnando in Laione. Comes domnus Gondisaluus senior in Traua et in Aranga. Archiepiscopus Compostelle, Martinus. Episcopus Lucensis ecclesie, Iohannes. Ego Petrus Asturianus, et Martinus Didaz et Petrus Casadus et omnis uox nostra, uobis supradictis senioribus Superaddi et omni uoci uestre in hanc cartam manus nostras *[signa]* et etiam nos similiter supradicti, scilicet, Petrus Asturianus et Martinus Didaz et Petrus Casadus uobis senioribus Superaddi sub hac uenditione et sub hoc precio, sursum nominato, uendimus nostram portionem integram de Centumcasas et de Requiane, et totum precium inde habemus hoc scilicet quod de super resonat et apud uos nichil remansit de precio. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Iohannes ts., Monio ts., Pelagius qui notuit ts. et cf. *[sig.]*.

Tumbo I, fols. 95 v.-96 r.

261

A. 1157, Diciembre 25 P.

DE CENKASAS DE GUISON

Sub Christi nomine et indiuidue Trinitatis, Patris et Filii et Spiritus Sancti, amen. In Dei nomine. Ego Petrus Caluus et uxor mea (± 8) Gudesterz una cum filiis et filiabus nostris uel omnis uox nostra, uobis domno Egidio Superaddi abbati, priori domno Petro et omni conuentui uocique uestre, in domino Deo eternam salutem, amen. Placuit nobis atque conuenit, nullo quoque indigente, set propria mente, accessit uoluntas ut faceremus uobis supradictis cartam uenditionis de hereditate nostra propria quam habemus de successione auium uel parentum nostrorum, nominatim in uno casale qui uocatur Garauatos, et iacet in Guisone,

iuxta fluuium Mandeo, et de alia parte fluminis istius in casale qui uocatur Cencasas, uendo uobis ego Petrus Caluus cum omni uoce mea ut supradixi, totam meam portionem integram, quantum mihi conpetit inter meos germanos in istis supradictis locis, cum omni sua directura per suis terminis et locis antiquis per ubi eam potueritis inuenire, et accepimus de uobis precium quod nobis bene complacuit, scilicet, unam pultram cabestrariam, et de ipso precio apud uos nichil remansit in debito, ita ut de hodie die de iure nostro abrasa et in uestro iure et dominio sit tradita atque confirmata, ut habeatis uos et omnis uox uestra iuri quieto, euo perhenni. Si quis de nobis uel de subsequentibus uenerit et hanc cartam infringere uoluerit, in primis sit maledictus et excommunicatus et cum Datan et Abiron in inferno dampnatus, et pariat uobis Superaddi domnis uel uoci uestre illas hereditates duplatas in talis similibus locis, et insuper C^{m} solidos.

Facta carta uenditionis sub era M^{a}C^{a}LXXXX^{a}V^{a} et quot VIII° kalendas ianuarias. In anno quo mortuus est imperator Ildefonsus, regnantibus duobus filiis suis, scilicet domnus Santius et domnus Fernandus. Comes domnus Gondisaluus senior in Traua et in Aranga. Archiepiscopus Compostelle Martinus. Episcopus Lucensis ecclesie, Iohannes. Ego Petrus Caluus cum uxore et filiis meis et omni uoce nostra in hanc cartam manus nostras *[signa]*. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Iohannes ts., Martinus ts. Pelagius qui notuit cf. *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 96 r. y v.

262

A. 1206, Junio P.

DE GUISON

In Dei nomine. Ego Pelagius Muniz de Codessoso, uobis fratri Iohanni de Guisone, uendo totam hereditatem meam quam habeo in uilla de Guisone, casale nominato de Uetulis, pro uno cerame apreciato nouem solidos et quatuor denarios, presentibus filiis meis atque concedentibus, ut habeatis uos et uox uestra supradicta hereditatem cum omnibus pertinentiis suis, intus et foris. Si quis hanc cartam uenditionis fregerit, sit maledictus usque ad septiman generationem, et careat hereditate de paradiso, et pectet uobis et uoci regie C^{m} solidos.

Facta carta in capitulo ecclesie de Codessoso, in era M^{a}CC^{a}X^{La}IIII^{a}, mense iunio. Regnante rege Adefonso in Legione. Comite Gomez, tenente medium de Transtamar et Gundisaluo Nuniz aliam medietatem et Montemrosum. Petro Muniz electo in Sancto Iacobo. Pelagio Ouequiz sedente abbate in Superaddo. Domnus Henricus prior eiusdem loci. Qui presentes fuerunt: Gudesteus frater milicie Templi.

Petrus Petri presbiter ts. et cf., Petrus Petri filius Petri abbatis ts. et cf., Iohannes ts. et cf., Iohannes Petri ts. et cf.

Petrus ts. et cf., Pelagius ts. et cf., Iohannes ts. et cf.

Iohannes qui notuit ts. et cf.

Tumbo I, fols. 96 v.-97 r.

263

A. 1206, Junio P.

DE GUISON

In Dei nomine. Ego Petrus Muniz de Codessoso dictus abbas, una cum germano meo Roderico Muniz, vobis fratribus sancte Marie Superaddi facimus cartam donationis de omni hereditate nostra quam habemus in uilla de Guisone, uel habere debemus. Damus itaque uobis supradictam hereditatem cum omnibus pertinentiis suis, intus et foris, prope et longe, per ubicumque eam potueritis inuenire, pro remedio animarum nostrarum, ut ex hinc et deinceps eam possideatis et faciatis de ea quicquid uobis placuerit. Si quis hanc cartam donationis fregerit, in sempiternum sit maledictus et pectet uobis hereditatem duplatam uel triplatam, et uoci regie C^{m} solidos.

Facta carta donationis in era M^{a}CC^{a}X^{La}IIII^{a} in mense iunio. Regnante Adefonso in Legione. Comite Gomez, tenente medium de Transtamar, et Gondisaluo Nuniz aliam medietatem et Montumrosum. Petro Muniz electo in Sancto Iacobo. Pelagio Ouequiz sedente abbate monasterii sancte Marie Superaddi. Qui presentes fuerunt: Pelagius ts. et cf., Petrus ts. et cf., Martinus ts. et cf. Petrus Iohannes qui notuit ts. et cf.

Tumbo I, fol. 97 r.

264

A. 1177, Diciembre 30 P.

Ego Arias Fernandi, uobis domno Egidio abbati Superaddi, una cum priore uestro B[ernado] et omni conuentu eiusdem loci, facio pactum et placitum in D solidos roboratum, de illa uestra hereditate que uocatur Mazanedo, ut teneam eam in uita mea de uobis cum sua populatione et ad obitum meum relinquam uobis illam sine omni contradictione cum sua populatura. Ego uero pro isto pacto dimitto uobis omne debitum quod mihi debebat frater meus Petrus Fernandi. Si quis hoc scriptum meum irrumpere temptauerit, prenominatos D^{os} solidos persoluat et hereditatem dupplet.

Facto placito apud Superaddum III° kalendas ianuarii, sub era M^{a}CC^{a}XV^{a}. Qui presentes fuerunt: Adefonsus Roderici cf.,

Orraca Adefonsi cf., Munio Falisca cf., Rodericus Fernandi cf.,

Petrus ts., Martinus ts., Iohannes ts.,

Arias ts., Ego Fernandus qualiscumque monachus qui scripsi cf.

Ego Arias Fernandi manibus propriis in hoc robore *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 97 v.

265

A. 1161, Septiembre 19 P.

DE GUISON

In nomine sancte et indiuidue Trinitatis, Patris et Filii et Spiritus Sancti, amen. Ego Rodericus Suariz una cum germana mea Marina Suariz, facimus domno Egidio monasterii sancte Marie Superaddi abbati omnique conuentui uestro, tam presenti quam futuro, kartam uenditionis de hereditate nostra quam habemus in uilla que uocatur Guisum, id est quartam de una quinta, et omne quodcumque habemus in uilla que uocatur Ecclesia Alba, pro precio quod a uobis accepimus, scilicet XII

solidos. Et facimus uobis illam liberam ab omni calumpnia, tam ex genere nostro quam ab *(sic)* ab extraneo. Si quis autem ex parte nostra uel extranea uenerit et hanc cartam uenditionis infringere temptauerit, in primis sit maledictus et exconmunicatus et cum Datan et Abiron in infernum sepultus, et pariat uobis illam hereditatem dupplatam uel triplatam in tali simili loco et insuper regie parti C solidos.

Facta karta uenditionis sub era MªCªXCªIXª et quot XIIIº kalendas octobris. Regnante rege domno Fernando in Legione et in Gallecia. Comes domnus Fernandus in Traua et in Aranga. Electus in Compostella, domnus Fernandus, cognomento Curialis. Qui presentes fuerunt:

Petrus ts., Ordonius ts., Iohannes ts.,
Martinus ts., Pelagius ts., Rodericus ts.,
Petrus qui notuit cf. *[sig.]*.

Tumbo I, fols. 97 v.-98 r.

266

Sin fecha (S. XIII)

DE REZION

In Dei nomine. Ego Symon Iohannis facio kartam firmissimam tibi Adefonso Muniz de hereditate mea de Rezion, quam tibi suppignoro pro XXX solidos, ut ipsam hereditatem habeas et possideas tu uel filii uel uox tua, absque ulla calumpnia uel contradictione quo usque predicti denarii reddantur, cum omnibus suis directuris, ita sane quod nullus eam ex pignore possit uel debeat extrahere nisi aut ego per memetipsum, aut filius meus ex uxore legitima procreatus. Sub simili pacto super predictam hereditatem, XX solidos a filio meo Saluadore Alfonsi accepi. Qui ex parte mea uel aliena contra hanc cartam aliquid presumpserit, maledictus sit. Garsias Menendi ts., Rodericus Garsie ts., Pelagius Garsias ts., Et alii multi qui uiderunt et audierunt ts. et cf., Rodericus qui notuit ts. et cf.

DE REZION

Ego Iohannes Nuniz hereditatem meam de Rezion mitto in pignore tibi Alfonso Muniz pro IX solidos et duos denarios, ut eam possideas,

quo usque denarii tibi uel uoci tue reddantur, et nullus debet ex pignore eam extrahere, nisi ego per memetipsum. Sub simili pacto ego Maria Nuniz super eadem hereditatem a te VI[es] solidos et medium accipio.

DE REZION

Ego Iohannes Roderici tibi Affonso Muniz, quicquid hereditatis habeo in Region in pignore mitto pro VII solidos, et nullus eam debet extrahere nisi ego per memetipsum. Garsias Menendi ts.

Similiter ego Petrus Nuniz a te accepi V[e] solidos, ut cum dedero denarii hereditatem meam.

Tumbo I, fol. 98 r. y v.

267

A. 1205, Mayo P.

In nomine Domini. Ego Guntrode Pelagii, dicta Lubinosa, cum filio meo Martino Iohannis et omnis uox mea, vobis fratribus sancte Marie Superaddi, omnique uoci uestre, facio kartam uenditionis imperpetuum ualituram, de omni mea hereditate quantam habeo in Pedri cum omnibus suis directuris et pertinentiis, intus et foris, prope et longe, pro solidos III et pro robore uno caseo et una cantara de lacte. Ab hinc igitur habete eam et possidete imperpetuum, Et qui contra hanc cartam uenerit ad irrunpendum semper sit maledictus, et pariat uobis solidos XXX[a], et hoc scriptum semper maneat firmum.

Facta carta mense maio, sub era M[a]CC[a]X[La]III[a]. Ego iam dicta, in hoc scripto manus meas roboro, Qui presentes fuerunt:

Domnus Fernandus Suarii prior ts. et cf. Frater Iohannes de Guison qui soluit precium ts. et cf. Frater Iohannes de Amaia ts. et cf. Petrus de Neda conuersus ts. et cf. Rodericus Iohannis carpentarius ts. et cf. Martinus Petri ts. et cf. Rodericus Pelagii ts. et cf. Petrus Iohannis qui notuit ts. et cf.

Tumbo I, fol. 98 v.

268

A. 1201, Julio P.

DE PEDRI, DE GUISON

In nomine Domini. Ego Aragunti Roderici, iermana Neri Roderici, cum filiis meis Nero Fernandi et Petro Fernandi et omnis uox mea, vobis fratribus sancte Marie Superaddi omnique uoci uestre, leto animo et bona uoluntate, facio cartam uenditionis imperpetuum ualituram, de tota mea hereditate quantam habeo in Pedri, tam de auolentia quam de comparatione, pro precio quod mihi et uobis placuit, id est, solidos XVI fortis monete cum placabile robore, et tam de precio quam de robore apud uos ad soluendum nichil remansit. Ab hinc igitur habete eam cum omnibus suis directuris et bonis seu pertinentiis, intus et foris, et possidete imperpetuum. Et qui hanc cartam fregerit semper sit maledictus, et pariat uobis solidos C, et hoc scriptum maneat semper in robore firmum.

Facta carta mense iulio, era M^{a}CC^{a}XXX^{a}IX^{a}. Ego iam dicta in hoc scripto manus meas roboro *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Frater Iohannes magister de Guisone qui soluit predictum precium ts. et cf.

Petrus Petri prior ts. et cf., frater Iohannes Esburria ts. et cf., Petrus Iohannis scripsit ts. et cf.

Mauram ts. et cf., Petrus ts. et cf., Martinus ts. et cf.

Tumbo I, fols. 98 v.-99 r.

269

A. 1201, Junio P.

DE PEDRI

In nomine Domini. Ego Maior Uermuiz, filia Ueremudi presbiteri et omnis uox mea, vobis fratri Iohani de Guisone et omnibus aliis fratribus sancte Marie Superaddi, omnique uoci uestre, grato animo et spontanea

uoluntate, facio cartam uenditionis imperpetuum ualituram, de tota mea hereditate quantam habeo in Pedri cum omnibus suis directuris et pertinentiis, intus et foris, prope et longe, pro una uacca et uno caseo in robore. Ab hinc igitur habete eam et possidete im perpetuum. Et qui hanc cartam fregerit, fractus a diabolo sit et pariat uobis solidos C et hoc scriptum semper sit firmum.

Facta carta mensie iunio, sub era M^aCC^aXXX^aIX^a. Ego iam dicta in hoc scripto manus meas roboro *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Petrus Petri prior ts. et cf., Petrus Petri ts., frater Iohannes magister ts. et cf., Mauran ts., frater Iohannes Esburria ts. et cf., Munio ts., Pelagius ts. et cf., Petrus Iohannes qui notuit ts. et cf.

Tumbo I, fol. 99 r.

270

A. 1204, Mayo P.

DE PEDRI

In nomine Domini. Ego Fernandus dictus Caualarius et omnis uox mea ob remedium anime mee meorumque parentum, do et offero Deo et sancte Marie monasterii Superaddi et uobis domno Pelagio Ouequiz abbati et fratribus eiusdem loci et uoci uestre, omnem meam hereditatem de Pedrii et de Saxo, ut habeatis et possideatis eam cum omnibus suis directuris et bonis in secula seculorum. Vos autem in uita mea debetis mihi bene facere et ad mortem sepelire in uestro monasterio. Si quis fregerit hanc cartam, sine fine sit maledictus et excommunicatus et pariat uobis solidos C, et hoc scriptum semper sit firmum.

Facto scripto mense maio, era M^{a}CC^{a}X^{La}II^{a}. Ego iam dictus in hoc scripto manus meas roboro *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Henricus supprior ts., Petrus Iohannis cantor cf., Iohannes Ribeira cf., Rodericus Martini cf., frater Pelagius cf., Iohannes Diaz cf., frater Michael cf., Petrus Iohannes notuit et cf.

Tumbo I, fol. 99 r. y v.

271

A. 1201, Mayo P.

DE PEDRI

In nomine Domini. Ego Erus Roderici Sancti Iuliani cum uxore mea Marina Petri et filiis meis, Fernando Eriz, Petro Eriz et et *(sic)* Munio Eriz et omnis uox nostra. Vobis fratri Iohanni de Guisone et omnibus aliis fratribus sancte Marie Superaddi, omnique uoci uestre, grato animo et bona uoluntate, facimus cartam uenditionis imperpetuum ualituram, de omni nostra hereditate quantam habemus uel habere debemus in Pedri et in uilla Mour, cum omnibus suis directuris et bonis, et est ipsa hereditas de Mour VI^{a} integra illius casalis de Cerdaria, pro precio quod nobis et uobis placuit, id est, una uacca tenraria apreciata XX^{ti} solidos, cum placabile robore. Ab hinc igitur habete eam cum omnibus suis pertinenciis et possidete imperpetuum. Et qui hanc cartam fregerit semper sit maledictus, et pariat uobis solidos C, et hoc scriptum permaneat firmum semper in robore. Facta carta mense maio, era M^{a}CC^{a} XXX^{a}IX^{a}. Nos iam dicti, in hoc scripto manus nostras roboramus *[sig.]*. Qui presentes fuerunt:

Petrus Petri prior ts. et cf., frater Iohannes magister ts. et cf., frater Iohannes Esburria ts. et cf.

Mauran ts., Petrus ts., Martinus ts.

Petrus Iohannes qui notuit ts. et cf.

Tumbo I, fol. 99 v.

272

A. 1205, Septiembre P.

DE PEDRI

In nomine Domini nostri Ihesu Christi. Nos Pelagius Petri et Petrus Petri, filii Petri Suariz de Casal et omnis uox nostra, vobis domno Pelagio Ouequiz, Dei gratia monasterii sancte Marie Superaddi abbati, et

omnibus fratribus eiusdem loci omnique uoci uestre, facimus cartam uenditionis in perpetuum ualituram, de omni nostra hereditate quantam habemus de auolentia et de comparatione in uillar de Pedri cum omnibus suis pertinentiis et directuris, pro precio nobis bene complacabili, id est, solidos VII fortis monete cum placabile robore. Ab hinc igitur habete totam ipsam nostram iam dictam hereditatem et possidete imperpetuum. Et qui hanc cartam fregerit, semper sit maledictus et pariat uobis solidos L[a], et hoc scriptum semper maneat firmum.

Facta carta mense septembri, era M[a]CC[a]X[La]III[a]. Nos iam dicti in hoc scripto manus nostras roboramus *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Domnus Fernandus prior ts. et cf., frater Iohannes de Guisone qui dedit precium supradictum ts. et cf., Herus Roderici ts. et cf., frater Martinus ts. et cf., Iohannes Petri de Casal ts. et cf., frater Petrus de Neda ts. et cf., Rodericus Iohannis ts. et cf., Petrus Iohannis qui notuit ts. et cf.

Tumbo I, fols. 99 v.-100 r.

273

A. 1227, Julio 15 P.

DE GUISON

In Dei nomine. Ego Maria Petri, dicta de Sancto Mammete, una cum germano meo Fernando Petri de Sancto Mammete, et omnis uox nostra, uendimus uobis fratri Michaeli, magister de Guisone, hereditatem nostram quam habemus ex parte patris nostris Petri Pelagii de Dorra, de uoce de Anafreita et de Sancto Mammete per terminos nominatos, scilicet, per fontem de Coua de Serpe et inde quomodo descendit per regum de Carualusu et intrat in aqua de Sancto Stephano, et de alia parte per supradictam Couam de Serpe, et inde per illas Ganiduiras et inde ad montem Redondo, et inde ad fontem in Caada, et inde ad capud de monte Argudel, quantum infra terminos istos nominatos nostri iuris est et esse debet, totum uendimus pro precio et pro robore C. solidos, et de precio et de robore nichil remansit in debita. Habeatis igitur et possideatis supradictas hereditates iure hereditario et faciatis de eis quod uestra fuerit uoluntas. Si quis contra hoc nostrum uoluntarium factum uenire temptauerit, iram Dei omnipotentis habeat et perdat hereditatem

Paradisi, et pectet uobis ipsas hereditates dupplatas et insuper uoci regie CCC solidos pectet.

Facta carta uenditionis in era M^{a}CC^{a}LX^{a}V^{a} et quot idus iulii. Qui presentes fuerunt: Rodericus Iohannis clericus ts., Petrus Iohannis magister conuersorum ts., Munio Martinz de Zerual ts., domnus Michael supprior ts., Petrus Dominici ts., Martinus Cipriani ts., Martinus presbiter de Colinbranos ts., Iohannes Leo ts., Petrus qui notuit ts. et cf.

Tumbo I, fol. 100 r.

274

A. 1227, Julio 1 P.

DE GUISON

In Dei nomine. Ego Iohannes Iohannis, filius de Dominica Petri, filia de Petro de Dorra et omnis uox mea, uendo uobis fratri Michaeli, magister de Guisone, et uobis fratribus sancte Marie Superaddi, totas hereditates meas quas habeo de uoce de Anafreita et de Sancto Mammete cum omnibus directuris suis et pertinentiis, pro L^{a} et II^{os} solidos, ut habeatis eas et possideatis iure hereditario imperpetuum, et faciatis de eis quod uestra fuerit uoluntas; per terminos nominatos, scilicet, per fontem de Coua de Serpe, et inde quomodo descendit per regum de Carualuso, et intrat in aqua de Sancto Stephano, et de alia parte per supradictam Couam de Serpe, et inde per illas Ganiduiras, et inde ad montem Redondo, et inde ad fontem in Caada, et inde ad capud de monte Agudel. Si quis igitur contra hoc meum uoluntarium factum uenire temptauerit, iram Dei omnipotentis habeat et perdat hereditatem Paradisi, et pectet uobis ipsas hereditates dupplatas et in super uoci regie CC solidos pectet.

Facta carta uenditionis in era M^{a}CC^{a}LX^{a}V^{a} et quotum kalendas iulii. Qui presentes fuerunt: Domnus Petrus Iohannis magister conuersorum ts., Iohannes Iohannis ts., frater Iohannes Affonsi ts., Dominicus Affonsi ts., Iohannes Pelagii ts., Iohannes Fernandi maiordomus domni Lupi Roderici ts., Iohannes Roderici ts., Martinus qui notuit *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 100 v.

275

A. 1227, Junio 24 P.

DE GUISON

In Dei nomine. Ego Petrus Iohannis filius Iohannis Pelagii qui fuit filius de Pelagio de Dorra, vendo totam meam hereditatem quam habeo ex parte auiorum meorum de uoce de Anafreita et de Sancto Mammete, per terminos nominatos, scilicet, per fontem que oritur sub Coua de Serpe, et inde quomodo uadit per regum de Carualusu, et inde per portum de Manteli, et inde quomodo intrat in aqua de Sancto Stephano, et de alia parte per supradictam Couam de Serpe et inde a Ganiduiras et inde ad montem Redondo et inde ad Fontem Incaada, cum tota uoce de Roade; quicquid infra istos terminos mei iuris est et esse debet, totum fratri Michaeli de Guisone uendo pro una equa preciada L^{a} solidos, et dono Deo et sancte Marie Superaddi pro remedio anime mee, ut habeatis istas hereditates et possideatis eas cum totis directuris suis. Si quis igitur hoc nostrum uoluntarium factum uenire temptauerit, iram Dei omnipotentis habeat et perdat hereditatem Paradisi, et pectet uobis ipsas hereditates dupplatas et in super uoci regie CC solidos persoluat.

Facta carta era M^{a}CC^{a}LX^{a}V^{a}, et quotum die Sancti Iohannis Babtiste. Qui presentes fuerunt: Petro Iohannis magister conuersorum ts.,

Frater Martinus filius ts., frater Iohannes Affonso ts., frater Michael ts., frater Martinus Ioca ts.

Dominicus Iohannis ts., Dominicus Petri maiordomus domni Lupi Roderici ts., Rodericus Muniz ts.

Martinus Pelagii qui scripsit ts. et cf. *[sig.]*.

Tumbo I, fols. 100 v.-101 r.

276

A. 1227, Junio 25 P.

DE GUISON

Item, Ego Maria Petri cum filiis meis, Petrus Petri et Dominicus Petri et Marina Petri, et omnis uox nostra, uendimus uobis fratri Michaeli, magistro de Guisone, et uobis fratribus de Superaddo, totas here-

ditates meas quas mihi dedit maritus meus Petrus Bazacu in dote corporis mei ex parte matris sue Marie Pelagii, filie Pelagii de Dorra et de Eldonza Roderici filia de Roderico Almadran, pro C solidos et in robore X solidos, ut habeatis et possideatis eas cum omnibus directuris per supradictos terminos. Si quis igitur hoc nostrum uoluntarium factum uenire uoluerit, iram Dei omnipotentis incurrat et perdat hereditatem Paradisi, et pectet uobis ipsas hereditates dupplatas et insuper uoci regie CCC solidos pectet.

Facta carta in era M^{a}CC^{a}LX^{a}V^{a} et quotum VI° kalendas iulii. Qui presentes fuerunt:

Domnus Petrus Iohannis magister conuersorum ts., Pelagius Magister monachus ts., frater Martinus Iouca ts., frater Iohannes Affonsi ts.

Frater Michael, Froyla Ouequiz, Iohannes de Selagia, Martinus qui notuit *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 101 r.

277

A. 1227, Abril 28 P.

DE MONTIBUS KARTA

Item, ego Marina Iohannis filia de Marina Muniz, iermana de Roderico Muniz de Sancto Mammete, unam cum filiabus meis, Dominica Martini et Maria Martini, et omnis uox nostra, facimus cartam uenditionis de totas nostras hereditates, uobis fratri Michaeli magistro de Guisone, quas hereditates habemus et damus uobis quomodo incipit in Coua de Serpe et descendit per Fonten de Carualusu et intrat in aqua de Sancto Stephano, et de altera parte per ipsam Couam de Serpe et per Ganiduiras, et inde ad capud de monte Redondo, et inde ad Fontem in Caada, et inde ad capud de monte Agudel, quomodo concludit infra istos terminos, uendimus uobis et monasterio uestro pro una uacca apreciata LX^{a} solidos et pro animabus nostris, et in robore dedistis nobis unum sextarium de milio, et alium de ciueira, ut habeatis eas imperpetuum. Si quis igitur contra hoc nostrum uoluntarium factum uenire temptauerit, iram Dei omnipotentis habeat, et pectet uobis ipsas hereditates duplatas, et perdat hereditatem Paradisi, et insuper uoci regie CC solidos pectet.

Facta carta in era M^{a}CC^{a}LX^{a}V^a et quot IIII° kalendas maii. Regnante rege domno Adefonso. Archiepiscopo in Sancto Iacobo, domno Bernardo. Qui presentes fuerunt:

Domnus Petrus Iohannis magister conuersorum ts., frater Iohannes Affonsus ts., frater Martinus ts., Fernandus Pelagii de Gian ts., Petrus Pelagii ts., Petrus Mera ts., Iohannes Fernandi de Caruallo ts.

Petrus iudex cf., Domenicus iudex cf., Iohannes Michaeli de Sancti cf., Iohannes Dominici cf., Pelagius cf., Petrus cf., Iohannes cf.,

Martinus qui notuit ts. et cf. *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 101 r. y v.

278

A. 1227, Mayo 27 P.

DE GUISON

In Dei nomine, Nos filie de Marina Muniz, Orrraca Petri et Maria Petri et omnis uox nostra, uobis fratri Michaeli, magistro de Guisone, et uobis fratribus sancte Marie Superaddi, vendimus totas hereditates nostras quas habemus ex parte patris nostri Petri Pellagii de Dorra, pro C et X solidos, et in robore III quartarios de pane, ut habeatis illas cum omnibus directuris et pertinentiis suis, ut habeatis eas et possideatis iure hereditario in perpetuum, per terminos et diuisiones suas, scilicet, per fontem de Coua de Serpe, et inde quomodo descendit per regum de Carualoso et intrat in aqua de Sancto Stephano, et de altera parte per Couam de Serpe et inde per Ganiduiras et inde ad montem Redondo, et inde ad fontem in Caada, et inde ad capud de monte Agudel. Si quis igitur contra hoc nostrum uoluntarium factum ire temptauerit, iram Dei omnipotentis habeat, et perdat hereditatem Paradisi, et pectet uobis ipsas hereditates dupplatas, et insuper uoci regie CCC solidos persoluat.

Facta carta in era M^{a}CC^{a}LX^{a}V^a et quotum VI° kalendas iunii. Qui presentes fuerunt: Domnus Petrus Iohannis magister conuersorum ts. et cf., Iohannes Fernandi maiordomus domni Lupi Roderici ts. et cf., frater Michael magister de Guisone ts. et cf., Iohannes Roderici ts. et cf., Iohannes Pelagii ts. et cf., Dominicus Affonsi ts. et cf., Pelagius Baluga ts. et cf., Iohannes Iohanni ts. et cf., Martinus qui notuit *[sig.]*.

Tumbo I, fols. 101 v.-102 r.

279

A. 1162, Mayo 30 P.

DE GUISON

Ea que uenduntur aut donantur uel contramuttantur ne posteris obliuione tradantur pro memoria temporum litteris adsignantur. Idcirco ego Petro Petri et uxor mea Goyna Ruderiguiz, una cum sanguineo meo Petro Petri et omnis uox nostra, facimus cartulam uenditionis siue confirmationis de hereditate nostra propria, quam habemus uel habere debemus de auio nostro Petro Gonzaluit, in uilla Guison, siue de ganantia, uobis patri abbati domno Egidio et omni conuentui uestro sancte Marie Superaddi et omnis uox uestra, damus nobis uobis atque concedimus tota nostra portione integra de ipsa uilla, et est pernominata, da quinta de uilla Guison, quarta integra, cum omnibus bonis et directuris suis, intus et extra, que ad eam pertinent uel pertinere debent, per omnes suos terminos et loca antiqua per ubicumque ea inuenire poteritis, ut habeatis et possideatis, et omne uelle uestrum de ea faciatis, pro qua accepimus de uobis precium placabilem, scilicet denarios VIII solidos de moneta regis et in rouore duas mitgas de pane, uos dedistis et nos recepimus quod nobis et uobis satis complacuit, et de precium apud uos in debitum nichil remansit, set totum completum est. Ita ut ab hodierno die uel tempore sit predicta hereditas de iure nostro abrasa et in uestro dominio tradita atque confirmata, euo perhenni et seculi seculorum, amen.

Facta cartula uenditionis et confirmationis sub die quod est era M^{a}CC^{a} et quot III kalendas iunii. Ego Petro Petri et uxor mea Goyna Roderici una cum sanguineo meo Petro Petri et omnis uox nostra, in hac cartula uenditionis et confirmationis manus nostras propias roboramus *[signa]*. Qui presentes fuerunt:

Petrus ts., Martinus ts., Arias ts.

Martinus cf., Arias cf., Hordonius cf.

Et ceteri plures qui uiderunt et audierunt ts. et cf. *[sig.]*. Pelagius qui notuit et cf. *[sig.]*.

Et habet iacentia ipsa hereditate in terra de Superaddo, discurrente riuulo Mandeo subtus alpe Armada et Ordeales.

Tumbo I, fol. 102 r. y v.

280

Sin fecha

DE GUISON

Ego Petro Guiso de Ecclesia Alba mando et testo et confirmo ad sancta Maria de Superaddo, meam hereditatem, scilicet, uillare de Pinario, de Tuela, et in Auelanedo III casales, et in Ranione, portio nostra et in Sancto Uincentio et in Seixom, III casales, et in Miraz et Guidoni et in Sancta Eolalia de don Brete meam portionem, et hoc dono et confirmo ut precibus et orationes et helemosinas fratrum eiusdem merear partem habere animam meam in uitam eternam. Et qui hoc meum factum, quem ego libenter facio dono et offero Deo omnipotenti et beate Marie uirginis ceterisque sanctis quorum reliquie se condite manent in monasterio Superaddo, qui infringere uoluerit, sit maledictus et excommunicatus, et pro ausu temerario persoluat ad predicto monasterio CC solidos. Qui presentes fuerunt: Frater Iohanne Petri cf., frater Iohanne magister in Guison cf., Petro Pelagii suo nepote cf., Petro Montesino cf., Pelagius qui notuit confirma *[sig.]*. Et mando ad meo suprino Petro Pelaiz meam hereditatem de Uilla Suso et de Ordiales tali pacto, si semem non habuerit ut relinquat eas ad obitum suum ad Superaddo.

Tumbo I, fols. 102 v.-103 r.

281

Sin fecha

HAEC SUNT KARTA HEREDITATES QUAS DEDIT PELAGIUS UERMUNDIT SUPERADDI

Ego Pelagius Ueremuit et presbiter de Feruentias; dono atque concedo meam portionem de hereditate et ecclesiastica et laicalia de Parada, et de Sancti Uincentii de Curtis, et est IX^{a}, et de monasterio de Aranga, et de Sancto Iohanne, et de Ruuios, et de Pereirola et de Maugomo, has

predictas hereditates dono, et testamentum facio de eas, ut maneant iure perpetuo apud monasterio Superaddo, euo perhenni, secula cuncta, amen, pro remissionem omnium peccatorum meorum.

Tumbo I, fol. 103 r.

282

Sin fecha (S. XII?)

DE GUISON

Hereditate de Heldar sunt duos casales et sunt inde IIIes partes de Superaddo, et IIII^{a} est de gentes. De Petro Cornado et Petro Batalia, leuam IIII^{a}, et Pelagio Uestido IIII^{a}, et Falquonarios IIII^{a}, et Roderico monacho de Mandayo IIII^{a}. Et in uilla Suso, Ardileiro similiter sunt II^{os} casales ut supra.

DE GUISON

Hereditate de Heldar sunt duos casales et duos alios casales in Ardileiro, et sunt inde tres partes de Superaddo, et quarta parte que remanet est de gentes. Ista IIII^{a} diuide eam in IIII^{or} partes, et da una quarta ad Pelagio Uestido, et alia IIII^{a} ad Petro Cornado et Petro Batalia et sua uoce, et alia IIII^{a} da eam ad Roderico monacho de Mandayo, et alia IIII^{a} da inde III^{a} parte ad Petro Iohannis, et III^{a} ad Gontina Nigra et III^{a} ad illos falquonarios.

DE GUISON

Ego Petro Cornado de Codessoso dono pro remedio anime mee totum meum quinionem de Heldar pro remedio anime mee. Abbas Fernandus [1] in Superado, Herus Roderici ts. et alii multi qui uiderunt et audierunt.

Tumbo I, fol. 103 r.

1 Fernando, abad en Sobrado, 1189-1191.

283

Sin fecha

INUENTARIUM DE HEREDITATIBUS SANCTI IACOBI DE SUPERADDO ET DE UILLIS SUIS

In territorio de Presens uilla que dicitur Abtuni, Gundree, Taucii, Martelo, Uilar Plano, Marzane, Codessoso, uilla de Rechar, ecclesia Sancti Iuliani de Colimbrianos media cum uilla Petrauco, Sancti medie, uilla de Felgoso cum ecclesia sancte Marie de Mosoncio, villa de Causso, uilla de Platanario, Maquis, uilla in Preseres que uocitant Prato de Scalino. In territorio Sarrie, uilla Lausaris. In Britonia, uilla Mediana, et uillare Ermigilli. In territorio Paliares, ecclesia de Sancto Iohanne de Canpos media. In territorio Mera, uilla de Cabanas cum aditionibus suis, villa de Marcon, uilla de Amaurit. In Sancta Maria alta, uilla Alriz. Villa Leocadie cum aditionibus suis. Tercia de illo comitato de ipsa Mera. In territorio Nalare, uilla Guldiriz cum ecclesia Sancti Iacobi, alia uilla de Gutini cum ecclesia Sancti Iuliani, altera ibi in uilla Papini. Villa Salamiri cum ecclesia Sancti Pelagii. Villa Secundini, uilla Crescinito, uilla Piniario, uilla Egilani cum ecclesie Sancte Marie de Cacalinito, uilla de Sancto Petro, villa Hermemiriz. Istas uillas cum adiuntionibus suis, quatuor de ille comitato de ipse Nalare. In territorio Rabadi, uilla Bonit cum suas adiuntiones: Calabogi, Onoriz, Carrali, Baldemari, Guldari. In ripa Minei, uilla Cauleses cum ecclesia Sancto Petro. In territorio Latere, uilla Laurarios cum adiuntionibus suis. In Montenigro, uilla Elditi cum adiuntionibus suis. In territorio Parrice, uilla de Sala media cum adiuntionibus suis, ecclesie Sancte Leocadia media, villa de Uirini media, cum ecclesia Sancti Martini media. Medietate de illo comitato de ipsa Parrega et medietate de illo uenario de illo ferro. Item in ualle de Elmiriz terras et pomares in Sancto Christoforo et in Sancto Petro Abogonti. In [u]illa de Ualiriz, media, quarta de Nassario de Sancto Acisclo, aliud Nassario de Miraz cum sua deuesa. In territorio Nemitos, uilla de Attissi cum adiuntionibus suis, uilla de Uarzena cum adiuntionibus suis, villa de Calambre cum adiuntionibus suis. In territorio Faro uilla de Carolio et de Orria. In territorio Bisaquis, uilla Uaulato et Litorainia cum adiuntionibus suis. In territorio Montanos, uilla de Castro

cum adiuntionibus suis, Sancto Sebastiano, uilla de Uaulato, uilla de Auctari, uilla de Tagoni cum sua ecclesia et cum adiunctionibus suis, Uilla Noua de Sequario, ecclesia Sancti Uincentii de uilla Ortolana. Inter Montanos et Bregantinos, uilla Anbrona. In Bregantinos, uilla Tuntilani.

Tumbo I, fols. 103 v.-104 r.

284

Sin fecha

DEMARCACIO DE QUANTAS HEREDADES A HEN TODAS LAS MARINAS E HO COUTO DE VIONNES [1]

Esto e o que ha Sancta Maria de Sobrado en Nemdos. En Uigo dous casaes de herdade que dou don Ramiro, e non stan en renda, senon en XX teygas de noçes, e ualiriam, se fossen ben parados, CCC^{os} mr. por lo ano e a peçâ que non leuaron ende senon as noçes. Don Romano seu hyrmao deu dos casaes de herdade en esta friigiia mesma de san Uicenço de Vigo e obedeçem a don Brete. E leua deles don Brete XX^{i} et II^{as} teygas de froyta et IIII° de pam et valen mays de CCC^{os} morabetinos po lo ano. Vyones, o couto da yglesia e a Chaue e o Quadril e a Escudela. Este e o foro de Uiones, de cada casa. De quantos porcos mataren, deuen a dar os quadriis compridos, e senllas escudelas de castanas ben adubadas e senllos dineros leoneses e a uoz, e a enuça, commo os otros coutos, e C sl. de leoneses cada ano de pidiço e a chaue que lles rende, con otros preytos que preytegaron XXXX^{a} e VI oytauas et perderon dela VII casaes de herdade que obedia a a Chaue, e a os o abbade de Ciis, e deu os meos deles a Diego Gomez e a seu fillo que os anparassen con elles, e ystes casaes son en Leyro e in Soutelo e foron de don Martin Fernandez d'Orçellon e de dona Constança Martiiz sua filla que os deron a Sobrado con San Payo. Otrosy que se perdyu e ao Diego Gomez e doo a seus amos que o criaron e aos çarrinaos. Don Rodrigo Fernandez Codorniz dou a mea da uila, de uila Coua, e a mea da yglesia e sta Sobrado no yur da yglesia, e non a na uila ni migalla, ca a fillo don Pedro Paez de Campanao, e agora tena don Fernan Paez e don Lopo Paez e non auiian en ela nada. Gonçaluo Perez de Loureda dou a quarta desta yglesia de Coua a Sobrado,

[1] En letra posterior, de fines del siglo XIV o XV.

e sta Sobrado no iur dela. Deron os de Betanços do casal de Beyte a IIII° VII^{as}, deron a grana de Loureda e a eglesia enteyra de Loureda e deron a preco a mea da uila de Loureda. Ontreles o os otros hoomes que a mandaron a Sobrado. E an o meo de Coeure dalen parte e a mea de Uileula, e an Tauoada uella enteyra e o meo de Lourençae e de Tauoada a noua hua oytaua e mea, e de Riil de Susao a meatade e a seysta, e na meatade que fica Moran IX homees de voos que a nas Somoças, e no de Sobrado hun home, en Tauoada uella esta hun home, e aueria en que morasen tres, en Tauoada noua ni migalla, e a Sobrado a oytaua de Santiago de Paderne, e ysto deu Vermun Suarez de Paderne; dou Pedro Afonso de Somoedo a quarta de Dumeo e o meo de uilar de Terente, e desto non husa nada Sobrado, peca a a Sobrado a IIIes quartas de Sarres e Cabanas enteyro e a mea da uila de Preuraos e a IIII^{a} e oytaua de Sancta Ala, e IIIes quartas de Riilo de Susao; e dou don Garcia Uermuez e don Fernan Garcia, seu fillo, de ysto non husam, se non carres moy mal parado ca o fillo Diego Gomez, donna Tareyga Uermuez e donna Oraca Uermuez deron o meo de Quillade e teenno enprestado fillos de Pedro Nouel, e e tan mal parado que estan na otra meatade VII casaes; no castro de Samoedo hun casal de herdade que dou Pedro de Cotae, frade que foy de Sobrado de Montenegro e ual cada ano CC^{os} mr.; e filloo Pedro Paez de Sancta Marta, e Gonzalo Perez cleridos d'Ouçes, no couto de Borgondo a IIIes casares e hun deles e mal parado, e obedeçen a as seynas, en Vlloure II^{os} casaes que ten Lopo Paez de herdade, e foron de seus tios, dos de Betanços, e otros dous d'aquela parte de Betanços. Otrosy que foron de sous tyos e paran nos muy mal a Sobrado.

En Vunca en çima hun casal d'erdade que sol husar don Brete que deu Vermun Suarez de Paderne e e moy mal parado, as casas e vnca gaanoo Sobrado, de fillos e netos que ueron de Leon de don Uea, que son en Castella, e en Portugal. Donna Vrraca Vermuez dou Geniroco, os de Betanços, deron o meo de Loys e a quarta de Carraçeda, a Sobrado a quarta da uila de Parada e a quarta da yglesia e don Suer Perez de Curtes e e mal parada. Est seu reuoreto o couto e a yglesia, e couto a el rey don Alfonso, e deron a yglesia e a grana que usasa Iaurino e a quarta de Mayalos de Betanços. En Rodeyro hun casal que dou Fernan de Veeyte e tyroo Johan d'Ulloa. A quarta da yglesia de Sancta Maria de Chantada e e o meo de Coyroa, et leuaa a pedreyra commo de una bide, commo de casal de Pedro Pol e a quarta de Fornelos e de Tonnaos de Piadela. Os de Betanços deron o meo de Campanao de suso.

Tumbo I, fol. 104 r.

285

A. 1223, Marzo 22 P.[1]

Notum sit omnibus presentem paginam inspecturis, quod nos Rodericus Martin archipresbiter de Parrega et homines de Guitiret, videlicet, Martinus Michaeli clericus ecclesie Sancti Iohannis de Lagartelle, Ouecus Froyle, Petrus Froyle, Lupus Pelagii et mater mea, Ouecus Petri, Iohannes Roderici, Rodericus Iohannis, Fernandus Iohannis, milites, Munio Roderici, Iohannes Petri dictus Ferrenno, Iohannes Cuabaça, Iohannes Martin, Cultella uocatus, Petrus Pelagii, Batalia, Iohannes Petri Cornelo, Petrus Fernandi, Dominicus Roderici et filii mei, Pelagius Roderici Ioclearos, Petrus filius cum meo filio, Martinus Mantus, Petrus Pelagii, Iohannes Ianerio et Petrus Froyle, fratres Iohannes Michaele, Petrus Martin Grinffus et filii mei, Iohannes Pelagii et Martinus Pelagii, Iohannes Martin Matinel, Martinus Piquitus, Petrus de Deo, Martinus Petrarius et Rodericus frater Martinus Petrarii; uidentes et ad plenum intelligentes nos et antecessores nostros contra monasterium sancte Marie de Superaddo questionem indebitam huc usque mouisse et ipsum monasterium indebite et contra ius menifeste uexasse uincditam Domini nostri Ihesu Christi et diem iudicii timescentes, pro nobis et pro omnibus successoribus nostris quitamus et abrenunciamus totam demandam quam faciebamus uel etiam facere possemus eidem monasterio super hereditatibus infra terminos ipsius monasterii contentis, quod nec nos nec successores nostri, uel alii pro parte nostra unquam in ipsis hereditatibus ius aliquod siue possessionem in eisdem hereditatibus demandemus, saluo nobis et successoribus nostris iure pascendi siue pascua habendi et scindendi in eis. Set monasterium Superaddi predictum ipsas hereditates habeat et possideat in perpetuum, pacifice et quiete. Ita tamen quod si nos in ipsis hereditatibus et locis aliquid iuris habeamus uel debebamus habere, que totum in remedio animarum nostrarum et parentum nostrorum offerimos unanimiter et concorditer monasterio supradicto, quod monachi et conuersi eiusdem nos Deo in suis orationibus commendent, et in uita et ad mortem nobis et successoribus nostris beneficium faciant. Sunt autem hereditates et montes de quibus nos sibi quitamus. Infra hos terminos, uidelicet, per Coua de Serpente et per petram domni Uere-

[1] Letra minúscula diplomática siglo XIV.

mundi uocatam, et inde ad cautum de Riuo Sicco, et inde ad lausam de super Curuiti, et deinde quomodo uadit ad anbas germanas, et inde ad cautum de Fonte Sacrato.

Nos uero omnes suprascripti, quod superius scribi fecimus in hac carta concedimus et concorditer approbamus et quia nos sigillum non habemus nec habere debemus, sub sigillo abbatis Sancti Antonini ordinis Sancti Benedicti cartam facimus communiri. Sub era $M^{a}CC^{a}LX^{a}I^{a}$ et quot XI° kalendas aprilis. Petrus qui notuit.

Gundisalvus qui notauit sub era M.CC.LX prima. Ev. Martin Fernandez, nottario por lo señor Arzobispo, en Nugueira, e en Pousada, et en Roade, vi un escripto en que se contiñan todas estas cousas, e cada una dellas, e fiz lo trasladar en miña presenza de verbo a verbo, como sobre dito he, e meu signa y fiz, en testimonio de verdade [2].—Estos tres renglones faltaban de su original, en esta copia de arriba. La firma está abreviada y borrada la letra y no se conoce si es P. o G. Conque puede decir Petrus qui notavit, o siendo G., Gundisalvus o Gregorius.

Tumbo I, fol. 104 v.

286

Sin fecha

GUISON

Ego Martinus Petri presbiter, filius Petri Nuni de uilla Dauid et primus cuixinanus Roderici Martini de Sancto Iuliano, pono in pignore hereditates meas quas habeo in terra Superaddi, in Sancto Iuliano et in omnibus locis ubi uox mea uadit, et in Felgoso, et in Guisone uobis priori domno Fernando Suariz et conuentui de Superaddo, pro uno equo ualente C^{m} solidos.

Tumbo I, fol. 105 r.

287

Sin fecha

Ego Ciprianus filius Petri Ueremudi, qui fuit cecus Sancti Iuliani, do totas meas hereditates quas habeo in terra Superaddi, in omnibus locis ubi uox mea uadit, Deo et beate Marie, pro remedio anime mee, excepta hereditate de Guitiziane quam relinquo filie mee.

Tumbo I, fol. 105 r.

---

[2] Letra siglo XVII o XVIII.

288

Sin fecha

DE SANCTO IULIANO

Ego Michael monachus de Codessoso, do omnem hereditatem meam, quantam habeo in Sancto Iuliano, in casale, Deo et Sancte Marie, pro anima filii mei Petri Michaeliz quem sepilistis in Superaddo.

Tumbo I, fol. 105 r.

289

A. 1147, Abril 24 P.

DE SANCTA EOLLALIA

Carta de testamento que fecit domnus Ueremudus de Donbrete cum omni sua directura, siue de Sancta Eolalia de Donbrete cum omni sua directura, quantum ibi pro Superaddo iure et pro mortuorii uoce, pro anima filii sui Petrus Ueremudiz, per manus de abbate domno Petro. Era $M^{a}C^{a}LXXX^{a}V^{a}$, VIII° kalendas maii.

Tumbo I, fol. 105 r.

290

A. 1161, Agosto 1 P.

SANCTA EOLALIE

Cartula de Pelagio Odoariz cognomento Bandaeira, tota sua portione et de gens sua de Sancta Eulalia pro remedio anime sue.

Era $M^{a}C^{a}LX^{La}VIIII^{a}$, kalendas augusti. Abbas Egidius.

Tumbo I, fol. 105 r.

291

A. 1161, Septiembre 19 P.

GUISON

De ecclesia A[l]ba. Kartula de Roderico Suariz et de sua germana Marina Suariz, in uilla Guison, de I^{a} V^{a}, quarta integra et tota nostra portione de Ecclesia Alba, pro XII solidos.

Era $M^{a}C^{a}LX^{La}IX^{a}$, XIII° kalendas octobris, per manum abbate Egidio.

Tumbo I, fol. 105 r.

292

A. 1159, Febrero 22 P.

GUISON

Cartula de testamento de Petrus Rauco, in uilla Guison pernominata de I^{a} V^{a}, terciam partem, hac deinde quantam ex alia parte inuenire potueritis, et tota mea portione de Ecclesia Alba cum omni sua directura.

Era $M^{a}C^{a}LX^{La}VII^{a}$, VIII° kalendas marcii. Domini Egidii abbati.

Tumbo I, fol. 105 r.

293

A. 1172, Abril 23 P.

Carta de Argio Menendiz et de uiro suo Ueremudus Petriz, que fuit de auio nostro Gudesteo Garcia in uilla Guison, ubi dicunt Lama, Rotumda tota nostra portione, pro V^{e} solidos.

Era $M^{a}CC^{a}X^{a}$, IX° kalendas maii.

Tumbo I, fol. 105 r. y v.

294

A. 1165, Junio 1 P.; 1162, Mayo 30

DE GUISON

Cartula de Petro Petriz et uxor sua Goina Roderiguiz, et consanguineo meo Petro Petriz, in uilla Guison, de I^{a} quinta, quarta integra, pro VIII solidos.

Era M^{a}CC^{a}III^{a}, kalendas iunii, cum omni sua bona.

Tumbo I, fol. 105 v.

295

A. 1160, Abril 9 P.

DE GUISON

Cartula de Maria Aluitiz de uilla Guison integra, decimam partem de omni uilla, pro X solidos.

Era M^{a}CC^{a}LX^{La}VIII^{a}, V^{o} idus aprilis.

Tumbo I, fol. 105 v.

296

A. 1157, Diciembre 25 P.

DE GUISON

Cartula de Petrus Caluus et uxor sua Maria Gudestez, in uilla Guison, ubi dicunt Garauatos uno casale, et de alia parte fluminis in casale qui uocatur Cencasas, tota mea portione, cum sua bona, pro una pultra cabestreira.

Era M^{a}C^{a}LX^{La}V^{a}, VIII° kalendas ianuarias.

Tumbo I, fol. 105 v.

297

A. 1161, Noviembre 25 P.

DE GUISON

Cartula de Maria Roderiguiz de uilla Guison, de I^{a} quinta, quarta integra cum omni sua bona, pro X solidos.

Era M^{a}C^{a}LX^{La}IX^{a}, VII° kalendas decembris.

Tumbo I, fol. 105 v.

298

A. 1159, Enero 29 P.

DE GUISON

Cartula de Petrus Iohannes asturianus et consanguineos meos Martino Diaz et Petro Casado in uilla Guisone, ubi dicunt casale de Garauatos, tota nostra portione cum omni sua bona, pro unam uacam bonam et unos zapatos.

Era M^{a}C^{a}LX^{La}VII^{a}, IIII° kalendas februarii.

Tumbo I, fol. 105 v.

299

A. 1162, Marzo 31 P.

DE GUISON

Cartula de Guntrode Huidiz de uilla Guison, III^{a} integra et de Eccle-sia Alba mea portione, pro XIIII solidos.

Era M^{a}CC^{a}, IIe kalendas aprilis.

Tumbo I, fol. 105 v.

300

A. 1162, Marzo 31 P.

Cartula de Pelagio Martinz et uxor sua Marina, in uilla Guison de una quinta medietate integra, et mea portione de Ecclesia Alba, cum suas directuras, pro XX^{ti}III solidos et unos zapatos.

Era M^{a}CC^{a}, II^{a} kalendas aprilis.

Tumbo I, fol. 105 v.

301

A. 1162, Marzo 31 P.

DE GUISON

Cartula de Petrus Diaz testamenti de sua portione de uilla Guison, et de Ecclesia Alba pro remedio anime sue.

Era M^{a}CC^{a}, IIe kalendas aprile.

Tumbo I, fol. 105 v.

302

A. 1160, Junio 16 P.

DE GUISON

Cartula de Pelagio Martinz de uilla Guison de tota portione que illi conueniz de sua matre, pro X solidos et una uacca cum filio.

Era M^{a}C^{a}LX^{La}VIII^{a}, XVI kalendas iulii.

Tumbo I, fol. 105 v.

303

A. 1160, Julio 16

DE GUISON

Cartula de Martinus Muniz presbiter de uilla Guison, de I[a] V[a], III[a] parte, pro X solidos. Era M[a]C[a]LX[La]VIII[a], XVI kalendas iulii.

304

A. 1160, Julio 16

DE GUISON

Cartula de Eilo Ydiz, de uilla Guison, de I[a] V[a], III[a] partem, pro XIIII solidos, et fuit mulier de Martino Fernandiz. Era M[a]C[a]LX[La]VIII[a], XVI kalendas iulii.

305

A. 1163, Julio 1

DE GUISON

Cartula de Iohanne Pelaiz, cognomento Lauado, et uxor sua Maria Odoariz, tota nostra portione de uilla Guison, pro V solidos, era M[a]CC[a]I[a] kalendas iulii.

306

A. 1163, Julio 1

DE GUISON

Cartula testamenti de Petrus Raucus, de uilla Guison tota mea portione da V^{a}, III^{a} parte et de uilla Mour et de Inpronada de II^{os} casales, da V^{a} III^{a} parte. De Ecclesia Alba, de casale de Senday, quinta portione per ad uilla Guison, et de ipsa V^{a} habebit III^{a} partem. De hereditate que uocitant de Lugo, da V^{a}, III^{a} partem. De Roderico Eniguit teneo illum pumarem de Guison in pignore cum suo terreno, pro uno solido de dg. fortes que peitei ad Pelagio Martiniz, quanto ad ipse Rodericus in sua portione peruenit, de ipsa cortina cum suo plantato dono ad Sancta Maria de Superaddo pro remedio anime mee, era M.CC.I. kalendas iulii.

307

Sin fecha

DE BARRIO

Ego Urraca Froylaz dono VI^{a} de uillar de Barrio, pro uno boue apreciato XII solidos, ex portione de Marina Froylaz, et in alia uice, uno boue de XII solidos.

308

1162, Marzo 22

DE MUDARRIO

Ego Suerio Petriz confessor et filiis meis Ueremudo Suariz et fratres suos, et filios de suo germano Roderico Petriz, nominibus eorum, Hero Roderiguiz et Ueremudo Roderiguiz et Mouram Roderiguiz, et filios de

Enxemena Petriz, Petro Moniz et Petro Muniz, et filios de Ueremudo Petriz, Munio Ueremudiz et iermanas suas, facimus cartulam testamenti pro remedio animarum nostrarum et parentum nostrorum, damus nostra hereditate per *(sic)* pernominata casal de Mudarrio integro per suas diuisiones, et habet iacentia in Sancta Eolalia de Donbrete. Era M^{a}CC^{a}, XI° kalendas aprilis.

309

1171, Mayo 1

DE GUISON

De Ueremudo Petri et suas gentes de Rouora, dederunt in Guison III^{a} parte de Lama Rotunda pro V^{e}. Era M^{a}CC^{a}IX^{a}, kalendas maii.

De Uimara monacho et de suas gentes, sua parte de Lama Rotunda pro remedio anime sue.

310

1162, Marzo 9

DE UILAR COUO

Petro Pelaiz, cognomento Sandeu, et Suario latrone dederunt de uillar Couo et de Ragnoy, de duas partes quantum eis et ad suas gentes conuenit pro uoce de Anafreita, pro una uacca obtima cum filio, ternaria, et isti anbo debent pagare totas suas gentes pro ista hereditate. Era M^{a}CC^{a}, VII° idus martii.

311

Sin fecha

DE GUISON

De Roderico Enniguiz sua portione de Guison et de Ecclesia Alba, pro II^{os} solidos et medio. Et de suas duas germanas sua portione de Guison et de Ecclesia Alba, pro V^{e} solidos.

312

Sin fecha

DE GUISON

[I]ohanne Batalia de Bandogia dedit tota sua portione de Guison et de Ecclesia Alba pro VIII solidos.

313

Sin fecha

DE GUISON

Petro Aloytiz de Armentar, tota sua portione de Guison et de Ecclesia Alba, pro VIII solidos.

314

Sin fecha

DE GUISON

Testamento de Enxemena Ueremuiz, medietate de tota sua hereditate de Guison et de Ecclesia Alba pro remedio anime sue.

315

Sin fecha

DE GUISON

De [I]ohanne Odoariz sua portione de Guison, pro uno boue.

316

Sin fecha

De Pelagio Martinz, de hereditate que habebat cum Enxemena Ueremuiz et cum Petro Martinz, III^a parte, pro V^e solidos. Et portione de filios de Petro Enniguiz, que dedit nobis pro II solidos, et debet illos ipse Pelagius pagare.

Tumbo I, fols. 105 v.-106 v.

317

A. 1176, Abril 10 P.

DE UILLA MOR

Ego Pelagius Martiniz facio carta testamenti de mea portione de uilla Mour et in terminos usos [uestros?] quicquid mihi pertinet uel pertinere debet, extra mea hereditate de Roade que relinquo ad filiis meis, et si obierint et semem non habuerint, similiter mando ea ad Superaddo pro remedio anime mee et parentum meorum, tali pacto ut me adiuuetis defendere et continere de uictu et de uestitu ad uestram misericordiam, et si infirmauero ad ospitium uestrum debetis me recipere, et si obiero sepelire, et pro anima mea debito misericordie facere.

Era M^aCC^aXIIII^a, IIII° idus aprilis et hoc ratum est in manu Petrus prior Superaddi, cognomento Argumento, et in robore I^a cappa de nostris pannis. Pelagius qui notuit.

Tumbo I, fols. 106 v.-107 r.

318

A. 1176, Mayo 1 P.

DE GUISON

Ego Pelagius Martiniz dono atque concedo portiones de meas iermanas que ego habeo pro luctuosa de mea matre, que noluerunt ea pagare, dono eam ad fratres pro I^o ariete et uno caseo et V^e panes de

fratres, iure perpetuo, et ego debeo eas pagare si reddiderint mihi uel uoci mee partem de luctuosa, quod supra.

Era MªCCªXIIIIª, kalendas maii.

Tumbo I, fol. 107 r.

319

Sin fecha

Ego Munio Petriz dono alia tanta portione quo modo Iohanne Batalia, quanta mihi conueniz, pro remedio anime mee.

320

Sin fecha

DE BARRIO

De Ecclesia Alba, Casal de Biduelo.

Ego Urraca Uistariz et filio meo Fernan Roderiguiz damus medietatem de uillar de Barrio pro anima de uiro meo Roderico Froilaz, et VIª portione est de uxore de Froila Heriz, et alia VIª de Marina Froilaz.

321

Sin fecha

DE CERDEIRA

Ego Pelagio Uimaraz et presbiter dono medietate de casal de Cerdeira, et iacet in uilla Mour, pro me et pro filio meo Iohanne Pelaiz.

322

Sin fecha

DE PEDRI

Ego Pelagio Martiniz dono mea portione de casal de Puleiru.

In Pedri de manda casal de Ansara, et casal de Iuzefe cum suas directuras. In Ecclesia Alba casal de Biduedo, et illa senrra que iacet ad illa cruce usque ad riuulo. De casale de Senday V[e] partes pro Guison.

Tumbo I, fol. 107 r.

323

A. 1189, Junio 15 P.

DE ANAFREITA

Ego Petro Pelaiz, cognomento Sandeu de Anafreita, dono atque concedo tota mea ratione de hereditate quam habeo uel habere debeo infra terminos de Superaddo, de uoce de Anafreita, in manu de abbate domno Fernando ut de hodie die maneat iure perpetuo apud monasterium Superaddi, et in presenti dono filio meo Nuno ibi ut crietis et nutriatis illum.

Era M[a]CC[a]XX[a]VII[a], XVII kalendas iulii. Qui presentes fuerunt: Petrus Martiniz ts., Guter Munioniz ts., Petrus Ficcus ts., Pelagius qui notuit.

Tumbo I, fol. 107 r.

324

Sin fecha

DE GUISON

Marina Moniz, filia de Monio Tedoniz, dedit medietatem de hereditate de Guisone pro V[e] solidos. Filius eius Dominicus leprosus dedit totam hereditatem suam quam habebat in montibus ex parte bisaui sui Suerii Amigit, filii de Amigu Trasulfit, Sancte Marie Superaddi, pro anima sua.

Tumbo I, fol. 107 r. y v.

325

Sin fecha

De domno Tendonte nati sunt Guntrode Tedonet, Eio Tedonet, Petro Tedonet, Pelagio Tedonet, Maria Tedonet. De isti V[e] germanos habet Superaddo IIII[or] partes et quinta de Maria Tedonet remanet a gens sua. Hec sunt quinque quintas. Petrus Ennigit cum sua gens I[a] quinta. Iohanne Goino cum sua gens I[a] V[a]. Petrus Raucus cum sua gens alia V[a]. Enxemena Ueremudiz cum sua gens alia V[a]. Tedom alia V[a]; da V[a] de Tedon, fac tres partes. Et leua Martin Muniz una III[a], et Petro Didaz alia III[a], et Tedon alia III[a]; et de ista III[a] fac V[e] fac V[e] partes, et da una quinta ad Gontrode Tedonet, et alia V[a] Eio Tedonet, et alia V[a] ad Petro Tedonet, et alia V[a] ad Pelagio Tedonit, et alia V[a] ad Maria Tedonet. De ista Maria Tedonit habemus portionem de Petro abbate de Codessoso, et de suo germano Roderico Muniz et dederunt isti pro animabus suis, et Pelagius Muniz uendidit pro IX solidos et IIII[or] denarios.

Tumbo I, fol. 107 v.

326

A. 1173, Abril 1 P.

DE GUISON

Era M[a]CC[a]XI[a], kalendas aprilis. Ego Suarius Petriz confesor et filiis meis et omnis uox mea, et filiis et filiabus de fratribus meis Pelagio Petriz, Rodericus Petriz. Veremudus Petri, Enxemena Petriz, Odosinda Petriz et Martinus Ueremuiz. Facio cartam testamenti pro remedio animarum nostrarum et successorum nostrorum, de casale de Niudarrio integro, et de illos Couos de Sancta Eolalia per suis terminis antiquis, ut de hodie die sedeant iure perpetuo ad predicto monasterio Superaddo in secula cuncta. Qui presentes fuerunt:

Veremudus Roderici ts. et cf., Petrus Roderici ts. et cf., Maurani ts. et cf., Rodericus Martini ts. et cf.,

Petrus Munioni ts. et cf., Veremudus Suarii ts. et cf., Petrus Suarii ts. et cf., Munio Ueremuiz ts. et cf.

Et alii plures qui uiderunt et audierunt. Pelagius qui notuit ts. et cf.

Tumbo I, fol. 107 v.

327

A. 1201, Junio P.

DE PEDRI

Ego Maior Ueremudi filia Ueremudi presbiteri, vendo uobis fratri Iohanni de Guisone, quinionem meum integrum de Pedri, pro una uacca et in robore unum caseum.

Era M^{a} CC^{a} XXX^{a} IX^{a}, mense iunii.

Tumbo I, fols. 107 v.-108 r.

328

A. 1204, Agosto P.

DE PEDRI

Ego Aragunti Roderici, iermana de Hero Roderici, cum filiis meis Herus Fernandi et Petrus Fernandi, uendo totam meam hereditatem de Pedri, tam de compara quam de auolentia, pro XV solidos et unum in robore.

Ego Maria Roderici filia de Roderico Pichito uendo uobis fratri Iohanni de Guisone, totam hereditatem meam et de fratribus meis qui sunt mortui, quantam habeo, de aquas de Mandeu usque ad uillam Susu, tam montes quam uillares, pro remedio anime mee et pro V^{e} solidos.

Era M^{a} CC^{a} X^{La} II^{a}, mense augusto. Pelagius abbas Superaddi, Herus Roderici ts., frater Iohannes Esburria ts., frater Munio Boucarinas, Mouram ts.

Tumbo I, fol. 108 r.

329

A. 1204, Marzo P.

DE GUISON

Ego Iohannes Pichotus, filius Marie Nuniz de Casal et omnis uox mea, uobis fratri Iohanni de Guison, uendo hereditatem meam quam habeo in Pedri cum tota sua uoce, pro VI solidos, ut habeatis eam et faciatis de ea quod uobis placuerit.

Era M^{a} CC^{a} X^{La} II^{a}, mense martio. Qui presentes fuerunt: frater Pelagius ts., frater Martinus ts., Rodericus Pelagii ts., Pelagius Roderici, Papucin, frater Iohannes magister de Guison.

Tumbo I, fol. 108 r.

330

A. 1204, Octubre P.

DE PEDRI

Uos *(sic)* Urraca Roderici, et Cordeira Roderici, et Martinus Roderici filii de Roderico zapateiro, et filii de Azenda Muniz de Sancto Iuliano de Conlinbranos, vendimus uobis fratri Iohanni de Guison totam nostram hereditatem, quam habemus in Pedri et de Mandeu usque ad Donbrit, pro V solidos et II^{os} caseos, et unam taegan de pan in robore.

Era M^{a} CC^{a} X^{La} II^{a}, mense octobri. Qui presentes fuerunt: frater Iohannes, frater Pelagius, frater Pelagius Nuniz de Orrios, Iohannes Muniz, Iohannes Petri, Petrus Pelagii de Ladeizu, frater Garsias Petri monachus Ualle Dei, Herus Roderici de Casal ts. et cf., Petrus Iohannis cantor Superaddi qui uidit et audiuit ts. et cf.

Tumbo I, fol. 108 r.

331

A. 1206, Febrero 18 P.

DE MANDEU

Ego Iohannes Petri cum filiis de iermana mea Maria Pelagii, Suerius Pelagii, Martinus Pelagii, Petro Pelagii et alio nomine Ueremudus filius de Pelagio Cadaia, uendimus uobis fratri Iohanni de Guisone, totam hereditatem nostram quam habemus de Mandeu usque ad Donbret, excepta hereditate de uilla Ecclesie Albe, in his uidelicet locis, in Pedri, in Panizaes, in uillar de Seixu, in uilla Mour, in Uillarino, in uilla Susu, in Sancta Eulalia, quantum pertinet ad nos, damus et uendimus uobis pro XV solidos et in robore unum sextarium et unum caseum.

Era M^{a} $CC^{a}X^{La}$ IIII^{a} XII° kalendas martii. Qui presentes fuerunt: Monachus de Bouetella Didacus ts., Herus Roderici ts., Mouram ts. Petrus Albus ts., Iohannes Petri de Casal ts., Petrus Iohannis ts.

Tumbo I, fol. 108 r. y v.

332

Sin fecha

Ego Iohannes Osorit conuersus dono pro remedio anime mee totam meam hereditatem in totis terminis Superaddi.

333

Sin fecha

DE SANCTA EOLALIA

Ego Pelagius Odoarii, dictus Bandaneira, dono pro remedio anime mee, totam hereditatem meam de Sancta Eolalia de Donbrete.

334

Sin fecha

Similiter ego Gudesteu presbiter dono de supradicto loco portionem meam integram pro remedio anime mee.

335

Sin fecha

ALIA

Similiter ego Petrus Ouequiz dono pro remedio anime mee quinionem meum integrum.

336

Sin fecha

DE ECCLESIA ALBA

Similiter ego Iohannes Puuda offero de ipso loco totam meam directuram pro remedio anime mee.

337

Sin fecha

Ego Fernandus Arie miles, do pro remedio anime mee, totam hereditatem quam habeo in Ecclesia Alba.

338

Sin fecha

DE DONBRETE

Nos filii et filie de Froyla Roderici de Parrega, facimus cartam quitationis de tota hereditate que pertinet ad nos ex parte auie nostre Urrace Gustrarit in terminos de Superaddi, pro uno equs quem dedistis nobis.

339

Sin fecha

Nos Froila Roderici, dictus Ianerru, et meus germanus Petrus Roderici, dictus Feuereiru, et Pelagius Froila, et Froila Froilat, damus hereditatem quam habemus in Herosa, in Paradela et in Stabrit, cum omnibus pertinentiis suis pro remedio animarum nostrarum.

340

Sin fecha

DE DONBRETE ET DE GUISON

Similiter ego Luppus Froile et Iohannes Petri et Iohannes Pelagii damus in supradicto loco, portiones nostras integras, pro remedio animarum nostrarum.

341

Sin fecha

Ego Petrus Muniz Corna filius comitis domni Munionis et comitisse domne Luppe, dono pro remedio anime mee et patris mei, hereditatem meam quam habeo in Quintanas iuxta Rodi.

342 y 343

A. 1168, Agosto 13

DE STRABIZ

Cartula de Stabilit que dedit Rodericus Gallus una cum Ouequo Roderici, id est, de ecclesia partim pro remedio animarum nostrarum et parentum nostrorum et pro precio uidelicet XX[i] solidos.

Similiter ego Ouequs Roderici eadem ratione in supradicto precio do etiam quartam partem eiusdem hereditatis que ego ganaui de Iohanne Roderici.

Era M[a] CC[a] VI[a], idus augusti.

Tumbo I, fols. 108 v.-109 r.

344

A. 1161, Noviembre 25 P.

DE GUISON

In nomine Ihesu Christi, amen. In Dei nomine. Ego Maria Roderici, una cum filiis meis et cum omni uoce mea, uobis domno Egidio Dei gratia Superaddi abbati, priori domno Martino et omni uestro conuentui, uel uoci uestre, in domino Deo eternam salutem, amen. Placuit mihi atque conuenit, nullo quoque indigente, set propria mente, accessit uoluntas ut facerem uobis supradictis cartam uenditionis de hereditate mea propria quam habeo de sucessione auulorum et parentum meorum in uilla nominata Guisone. Uendo uobis ibi meam portionem integram, quantum mihi conuenit inter fratres meos, et scilicet de V[a] quartam cum omni sua directura per ubi eam potueritis inuenire, et accepi de uobis precium, quod mihi bene complacuit, id est, X solidos denariorum, et de isto precio apud uos nichil remansit in debito, ita ut de hodie die et tempore de iure meo abstracta, et in uestro iure et dominio sit tradita atque confirmata, ut habeatis et possideatis uox et omnis uestra, iuri

quieto euo perhenni secula cuncta amen. Si aliquis de parte mea uel de extranea uenerit et hanc cartam infringere uoluerit, in primis sit maledictus et excommunicatus et pariat uobis supradictis istam hereditatem dupplatam uel triplatam in tali simili loco, et insuper C^{m} solidos.

Facta carta uenditionis sub era M^{a} C^{a} LX^{La} VIIII^{a}, et quot VII° kalendas decembris. Ego Maria Roderiquiz et omnis uox mea, uobis senioribus Superaddi et omni uoci uestre, in hanc cartam manus meas *[sig.]*. Regnante rege domno Fernando in Laione et in Gallecia. Comes domnus Fernandus senior in Monteroso et in Traua. Episcopus Ioannes Lucensis ecclesie. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Iohannes ts., Munio ts., Pelagius qui notuit et cf. *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 109 r. y v.

345

Sin fecha

DE UILLA MOR

Hec est memoria de hereditate de Sancti Stephani de uilla Mour. Rodericus Muniz habitabat in uilla de Monte, et emit de Hermegildo Gemondiz medietate de ecclesia Sancti Stephani de uilla Mour, et de casale de Meixidi cum suis directuris, intus et foris, per suis terminis et locis antiquis, quantum ad prestitum hominis est, pro precio pernominato una lorica et genolarias et elmo, et scuto, et spada et asta et duos mantos et duas pelles et equo obtimo cum sella et frenos obtimos, et hoc fuit totum completum per manu uillicus eius Daniel Richardit. Et alia medietate de predictis hereditatibus erant de Osorio Mam et uxori sue Heldara Heriz, filia de Hero Gemodiz, et ganauit eam abbatissa domna Monia Muniz per testamentum quod ipsi supradicti fecerunt monasterio Superaddo, et ibi permanserunt in ordine Sancti Benedicti siue in uita quomodo in morte. Et sciendum est quod illo agro que iacet sub illa ripa contra Roadi usque ad illo riuulo est testationem de Sancti Stephani sicut audiuimus.

Tumbo I, fol. 109 v.

346

Sin fecha

DE GUISON

Notitia de hereditate de Busto que ganauit frater Iohanne tornario. Id sunt: de Martino Arias tota sua portione integra, tam de ganantia quam de auolentia. Hereditate de Uiuiani que extraxi de V^{e} solidos et IX denarios. Hereditate de sua germana matre de Iohanne Capas, pro quo dedi XII solidos. De hereditate de Marina Muniz, medietate. Portione de Marina Pelaiz. Portione de Ueremudo Arias et de Petro Arias. Portione de Pelagio Azedo, portione de Martino Azedo in pignore pro V^{e} annos, et peractos quinque annos, si uoluerit reddat V^{e} solidos et accipiat sua hereditate. Portione de Petro Longo, pro V^{e} annos in pignore pro XXX^{a} solidos, siue de sua germana de Lugo; post peractos V^{e} annos, reddat XXX^{a} solidos et accipiat suam hereditatem, si uoluerit sin autem sedeat predicta hereditate in cactamento duorum uel trium bonorum hominum si minus aut plus ualet, et cui uult dare aut recipere. Nuno Mafeuerit cum nepote suo Nuno Petri dant tota sua uoce integra de uilla Senior et de Busto et de Fagildi et de Suauar, quomodo sunt determinati. Similiter Pelagius Didaci nepote de Pelagio Saniz.

Tumbo I, fols. 109 v.-109 bis r.

347

A. 1214, Marzo 8 P.

DE GUISON

Notum sit presentibus atque futuris, quod nos filii Marie Pelagii, nepotis Petri Amici, uidelicet Petrus Pelagii et Suarius Pelagii et Ueremudus Pelagii et Martinus Pelagii et Iohannes Pelagii et Munio Pelagii, damus Deo et monasterio Sancte Marie Superaddi omnes hereditates nostras quam habemus tam de auio, quam de ganantia in Salgeiros, in

Pedri, in Panizales, in uilla Suso, in uilla Mor, a flumine scilicet Mandeo usque ad terminos de Ordeaes, et est V^{a} pars de VII^{a} parte Petri Amici. Has hereditates damus Deo et monasterio iam dicto pro remedio animarum nostrarum, et ut simus participes omnium beneficiorum que ibi facta fuerint usque in finem. Fratres uero recipiunt nos in familiaritate, et pro Dei amore concedunt nobis sepulturam in monasterio suo, et in egestate si deuenerimus beneficium facere, et incursione inimicorum apud illos defensionem inuenire saluis ordinis institutis, et portam monasterii aperire nobis quando uenerimus, si talia non fecerimus per que nobis debeat denegari. Alias autem hereditates quas habemus infra terminos Superaddi debemus eas tenere in uita nostra tamen et ad obitum uniuscuiusque nostrum relinquere eas monasterio Superaddi, et sunt hereditates nostre a Reuoredo usque ad foueam Serpentis.

Facto scripto era M^{a} CC^{a} LII^{a} et quot VIII° idus marcii. Regnante rege Adefonso in Legione et Galletia, in Asturiis et Extrematura. Petro Muniz in Compostella archiepiscopo existente. Roderico Gomecii tenente Transtamar et Montemrosum. Abbate in Superaddo domno Henrico existente. Prior Petro Iohannis eiusdem loci existente. Qui presentes fuerunt:

Prior domnus Petrus Iohannis ts., Fernandus Suarii ts., Munio Petri ts.,

Petrus Artarius ts., Rodericus Petri ts., Pelagius Manchaa ts.

Sciendum est autem quod Petrus Pelagii non dat monasterio Superaddi hereditatem nisi in quatuor uillaribus supradictis.

Tumbo I, fol. 109 bis r. y v.

348

Sin fecha

DE GUISON. INUENTARIUM

De Petro Amiguis nati sunt Rodericus Petri, Suerius Petri, Veremudus Petri, Pelagius Petri, Enxemea Petri, Azenda Petri.

De Roderico Petri nati sunt Herus Roderici, Veremudus Roderici, Mouram Roderici, Aragonti Roderici.

ALIUM

De Sueri Petri nati sunt Veremudus Suariz, Petrus Suariz, Pelagius Suariz, et frater Superaddi Guntrode Suariz, Marina Suariz, Azenda Suariz, Enxemena Suariz et mater de Michael de Sancti.

De Ueremudo Suariz nati sunt Froyla Ueremudi, Pelagium Ueremudi et tres feminas.

DE GUISON

De Petro Suariz nati sunt Pelagius Petri, petrarius.

De Guntrode Suariz nati sunt frater Suerius petrarius, Veremundum Iohannis, Pelagium Iohannis, Marinam Iohannis, Azendam Iohannis. Azendam Iohannis dedit Petrus Martini in casamento suo genero suo Suerio Petri, et ipse Suerius Petri misit eam seruitialem in Rodeiro in hereditatem suam.

De Ueremudo Petri nati sunt Odoarius Ueremudi de Ioueal, et iste dedit terciam hereditatis patris sui Ueremudi Petri pro anima sua.

De Pelagio Petri natus est Uiuiam Pelaiz. De Uiuiam, natus Sebastianus et una femina.

ALIUM

De Enxemena Petri nati sunt Petrus Teson Sancti Iuliani, et Petrus Caluus de Codessoso. De Godina uxor de Pelagio Roderici, natus est Petrus Pelagii. De Petro Pelagii, natus est Martinus Petri. De Azenda Petri nati sunt Rodericus Piquito et una femina.

De Azenda Amiguis et de Siluestre Arias, nati sunt Martinus Siluestris, Petrus Siluestriz et Rodericus Siluestris.

De Petro Siluestris nati sunt Pelagius Petri et Ouecus Petri.

De Pelagio Petri nata est una femina. De Oueco Petri nati sunt frater Martinus Guarneiro, Pelagius Ouequiz, Iohannes Ouequiz. Martinus Ouequiz et Iohannes Ouequiz dederunt hereditatem suam Superaddo pro animabus suis. De Martino Siluestri nata Marina Martini et Guntrode Martini. De Martino Tizon et de Marina Martini, Orracha Martini et Guntrode Marina et Maior Martini et Marina Martini et Iohannes Martini et Petrus Martini.

ALIUM INVENTARIUM

De Orracha Martini, Veremudus Petri suprior Superaddi, et Petrus Petri et Maria Petri et Iohannes Muniz, et Eluira Muniz et Marina Muniz.

De Gontrode Martini, Petrus Sancii et Maria Suarii. De Maior Martini, Petrus Iohannis et Orracha Iohannis et Maria Iohannis. De Iohannes Martini, Petrus Iohannis et Pelagius Iohannis et Dominicus Iohannis.

De Guntrode Martini, filia Martini Siluestri, natus Martinus Petri et Petrus Petri et Maior Petri et Marina Petri.

HEC SUNT GERMANOS

De domno Transulfo natus est Petrus Transulfit, et Froila Transulfit, et Amingus Transulfi, et Eiu Transulfi. In uilla mediana de Auellaneto III[a] integra eiusdem uille dederunt iermani de Eio Transulfi ei quando casauit ipsa domna Eio cum Aagildo.

HEC SUNT GERMANOS

De Petro Transulfi ei quando. Veremudus Petri sine femine, et Gontrode Petri et Eio Petri et Godina Petri, et Goina Petri et sunt IIII[or] in hereditate, et alius Petrus Petri quem hereditauit Petrus Transulfi, V[a] parte de sua hereditate de Sancti. Filios de Froila Trasulfi III[es], Rodericus Froila et Ardiu Froyle et alia, mater de Martino monagu de Reuordelu.

Filios de Amingo Transulfit VII, Suerius Amingit, Petrus Amingit, Godina Amingit, Gontina Amingit, Exemena Aminguit, Gontrode Aminguit, Azenda Aminguit.

Tumbo I, fols. 109 bis v.-110 r.

349

HEC GANATIONES

In hereditate de Petro Transulfit habemus portionem de Petro Nugaria.

Portionem de Petro Roderici de Portu Poluigo, exceto in Codessoso. Portione de Petro Romainz. Portionem de Petro Scutario. Portionem de Diago Romainz. Portionem de Pelagio presbitero de Portu Puluego, excepto in Codessoso. Portionem de Roderico Petri de Portu Puluego. Portionem de Suerio Petri, filio de Petro Petri de Penna.

De Presares, portionem de Uuirano. Portionem de Fernando Goth, bisneto de Petro Transulfi, et de Roderico monacho de Roade, in Laderzo et in omnibus locis que uadit uox sua.

HEC SUNT GANATIONES

In hereditate de Froyla Trasulfit habemus portionem de Petro Burel, iermano de Pelagio Testelu. Portionem de Petro Martino, monacho de Reuordelo.

Tumbo I, fol. 110 r. y v.

350

HEC EST DIUISIO HEREDITATIBUS

Hec est diuisio hereditatis de Sauariz; primo diuiditur in VI VI^{as}, deinde de una istarum fac quatuor, et una est de Mendo Guistulaz, alia de Guistreiru Guistulaz, alia de Guimara Guistulaz, alia de Godina Guistulat.

HEC SUNT GENERATIONES

De Guistreiru Guistulat natus est Ueremundus Guistrarit, Guistila Guistrariz, Aragunti Guistrariz, isti sunt de una uxore; de aliis, Azenda Guistrariz, Guntrode Guistrariz.

De Ueremundo Guistrariz natus est Martinus Ueremundi, Adefonsus Ueremundi, Petrus Ueremundi, Suarius Ueremundi.

De Azenda Guistrariz, natus est Ueremundus Ramiriz et Ueremundus Pelaiz.

De Ueremudo Pelagii, natus est Petrus Ueremundi de Parada et Adefonsus Ueremundi de Reuoredo.

De Gontrode Guistrariz nata est mater de Pelagio Iohannis de Reuoredo.

De Aragunti Guistrariz natus est Suerius Petri, Veremudus Petri, Rodericus Petri, Pelagius Petri, Enxemena Petri, Azenda Petri.

De Guistila Guistrariz nata est mater de Petro Nuniz de Uilla Dauid et mater de Iohan Gulalui et de Petro Grande.

HEC EST DIUISIO

De VI[a] de Petro Guistreiru Guistulat habemus has portiones, scilicet, de Pedro Scudeiru et de Petro Caluu de Codessoso, et de Herus Roderici, et de Ueremudo Roderici, et de frater Martino Berzu, et de Roderico Petri, et de Urracha Petri, et de Urracha Muniz, et de Munione Roderici de Luco, et de Adefonso Ueremudi de Guisone, et de Pelagio Ueremundi, cognomento Ueruga, et de Petro Suariz et de Pelagio Diabolo.

De VI[a] de Gudina Guistulat habemus portionem de Ueremudo Pelagii, et de Pelagio Iohannis, et portionem de fratre Roderico de Furno, et de Affonso filio de Azenda Iohannis, et de Petro Nuniz de Uilla Dauid, et de frater Munio de Codessoso conuersu, et de Petro Ueremuiz de Parada, et de Iohanne monacho de Parada, et Munione monacho de Sancta Eulalia.

Tumbo I, fols. 110 v.-111 r.

351

Sin fecha

HEC EST INUENTARIUM

Arias Hermariz uendidit Nuno Ueremudi, filio Ueremudi Iohannis IIII[a] de uilla Sancti, et Rodericum Froilam pro C solidos, et in robore unum modium de ordeo et Rodericus Froile sedit in ipsa uilla de Sancti seruicial de Pelagio Gutteriz, quia Nuno Ueremudi dederat ipsum seruitial et ipsam hereditatem de Sancti in casamento cum filia sua Gudina Nuniz, Pelagio Gutteriz. Et postea Pelagius Gutteriz uoluerit mittere Rodericum Roderici seruitial, et dixit Roderici quod prius uellet habere aures amputatas quam esse seruitial, et dixit Pelagius Gutteriz: «ergo amputent tibi aures et esto seruicial», et amputauerunt ei aures et statim misit eum ibi seruitial. Hec scripta sunt per linguam de Martino Crespo.

Tumbo I, fol. 111 r.

352

Sin fecha

HEC EST KARTULA

In VII[a] de Petro Amici habemus portionem de Hero Roderici, filio Roderici Petri, in Pedri totam suam uocem, et in uilla Mour, et in casale de Cerdaria, et in montibus de aqua de Portezelo usque ad Patronum, pro anima sua et sepultura sua et filiorum suorum et pro uictu et uestitu.

Tumbo I, fol. 111 r.

353

Sin fecha

DE PEDRI

Portio de Ueremudo Roderici in Pedri de aqua in aquam, et dedimus filie sue Urrace Ueremudi unam uaccam obtimam et in robore unum caseum. Et Ueremudus monachus dedit portionem suam in ecclesia Sancti Iuliani et in Rechar, et in uilla de Monte et in Suigildi, comparam quam fecit in his locis de Froyne Ueremudi et de Petro Ueremudi. Et dompnus Herus Fernandi dedit medietatem de his hereditatibus pro anima sua.

ALIA

Portione de Maurano Roderici in montibus ex Portezelo usque ad Patronum pro anima sua et pro sepultura sua filiorumque suorum.

Tumbo I, fol. 111 r.

354

Sin fecha

In VII[a] ista de Petro Amici, habemus portio de Petro Suarii, filio Suerii Petri in Rodario, et in Reuoredo, et in montibus, et infra terminos nostros, excepto Sancto Iuliano, et Sancti, et Codessoso, et habemus portionem de Sebastiano Petri, filio Petri Suarii, in Sancto Iuliano, et in Sancti et in Codesso, et ubi uadit uox omnium harum hereditarum. Et in Pedri portio de Pelagio Petri, et de Petro Petri. Et Pelagius Suarii fuit frater Superaddi et habet portio sua Superaddum, quia mortuus est sine semine, et induerunt eum pannis ordinis fratres Superaddi.

In portione de Enxemena Suarii, filia Suerii Petri, habemus portionem nepotis sui fratris nostri Petri Michaelis, in omnibus locis ubi hereditatura auie sue.

In portione de Guntrode Suarii, habemus portionem nepotis sui Iohannes Suarii filii fratris Suarii de Petraria, quem occiderunt ibi et sepelierunt in Superaddo. In portione de Azenda Suarii, nepte de Petro Amiguiz habemus portionem de Pelagio Scarzela, et de fratre Ueremudo in Pedri, et in uillaribus de Guisone, et in casale de Cerdaria de Donbret, et in casal de domo Petrarie.

Tumbo I, fol. 111 v.

355

Sin fecha

INUENTARIO DE GENERATIONES

Hii sunt filii Suerii Petri: Veremudus Suarii, Petrus Suarii, frater Pelagius Uerruga, Guntrode Suariz, Marina Suariz, mater Iohannis Petri de Casali et de Nuno Petri; Eyo Suarii, mater de Petro Almareiru et de Guntrode Pelagii, uxori Pelagii Labora, frater Ualle Dei; Azenda Suarii mater fratris Pelagii Sarcela et fratrum suorum; Enxemena Suarii, mater

Michaele de Sancti, et iste Michael Diat dedit Superaddo hereditates suas in Auellaneto et in montibus.

De Ueremundo Petri nati sunt Odoarius Ueremudi et Munio Ueremudi, et Marina Ueremudi et Maria Ueremudi. Habemus portionem Odoarii Ueremudi. Marina Ueremudi habuit III filios, Rodericus Petri, Pissa Frigida, et portio istius est Superaddi, Veremudus Petri Zaquoto.

GUISONE

In portione de Enxemena Petri, filia Petri Amici, portio filii sui Petri Calui, quam dedit pro anima sua, et fratres sepelierunt eum in Superaddo.

In portione de Azenda Petri, filia Petri Amici, habemus portionem de Roderico Piquito.

Tumbo I, fol. 111 v.

356

Sin fecha

Portionem de Petro monacho, de Sancto Iuliano et de Pedri, et de uoce sua ubi uadit. Habemus portionem de Scadaras. Portionem de Cipriano. Portione de Orracca Roderici et sororis sue ⟨C⟩oordaria, ⟨et⟩ Martini Roderici fratris sui, filii de Azenda Muniz et de Roderico zapateiro; totam uocem suam in Pedri, et de Mandeu usque ad Donbret ubi uox sua uadit. Portionem de Pelagio Artario, nepote de Azenda Petri, dedit uocem suam quantam habebat in ecclesia Sancti Iuliani de Colinbranos et in Sauegode, et in Toranti et in Homizierias, et de Pedri, et de riuulo de Mandeu usque in Pedri, Reuoredo, et in montibus et infra terminos nostro[s] ubi uox sua uadit, excepta portione de Sancto Iuliani laicali, et in Sancti, et in Codessoso, et si sine semine obierit, tota hereditas sit Superaddi. Habemus hereditatem integram Pelagii Petri, filii Petri Amici in cunctis locis, exceptis his locis in Sancto Iuliano et Sancti et in Codessoso.

Tumbo I, fol. 112 r.

357

Sin fecha

GUISON

De Gudina Amici et Ueremudo Guistrarii nati sunt, Martinus Ueremudi et Petrus Ueremudi, id est, raucus et leprosus, et portio istius est integra Superaddi, et est tanta quanta est Martini Ueremudi, tam de patre quam de matre, et portio Adefonsi Ueremudi, id est, de patre est integra Superaddi. De Martino Ueremudi nati sunt: Rodericus Martini Sancti Iuliani de Colinbrianos et Pelagius Martini de Roade, et portio istius est integra Superaddi, et Onega Martini, uxor de Munio Faisca, et habemus portiones de duobus nepotibus suis, de Munionem Roderici de Luco et de Petro Roderici. Et Maria Martinz, mater de Roderico Petri clerico de Sancto Iuliano, talis qualis est nuptus, et Urracha Latrona, et Munio Petri, et Adefonso Muniz, et Serra, et habet Superaddum portionem de Urraca Latrona in omnibus partibus et portionem de Roderico Petri de Mandeu usque ad Donbrete, et portio de Petro scudeiro in omnibus partibus ubi uox sua uadit, et Maior Martinz, mater de Fernando Roderici de Guitar, et aliorum fratrum suorum, et Guntrode Martinz, mater de Pelagio Cuteife et suarum sororum.

Tumbo I, fol. 112 r.

358

Sin fecha

INUENTARIUM

De Azenda Aminguit et Siluestro Arias nati sunt Rodericus Siluestriz et Martinus Siluestriz, et Petrus Siluestriz. De Petrus Siluestriz natus est Iohannes Petriz, Marina Oueci et Pelagius Oueci. De Pelagio Petri, filio Petri Siluestriz et nepote Azenda Amiguit, nata est Gontrode Lubinosa, et habet Superaddum portionem istius in Pidri pro III^{bus} solidos

et I° caseo et unam cantaram de lacte in robore. Habemus portionem de Pelagio Tauro et nepote de Azenda Amiguit et de Petro Siluestriz, et portionem de Petro Tauro, nepote de Azenda Amiguit et de Petro Siluestriz. Habemus portionem de Petro Roderici filio Roderici Siluestriz, nepote de Azenda Amiguiz. Habemus portionem III^{a} partem de VII^{a} de Azenda Amiguit pro Roderico Siluestriz et pro filio suo Petro Roderici. Habemus portionem de Maria Pelaiz et de Uiuianus Pelaiz, nepotibus de Petro Siluestriz, in Pedri et in omnibus locis ubi uadit uox de Azenda Amiguit. Portionem de Maria filia de Petro Siluestriz est Superaddi. De Martino Siluestriz, filio de Azenda Amiguit, nate sunt Guntrode Martinz et Marina Martinz. De Guntrode Martinz nati sunt Martinus Alborda et frater Petrus Alborda et Maior Alborda; et isti dederunt portionem suam in omnibus locis ubi uadit uoz de Azenda Amiguit, excepto Codessoso; et Martinus Alborda sepultus est in Superaddo et Maior Alborda est concessa familiaritas et sepultura in Superaddo. Et Marina Petri mater de Maior Muniz de Bausindi, et istius portio est aquisita. De Didaco Muniz, fratre suo, non est acquisita. De Marina Martinz et de Martino Tizon nati sunt VI filii. Urracha Martinz mater Ueremundus Petri, magister conuersorum, et domnus Ueremudus Petri dedit portionem suam Superaddi in omnibus locis ubi uox sua uadit. De Iohanne Martinz nati sunt Petrus Iohannis et Pelagius Iohannis, et dederunt isti portionem suam Superaddo quando tenuerunt X^{La} dies in Superaddo.

Tumbo I, fol. 112 r. y v.

359

Sin fecha

DE GUISON

De Suario Amiguiz et Ouro Uilido nati sunt Martinus Suariz et Nuno Suariz. De Martino Suariz nati sunt Martinus Martini et Petrus Martini, dictus Maurus, dedit totas hereditates suas de riuo de Mandeo contra Donbreth, usque ad Aranga. Nuno Martini et Maria Paschal. De Nuno Suariz natus est Uiuianus petrarius, et portio istius est Superaddi. De hoc Suario Amiguit et de Aldea Diaz nati sunt Martinus Suariz et Petrus Suariz. De isto Martino Suariz natus est Iohannes Calueth, de Porto Puluego et petrarius, dedit portionem suam Superaddo in omnibus locis.

De Petro Suarii natus est Pelagius Petri de portu Puluegu et sue gentes. De isto Suario Amiguit et de Eyo Petri nati sunt Eyo Suarii, et de ista natus est Dominicus Contractus, et dedit suam portionem Superaddi, et Petrus Suariz et Martinus Suariz. De Petro Suariz nati sunt Martinus caualeyro de Portucarral et sue gentes. De Martino Suariz nata est Maior Martini de Pinario et fratres sui. Pelagius Nuni presbiter de Sendelli, filius Gontrode Suariz filia de Suario Amiguit, dedit portionem suam in hereditatura Suerii Amiguiz in omnibus locis ubi uox sua uadit, et portionem de ecclesia Sancte Eulalie de Curtis, dedit ubi uox sua uadit ipsius ecclesie ex parte patris sui.

Tumbo I, fols. 112 v.-113 r.

360

Sin fecha

DE GUISON

De Guntrode Amiguiz et de Petro Eytat, nati sunt Suarius Petri, Pelagius Petri, Martinus Petri. De Suario Petri, Pelagius Suarii mozo et fratres sui. De Pelagio Petri natus est Petrus Caluus milio, et suus germanus Martinus Barba et Roderico Pelagii et fratres sui. De Petro Caramilio nata est Guntrode Petri, et ista dedit portionem suam Superaddo. De Martino Pelagii natus est Uiuianus Martini et iste dedit portionem suam et patris sui Superaddo. De Roderico Pelagii, nata est Eluira Roderici, et ista dedit portionem suam Superaddo. Et isti dederunt quantum habebant de Donbret usque ad Arangan, de parte matris sue in uoce de Iohanne Xamele, tam de auolentia quam de ganantia et dederunt aliam hereditatem quam habebant ex parte patris sui in uoce de Guntrode Amici, scilicet, in hereditate de Subiduira, et portionem suam de IX lareis in Quintaas, et portionem suam in ecclesia Sancti Iuliani, et de Colinbranos, et ubi uadit uox de hereditatura Sancti Iuliani de Colinbranos. De Martino Petri nati sunt V^{e} filii, scilicet, Pelagius Martini et fratris sui falconarii qui dicuntur de Ecclesia Alba. Iohannes Teson presbiter dedit hereditatem suam ubicumque habebat eam Sancte Marie Superaddi et iacet ibi sepultus.

De Enxemena Amiguit et de Roderico Sesnandit, nati sunt Menendus Roderici de Gunderee et Guntrode Roderici. De Menendo Roderici nati sunt Pelagius Menendi de Boymir, et iste Pelagius Menendi mandauit se

sepelire in Superaddo et sepultus est ibi, et mandauit totam suam uocem hereditatis Sancti Iuliani de Colinbranos et de Sancti, et in toto cauto de Superaddo ubi uox sua uadit, dedit secum ad Superaddum in omnibus locis infra terminos Hos de cauto Superaddi, et reliquit filiis suis suam hereditatem de Codessoso ecclesiasticalem et laicalem, cum tota hereditate de aliis locis, preter supradictam hereditatem quam dedit Superaddo.

Tumbo I, fol. 113 r. y v.

361

Sin fecha

DE SANCTI IULIANI DE COLINBRIANO[S] ET DE NUGARIA

De Guntrode Roderici filia de Enxemena Amiguit uenerint Martinus Suarii de Arzeu presbiter et Iohannes Suarii et Guntrode Suariz, dederunt portionem suam de ecclesia Sancti Iuliani de Colinbranos ad Superaddum cum omnibus adiuntionibus suis, ubi uox sua uadit, et similiter habemus portionem de ipsa ecclesia de Roderico Cano de Codessoso et de omni hereditatura de Sancto Iuliano de Colinbranos, in Pedri et in omnibus locis ubi sua uox uadit. Nuno monachus de Sancto Iuliano et frater Superaddi dedit hereditatem suam et iermanorum suorum in Nugeira, et si iermani sui uenerint ad Nugariam pro portionibus suis, eant fratres Superaddi ad alias nostras hereditates pro portionibus meis. Pelagius Petri et Maria Petri. De Pelagio Petri natrode Guntrode Pelagii dicta Lubinosa et Uiuianus Pelagii, et Maria Pelagii, et habemus portionem de Guntrode et de Uiuiano.

De Maria Petri natus est Petrus Taurus, et habemus portionem istius, in omnibus locis et de Pelagio Tauro in Pidri et in Sageyrous tamen.

DE GUISON

De Ouequo Petri nati sunt filii, Martinus Ouequiz dictus Guarneirus, et Iohannes Ouequiz, istorum habemus in omnibus locis ubi uadit uox de Petro Siluestre et Azenda Amiguiz. Guntrode Ouequiz, Enxemena Ouequiz et Marina Ouequiz et Maria Ouequiz, portio istarum habemus a riuulo de Mandeu usque ad diuisionem de Uilla Susu et de Orgays.

Tumbo I, fol. 113 v.

362

Sin fecha

In VI^a de Eyo Amiguit, portio de Petro Petri de Codessoso, cognomine Lanbiboo, portionem de Affonso monago, presbiter de Curtis. Portionem de Petro Suarii suo iermano, portionem de Suario Diaz de Pausada, patre istorum de Affonso Suariz et aliorum. Portionem de Suario Cano in om[n]ibus partibus ubi uox sua uadit. Portionem de Fernando Caualeiro in Pedri et in Saxo. De domno Trasulpho, nati sunt Petrus Trasulpho et Froyla Trasulpho et Amicus Trasulpho et Eyo Trasulpho.

DE AUELANEDO DE MEDIANA

Ista Eyo Trasulphiz habuit hereditatem in uilla Mediana de Auelaneto, tertiam integram eiusdem uille et fuit ibi hereditata et non alibi, quia nupta est cum Aagildo. Petrus Trasulpho fuit hereditatus in quarta de Sancti et in Sendai et in hereditatura de Ecclesia Alba.

DE GUISON

Iste sunt hereditates de Amico Transulfiz, medietas de Casale et medietas de Quintaas et Salgeiroos, de Saxum integrum. Ad portum de uilla Mor exeunte in Raselas I^m casale integrum de Petro Amici, I^m, medietas de Uillarino quid iacet super Armata de Guisone est de Petro Amici et medietas montis de Saxo que iacet super hoc Uillarino de Petro Amici. Medietas hereditature de Ponte Petrina que iacet super Cemcasas. Medietas de Quintaela est de Superaddo, et medietas de Petro Amici, et dicunt ueterani quod fuit integra de Superaddo, et quartam pars ecclesia de Roadi, et alias hereditates laicales que iacent in terminis de Roade. De palatio de hereditatura de uilla Susu IIII^a pars de Petro Amici. De hereditatura hereditatis de Turre, V^a pars de Petro Amici. De Ordiales, medietas de Petro Amici. De Pinario quod iacet in Ecclesia Alba, medietas de Petro Amici. Quarta de Sancti, de Petro Amici. In Damundi I^m casale que iacet intercalle de Oronio et hereditatem de Castro. In Uillarino de petraria I^m casal quod iacet iuxta casale de Froyla Christofori.

Isti sunt termini de senra de Codisso. Incipiuntur ad marcum de fonte de Xoruis et inde ipsa directura ad fontem qui uadit ad Palatios, et in ipsa directura ad marcum transuersum qui stat iuxta petram Lubeiram, et in ipsa directura ad aquam que uenit de fonte de Codisso, et de ipso fonte in directo ad incrucilladas de petra Herosa, et hoc totum est Superaddi.

Tumbo I, fol. 114 r.

363

A. 1214, P.

DE GUISON

Nos insimul filii et filie Froyle Roderici et Maioris Petri scilicet, Fernandus Froyle et Petrus Froyle et Iohannes Froyle, et Maria Froyle et Sanctia Froyle, ponimus in pignore fratribus Superaddi omnem uocem hereditature nostre quam habemus in Zeurario, de pena Homnis usque ad casas de Bustu, pro I^{o} boue appreciato in XXX^{a} solidos, tali uidelicet pacto, ut teneant eam fratres ab isto anno qui est era M^{a} CC^{a} L^{a} II^{a} usque ad VII annos, et si dederimus fratribus XXX^{a} solidos post VII annos expletos, debent dare nobis nostram hereditatem in pace. Sin autem habeant eam fratres iure hereditario in perpetuum et debet extrahi de Sancto Martino in illum uenturum. Qui presentes fuerunt: Fernandus Suarii cellararius ts., abbas domnus Henricus ts., Petrus Iohannis prior ts.

Tumbo I, fol. 114 v.

364

A. 1211, P.

DE GUISON

Era M^{a} CC^{a} X^{La} IX^{a}. Hoc est pactum et placitum firmiter factum inter Iohannem Adefonsi et fratres Superaddi. Ego Iohannes Adefonsi pono in pignore fratribus Superaddi omnem portionem meam integram

de homni hereditate mea, tam de auolentia quam de compara, et comparaui eam de Eluira Martini et de Maria Martini et de Iohanne Martini, quam habeo de Petra Maiori et inde per regum de Bustellu, et inde per Petram Ramiru usque ad curtem de porcis, pro I^{a} uaca apreciata XXX^{a} solidos, et debent tenere ipsam hereditatem per spatium sex annorum. Completis uero VI annis, si dedero eis XXX^{a} solidos debent mihi liberare hereditatem meam. Sin autem teneant eam per spatium aliorum VI annorum. Quando uero fuerint expleti XII^{cim} anni, si dedero eis XXX^{a} solidos liberent hereditatem meam. Si uero eos ipsis non dedero, hereditas ipsa illorum sit libera et quieta. Sciendum est quod non debeo predictam hereditatem extrahere nisi de ianuario in ienuario erecto illius fructu. Qui presentes fuerunt: Domnus Henricus ts., prior domnus Petrus Iohannis ts., dompnus Fernandus Suarii ts., Munio qui notuit.

Tumbo I, fol. 114 v.

365

A. 1219, Mayo 7 P.

DE GUISON

Era milesima CC^{a} L^{a} VII^{a} et quot nonas maii. In Dei nomine. Ego abbas domnus Henricus de Superaddo una cum Fernandus priore et conuentu eiusdem loci, tibi Iohanni Furtado et uxori tue Marie Roderici et filio tuo Martino Iohannis, damus locum illum de Guisune ad habitandum, tali uidelicet modo quod habitando ibi semper noster uassallius sitis fideles et sine dampno, et nunquam alium dominum contra nos queratis uel habeatis et de habitatione uestra nec de uobis nunquam malum exeat et ad obitum uestrum, quicquid ibi habetis uel habere debetis, totum quitum et in pace Superaddo remaneat. Nos uero uobis tribus supradictis ad obitum uniuscuiusque uestri sepulturas in monasterio nostro concedimus et promittimus uos et omnia uestra fideliter pro posse nostro defendere et uobis bene facere.

Tumbo I, fols. 114 v.-115 r.

366

A. 1222, P.

DE GUISON

In Dei nomine. Ego Rodericus Petri, suprinus Rodericus Martini de Colinbranos, uado Romam et dono pro remedio anime mee totam meam hereditatem quam habeo a riuulo que est inter Grauariane et Petraria usque ad Parada, et quantam habeo a riuo de Mandeu quomodo ipse primus incipit ad Lamas Maiores et uadit ad Arangam, totam ipsam hereditatem usque ad Couam de Serpe, habeatis uos fratres Superaddi et super alias hereditates quam habeo infra terminos Superaddi, habetis LX^{a} solidos, quos mihi dedistis. Si ego uenero istas hereditates quas habeo in Codessoso et in Sancto Iuliano et in Auellaneto de Petraria et in Damundi et in aqua mala et in aliis locis ecclesiasticas et laicales debeo tenere in uita mea, et si ad obitum meum uel ante dedero uobis LX^{a} solidos hereditates iste tamen erunt libere propter filios meos, et alias que superius dicte sunt uestre erunt in perpetuum semper. Sin autem super illas et per illas habeatis uestros LX^{a} solidos donec habeatis illos. Qui presentes fuerunt: Abbas Superaddi domnus Henricus qui uidit et audiuit, frater Fernandus Suarii prior, Petrus Iohannis quondam prior ts., Petrus Uermudi suprior, Petrus Arteixus ts., Herus Fernandiz presbiter.

Era M^{a} CC LX^{a}. Petrus qui notuit.

Tumbo I, fol. 115 r.

367

A. 1217, P.

DE GUISON

In nomine Domini. Ego Munio Roderici filius Eluire Muninz uado Romam et offero Deo et beate Marie et conuentui de Superaddo omnem hereditatem meam quantam habeo in terra Superaddi pro remedio anime mee

et parentum meorum, et si obiero orent pro me fratres. Si autem cum salute rediero fratres faciant mihi bene si necessarium mihi fuerit.

Facta karta sub era Mª CCª LVª. Fernandus Suarii prior Superaddi ts., Petrus Martini medius cellerarius ts., frater Froyla Roderici ts., et pro robore dederunt illi XIII solidos Legionensis monete.

Tumbo I, fol. 115 r.

368

A. 1215, Junio 1 P.

DE RIZION

Notum sit omnibus tam presentibus quam futuris, quod ego domna Willelma Iohannis, filia Iohannis Galletiani, una cum uiro meo Petro Santii et cum omni uoce mea, vobis domno Henrico abbati et conuentui Superaddi et omni uoci uestre, facio textum uenditionis de omni hereditate mea, quam habeo uel habere debeo in Ricione, pro precio quod mihi datis, uidelicet LXXXª solidos, tali scilicet pacto quod post expletionem XII annorum si eam a uobis emere uoluero, uos pro altero tanto precio mihi eam uendere debetis, erecto fructu ad ea. Si autem expletis supradictis XII annis uobis statim prenominatum precium non dedero, predicta hereditas libera et quita sit monasterii Sancte Marie Sup[er]addi iure hereditario imperpetuum. Do itaque eam uobis cum omnibus directuris suis, intus et foris, longe et prope, ut ab isto die et deinceps de meo iure sit abrasa, uestroque dominio sit tradita usque in finem possidenda. Et est sciendum quod cum hac hereditatem omni tempore debeo uos anparare et defendere de fratre meo Petro Iohannis et de omni homine per omnia bona mea. Si quis autem de parte mea uel extranea hoc scriptum frangere temptauerit a Deo sit maledictus et excommunicatus, et quod inuaserit in duplum in simile loco conponat et uobis et uoci uestre Dᵒˢ solidos exsoluere cogatur, scripto nichilominus in suo robore permanente.

Facto scripto apud Superaddum, era Mª CC LIII et quot kalendas iunii. Regnante rege Adefonso in Legione et Galletia et in Extrematura. Roderico Gomez tenente Transtamar et Montem Rosum et Sarríam. Iohanne Fernandi tenente Limiam. Domno Petro Muninz archiepiscopo in Compostella existente. In Superaddo domno Henrico abbate existente. Qui presentes fuerunt:

Prior domnus Fernandus Suarii ts., domnus Martinus Roderici ts., dompnus Ueremudus Petri ts.

Domnus Petrus Iohannis ts., Petrus Pelagii ts., Munio qui notuit ts.

Ego domna Willielma cum uiro meo hoc scriptum quod fieri iussi manibus meis roboro et confirmo *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 115 r. y v.

369

A. 1212, Mayo 13 P.

DE GUISON

Era M^{a} CC L et quot III° idus maii. Ego Saluator Alfonsi una cum uxore mea Maria Petri et filiis meis, uobis abbati et conuentui Superaddi, ponimus in pignore totam hereditatem nostram que ad uocem nostram pertinet, tam de auolentia quam de ganantia, infra istos terminos, uidelicet per regum de Armata et inde per Portam Maiorem, et inde per serram montis quomodo diuiditur de Siluela, et inde per aquam de Ferreiroa quomodo uadit ad inpronum ad Sanctum Stepham de Cordali uersus Zeureirum et uersus Parietes. Hanc supradictam hereditatem ponimus uobis in pignore pro X^{La} solidos, ut teneatis eam per decem annos, et quando dederimus uobis hos denarius post X annos, abstracto fructu hereditatis de Sancto Martino in Sanctum Martinum, detis nobis hereditatem. Si quis autem hoc placitum irrumperit pectet alteri parti LXXX^{a} solidos. Qui presentes fuerunt: dompnus Henricus abbas ts., dompnus Petrus Iohannis prior ts., dompnus Martinus Roderici, Veremudus Ordonii ts., frater Dominicus ts., frater Iohannes Froyla ts., frater Petrus de Cutae ts., Munio qui notuit ts.

Tumbo I, fols. 115 v.-116 r.

370

A. 1227, Abril 28 P.

DE GUISON

In Dei nomine. Ego Marina Iohannis, filia de Maria Muniz iermana de Roderico Muniz de Sancto Mammete, una cum filiabus meis Dominica Martini et Maria Martini et omnis uox nostra, facimus cartam uen-

ditionis de tota nostra hereditate uobis fratri Michaeli, magistro de Guisone, quam hereditatem habemus et damus uobis quomodo incipit in Coua de Serpe et descendit per fontem de Carualusu et intrat in aqua de Sancto Stephano, et de altera parte per ipsam Couam de Serpe et per Ganiduiras, et inde ad capud de monte Redondo, et inde ad Fontem Incaada, et inde ad capud de monte Agudel, quomodo concludit infra istos terminos, et uendimus uobis et monasterio uestro pro una uacca apreciata LX solidos et pro animabus nostris, et in robore dedistis nobis unum sextarium de milio et alium de ciueira, ut habeatis et possideatis in perpetuum. Si quis contra hanc cartam uenire uoluerit iram Dei omnipotentis incurrat et parti regie CC solidos pectet insuper et cartam nichilominus in suo robore permanente.

Facta karta uenditionis in era M^a^ CC^a^ LX^a^ V^a^ et quotum IIII° kalendas maii. Regnante rege domno Adefonso. Archiepiscopo domno Bernardo. Qui presentes fuerunt:

Frater Iohannes Affonsus ts., frater Martinus ts., Fernandus Pelagii Dei gratia ts., Petrus Pelagii ts., Iohannes Michaeli de Sancti ts.

Petrus Mera ts. et cf., Iohannes Fernandi de Caruallo ts. et cf., Petrus iudex ts. et cf., Dominicus iudex ts. et cf., Iohannes Dominici ts. et cf.

Petrus Iohannis qui notuit ts. et cf.

Tumbo I, fol. 116 r.

371

A. 1216, Febrero 15 P.

DE GUISON

Nos Maria Petri et Marina Petri, filie Marie Guestez Sancte Eolalie de Maadelos, damus nostram hereditatem quam habemus in Zeurario, uidelicet de Rego de Bustellio usque ad Superaddum, omnem uocem nostram damus et concedimus fratribus Superaddi pro precio scilicet X solidos denariorum nouorum, et in robore accipimus duos caseos. Et hanc cartam concesserunt simul nobis cum Guesteus Eriz et Petrus Iohannis filius Marine Petri et est de media VI^a^ una quarta. Guesteus Erit ts., Petrus Iohannis ts., frater Michael ts., frater Martinus Iouca ts., frater Iohannes Thome ts., frater Petrus Biluga ts.

Facta karta apud Superaddum, era M^a^ CC^a^ L^a^ IIII^a^ et quot XV° kalendas marcii.

Tumbo I, fol. 116 r. y v.

372

A. 1220, P.

DE BUSTELO

Similiter ego Guesteus Erit do Deo et beate Marie Superaddi omnem portionem meam quam habeo in Rego de Bustelo, pro remedio anime mee, et do omnem portionem quam comparaui de fratribus meis Lupo Petri et Iohanne Petri, omnem portionem de Lupo Petri et medietatem de Iohanne Petri, pro VIII° solidos et dimidium, quos dedit mihi frater Michael magister de Guisone, et est ipsa hereditas in Rego de Bustelo, et dedit mihi frater Michael duos caseos in robore.

Facta karta in era M^{a} CC^{a} L^{a} VIII^{a}. Qui presentes fuerunt: frater Petrus ts., frater Martinus Iouca, frater Michael ts., frater Martinus Cadadia ts.

Tumbo I, fol. 116 v.

373

A. 1220, P.

DE GUISON

Ego Martinus Pelagii, filius Pelagii Cordarii, do hereditatem meam de Zeurario Deo et Sancte Marie Superaddi et uobis fratri Michaeli, magistro de Guisone, pro VII^{em} solidos, et in robore unum caseum, et est ipsa hereditas III quintas de portione de Martino Guterriz, scilicet, de Sanctia Martinz et Eluira Martinz et Iohanne Martinz, et do eam per Regum de Bustelu et quomodo uenit aqua de Cauarcas et inde per Petram Maiorem.

Facta karta era M^{a} CC^{a} L^{a} VIII^{a}. Qui presentes fuerunt: vt supra.

Tumbo I, fol. 116 v.

374

A. 1220, P.

Nos Iohannes Martini et Petrus Martini et Maria Martini et Marina Martini, filii de Maria Eriz, germana de Goesteo Eriz et omnis uox nostra, damus uobis fratri Michaeli totam hereditatem nostram de Zeurario, quam habemus de matre nostra et medietatem de Iohanne Petri, nostro tio, quam comparauit de eo pro suis denariis, et nos uendimus eam fratribus Superaddi pro VII solidos et medio et in robore I^{m} caseum.

Era M^{a} CC^{a} L^{a} VIII^{a}. Testes ut supra.

Tumbo I, fol. 116 v.

375

A. 1221 P.

DE RIZION

Nos Pelagius Petri et Marina Petri, filii de Petro Suarii et de Maria Guestez, facimus cartam uenditionis de hereditate nostra quam habemus uel habere debemus in Rizione et in Zeurario, omnem uocem nostram damus et concedimus Deo et Sancte Marie Superaddi, et uobis fratri Michaeli, magistro de Guisone, pro precio XX solidos et in robore accepimus duos caseos, et sunt sunt *(sic)* suos terminos per regu Duarugu et inde per a mamua da Uigia, et inde per a mamua Daulfi, et inde quomodo intrat in aqua de Guimundi qui strema du Igrigario, et inde ad fonte de Porta Maior, et inde ad fontem Acampalarit, et inde ad Mamona de sub petra que extrema de hereditate de Mondoni, et inde a furca de Didaco, et inde per ipsum directum a linare do Ispitali, et inde ad porcariza de Ledu, et inde ad sexo qui sta in capite de rego das Cauarcas, et inde quomodo intrat in aqua de Ferroa, per istos terminos ubicumque potueritis inuenire. Ita ut de hodie die de meo iure sit abrasa et in uestro dominio sit tradita in secula seculorum.

Era M^{a} CC^{a} L^{a} IX^{a}. Qui presentes fuerunt: Petrus Iohannis monacus ts., Saluatore Afonso ts., Petrus Muninz ts., frater Micahel ts., Dominicus Saluatore ts.

Tumbo I, fols. 116 v.-117 r.

376

A. 1227, Julio 15 P.

DE GUISON

In Dei nomine. Ego Maria Petri, dicta de Sancto Mamete, una cum iermano meo Fernando Petri de Sancto Mammete et omnis uox nostra, uendimus uobis fratri Micaheli, magister de Guisone, hereditatem nostram quam habemus ex parte patris nostri Petri Pelagii de Dorra, de uoce de Anafrecta et de Sancto Mammete, per terminos nominatos, scilicet, per fontem de Coua de Serpe et inde quomodo descendit per regu de Carualusu et intrat in aqua de Sancto Stephano et de alia parte per supradictam Couam de Serpe et inde per illas Ganiduiras et inde ad montem Redondo et inde ad Fontem Incaada et inde ad capud de monte Agudel, quantum infra terminos istos nominatos nostri iuris est et esse debet, totum uendimus pro precio et pro robore C. solidos, et de precio et de robore nichil remansit indebita. Habeatis igitur et possideatis supradictas hereditates iure hereditario et faciatis de eis quod uestra fuerit uoluntas. Si quis contra hoc nostrum uoluntarium factum uenire temptauerit iram Dei omnipotentis habeat et perdat hereditatem Paradisi, et pectet uobis ipsas hereditates duplatas et insuper uoci regie CCC solidos pectet.

Facta karta uenditionis in era M^{a} CC^{a} LX^{a} V^{a} et quotum idus iulii. Qui presentes fuerunt: Munio Martinz de Zeural ts., Petrus Dominici ts., Martinus presbiter de Colinbrianos ts., Rodericus Iohannes clericus ts., Martinus Cipriani ts., Iohannes Leo ts., domnus Micahel subprior ts., Petrus Iohannes magister conuersorum ts., Petrus qui notuit ts. et cf.

Tumbo I, fol. 117 r.

377

A. 1227, Julio 1 P.

In Dei nomine. Ego Iohannes Iohannis, filius de Dominica Petri, filia de Petro de Dorra, et omnis uox mea, uendo uobis fratri Micaheli, magister de Guisone et uobis fratribus Sancte Marie Superaddi totas here-

ditates meas quas habeo de uoce Anafrecta et de Sancto Mamete, cum omnibus directuris et pertinenciis suis, pro quinquaginta et duos solidos, ut habeatis eas et possideatis iure hereditario in perpetuum, et faciatis de eis quod uestra fuerit uoluntas per terminos nominatos scilicet per fontem de Coua de Serpe, et inde quomodo descendit per regum de Carualusu et intrat in aqua de Sancto Stephano, et de alia parte per supradictam Couam de Serpe, et inde per illas Ganiduiras et inde ad montem Redondo, et inde ad Fontem Incaada, et inde ad capud de monte Agudel. Si quis igitur contra hoc nostrum uoluntarium factum uenire temptauerit, iram Dei omnipotentis habeat et perdat hereditatem Paradisi et pectet uobis ipsas hereditates duplatas et insuper uoci regie CC solidos pectet.

Facta karta uenditionis in era M^{a} CC^{a} LX^{a}V^{a} et quot kalendas iulii. Qui presentes fuerunt: Iohannes Fernandi maiordomus domni Lupi Roderici ts., Iohannes Roderici ts., Dominicus Affonsi, domnus Petrus Iohannis magister conuersorum ts., frater Iohannes Affonsi, Iohannes Iohannis ts., Iohannes Pelagii ts., Martinus qui notuit ts. et cf.

Tumbo I, fol. 117 r. y v.

378

A. 1227, Junio 24 P.

DE MONTIBUS

In Dei nomine. Ego Petrus Iohannis, filius Iohannis Pelagii qui fuit filius de Pelagio de Dorra, uendo totam meam hereditatem quam habeo ex parte auiorum meorum de uoce de Anafrecta et de Sancto Mammete per terminos nominatos, scilicet per fontem que oritur sub Coua de Serpe, et inde quomodo uadit per segum de Carualusu et inde per portum de Manteli, et inde quomodo intrat in aqua de Stephano, et de alia parte per supradictam Couam de Serpe, et inde ad Ganiduiras et inde ad montem Redondo, et inde ad Fontem Incaada cum tota uoce de Roade; quicquid infra istos terminos mei iuris est et de esse debet, totum fratri Micaheli de Guisone uendo pro una equa preciata L^{a} solidos, et dono Deo et Sancte Marie Superaddi pro remedio anime mee ut habeatis istas hereditates et possideatis eas cum totis directuris suis. Si quis igitur hoc meum uoluntarium factum uenire temptauerit, iram Dei omnipotentis habeat et perdat hereditate Paradisi, et pectet uobis ipsas hereditates duplatas et insuper uoci regie CC^{os} solidos persoluat.

Facta karta era Mª CCª LXª Vª et quot die Sancti Iohannis Baptiste. Qui presentes fuerunt: Dominicus Iohannis ts., Dominicus Petri maiodomus domnus Lupus Ruderici ts., Rudericus Muniz ts., frater Iohannes Afonso ts., frater Martinus Ioca ts., frater Micahel ts., domno Petro Iohannis magister conuersorum ts., frater Martinus filius ts., Martinus Pelagii scripsıt ts. et cf.

Tumbo I, fol. 117 v.

379

A. 1227, Mayo 27 P.

DE MONTIBUS

[I]tem ego Maria Petri cum filiis meis Petrus Petri et Dominicus Petri et Marina Petri et omnis uox nostra, uendimus uobis fratri Micaheli, magistro de Guisone, et uobis fratribus de Superaddo, totas hereditates meas mihi dedit maritus meus Petrus Bazacu in dote corporis mei ex parte matris sue Marie Pelagii, filie Pelagii de Dorra, et de Eldoncia Roderici, filia de Roderico Almadran, pro C solidos et in robore X solidos, ut habeatis et possideatis eas cum omnibus directuris per supradictos terminos. Si quis igitur hoc nostrum uoluntarium factum uenire uoluerit, iram Dei omnipotentis incurrat et perdat hereditatem Paradisi, et pectet uobis ipsas hereditates duplatas et insuper uoci regie CCC solidos pectet.

Facta karta in era Mª CCª LXª Vª et quot VI kalendas iunii. Qui presentes fuerunt: domnus Petrus Iohannes magister conuersorum, Pelagius magister monacus ts., frater Martinus Iouca ts., frater Iohannes Afonsi ts., frater Micahel ts., Froila Ouequiz ts., Iohannes de Selagia ts., Martinus qui notuit.

Tumbo I, fols. 117 v.-118 r.

380

A. 1227, Abril 28 P.

DE MONTIBUS

Item ego Marina Iohannis, filia de Marina Muniz iermada de Roderico Muniz de Sancto Mammete una cum filiabus meis, Dominica Martini et Maria Martini et omnis uox nostra, facimus kartam uenditionis

de totas nostras hereditates uobis fratri Micaheli, magistro de Guisone, quas hereditates habemus et damus uobis quomodo incipit in Coua de Serpe et descendit per fontem de Carualuso et intrat in aqua de Sancto Stephano et de altera parte per ipsam Couam de Serpe et per Ganiduiras et inde ad caput de monte Redondo et inde ad Fontem Incaada et inde ad caput de monte Agudel quomodo concludit infra istos terminos, uendimus uobis et monasterio uestro pro una uaca apreciata LX[a] solidos et pro animabus nostris et in robore dedistis nobis unum sextarium de milio et alium de cebaria, ut habeatis et possideatis eas in perpetuum. Si quis igitur contra hoc nostrum uoluntarium factum uenire temptauerit iram Dei omnipotentis habeat et pectet uobis ipsas hereditates duplatas et perdat hereditatem Paradisi et insuper uoci regie CC[os] solidos pectet.

Facta karta in era M[a] CC[a] LX[a] V[a] et quot IIII[o] kalendas maii. Regnante rege domno Adefonso. Archiepiscopo in Sancto Iacobo domno Bernardo. Qui presentes fuerunt: domnus Petrus Iohannis magister conuersorum ts., frater Martinus, Fernandus Pelagii de Giam ts., Petrus Pelaiz ts., Petrus Mera ts., Iohannes Fernandi de Carualio ts., Petrus iudex ts., Dominicus iudex ts., Iohannes Micaheli de Sancti ts., Iohannes Dominici ts., Pelagius cf., Petrus cf., Iohannes cf., Martinus qui notuit.

Tumbo I, fol. 118 r. y v.

381

A. 1227, Mayo 27 P.

In Dei nomine. Nos filie de Marina Muniz, Orrraca Petri et Maria Petri et omnis uox nostra, uobis fratri Micaheli, magistro de Guisone, et uobis fratribus Sancte Marie Superaddi, totas hereditates nostras quas habemus ex parte patris nostri Petri Pelagii de Dorra pro CX solidos et in robore tres quartarios de pane, ut habeatis illas cum omnibus directuris suis et pertinenciis, ut habeatis eas et possideatis iure hereditario in perpetuum, per terminos et diuisiones suas, scilicet per fontem de Coua de Serpe et inde quomodo descendit per regum de Carualoso et intrat in aqua de Sancto Stephano, et de altera parte per Couam de Serpe et inde per Ganiduiras et inde ad montem Redondo et inde ad Fontem Incaada et inde ad caput de monte Agudel. Si quis igitur contra hoc meum uoluntarium factum ire temptauerit, iram Dei omnipotentis habeat et perdat hereditatem Paradisi et pectet uobis ipsas hereditates duplatas et insuper uoci regie CCC solidos persoluat.

Facta karta in era M^{a} CC^{a} LX^{a} V^{a} et quot VI kalendas iunii. Qui presentes fuerunt: domnus Petrus Iohannes magister conuersorum ts., Iohannes Fernandi maiordomus domni Lupi Roderici ts., frater Micahel magister de Guisone ts., Iohannes Roderici ts., Dominicus Afonsi ts., Iohannes Iohanni ts., Iohannes Pelagii ts., Pelagius Baluga ts., Martinus qui notuit.

Tumbo I, fol. 118 v.

382

A. 1219, Junio 29 P.

DE PEDRI

In Dei nomine. Notum sit presentibus atque futuris per hoc semper ualiturum, quod ego Pelagius Roderici, dictus Taurus, et uxor mea Lupa Roderici, una cum filiis et filiabus nostris, facimus uobis fratri Martino magistro de Guisone, et ceteris fratribus de Superaddo, cartam uenditionis de omni nostra hereditate que ad nos pertinet in Pidri et in Salgeirous, intus et foris, prope et longe, per ubi illam potueritis inuenire, pro tribus solidos et in robore unum solidos. Si quis ex parte mea uel extranea contra hanc kartam uenditionis uenire temptauerit, sit maledictus et excomunicatus et quod inuaserit duplet et regie parti D^{os} solidos persoluat, et karta perpetuum obtineat robur.

Facta karta uenditionis sub era M^{a} CC^{a} L^{a} VII^{a}, in die Sancti Petri principis apostolorum. Regnante rege Adefonso in omni regno suo. Archiepiscopo compostellano, Petro Muniz. Iohanne Fernandi tenente Monte Rosum et Trastamar. Qui presentes fuerunt: frates Martinus Cadaia stalarius ts., frater Martinus ts., frater Petrus ts., frater Petrus Castanus ts. et cf., Sancius qui notuit ts. et cf.

Tumbo I, fols. 118 v.-119 r.

383

Sin fecha

In Dei nomine. Notum sit presentibus atque futuris, quod ego Iohannes Ruderici, filius Ruderici Paani, uobis priori domno Henrico et conuentui Superaddi, dono atque concedo totam hereditatem meam de

Rizione et de Zeurario et de Paretis cum omnibus pertinenciis suis et uocem meam ecclesie de Siluela cum suis directuris, et totam uocem meam quicquid ad me pertinet a casali de Arias usque ad Lamas Maiores, toto hoc uobis dono pro XV solidos et pro I° pultro. Et sciendum quod totam portionem patris mei in Rizione quam habeo absque fratribus meis de arris matris mee dono uobis. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Pelagius ts., Martinus ts.

Tumbo I, fol. 119 r.

384

Sin fecha

DE GUISON

In Dei nomine. Ego Petrus Munit de Iuuenal mando pro anima mea ad Sancta Maria Superaddi hereditatem meam, scilicet, in uilar de Salgueyrous et in Roadi, ecclesiastica et laicalia, et in Codessoso in ecclesia et in Auelanedo totam suam uoce et in Pidri totum istud dono uobis.

Tumbo I, fol. 119 r.

385

Sin fecha [1224, Abril 21]

DE MONTIBUS

In Dei nomine. Notum sit presentibus et futuris, quod ego Iohannes Furtado, una cum uxore mea et filiis meis, pro remedio animarum nostrarum et parentum nostrorum, damus Deo et beate Marie et uobis abbati domno Henrico et conuentui de Superaddo quantam hereditatem habemus, quomodo uenit de rego de Petra Maiore et intrat in aquam de porto de Bustelo, et quomodo uenit regu de Petra Ramir et intrat in ipsa aquam de Bustelo, et totum istud damus uobis ut habeatis et possideatis illud iure perpetuum, sicut diuiditur per illos terminos contra terra de Superaddo. Sciendum est tamen quod quando ego Iohannes Furtado et filius meus Martinus Iohannes uoluerimus laborare in

ipso monte per nos sine alia conuocatione debet uobis placere, et debetis nos in hoc adiuuare et hoc debet ceteri in uita nostrarum amborum. Si autem ego iam dictus Iohannes ordinem intrare uoluero tempore quod eam possum tenere, debetis me recipere, si autem debiles et senex fuero, debetis me alio modo continere. Si autem ego ante uxorem meam mortuus fuero debetis eam defendere et benefacere. Similiter et filio meo Martino Iohannis debet benefacere et recipere eum tam a sepultura quam ad alia beneficia uestra. Si quis contra hoc factum nostrum uenerit sit maledictus a Deo et pectet C morabetinos. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Pelagius ts., Martinus ts.

Tumbo I, fol. 119 r.

386

A. 1224, Abril 21 P.

DE MONTIBUS KARTULA

In Dei nomine. Era M^a^ CC^a^ LX^a^ II^a^ et quot XI kalendas maii. Notum sit presentibus et futuris quod ego Iohannes Furtado una cum uxore mea et filiis meis, pro remedio animarum nostrarum et parentum nostrorum, damus Deo et beate Marie et uobis abbati domno Henrico et conuentui de Superaddo, quantam hereditatem habeamus, quomodo uenit de rego de Petra Maiore et intrat in aquam de portu de Bustelo, et quomodo uenit regu de Petra Ramir et intrat in ipsam aquam de Bustelo, et totum istud damus uobis ut habeatis et possideatis illud iure perpetuo, sicut diuiditur per illos terminos de contra terram de Superaddo. Sciendum est tamen quod quando ego Iohannes Furtado et filius meus Martinus Iohannis uoluerimus laborare in ipso monte per nos, sine alia conuocatione gentium, uobis debet placere et debetis nos in hoc adiuuare et hoc debet esse in uita nostrarum amborum. Si autem ego iam dictus Iohannes ordinem intrare uoluero tempore quod eam possum tenere, debetis me recipere; si autem debilis et senex fuero, debetis me alio modo continere. Si autem ego ante uxorem meam mortuus fuero, debetis eam defendere et benefacere. Similiter et filio meo Martino Iohannis debetis benefacere et recipere eum tam a sepultura quam ad alia beneficia uestra. Si quis contra hoc factum nostrum uenire temptauerit, sit maledictus a Deo et excomunicatus, et cum Iudas traditore in inferno dampnatus, et parti regie CC solidos persoluat. Qui presentes fuerunt: Abbas domnus Hen-

ricus de Superaddo ts. et cf., Pelagius Ouequiz monachus ts. et cf., fratre Micahel de Guisone ts. et cf., Pelagius monacus ts. et cf., Petrus Iohannes magister conuersorum ts. et cf., frater Munio ts. et cf., Martinus Froile qui notuit.

Tumbo I, fol. 119 r. y v.

387

A. 1232

DE MONTIBUS

Ego Orraca Martiniz, mulier de Afonso Muniz et filio meo Martino Afonso, et Therasia Afonso, uobis fratri Micahel et fratribus Sancte Marie Superaddi, facimus kartam uenditionis de nostra hereditate de Montes, quomodo incipit de fonte qui nascitur a Coua de Serpe et inde per riuulo Carualusu in pronu, et inde quomodo deze a portu Amantele, et inde quomodo intrat ad riuulo das Masseiras, et inde quomodo extrema a porto Sicco et inde ad saxo de Ledu et inde a as Ganiduiras et inde ad caput de monte Rotundo, et inde ad Fonte Incayda, et est hereditate de Orrraca Martiz tota sua uoce quanta ibi habet do Sancte Marie Superaddi pro anima mea et de meis filiis et de parentum meorum, et pro IIII^{or} solidos in roboratione.

Era M^{a} CC^{a} LXX^{a}. Qui presentes fuerunt: Dominicus Iohannes presbiter ts., Iohanne de Pena de Sancti Georgii ts., Iohanne clerico de Ramele ts., Petro Iohannes de Sancta Eolalia ts., Et alii multi qui uiderunt et audierunt ts. et cf.,

Ego Marina Iohannes mulier de Petro Uentre et Geluira Martiniz et Serra Martiniz uendimus uobis fratri Micaheli quanta hereditatem habemus in istos terminos, quomodo sursum resonat in ipsis terminis pro precio que mihi et uobis bene placuit, uidelicet XXXVI solidos. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Iohannes ts., Rodericus ts., Mateus ts., Ordoarius ts., Petrus qui notuit.

Tumbo I, fols. 119 v.-120 r.

388

A. 1232, P.

DE PIDRI

Ego Affonso Muniz uendo uobis fratri Micaheli, magistro de Guisone, hereditates meas in locos nominatos, scilicet uilar de Pidri et de Salgueroos, et Pezaes, Uila Mor, Ledur, istis uilares cum suos exitus uendimus uobis pro XVI solidos et una capra cum suo filio in roboratione, ut habeatis et possideatis iure perpetuu.

Era Mª CCª LXXª. Qui presentes fuerunt: Dominicus Iohannes presbiter ts., Iohanne de Pena de Sancti Georgii ts., Iohanne clerico ts., Petro Iohannes de Sancta Eolalia ts., et alii multi qui uiderunt et audierunt.

Tumbo I, fol. 120 r.

389

Sin fecha

GUISON

Ego Ueremudo Odoarit et frater meus Pelagius Odoarit et meo sobrino Saluador Petri, damus nostra hereditate a Sancta Maria de Superaddo, quanta uoce habemus super signum de Sancti Mametis, quomodo est diuiso terminum de Anafreita, in ecclesia et in laicalio, quantum fuit de nostro auolo Uermudus Munit et recepimus de uobis precio CC solidos et in roboratione V solidos, et pro animas nostras. Qui presentes fuerunt: Petrus Iohannes miles de Sancti Mametis ts., Dominicus Iohannes presbiter de Sancti Mametis ts., domnus Petrus abbas Superaddi ts., subprior domnus Petrus Muniz ts., frater Pelagius magister de scriuania ts.

Tumbo I, fol. 120 r.

390

A. 1220, Mayo 1 P.

DE GIGIM

Era Mª CCª Lª VIIIª et quot kalendas maii. In Dei nomine. Notum sit presentibus atque futuris quod ego Iohannes Furtado una cum uxore mea Maria Ruderici uobis abbati domno Henrico et conuentui de Superaddo, facimus pactum firmissimum quod in populatione illa de Gigim nunquam aliquid tamquam pro hereditate propria requiramus sed a uobis teneamus illam et seruitium uobis faciamus de illa, et habitando ibi simus semper uestri uasalli et nunquam de populatione ista aliquod uobis inquietamentum ueniat neque per nos neque per hospites nostros, et pro posse nostro non debemus sustinere neque nos neque uos ut alius aliquis faciat habitaculum in loco illo. Vos autem debetis nobis esse fidelis domini et defendere nos et res nostras quantumqumque potueritis.

Tumbo I, fol. 120 r. y v.

391

A. 1229, Marzo 12 P.

DE GUISON

In Dei nomine. Ego Ueremudus Odoarit uobis fratri Micahel magister de Guisone, uendo uobis mea hereditate dos Montes, media de una nona, per Coua de Serpe et per aqua de Carualoso et per porta de Mantele, et quomodo extrema de Sancto Stephano et per rego das Kauarkas et per ubi torna ad Coua de Serpe, et per Ganiduiras et per capita de monte Rotundo, et per Fonte Inkayada, uendo uobis pro LXXXª solidos. Et si meos germanos uenerint contra uos ad ista hereditate et uos inquietauerint, uos frater Micahel et uoci uestre de Superaddo, ite ad Sancti Mametis et Anafreita pro tota mea hereditate.

Facta karta in era Mª CCª LXVII et quot IIIIº idus marcii. Qui presentes fuerunt: Dominicus Iohannes clericus de Sancti Mametis ts. et cf., Dominicus Froilaz ts. et cf., Petrus Martini ts. et cf., Petrus Martini ts. et cf., Petrus Iohannes miles ts. et cf., et totum capitulum de filigrisia qui uiderunt et audierunt de ipsa ecclesia de Sancti Mametis. Pelagius qui notauit ts. et cf.

Tumbo I, fol. 120 v.

392

A. 1230, Marzo 1 P.

DE GUISON

In Dei nomine. Ego Menendus Froilaz et filiis et filiabus meis, uobis fratri Micahel magistro de Guisone et fratribus de Superaddo, facio kartam uenditionis de hereditate mea quam habeo de patre meo Froila Marroquo, uendo uobis pro XXVI solidos et pro unos zapatos in roboratione, et est ipsa hereditate per Fonte que oritur subtus Coua de Serpe et inde per rigo Carualoso, et inde ad portum de Mantele, et inde quomodo extrema de Sancto Stephano, et inde per Ganiduira et inde per caput de monte Rotundo et inde a Fonte Incayada.

Facta karta in era M^{a} CC^{a} LX^{a} VIII^{a} et quotum kalendas marcii. Qui presentes fuerunt: Dominicus Iohannes de Sancti Mametis presbiter ts. et cf., Iohannes Ruderici miles de Riciui ts., Pelagio Pelaz de Anafreita ts., frater Iohannes conuersus ts., frater Iohannes de Moradelo ts., Suo filio de Menendus, frater Iohannes Menendi ts., Ego Menendus Froilaz et filiis et filiabus meis et omni uoci nostre, uobis fratri Micahel de Guisone et fratribus Superaddo in hac karta manus nostras roboramus. Ista karta fuit facta in Superaddo. Pelagius qui notuit.

Tumbo I, fols. 120 v.-121 r.

393

A. 1230, Marzo 1 P.

DE GUISON

Ego Marina Pelaiz de Anafreita similiter facio karta de mea hereditate uobis fratri Micahel, magister de Guisone et fratribus Superaddo, uendo uobis heditate mea que ego habeo de patre meo et de matre mea per ipsos terminos quod super resonant, pro X^{La} solidos, quanta hereditate habeo de patre meo et de matre mea per ipsos terminos.

Facta karta apud Superaddum in era M^{a} CC^{a} LX^{a} VIII^{a} et quotum kalendas marcii. Pelagius que notuit.

Tumbo I, fol. 121 r.

394

A. 1233, P.

DE GUISON

In Dei nomine. Ego Marina Pelaiz, filia de Pelagio Pelagii de Anafreita, uobis fratri Micahel, magister de Guisone, uendo uobis fratri Micahel mea hereditate dos montes, tota mea hereditate quanta habeo per terminos nominatos, per Coua de Serpe et per aqua de Carualoso et per porto de Mantele, et quomodo extrema de Sancto Stephano et per rego das Kauarcas et per ubi torna ad Coua de Serpe et per Ganiduiras et per capite de monte Rotundo et per fonte Incayada, uendo uobis pro C solidos et in roboratione II solidos, et uendo uobis alia hereditate que ego habeo in Riciui de parte matris mee Enxemena Petriz medietatem de ipso quinionem de Enxemena Petriz in ipso precio, est tota comparata in precio que sursum resonat, istas hereditates in ipso precio, et est determinata per rego de Arugu et quomodo uenit ad Portela de Reguela et quomodo uadit ad mamonas de Aulfi, et inde ad Guimundi, ad Porta Maiore et inde ad Campalarit et quomodo uadit ad petra Maiore et inde ad Lamas Maiores.

In era M^{a} CC^{a} LXX^{a} I^{a}. Qui presentes fuerunt: Domnus abbas Superaddi, Petrus Iohannis ts., prior domnus Petrus Petri ts., fratri Fernando ts., Fernandus Ruderici ts., Dominicus Iohannis clericus de Sancti Mammetis ts., Petrus Petri de Taim ts., Iohannes de Sancti ts., Dominicus qui notuit.

Tumbo I, fol. 121 r.

395

Sin fecha

DE ZEURARIO

In Dei nomine. Ego Adefonsus Muniz mando corpus meum Sancte Marie Superaddi et mando quod ad mortem uxoris mee Marie Roderici habeant fratres libere hereditatem totam quam teneo in pignore in Ri-

cione et in toto monte de Zeurario, ita quod quando uenerint domni sui et dederint precium quod dedi eis, recipiant hereditatem suam, set sciendum est quod non debent ipsam hereditatem extraere ut dent eam aliis hominibus set ut colant et laborent per se ipsos. Qui presentes fuerunt: Domnus Martinus Roselus ts., Pelagius abbade de Siluela ts., Dominicus Saluadoriz ts. Et sciendum est tamen quod statim ad mortem meam debent fratres possidere hereditatem de monte Abarmaca in Antea et ad mortem uxoris mee totum de Ricione cum casa et cellario debent habere.

Tumbo I, fol. 121 r. y v.

396

A. 1211, P.

DE GUISON

Era M[a] CC[a] X[La] IX[a]. Hoc est pactum et placitum firmiter factum inter Iohannem Adefonsi et fratres Superaddi. Ego Iohannes Adefonsi pono in pignore fratribus Superaddi omnem portionem meam integram de omni hereditate mea, tam de auolentia quam de compara, et comparaui eam de Eluira Martini et de Maria Martini et de Iohanne Martini, quam habeo de Petra Maiori et inde per regum de Bustelo et inde per Petram Ramiru usque ad Curtem de Porcis, pro I[a] uaca apreciata XXX[a] solidos, et debent tenere ipsam hereditatem per spatium sex annorum. Completis uero sex annis, si dedero eis XXX[a] solidos, debent mihi liberare hereditatem meam, sin autem teneant eam per spatium aliorum VI annorum. Quando uero fuerint expleti XII anni, si dedero eis XXX[a] solidos liberent hereditatem meam. Si uero eos ipsis non dedero, hereditas ipsa illorum sit libera et quieta. Sciendum est quod non debeo predictam hereditatem extrahere nisi de ianuario in ianuario erecto illius fructu. Qui presentes fuerunt: Domnus Fernandus Suarii ts., dompnus Henricus ts., prior dompnus Petrus Iohannis ts. Munio qui notuit.

Tumbo I, fol. 121 v.

397

Sin fecha

DE ZEURARIO

Filius de Pelagius Dedes, Petrus Pelaz et Iohannes Pelaz et Marina Pelaz et Maria Pelaz uendiderunt a fratre Micahel tota sua hereditate sexta de una nona pro una equa apreciata in X^L solidos, per terminos nominatos Fonte que nascit sub Coua de Serpe et descende a riuulo Carualoso et per porto de Mantele quomodo extrema de Sancto Stephano per rego das Masseyras e torna a Coua de Serpe et per cima das Ganiduiras et per capite de monte Rotundo et per fonte Incayada. Sapiatis quod ego Maria Pelaz et uir meus Martinus Petri uendimus et concedimus uenda que faciunt meos germanos et mea germana per ante Iohanne Pelaz, magistrum operis ecclesie Lucensis. Qui presentes fuerunt: Petrus Iohannes ts., et Petrus Subrino ts., et alii multi qui uiderunt et audierunt, frater Iohannes abbate ts., frater Petrus de Paredes ts., Dominicus Martini ts., Et alii multi qui uiderunt.

Tumbo I, fols. 121 v.-122 r.

398

A. 1232, Abril 24 P.

DE ZEU⟨R⟩EIRO

In Dei nomine amen. Notum sit tam presentibus quam futuris quod ego Iohannes de Nalar pro remedio anime mee et parentum meorum facio kartam donationis et uenditionis uobis domno Petro abbati de Superaddo et conuentui eiusdem loci de omni hereditate mea et iure meo quam habeo et habere debeo in monte de Zeurero, et est ipsa hereditas nominatim quarta pars sexte partis totius medii montis, do autem uobis ipsam hereditatem quam iure hereditario in pace et sine omni calumpnia possideo ut eam cum omnibus suis pertinencis fundo et iure hereditario ut alias hereditates uestras in perpetuum habeatis et possi-

deatis, et de ea quicquid uolueritis facere faciatis. Vos autem datis mihi in precio et renuntiatione ipsius hereditatis XXX^{a} solidos.

Facta karta in era M^{a} CC^{a} LXX^{a} et quot VIII kalendas maii. Regnante domno Fernando in Castella et in Toleto, Legione et Galletia. Domnus Bernardus Compostellano archiepiscopo. Qui presentes fuerunt: Domnus Petrus abbas Superaddi, domnus Menendi monachus ts., Petrus Pelagii monacus, frater Michael cf., frater Lupus cf., frater S. ts., frater P. ts., Petrus qui notuit.

Tumbo I, fol. 122 r.

399

A. 1223, Septiembre 28 P.

DE RODERICO RODERICI

In Dei nomine. Ego Rudericus Ruderici, filius de Roderico Payam dono et concedo Deo et Sancte Marie de Superaddo hereditates meas, pro remedio anime mee et parentum meorum, scilicet octauam de ecclesia de Felgosa et aliam octauam de uilla ipsius ecclesie et meum quinionem de Uilarino et de Folente et de Pousada et de Paradela in uilla scilicet de Palatiis, et in Trasancus in Reparadi totum quinionem de Marina Muniz, IIII^{a}, et in Carualar et in Sancto Petro de Marmancon, et in montibus ubi uadit uox mea. Et meum quinionem de ecclesia de Siluela.

Facta karta in era M^{a} CC^{a} LX I^{a} et quot IIII kalendas octobris. Qui presentes fuerunt: Abbas domnus Henricus, domnus Petrus Iohannis ts., frater Dominicus Roderici ts., frater Iohannis ts., Petrus qu[i] notuit.

Tumbo I, fol. 122 r.

400

A. 1219, Mayo 30 P.

DE ZEURARIO

In Dei nomine. Nos Maria Garcia et Marina Pelagii sorores, filie de domna Exemena Petri, uobis abbati domno Henrico et omni conuentui de Superaddo, tam presenti quam futuro, facimus kartam uenditionis et

quitationis im perpetuum ualituram de tota hereditate quam habemus siue habere debemus in monte de Zeurario a rigu de Bustilo usque ad Cauarcas cum omnibus pertinenciis suis, pro precio quod nobis et uobis bene complacuit, uidelicet V solidos et in robore duos caseos.

Facta karta uenditionis apud Superaddum sub era Mª CCª Lª VIIª et quot III kalendas iunii. Regnante rege domno Adefonso in Legione et in toto regno suo. Roderico Gomes tenente Trastamar et Montem Rosum et Montem Nigrum. Qui presentes fuerunt: frater Michael ts. et cf., frater Martinus ts. et cf., frater Martinus Iouca ts., frater Petrus ts. et cf., Gudesteus Heriz ts., Iohannes Martini qui notuit ts. et cf.

Tumbo I, fol. 122 v.

401

A. 1212, Mayo 13 P.

DE REZION

Era Mª CCª Lª et quot IIIº idus maii. Ego Saluator Alfonsi una cum uxore mea Maria Petri et filiis meis, uobis abbati et conuentui Superaddi ponimus in pignore totam hereditatem nostram que ad uocem nostram pertinet, tam de auolentia quam de ganancia, infra istos terminos, uidelicet per regum de Armata et inde per Portam Maiorem et inde per Serram Montis quomodo diuiditur de Siluela, et inde per aquam de Ferreiroa quomodo uadit ad inpronum ad Sanctum Stephanum de Cordali usque Zeurarium et usque Parietes. Hanc supradictam hereditatem ponimus uobis in pignore pro X^{L} solidos, ut teneatis eam per decem annos, et quando dederimus uobis hos denarios post decem annos, abstracto fructu hereditatis de Sancto Martino in Sanctum Martinum, detis nobis hereditatem. Si quis autem hoc placitum irumperit pectet alteri parti LXXXª solidos. Qui presentes fuerunt: Domnus abbas Henricus ts., domnus Petrus Iohannis prior ts., domnus Martinus Roderici ts., Veremudus Ordonii ts., frater Dominicus ts., frater Iohannes Froile ts., frater Petrus de Cotane ts., Munio qui notuit.

Tumbo I, fol. 122 v.

402

A. 1234, P.

DE LEDUR

In Dei nomine. Ego Petro Pelagii uobis fratribus Sancte Marie Superaddi et fratri Micaheli de Guisui, uendo uobis hereditatem meam que ego habeo in uilare de Ledur nominato, ratione de Pelagio Roderici, pro precio nominato, uidelicet IIII solidos et in roboratione VI denarios. Qui presentes fuerunt: Martinus Pelagii presbiter de Sancto Iuliano ts., Dominicus Martini carpentario ts., Pelagio Baluga ts., Ruderico Caluo ts., frater Petrus Froile ts., frater Iohannes Alfonsi ts., Martinus Ianuario.

Era M[a]CC[a]LXXII[a]. Dominicus qui notuit.

Tumbo I, fols. 122 v.-123 r.

403

A. 1206, P.

DE GUISON

Era M[a] CC[a] X[L] IIII[a]. Ego Pelagius Menendi miles de Sexum facio kartam donationis Deo et Beate Marie et uobis domno Pelagio abbati Superaddi et toti conuentui eiusdem loci, tam presenti quam futuro, de omnibus hereditatibus meis quas habeo ex parte auie mee Godine Froge, filia Froge Ueremudi, et sunt ipse hereditates in terra de Superaddo, et dono illas uobis uobis per petram de domno Ueremudo et inde usque ad penam de Madrazu ut habeatis illas et faciatis de eis quod uobis placuerit. Similiter dono uobis alias hereditates meas quas habeo ex parte matris mee Gontrode Petri, nepta de Pelagio Laserti, et sunt ipse hereditates ultra Cordal de Dombreti contra Maarit Vilar Pineiru, Oroix, Pradaeiru de Iusano, Pradaeru de Susano, Antimir. Has omnes hereditates tam de parte patris mei quam de matre mea dono uobis cum omnibus pertinenciis suis, intus et foris, prope et longe, quantum pertinet ad

caput meum pro uoce auiorum meorum dono uobis pro remedio anime mee. Cantor ts., Fernandus Suarii ts., frater Martinus Conde ts., Martinus presbiter ts.

Tumbo I, fol. 123 r.

404

Sin fecha (1230-1252)

DE SANCTI MAMETIS

In Dei nomine. Ego Petro Fernandi et germano meo Lupo Iohannis et Guina Iohannis, vobis fratri Micaheli de Guisui et fratribus Sancte Marie Superaddi, vendimus uobis nostra hereditate de Sancti Mameti de Nodar quantum ibi habemus cum pertinenciis suis, intus et foris, per terminos antiquos, primiter per Fontem Incayda et per montem Rotundo et inde ad cima das Ganiduiras et inde ad Couam de Serpe, quomodo uadit ad fontem de Pao et inde ad mamonas de Pougalus et inde quomodo se ex parte hereditate de Sancti Mameti et de Anafreita et inde quomodo se extrema de ipsa hereditate de Ansirit et quomodo se extrema de Nodar et inde quomodo descendit ad pontem de Riumir et inde quomodo uadit Infesto per ipsa aqua de Ferreiroa et inde ad Cabritus Mortus et inde ad aquas de Cauarkas et inde in ipso rego de Infesto quomodo uadit ad saxum de Ledur. Damus uobis quantum ibi habemus ex parte matris nostre domna Azeda quantum ibi habemus, uidelicet LX[a] solidos et in roboratione V solidos, et de isto precio nichil remansit indebito. Et etiam domnus Petrus Rauco facio donationem Deo et Sancte Marie Superaddi totam hereditatem suam quantum pertinet ad matre sua domna Azenda in Sancti Mameti et in Anafrecta. Et ipse Lupus Iohannes uendit in ipso precio sua compara quam fecit de toa sua domna Enxemena, quarta pars de suo quinionem de ipsa Enxemena. Regnante rege Fernando in Galletia et in Asturiis et in Tolleto et in Castella. Ricus homo Rodericus Gomez tenente Trastamar et Montem Rosum. In sede Lucense episcopo domno Micahel. Qui presentes fuerunt: frater Iohannes Afonsus ts., Pelagius Martini ts., Martinus Iohannes ts. et cf., domno Petro Rauco ts. et cf., frater Micahel magister de Guisui et comparator ts. et cf., Dominicus Iohannis cf., frater Petrus Froile ts. et cf., Temporaneus ts. et cf., Dominicus Iohannes qui notuit ts. et cf.

Tumbo I, fol. 123 r. y v.

405

Sin fecha

DE SILUELA

Maior Petri, germana de cardinalis domno Pelagio Petri, dedi suo quinionem de ecclesia de Siluela a Sancta Maria de Superaddo pro anima sua. Fernandus Suerii, prior de Superaddo, dedi tota sua uoce de ecclesia de Siluela et uilla de Ricione, intus et foris et in montibus. Similiter Fernandus Iohannes, filius de Iohannes Suerii de Locay, dedit in istis locis totam suam directuram et de suo germano Garsia Iohannes, et est medietas integra de tota hereditate patris sui in omnibus locis. Item habemus portionem de Iohannes Nuniz, filius de Nuno Pelagii, in Siluela et in Ricione, ecclesiasticam et laicalem, et in montibus. Similiter et portionem de Maria Nuniz. Item portionem de Petro Nabo et de suis germanis in Siluela et in Ricione. Et in montibus, quantum pertinet ad Marinam Martiniz, filiam de Martinus Guterriz. Item portionem de Iohannes Martiniz filius de Martinus Carualio, in ecclesia de Siluela et est XII^{a} integra de quarta parte ecclesia. Habemus portionem de Iohannes Ruderici, filius de Rodericus Payam in ecclesia de Siluela et in aliis locis. Item portionem de Nuno Muniz cognomento Nuno Lana in ecclesia de Siluela et aliis locis.

Tumbo I, fol. 123 v.

406

Sin fecha

DE GUISON

Rodericus Almadran habuit V^{e} filios, Eldontia Roderici, Petrus Penas, Petrum Roderici de Dornana, Fernandum Roderici de Friol, Sancia Roderici, matre de Iohanne Cubelu. Eldontia Roderici habuit IIII^{or} filios, Petrus Pelaz de Dorra, Maria Pelaz, Marina Pelaz, Pelagio Pelagii. Petrus Plelaz de Dorra habuit V^{e} filios, Orraca Petri et Maria Petri et

Fernan Petri et Maria de Sancto Mamete et Dominica Petri, filie Marina Munit; iste uendiderunt totam hereditatem suam quam habebant ex parte patris sui Petri Pelaz de Dorra Sancte Marie Superaddi pro C et X solidos et in robore tres quartarios de cebaria. Iohannes Aluitiz de Anafreita tres filios habuit, Pelagio Iohannes et Marinam Iohannis et Petrum Iohannis. De Pelaz Iohannis nati sunt octo filii, Petrus.

Tumbo I, fols. 123 v.-124 r.

407

A. 1218, Junio 15 P.

DE GUISON

Vrraca Guistrarit habuit IIII^{or} filios, Orraca Roderici et Eluira Roderici et Fernandus Roderici et Iohannes Roderici qui obiit sine semine. Isti IIII^{or} sunt filii de Roderico Saildiz. Eadem Orraca Guistrariz habuit aliam filiam de Afonso Muniz de Chorio, Marinam Afonsi que fuit uxor Froile Roderici de Guitiriz. De Orraca Ruderici nati sunt II° filii, Fernandus Martini et Rodericus Martini et alii qui iam obierunt. Isti uero dederunt portionem suam integram hereditatis de Barrio que iacet in terra de Superaddo iuxta ecclesiam Sancti Iuliani de Ecclesia Alba, quantum ad illos pertinet in predicta hereditate cum omnibus pertinentiis suis, prope et longe, pro animabus suis et parentum suorum et pro XX^{i} solidis legionensem monete. Era M^{a} CC^{a} L^{a} VI^{a} et quot XVII kalendas iulii. Qui presentes fuerunt: Domnus Fernando prior Superaddi ts., frater Iohannes Froile conuersus ts., Petrus Iohannis qui notuit.

De Eluira Roderici nati sunt tres filii, Rodericus Iohannis francus, Marina Iohannis franca, Petrus Iohannes francum. De Fernando Roderici, Iohannes Fernandi et Fernandus Fernandi. De Marina Afonsi natus est Ouequs Froile et Petrus Froile et Iohannes Froile et Eluira Froile et Orraca Froile et Maria Froile et Marina Froile.

Tumbo I, fol. 124 r.

408

Sin fecha

DE SANTI

Hec sunt terminos de uilla Sancti, id est per petra Maosindi et inde Aguilon de Uillares et inde ad casale de Agildo, quomodo perget ad fonte Dunaree, et inde ad porto Arnoso et inde ad fontem de Panizales et inde ad Antiqua et inde per illa antiqua Infesto et perge ad illa ualina et inde ad mamola de Paramiu et inde ad penam Muscosam et inde per illo rego de Monadelo, et inde ad porto de Iancha, et inde per ueredam ueteram quomodo perge ad riuulum Siccum, et inde per ipso riuulo per ubi intrat in riuulum Siccum in Mandeo, et inde per illo ualle Infesto, et inde inter Currales et Sancti et intrat in fonte de Agramala. Infesto et exi ad castro Omicidario, et inde per illo ualle Infesto usque ad petra Maosindi unde incepimus. De predicta hereditate que infra terminos istos iacet, medietate est de gentes et alia medietate est de Superaddo et insuper quanta ganancia ganauerint de ipsas gentes. Similiter diuide uilla Santoni intus et foris.

Tumbo I, fol. 124 r. y v.

409

Sin fecha

DE UILLA SUSU

Hec sunt terminos de uilla Susu, id est per petra Alba, et inde ad mamona de Paramuu et inde ad illa incrucelada de uila Susu, et de Pedri et de Sancti et intrat in antiqua in directo anta, et inde per antiqua de Bolios et uade ad Causo de aqua in Peegada et inde per illa antiqua ad causo de Armada, et inde a mamoa de inter Ardileiros et Uilarino, et inde per illo lombo de Lombario et inde ad illa mamoa de inter Ardileiros et Eldar, et inde ad Ordiales ad illo marco, et inde super illas casas quomodo intrat in ipso regario que uenit de Bolios et uadit

ad porto Ludo, et inde per illo rego que uenit de lama Coua, et inde ad petra Alua unde incepimus.

Nriquiam *(sic)* habitauit Gubiu Maurus de Superaddo et est de Superaddo.

Tumbo I, fol. 124 v.

410

Sin fecha

DE UILLA SUSU

De uilla Susu, media de uilla de Ardileiras media de Superaddo, et media dus Maulas. Inter regum et regum contra Guison testacion ecclesie de Guison. Media de Cortezela, de Superaddo, et media de Petrus Guiso et de suis gentibus. De uoce palatii IIII^{a} integra pro Froila Palumbo et quinionem Froile Arias est de Superaddo, et alia IIII de Hero Roderici et de Roderico Martini et de suis gentibus et non est de Superaddo, et est alia de Pelagio Iohannis cum suis gentibus. De Torre Fac V^{e} partes, et da unam quintam Arias Hermariz, Froile Aria cum suis gentibus, et quinionem de Froila Arias est de Superaddo. Aliam V^{a} est de Roderico Martini, ⟨Godina Hermarit⟩ et de Hero Roderici cum suis gentibus. Alia V^{a} de Rodico Hermarit. Alia V^{a} de Petro Hermarit. Alia V^{a} de Maiore Hermarit. Ista IIII^{or} V^{as} sunt in iure de Superaddo. Casal dus Caualinus de Sangorzu est in iure Superaddo. Casal de Ualina est de Roderico Martini et de Hero Roderici et de suis gentibus. Casal qui dicunt de Presares quomodo fuit de uetero tempore nescimus si est de Superaddo magna pars quam ganauerint fratres de gentibus. Casal de Cancela integrum est de Superaddo propter Condadu. De casale quod iacet super Orgaes media pars de Superaddo pro Froila Arias, et alia media de Hero Roderici et de Roderici Martini cum suis gentibus. Hi ripa de Mandeu per ualle Trauersu super pontem Petrinam quomodo uadit ad fontem de Sendane ad sinistram partem est de Superaddo propter Condado. De alia parte riuuli de Mandeu, casal de Octario Farlane primum est de Superaddo pro condadu. Inter uilla de Portu Muniu et casal de Ueremudo Boue, casal quod iacet in medio est de Superaddo pro condado. Portu de Munio quod iam nominauimus est de Superaddo pro ganancia dus Bianus. de uilla Iusana de Sendane una V^{a} est de Superaddo pro uoce de Guisone.

Tumbo I, fols. 124 v.-125 r.

411

Sin fecha

DE UILLA MOUR

Hec est memoria hereditates Sancti Stephani de uilla Mour. In primis Rodericus Martini habitat in uilla de Monte et comparauit de Ermigildu Gemondiz medietatem de ecclesia Sancti Stephani de uilla Mour et de casale de Meyxede cum suis directuris et bonis, intus et foris, per suos terminos antiquos, prope et longe, pro precio diffinito, id est, una lorica et geoleiras et elmo et scuto et spata et asta et duos mantos et duas pelles et uno equo obtimo cum sua sella et freno bono et hoc fuit factum per manum uilici eius Daniel Ricardiz. Alia uero medietas predictarum hereditatum erant Osorii Manteliz et uxori sue Eldare Eriz, filie Neri Gemondiz, et ganauit eam abbatissa domna Munia Muniz per testamentum quod ipsi supradicti fecerunt ad prefatum monasterium Superaddi et ibi permanserunt in ordine Sancti Benedicti siue in uita siue in morte. Et sciendum est quod de illo agro qui iacet sub illa ripa contra Roadi usque ad ipsum riuulum. Est testamentum Sancti Stephani sicut audiuimus ad homines ueteranos.

Tumbo I, fol. 125 r. y v.

412

Sin fecha

INUENTARIUM

Inuentarium de domno Gelmiro. Gelmirus habuit uxorem filiam de domno Sesnando de Ecclesia Alba et habuit duas filias, Ardiu Gelmiriz et Gemula Gelmiriz. Gemula Gelmiriz dedit hereditatem suam domne Paterne sicut inuenitur in carta ueteri qui in monasterio est et in libro cartarum. Ardiu Gelmiriz habuit maritum Rodericum Froile de Santi. De istis nati sunt, Petrus Roderici et Rodericus Roderici et Hodoarius Roderici. Rodericus Roderici habuit V^{e} filios, Petrus, Roderici et Pela-

gio Roderici et Orraca Roderici et Azenda Roderici et Gontrode Roderici. Petrus Roderici criauit domnum Petrum Martini de Bandogia et hereditauit eum in hereditate sua quia non habuit semen. De Pelagius Roderici nati sunt Munio Pelaz et Petrus Pelaz et Marina Pelaz et alia qui fuit uxor de Arnaldo et Petrus Pelagii pater de Martino Petri de Bandogia. Munio Pelaz fuit conuersus in Superaddo et habent fratres hereditatem suam. Petro Pelaz Baldo, dederunt fratres uictum et uestitum et habent fratres hereditatem suam. Marina Pelaz fuit uxor de Fernando Caualeiro et fratres Superaddi habent hereditatem de Petro Fernandi et de Roderico Fernandi pro suo homine de creatione quam ipsi habuerunt in Crunia. Hereditatem de Martino Petri habent fratres pro aliqua quam ei dederunt in Ramir de Bandogia. De Orraca Roderici nati sunt tres Arias Petri, pater de Petro Arias, et domna Eio, mater de Petro Afonsi, et Maria Uisca ista est de Superaddo. De Azenda Roderici et de Suerio Petri nati sunt octo filii, frater Pelagius Suarii Uerruca et ista est de Superaddo, et Petrus Suarii et ista est de Superaddo, et Gontrode Suarii et de isto quinionem pro fratre Suario Petrario, et Azenda Suarii et ista habuit VIII filios, frater Petrus Roderici, frater Pelagius Roderici et frater Ueremudus Roderici, et fratres Superaddi habent quiniones istorum in Petraria et in Pidri de Guisone et in Cerdaria de Dombrete et in Uigo malo, Suarius Roderici, Froila Roderici, Martinus Roderici et una femina. Veremudus Suarii pater de Froila Ueremudi et de Pelaz Ueremudiz habent Superaddi portionem istorum in supradictis locis, et Marina Suarii, mater de Iohanne Petri de Casali.

Tumbo I, fol. 125 v.

413

A. 1147, Abril 24 P.

INCIPIUNT KARTAS DE DOMBRITE ET TESTACIONE CONDADO ET ALIE KARTE

[Christus]. In nomine Domini. Inter cetera uirtutum et misericordie opera, helemosina precipue conmendatur Domino attestante qui ait: «sicut aqua extinguit ignem ita helemosina extinguit pecatum». Ea propter et pro filii mei Petri Uermudit anima atque pecatorum meorum remissione, siue perentum, ego Uermudus Petrit et omnis uox mea Deo et monasterio Sancte Marie Superaddi et reliquiis que ibidem sunt recondite et uobis

domno Petro, Dei gratia eiusdem loci abbati, omnique conuentui, fatio cartam et firmam scripturam testationis de hereditate mea quam pro mea portione inter meos germanos accepi, et est dicta Dombrete cum omni sua directura et etiam de hereditate Sancte Eulalie de Dombrete, ita cum omni sua directura, quantum ibi pro Superaddi iure et pro mortuorum uoce potueritis inuenire per suos terminos et locos antiquos, ut habeatis et possideatis in secula amen. Quod si aliquis uel aliqua contra hunc factum irrumpere uenerit, in primis sit excomunicatus et maledictus et cum Datam et Abiron in inferno dampnatus et pariat uobis Superaddi senioribus uel uoci uestre illas hereditates duplatas uel triplatas in tali simili loco et insuper tres milia solidos.

Facta carta testationis sub era Mª C^{a} LXXX^{a} V^{a} et quotum VIII° kalendas maii. Regnante imperatore Ildefonso in Laione et in Toleto. Comes domnus Fernandus senior in maiore parte Galletie. Archiepiscopus Compostelle Petrus. Episcopus Lucensis ecclesie Guido. Donnus Uermudus senior in Calamauco et in aliis locis. Ego Uermudus Petrit et omnis uox mea uobis senioribus Superaddi et omni uoci uestre in hanc cartam manus meas *[sig.]*.

Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Iohannes ts., Munio ts.,

Abbas Cinis cf., Gondisaluus Ildefonsus cf., Petrus Nuniz cf., Pelagius presbiter cf., Suarius Petri cf.,

Pelagius qui notuit et cf. *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 126 r. y v.

414

Sin fecha

KARTA DE TERMINOS DE DOMBRITI

Hec sunt terminos de prefata Grangia. Uidelicet per Aranga et inde per petram de domno Ueremundo, et inde per Couam Serpentis, et inde per illum uallem de Maloualle, et per portum de Lausis, et inde per nidum Aquile et per antiquam de petra Ramir et per curtem de Porcis et inde ad furcam de Didaco, et inde ad autario de Monio Ramirit. Infra et extra istos terminos ubicumque inueneritis directum de Superaddo, queratis et habeatis iure hereditario in perpetuum.

Tumbo I, fol. 126 v.

415

A. 1168, P.

KARTA DE STRABIT ET DE DOMBRITE ET DE MONTIBUS

In nomine domini nostri Ihesu Christi. Ego Rudericus cognomento Gallus, una cum Oueco Ruderici et omnis uox nostra, uobis abbati Egidio monasterii Sancte Marie Superaddi et omni uoci uestre, facimus cartam donationis et uenditionis de hereditate nostra propria quam habemus in uillar de Stabilid, hoc enim damus medietatem integram de ecclesia, parte pro remedio animarum nostrarum et parentum nostrorum, partim pro precio uidelicet XX solidos. Similiter ego Ouecus Roderici eadem ratione et in supradicto pretio do etiam quartam partem eiusdem hereditatis quam habeo de ganantia de Iohanne Ruderici, ita ut ab hac die ex iure nostro ablata et in uestro dominio tradita iure hereditario perpetuo a uobis possideatur.

Facta carta sub era M^{a} CC^{a} VI^{a}. Regnante rege Fernando in Legione. Comes Rudericus in Sarria. Princeps Gumet Gundisalui in Transtamar. Electus in Compostella Petrus Mindoniensis episcopus. Iohannes Lucensis episcopus.

Qui presentes fuerunt: Petrus Niger, Suerius Guterrit, Menendus Guterrit, Nuno Suerii ts., Menendus Pelagii ts., Martinus Carualius ts.,

Fernandus Ruderici ts., Veremudus Froyle ts., Arias Froyle ts., Odoarius Superaddi monacus qui notuit confirma. Ego Rudericus Gallus et Ouecus Ruderici hanc cartam propriis manibus robus *[sig.]*.

Tumbo I, fols. 126 v.-127 r.

416

A. 1152, P.

KARTA DE DOMBRETH ET DE ORGAES

In nomine Patris et Filii et Spiritus amen. In Dei nomine et in remissionem pecatorum meorum. Ego Martinus abbas uobis domno Egidio Sancte Marie monasterii Superaddi abbati, fatio cartam donationis una

cum fratribus eiusdem loci de medio de illo agro qui uocatur Oriaes cum omni sua plantatione sicut ibi est. Si quis autem homo de parte mea uel extranea uenerit et hanc scripturam frangere uoluerit in primis sit excommunicatus et maledictus et cum Datam et Abiron in inferno sepultus et pariat uobis supradictis ipsam hereditatem in duplum insuper et in parte regia quingentos solidos.

Facta carta sub era millesima centesima nonagesima. Qui presentes fuerunt:

Petrus ts., Martinus ts., Veremudus ts., Petrus francus ts.,

Abbas Adefonsus cf., Henrricus Roderici cf., Adefonsus presbiter cf., Et ceteri plures qui uiderunt et audierunt cf. Fernandus qui notuit *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 127 r.

417

A. 1190, Agosto 1 P.

KARTA DE DONBRETE

Era M^{a} CC^{a} XX^{a} VIII^{a} kalendas augusti, obiit comitissa domna Hurraca Gundisalui. Ego comitissa domna Hurraca Gundisalui et omnis uox mea fatio cartam donationis Deo et Beate Marie Superaddi et omni conuentui eiusdem loci tam presenti quam futuro, de tota mea hereditate quam habeo uel habere debeo, siue de hominibus, in toto uestro termino et in grangias uestras et in possessiones earum, ut ab hac die et deinceps habeatis meam partem integram liberam de omni uoce mea iure perpetuo. Aditio uobis etiam in Burgo de Faro domum de Giraldo de Roca quam ego teneo impignore pro VII marchis argenti et dimidii, tali pacto uidelicet quando Giraldus uobis dederit VII marchas argenti puri et dimidii, ille per suam personam et non alius pro illo, date ille domum suam. Sin autem noluerit eam extrahere habete eam iure hereditario imperpetuum. Et comes domnus Gometius propter suam misericordiam deprecor eum per illum debitum quam mecum habet, ut ita placeat illi et fatiat implere. Et hoc nostrum factum maneat semper firmum.

Abbas Ante Altarium domnus Pelagius cf., prior domnus Martinus de Calambra cf., Petrus Fernandi cf., Nuno Cota cf.,

Guter Munionis cf., Pelagius Caluus cf., prior domnus Pelagius cf., Petrus qui notuit.

Factum scriptum aput monasterium Sancte Marie Calambre.

Tumbo I, fol. 127 v.

418

A. 1168, Enero 8 P.

KARTA DE DONBRETE

In nomine Domini nostri Ihesu Christi. Ego Pelagius Oduarit dictus Mandanaria et omnis uox mea dono et concedo Sancte Marie Superaddi et fratribus eiusdem loci pro anima mea totam meam portionem Sancte Eolalie de Dumbreth cum omnibus suis directuris et bonis in perpetuum possidendam.

Similiter ego Gudesteus presbiter eodem modo do et concedo totam meam directuram ipsius iam dicte ecclesie. Similiter ego Iohannes Piuida modo supradicto do et concedo totam meam inde directuram.

Item ego Petrus Ouequit do et concedo eodem modo totam meam portionem ipsius prefate ecclesie. Predicta portione Pelagii Oduarit supradicti est da VI^{a} quinta. Quicumque autem contra hoc scriptum uenerit ad irrumpendum sit semper maledictus et pariat parti regie solidos CC et hoc scriptum permaneat semper in robore firmum.

Facto scripto VI° idus ianuarii sub era M^{a} CC^{a} VI^{a}. Nos iam dicti in hoc scripto manus nostras roboramus *[sig.]*.

Qui presentes fuerunt: frater Adefonsus ts. et cf., frater Ramirus ts. et cf., Rodericus Martini cf., Pelagius Martini cf.,

Martinus Didaci cf., Petrus ts., Suerius ts., Arias scripsit.

Tumbo I, fols. 127 v.-128 r.

419

A. 1162, Diciembre P.

KARTA DE DONBRETE

In nomine Domini nostri Ihesu Christi, amen. Ego Fernandus Arie miles et omnis uox mea, vobis fratribus et conuentui Sancte Marie Superaddi omnique uoci uestre, ob remedium anime mee, quia ualde mortem eter-

nam timeo, maxime cum in graui infirmitate me in presenti positum esse, do et offero Deo et Sancte Marie semper uirginis et uobis omnem meam hereditatem ecclesie Sancte Marie de Ecclesia Alua ut habeatis et possideatis eam iure hereditario cum omnibus suis directuris et bonis seu pertinentiis imperpetuum. Si quis contra hanc meam donationem ad irrumpendum uenerit ex parte Dei et mea semper sit maledictus et pariat uobis solidos C^m^ et hoc scriptum semper sit firmum.

Facto scripto mense decembri. Sub era M^a^ CC^a^. Ego iam dictus in hoc scripto manus meas roboro *[sig.]*.

Qui presentes fuerunt: frater Martinus cf., frater Suerius cf.,
Petrus ts., Martinus ts.,
Fernandus qui notuit.

Tumbo I, fol. 128 r.

420

A. 1202, Mayo 14 P.

KARTA DO SOUTO IN AS NEGRAES

Ego Petrus Nunit de Untia, vobis fratri Pelagio magistro de Donbrete, fatio cartam uenditionis de IIII^a^ et VIII^a^ de Souto quod est In as Negraes pro X^La^ et VI solidos et in robore VI denarios et unum caseum et alios VI denarios et caseum possidete eam iure hereditario. Si quis hanc cartam uenditionis fregerit pectet uobis ipsam hereditatem duplatam.

Facta carta in era M^a^ CC^a^ X^La^ et quot II° idus maii. Regnante rege Adefonso in Legione et in Asturiis. Petro Suarii regente Iacobitanam ecclesiam. Gundisaluo Iohannis tenente Transtamar. Pelagio Munit Nemitus et Prutius. Qui presentes fuerunt:

Petrus Chantada presbiter ts. et cf., Munio Suarit ts. et cf., Viuian ts. et cf. (*[sig.]* entre las cols.).

Frater Petrus Bispus ts. et cf., frater Petrus Iohannis ts. et cf., frater Petrus Aluitit ts. et cf.

Tumbo I, fol. 128 r. y v.

421

Sin fecha

KARTA DE REUOREDO

Diuisio de Reuoredo. Rouoredo fuit Portom de Didaco Guterrit et frater eius Rudericus Guterrit accepi pro ea Herosa de Hero Muniz. Didacus Guter genuit duas filias, Ardiu Diaz et Azenda Diaz. Iste uero diuiserunt Rouoredo per medium et cecidit Portom de Azenda Diaz, ad capud fontis contra Saxum. Ardiu Diaz contra Sanctum Ciprianum ad portum Buarium et populaui eum uaccis. Soror uero eius populaui eum de seruiciale. Sendimiru fuit sarracenum et comparauit eum Ueremudus Cresconiz, Sendemiru genuit, Maum, Maum genuit Hereo Maum. Hero Maum genuit Didaco Erit. Didacus Erit fuit ad casamento a Rouoredo et coniunxit se cuidam mulieri que erat uaqueira de Ardio Diat. Postea uero uenit post eum Pelagius Froylat et prendiui eum et adduxi eum secum et pro hac re fuit intentio inter Pelagium Froylat et comitissa domna Ardio. Postea pepigerunt inter se ita ut comitissa dedit quedam mulier nomine Troille et ista mulier erat soror de ipsa que acceperat Didacus Erit in coniugem dedit eam comitissa Pelagio Froylaz pro Didaco Eriz. De Didaco Erit natus est Rudericus Diat, Pelagius Coruus, Godina Diat, Froyla Diat. Isti fratres habitant in uilla Uxi et in monasterium de Aranga et in Ruuios usque ad Uerinis et omnis cognatio eius. Iste Rouoredo est apud Herosam de Hero Moniz ex alia parte fluminis.

Tumbo I, fol. 128 v.

422

Sin fecha

KARTA DE HEREDITATE QUE SUNT ET MONTIBUS DE COMMITATU SUPERADDO

He sunt hereditates ubi uadit commitatu in montibus pro uoce de Superaddo. Medio de Oyys. Duas partes de Castelo, pro uoce de regalengo et de comitatu. Laborada integro. Sanctum Ciprianum, Lubeiras.

Medio de Codesoso. Paradela integra. In Strauis media de ecclesia et casales de Castro et est una uilla. Auenci integro. In Sanctum Martinum de Erosa, dos cotos, tres casales in Reuorica. In monte Mediano uno casal. In Maquis casal de Intranbas Aquas. Mediu de don Pinol. Villa Susu integra, villa Pinario integro, villa Uriz integro. Medio de Nigrilli. Reuoredo integro. In Reuoredo habitauerunt homines de criatione et quando uoluerint ibi laborare debent dare seruitium Superaddo. In Erosa de Ero Muniz, casal de Piugaria. Reuoredo integro. Maquis da Ponti do Er Guimarat, exceptum duobus casalis. In Texero, casal de Danel Fraulfi integro. Cencasas integro.

Tumbo I, fols. 128 v.-129 r.

423

Sin fecha

KARTA DE GENERACIONE COMITE MENEDO

De comite domno Menendo natus est Rodericus Munit. De Roderico Muniz Guter Roderiquit. De Guter Roderiquiz, Didaco Guter et Rodericus Guter. De Didaco Guter, Ardiu Diat et Azenda Diat. De Roderico Guter, Munio Roderici de Mirumferar. De Ardiu Diat que fuit uxor comitis domni Froyle, nata est Vrraca Froyle que fuit uxor comitis domni Petri. De comite domno Petro nati sunt comes domnus Fernandus et domnus Veremudus Petri, qui fundauerunt monasterium Superaddi et miserunt ibi ordinem Cistercii, et domnus Veremudus fuit ibi in ordinem frater et ibi uitam finiuit.

Tumbo I, fol. 129 r.

424

Sin fecha

HEREDITATES COMITATU

He sunt hereditates que expenderunt de comitatu Guter Munionis et suas gentes, quando uero uoluerint cum fratribus Superaddi diuidere commitatum he hereditates debent duci ad diuidendum, id est, Reuordelo, val de Maquis Cas de Danel; Reuordelo uenderunt eum comiti Gundisaluo. Val de Maquis et Cas de Danel uendiderunt fratribus Superaddi.

Tumbo I, fol. 129 r.

425

Sin fecha

HEC EST GENERATIO DE COMITATU DOMNO SIS

De comite Sio de Cornado natus est Breto Siis, et de Breto Siis, Golmaro Siis. De Golmaro Siis, Anson Gulmaris. De Anson Gulmaris, Rodericus Ansois. De Roderico Ansoys, Menendus Roderici et Pelagius Roderici, Guntrodi Roderici, Gudina Roderici. De Menendo Roderici, Suerius Menendi, Marina Menendi, Eyo Menendiz. De Suerio Menendi, Fernan Suariz et Roderico Suariz et Nuno Suariz. De Fernandus Suarii, Rodericus Fernandi de Amaranti et Arias Fernandi et alii. De Roderico Suarii, Adefonsus Roderici et Lupus Roderici et Velascus Roderici et alii. De Nuno Suarit, Rodericus Nunit de Parriga et Veremudus Nunit et Fernandus et alii.

Tumbo I, fol. 129 r y v.

426

Sin fecha

INUENTARIUM DE GENERATIONES DE RODERICO GULMARIZ

Ruderico Golmariz et Vimara Gulmariz et Gontrode Golmariz leuam in singulas tercias. De Vimara Golmariz nati Ruderico Uimaraz et Froyla Uimaraz et Gontina Uimaraz et Pelagio Uimaraz et Gontrode Uimaraz et leuam singula quintas.

HEC DIUISIO DE HEREDITATIBUS IN MONTES

De Ruderico Uimaraz nati Oueco Ruderiz, Iohanne Ruderi, Froya Ruderiz, Eluira Roderiz, Gontina Ruderici leuam V[a].

DIUISIO

Goter Hectat IIII partem et Garcia Fernandiz IIII partem et Ruderico Gallo cum suas gentes leuam V[a], Petro Gallo et Petro Aluo et Iohanne Roderici cum suas gentes V[a].

DIUISIO HEREDITATES

Roderico Suarit cum suas gentes leua V^{a}. Gentes de Sisulfi leuam una V^{a}. De Ruderico Golmariz nati Pelagio Ruderiz de Uillar, Gontrode Roderiz, Enxemena Roderiz. Fernandus Beraldu debet fratribus de Donbriti LX^{a} solidos de uno equo quam uendidit ei frater Iohannes Nunit, magister de Dombriti, et XII solidos quos pectauerunt pro eo Iohanni de Pelle et XXX^{a} solidos de uno equo quam uendidit ei frater Martinus Asturianus, magister de Donbriti. Hec et alia multa que ei dedimus habet de nobis super hereditatem suam de montibus.

Tumbo I, fol. 129 v.

427

Sin fecha

EXQUISITORES

Exquisitores Hero Moniiz, Petro monaco de Uirinis, Hero Pelaz de Se, Roderico Pelaz de Coliargondo et Monio Ouequit pro uoce de domno Ueremudo et Goter Heitat pro uoce de domno F. De hereditate de Pelagio Froyla, de hereditate de Ruderico Guterriz, de Reuorica despartiruna per fonte de Auelanaria et per Murazoo de Sauugario et inde ad illa gandara. Ite ad monte Mediano ubi stetit ad cabana de Superaddo et sunt duos casales et est de Pelagio Froyat et alio de Goyna Diaz et de suas gentes et est de Superaddo.

Tumbo I, fol. 129 v.

428

Sin fecha

KARTA DE UIGO MALO

Ruderico Mendiz dedit ad suo filio hereditate de Uigo malo.

Abemus portione de Ruderico Froilat, p[ortione] de Lopo Froiat, p[ortione] de mulier de Martino Mouru, filia de Guter Eitit, p[ortione] de Froila Roderici, p[ortione] de Petro Roderici, p[ortione] de Froyla Froylat et de Pelagio Froylat clerico.

Tumbo I, fols. 129 v.-130 r.

429

Sin fecha

KARTA DE DONBRETE

De Sancti Petri et Sancti Mametis de Anafreita, leua Eluira Hermarit III^{a} et Heldara Hermarit III^{a} et Gontrode Hermarit III^{a} et habet XV ecclesias.

De Eluira Hermarit venit Iohanne Aloytit, Gonzaluo Aloitit non habuit semen, Martino Aloitit non habuit semen, Gudo Aloitit, Eluira Aloitit, Eodonzia Aloitit non habuit semen. Iste dedit Superaddo et est III^{a} de Noa. De Iohanne Aloitit nati Petri Iohannis, Pelagio Iohannis, Pelagio de Dorra, Maria Iohannis, Petro Iohannis, Eluira Iohannis, Maria Iohannis, Guntrode Iohannis. De Godo Aloitit, Suario Suariz, presbiter de Quolargondo et Maria Suariz. De Eluira Aloitit nati Suarius Latro et Suarius Latro dedit de IX^{a} unam III^{a} ad Superaddo pro I^{a} iouenca loura muza, scilicet de uillare Couo et de Rannoy et de Lobeiras. Eluira Froyat, Guntrodi Froyat, neptas de Iohanne Aluitit. Martinus de Deus presbiter, Iohannes de Deus dederunt de Cordal usque ad Superaddum suum quinionem et est da nona nona integra. Pelagius Hermarit. Venit filios de Pelagio Ramirit. Suario Ruderici de Lemion. Iohanne Guter, Roselos de Petraficta. Alfonso Pelaz, Guter Puligar, Hero Pelaz, Rudericus Pelaz, Martinus Pelaz, Suarius Pelaz, Eluira Pelaz, Eldoncia Pelaz et fiunt VI. De Petrus Pelaz nati Froyla Petri, Suarius Petri, Rudericus Petri, Odosinda Petri et fiunt IIII^{or} et est de CCCC^{is} et XXX^{a} II^{bus} quinionibus unum. Hec est de Superaddo. De Suarius Petri nati Petrus Suarit cognomento Artarius, Rudericus Suarit, Ramiro Suarit et Maria mater de Pelagio Cordeiro et alie due et fiunt VI. De Guntrode Hermarit uenit Uimara Sarraceni et Rudericus Sarraceni et Odosinda Sarraceni. De Odosinda Sarraceni venit Petrus Ordonit et Iohanne Ennego et Petro Menendiz et ceteri. De Azenda Sarracenci natus Petrus Enigit. De Petro Enigit, Gontrode Petri. De Gontrode Petri, Iohannes Petri et Petrus Petri Petrarii. Isti duo habeat nonam integram de Nafreita que pertinet ad Azenda Sarracenci et medietas istius none est de Superaddo pro uoce Petri Petri, de Cordal usque ad Superadum. De Rodericus Sarracenci, uenit Gontrode Roderici et Maria Roderici matre de Froyla Marroco et Enxemena Froyla dedit Superaddo, et Goyna Ruderici et Lupa Ruderici matre de Uere-

mudo Munit filios de Munio Cite, Odosinda Ruderici, Suario Ruderici presbiter. Rudericus Sarrazam leua IX^{a} de Anafreita et est de Superaddo integra et habuimus eam de Ueremudo Munit que ea acquisiuit de Suerio Roderici et de Gontrode Roderici et de Lupa Roderici. De Uiara Sarracenci nati nati Ruderico Uimara. De Ruderico Uimarat nati Afonso Roderici, Iohanne Roderici, Fernan Roderici, Sancia Rodederici, Afonso Roderici, Iohanne Roderici, Fernan Roderici et Fernan et alius Rodericus: isti duo leuam nonam integram de Nafreita. Afonso Rodericit dedit XII^{a} partem integram. De nonam integram ad Superaddo. De alio Ruderico Guimarat, Eldonzia Roderici, uxor de Pelagio de Dorra, Petrus Roderici Penas, iste dedit pro sepultura VI^{a} integra de tota nona et Petrus Cuirmau. De Guitiriz, Ruderico Golmarit, Vimara Golmarit, Gontrode Gulmarit. De Uimara Golmarit, nati Ruderico Uimarat et Froila Uimarat, Gontina Uimarat, Pelagio Uimarat, Gontrode Uimarat. De Ruderico Uimarat nati Oueco Ruderici, Iohanne Ruderici, Froila Ruderici, Eluira Ruderici, Gontina Ruderici, Rudericus Froiat, Lupa Froiat. De domno Berto, nati Munio Bertit, Braolio Bertit, Astrulpho Bertit, Hermario Bertit, Ledua Bertit et alia de illo mouru et alia unde ueniunt illos condes. De Munio Bertit nati Ramiro Munit. De Ramiro Munit nati Munio Ramirit. De Munio Ramirit nati Ruderico Munit. De Ruderico Munit nati nati Ramiro Roderiquiz. De Ramiro Roderiquiz nati Ruderico Ramiriz et Fernando, Munio Ramiriz et Cornelia Ramiriz. De Ruderico Ramiriz nati Sebastiano Roderiquiz. De Cornelia Ramiriz nati Ruderico Froyat et Maria et Petrus.—De Astrulfo Bertit nati Brualio Astrulfiz. De Brualio Astrulfiz nati Hermario Brualiz. De Hermario Braoliz nati Gontrode Hermarit, Eluira Hermarit, Heldara Hermarit. De Hermeyro Bertit nati Ruderico Hermarit et Froyla Hermarit et Truilli Hermarit et Pelagio Hermarit, Arias Hermarit, Gontrode Hermarit.—De Ledua Bertit ueniunt illos condes et alia qui fuit de Berto Mouro.

Tumbo I, fol. 130 r. y v.

430

Sin fecha

HEC EST GENERATIONE DE COMITE RODERICO

De comite domno Ruderico natus domno Guter Ruderici et Guntrode Ruderici. De Guntrode Ruderici et de Ueremudo Cresconiz de Enstu, natus Froyla Ueremudiz. De Froyla Ueremudit et de Eluira Iohan-

nis, filia de Iohanne Samuelis, natus Pelagius Froylat et Petrus Froylat et Sarracendus Froylat et Petrus Froylat et Gudina Froylat et non habet ganantia in hereditate nisi de auolentia. De Pelagio Froyla et de domna Fernanda natus Herus Pelagii. De Hero Pelaz nata Luba Erit, Eluira Erit et Rudericus Erit, Petrus Erit et Sancia Erit et sunt IIII^{or}. De Luba Erit et de Didaco Petri de Grolos nati Petrus Diaz, Nuno Diat, Hero Diat, Sancia Diat, Marina Diat et sunt V^{e}. De Eluira Erit natus Iohanne Arias. De Sancia Erit et de Munio Algena natus Rudericus Muniiz de Nafreita. De Ruderico Erit nati Iohanne Bechas. De similiter de Pelagio Froylat et domna Enxemena Muniiz, nati Rudericus Pelaz et Petrus Pelaz et Eluira Pelaz et Azenda Pelaz, Marina Pelaz. Pelagius Froyla habuit III^{am} mulierem, Guntrode Gulmarit et genuit ex eam filiam nomine Ardio Pelaz. Rodericus Pelaz et Petrus Pelaz non habuerunt filios. Duo filii de Petro Carualo. Pelagius Petri et Petrus Petri et Rodericus Iohannis et Petrus Fernandi et Iohannes Pelagii, filius de Pelagio Cuteifi, et domno Paris et Iohannes Fernandi, ruperunt cautum imperatoris et prendiderunt unum hominem de fratribus Uincentium de ecclesiali et infra terminos Grangie de Donbriti que cautata erat cauto imperatoris et priuilegiata priuilegio de apostolico et scripta in ipso priuilegio, amputauerunt pedem predicti omni. Isti homines pectauerunt pro hac desonra fratribus Superaddi totas suas hereditates quantas habebant a Coua Serpentis in termino Superaddi de uoce scilicet de Nafrecta.

Tumbo I, fol. 131 r.

431

Sin fecha

KARTA DE UILLA DE MONTE

Hec est memoria de hereditate de Sancti Stephani de uilla Maur. Rodericus Muninz abitabat in uilla de Monte et emit de Hermigildo Gemondiz medietate de ecclesia Sancti Stephani de uilla Mour et de casale de Meixidi cum suis directuris, intus et foris, per suis terminis et locis antiquis quantum ad prestitum hominis est pro precio pernominato una lorica et geonlarias et elmo et scuto et spada et asta et duos mantos et duas pelles et equo obtimo cum sella et frenos obtimos et hoc fuit totum completum per manus uillicus eius Daniel Richardiz. Et alia medietate de predictis hereditatibus erant de Osorio Manteliz et uxori sue Hedara Heriz filia de Hero Gemondit, et ganauit eam abatissa domna Monia

Muniz per testamentum quod ipsi supradicti fecerunt ad prefato monasterio Superado. Et ibi permanserunt in ordine Sancti Benedicti siue in uita quomodo in morte. Et sciendum est quod in illo que iacet sub illa ripa contra Roadi usque ad illo riuulo est testatione de Sancti Stephani sicut audiuimus.

Tumbo I, fol. 131 r. y v.

432

Sin fecha

KARTA DE HEREDITATE DE DONBRETE

Noticia de hereditate de Busto que ganaauit frater Iohanne tornarius sunt de Martino Arias tota sua portione integra siue ganantia quomodo de abolentia. Hereditate de Uiuiam quem extruxi de V solidos et IX denarios. Hereditate de sua iermana mater de Iohanne Capas pro quo dedi XII solidos. De hereditate de Marina Nunit madietate, portione de Marina Pelaz. P[ortione] de Ueremudo Arias et de Petro Arias. P[ortione] de Pelagio Azedo. P[ortione] de Martino Azedo in pignore pro V[e] solidos pro V[e] annos et peracto V[e] annos si uoluerit reddat V[e] solidos ei accipiat sua hereditate. P[ortione] de Pedro Longo pro V[e] annos in pignore pro XXX[a] solidos siue de sua germana de Lugo, post peractos V annos reddat XXX[a] solidos et accipiat suam hereditatem, si induerrit sanitatem sedeat predicta hereditatem in cautamento duorum uel trium bonorum hominum si minus aut plus ualet et qui uult dare aut recipere. Nuno Martini cum nepote suo Nuno Petri dant tota sua uoce integra de uilla Senior et de Busto et de Fagildi et de Suauar, quomodo sunt determinati. Similiter Pelagius Didaci nepote de Pelagio Saniiz.

Tumbo I, fol. 131 v.

433

Sin fecha

KARTA DE HEREDITATE DE ARDILEIRAS

De uilla Susu media de uilla de Ardileiras, media de Superato et media dus Mailas, inter regum et regum contra Guison, testation ecclesie de Guison. Media de Cortezela de Superato et media de Petrus Guiso

et de suis gentibus. De uoce Pelagii IIII^{a} integra pro Froyla Palumbo et quinionem Froyle Arias est de Superaddo, et alia IIII^{a} de Hero Roderici et de Roderico Martini et de suis gentibus et non est de Superaddo et est alia de Pelagio Iohannis cum suis gentibus. De Torre Fac V^{e} partes et da unam quintam Arias Hermarit et Froyle Arie cum suis gentibus et quinionem de Froyla Arias est de Superaddo. Aliam V^{am} est de Roderico Martini, Godina Hermarit et de Hero Roderici cum suis gentibus, aliam quintam. De Roderico Hermarit aliam quintam. De Petro Hermarit aliam. De Maiore Hermarit istas IIII^{or} V^{as} et sunt iure de Superaddo. Casal dus Caualinus de Sangorzu est iure de Superaddo. Casal de Ualina est de Roderico Martino et de Hero Roderici et de suis gentibus. Casal quod dicunt de Presares quomodo fuit de uetero tempore, nescimus si est de Superaddo, magna pars quam ganauerunt fratres de gentibus. Casal de Cancella integrum est de Superaddo propter condado. De casale que iacet super Oriaes media pars de Superaddo pro Froyla Arias, et alia media de Hero Roderici et de Roderici Martini cum suis gentibus. Hi rippa de riuulo de Mandeu per ualle Trauersu, super Pontem Petrinam, quomodo uadit ad fontem de Sendane, ad sinistram partem est de Superaddo pro condado. De alia parte riuuli de Mandeu. Casal de Octario Farlane primum est de Superaddo pro condado. Inter uilla de Portu Muniu et casal de Ueremudo Boue, casal que iacet in medio est de Superaddo pro condado. Portu de Munio qui iam nominauimus est de Superaddo pro ganantia dus Bianus. De uilla Iusana de Sendae una V^{a} est de Superaddo pro uoce de Guisone.

Tumbo I, fols. 131 v.-132 r.

434

A. 1172, Marzo 22 P.

KARTA DE HEREDITATE DE MONTES

Era M^{a} CC^{a} X^{a} et quotum XI° kalendas aprilis. Ego Iohanne Ruderici et omni uoci mee, fatio pactum et placitum in solidos CCC roboratum, vobis patri et abbati domni Egidii et omni conuentu de Sancte Marie Superaddo. Tali pacto ut de hodie die tota mea ratione que ego hodie habeo uel habere debeo de hereditate de illos montes infra ter-

minos uestros, de hodie die maneat iure perpetuo apud Superaddo, et iure quam ego teneo de meos parentes usque ad obitum meum nobis ad conuersionem meam, et debeo uobis defendere ad concilio de totus homo et adiuuare uos similiter totos homines extra seniore, et uos dedistis mihi in ad prestimonio uno equo et duas uaccas tenrarias et alia uaca per manu de cellerario domno Martino et teneo usque ad Sancti Michaelis et debetis me recipere ad conuersionem siue sepulturam si ego recepundus fuero secundum uestram ordinem et seruitium exoluere pro me sicut pro uno fratre et III[a] parte de toto meo habere et uestro ganato cum media de sua criantia quomodo supra resonat debetis habere sine contempsa et sine nulla dubitatione. Et si infirmus fuero uel placatus debeo uobis indicare et ad ospitale uestrum me aduocare, pro me rogare et mihi succurrere si potueritis et ego semper diseruare uestra causa in totas partes et corpus meum et anima mea in uestra potestate permanere. Qui presentes fuerunt: Nuno Cota, Martinus cellararius, Dominicus, Petrus Ouequit, Iohannes Petri, Pelagius Caluus et ceteri plures layci et conuersi. Ego supranominati in hoc placicitum *(sic)* manus meas roboro et confirmo ut ita impleam cum Dei adiutorio. Pelagius qui notuit *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 132 r. y v.

435

Sin fecha

DIUISIONES TERMINOS

Hi sunt termini qui positi sunt inter fratres de Superaddo et freyres de Codessoso. In primis per arcam que est in monte super Uillarino per Barrecentas quomodo uenit uallis antiqua ad portum de Garamane, et ibi facta est crux in petra, et inde ad Fontem de Linare de Munio clerico, et inde per Penam Cauatam de Androneira, et inde ad Penam de Spino. medium de Salamir et medietatem de Homicidarias et medietatem de Cloesendi cum omnibus directuris suis. Isti termini positi sunt per fratres Superaddi, scilicet prior domnus Petrus Iohannis et domnus Didacus et per freyres Pelagius Rippa et Iohannes Afer et per alios multos de utraque parte.

Tumbo I, fol. 132 v.

436

A. 1174, Marzo P.

KARTA DE UILLA UNTIA DE DONBRETE

[Christus]. Sub Christi nomine. Ego Maria Suarit una cum filio meo Menendus Muniiz et omnis uox nostra, vobis fratribus Sancte Marie Superaddi omnique uoci uestre, facimus cartam uenditionis im perpetuum ualituram, de tota nostra hereditate quantam ego habeo uel habere debeo in uilla de Untia ex parte matris mee Vrraca Osoriz, per ubi eam potueritis inuenire prope et longe cum omnibus pertinentiis suis, do eam ⟨uobis⟩ iam dictam de super hereditatem pro XXX^{a} solidos forti monete et una atabia de peros et altera de nuces et in robore una duzea de pixotas, et de isto precio nichil remansit apud uos. Ita ut hodie de iure meo sint abrasa et in uestro dominio sint tradita atque confirmata et fatiatis de ea quicquid uobis placuerit uos et successoribus uestris. Quicumque autem de meo genere uel de alieno contra hanc cartam ad isrumpendum uenerit sit semper maledictus et excommunicatus et cum Iudas traditore in inferno dampnatus et quantum inde tulerit a uobis aut fortiauerit in quadruplum restituat, et ad parti regie pectet CCC^{os} solidos et hoc scriptum permaneat semper firmum.

Facta carta mense martio. Sub era M^{a} CC^{a} XII^{a}. Regnante domno rege Fernando in Legione et in Asturiis et in Galletie. In Compostelle Petrus Suerii archiepiscopus. Petrus Uele archidiaconus in Nendos. Comite Gometius in Transtamar et in Montem Nigro et Monteroso. Nos iam dicti in hoc scripto manus nostras roboramus.

Qui presentes fuerunt: Petrus Bispo cf., Iohannes Pelaz cf., Iohannes Iohanni cf., et Iohannes Salgadu cf.,

Petrus Martinum ts., Arias Petrit ts., Rodericus Fernan ts., fratri Iohannes ts.

[sig.] Pelagius qui notuit.

Tumbo I, fols. 132 v.-133 r.

437

A. 1180, Marzo 24 P.

KARTA DE HEREDITATES DE DONBRETE ET PINARIO

In nomine Domini Ihesu Christi. Ego Rodericus Nunionis qui dicitur Cecus, et filii mei et omis uox mea, vobis abbati Egidio de Superaddo uestroque conuentui, fatio cartam uenditionis firmissimam im perpetuum ualituram, de hereditatibus meis quas habeo uel habere debeo ex parte patris mei Nunionis Munionis in cunctis terminis uestris de Superaddo. Do itaque uobis atque bono animo concedo portionem meam integram de predictis hereditatibus, et insuper aditio uobis portionem meam de Pinnario, tam de ecclesiastico quam de laycario, et accepi de uobis im pretium unam capam nouam et nouos sotulares et sum accepturus annuatim unum panum de depositis fratrum in omni uita mea et insuper ut semper oretis pro anima mea et pro anima patris mei. Si quis igitur hoc meum factum irrumpere temptauerit sit ille maledictus et pro temerario ausu pariat uobis CCC solidos. Ego Rodericus Nunionis et filii mei in hanc cartam proprias manus robor *[sig.]*.

Facta carta sub era M.CC.XVIII et quotum IX° kalendas aprilis. Qui presentes fuerunt:

Petrus ts., Pelagius ts., Martinus ts., Suarius ts., Petrus ts., Iohanne Ruderici ts., Suerio Ruderici ts.,

Petrus Froyle ts. et cf., Froyla Herit ts. et cf., Arias Froyle ts. et cf., deri ts. et cf.,

Alfonsus Roderi ts. et cf., Veremudo Roderi ts. et cf., Dominico Ru-

[Sig.] Iohannes qui notuit ts. et cf.

KARTA DE ORREOS ET DE ANDAUAA ET DE BUAZU ET DE MEDIM

In alia uice aditio uobis mea portione de Orreos et de Sancto Martino de Andauaa et de Buazu et de Medim, Cesuras, Probrianus.

Ad obitum uero Rudericus dedit de Sancta Maria de Aniam VIII^a^. De ecclesia de Sancti Laurenti de Pastor VIII^a^ et de uilla XII^a^. De Cerdaria XII^a^. De ecclesia de Carlim VIII^a^. De Peraria VI^a^. De Taym VIII^a^. De Tarulio XII^a^.

Hereditate de Boceyxom mediano que fuit de Petro Godesteez.

Tumbo I, fol. 133 r. y v.

438

A. 1195, Junio 13 P.

[Christus]. In Dei nomine. Ego Pelagius Didaci subdiaconus et omnis uox mea, fatio scripturam testamenti et cartulam donationis Deo et Sancte Marie Superaddi, et uobis priori domno Pelagio Martim et omni conuentui Superaddi, de illa medietate unius agri qui fuit de hominibus de Anoure, qui iacet iuxta agrum de Maria Roderici et suarum gentium et de alia parte agrum de hominibus de Rutes et uocitant ipsum agrum de subripa, sicut est ualatum in circuitu per uallum et per marcos, do et concedo ob remedium anime mee et parentum meorum ut habeatis et fatiatis de eo quicquid uobis melius placuerit in utilitate monasterii Superaddi. Si quis uero contra hoc meum factum ad irrumpendum uenerit, tam de meo genere quam de alieno, ex parte Dei omnipotentis et beate Marie sint maledicti et excommunicati et cum Iuda traditore Domini in inferno cremati. Insuper pariant regie uoci quantum in calumpniam miserit, id est, C[m] morabetinos persoluat et ipsum agrum duplatum uel triplatum.

Facta cartula testamenti sub era M[a] CC[a] XXX[a] III[a] et quotum idus iunii. Regnante regem Adefonso in Legione et in Asturias et in Galletia. Comes Gometius tenente Monteroso et Transtamar. Archiepiscopus Petrus Suarii in Compostella. Archidiaconus Petrus Uele in Faro. Qui presentes fuerunt: Martinus iustici da Oure.

Didacus Didaci cf., Petrus Longo cf., Petrus de Untia cf., Domnus Pelagius Caluus cf.,

Suarius Gudestei ts., Munio Muninci, magister Grangie ts., Petrus Didaci ts.,

[Sig. entre las dos cols.] Pelagius Didaci propria manu roboro.

Et sciendum est quod de predicta medietate agri quam uendidit Martinus de Aure cum suis iermanis est inde media octaua Maria Pelagii quam comparauit de Martino Iustit pro suo pretio. Fernandus qui notuit.

Tumbo I, fols. 133 v.-134 r.

439

A. 1184, Abril 3 P.

KARTA DE DONBRITE

[Christus]. Initium scripti fiat sub nomine Christi. Nos Iohannes Petriz et Martinus Petriz et Azenda Petriz et omnis uox nostra, tibi Pelagio Didaci clerico et continenti tue Marie Aluitit et omni uoci uestre, insimul facimus textum scripture firmitatis et cartulam uenditionis de medio de uno agro quem habemus de auiorum nostrorum et iacet sub agro de Ribada et de alia parte uadit ipsam uiam que uadit de Burgo ad Rutis et in testa iacet agro de Iohanne Roderiquit et de suas germanas, et de alia testa iacet agro de homines de Rutis qui sum uoce de Cacauelos. De toto isto agro sicut est iam diuisum, vendimus uobis medietatem integram sic nostro quinione quomodo de nostras suprinas que presentes fuerunt, filias de nostra germana Marina Petri, pro precio que de uos accepimus pernominato solidos XII et in robore solidos I de Angouinos, que nobis et uobis bene complacuit et totum completum est. Deinceps habeatis ipsum agrum et fatiatis de illo totum uestram uoluntatem euo perhenni et seculo. Si autem aliquis ex nostra parte uel extranea contra hoc nostrum placabile factum ad rumpendum uenerit uel nos uenerimus quisquis fuerit sit maledictus et duplet uel triplet quantum in comtenpsam miserit et pro auso terre solidos LX[a] exsoluat et hoc nostrum factum semper sit firmum.

Facta carta uenditionis in era M[a] CC[a] XX[a] II[a] et quotum III[o] nonas aprilis. Nos superius nominati in hanc cartulam quam fieri iussimus manus nostras roboramus. Et nos concedimus uobis super nos et super omnia nostra bona ut semper defendamus uobis istum agrum de totis hominibus.

Qui presentes fuerunt: Arias Gundisalui presbiter cf., Martinus Pelaz presbiter cf., Martinus Frade leuita cf., Arias Didaci cf., Petrus Petri cf.

Petrus Iohannis cf., Petrus Martini, leuita cf., Petrus Carualius clericus cf., Pelagios Saniiz cf., Pelagius Cerasias cf., Petrus Maurus cf.

[Sig.] Pelagius notuit et cf.

Tumbo I, fol. 134 r. y v.

440

A. 1228, Mayo P.

KARTA DE DONBRITE

Notum sit omnibus qui hoc scriptum audierint quod ego Fernandus Nunit et Petrus Pelagii cordarius et Petrus Iohannis monacus et Iohannes Ueremundi et Petrus Fernandi fratres facti arbitri super controuersia q⟨v⟩e orta fuerat inter homines de Anafreita ex una parte et fratres et homines Superaddi ex altera, ad talem amicabilem compositionem ipsos deduximus, quod homines de Anafreyta, scilicet Pelagius Petri et Petrus Petri et Parisius, Rudericus Iohannis, Iohannes Fernandi, Petrus Fernandi, Suarius Iohannis, Iohannes Canus, pro satisfactione iniurie quam dicto monasterio intulerant in grangia de Dumbriti, et pro truncatione pedis cuiusdam sui hominis dederunt eidem monasterio quicquid iuris ac possessionis habebant et expectabant tam ex se quam ex patribus quam ex matribus, quam ex uxoribus uel exemptione in uillari Couo et in Cabanis de rege, et dicto homini leso dederunt triginta solidos et ut hoc factum firmissimum ac stabile permaneret nec contra hoc dicti homines uenire presumerent, domnus Petrus Ruderici de Parriga extitit fideiussor.

Hoc factum fuit in palatio hospitum Superaddi, era Mª CCª LXª VIª, mense maio. Presentes fuerunt: Domnus Guntier abbas Superaddi, domnus Petrus Roderici, Martinus Pelagii homo domini regis, Monio Erit, Petrus Moniiz, Iohannes Roderici, Nuno Petri, domnus Petrus Iohannis maior cellararius, Iohannes Roberti, Rodericus Nuniz, Santius Ruderici monacus, frater Petrus Fortunii, frater Petrus de Cotani.

Tumbo I, fol. 134 v.-135 r.

441

A. 1241, Julio 16 P.

KARTA DE DUMBRITI

[Christus]. In Dei nomine. Ego Alfonsus Erit, filius Marie Moniiz, una cum consanguineis meis, scilicet Fernandus Menendi et Gundisalbus Menendi et Iohannes Menendi et Petrus Menendi, filii Menendus Moniiz, et omnis uox nostra, vobis donno Iuliano priori Superaddi et conuentui eiusdem loci et omnis uox uestra in capitulo uestro coram omnibus, annuntiamus et quitamus tota demanda de hereditate quam putabamus esse nostra in uilla de Untia que fuit ex parte auia nostra Marie Suerii, filia Vrrace Osorii, et nos demandauimus eam uobis et inuenimus eam iam datam ut dederat eam auiam nostram cum filiis suis, et nos quitamus eam pro remedium animarum nostrarum et parentum nostrorum et uos propter amorem Dei recepistis nos in familiaritate et orationibus et beneficiis uestris, et auditum obitum nostrum fratres qui iusta nos fuerint ducam ad monasterium cum adiutorio nostro et parentum nostrorum, et nos concedimus uobis esse fideles familiares et adiuuare uos et domum uestram in cunctis que potuerimus. Si quis ex parte nostra uel extranea hoc factum nostrum ad isrumpendum uenerit, a Deo sit maledictus et excommunicatus et fiant cecus et mutus et surdus et leprosus et cum Iuda traditore Domini in inferno dampnatus et quantum inde acceperint uel forciauerint in quadruplum restituantur et ad parte regie D solidos persoluant, et hoc nostrum factum firmum semper permaneant.

Facta carta apud Superaddum sub era M^{a} CC^{a} LXX^{a} IX^{a} et quotum XVII kalendas augusti. Regnante rege domno Fernando in Castella et in Legionum, in Toleto et in Galletia et in Asturiis. Archiepiscopo Compostelle Ioane Arie. Roderico Gomet tenente Transtamar et Montem Nigrum et Montem Rosum. Archidiaconus de Nendos Iohannes Cresconii. Et nos omnes desuper iam dicti in hac cartam manus nostras roboramus. Qui presentes fuerunt: Donnus Iulianus priori Superaddi ts.

Donnus Iohannes Nunit ts., Veremudus Odoarii, Iohannes Iohannis ts., Martinus Froyle ts.,

Donnus Rodericus Oueci ts. et cf., Iohannes Gaudioso ts. et cf., Donnus Petrus Senior ts. et cf., Petrus Martini ts. et cf., Iohannes Petri ts. et cf.

[Sig.] Martinus qui notuit.

Tumbo I, fol. 135 r. y v.

442

A. 1235, Marzo 18 P.

KARTA DE DUMBRITU. IN UILLA DE UNTIA

[Christus]. In Dei nomine. Ego Maria Petri dicta Ingratia una cum uiro meo Pelagio Petri, dicto magistro, et filiis nostris Petro Pelagii et Maria Pelagii, pro me et pro mea uoce et pro aliis filiis nostris, tibi fratri Roderico magistro de Donbrete, in uoce Superaddi, placuit mihi atque conuenit, nullo quoquegentis imperio nec suadente articulo sed propria mihi accesit uoluntate, ut facerem tibi cartam uenditionis et textum scripture perdurabilis de mea hereditate propria quam habeo ex abiorum et parentum meorum parte, in uilla de Untia concurrente ecclesie Sancti Martini de Brauio nominatim Saltum de Pinela quantum ibi habeo uel habere debeo et est quarta pars totius Salti sicut diuiditur aliis hereditatibus, pro pretio quod mihi et tibi satis placet et de quo nichil remansit post te indebito, scilicet solidos L^{a} et tres uaccas appretiatas de LXX^{a} solidos in pretio et duos caseos in robore, et de hoc sum bene pagati. Ita ut de hodie die et tempore de iuri meo sit abrasa et in tuo dominio data atque confirmata. Uendatis, donetis, suppignoretis, faciatis ex ea quicquid uestrum fuerit uelle. Si quis tamen quod fieri non credo aliquis uenerit uel uenero, tam de parte mea quam etiam de extranea contra hanc cartam uenerit ad irrumpendum quisquis fuerit sit maledictus et cum Iuda Domini traditore et cum Datam et Abiron quos uiuos terra obsorbuit catenas infernales patiatur, et quantum uobis calumpniauerit duplatum pectet aut triplatum aut quantum uobis fuerit melioratum, et insuper pro ausus temeritate parti regie et uestre C^{m} morabetinos non dubitet elargiri. Ego Maria Petri iam desuper nominata una cum uiro meo Pelagio Petri et filiis nostris hanc cartam quam fieri iussi et legere audiui propriis manibus roboro et confirmo.

Facta carta uenditionis et textum scripture perdurabit, sub era M^{a} CC^{a} LXX^{a} III^{a} et quotum XV° kalendas aprilis. In tempore regis Fernandi. In sede Sancti Iacobi archiespiscopus Bernardus. Transtamar Roderico Gumet. Archidiaconus de Nemitis Iohannes Cresconii. Alcaydes in Betanzos Iohanne Roderici et Pelagius Iohannis. Michael Iohannis terrarius. Huius rei sunt testes:

Petrus Mancipio ts., Martinus Petri ts., Petrus Iohannis ts., Iohannes Branus ts., Iohannes Amator ts. *[sig.* entre las dos cols.].

Petrus confirma, Martinus cf., Iohannes cf., Et alii plures uidentes et confirmantes.

Petrus notuit *[sig.]*.

Tumbo I, fols. 135 v.-136 r.

443

(S. XIII)

KARTA DE DUMBRITI

Ego Iohannes Sancii dono hereditate mea que ego habeo in Untia Deo et Sancte Marie Superaddi uobis fratri Roderico magistro de Donbrete pro L^{a} solidos que ego de uos accepi tali pacto ut teneam eam in uita mea tamen et post mortem meam sit libera et quieta. Qui presentes fuerunt: Petrus Iohannes, Iohanne Amador, suo germano Martinus Iohannis, Petrus Mancipio, Dominico Michaeli.

Tumbo I, fol. 136 r. y v.

444

A. 1229, P.

KARTA DE UNTIA ET DE DOMBRITI

Era M^{a} CC^{a} LX^{a} VII^{a}. Ego Azenda Petriz de Untia mando corpus meum Sancte Marie de Superaddo et mando mecum quinta de ipso sauto que fratres de Donbrete tenebam de me et de meo marito Martinus Suerii in pignore, damus et quitamus nos et omni uoce nostre ipsa quinta de ipso sauto das Negraes. Qui presentes fuerunt: filia mea Maria Martini et meos netos Martinus et Iohanne Amador et Petrus Iohannes miles dou re et alii multi boni homines et frater Martinus magister de Donbrete ts., et frater Martinus Beisteyro conuersus ts., et frater Petrus conuersus ts.

Tumbo I, fol. 136 v.

445

A. 1174, Julio P.

In nomine Domini. Ego Rodericus Suarit filius Urrace Osorit, sorore scilicet Suerii Osorit et Munionis Osoriz, Froyle Osoriz et Marine Osoriz, cum uxore mea Marina Pelaz et omnis uox nostra, vobis fratribus Sancte Marie Superaddi omnique uoci uestre, facimus cartam uenditionis imperpetuum ualituram de tota nostra hereditate quantam ego Rodericus Suarit habeo in Untia, ut habeatis eam cum omnibus suis pertinentiis imperpetuum pro solidos X et pro robore unus sotulares, et est ipsa hereditas V[a] de quinta ipsius uille, quia sumus V[e] fratres. Ego et Iohannes Suarit, Pelagius Suarit, Osorius Suarius et Maria Suarit.

KARTA DE DOMBRITI

Similiter ego Iohannes Suarit dono uobis iam dictis fratribus aliam quintam ipsius uille pro remedio anime mee, et est tanta quanta uobis iste meus frater uendit.—Item nos Didacus Suarit et Fernandus Suarit et omnis uox nostra, filii scilicet Suerii Osoriz de Saa, similiter uendimus totam nostram portionem de Untia pro solidos X fortis monete cum placabili robore. Quicumque autem contra hanc cartam uenerit ad irrumpendum semper sit maledictus et pariat uobis solidos CC et hoc scriptum permaneat firmum.

Facta carta mense iulio, sub era M[a] CC[a] XII[a]. Nos iam dicti in hoc scripto manus nostras roboramus *[sig.]*.

Qui presentes fuerunt: frater Petrus Bispus cf., Rodericus cf.

Rodericus ts., Petrus ts., Arias ts.

Pelagius qui notuit.

Tumbo I, fols. 136 v.-137 r.

446

A. 1203, Mayo 13 P.

KARTA DE DOMBRITI

In nomine Domini. Ego Petrus Francus, soprinus Martini caualeiro et omnis uox mea, vobis abbati Superaddi domno Pelagio Ouequit et omnibus fratribus eiusdem loci, vendo sextam de uno sauto in fundo

de uilla de Abrigosa pro XIII solidis et etiam quartam integram de larea de Castro de Uigo super Abrigosam cum germanis meis pro IIII^{or} solidos et in robore unum solidum. Hanc hereditatem cum suo plantato do uobis pro pretio supradicto, possidete eam et facite de ea quod uobis placuerit. Si quis hanc cartam uenditionis fregerit iram Dei omnipotentis incurrat et pariat uobis ipsam hereditatem duplatam uel triplatam et hec carta semper sit firma.

Facto scripto III° idus maii sub era M^{a} CC^{a} X^{La} I^{a}. Regnante rege domno Adefonso in Legione. Petro Suarit in Compostella archiepiscopo. Ego iam dictus Petrus Francus in hoc scripto manus meas roboro.—Similiter ego Froyla Iohannis de Abrigosa uendo uobis iam dictis fratribus pro una uacca, quartam integram de supradictum sauto.

Qui presentes fuerunt: Frater Pelagius magister de Donbreth ts. et cf., frater Martinus Caualeiru ts. et cf., frater Rodericus Longus ts. et cf.,

Didacus Pelagii de Uigo cf., Petrus Ramirit presbiter cf., Martinus Calatia cf.,

Petrus Iohannis qui notuit.

Tumbo I, fol. 137 r.

447

A. 1151, Febrero 22 P.

KARTA DE DOMBRETH

Era M^{a}CLXXX^{a} IX^{a} et quotum VIII° kalendas marcias. Ego donno Froyla Arias uolo ire ad monasterium Superati ut accipia ibi confessionem ad salutem anime mee sub auctoritate Sancti Benedicti et eius congregatione mando ut omnia mea ordinata remaneat. In primis do ad monasterio Sancte Marie Mosontio hereditate media que fuit de Santio, ad ecclesiam Sancti Uincenti VI^{a} de uilla de Cesar de Susano. Ad Sancti Petri de Ozia media de una equa braua, medias de duas equas brauas a domna Exemena. Filiis et neptis de Maria Odoarit abeam terciam de hereditate de Bando malo. Medietate de pane de mea senaria de Sancti Uincenti do illa ad Superaddo et alia medietate a mea mulier. In uita mea toto pro de Ozia et de Petro Diaz de Balamondi uolo ut contineam me inde in monasterio. XXX^{a} solidis de merculisis que habeo ad dare Froylla Moninz, medios ad Superaddo et alios medios a mea mulier. Hereditate de Uilla Suso cum tota sua directura sicuti eam tenuit et teneo usque hodie do eam ad Superaddo iure perpetuo.

Tumbo I, fol. 137 r. y v.

448

A. 1218, Junio 15 P.

KARTA DE DOMBRETH

Orraca Guistrarit habuit IIII^{or} filios, Orraca Roderici et Eluira Roderici et Fernandus Roderici et Iohannes Roderici, qui obiit sine semine. Isti quatuor sunt filii de Roderico Fayldiz. Eadem Orraca Guistrarit habuit aliam filiam de Afonso Muniiz de Chorio, Marinam Afonsi, que fuit uxor Froyle Roderici de Guitiriz. De Orraca Roderici nati sunt duo filii, Fernandus Martini et Rodericus Martini et alii qui iam obierunt. Isti duo dederunt portionem suam integram hereditatis de Barrio que iacet in terra de Superaddo iuxta ecclesiam Sancti Iuliani de Ecclesia Alba, quantum ad illos pertinet in predicta hereditate cum omnibus pertinentiis suis prope et longe pro animabus suis et parentum suorum et pro XX solidos legionense monete.

Era M^{a} CC^{a} L^{a} VI^{a} et quotum XVII kalendas iulii. Qui presentes fuerunt: Domnus Fernando prior Superaddi, frater Iohannes Froyle conuersus, Petrus Iohannis qui notuit.

KARTA DE DOMBRETH

De Eluira Roderici nati sunt III filii, Rodericus Iohannis francus, Marina Iohannis franca, Petrus Iohannis francus.—De Fernando Roderici, Iohannes Fernandi et Fernandus Fernandi.

De Marina Afonsi, natus est Ouequs Froyle et Petrus Froyle et Iohannes Froyle et Eluira Froyle et Orraca Froyle et Maria Froyle et Marina Froyle.

Tumbo I, fols. 137 v.-138 r.

449

A. 1217, Agosto 22 P.

KARTA DE DOMBRETH

[Christus] Horta fuit intentio inter Petro Muniiz de Ludina cum magister de Dumbrete et cum frater Iohanne Gundisaluiz et cum magister frater Martino et deuenerunt inter homines bonos Aluito Petri,

Vuequo Petri, ambos fratres Fernando Petri de Uigo, Petrus Suarit de Uico ambos sunt caualeiros. Istos homines bonos duxerunt inter illos pro directo et pro auinentia que leuasse dum Saluador de illos castineyros que sum inter illas hereditates us medios et alios medios Sancta Maria de Subrado et istos homines bonos exquisierunt que fuerunt istos castinarios planctatos ad isto precto et insuper dederunt a Petro Muniit pro se quitarem de ista intentia dederunt uno pultro pretiato XX solidos et medio et isto precto quito anuntiato per abbate domno Martino et per dum Munio Muniiz procurador de Cinis que isto mandam et confirmam illos et suo conuentu et quisquis eos istud mentiosus fuerit C^m^ solidos componat. Era M^a^ CC^a^ L^a^ V et quotum XI° kalendas setembris. Regnante rege Adefonso. In Transtamar Roderico Gomet. In sede Beati Iacobi Petrus Muniiz. Ego Aluito Petriz de Uigo cf., Oueco Petri das Ancroues cf., Petrus Suariz cf., Fernandus Petri de Uico cf., Petro Munteyro cf., Petrus qui notuit.

Tumbo I, fol. 138 r.

450

A. 1200, P.

KARTA DE DOMBRETH

In Dei nomine. Ego Petrus Petri et Iohannes Petri et Ordonius Petri, vobis fratri Pelagio magistro de Donbrete, vendimus tres quintas de una quarta de casale quod habemus cum Petro Nuniz in uilla de Untia et est super pontem de Cascas, et uendo per agrum du Cuuelo et inde per uallem Infesto usque ad Trauessam que est ante domum de Donbrete et inde per medium curral et inde ad cerdariam Loural que est tran[s] domum de Petro Nunit et inde per uiam usque ad uiam Couam et inde usque ad hereditatem de Petro Salgado et inde usque ad agrum de Cuuelo, unde incipimus, quantum pertinet ad nos infra istos terminos, tam domos quam plantatos cum tota hereditate et cum tota uoce sua pro LXXX^a^ solidos et in robore unum solidum. Si quis hanc cartam fregerit, sit maledictus a Deo et excommunicatus et cum Iuda traditore Domini in inferno dampnatus et insuper ipsam hereditatem duplatam uel triplatam pectet uobis et parti regie L^a^ aureos persoluat. Regnante rege domno Adefonso in Legione et in Asturiis et in Galletia.

Facta carta in era M^a^ CC^a^ XXX^a^ VIII^a^. Gundisaluo Iohannis tenente

Transtamar et Pelagio Muniiz Nemitus et Prucius. Petrus Suarii regente Iacobitanam ecclesiam.

Qui presentes fuerunt: Frater Petrus ts. et cf., frater Rodericus ts. et cf., frater Pelagius ts. et cf., Iohannes ts. et cf.

Froylla ts. et cf., Fernandus ts. et cf., Petrus ts., Patinus ts., Petrus Iohannis qui notuit.

Tumbo I, fol. 138 r. y v.

451

A. 1194, Octubre 18 P.

KARTA DE UIGO DE ABRIGOSA DE DONBRET

[Christus] Initium scripti fiat sub nomine Christi. Idcirco nos Petrus Martini et Maria Martini, filiis de Martino Franco et de Eluira Fernandi et omnis uox nostra, insimul facimus cartam uenditionis et donationis Deo et Beate Marie et uobis donno Symeoni, Dei gratia Superaddi abbati et priori domno Pelagio Martini et omni conuentui eiusdem monasterii de nostra hereditate quam habemus de successione auiorum et parentum nostrorum in terra Nemitus concurrentia Sancte Marie de Uigo, discurrente riuulo Marazes, sub monte Branderit in loco pernominato agro Couello, iuxta fonte Prouiceyra, damus ibi III^{a} integram de una larea cum suo plantato sicut est diuisa in totoque giro per suos comaros. Damus uobis et concedimus pro pretio pernominato una uacca cum filio et uno almalio et media de una iouenca et in robore uno roxelo quod utrisque partibus satis complacuit et totum completum est. Deinceps habeatis eam firmiter et faciatis de ea totam uestram uoluntatem in secolorum secula. Quod si aliquis de parte nostra uel de extranea hanc memoriale et placabile factum infringere uoluerit, in primis sit excomunicatus et maledictus sicut in uestro priuilegio romano sonat et pariat uobis uel uoci uestre supradicta hereditate duplata uel triplata in tali simili loco et pro temerario ausu solidos C^{m} componat et hoc nostrum factum maneat firmum.

Facta carta uenditionis die XV° kalendas nouenbris sub era M^{a} CC^{a} XXX^{a} II^{a}. Ego Petrus Martini una cum germana mea Maria Martini in hanc carta quam fieri iussimus manibus nostris roboramus *[sig.]*.

Qui presentes fuerunt: frater Iohannes ts., Petrus ts., Munio ts., frater Godesteo cf., Martinus Iohannis presbiter cf., Didacus Pelagii cf.,

Aloytus Arie clericus cf., Didacus Petri cf., Froyla Iohannis de Abrigosa cf., Et alii plures cf.,

Pelagius notauit et hoc meum robur *[sig.]*.

Tumbo I, fols. 138 v.-139 r.

452

A. 1172, Mayo 1 P.

KARTA DE UNTIA DE DONBRETE

[Christus] Sub Christi nomine, ego Suerius Osorit de Messeos cum filiis meis Didacus Suarit et Fernandus Suarit et Froyla Suarit et filia mea Maria Suerii et omnis uox nostra, vobis fratribus Superaddi et omni uoci uestre, vendimus hereditatem nostram de Untia quam habemus cum Pelagio Tinnosu et est quinta integra pro pretio quod nobis dedistis, scilicet, solidos LXX[a] et robur ad placitum nostrum et de pretio et de robore nichil remansit apud uos. Similiter damus uobis et uendimus octauam partem de casale de Ponte pro X solidos et pro anibamus nostris et parentum nostrorum et successorum meorum ut habeatis eas istas hereditates et faciatis de eis quicquid uobis placuerit. Si quis uero hoc factum nostrum uiolare temptauerit, in primis sint maledicti et excommunicati et careant uisu et sint surdi et muti, ulceribus repleti, et insuper cum Iuda Domini traditore in inferno dampnati et sint maledicti usque ad septimam generationem, et pro ausu temeritatis regie parti persoluant CCC solidos et quantum in calumpnia inuaserint in quadruplum restituant predicti monasterio in simili loco.

Facta carta uenditionis in era M[a] CC[a] X[a] et quotum kalendas maii. Regnante rege domno Fernando in Legione et in Asturiis et in Galletia. Archiepiscopo Conpostelle Petrus Suerii. Comite Gomet tenente Transtamar et Monte Rosu et Monte Nigru.

Qui presentes fuerunt: Petrus Iohannes miles ts., Pelagius Arie ts., Pelagius Iohannis ts.,

Petrus Alfonsi presbiter de Brauiu ts., frater Pelagius ts., frater Petrus Bispu ts., frater Rodericus ts.,

Ego Suarius Osorit cum filiis mei et filia mea hanc carta roboramus proprias manus *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 139 r. y v.

453

A. 1213, Septiembre 16 P.

KARTA DE UNTIA DE DONBRET

Era M^{a} CC^{a} L^{a} I^{a} et quotum XVI° kalendas octobris. In nomine Domini. Notum sit omnibus tam presentibus quam futuris, ita scilicet quod nos fratres Sancte Marie Superaddi conuentu monachorum simulque conuersorum, vobis Petro Petri et Iohanne Petri, dicti Sancii, ambo insimul, per medium, damus medietatem, ipsius hereditatis que iam comparauimus de uos. Et est ipsa hereditas concurrentia ecclesie Sancti Martini de Brauiu, villa que uocitant Untia, quomodo ipsa hereditas diuiditur per suos terminos antiquos, per ubi iam ea comparauimus de uos et est diuisio ipsius hereditatis, scilicet per ponte que uocitant de Cascas, deinde per pumar de Couelo, deinde per ipsas marchas qui stant ante portam domus de dum Uela et deinde per ipso marcho de pumar de Porta quomodo diuiditur per comaros de Cumdumina et quomodo diuiditur per hereditatem de Penela. Damus uobis medietatem ipsius hereditatis ad tenendum dum uixeritis. Tali conditione quod ad obitum nostrum relinquatis ea Sancte Marie de Superaddi. Et quis primus obierit uestrarum relinquat suam portionem ipsius hereditatis Sancte Marie, et ita debetis ambo facere absque calumpnia. Ad mortem uero uestram debetis accipere sepulturam in cimiterio Sancte Marie Superaddi. Et qui neglexerit nostrorum pectet solidos D^{os} et insuper hereditate duplata. Nos supra scripti manus nostras roboramus.

Huius rei testes sunt: Clericorum; dum Petrus Iohannis monacus ts., frater Martinus monacus ts., Petrus Dulcum presbiter ts., M. Ueremudiz de Uilla-Ousaz ts., Vermudus Bazacho ts. Laicorum: Iohannes Pelaz Salgado ts., I. Ruderici alcayde ts., L. Iohannis de Guimarane iudice ts., Iohannes Salgadino iudice ts., et alii plures uidentes et audientes et confirmantes. Et concilium de Betanzos. Michael Petri inter eos fuit presens et notuit.

Tumbo I, fols. 139 v.-140 r.

454

A. 1190, Mayo 9 P.

KARTA DE DONBRETE

Era Mª CCª XXª VIIIª et quotum VIIº idus maii. Hec est conuenientia que dicta fuit antea inter fratres Superaddi et Petrum Heres et Osindam Didaci et in hoc tempore facta est de casali de Suario Didaci et Hero Golmariz. Fratres Superaddi comparauerunt tres quartas de illo casali de Suario Didaci et Hero Golmarit habebat quartam partem et quia quarta illa erat bene plantata fecerunt pactum inter se fratres et Hero Golmarit et uxor sua ut quod erat plantatum et quod plantarent communiter ex utraque parte diuiderent per medium im perpetuum, et filii et nepotes de Hero Golmarit custodirent fideliter plantatos et fratres Superaddi comparauerunt de Ousinda Didaci et de filiis eius tres quartas de pumar de Porta excepta quarta de una nugaria et por illas tres quartas intergauunt fratribus pumar uelio et quartam de pumar de Porta. Qui hoc pactum fregerit pariat Lª solidos et hoc pactum semper maneat firmum. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Iohannes ts., Pelagius ts., Froyla ts., Fernandus qui notuit confirmans.

Tumbo I, fol. 140 r.

455

A. 1225, Abril 21 P.

KARTA DE UNTIA DE DONBRETE

Era Mª CCª LXª IIIª et quotum XIº kalendas maii. Notum sit omnibus presentibus et futuris quod hoc est pactum et placitum firmissimum in CCCºˢ solidos roboratum, quod factum est inter fratres Superaddi ex una parte et Petrum Mancibum cum uxore sua Marina {Marina} Uelaz ex altera. Siquidem ego Petrus Mancibu una cum uxore mea predicta pono uobis fratribus supradictis hereditatem quam ego teneo in pignore

de nepotibus de Marina Osoriz in uilla Susu de Untia pro C^{m} et LXXX^{a} solidos, tali uidelicet pacto quod ego Petrus Mancibu una cum uxore mea teneam II^{as} quintas de predicta hereditate et uos de Superaddo teneatis et habeatis tres alias quintas de predicta hereditate. Et si ego Petrus Mancibu tam istas duas quintas quam aliam hereditatem quam habeo cum predicta uxore mea in Untia uendere uel donare uel subpignorare uel elemosinam dare, uel aliquo modo alienare uoluero, uobis fratribus supradictis tantummodo debeo dare et non in alia parte et quando ego predictus Petrus uobis fratribus dederit C^{m} et LXXX^{a} solidos quos mihi dedistis pro supradicta hereditate in pignore date mihi hereditatem in die Sancti Martini et pro usura istius hereditatis debetis mihi dare unum caseum annuatim. Vos autem fratres recipitis nos in beneficiis et in orationibus uestris tam in uita quam in morte et conceditis nobis sepulturam in monasterio uestro, et nos dabimus ad mortem nostram partem de nostra hereditate et de nostro habere uobis quam nobis placuerit pro remedio animarum nostrarum. Si quis hoc placitum fregerit pectet aduerse parti penam placiti superius scriptam. Qui presentes fuerunt: Petrus Iohannes magister conuersorum ts., frater Iohannes Pardel ts., frater Petrus Nabo magister de Dumbriti ts., Iohannes Salgadu ts., Petrus Iohannis de Gimaraes ts., Michael carpentarius ts., Rodericus ts. Et sciendum quod alias tres quintas quas fratres tenent in pignore de predicta hereditate si ego Petrus Mancibu eas extrasero de pignore debent esse in supradicta conuentione. Ego Petrus Mancibu et uxor mea Marina Ueaz et omnis uox nostra hoc placitum roboramus et confirmamus *[sig.]*. Et omnis posteritas nostra debet hoc placitum seruare uobiscum.

Pelagius qui notuit.

Tumbo I, fol. 140 r. y v.

456

Sin fecha

KARTA DE UNTIA DE DONBRETE

Facta est contentio inter fratres Superaddi ex una parte et Iohannem Petri et Petrum Petri de Untia, qui dicuntur Sanchus, ex altera, super tres quintas de una quarta de casale de Petro Nunit in uilla de Untia super pontem de Cascas. Fratres dicebant quod emerant a predictis {hominibus} suo iusto pretio supradictam hereditatem et homines dicebant

quod non erat uendita sed supignorata. Pro qua re uenerunt ad concilium de uilla noua de Bitanciis et dederunt fideiussores et possuerunt uicarium Garsiam Menende quod starent mandato iudicum, scilicet Roderici Iohannis et Iohannis Roderici. Cum autem istud negotium per istos iudices terminari non posset, placuit partibus quod irent ad iuditium regis. Tunc Iohannes Salgadus et Iohannes Amicus alcaydes et supradicti iudices dixerunt: «Mandamus uobis quod diuidatis inter uos per medium illam hereditatem de qua est contentio, ita quod fratres Superaddi habeant medietatem de predicta hereditate quitam ab omni calumpnia et homines habeam alteram. Tali pacto quod quando unusquisque eorum obierit sua pars predicte hereditatis remaneat monasterio quita ab omni impedimento». Tunc Martinus Ueremudi de uilla Ousat qui erat aduocatus pro parte monasterii dixit: «Dicam hoc fratribus et si eis placuerit fatiam» et dixit. Tunc domnus Petrus Ueremudi prior, cum assensu capituli miserunt domnum Petrum Iohannis magister conuersorum qui hoc pactum cum predictis hominibus per cyrographum statueret si eis placeret et si eis non placeret irent ad iudicium domini regis subeundum. Qui ueniens V° die ante diem Sancti Michaelis dixit iudicibus et alcaydibus et concilio: «prior et conuentus misit me ad uos. Si homines uoluerint facere compositionem, ratam eam habebit conuentus. Sin autem statuit diem quo debeamus nos presentare debeamus coram rege et diciti nobis uicarios». Tunc predicti homines timentes ne forte fratres ostenderent cartam ueditionis de hereditate dixerunt: «nolumus compositionem set iudicium domini regis». Tunc procurator fratrum dixit: «Statuite diem et date uicarios nobis» et per totum diem usque ad occasum solis stetit petens ut assignarent diem et darent uicarios et relatam et prefati hominis noluerunt ire sicut promiserant ad iuditium regis. Isti erant presentes quando hec omnia acta sunt: Iohannes Petri archipresbiter de Nendos, predicti iudices et alcaydes, Petrus Roderici de Brageas, Iohannes Fernandi, Iohannes Caluus, et Michael Petri carpentarius, Petrus Iohannes de Illoure et Petrus Iohannis et Pelagius Trilladus et Suerius Pelaz, Iohannes qui fuit sacrista, frater Petrus magister de Donbrete, frater Iohannes Pardet. Petrus qui notuit.

Post hec procurator fratrum et magister de Donbriti et magister conuersorum, miserunt hereditatem in commenda iudicum et alcaydum et concilii ex parte domini regis et dixerunt quod defenderent fratres cum predicta hereditate.

Tumbo I, fols. 140 v.-141 v.

457

Sin fecha (972?)

KARTA DE DONBRITE [1]

In Dei nomine. Ego Audsinda Engradiz ad tibi Petro Nuniz et uxor tua Guntrode in Deo eternam salutem, amen. Placuit mihi asto animo et pona mea uoluntas, nullis quoque intentis imperio nec suadentis articulo, sed pona mea uoluntas, ut faceremus ad uobis scripture firmitatis de omnem meam hereditatem que fui de matre mea Marina Nuniz et habuit illa de patre meo Nuno Uazo in uilla de uocitant Aruosculo in territorio Montanos iusta riuulo Tamare prope arugio Maruzu subtus aula Sancta Maria, damus ad uobis et concedimus petras mobiles uel inmobiles, agros cultos uel incultos, montes, fontes exitus adcessum uel recessum uel quantum ad prestitum hominis est in ipsa uilla et damus ad uobis quantum fac me compote inter mea gens uel heredes ubi illa potueris inuenire per suos terminos antiquos et accepimus de uos pretium, id est equa una et boue uno que bene mihi complacuit, et de ipsum non remansit indebito. Ita ut de hodie de meo iure abrasa et in uestro iure Domini sit tradita adque confirmata. Si quis tamen quod fieri aliquis homo contra hunc factum nostrum ad isrumpendum uenerit uel uenero pariat illa hereditate duplata uel triplata et quantum fuerit meliorata, habeatis uos et omnis posteritas uestras et cui uoluntas tuas relinquere uolueris.

Facta carta uenditionis in...[2]

Tumbo I, fol. 141 v.

---

[1] Fragmento: está al final de un folio; en el siguiente está el final de otro documento.
[2] En el margen inferior, en letra de la misma mano, dice: Era Mª Cª Xª et quotum...

458

A. 1211, P.

... dixit etiam et affirmauit cum iuramenti quod si ipse hoc non adimpleret si contigerit eum uiuere post mortem predicte Marie Fernandi, non uideret bonum quod ipse desiderabat uidere de filio suo Fernando Luppi qui sedebat ad pedes illius in ipso capitulo. Eo tempore abbas Henrricus, cellararius maior Veremudus Pelaz, suprior Petrus Ueremudi. Magister in grangia de Donbreti frater Iohannes Nuniz. Era Mª CCª X^La^ IXª.

Tumbo I, fol. 141 r.

459

Sin fecha

KARTA DE DUNBRITI

De sauto quod iacet in fundo de regaria de fonte Pruuiceyra est inde medietas de Superaddo, et de alia medietate emit frater Martinus Caualeyrus per mandatum magistri sui Pelagii Tibaldi, de Petro Franco et de Gundisaluo IIIª integram pro XX VII solidos.

Tumbo I, fol. 142 r.

460

Sin fecha

KARTA DE DOMBRITI

Isti sunt quiniones quos habemus in Anafreyta: Portione de Petro Petri petrario, et est IXª cum fratribus suis, et istam portionem habemus intus et foris. Portio de Petro Pennas de Cordale usque Superaddum, et de Petro Almadran, et de Ueremudo Nuni et de Petro Artario et de Iohanne Petri de Friul, et de Iohanne Dei et de Martino Dei et de Marina Alfonsi de Carris et de Petro Iohannis filius Iohannis Aluitit, de Froyla Marroco et de Suario Latrone cui dederunt fratres unam uaccam.

Tumbo I, fol. 142 r.

461

A. 1217, Noviembre 1 P.

KARTA DE DOMBRITI

Hec est intention que uenit inter Iohanne Gundisaluit et frater Martino et inter Maria Iohannes et suo marito de Abrigosa, super illa hereditate que iacet super illa leyra fonte Pruuicera u pumar quod iacet suo sauto. In ista intentio uenerunt homines bonos ad illa hereditate. Dum Aluitares iulgous que uenisset dum Petro Dayam et era suo tio da dona et Aluito Petri suo tio et Petro Monteyro que exquissem uerdade per excomonionem et exquisierunt per ueritate de quanto illa demandaua non auia ibi in uillare nisi quinione de uno castinario et dixi dun Aluito quod homines bonos dixerunt a si iulgaua ille et octurga et isto precto fuit facto per capitulum de Sancta Maria de Uigo et per totum concilium.

Era M^a CC^a L^a V^a et quotum die kalendas Nouembre.

Tumbo I, fol. 142 r.

462

A. 1185, Abril 1 P.

KARTA DE DOMBRITI

Ego Pelagio Afonso et uxor mea Maria Martini, filia de Martino Franco de Ca [± 10] et de Eluira Fernandi, dono atque concedo ad fratres de Donbriti da leira de Loureiro de Uigo, dono inde medietate de terreno et IIII^a de illo plantato pro III solidos, tam mea portione quomodo et de fratres mei et dono in pignore, ut ita compleam que a longe Petro Franco tercias de duas nucarias et ista hereditate fuit de Eldara Pelaz et de filias suas Eldonzia Guistrarit Guistrarit, et sciendum est quod illas leyras de Lauandaria et de Monasterio et sunt VIII° in ista conuenientia sunt. Similiter ego Gunzaluo Martini dono mea ratione pro anima mea ad Sancta Maria de Superaddo.

Era M^a CC^a XX^a III^a, kalendas aprilis. Qui presentes fuerunt: Fratre Arias magister, Gudesteus, frater Petrus, frater Rudericus, Pelagius qui notuit quod uidi et audiui et cf. *[sig.]* in casa de Donbriti fuit hoc pactum.

Tumbo I, fol. 142 r. y v.

463

Sin fecha

KARTA DE DOMBRETH

Ego Froila Iohannis et uxor mea Guntrode Ruderici et filiis nostris et omni uoci nostre damus ad fratres Superaddi IIII[a] portione integra de illo plantato quod fecimus in illa leira de Luoreiro cum Martino Franco et uxor eius Geloira et accepimus pretium pro illo plantato uno almalio et tornamus ad fratres V[e] solidos et fiet medietate de terreno et de plantato cum illa IIII[a] de Pelagio Afonso, et sciendum est quod Petro Franco dedi sua portione pro II solidos que recepit de pretio de uno boue quod emit de fratres de Donbriti.

Tumbo I, fol. 142 v.

464

Sin fecha

KARTA DE DOMBRETH

Orta fuit intentio inter neptos et bisnetos de Dultia et de Ualatrudia et de Transmiru et de Lili et de Gundisalbo et de Guntina eorum Fulgentius presbiter, Gundesindus presbiter, Hero Rudericus, Vizo, Guimara cum uicarios et M. d. s. Suario Ruderici et Petro Sindat et inuenerunt casale de Braculefe integro et de casale de Fondelo III quartas et de casale de Transmiru medio et de casale de Gundissalbo III quartas et casal de Gaudiosa integro et casal de Lili et de Fulgentio integro cum suas hereditates et cum suas adiunctiones.

Casal de Ordonio medio et casale de Cancellas, et illos alios casales quod superius dicit pro parte ipsius superius nominati Superaddo.

Hereditate de Sendamiro et de Iufixa et de Reuelion Sarrazenzi et Senioribus presbiter et de domna Sarra Fulgentius Cidit, Gundesindus, Petrus Iohannis, Petrus Ueremundi, Gundissalbo, Anigo, Hero, Martinus. In terminos de petra Lancela et inde ad illam mamunam in prono ad Campellos, et inde ad illo saxo et inde ad illa antiqua de Mus-

carios, et inde per illam aquam inprono, et inde per terminos de Rozada et de Pinario et inde per terminos de Iuncario et de domna Sarrazena et de Spali Goldregote. De Froyla Ueremudi nato Martino Froyla et Alfonso Froyla et Pelagio Froyla et Geloyra Froyla, Petro Froyla, Sarrazeno Froyla, Aragonti Froyla, Goyna Froyla, Vimara Froyla, Odrozia Froyla, filio eius Munio Iohannis, Diago Froyla. De Martino Froyla nati Arias Martini. De Arias Iohannis nada Eyo Arias. De Eyo Arias et de Ruderico Ruderici de Sancti, nati Petro Ruderici et Guntrode Ruderici, Petro monacho, Eyo Muniiz et Orraca Roderici et Odosinda Roderici, Veremudo S. et Pelagio Ruderici. De Sancto Mammete de Anafreita leua Geloyra Hermarit III[a] et Guntrode Hermarit III[a] et Heldara Hermarit III[a] quod est dos Puligares. De Guntrode Hermarit nati Uimara Sarrazenci et Ruderico Sarrazenci et Odosinda Sarrazenci. Petrus Ordonii. De Uimara Sarrazenci nado Ruderico Uimarat. De Ruderico Uimaraz nati Afonso Ruderici et Iohanne Ruderici et Fernando Ruderici et Santia Ruderici, Afonso Ruderici et Iohanne Ruderici et Fernando Ruderici VI. De Ruderico Sarrazenci nati Guntrode Ruderici et Marina Ruderici et Gontina Ruderici. De Ruderico Hermariz nado Cido Ruderici. De Cido Ruderici nada Bronilli Cidit. Huidu VI[a], de domna Trudilli VI[a], Petro Iohannes cum suas gentes VI[a] et Pelagio Diuino cum suas gentes VI[a], Vimara Gunzaluit VI[a], M. VI[a]. Hec est diuisio de hereditate de uillar Plano de Donbriti, casale de Laurentim gaanamus illum de Borgondo. Casale de Lagona gaanamus illum de Anafreyta. Casale de Saa gaanamus illum de Garsia Guter et de Orraca Guistrarit, medietate et alia medietate gaanamus de Orraca Froyla et de Marina Froyla et de Eldara Froyla. Casale de Syxto ganamus pro uoce regia, scilicet per terminos quomodo se ex parte de casale de Lagona et inde per illos marcos de inter Saa et Syxto, et fer ad portu de Munio et inde per illo rego usque ad Pelago de iudeo de Mandeu et inde per illa uallina usque ad archa antiqua, et inde per ipsa carrale usque ad Lagona unde incepimus, et istos casales abemus illos cum suos exitus ex utraque parte.

De Froyla Athanit et Guistrario Athanit ambos iermanos. De Frola Athanit nati Orracha Froyla et Marina Froyla et Eluira Froyla. Hec est una medietate. De Guistrario Athanit nati Guter Uistrarit, Martinus, Vistrarit et Petrus Guistrarit et Orracha Guistrarit, Iohanne Guistrarit, hec est alia medietate. Predicta medietate dedi eam Garsia Gutrit ad Superaddo per manu abbate domno Fernando Petri pro familiaritate quod habet cum Superaddo, et alia medietate gaanamus III[a] parte pro Orracha Froyla et III[a] parte de Marina Froyla et III[a] parte gaanamus medietate de predicta III[a] de Froyla Herit et uxori sue Eluira Ouequit

et alia medietate dedi uobis eam Rudericus Ouequiz, filio de Ouequs Uacario iure perpetuu. De monte Uincenti medietate de Borgondo et IIII[a] pro regia et IIII[a] pur gentes et filios de Froyla Roderici de Parrega et neptos de Orraca Guistrarit miserunt predicta hereditate in calumpnia et fratres Superaddi fecerunt compositione super illa et dederunt uno equo ad filios de Froyla Roderici, scilicet, Ouequs Froyle et Petrus Froyle.

Tumbo I, fols. 142 v.-143 v.

465

Sin fecha

KARTA DE DOMBRETH

Nne *(sic)* aliquis homo de sua parte in perpetuum, iudicem matri sue in termino de Superaddo, et si ita fregerint pariat ad uoce Superaddi C solidos et duplent quantum in calumpnia miserint in simili loco et hoc fuit factum in presentia boni et ydoney testium, Ouequo Roderici, Froyla Roderici, Iohanne Roderici, Osorio Herit, Herus Roderici ts., Ianuarius de Guitirit ts., Ouecus Roderici ts., Lupus Froyle de Luco ts., Pelagius de Sancto Iohanne ts., Et hoc fuit factum in Donbrith in presentia abbatis domni Fernandi. Et ceteri plures qui ita uiderunt et audierunt ts. et cf.

Tumbo I, fol. 143 v.

466

A. 1212, Mayo 15 P.

KARTA DE DOMBRETH

In Dei nomine. Notum sit presentibus et futuris quod ego Petrus cognomento Sandius de Anafreyta do Deo et Beate Marie et uobis domno Henrrico abbati Superaddi omnique conuentui eiusdem loci totam meam hereditatem quam habeo uel habere debeo tam in montibus quam in uillaribus siue in uillis populatis et in hermis quomodo incipit a Coua

de Serpente usque ad Superaddum et usque ad Petrariam excepto uillare de Hermar quo relinquo filiis et nepotibus meis, et excepto uillare de Mantilli quo relinquo eis similiter. Do inquam uobis totas alias hereditates quas inuenire potueritis tam in montibus quam in uillaribus per terminos suos quomodo sursum resonat pro remedio anime mee et parentum meorum et ut participes simus in orationibus uestris que Deo iugiter facitis in monasterio Sancte Marie Superaddi. Ita ut ab hodierno die et tempore de iure meo sint predicte hereditates abrase et in uestro dominio tradite atque confirmate. Habeatis eas firmiter et omnis posteritas uestra in perpetuum. Si quis autem quod fieri non credo aliquis homo de propinquis meis uel extraneis contra hoc meum spontaneum factum ad isrumpendum uenerit, sit a Deo maledictus et cum Datam et Abiron in inferno dampnatus et insuper pariat uobis ipsas hereditates duplatas uel triplatas et pro ausu temeritatis predicto monasterio persoluat CC solidos.

Facta carta testamenti in era M^a^ CC^a^ L^a^ et quotum idus maii. Regnante domino rege Adefonso in Legione, in Galletia, in Asturiis. Qui presentes fuerunt: Domnus abbas Henricus Superaddi ts., domnus Petrus Iohannis prior eiusdem loci ts., domnus Petrus Ueremundi suprior ts., Fernandus Suarii monacus ts., Veremundus Petri ts. et cf., Petrus ts. et cf., Martinus ts. et cf., Iohannes ts. et cf., Martinus qui notuit.

Tumbo I, fols. 143 v.-144 r.

467

A. 1228, Diciembre 17 P.

KARTA DE DOMBRETH

Notum sit presentibus et futuris quod ego Fernandus Beraldus ueniens ad diem conuersionis mee do Deo et Beate Marie et uobis domno Gundissaluo abbati Superaddi omnique conuentui eiusdem loci totas meas hereditates quas habeo uel habere debeo tam de abolentia quam de compara, siue de ganantia, tam in grangiis uestris quam in montibus siue etiam in uillaribus quomodo incipit a monte Mauremorte usque ad portum de Froyla Ueremundi qui est inter ualle de Genestoso et uallem de Dureyxa et usque ad aquam de Ceredelu qui est inter Mirumferrar et Quercumtortum. Do inquam supradictas hereditates uobis in supra-

dictis locis et terminis uestris pro remedio anime mee et parentum meorum et ut participes simus in orationibus uestris que Deo iugiter facitis in monasterio Sancte Marie Superaddi, ita ut ab hodierno die et tempore sint de iure meo predicte hereditates abrase et in uestro dominio tradite atque confirmate, euo perhenni et secula cuncta. Si quis autem quod fieri non credo aliquis homo de propinquiis meis uel extraneis contra hoc meum spontaneum factum ad isrumpenum uenerit sit a Deo maledictus et cum Iuda traditore in inferno dampnatus et insuper pectet uobis ipsas hereditates duplatas uel triplatas et pro ausu temeritatis predicto monasterio persoluat D. solidos.

Facta carta in era Mª CCª LXª VIª et quotum VIIIº die ante Natale Domini. Regnante domno rege Adefonso in Legione, in Galletia, in Asturiis. Archiepiscopo in Sancto Iacobo domno Bernaldo. Domno Ruderico Gomet tenente Transtamar et Montem Nigrum et Montem Rosum. Qui presentes fuerunt: Donnus Petrus Ueremundi prior ts., donnus Petrus Iohannis magister confessorum ts., Iohannes de Lemus maior cellararius ts., Munio Petri infirmarius ts., Menendus Pelagii uestiarius ts., Petrus Oueci monacus ts., frater Munio magister de Guargiane ts., Rodericus Pelagii dictus Barata ts., Iohannes Pelagii ts. et cf., frater Petrus Petri mercator ts., et alii multi qui hoc uiderunt et audierunt. Munio qui notuit.

Tumbo I, fol. 144 r. y v.

468

A. 1227, P.

KARTA DE DOMBRETH

In Dei nomine. Notum sit presentibus et futuris, quod ego Petrus Mauram una cum omnibus fratribus et sororibus meis et cum omni uoce mea, damus Deo et monasterio Sancte Marie Superaddi et reliquiis que ibidem recondite sunt et uobis domno Gundissaluo Dei gratia eiusdem loci abbati omnique conuentui. Damus totas nostras hereditates quas habemus uel habere debemus in totis grangiis uestris et in omnibus montibus et in uillaribus et in Amaya et in ualle de Dureyxa et in uoce de Choriu ecclesiasticalia et laycalia, quas hereditates nos habemus uel habere debemus ex parte matris nostre. Damus inquam uobis supradictas hereditates pro remedio animarum nostrarum et pro remedio anime matris nostre cum omnibus directuris et pertinentiis suis per suos terminos

et locos antiquos, ut habeatis et possideatis eas in secula amen. Quod si aliquis uel aliqua de propinquis meis uel extraneis contra hunc nostrum factum ad isrumpendum uenerit in primis sit maledictus excommunicatus et cum Datam et Abiron in inferno dampnatus et pariat uobis Superaddi senioribus uel uoci uestre illas hereditates duplatas uel triplatas in tali simili loco et insuper D solidos, carta in suo robore permanente.

Facta supradicta carta testationis sub era Mª CCª LXª Vª. Regnante rege domno Alfonso in Legione, in Galletia, in Asturiis. Domno Bernaldo archiepiscopo in Sancto Iacobo existente. Domno R[uderico] Gomet tenente Transtamar et Montem Nigrum et Montem Rosum. Qui presentes fuerunt: Donnus Petrus Iohannis magister confessorum ts., Fructuosus monacus eiusdem loci ts., Iohannes Roderici miles ts. et cf., Petrus ts. et cf., Iohannes ts. et cf., Pelagius ts. et cf., Munio qui notuit.

Tumbo I, fols. 144 v.-145 r.

469

A. 1216, P.

KARTA DE DOMBRETH

Notum sit presentibus et futuris quod ego Pelagius Aluitit et omnis uox mea do Deo et Beate Marie et uobis domno Henrico abbati Superaddi omnique conuentui eiusdem loci totas meas hereditates quas habeo uel habere debeo in totis montibus uestris et in uillaribus, quas inuenire potueritis in uoce de Mirumferrar et medietatem totius hereditates mee de uilla de Dragunti cum omnibus directuris et pertinentiis suis. Do inquam uobis supradictas hereditates pro remedio anime mee et parentum meorum ut ab isto die et tempore sint de iure meo abrasę et in uestro dominio tradite atque confirmate euo perhenni et secula cuncta. Si quis autem de parte mea uel extranea contra hanc meam donationem quam ego dedi pro remedio anime mee et parentum meorum ad isrumpendum uenerit et hoc meum factum fregerit sit a Deo maledictus et cum Iuda traditore in inferno dampnatus et insuper pectet uobis ipsas hereditates duplatas uel triplatas et parti regie uel uoci uestre D. solidos.

Facta carta in era Mª CCª Lª IIIIª. Regnante domno Alfonso in Legione in Galletia, in Asturiis. Domno Ruderico Gometii tenente Transtamar et Montem Nigrum et Montem Rosum. Qui presentes fuerunt; Martinus Froyla ts., frater Martinus Conde ts.

Tumbo I, fol. 145 r.

470

A. 1242, Marzo 16 P.

DE DOMBRETH

Era M^{a} CC^{a} LXXX^{a} et quotum XVII kalendas aprilis. Notum sit omnibus presentibus et futuris quod ego frater Martinus magister Grangie de Donbriti cum consilio et uoluntate fratrum eiusdem Grangie, uobis Martino Petri et uxori uestre Azende Petri et uobis Petro Iohannis et uxori uestre Godine Petri et uobis Pelagio Petri et uxori uestre Marie Petri totique uoci uestre, facimus pactum et placitum firmissimum in C^{m} solidos roboratum de illa nostra hereditate que nos habemus in Untia in loco que uocatur Pumar Uetulum et ipsa hereditas est diuisa per suos comaros et per suos marcos, talem pactum facimus uobiscum quod ad conpletionem duorum annorum debet esse plantata ex uobis integra de mazenariis et in circuitu de perariis et de cerdarias et debetis eam claudere de bono uallato de ista pascua ad aliam, et si uos alium fructum in ipsa hereditate laboraueritis terciam partem integram debetis inde dare dare fratribus de Donbriti in a eyra, et uos debetis similiter habere duas partes in pace, similiter de fructum arborum ipsius hereditatis fratres de Donbriti debent habere medietatem integram et uos aliam medietatem. Et sciant omnes quod in ipsa supradicta hereditate stant ibi duodecim arbores de fratribus de Donbriti et supradicti fratres debent leuare duas partes de fructu ipsarum et supradicti homines terciam partem. Similiter ego frater Martinus magister supradicte Grangie et omnes fratres eiusdem Grangie uobis supradictis hominibus talem pactum facimus uobiscum de illa nostra hereditate que iacet uallata iuxta as Nigraes et ista hereditas iacet super sautum de Caualeyros, damus uobis per talem pauctum ut in isto anno debet esse plantata ex uobis integra de mazenarias enxertadas, et totum alium fructum que in ipsa hereditate uos lauoraueritis debetis dare fratribus de Donbriti terciam partem integram et uos debetis habere duas partes, ita tamen quod omnes partes debent dare unusquisque suam sementem, et postea de fructu arborum debent habere fratres de Donbriti duas partes et supradicti homines et generatio sua terciam parte integram. Si uero aliquis ex parte fratribus uel ex parte supradictis hominibus contra istum nostrum factum ad isrumpendum uenerit uel uenerimus et ipsi supradicti homines supradictum placitum

non compleuerint, penam superius scriptam pectet supradicte parti. Regnante tunc tempore rege domno Fernando in Castella, in Legione, in Galletia. Archiepiscopo in Sancto Iacobo Ioanne Arie, Abbate in monasterio de Cinis I. Petri. Donno Roderico Gomet tenente Transtamar et Montem Nigrum et Montem Rosum. Qui presentes fuerunt: Frater Martinus Roderici magister Grangie ts., frater Petrus zapatarius ts., frater Martinus carpentarius ts., frater I. Menendi ts., frater I. Carnarius ts. et stalarius, frater Martinus Suarius de Trasancus ts., I. de Deo ts., Petrus Dominici ts., Martinus Petri ts. et alii multi qui hoc uiderunt et audierunt. Martinus qui notuit.

Tumbo I, fols. 145 v.-146 r.

471

Sin fecha

KARTA DE ABRIGOSA

Casal de transfontem uille que dicitur Abrigosa diuiditur in quinque partes. Una quinta est de Petro Calado de Sancto Iacobo et de suis gentibus. Alia de filiis de Martino Manta. Alia est de Briuis. Alia de Froyla Iohannis et de Pelagio Iohannis, presbitero. Alia est de Martino Caualeyro qui fuit frater de Superaddo et de suis gentibus et suprinis. De ista quinta dedit frater Martinus Caualeyru et frater Munio Longu iermanus illius, medietatem integram Sancte Marie Superaddi pro remedio anime sue et parentum suorum quorum fuit hereditas.—Medietatem pomerii qui iacet super fontem [Prouic]eyra est integra de Superaddo, et de alia medietate emit frater Martinus III[a] integram pro quadraginta solidos de Petro Franco et de Pelagio Afonso de Laureda. De alio sauto qui iacet in fundo de Rigeyra de fonte Prouiceyra est inde medietas de Superaddo et de alia medietate emit frater Martinus de Petro Franco et de Gunzaluo III[a] integram pro XXV[e] solidos. De sauto que iacet in castro de Uigo emit IIII[a] integram de Froyla Iohannis pro una uaca bonam et aliam quartam de eodem sauto de Petro Franco et de Pelagio Afonsi et de Gunzaluo pro VI solidos.

Comparauit de Froyla Iohannis duos castinarios pro XIIII denarios et uno ouis et una nogeyra que stat super casam de Martino Calaza et unus castinarius super domum fratris, et alius in rigeyra de fonte Prouiceyra pro anima sua, et pro duabus quartariis de pane et una falce et

pro tribus talegis de tritico et una talega de cibaria et XII denarios. Pelagius de Abrigosa dedit duos castinarios pro anima sua et patris sui, et alios duos pro una tunica et una taleyga de cybaria et pro alio multo bono quod ei feci.

Tumbo I, fol. 146 r. y v.

472

Sin fecha

KARTA DE DOMBRETH

Per illo marco de Iustelli et a fonte de Iustelli et sta ibi uno marco in Pescozo da Fonte, et inde per illo uale in directo do Sexo de Uiuenti et inde per illo ualle que uadit ad Custodia, et sta ibi uno marco et uadit ad Custodia, et hoc fuit facto per tempore domno Gundisaluo, et maiorino suo Petro Caluo de Faro pro uicario suo. Qui presentes fuerunt: Nuno Suarit ts., Ouequo Pelaz ts., Pelagio Ouequit, Oueco Ouequit, Gundisaluo Afonso, abbate Petro monachi de Cinis, Ordonio Sancii, Pelagio Ribeira, frater Guiliberti, Petro de Uea. Et ego Ordonius Sancii fatio agnitio de istos terminos pro me et pro meas gentes in D solidos, ut ita maneant euo perhenni.

Tumbo I, fol. 146 v.

473

Sin fecha

DE DOMBRETH

Orta fuit intentio inter fratres de Genrrozo et de alia parte Pelagio Fole et suas gentes super una leyra que iacet in ripa. Super ipsa leira deuenerunt inde ante bonos homines pernominatos, Iohanne Aria, Aria Iohannes, Munio Diat, Petro monaco de Brauio et Pelagio Ribeira et frater Guiliber[to] [± 10] pro directo que erat de Genrrozo et habuerunt [± 15] ... antia de Arias Meyxon et Iohanne Meyxon et de Pelagio Dia[bole] et Pelagio Fole et omnis uocis sue, annuntiauerunt ipsa

leira in Lª solidos ut nunquam magis eam perquireret in nullis diebus. Hereditate de Uilar de rio Couo que tenet Martino Iohannes et suas gentes que est de condado de Genrrozo et alios tres agros da petra medietate de Genrrozo et alia medietate de Martino Iohannes et de suas gentes. Et sub casa de Iohanne Oleyro una leyra marcada, medietate dos bispos et alia medietate de Genrrozo, et in ripa agro de Mexeneda que tenet Ruderico Brauo que habemus per exquisa de abbate Didaco de Toebre et de Petro de Deus et Petro monaco de Brauio et de Pelagio Martini de Oyx, medietate de Cinis et medietate de Genrrozo, et ista exquisa fuit facta per iussione [± 10] domna Maria et per presentia de Menendus Pelaz quando exquiserunt casal de Pelagio Pelaz et de Petro Mouro et formal de Petro Iohannes et de filios de Martino Iohannes et fratres de Genrrozo aduxerunt inde una meda a eyra de Petro Heres et anuntiarum ipso agro in C. solidos et postea dedit Iohanne Eytat ipso agro in aprestimonio cum alia hereditate.

Tumbo I, fols. 146 v.-147 r.

474

A. 1164, Enero 1 P.

KARTA DE DOMBRETH

Era Mª CCª IIª kalendas ianuarii. Ego Suario Diaz una cum uxore mea Oruelido Guistrarit et filios nostros Ueremudus, Petrus, Martinus et omnis uoci nostre, damus ad fratres Superaddi nostra hereditate que hodie habemus uel habere debemus in uilla que uocitant Untia inter pontem et pontem, tam de abolentia siue de gan[an]tia, intus et foris, cum omnia sua bona quomodo se conclude inter ambos riuulos de uenam ad uenam, quomodo se exparte de hereditate de Brauio et est pernominata III partes integras, et alia IIIIª parte est de nostros consanguineos Petrus Heres et Nuno Heres et accepimus pretium pro ea VI marcas argenti puri.

Tumbo I, fol. 147 r.

475

Sin fecha

Estes sum os enqueredores e deperatidores que departiron os terminos de Uillarino e de Muradelo e de [± 6] e de Torante e de Bedueyrus. Ontrellos frades de Sobrado e os freyres do Tenpre. Conuen a saber o prior dom P [± 3] eans dito Barba e frey Iohan Cornado e Froya Mergules e Pedro abbade freyre e Rodrigo Diaz comendador [e] Suer Perez e sou fillo Uermun Suarez Munim iudeu e [± 3] seu fillo P° Deso e P° Caluo e Monin Perllaz e P° Cornado e Pay Martinez de Roade e P° Batala e Pay Muniiz e don Nuno Suarez uigaro del Rey que atra [tenia] Parega. Estes departirom os lugares de suso ditos. Começaron a a fonte do monte e ende a a outra fonte e ende a archa que e no monte de sobre Uillarino e ende a Baracentas e ende a antiga de quintaas de Muradelo e ende o o porto de Gamae hu feceron crui na pedra e ende o o linar de Monim clerigo a a pena Androeyra que e cauada e ende a a pena do Spino e ende o o marco que esta contra o Pedronco e ende a a antigua uella e ende fonte de Soo Lodeyro e ende iuso pelo rego como uay, e ende o a porto de Guas e ende o o marco que esta sobre la fraga de Torante e ende a a perada do Carneyro e ende o o outeyro do Gauiam e ende a a pena Edrada e ende o o penado do Carauo e ende a a pena da Moura. Departiron Uillarino d'Auelaedo pelo rego do Amenedo sobre la casa de Sarrazini, como uay enderec[ho] a Corte de Porcos e departiron Senderei con Uilarino contra Roade e diseron que Senderey que es de uoz de Roade [1].

Tumbo I, fol. 147 v.

---

[1] De letra minúscula diplomática del siglo XIV. El pergamino está muy deteriorado y roto por la humedad.

476

A. 1145, Marzo 1 P.

INCIPIT LIBER DE KARTILLE ET POSSESIONIBUS GRANGIE DE CAUSO. PRIMA SERIE[S] TESTAMENTI QUE FECERUNT COMES DOMNUS F[ERNANDUS] ET DOMNUS VEREMUDUS PETRI

[Christus]. In nomine Domini nostri Ihesu Christi et Indiuidue Trinitatis. Ego comes Fernandus et frater meus Ueremudus Petri cum omni uoce nostra, Sancte Marie de Superaddo et in presentia domni Petri abbatis et uniuerso conuentui eiusdem loci et etiam auctoritate imperatoris domni Adefonsi imperatoris necnon ob remedium animarum nostrarum, facimus kartam testamenti hereditatis nostre uocitata Iaurino, que ab antiquo fuit eiusdem Superaddi. Inde est quod damus eam et concedimus per illum portum de Centenales et inde super Felgariam et inde super Genestam et exinde per Salamiranes et deinde per Baltum et inde per siluam Rodondam et inde ad illum portum Odoarii Guimaraz et deinde inter Makes et Rouordelos et peruenit ad illam forcham de Guardanes et inter Quintana d'Onega et Sancte Eulalie et inde per Uillarillium et exinde ad campum Doexi et ferit ad illam petram domni Goterri et inde per pratanarium et Senior et ferit in Centenales, loco ubi incepimus. Ita damus et concedimus tam nos quam omnis posteritas nostra, ut possideatis eas hereditates tam in montibus quam in uallibus usque in finem, iure hereditario firmatum et placcatum, uos et sucessores uestri, Deo militantes. Et si quis ex parte nostra uel aliena hoc nostrum memoriale et placabile factum ad irrumpendum uenerit, pariat uobis ipsam hereditatem ad duplum et regie parti solidos mile.

Facta karta sub era millessima C^{a} LXXX^{a} III et quot kalendas marcie. In tempore quando imperator prexit in Sibiliam et in Cordubam [1] [± 10] gentem sarracenorum. Filius eius Sancius rex in Castella. Alio eius filius [rex Fernandus in Legione et] in Gallecia. Comite domno Fernando ipsam totam Gall[eciam] [± 20]. Petrus Helie archiepiscopus. In ista hereditate quam [± 20] quantum pertinet in porcione Sancte Marie Superaddi et plus [± 8] ea que pertinet ad infanzones. Ego comes Fernandus una cum fratre meo Ueremudo Petri et cum tota uoce

[1] El pergamino está deteriorado por la humedad y roto.

nostra in hac karta testamenti manus *[sig.]* roboramus. *[Sig.]* Veremudus Petri. Comes Fernandus cf. et ts., Abbas Petrus ts. et cf., Gundissaluus Fernandi ts. et cf., Comitissa dona Lupa cf., Gondissaluus ts.

Tumbo I, fol. 148 r.

477

S. XII y 1154, Septiembre 1

ITEM. SECONDA SERIES TESTAMENTI QUE FECERUNT COMES DOMNUS RODERICUS PETRI ET DOMNA UELA GUTIERRI DE QUINTA DONEGA

[Christus]. In nomine uidelicet Patris et Filii et Spiritus Sancti et beate Marie semper uirginis ceterisque sanctis quorum reliquie recondite manent in monasterio de Superaddo. Ego comes donnus Rodericus prolix Petride una cum sobrino meo donno Vela Goterri et mater eius comitissa donna Toda cum magna cordis deuocione pro remedio animarum nostrarum parentumque nostrorum, tam presentium quam futurorum, integris animis et plenis uoluntatibus, nemine cogente, facimus kartam testamenti et textum scripture et firmitatis memoria, de hereditate nostra propria quam habemus de auolentia in alpe Iaurino, territorio Aranga, discurrente riuulo Mera, et habet iacentia in castro de Iaurino, loco dictu ubi uocitant Quintana Donega, donamus atque concedimus ipsum uillare de Quintana Donega integrum, cum omni sua directura, huc utraque et illuc, cum omni accessu uel recessu per suos terminos nominatos quomodo se diuidit de Curtes, scilicet, de Sancta Eulalia et exinde quomodo se diuidet de Uillarulio et de Cenkasas ac de Teixeiro, quomodo se claudit in omni giro, ut sit in iure prefati monasterii ad opus uictuum monachorum et helemosinarum pauperum usque in sempiternum, uobis patri et abbati donno Egidio ceterisque monachis ibi Deo seruientibus, tam presentibus quam futuris.

ITEM DE CAUSO

Item ego Arias Iohannes et omnis uox mea dono et concedo porcionem meam de Couso pro remedio anime mee, ad opus uictus monachorum et de helemosinarum pauperum, ut sit in iure prefati monasterii usque in sempiternum.

Item ego Arias Petri et omnis uox mea dono et concedo meam por-

cionem de illo uillare de Uillanis quem uocitant Quintanas de Couso pro remedio anime mee, ut sit in iure prefati monasterii ad opus uictus monachorum, et helemosinarum pauperum, usque in finem.

ITEM DE FILISTEIS ET DE SENIORE

Item ego Marina Pelagiz et omnis uox mea dono atque concedo meam porcionem de Fusteus et de Senior cum totis suis directuris pro precio scilicet equa una et IIIes sexteiros de [± 6] [ut sint in iure] prefati monasterii usque in sempiternum.

ITEM KARTA DE RIUHIL

Item ego Iohannes Petri [± 18] dono atque concedo meam porcionem de uillare de Riuhil cum omnis suam directuram pro remedio anime mee parentumque meorum ut sit in iure prefati monasterii ad opus uictus monachorum et helemosinarum pauperum usque in perpetuum. Ita ut ab hodierna die uel tempore predicte hereditates sint de iure nostro ablate et in dominio uestro donate, quietas et concessas, illas firmiter habeatis tam uos fratres et patres, quam successores uestri ipsius monasterii iam dicti euo perhenni et seculorum secula. Si quis tamen quod fieri minime credimus hoc nostrum factum homo de propinquiis nostris uel extraneis spontaneum textum ad dirumpendum uenerit uel uenerimus, cuiscumque generis sit, tamque ecclesiastica quam secularis persona, in primis sit maledictus et excommunicatus et cum Iuda traditore Domini habeat hereditatem in eterna dapnatione, et pro ausu temeritatis predicto monasterio persoluat D^{os} solidos et quantum in contempsa miserit duplet, et hoc nostrum factum maneat firmum.

Facta karta testamenti sub era Mª C^{a} LXXXX^{a} II et quot kalendas septembris.

ITEM DE GAURINO

Item ego Arias Alfonsi et omnis uox mea dono atque concedo meam porcionem integram de monte Gaurino per terminos nominatos, scilicet, per Brania, per Pradaeiro et per campo do Exio et per illam foueam de Serpe et per Aranga et per Feruentias et per illum Patronem et per illum bruialio de Felgeira et per illam forcam de Asturiano, pro remedio anime mee parentumque meorum, ut sit in iure prefati monasterii ad opus uictus monachorum et helemosinarum pauperum usque in sempiternum.

Tumbo I, fols. 148 r.-149 r.

478

A. 1157, Noviembre 6 P.

ITEM DE GAURINO

[Christus]. Sub Christi nomine et Indiuidue Trinitatis Patris et Filii et Spiritus sancti, amen. In Dei nomine ego Marina Munionis et omnis uox mea, uobis domno Egidio Superaddi abbati priorique domno Petro atque uniuerso conuentui uel uoci uestre, in domino Deo eterno salutem amen. Placuit mihi decenti et sano consilio, nullius indigentis, set propria mea accessit uoluntas, ut facerem uobis supradictis cartam uenditionis de hereditate mea propria quam habeo de sucessione auium ac parentum meorum in loco que uocitant Cenkasas, unum uidilicet kasalem quem habeo cum comitissa donna Lupa et diuido cum ea per medium, uendo ipsum uobis iam dictis illam meam medietatem ipsius kasalis suis terminis antiquis ubicumque inuenire poteritis cum omnibus apenditiis suis et diuisionibus et dictis directuris. Et ego Marina Munionis accepi de uobis precium nominatum, unam scilicet uacam tenrariam et unum bouem, precium quod mihi complacuit et de ipso precio apud uos nichil remansit in debitum ita ut ab hac die et deinceps sit de iure meo ablata et in iure ac dominio uestro donata et confirmata. Habeatis itaque eam in possessione uestra, tam uos quam omnis posteritas ac successores uestri, euo perhenni secula cuncta. Si uero aliquando aliquis uel aliqua sororum uel fratrum meorum uobis supradictis fratribus et patribus seu uoci uestre iam dict[a heredita?] calumniare temptauerit, prius dent uobis meam uidelicet porcionem [± 8] et de uilla noua de Parrega et post ea accedant ad uos pro parte sua de illo casale, sin autem semper habeatis possideatisque. Et si aliquis ex parte mea uel extranea uenerit et hanc kartam confringere uoluerit, in primis sit maledictus et excommunicatus et cum Datan et Abiron in inferno damnatus et pariat uobis Superaddi fratribus uel uoci uestre ipsam hereditatem duplatam uel triplatam in tali simile loco, ad partem regis pectet C^{m} solidos.

Facta karta uenditionis sub era Mª C^{a} LXXXX^{a} ⟨V^{a}⟩ et quot VIII idus nouembris in illo anno in quo mortuus est imperator Ildefonsus, regnantibus duobus filiis suis, domnus Sancius et domnus Fernandus in regno suo. Comes Gundissaluus dominator in Traua et in Aranga. Archiepiscopus Compostelle Martinus. Ego Marina Munionis et omnis

uox mea uobis fratribus Superaddi et uoci uestre in hac karta manus meas *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Abbas Ildefonsus de Curtis cf., abbas Martinus cf., Ero Moninci cf., Iohannes testis, Petrus ts., Munio ts.

Tumbo I, fol. 149 r. y v.

479

A. 1165, Julio 30 P.

DE REUHIL ET PLATANARIO ET DE BUSTOPLANO ET DE GUNDULFI ET DE UILLARE OURIZ

[Christus]. In nomine Domini nostri Ihesu Christi amen. Ego Arias Iohannis facio kartam uenditionis uobis abbati domno Egidio Sancte Marie Superaddi, omnique conuentui eiusdem loci, de uno uillare quem habeo in illis montibus de Iaurino et uocatur Reuhil. Do uobis in ipso omnem porcionem matris mee et medietatem de illis manipulis et accepi de uobis precium, hoc est unum pullum optimum ualens LXX^{a} solidos bonorum denariorum. A modo uobis eum scilicet uillare iure hereditario concedo per terminos suos ac diuisiones antiquas, ut ab hac die et deinceps omne uelle uestrum ex eo faciatis. Do etiam uobis meam porcionem de Plataneiro et de Bustoplano et de Guidulfi et meam porcionem hus montis infra terminos uestros et de uillare Ouriz medietatem, preciumque uero quod mihi dedistis fuit unum equm ualentem C^{m} solidos per manum Iohannis Petri prioris. Si quis igitur de iermanis uel parentibus contra hanc kartam irrumpere temptauerit, iram Dei omnipotentis incurrat et pro temerario ausu parti uestre uel uoci CC^{os} solidos persoluat et quod inuaserit in quadruplum reddat. Et ego aut uox mea semper eos a uobis auferam, ita uidelicet ut uos in pace sitis et hec karta semper maneat inconuulsa.

Facta karta uenditionis III° kalendas augusti, era I^{a} CC III. Ego Arias Iohannis uobis abbati domno Egidio et omni conuentui eiusdem loci in hac karta quam fieri iussi propriis manibus roboro *[sig.]*. Martinus ts., Munio ts., Petrus ts., Pelagius Ribeyra cf., Froilla Merguliensis cf.

Tumbo I, fol. 149 v.

480

A. 1170, Septiembre 11 P.

DE UZIA ET FERUENCIIS ET FIISTEOS DE ARCEO IN PALACIOS

[Christus]. In nomine Domini, amen. Ego Arias Alfonsi facio kartam testamenti firmissimam in perpetuum ualituram Deo et Sancte Marie de Superaddo in presentia bone memorie domnus [Eg]dii abbatis atque prioris Petri Iohannis et omnium fratrum eiusdem loci de here[ditate] [± 10] quem habeo uel habere debeo inter meos iermanos. Do in Uzia tam ecclesiastica[m quam] laicaliam cum omni uoce et iure debito, do in Feruencias in ecclesiastico et laicali cum omnibus directuris suis. Do etiam in Fiisteos ecclesiasticam et laicalem cum omni uoce iureque debito. Do in uilla de Arzeo in palaciis partem meam integram. Has supranominatas hereditates cum omnibus uocibus earum in uillis et uillaribus, in ecclesiis ac montibus concedo iam dicto monasterio in secula cuncta. Ita tamen ut corpus meum semper contineant cum eis a modo uiuentem, animeque mee partem suorum beneficiorum concedant. Si quis igitur tam de genere meo quam de alieno contra hanc kartam uenerit, iram Dei omnipotentis cum regia indignatione incurrat et pro temerario ausu parti uestre uel uoci mille solidos persoluat, et quod euaserit in quadruplum reddat.

Facta karta apud Superaddum III° idus septembris era Mª CCª VIII. Ego Arias Alfonsi in hac karta quam fieri mandaui manu propria *[sig.]*. Iohannes cf., Sancius cf., Petrus ts., Martinus ts., Rodericus ts., Didacus cf., Arias scripsit.

Tumbo I, fols. 148 v.-149 r.

481

A. [1160], Enero 13 P.[1]

DE CAMPO DO EIXO ET INDE PER SENIORE ET DE CENTEAES ET DE ALIIS LOCIS QUE IN CARTA INUENIES

[Christus]. In nomine Sancte et Individue Trinitatis genitoris geniti atque paracliti amen. Scriptum est et legitur legendo auditur, lector audiendo creditur atque credendo a quibusdam fidelibus illud euangelicum pro posse agitur: «date helemosinam et omnia munda sit uobis». Item: «abscondite helemosinam in sinu pauperis et ipsa orabit pro uobis ad Dominum, quia sicut aqua extinguit ignem, ita helemosina extinguit peccatum». Unde sapiens Pater Filium admonet dicens: «Fiducia magna est coram summo Deo helemosina omnibus qui faciunt eam». Quo circa inspirante Deo, ego Arias Ildefonsi facio kartam donationis et testamentum firmitatis Deo et Beate Marie et uobis domno Egidio monasterii Sancte Marie Superaddi priorique, abbati domno Martino omniquoque eiusdem loci conuentui, tam presenti quam futuro, de hereditate mea propria, quomodo ipsa incipit per campum dum Exi et inde per Seniorem et per aquam de Centeaes et per castrum de Arias et super Sangorrum et per Rodeiro et per Balium et in Feruentio quantum habeo de Leigario per Ramum tortum, per Santissum, per pontem de Hoeyro Guimaraz et per pontem de Teyxeiro et inde ad campum dum Exi. Omnis mea directura que infra terminos istos respicit et spectari dinoscitur ac uoci mee respondere inueneritis pro remedio anime mee atque parentum meorum iuri uestro maneat in perpetuum. Insuper et quantum habeo in Dumbrete et in uilla Susu, scilicet que iacet inter Guisonem et Dombrete et uilla qui uocatur [± 4]. Si quis uero ex parte mea uel extranea uenerit et hanc kartam [± 12] tunc infringere uoluerit in primis sit excommunicatus [± 18] in inferno sepultus et pariat uobis illam hereditatem duplatam [± 12] parti D. solidos.

Facta karta testamenti et donationis sub era [M C LXXXX] [VIII[a]] idus ianuarii. Regnante rege domno Fernando in Legione [et Gall]etia. Comes domnus Fernandus in Traua, in Aranga et Monteroso. Electus in

---

[1] Deteriorado. Le falta el trozo de la fecha. Se ve únicamente VIII[a]. Al margen, letra muy posterior, Era 1197.

Compostelle Fernandus cognomento Curialis. Ego Arias Alfonsi manus meas in hac karta *[sig.]*, Petrus ts., Pelagius ts., Froila ts., Martinus cf., Petrus Iohannis ts., Arias Alfonsi *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 150 r.

482

A. 1162, Junio 2 P.

DE GUNDULFI INFERIORI

[Christus]. Sub Christi nomine. Ego Odoarius Petri cum magna cordis deuotione pro remedio anime mee parentumque meorum, tam presentium quam futurorum, integro animo, bonoque consilio, nemine cogente, facio kartam testamenti et textum scripture firmissimum Deo omnipotenti et Beate Marie semper uirgim, ceterisque sanctis quorum reliquie recondite manent in monasterio Superaddi et uobis patri et abbati domno Egidio ceterisque monachis ibidem Deo seruientibus, tam presentibus quam futuris, uitam bonam et ordinem cisterciensem ducentibus, de hereditate mea propria quam habeo uel habere debeo in uilla Guidulfi inferiori que est de uoce de Chantada, dono uobis et concedo ex integro totam meam porcionem que mihi conuenit de auo meo Acenar Eniguiz, ita de ganantia quomodo de auolentia cum omnibus bonis suis ac directuris, intus et extra, que ad eam pertinent uel pertinere debent per omnes suos terminos et loca antiqua in omnes partes ubi uox mea sonauerit et reperta fuerit, ut sit in iure prefati monasterii ad opus uestimentorum monachorum et uictus monachorum uel helemosinarum pauperum, seu lampadare ecclesie usque in sempiternum. Et in robore accepi ego Odoarius Petri sotulares ligaticios et duodecim nummos bone monete propter quod nostrum factum obtineat robur euo perhenni et seculi seculorum amen.

Facta karta quodque testamentum confirmationis sub die quod est era M^{a} CC^{a} et quot IIII° nonas iunii. Ego Hodoarius Petri et omnis uox mea in hac karta testamenti siue confirmationis manus meas proprias roboro *[sig.]*, Petrus ts., Pelagius ts., Martinus ts., Oueccus Pelagii cf., Sancius Petri cf., Aluitus Ouequiz. Et ceteri plures qui uiderunt et audierunt ts. et cf.

Tumbo I, fol. 150 r. y v.

483

A. 1165, Julio 1 P.

DE Iº CASALI IN MEYLAM ET DE ALIO IN CENTEAES

[Christus]. Domnus Steo genuit Suarius Steiz. Suarius Steiz genuit Herus Suarii qui fuit presbiter. Herus Suarii genuit Petrus Pelagii et imposuit nomen alii pater. Petrus Pelagii genuit Nunonem Petri. Inde est nunc et semper quod ego Nuno Petri filiis et filiabus meis et omnis uox mea, facimus kartam donationis de mea [± 4] hereditate quam habemus uel habere debemus de domno Steo nostri bisaui in uilla [± 6] Meylam [ia]cet circa regum. Et est unum casale cum exitu suo in [± 12] quomodo se diuidit de hereditate de Mirelo et de hereditate de [± 10] Aloyti. Adicio etiam aqona de Centenaliis aliud kasale integrum quomodo diuidit per illum fontem de Quercu que stat super illum portium de Bubus cum omi suo accessu uel recessu. Hoc donum damus et firmiter in perpetuum concedimus Sancte Marie pro animabus nostris et fratribus Superaddi iure perpetuo. Et hoc nostrum factum maneat firmum euo perhenni, secula cuncta, amen, et propriis nostris manibus roboramus. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Arias ts., Martinus ts. Et hoc factum est per capitulum Superaddi in presentia domni Egidii abbatis et omnis conuentus eiusdem loci qui hoc uiderunt et audierunt, era Mª CC IIIª et quot kalendas iulii *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 150 v.

484

A. 1181, Septiembre 1 P.

DE MEDIETATE UNIUS POMERII ET MONASTERIO SANCTI ANDREE ET DE ALIIS LOCIS

[Christus]. Era Mª CCª XIX et quotum kalendas septembris. Ego Menendus Rodici filius Ruderici Suarii paratus sum peregrinationis causa ire in Iherusalem et disponens domui mee res meas inter cetera mando monasterio Sancte Marie Superaddi in presentia uxoris mee Urrace Suarii et filii mei Rodici Menendi et soceri mei Suerini et cognati

mei Oueci Suarii, medium scilicet illius pomerii quod ego emi iuste et habet iacentia sub meo torculari et de monasterio Sancti Andree cum adiunctionibus suis IIII[a] porcionem integram et emi eam de Petro Heriz cauda aquile, et meam porcionem de Feruenciis ecclesiastica et laicalia et de Filisteis similiter atque in omnibus montibus illis et infra terminos uestros quantum ibi habeo uel habere debeo tam de auolentia siue de ganancia et sic habetis de fratibus meis Hodoarii Rodici et Suarii Roderici et ceteri alii ita fecerunt de porcionibus suis donationes similiter Deo omnipotenti et abbati domno Hemberto. Super hoc adicio uobis porcionem de Iohanne Martini filius de Martino Tizoni et de Marina Martini de Filisteis tam ecclesiastica quam laicalia que ego ganaui cum uxore mea Urraca Suarii de predicto Iohanne Martini pro XII solidos Andegauensis. Et super his sunt inde uiccarii et auditores Arias Adefonsi et Martinus Petri et diuido per medium cum Martino Alborda et XX[i]V[e] solidos de hereditate que fuit Arie Afonsi. Si uero filii mei sine semine obierint omnia bona que mihi conueniunt uel conuenire debent mando ea perpetuo iure Superaddo pro remedio anime mee et parentum meorum. Filii autem mei qui benditionem meam habere uoluerint semper se teneam cum fratribus Superaddi atque per consilium eorum uiuant et non faciant eis nullan contumeliam, sin autem aliter fecerint sint maledicti et super meam cognationem non ualeant nec habeant ulla potentiam et quantum in calumniam miserint in duplo isti uel filii mei componant et hoc meum factum maneat semper ratum. Pelagius notuit in presencia [± 4] superius resonat *[sig.]*. Ego Petrus Petri conuersus filius [± 2] Odoarii de Karrezeda et Marine Petri, filia Petri Roderici [± 15] no meam porcionem de hereditate de Filisteis, ecclesiastica [± 15] arada et de Carrazeda et in omni termino Suparaddi ut man [± 8] apud monasterium Superaddi.

Tumbo I, fols. 150 v.-151 r.

485

A. [1178], Enero 1 P.

DE UILLARI DE BALDIRIZ INTEGRO

[Christus]. Sub Christi nomine, ego Pelagius Odoariz et uxor mea Orraka Ruderici et omnis uox nostra, facimus kartam uenditionis et scripturam firmitatis uobis abbati domno Egidio et omni conuentui eiusdem loci de uillare de Baldiriz integro, cum omnibus suis directuris

intus et foris et accepi proinde precium solidos XXX^{a}. Et aliam medietatem donamus pro animabus nostris ut ab hac die maneat iure perpetuo apud apud Superaddum libere et quiete, euo perhenni, secula cuncta.

Era M^{a} [CC^{a}X VI^{a}] [1] et quot kalendas ianuarii. Qui presentes fuerunt: Martinus ts., Petrus ts., Arias ts., Hons Ruderici cf., Nuno Martini cf. *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 151 r.

486

A. 1188, Abril 3 P.

DE UILLA SENIOR

Terminos et diuisiones resonant in ueteris cartas per loca ubi eam dedimus, et si ego uoluero uitam meam mutare debetis me recipere tam ad habitum conuersionis quam ad sepulture tumulum, pro animaque mea seruicium persoluere, et totius substancie mee partem recipiatis. Si itaque hec feceritis adicio uobis meam porcionem de uilla Senior cum omni directura sua, et hoc meum factum sit semper firmum. Hoc scilicet pactum fuit firmatum in grangia Causi in presentia omnium fratrum eiusdem loci in presentia abbatis domni Fernandi, hec confirmante et ceteri seculares qui ita audierunt et cf. *[sig.]*, omnia hec stabilire uiderunt. [A]nnus ab incarnationi Domini nostri Ihesu Christi M^{us} C^{us} LXXX^{aus} VIII^{vus} et quotum III° nonas aprilis. Illo scilicet anno quo Saladinus cepit terram Ierosolimitanam et dominus rex Fernandus defunctus est et filius eius Adefonsus sucessit in regnum.

Tumbo I, fol. 151 v.

487

A. 1189, Mayo 11 P.

DE UILLARI DE MIRAZ INTEGRO

[Christus]. Inicium scripti fiat sub nomine Ihesu Christi, amen. Inde est quod ego Ueremudus Fernandi et Pelagius Fernandi et Petrus Fernandi et Geloira Fernandi et Orracca Fernandi et Maior Fernandi et

---

1 Muy manchado de humedad. La fecha está corregida con otra tinta.

Maria Fernandi, Rudericus Fernandi et Iohannes Fernandi et Maria Fernandi filiique Sancii Fernandi, Petrus Sancii et Rodericus Sancii et omnis uos nostra damus atque testamus Superaddi monasterio per cartam confirmationis uillare de Miraz ab integro cum medullis suis, pro anima iermani nostri, uidelicet Ueremudi Fernandi ita ut ab hac die predictum uillare maneat iure perpetuo apud Superaddum. Ipsum uero uillare notum sit presentibus et posteris quod illum habemus ex parte matris nostre Heldoncia Sancii pro uoce de Filisteis, habetque adiacentia circa uilla de Senior et hoc nostrum factum maneat semper firmum.

Facta karta donationis firmitatisque testamento era M^{a} CC XX^{a} VII, V^{o} idus maii ap[ud Superaddum. Qui presentes fuerunt]: Pelagius ts., Petrus ts., Arias ts., Bernardus Raimundi cf. [± 14] esconius Fol accepit pro robore VI solidos. Alius de marco [± 10] Fernandi fecerunt ex hoc roborationem Petro Bandogi [± 12] in L^{a} solidos et in robur unum caseum loco predicto in [± 10]. Pelagius Iohannis qui ita factum uidit et audiuit presens fuit ts. et cf. *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 151 v.

488

A. 1190, Mayo 15 P. (fragmento)

DE HEREDITATIBUS [± 4] UAAMUNDI IUSTA SANCTA MARINA

Era I CC XXVIII^{a} et quotum idus Mai. Nos nominati Fernandus Ueremudi damus fratri Petro Martini hospitali et fratribus Superaddi totam meam directuram ac iermanorum nostrorum que nobis pertinet uel pertinere debet patri nostro Ueremudo Froile in toto giro Sancte Marine, per terminos de Alueiro et de Causo et per Senior et Baamundi et Berani quomodo diuidit per aquam de Uiaao et de Leolfi et de Curtis. Infra terminos istos damus uobis nostram uocem ac fratrum nostrorum integram in pignore pro XVI solidos quos nobis datis super eam tam...[1]

Tumbo I, fol. 151 v.

---

[1] Está cortado el pergamino de los folios siguientes. Hay luego unos folios cortados y uno en blanco con el número 153; luego el primero escrito es el 154.

489

A. 1158, Febrero 15 R.

INCIPIT LIBER DE HEREDITATIBUS ET POSSESSIONIBUS GRANGIE DE REPARADE

In nomine Sancte et Indiuidue Sancte Trinitatis. Notum sit per hoc scriptum tam presentibus quam futuris, quod ego Fernandus Dei gratia rex Legionum et Gallecie vobis reuerendo abbati de Superaddo Egidio omnibusque monachis tam presentibus quam futuris ibidem Deo seruientibus do et dono quicquid ad ius spectat regium in monte de Priorio et in Reparadi, tam in mari quam in terra, et cauto uobis supradictis grangiam uestram de Reparadi et predictum montem de Priorio, et portum maris de Sartaginis et de Posta plana et de Penarubea et de Baricidu et predictas hereditates de Reparadi per cautum qui est in Arena contra Sanctum Georgium, et inde ad alium qui stat in Arena de Sigimar, et inde ad alium qui stat inter Ysmaelli et Reparadi, et inde ad alium qui stat iuxta ecclesiam Sancti Martini de Couas, et inde ad alium qui stat in Arena de Sartaginis et finit in mare. Do inquam uobis quicquid ad regale ius spectare dinoscitur infra predictos terminos et omnes homines qui in ipsis terminis habitauerint libero et absoluo de redditu et de petito et de fossadu et omni fisco et foro regio. Nulli potenti uel inpotenti, nobili uel nobili, maiordomo siue sagioni, liceat de cetero ullum forum ad omnibus uestris uel ab illis hominibus qui ibi habitauerint exigere uel eos super hoc inquietare. Vt ergo ab hac die deinceps uniuersi homines liberi et absoluti ab omni regali iure in perpetuum uobis et successoribus uestris ob remedium anime mee et parentum meorum concedo. Si quis igitur tam de meo genere quam de alieno hoc meum uoluntarium factum infringere temptauerit, iram Dei omnipotentis et regis indignationem incurrat, et cum Iuda traditore Domini et cum Datam et Abiron quos uiuos terra obsorbuit in inferno dampnatur, et pro temerario ausu parti regis tria milia aureos persoluat et quod inuaserit uobis uel uoci uestre in quadruplum reddat et hoc scriptum semper manet firmum.

Facta carta sub era M.C.N.VI et quot XV° kalendas martio. Anno quo famosissimus imperator hispaniarum Anfonsus obiit in portu de Muradal et cepit regnare prefatus filius eius inclitus rex Fernandus in Legione et Galletia. Ego Fernandus Dei gratia rex Legionensium et Galle-

tie princeps hanc cartam quam fieri iussi propria manu roboro atque confirmo.

Martinus Dei gratia Compostellanus archiepiscopus. Petrus Dei gratia Mindoniensis episcopo cf., Petrus Ouetensis episcopus cf., Petrus Auriensis episcopus cf., Iohannes Legionensis episcopus cf., Nauarro Salamantinus episcopus cf., Stephanus Zemorensis episcopus cf., Fernandus Astoricensis episcopus cf., Isidorus Tudensis episcopus cf., Suarius Cauriensis episcopus cf., Oueccus Samaniensis abbas cf.

Comes Rodericus cf., Comes Petrus cf., Comes Gonzalus cf., Comes Ramirus cf., Comes Osorius cf., Aluarus Roderici cf., Menendus Bregancia alferiz regis cf., Pontius de Minerba cf., Veremudus Petri cf., Osorius Iohannes cf., Pelagius Curus cf., Petrus Balzanus cf.,

Data carta in Faro per manum Petri Garcia cancellari regis.

Tumbo I, fol. 154 r. y v.

490

A. 1165, Abril 11 P.

KARTA DE REPARADDI

In nomine Domini amen. Ut uerbis propheticis utar: «Sicut aqua extinguit ignem, ita elemosinam extinguit peccatum». Huius siquidem rationis intuitu, ego Suarius Menendi facio scriptum testamenti firmissimum in perpetuum ualiturum Deo et Sancte Marie de Superaddo et abbati domno Egydio omnique conuentui eiusdem loci de hereditate mea cum omni iure suo quam habeo ex parte patris mei, et est in terra Transancus in cognitis locis, uidelicet Priorio integro excepto illo casale de Mandiane et in Reparadi omne ius quod habuit auus meus Rudericus Froyle, ubi eum inueneritis extra decimam partem ex ea quam uendiuit quidam filius patrui mei Gundisalui Ruderici comiti domno Gundisaluo, et est determinata per loca antiqua et cognita scilicet per confurcum de supra Riilum, et inde per Esmaelli et per Sanctum Martinum de Couis et per uillam Sursum et confert ad Sanctum Iohannem de Esmaelli. Do itaque eam ob remedium anime mee et ut merear peruenire cum electis et amicis Dei in eterna beatitudine orationibus presentium habitantium et futurorum iam dicti loci, tamen ut uulgo dicitur pro robore dedistis mihi unum equm obtimum. Ab hac die et deinceps iure hereditario pos-

sideatis uendatis, donetis, commutetis et omnem uelle uestrum ex ea faciatis. Si autem aliquando uenerit aliquis de filiis mei patrui Gundisalui Ruderici ad requirendum partem huius hereditatis reintegrent uobis illam meam hereditatem Sancti Martini de Latronibus uilla nominata Pinario cum XII casalibus et IIII[a] de ecclesia Sancte Christine de Baleyxo quam pectauit pater eorum quando prediuit eum Fernandus Iohannis. Si quis igitur potens uel inpotens qui scienter contra hanc cartam ad irrumpendum temptauerit tan de meo genere quam de alieno qualiscumque fuerit, iram Dei omnipotentis cum regia indignationem incurrat et cum impiis resurgat in iuditio, nec numeretur in numero sanctorum, set cum diabolo sors illius sit, et p[ro] temerario ausu parti uestre uel uoci II° millia morabetinos persoluat et quod inuaserit in quadruplum reddat et hec carta semper maneat inconuulsa.

Facta carta testamenti III° idus aprilis era M[a] CC[a] III[a]. Ego Suarius Menendit hanc quam facere cartam mandaui ueram et perpetuam ad honorem Sancte Marie de Superaddo propria manu signum inponiendo roboro. Ego Gumice Gundisalui tempore in isto ipsa terra tenendo in donatione huius hereditatis presto sum et ad huc amplius addo mea integra decima pars illa super dicta quam pater meus conparauit ab uno filio Gundisalui Ruderici Deo eam grato animo ad decus Beate Marie et hunc scriptum rectum et uerum absque ullo impedimento confirmo. Et Suarius Ueremudi ego presens sum quod facit Suarius. Et ego Nuno Suarii hanc quam facere cartam iubet, [± 4] Menendi laudo. Suarius Menendi confirmo. Et ego Nuno Pelagii hunc scriptum uerum absque ambiguitate confirmo. Et ego Menendus Pelagii testis sum et hunc factum laudo domno Suario. Et ego Gundisaluus Afonsi sum testis huius rei gratulorque eum domno Suario. Et ego Ueremudus cognomento Frater testis sum et collaudo hanc cartam. Et ego Froyla Froyle ueram et directam hanc cartam esse afirmo. Et ego Arias Gundisalui monachus qualiscumque Superaddi scripsi manu cartam et ab hoc signo signaui.

Tumbo I, fols. 154 v.-155 v.

491

A. 1169, Junio 3 P.

KARTA QUAM FECIT FERNANDUS GUNZALUI SANCTE MARIE SUPERADDI DE HEREDITATIBUS SUIS QUAS HABEBAT IN GALLECIA

Inter cetera misericordie opera elemosine precipue comendatur, Domino atestante qui ait: «Date elemosinam et ecce omnia munda sum uobis». Et iterum: «Aquam ardentem extinguit ignem et elemosina extinguit peccatum», qua propter, ego Fernandus Gundisalui et omnis uox mea, uobis abbati domno Egidio Sancte Marie Superaddi et omni uestro conuentui tam presenti quam futuro, facio cartam donationis et textum scripture firmitatis de hereditate propria quam habeo de succesione habiorum et parentum meorum et est ipsa hereditate in territorio Trasancus pernominata Priorio et Reparadi a Confurco, et intra, et alia in territorio Nemitus uidelicet Sada que uocitant de Coteses et in Mariniano et [in] monasterio de Aranga et in tota Galletia ubi eas inuenire potueritis cum omnibus directuris suis intus et foris. Do inquam uobis totam meam portionem integram de hereditatibus meis quas habeo in Galletia ut habeatis eas et possideatis et omne uelle uestrum de eis faciatis in perpetuum. Et hoc facio pro tali pacto, ut in omnibus uestris orationibus sim socius et insuper in roboratione accepi a uobis XX[ti] morabetinos. Si quis uero de meo genere uel extraneo contra hunc meum factum ad irrumpendum uenerit uel uenero, in primis sit maledictus et excommunicatus et cum Iuda traditore Domini in inferno dampnatus et quod calumpniauerit in duplo componat et pro temerario ausu uobis uel uoci uestre pariat mille solidos et hoc meum factum semper sit firmum.

Facta carta donationis uel uendicionis die III° nonas iunii era M.CC. VII. Ego Fernandus Gundisalui cum omni uoce mea in hanc quam fieri iussi apud Burgum Fari, presente comite domno Gomez Gundisalui et aliis multis militibus manus meas roboro *[sig.]*. Qui presentes fuerunt:

Didacus Petri cf., Didacus Suariz cf., Pelagius Ouequiz cf., Petrus Subredena cf., Iohannes Afonsus cf.,

Fernandus Afonsus cf., Petrus abbas Ciniensis cf., Fernandus Iohannis cf., Ordonius Martinit cf., Froyla Martinit uilicus Fari cf.,

Martinus ts., Munio ts., Petrus ts., Martinus ts., Suarius ts.,

Pelagius qui notuit et cf., et hoc meum robur.

Tumbo I, fols. 155 v.-156 r.

492

A. 1158, Agosto 31 P.

MANDA SUERII MENENDI

Hec est manda de Suario Menendit. Ego Suarius Menendit facio cartam testamenti firmissimam Deo et Sancte Marie Superaddi de omnibus hereditatibus meis quas in terra de Galletia habeo uel habere debeo ut predictum monasterium ipsas hereditates meas, tam ecclesiasticas quam laycales, possideat iure perpetuo pro remedio anime mee et parentum meorum, et liberas quidem absque ulla calumpnia habeat, illas uero que subpignorate sunt quo potuerit pacto redimat et redemptas similiter iure hereditario possideat. Veruntamen si aliquis filiorum meorum ex uxore legitima procreatus in predicta terra habitare uoluerit, et illi placuerit de eisdem hereditatibus usumfructum liceat ei, ita tamen ut cum obierit uel ad alias partes transitum fecerit, quitas eas, fratribus Suparaddi relinquat. Preterea uero omnes hereditates que ad me pertinent de monasterio de Aranga et quicquid acquisiuit pater meus in terminis de Superaddo, ab hac filiorum meorum potestate penitus sint exempte et possideant eas fratres de Superaddo sub perpetui iuris libertate, nec eas quisquam hominum deinceps repetere, et scripti huius formam infringere presumat. Porro dominus abbas Egidius et fratres Superaddi curam habeant de anima mea sicut de ipsis confido. et hoc pactum meum maneat firmum.

Facta carta sub era M.C.XC.VI et quot pridie kalendas setembris. Ego domnus Suarius Menendit in ista manda manus meas roboro. Ego Ueremudus Froyle cum fratribus meis Roderico Froyle et Fernando Froyle hanc cartam donationis et testamenti quam congermanus noster domnus Suarius Menendit facit de hereditatibus suis de Aranga et de aliis quas ipse donat Sancte Marie Superaddi, laudamus atque concedimus. Qui presentes fuerunt: Veremudus Diaz ts. et cf., Ordonius Pelagii cf., Pelagius Ordonii cf., Iohannes Petri cf., Et ceteri plures qui uiderunt et audierunt, Domnus Petrus prior cf., Pelagius qui notuit.

Tumbo I, fol. 156 r. y v.

493

A. 1169, Diciembre 17 P.

KARTA DE PRIORIO ET DE [REPARADI]

Inter cetera misericordie opera elemosina precipue commendatur, Domino atestante qui ait: «Date elemosinam et ecce omnia munda sunt uobis». Et iterum: «Aqua ardentem extinguit ignem et elemosina extinguit peccatum». Huius siquidem rationis intuitu, ego Eluira Gundisalui cum omnibus liberis meis uel uoce, et ego Gundisaluus Gundisalui et omnis uox mea, uobis abbati domno Egidio Sancte Marie de Superaddo omnique conuentui eiusdem loci presenti et futuro, facimus cartam firmissimam in perpetuum ualituram de nostra hereditate propria quam habemus ex parte aui nostri Ruderici Froyle. Et est in terra de Trasancus uidelicet Priorius et Reparadi cum omnibus directuris suis, a Confurco usque ad mare in circuitu quomodo eam tenuit auus noster Rudericus Froyle, et alia in terra Nemitus uidelicet Sada illa scilicet que uocatur de Cotesis ⟨et alia in monasterio de Aranga cum tota uoce sua per ubicumque uadit. Et alia in Mariniano et in Uentosa⟩. Ab omnibus his hereditatibus damus uobis omnem nostram partem nobis conuenientem inter nostros iermanos cum omni iure suo, intus et foris, ut habeatis et possideatis, et omne uelle uestrum ex eis faciatis. Iccirco hoc facimus ut ego Ieluira uirque meus et omnes liberi mei et ego Gundisaluus Gundisalui et anima mei patris simus particeps in omnibus beneficiis uestris, tam in missis quam in orationibus et elemosinis atque uigiliis amodo usque in sempiternum. Si quis igitur tam de nostro genere quam de alieno hanc cartam irrumpere temptauerit, iram Dei omnipotentis cum regia indignatione incurrat, et pro temerario ausu parti uestre uel uoci D. morabetinos persoluat, et quod inuaserit in quadruplum reddat, et hoc scriptum semper maneat inconuulsum.

Facta carta donationis X°VI° kalendas ianuarii, era M.CC.VII. Nos omnes super nominati hoc scriptum quod fieri iussimus manibus propriis roboramus. Testium presentium nomina sunt hec: Didacus Suarii ts., Petrus Petrit cf.,

Martinus Brandonias cf., Didacus Petri cf., Pelagius cf.,

Fernandus cf., Suarius cf., Petrus cf.,

Ordonius cf. ts., Munio cf. ts., Froyla cf. ts., Iohannes cf. ts. Arias qui notuit.

Tumbo I, fols. 156 v.-157 r.

494

A. 1163, Julio 15 P.

KARTA DE REPARADDI ET DE NEUREGONI ET DE EUORIZ ET DE CARDIDAI

In nomine Domini nostri Ihesu Christi, amen. Custos est memorie recordatio scripture. Hec enim preterita representat presentia roborat, ueritatis titulum semper declarat. Et ideo ego domnus Piniolus Nuniz una cum uxore mea domna Geloira Menendit et omnis uoci nostra, facimus cartam donationis siue testationis et textum scripture firmitatis Deo omnipotenti et beate Marie semper uirginis ceterisque sanctis quorum reliquie recondite manent in monasterio Superaddum, et uobis patri et abbati domno Egidio et successoribus uestris et omnibus monachis tam presentibus quam futuris in predicto monasterio Superaddi Deo seruientibus, de nostra hereditate quam habemus de abiorum et de parentum nostrorum in ualle Trasancos subtus alpe Sancti Georgii, discurrente riuulo Euoriz, concurrente ad aulam Sancti Iohannis de Esmaheli, scilicet per nominata Nueregonni et Euoriz cum tota sua directura siue bona et insuper adicimus uobis totam nostram directuram de Cardido cum omni sua directura. Damus atque concedimus istas hereditates pro animabus nostris et parentum nostrorum, ut partem et societatem habeamus in orationibus uestris siue beneficiis, ut de hodie die sit iure prefati monasterii ad opus uictuum et uestitum monachorum et helemosinarum pauperum in perpetuum, per ubi eas inuenire potueritis, intus et foris huc utraque et illuc, cum omni accessu uel recessu usque ad granum sinapis, et hoc factum nostrum semper maneat firmum euo perhenni secula cuncta, amen. Si quis tamen quod fieri non credam, aliquis homo de parte nostra uel de extranea qui hoc factum nostrum irrumpere uoluerit, qualiscumque persona sit sit maledictus et excommunicatus et cum Iuda Domini traditore habeat participium in eterna dampnatione et quantum in calumpnia miserit in duplo componat et pro ausu temeritatis persoluat D. solidos ad predictum monasterium.

Facta karta donationis siue testationis et confirmationis sub die quod est era I^{a} CC^{a} I^{a}, idus iulii.

Ego Piniol Nuniz et uxor mea Geloyra Melendiz et omnis uox nostra in hac carta donationis siue testationis et confirmationis manus nostras proprias roboramus *[sig.]*. Qui presentes fuerunt:

Iohannes Adefonsi cf., Rodericus Froylaz cf., Froila Pelagii cf., Petrus Martini cf.,

Rodericus Petriz cf., Veremudus Suarii cf., Petrus Barragan cf., Petrus ts., Martinus ts., Arias ts.

Et ceteri plures qui uiderunt et audierunt ts. et cf.

Pelagius qui notuit.

Tumbo I, fol. 157 r. y v.

495

A. 1165, Enero 13 P.

KARTA DE REPARADI QUAM FECIT DOMNUS PINIOL ET UXOR EIUS DOMNA ELVIRA MENENDI

(al margen inferior: «de medietate totius hereditatis sue infra cautum de Reparade)

In nomine Domini nostri Ihesu Christi amen. Inter cetera que regiam magestatem decorare uidentur suma et precipua uirtus est sancta loca et religiosas personas diligere ac uenerari, et eas largisditare muneribus atque in prediis et possessionibus ampliare, ut dando terrena adipisci mereantur eterna. Ea propter ego donno Piniolo Nuniz una cum uxore mea domna Geloyra Melendiz et omnis uoci nostre facimus kartam donationis et testationis et confirmationis Deo omnipotenti et beate Marie semperque uirginis ceterisque sanctis quorum reliquie ⟨re⟩condite manent in monasterio Superaddi et uobis patri et abbati domno Egidio et successoribus uestris et omnibus monachis, tam presentibus quam futuris, uitam sanctam ducentibus Deo seruientibus in predicto monasterio Superaddi de nostra hereditate propria que habemus et iure tenemus uel ⟨h⟩abere debemus in uestris cau⟨c⟩tis de Reparada, infra terminos uestros, damus uobis atque concedimus inde medietatem integram per ubi eam inuenire potueritis per suos terminos antiquos, huc utraque et illuc, cum omni sua directura que nobis et nostrae uoce conuenit, et de hodie die sit iure prefati monasterio ad opus uictuum et uestitum monachorum et helemosinarum pauperum iure perpetuum et de hodie sie sumus uassallos et familiares de Superaddo in uita uel ad morte et uos debetis nos adiuuare secundum uestrum ordinem uobis concesserit et dare nobis in tota nostra uita equus ad equitandum que teneamos de uobis in aprestimonio, et si uobis necesse fuerit et talis fuerit accipite illum et date nobis alium simili modo, et ad obitum nostrum debetis exsoluere pro animabus nostris quantum pro duobus fratri-

bus uestris et de hodie die quantum de ipsa hereditate lucrauerimus uel habuerimus quasi de uestro accipiamus et quando dormierimus cum patribus nostris ipsa medietas hereditatis integram cum omni sua bona abeatis liberam et quietam ex omni parte nostra siue progenie nostre euo perhenni secula cuncta amen. Et hoc nostrum factum semper maneat firmum, et hoc minimum donum damus atque concedimus domino nostro Ihesu Christo et genitrici eius et uobis pro animabus nostris et propinquis nostris, ut habeamus partem et societatem in cunctis beneficiis et orationibus uestris. Si quis tamen quod fieri non credimus aliquis homo de parte nostra uel de extranea qui hoc nostrum factum infringere uoluerit cuiuscumque uel qualis persone fuere, sit maledictus et excommunicatus et cum Iuda Domini traditore in eterna damnatione habeat mansionem et ulcera plenus et pustulas pessimas et ille et semen eius in uanum uiuant et dies deficiant et in amaritudine finiantur. Et pro ausu temeritatis persollat mille solidos.

Facta karta donationis et testationis et confirmationis era I[a]CC[a]III[a] idus ianuarii. Ego Piniolo Nunit et uxor mea Geloyra Melendiz et omnis uoci nostre in hanc cartam quod fieri iussimus testationis et confirmationis manus nostras proprias roboramus *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Petrus Muniz ts., Petrus Barragan ts., Veremudus ts., Rudericus ts.

Domnus Nunus Pelaez fortius terre ipsius cf., Pelagius Pelayz cf., Veremudus Froylaz cf., Froila Pelaiz cf.,

Episcopus domnus Iohannes Mindoniensis cf., Archidiaconus Fernandus Peradus cf., Prior Constantinus Sancti Martini cf., Prior Sancti Iohannis, Frolia Meigo cf.,

Et ceteri plures milites et fratres et rustici qui uiderunt et audierunt ts. et cf.,

Pelagius qui notuit et cf.

Tumbo I, fols. 157 v.-158 v.

496

A. 1173, Diciembre 20 P.

KARTA DE REPARADI ET DE QUINTANA ET DE UILLA CORNELI ET DE ECCLESIA SANCTE MARIE MAIORIS

In nomine Domini nostri Ihesu Christi, amen. Dicitur in libro machabeorum: «Sancta et salubris est cogitatio pro defunctis exorare, ut a preccis soluantur». Huius siquidem desiderio rationis, ego Petrus Pelagii facio textum et scriptum donationis firmissimum in perpetuum ualiturum

uobis abbati domno Egidio Sancte Marie Superaddi omnibusque presentibus et futuris fratribus eiusdem loci, de meis hereditatibus uidelicet in uilla de Platanedo et in Quintana et in uilla Cornelli, omnem illam hereditatem que fuit de auo meo Houeco Gundissalui, extra portionem Suarii Houeci. Insuper in uilla Cornelli teneo unum casalem in pignore de Froila Froile propter duos caballos optimos, quando dederit eos uobis illorum precium, date ei suum casalem. De ecclesia Sancte Marie Maioris sicut et aliis super scriptis hereditatibus diuisimus, ita et hec. Set mando ut uiuat in ea Petrus presbiter donec ueniat ad etatem intelligibilem ille filius fratris Houeci Pelagii et iterum uiuat in ea et seruiat cum ea Superaddo in uita sua si tamen legerit, set si clericus non fuerit, non eam ei detis, set reseruetur cum omnibus supernominatis hereditatibus sepe dicto monasterio. Et quamuis legat aut ordinatus sit, non habeat licenciam uendendi aut alienandi eam alicui homini, set uiuat in ea cum consilio et adiutorio fratrum Superaddi, et ad obitum suum, relinquat eam Superaddo. Omnis has hereditates concedo Deo et Sancte Marie Superaddi cum omni directura sua cum quanto in eis habeo uel habere debeo, tam in ecclesiastico quam in laycalibus et iacent in terra Trasancus.

Do itaque eas propter remissionem meorum peccatorum et pro anima fratris mei Houeci Pelagii, animeque mee matris et aui mei Houeci Gundisalui qui eas ganauit, quatinus mereamur participes esse omnium orationum et beneficiorum fratrum presentium et futurorum Superaddi et totius ordinis Clareuallis, cum omnibus directuris suis quomodo obtinuit eas antecessor meus per terminos et diuisiones suas antiquas, id est uilla de Platanedo diuiditur per illam armatam et per illum carualium Pelagii Fernandi et per archam de uado Spasandi et tornat se per castinariam de Aluare et per illam portam Castri et inde ad fontem Cecam. Hereditas de Quintana ubi eam inueneritis. Hereditas de uilla Cornelli diuiditur per ubi se diuidet de Ciobre et quomodo se diuidit de ualle Malo et inde per Grandalem et inde ad Lamam Molinum. Ab hac die et deinceps iure hereditario possideatis et pro ut uolueritis disponatis, uendatis, donetis, commutetis.

Si quis igitur tam de meo genere quam de alieno hoc scriptum meum irrumpere temptauerit, iram Dei omnipotentis cum omnium suorum sanctorum indignatione incurrat et pro temerario ausu parti monasterii uel uoci, mille solidos persoluat. Et quod inuaserit in quadruplum reddat et hoc scriptum semper maneat inconuulsum.

Facta karta apud Superaddum X°III° kalendas ianuarii, sub era I[a] CC.XI. Ego Petrus Pelagii in hoc scriptum quod fieri iussi manu propria roboro.

Testium presentium nomina sunt: Petrus ts., Munio ts., Pelagius ts., Iohannes ts., Nuno ts., Nuno Pelagii cf., Pelagius Pelagii frater eius cf., Rodericus Gondisalui cf., Garsia Gundisalui cf., Vermundus Menendi cf.,

Prior Superaddi Nonnus Dominicus cf., Petrus Iohannis quondam prior Superaddi cf., Pelagius Caluus monacus cf., Didacus Petri subpriore cf., Martinus cellararius cf., Pelagius Ribeyra conuersus Superaddi cf., Froila Froile conuersus eiusdem loci cf., Petrus Martini conuersus cf., Lupus Petri conuersus cf., Munio Pelagii conuersus Superaddi cf.,

Aris Gundisalui qualiscumque monacus anotauit.

Tumbo I, fols. 158 v.-159 v.

497

A. 1171, Septiembre 26 P.

KARTA DE DEUESA ET DE UILARI DE REPARADI

Era I[a] CC.VIIII, et quod VI kalendas octobris. Ego Garsia Gundisalui facio pactum et placitum inuiolabis uerbi uobis priori Petro Iohanni et Petro Pelagii, omnibusque fratribus Superaddi de hereditate mea, uidelicet, quantamcumque habeo ex Mermencone usque ad mare in Deuesa et in uillare de Reparadi, omnem meam portionem et sororis mee Marie Gundisalui, super quam hereditatem datis mihi unam nulam apreciatam in C. solidos et XX[ti] solidos bonorum denariorum. Tali conditione ut non extraham eam nisi a Sancto Martino ad Sanctum Martinum et si mortuus fuero interim relinquam eam Superaddo. Set si aliquem extraxero eam licitum est habere illam dum uita uixero, set non licet post mortem meam relinquere eam filio neque filie, quamuis eos habeam ex legitimo coniugio, nec omnino alicui homini, set profecto superdicto monasterio reddatur. Sciendum uero est et memorie commendandum quod si forte uenerit illa iam nominata mea germana ut querat suam portionem huius hereditatis, mando ut eatis ad portionem meam omnium illarum hereditatum quas ipsa tenet in patria mee matris et omnem meam directuram accipite et quomodo superius diximus ita compleatur in omnibus. Si ego Garsia Gundisalui hunc pactum mutauero uel irrumpere temptauero manus Dei uiuentis sit super me et super semen meum in omnibus plagis et percusionibus quibus percussit omnes

inimicos suos hic et in eternum, et pro temerario ausu parti monasterii uel uoci D. solidos persoluam et hun placitum semper sane obtineat robur. Ego Garsia Gundissalui in hoc placito manibus meis *[sig.]*. Qui fuerunt presentes in hoc concilio:

Petrus Pelagii testis, Munio Pelagii testis, Fernandus Didaci testis, Petrus Ueremudi testis.

Rodericus Gundissalui cf., Pelagius Pelagii cf., Froila Pelagii cf.,

Nuno Pelagii cf., Gundisaluus Alfonsi cf., Veremundus Froile cf., Petrus Iohannis prior Superaddi cuius iussione omnia ista facta sunt. Sciendum uero est quod si ego Garcia iam super nominato uitam meam mutare uoluero in ordine Superaddi promitto et confirmo.

Arias notarius.

Tumbo I, fol. 160 r. y v.

498

A. 1173, Diciembre 20 P.

KARTA DE SUPRADICTO GARSIE GUNDISALUI

In nomine Domini nostri Ihesu Christi, amen. Ego Garsia Gundisalui facio cartam uenditionis uobis abbati domno Egidio Superaddi omnibusque fratribus eiusdem loci de hereditate mea quam habeo ex parte patris mei Gundisalui Menendi et iacet ab illo cauto de Reparadi usque ad mare, omnem meam portionem sororisque mee Marie Gundisalui, et est in terra Transancus. Do itaque eam uobis pro una mula precii C^{m} solidorum et pro XX^{i} solidos denariorum quos dedistis mihi quando ire uolui ad Portugalem et pro eis posueram in pignore omnem meam hereditatem et supernominate mee sororis ex Mermencone usque usque ad mare, tam uilla que uocatur Deuesa quam et in uillare de Reperadi, tali uerbo, ut non extraherem nisi a Sancto Martino usque ad Sanctum Martinum. Et si interim mortuus fuisem, mandarem eam Superaddo. Aut si quando extraxissem eam concessum mihi erat possidere eam in uita mea, set non erat licitum relinquere eam filiis meis legitimis quamuis eos haberem, neque filiis concubine, nec aliis omnibus ullius ordinis set profecto Superaddo redderetur. Insuper promisi uobis ut si aliquando Deo uolente uellere mutare uitam meam, in Superaddo esset mutatio mea et non alio in aliquo ordine. Ego autem hoc non attendi, set misi me in illo nouo ordine qui uocatur Iacobitana. Nunc autem

uenio ad uos non in superbo oculo set spiritu lenitatis et corde humiliato, fundo preces in conspectu uestro, ut propter Dei amorem misereamini mei et faciatis mecum misericordia quatinus consentiatis mihi ab illa hereditate in aliquam partem ut dem eam filiis meis concubinem uel quibus forte habendus sum legitime coniugis. Vos autem sicut sancti homines, sicut benigni, non respexistis ad iniquitatem meam uel leuitatem, set tamquam misericordes, dedistis mihi uillam iam dictam Deuesam usque ad uestrum cautum de Reparadi, tali conditione ut dem eam filiis meis, set tamen non ego nec ipsi filii, omni occasione remota, nunquam eam debemus nullo homini unde scandalum uobis orriri possit. Set si quando danda fuerit seu uenundata, seu gratuita, uobis detur ut sepedictum est. Et etiam hoc uobis dico, quod ipsi filii uel eorum susceptio causam fecerint per quam eam perdere debeant, mando uobis uel uoci uestre ut non detis eis ex illa unum palmum, set subito recipete eam pro anima mea. Ista de his omnibus sufficiant et cartam nostram ceptam consummamus. Amodo habeatis illam hereditatem scilicet ab illo uestro cauto de Reparadi usque ad mare totam meam partem meeque sororis et iure hereditario possideatis, uendatis, donetis, commutetis. Set si aliquando illa mea germana quesierit suam partem huius hereditatis, ego aut posteritas mea pagemus eam in alia hereditate, si uero non ualuerimus, tunc uos fratres Superaddi, accipite illam meam portionem de Deuesa. Si quis igitur tam de meo genere quam de alieno, hanc cartam irrumpere temptauerit, iram Dei omnipotentis cum angelica indignatione incurrat, et pro temerario ausu parti uestre uel uoci D. solidos persoluat, et quod inuaserit in quadruplum reddat, et hec carta semper maneat incontiussa.

Facta carta X°III° kalendas ianuarii, era Iª CC.XI. Ego Garcia Gundissalui in hac carta manu propria roboro. Quorum presentes fuerunt hec sunt nomina: Prior [d]onnus Dominicus in cuius presentia hec omnia facta fuerint cf.

Nuno Pelagii cf., Rodericus Gundissalui cf., Pelagius Pelagii cf., Veremundus Froyle cf., Fernandus Froyle cf., Vermundus Menendi cf.,

Petrus Iohannis olim prior Superaddi presens erat cf., Petrus Pelagii conuersus eiusdem loci qui precium huis hereditatis pagauit cf. *[Sig.]*. Hoc roboris signum Garsie asignauit primum *[sig.]*.

Pelagius Ribeira tunc magister de Reparadi cf.,

Petrus Martini conuersus et solatium cellararii de Superaddo cf.,

Arias Gundisalui anotauit.

Pelagius Iohannis fecit *[sig.]* istam set notalis.

Tumbo I, fols. 160 v.-161 v.

499

A. 1165, Septiembre 16 P.

KARTA DE REPARADDI

In nomine Domini, amen. Ego Houecus Petri facio cartam uenditionis uobis fratribus Superaddi de una larea que iacet in Sinagoga, iuxta grangiam Reparadi in terra Transancus. Do itaque eam pro precio, id est, XX^{ti}V solidos. Propter quos concedo uobis eam ut iure hereditario possideatis. Si quis hanc cartam irrumpere temptauerit pro temerario ausu parti uestre uel uoci C. solidos persoluat et quod inuaserit in quadruplum reddat.

Facta carta XVI kalendas octubris, in era I^a CC^a III. Ego Houecus in hac carta manu mea *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 161 v.

500

A. 1166, Septiembre 16 P.

KARTA DE REPARADDI

In nomine Ihesu amen. Ego Petrus Martini, cognomento Porcaliario, facio kartam concambiationis cum fratribus Superaddi de media unius terre in Sinagoga, et una terra in Portu de Arena que uicine sunt grangie Reparadi in terra Transancus. Do eas uobis pro alia uestra in Canas que est in seminatura tribus sextariis. Amodo concedo propter hanc uestram illas meas uobis per dies omnis seculi. Si quis hanc cartam irrumpere temptauerit, pro solo ausu parti uestre C. solidos persoluat et quod commiserit in quadruplum reddat.

Facta carta XVI. kalendas octubris, era M^a.CC.IIII. Ego Petrus in hanc cartam manu mea *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 161 v.

501

A. 1167, Septiembre 16 P.

KARTA DE REPARADDI

In nomine Domini nostri Ihesu Christi, amen. Ego Uermundus Suarii facio cartam uenditionis uobis fratribus Superaddi de media unius terre que iacet ad petragalem de agro Gundissalui secus grangiam Reparadi, in terra Transancus. Do uobis eam pro precio uidelicet III solidos, et hoc satis placabile mihi fuit. Amodo concedo eam uobis ut iure hereditario possideatis in secula cuncta. Si quis igitur contra han cartam uenerit pro temerario ausu parti uestre uel uoci XX[i] solidos persoluat et quod inuaserit dupliciter reddat.

Facta carta XVI kalendas octobris in era I[a] CC[a] V[a]. Ego Uermundus in hac carta manu *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Pelagius, Iohannes, Petrus. Arias notarius.

Tumbo I, fols. 161 v.-162 r.

502

A. 1171, Agosto 18 P.

KARTA DE REPARADE

In nomine Ihesu Christi amen. Ego Iohannes Alfonsi uxorque mea Ieluira Pinioli cum liberis nostris facimus cartam uenditionis uobis fratribus Superaddi de hereditate nostra quantamcumque habemus uel habere debemus ab illo cauto de Reparadi usque ad mare a dextris et a sinistris ubi eam inuenire potueritis per terminos et loca sua antiqua et est in terra Transancus. Damus eam uobis pro precio scilicet XXX[a] solidos. Amodo uos eam habeatis et iure hereditario possideatis et omne uelle uestrum ex ea libere faciatis. Si quis igitur hanc cartam irrumpere temptauerit iram Dei cum regia indignatione incurrat, et pro temerario ausu parti uestre uel uoci CC. solidos persoluat et quod inuaserit in quadruplum reddat.

Facta carta XV° kalendas setembris, era Mª CC.VIIII. Ego Iohannes et uxore mea Ieluira cum liberis nostris in hac carta manibus nostris *[sig.]*. Testium presencium nomina sunt haec: Petrus, Fernandus, Pelagius, Didacus, Lupus. Arias notarius.

Tumbo I, fol. 162 r.

503

A. 1166, Septiembre 13 P.

KARTA DE REPARADE

In nomine Domini amen. Ego Gundisaluus presbiter facio kartam uenditionis uobis fratribus Superaddi de IIIIª et VIIIª unius terre que iacet super collem de Sinagoga, secus grangiam de de Reparadi que est in terra Transancus. Do itaque eam pro precio uidelicet Iª uacca cum filio. Ab hac die et deinceps uos eam iure hereditario habeatis. Si quis igitur hanc cartam irrumpere temptauerit pro temerario ausu parti uestre L. solidos persoluat et quod inuaserit tripliciter reddat.

Facta karta idus setembris in era Mª CCª IIIIª. Ego Gundissaluus in hac carta manu mea *[sig.]*. Prime carte testes et notarius sufficiant, per omnes cartas.

Tumbo I, fol. 162 r.

504

A. 1168, Septiembre 13 P.

KARTA DE ESMAELI

In nomine Ihesu Christi amen. Ego Suarius Pictus et iermana mea Maria Picta, facimus cartam uenditionis uobis fratribus Superaddi de omni hereditate nostra quam habemus uel habere debemus in uilla Esmaeli, in terra Transancus. Damus eam uobis in omnibus locis ubi inueneritis eam pro precio Iª uacca, ouisque Iª. Amodo uos eam iure hereditario habeatis. Si quis hanc cartam irrumpere temptauerit parti uestre C. solidos persoluat et quod commiserit tripliciter reddat.

Facta carta idus setembris, era Mª CC.VIª. Ego Suarius et Maria filii Uermundi Picti in hac carta manibus nostris *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 162 r.

505

A. 1166, septiembre 13 P.

In nomine Christi amen. Ego Maria Andreas facio kartam uenditionis uobis fratribus Superaddi de una larea que iacet ad collem de Sinagoga secus grangiam de Reparaddi que est in terra Transancus. Do eam uobis pro precio, id est, XVI denarios, et propter quod liberastis me de manibus Ieluire Menendi quando prendiderat me. Iccirco concedo eam uobis ut iure hereditario possideatis usque in seculum. Si quis igitur hanc cartam irrumpere temptauerit, sit a Deo reprobatus in Domini die, insuper XX solidos persoluat et quod inuaserit dupliciter reddat.

Facta carta idus setembris era M^{a} CC. IIII^{a}. Ego Maria in hac carta manu mea *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 162 v.

506

A. 1168, Septiembre 13 P.

KARTA DE REPARADDI

In nomine Domini Ihesu Christi amen. Ego Petrus, connomento Bufinus facio cartam uenditionis uobis fratribus Superaddi de media unius laree que iacet ad Fontem de Hero Muzo iuxta grangiam de Reparadi que est in terra Trasancus. Do eam pro precio scilicet VI solidos bonorum denariorum. Ab hac die et deinceps uos eam habeatis et iure hereditario possideatis. Si quis igitur hanc cartam irrumpere temtauerit, pro temerario ausu parti uestre uel uoci L^{a} solidos persoluat et que inuaserit in quadruplum reddat.

Facta carta idus setembris, in era M^{a} CC^{a} VI^{a}. Ego Petrus in hac carta manu propria *[sig.]*. Testium presentium nomina sunt hec: Petrus, Iohannes, Pelagius, Fernandus, Munio, Arias notuit.

Tumbo I, fol. 162 v.

507

A. 1168, Septiembre 13 P.

KARTA DE REPARADDI

In nomine Domini amen. Ego Petrus Munionis de Boenti facio cartam uenditionis uobis fratribus Superaddi de una larea que iacet ad Fontem de Hero Muzo iuxta grangiam de Reparaddi que est in terra Transancus. Do eam pro precio uidelicet X solidos, et hoc utrisque placuit partibus. Amodo uos eam iure hereditario possideatis. Si quis igitur hanc cartam irrumpere temptauerit, morte secunda ledatur et temerario ausu parti uestre uel uoci C. solidos persoluat, et quod commiserit tripliciter reddat.

Facta carta idus setembris, era I^{a}CC.VI. Ego Petrus in hac carta mea manu *[sig.]*. Testes superiores notariumque suscipe.

Tumbo I, fol. 162 v.

508

A. 1166, Septiembre 13 P.

KARTA DE REPARADDI

In nomine Christi amen. Ego Martinus cognomento Frontinus, facio cartam testamenti Deo et monasterio Sancte Marie de Superaddo de una VIII^{a} de terra que iacet super collem de Sinagoga iuxta grangiam de Reparadi, que est in terra Transancus. Do eam propter Dei amorem remissionemque meorum peccatorum. Si quis potens aut inpotens hanc cartam irrumpere temptauerit, sit ille maledictus, nec uideat bona Domini in terra uiuentium, et pro temerario ausu parti monasterio XXX^{a} solidos persoluat, et inuaserit in quadruplum reddat.

Facta carta idus setembris, era M^{a} CC. IIII^{a}. Ego Martinus in hac carta manu mea *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Petrus, Iohannes, Pelagius, Arias notuit.

Tumbo I, fols. 162 v.-163 r.

509

A. 1173, Diciembre 24 P.

KARTA DE PRIORIO ET DE MANDIAM ET DE ESMAELI

In nomine Domini nostri Ihesu Christi amen. Ego Gundissaluus Froile uxorque mea Maria Petri et cum omnibus liberis nostris, facimus cartam uenditionis et donationis uobis abbati domno Egidio Superaddi et omnibus fratribus eiusdem loci, de hereditate nostra quam habemus in Priorio de omni uoce de Mandiam III[a] integra. Et in Reparadi, omnem meam partem. Et post obitum meum in Esmaeli omnem meam portionem, cum quanto in eis habeo uel habere debeo. Do itaque eas propter animam meam et propter unam equam cum omni iure suo, ut hab hac die et deinceps iure hereditario possideatis. Si quis de meo genere aut de extraneo hanc cartam irrumpere temptauit, pro temerario ausu parti uestre uel uoci LX[a] solidos persoluat et quod inuaserit in quadruplum reddat.

Facta carta IX[o] kalendas ianuarii, era I[a] CC[a] XI[a]. Ego Gundissaluus Froyle cum uxore et liberis meis et omnibus in hac carta manu mea roboro. Qui presentes fuerunt: inferius reperies nomina.

Tumbo I, fol. 163 r.

510

A. 1173, Diciembre 26 P.

KARTA DE ESMAELI, TAM ECCLESIASTICA QUAM LAYCALIA

In nomine Domini nostri Ihesu Christi amen. Ego Petrus Menendi una cum fratribus meis, uidelicet Iohannes, Lupus, Maria, Gudo, Froyla, cognomento Parente, Petrus Gateyra, facimus cartam uenditionis uobis abbati domno Egydio Superaddi omnibusque fratribus eiusdem loci, de

hereditate nostra quam habemus in Esmaeli, tam ecclesiastica quam laycalia, illa que uocatur de Quinta uocem de Menendo Roderici, et est in terra Transancus. Damus itaque eam pro precio uidelicet Petro et Iohanni, Lupo, Marie et Gudo XII solidos. Et Petro Gateyre et Froyle Parenti unum bouem. Amodo uos eam habeatis et iure hereditario possideatis. Si quis igitur de nostro genere uel de extraneo hanc cartam irrumpere temptauerit, pro temerario ausu parti uestre uel uoci LXX[a] solidos persoluat.

Facta carta VII kalendas ianuarii, era M[a] CC[a] XI[a]. Nos omnes suprascripti in hac carta manibus propriis roboramus. Quorum presentes fuerunt inferius reperies nomina.

Tumbo I, fol. 163 r.

511

A. 1173, Marzo 18 P.

KARTA DE REPARADDI

In nomine Domini nostri Ihesu Christi amen. Ego Gundissaluus cognomento Gubernatus facio cartam uenditionis uobis abbati domno Egydio Superaddi omnibusque fratribus eiusdem loci, de una larea de terra in Reparaddi, et iacet iuxta Ueream. Do eam pro precio uidelicet una uacca media et uno sextario cibarie. Amodo uos eam habeatis et iure hereditario possideatis. Si quis hanc cartam irrumpere temptauerit pro temerario ausu parti uestre uel uoci XXX[a] solidos persoluat.

Facta carta uenditionis XV[o] kalendas aprilis, era M[a] CC[a] XI[a]. Ego Gundisaluus in hac carta manu mea roboro. Quorum presentes fuerunt hec sunt nomina:

Petrus ts., Iohannes ts., Martinus ts.,

Gundisaluus presbiter ts. et cf., Petrus Menendi ts. et cf., Petrus Maniz cf.

Iohannes Grandis cf., Petrus Uelaz cf., Arias Gundisalui anotauit cf.

Tumbo I, fol. 163 v.

512

A. 1170, Abril 22 P.

KARTA DE PRIORIO

In nomine Domini nostri Ihesu Christi amen. Ego Rodericus Petri cum fratre meo Froyla Petri, et ego Marinus Pelagii de Leyxa facimus cartam uenditionis et donationis uobis abbati donno Egidio Superaddi omnibusque fratribus eiusdem loci, de hereditate nostra quam habemus in Priorio ex uoce Mandiam, totam nostram partem, et est in terra Transancus. Damus itaque eam uidelicet ego Rodericus Petri et Froyla Petri de Seseli, propter III solidos denariorum et propter XII congros. Et ego Martinus Pelagii de Leyxa do eam propter Dei amore et propter quod misistis me in pacis gratia cum patre meo quia ualde iratus mihi erat. Amodo concedimus ut iure hereditario eam habeatis. Si quis igitur tam de nostris quam de alienis hanc cartam irrumpere temptauerit uobis uel uoci uestre XXX[a] solidos persoluat, et quod inuaserit in quadruplum reddat. Nos supernominati in hac carta manibus nostris roboramus.

Era M[a] CC[a] VIII[a] et quodum X[o] kalendas maii. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Martinus ts., Munio ts., Gundisaluus presbiter cf., Iohannes Grandis cf., Petrus Roderici cf. Arias anotauit.

Tumbo I, fol. 163 v.

513

A. 1173, Enero 2 P.

DE SARANTELOS

In nomine Domini nostri Ihesu Christi, amen. Ego Petrus Leulfi cum duabus sororibus meis, Guntroda uidelicet et Uisclara Leulfi, facimus cartam donationis uobis abbati domno Egidio Superaddi omnibusque fratribus eiusdem loci de parte nostra illius agri de Sarantelios in quo fratres uestri faciunt nouiter suum pomerium, et est in terra Transancus.

Damus itaque uobis omnem illam nostram partem agri illius pro animabus nostris, ut prosit nobis in regno Dei. Amodo concedimus ut iure hereditario eam possideatis. Si quis igitur hanc cartam irrumpere temptauerit, uobis uel uoci uestre Lª solidos persoluat.

Facta carta IIIIº nonas ianuarii, era Mª CC.XI. Nos supernominati donatores in hac carta manibus nostris roboramus. Qui presentes fuerunt:

Petrus ts., Martinus ts., Pelagius ts.,

Fernandus Menendi et presbiter cf., Rodericus Martini cf., Pelagius Roderici cf., Petrus Menendi cf.,

Petrus Pelagii cf., Iohannes Grandis cf., Petrus Suarii cf., Arias anotauit cf.

Tumbo I, fols. 163 v.-164 r.

514

A. 1173, Diciembre 18 P.

KARTA DE SARANTELOS

In nomine Domini nostri Ihesu Christi, amen. Ego Rodericus Martini et omnis uox mea, facio cartam donationis uobis abbati domno Egidio Superaddi omnibusque fratribus eiusdem loci, de illa larea que iacet in Sarantelios in qua faciunt uestri fratres illum pomerium, concedo Deo et Sancte Marie Superaddi omnem meam partem illius laree et sororis mee Hermesende Martini. Do itaque eam propter remissionem meorum peccatorum ut ab hac die et deinceps iure hereditario possideatis. Si quis igitur contra hanc cartam ad irrumpendum uenerit, pro temerario ausu parti uestre uel uoci Lª solidos persoluat, et inuaserit in quadruplum reddat.

Facta carta XVº kalendas ianuarii, era Mª CCª XIª. Ego Rodericus Martini et omnis uox mea in hac carta manum meam roboro. Quorum presentes fuerunt hec sunt nomina:

Petrus ts., Iohannes ts., Munio ts.,

Fernandus Menendi et presbiter cf., Petrus Menendi frater eius cf., Pelagius Roderici cf.,

Arias Gundisalui anotauit.

Tumbo I, fol. 164 r.

515

A. 1173, Diciembre 18 P.

KARTA DE SARANTELOS

In nomine Domini nostri Ihesu Christi, amen. Ego Petrus, cognomento Balurentus, cum omnibus iermanis meis, filii Roderici Suarii, omnis uidelicet, Uermundus, Gudina aliique quanti sunt, facimus cartam uenditionis uobis abbati domno Egydio Superaddi omnibusque fratribus eiusdem loci de omni parte nostra illius agri in quo faciunt fratres de Superaddo illum suum pomerium, et est in Sarantelios terra Transancus. Damus itaque eum pro precio, id est, mihi propter partem meam tam mei patris quam et mee matris, VIII solidos bonorum denariorum; et Ueremundo unum sextarium cibarie; et Gudine II solidos et medium denariorum. Amodo uos habeatis agrum illum et iure et iure hereditario possideatis. Si quis igitur hanc cartam irrumpere temptauerit, parti uestri uel uoci XXX^{a} solidos persoluat.

Facta carta uenditionis X^{o}V^{o} kalendas ianuarii, era M^{a} CC^{a} [± 2] XI^{a}. Nos omnes supraanotati hanc cartam manibus nostris roboramus. Quorum presentes fuerunt, nomina superius scripta, respice.

Tumbo I, fol. 164 r. y v.

516

A. 1173, Diciembre 18 P.

KARTA DE SARANTELIUS

In nomine Domini amen. Ego Pelagius Uermundi et ego Petrus cognomento Pregus et omnis uox nostra, facimus cartam uenditionis uobis abbati domno Egidio Superaddi omnibusque fratribus eiusdem loci, de nostro agro qui uocatur Uarganus et iacet in Sarantelios in terra Transancus. Damus itaque eum pro precio, id est, mihi Pelagio unum pultrum

ab equis Superaddi tali pacto ut si aliquis aliquando uenerit ad calumpniandum agrum istum, fratres Superaddi eant ad aliam meam hereditatem uel bona ubi eam inuenerint et integrent se, ita ut bene sint pagati. Petrus Prego dedistis aliam hereditatem in Sarantes et IIII^{or} solidos. Amodo uos eum agrum habeatis et iure hereditario pos possideatis. Si quis igitur hanc cartam irrumpere temptauerit, parti uestre uel uoci LX^{a} solidos persoluat.

Facta carta XV° kalendas ianuarii, era M^{a} CC^{a} XI^{a}. Nos super scripti in hac carta manibus nostris roboramus, Qui presentes fuerunt hic sunt:

Fernandus Menendi et presbiter cf., Petrus Menendi cf., Pelagius Roderici cf., Rodericus Martini cf.,

Petrus ts., Iohannes ts., Munio ts., Arias Gundisalui anotauit ts.

Tumbo I, fol. 164 v.

517

A. 1170, Junio 20 P.

KARTA DE REPARADE

In nomine Domini Ihesu Christi amen. Ego Gundisaluus facio cartam uenditionis uobis fratribus Superaddi de una larea integra que iacet secus Fontem de Hero Mozo et media de alia lareaque iacet super ipsam fontem et est in terra Transancus. Do itaque eas pro precio mihi placito, id est, X solidos Anguuinorum. Amodo uos eas habeatis et iure hereditario possideatis. Si quis igitur hanc cartam irrum *(sic)*. Si quis igitur hanc cartam irrumpere temptauerit, sit ille maledictus cum extremis maledictis nisi cito congrua emendatione se emendauerit, et pro temerario ausu parti uestre uel uoci C. solidos persoluat, et quod inuaserit in quadruplum reddat.

Facta carta XII kalendas iulii, era M^{a} CC.VIII. Ego Gundisaluus in hac carta manum meam *[sig.]*. Testium presencium nomina sunt hec: Petrus ts., Martinus ts., Pelagius ts., Arias qui scripsit.

Tumbo I, fols. 164 v.-165 r.

518

A. 1166, Septiembre 13 P.

KARTA DE REPARADE

In nomine Ihesu Christi amen. Ego Pelagius Milarengus facio cartam uenditionis uobis fratribus Superaddi de una larea que iacet subtus stratam in grangia de Reparaddi, et est in terra Transancus. Do eam pro precio id est V. solidos bonorum denariorum. Ex hin uos eam habeatis et iure hereditario possideatis. Si quis igitur hanc cartam irrumpere temptauerit, pro temerario ausu parti uestre uel uoci L. solidos persoluat, et quod inuaserit in quadruplum reddat.

Facta carta idus setembris, sub era M[a] CC[a] IIII[a]. Ego Pelagius in hac carta manu propria *[sig.]*. Superiores testes et scriptorem aspice.

Tumbo I, fol. 165 r.

519

A. 1166, Septiembre 13 P.

KARTA DE REPARADE

In nomine Domini amen. Ego Martinus Mastiga facio cartam uenditionis uobis fratribus Superaddi, de media unius laree que iacet ad Fontem de Hero Mozo, et est in terra Transancus. Do eam pro precio id est VII cubitos panni laneos. Amodo uos eam iure hereditario possideatis. Si quis igitur hanc cartam irrumpere temptauerit, pro tememerario ausu parti uestre uel uoci XXX[a] solidos persoluat, et quod commiserit in quadruplum reddat.

Facta carta idus setembris, sub era M[a] CC[a] IIII[a]. Ego Martinus in hanc cartam mea manu *[sig.]*. Super scriptos testes et notarium require.

Tumbo I, fol. 165 r.

520

A. 1167, Septiembre 13 P.

DE REPARADE KARTA

In nomine Domini nostri, amen. Ego Martinus Petri filius Petri Froyle de Baloni facio cartam uenditionis uobis fratribus Superaddi de una larea que iacet ad illum Fontem de Hero Mozo, secus grangiam de Reparadi, in terra Transancus. Do eam pro precio, uidelicet, VI solidos. Amodo uos eum iure hereditatorio possossideatis. Si quis igitur hanc cartam irrumpere temptauerit, pro temerario ausu parti uestre uel uoci L[a] solidos persoluat et quod inuaserit in quadruplum reddat.

Facta carta idus setembris, in era M[a] CC[a] V. Ego Martinus in hac carta manum meam *[sig.]*. Testium presentium nomina sunt hec: Petrus, Martinus, Pelagius, Vermundus, Iohannes, Fernandus, Arias notaius.

Tumbo I, fol. 165 r.

521

A. 1168, Abril 20 P.

KARTA DE COUIS

In nomine Domini nostri Ihesu Christi, amen. Ego Constantinus prior Sancti Martini de Neda cum omnibus fratribus eiusdem loci, uobis abbati domno Egidio omnibusque fratribus Superaddi, facimus cartam concanbiationis de hereditate nostra quam habemus uel habere debemus in Couas, omnem illam que fuit de Guina Houeci, ubi inuenitis eam et est in terra Transancus. Damus eam uobis propter aliam uestram in Leyxa quam habuistis de Pelagio Uaccario. Ex hac die et deinceps illam nostram uobis concedimus heuo perhenni. Si quis potens uel inpotens ecclesiastica secularisue persona hanc cartam irrumpere temptauerit, ueniat mors super eum et descendat in infernum uiuens, et pro temerario ausu parti uestre uel uoci CC solidos persoluat, et quod inuaserit in quadruplum reddat.

Facta carta XII kalendas maii, era Mª CC. VIª. Ego Constantinus et omnis conuentus Sancti Martini de Neda in hac carta manibus nostris *[sig.]*. Testium presentium nomina sunt hec: Petrus ts., Pelagius ts., Iohannes ts., Martinus ts.,

Arias notarius.

Tumbo I, fol. 165 r. y v.

522

A. 1169, Abril 26 P.

KARTA DE SEGEMAR

In nomine Domini amen. Ego Pelagius Uermundi, cognomento Bafua, facio kartam testamenti Deo et Sancte Marie Superaddi, in manibus abbatis domni Egidii, suorumque omnium fratrum, de hereditate mea meorumque omnium fratrum, quam habemus uel habere debemus in loco nominato Segesmar, in terra Transancus. Itaque eam Deo deinces concedo ut sit semper super dicto monasterio seruitura omnibus ibi Deo seruientibus usque in finem seculi. Si quis igitur tam meo genere quam de alieno hanc cartam irrumpere temptauerit, maledictionibus repleatur ipse et omnis eius suceptio nisi se enmendauerit et egerit penitenciam, et pro temerario ausu parti uel uoci monasterii C. solidos persoluat, et quod inuaserit in quadruplum reddat.

Facta carta VIª kalendas maii, era Mª CCª VIIª. Ego Pelagius in hac carta manu mea *[sig.]*. Qui presentes fuerunt super scriptos testes et notarium cognosce.

Tumbo I, fol. 165 v.

523

A. 1169, Abril 27 P.

KARTA DE PRIORIO

In nomine Ihesu Christi amen. Ego Martinus Pelagii, filius Pelagii Vacarii, facio cartam testamenti Deo et Sancte Marie de Superaddo de omni hereditate mea quam habeo ex parte mee matris in uilla Priorii,

in terra Transancus. Do itaque eam propter remissionem peccatorum meorum parentumque meorum quatinus mereamur esse consortes orationum conmemoratium superdicti monasterii. Si quis igitur hanc cartam irrumpere temptauerit, sit ille maledictus donec deficiant omnes dies eius nisi congrua emendatione emendauerit, et pro ausu parti monasterii L[a] solidos persoluat et quod commiserit dupliciter reddat.

Facta carta V. kalendas maii, era M[a] CC[a] VII[a]. Ego Martinus in hac carta manu mea *[sig.]*. Testes presentes in carte secunde et in fine primi scripti sunt.

Tumbo I, fols. 165 v.-166 r.

524

A. 1171, Agosto 27 P.

KARTA DE REPARADE

In nomine Christi amen. Ego Petrus Uermundi cognomento Bachegun, facio cartam testamenti Deo et Sancte Marie de Superaddo primum de corpore meo dum uita uixero, deinde ab omni hereditate mea quam habeo uel habere debeo ex parte mee matris Guntrode Turaldi filia Turaldi Roderici et hec hereditas est in Reparadi in terra Transancus. Amodo ego do eam fratribus qui sunt in seruitio Dei et Superaddi et morantur in grangiam de Reparaddi, ubi eam inuenerint in omni parte ut iure hereditario eam possideant. Si quis igitur hanc cartam irrumpere temptauerit, disperdat eum Deus a facie terre nec numeretur inter sanctos.

Facta carta VI kalendas setembris, in era M[a] CC. VIIII. Ego Petrus Ueremudi et conuersus Sancte Marie Superaddi in hac carta manu mea *[sig.]*. Testium presentium nomina sunt hec:

Petrus ts., Martinus ts., Iohannes ts., Didacus ts.,

Fexinandus ts. et cf., Vermundus ts. et cf., Pelagius ts. et cf. Arias notarius cf.

Tumbo I, fol. 166 r.

525

A. 1168, Septiembre 10 P.

KARTA DE HESMAELI

In nomine Domini Ihesu Christi amen. Ego Pelagius Gundissalui facio cartam testamenti Deo et Sancte Marie de Superaddo uiuente abbate donno Egidio, de hereditate mea quantam habeo uel habere debeo in uilla Esmaeli, illa uidelicet que uocatur de Quinta, omnem meam rationem que mihi conuenit in omnibus locis ubi eam inuenerint fratres Superaddi, et est in terra Transancus. Do itaque eam propter remissionem meorum, quatinus per eam ualeam in die mala liberati. Si quis ex meis uel alienis gentibus hanc cartam irumpere temptauerit sit ille maledictus in seculum, nisi congrua satisfactione emendauerit, et pro temerario ausu parti monasterii uel uoci L[a] solidos persoluat.

Facta carta IIII[o] idus setembris, in era M[a] CC[a] VI[a]. Ego Pelagius Gundisalui in hac carta mea manu *[sig.]* Qui presentes fuerunt hec sunt nomina. Petrus ts., Martinus ts., Pelagius ts., Fernandus cf., Vermundus cf., Iohannes cf., Arias qui notuit.

Tumbo I, fol. 166 r.

526

A. 1171, Septiembre 11 P.

KARTA DE ESMAELLI

In nomine Domini amen. Ego Petrus Gundisalui facio cartam uenditionis uobis fratribus Superaddi de hereditate mea quam habeo uel habere debeo in uilla Esmaeli, illa uidelicet que uocatur de V[a], omnem meam rationem que mihi conuenit in omnibus locis ubi eam inueneritis, et est in terra Transancus. Do itaque eam pro precio id est XIIII solidos. Amodo uos eam habeatis et iure hereditario possideatis et omnem uelle uestrum ex ea faciatis. Si quis igitur de meo genere uel de alieno hanc cartam irrumpere temptauerit, pro temerario ausu parti uestre uel uoci C solidos persoluat, et quod inuaserit in quadruplum reddat.

Facta carta III idus setembris, era M[a] CC. VIIII. Ego Martinus Gundisalui in hac carta manum meam *[sig.]*. Qui presentes fuerunt hec sunt nomina super scripta. Arias scripsit.

Tumbo I, fol. 166 v.

527

A. 1171, Septiembre 11 P.

KARTA DE HESMAELI

In nomine Ihesu Christi amen. Nos filii de Petro Lana, quos genuit ei domna Argio de Baloni, facimus cartam donationis uobis fratribus Superaddi de hereditate nostra quam habemus uel habere debemus in uilla Esmaeli, illa uidelicet que uocatur de V^{a}, omnem nostram rationem que nobis conuenit in omnibus locis ubi eam inueneritis, et est in terra Transancus. Damus itaque eam uobis ut cum uideritis nos in egestate succurrratis nobis in adiutorium in omnibus. Si quis igitur de nostro genere aut de alieno hanc cartam irrumpere temptauerit, pro temerario ausu parti uestre uel uoci C. solidos persoluat et quod inuaserit in quadruplum reddat.

Facta carta III° idus setembris, era M^{a} CC^{a} VIIII^{a}. Nos super scripti in hac carta manibus nostris *[sig.]*. Testes qui affuerunt super scriptos accipe. Arias scripsi.

Tumbo I, fol. 166 v.

528

A. 1166, Septiembre 12 P.

In nomine Dei patris amen. Ego Petrus, cognomento Gateyra de uilla Susu, facio cartam uenditionis uobis fratribus, de I^{a} larea que iacet ad fontem Soilarii, et est in terra Transancus. Do eam uobis pro precio id est VI. solidos bonorum denariorum. Amodo uos eam habeatis et iure hereditario possideatis et omne uelle uestrum ex ea faciatis. Si quis igitur tam de meo genere quam de alieno hanc cartam irrumpere temptauerit, cadat in opprobium omnium hominum et non uideat bona Iherusalem, et pro temerario ausu parti uestre uel uoci L^{a} solidos persoluat, et que inuaserit in quadruplum reddat.

Facta carta IIe idus setembris, era I^{a} CC. IIII. Ego Petrus in hac carta manum meam *[sig.]*. Quibus aderant hec eorum sunt nomina:

Petrus ts., Martinus ts., Pelagius ts.,
Fernandus cf., Vermundus cf., Iohannes cf.,
Arias qui scripsit.

Tumbo I, fols. 166 v.-167 r.

529

A. 1170, Abril 13 P.

KARTA DE UILLA ULFI ET DE SANCTO GEORGIO ET DE SARANTELOS

Sub Christi nomine. Ego Froyla Froylaz et omni uoci mee facio cartam testationis donationis et confirmationis Deo omnipotenti et beate Marie ceterisque sanctis quorum reliquie recondite manent in monasterio Superaddi, et uobis abbati domni Egidii et conuentu eiusdem loci, tam presenti quam in futuro, de hereditate mea propria que ego hodie habeo uel habere debeo, id est, in uilla Ulfi uno pumare quomodo ego illum adsignaui in omnique giro, et insuper adicio omnem meam porcionem quam habeo ego in Sancti Georgii de abolengia et de ganancia integra, similiter dono atque concedo quantum mihi conuenit in uilla Sarantelios cum omnibus suis directuris ad predictas hereditates, hoc dono et concedo et confirmo pro remissionem peccatorum meorum et uxoris mee Orracha Menendiz, quia talem conuenientiam habuimus ego et predicta uxor mea cum ad huc ipsa uiueret, ut si ipsa ante me transiret in potestate mea esset ut de hereditatibus nostris animas nostras fideliter litarem. Et ipsa similiter si ego de hoc seculo migrarem, nam omnes alias hereditates quas insimul adquisiuimus filiis nostris diuidendas relinquimus. Ita ut de hodie die has predictas hereditates maneant iure perpetuo ad predicto monasterio in perpetuum et hoc meum factum maneat semper firmum, et qui hoc meum factum infringere temptauerit sit maledictus et excomunicatus et cum Iuda traditore in inferno cruciatus et pro ausu temeritatis ad predicto monasterio persoluat D. solidos.

Facta carta testationis et donationis et confirmationis sub era Mª CC. VIII, idus aprilis. Qui presentes fuerunt:

Petrus ts., Martinus ts., Arias ts.,

Rodericus Gudisaluus cf., Iohannes Adefonsus cf., Vena Pinioliz cf. Et ceteri plures qui uiderunt et audierunt ts. et cf.

[Sig.] Pelagius qui notuit.

Tumbo I, fol. 167 r.

530

A. 1170, Diciembre 26 P.

KARTA DE REPARADE

In nomine Domini nostri Ihesu Christi amen. Ego Garsia Gundisalui facio cartam testamenti Deo et Sancte Marie de Superaddo uiuente abbate domno Egidio, de IIII^{or} lareis uidelicet due que iacent secus portam uestre grangie et alie due ad portam de Beriarie et est in terra Transancus. Do itaque eas propter remissionem meorum peccatorum et participem sim in orationibus et beneficiis supernominati monasterii. Amodo eas habeatis et iure hereditario possideatis et omnem uelle uestrum libere ex eis faciatis. Si quis igitur contram hunc paruum meum datum ad irrumpendum uenerit, sit ille maledictus et a sinu sancte ecclesie eiectus, et pro temerario ausu parti uestre uel uoci CC^{os} solidos persoluat et quod inuaserit in quadruplum reddat, et hec carta semper maneat in fortitudine sua.

Facta carta in terra Transancus VII kalendas ianuarii, era M^{a} CC^{a} VIII^{a}. Ego Garsia Gundissalui in hoc scriptum que iussi fieri manu propria roboro et cf.

Rodericus Gundisalui cf., Pelagius Pelagii cf., Nuno Ordonii cf.,

Petrus Pelagii cf., Didacus Petri cf., Munio Pelagii cf., Iohannes Alfonsi cf.

Ego Gundisaluus presbiter et scripsi et cf. *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 167 r. y v.

531

A. 1200, Mayo P.

KARTA DE REPARADI

In nomine Domini. Ego Menendus Adefonsi et soror mea Guntina Adefonsi et omnis uox nostra, vobis fratribus Sancte Marie Superaddi omnique uoci uestre, facimus cartam uenditionis, in perpetuum ualitu-

ram, de una larea integra que est in terra Figeirous ut habeatis et possideatis eam libere cum suis omnibus directuris pro precio et robore unde placuit nobis, id est, denariis et cibaria. Si quis contra hoc nostrum uoluntarium factum uenerit ad irrumpendum, sine fine permaneat maledictus et condemnatus et pariat nobis solidos L[a] et hoc scriptum semper sit firmum.

Facta karta mense maio, era M[a] CC[a] XXX[a] VIII[a]. Nos iam dicti in hoc scripto manus nostras roboram *[sig.]* us. Qui presentes fuerunt:

Frater Petrus magister de Reparadi cf., Donnus Arias cf., Petrus Iohannes cf., Petrus presbiter cf.,

Martinus Pelagii cf., Martinus Ordonii cf., Micahel Muogu cf., Petrus Iohannis qui notuit cf.

Tumbo I, fol. 167 v.

532

A. 1192, Marzo P.

KARTA DE REPARADE

In nomine Domini. Ego Martinus Balenato et omnis uox mea, vobis fratri Menendi magistro de Reparade et aliis fratribus Sancte Marie Superaddi omnique uoci uestre, facio cartam uenditionis in perpetuum ualituram, de omni mea porcione et de tio meo quamtum habemus in agro Gunzalui cum omnibus suis directuris pro precio et et robore unde placuit mihi. Quicumque autem contra hoc meum uoluntarium factum uenerit ad irrumpendum, pariat uobis solidos L[a] et tamen hoc scriptum semper stet in robore.

Facta carta mense marcio, sub era M[a] CC[a] XXX[a]. Ego iam dictus in hoc scripto manus meas roboro *[sig.]*. Qui presentes fuerunt:

Frater Petrus cf., domnus Arias cf., Petrus Iohannes cf.,

Vermundus ts., Iohannes ts., Petrus ts.,

Laurencius scripsit presens fuit et confirma.

Tumbo I, fols. 167 v.-168 r.

533

A. 1201, Marzo 1 P.

KARTA DE NEUREGOE

In nomine Domini. Ego Petrus Argueiro de Sancta Maria Maior et sobrinus meus Ouequs Pelagii et omnis uox nostra, vobis fratribus de Bergaria de Reparadi et aliis fratribus Sancte Marie Superaddi omnique uoci uestre, facimus cartam uenditionis in perpetuum ualituram, de medietate unius agri das Figeyras de Niurigui, cum suis directuris in perpetuum possidendum, pro precio de quo nobis placuit, id est, solidis X^{m} et pro robore denarios X. Similiter ego Maria Aluela de Ysmaele et omnis uox mea uobis uendo et concedo imperpetuum pro una cappa et pro uno carnario, medietatem unius laree que iacet in supradicto loco de Niurigui, ut in perpetuum cum suis directuris habeatis eam. Et qui hanc cartam fregerit fractus sit a diabolo et pariat uobis solidos L^{a} et hoc scriptum semper sit firmum.

Facta carta kalendas marcii, era M^{a} CC^{a} XXX^{a} VIIII^{a}. Nos iam dicti in hoc scripto manus nostras roboramus *[sig.]*.

Qui presentes fuerunt: cf., Abbas domnus Pelagius Ouequiz cf., Petrus Petri prior cf., Vermundus Petri suprior cf.,

Fernandus Muogu cf., Iohannes Merlo cf., Nuno Iohannis cf.,

Rodericus cf., Martinus cf., Iohannes cf.,

Petrus Iohannes qui notuit.

Tumbo I, fol. 168 r.

534

A. 1192, Marzo P.

KARTA DE REPARADE

In nomine Domini. Ego Guina Pelagii de Leixa cum filiis meis et omnis uox mea, vobis fratribus Sancte Marie Superaddi omnique uoci uestre facio cartam uenditionis in perpetuum ualituram de omni mea

hereditate et directura quantam habeo uel habere debeo in agro de Adarga cum omnibus suis directuris in secula seculorum possidendam pro precio et robore unde placuit mihi, uidelicet rexelo I[us] et denariis XIX. Quicumque hanc cartam hoc meum spontaneum factum uenerit ad irrumpendum, sine fine sit maledictus et pariat uobis solidos L[a] et hoc scriptum semper sit firmum.

Facta carta mense martio, era M[a] CC[a] XXX[a]. Ego iam dicta Guina Pelagii in hoc scripto manus meas roboro *[sig.]*. Qui presentes fuerunt:

Frater Petrus Menendi magister de Reparadi cf., frater Pelagius cf., Petrus Uermundiz cf., Petrus Iohannes cf.

Vermuderus cf., Petrus cf., Iohannes cf., Laurencius qui notuit cf.

Tumbo I, fol. 168 r. y v.

535

A. 1198, Mayo P.

KARTA DE REPARADE

In nomine Domini. Ego Guntrode Roderici de Couas et omnis uox mea, dono et offero Deo et Sancte Marie Superaddi et fratribus eiusdem loci, terciam integram unius agri qui est in Reparadi, ut habeatis et possideatis eum cum suis pertinenciis in perpetuum pro remedio anime mee meorumque parentum. Quicumque autem contra hanc cartam donationis uenerit ad irrumpendum, sine fine permaneat maledictus et condempnatus et pariat uobis solidos L[a], et hoc scriptum sit firmum.

Facta carta mense maio, era M. CC. XXX[a] VI[a]. Ego iam dictus in hoc scripto manus meas roboro *[sig.]*. Qui presentes fuerunt:

Frater Iohannes cf., Petrus Mvogo Silour cf., Ihannes Diaz presbiter cf., Petrus Staca cf.,

Iohannes ts., Martinus ts., Pelagius ts., Petrus Iohannes qui notuit ts.

Tumbo I, fol. 168 v.

536

A. 1192, Marzo P.

KARTA DE PRIORIO

In nomine Domini. Ego Marina Pelagii cum uiro meo Petro Ueremudiz et omnis uox nostra, vobis fratribus Sancte Marie Superaddi omnique uoci uestre, facimus cartam uenditionis in perpetuum ualituram de tota hereditate nostra quantam habemus de auolencia et de ganancia uel habere debemus, in uilla de Priorio ut habeatis et possideatis eam libere cum omnibus suis directuris et bonis in perpetuum pro precio unde placuit nobis, id est, solidos III et pro robore denarios III. Quicumque autem contra hoc nostrum spontaneum factum uenerit ad irrumpendum, sine fine maledictus permaneat, et pariat uobis solidos XXX^{a} et hoc scriptum sit semper firmum.

Facta carta mense marcio, era M^{a} CC^{a} XXX^{a}. Nos iam dicti in hoc scripto manus nostras roboramus *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: frater Petrus Menendi, magister de Reparadi qui soluit iam dictum precium ts. et cf., Vermundus ts., frater Pelagius cf., Iohannes ts., Froyla Gunzaluit cf., Petrus ts., Laurencius qui notuit cf.

Tumbo I, fols. 168 v.-169 r.

537

A. 1201, Marzo P.

KARTA DE REPARADE

In nomine Domini. Ego Martinus Aluelu et duo mei germani et omnis uox nostra, vobis fratribus de Beriaria de Reparadi pro uobis et pro aliis fratribus Sancte Marie Superaddi, omnique uoci uestre, facimus cartam uenditionis in perpetuum ualituram, de una larea integra que iacet sub relucaal du Pineiru, pro precio de quo nobis placuit, id est, tribus ouibus et pro robore cibaria. Ad hinc igitur habete eam et

possidete in perpetuum. Item ego Martinus Fagobe et omnis uox mea uendo uobis et concedo in perpetuum [medie]tatem unius laree ad fontem de Pineiru pro solidis IIII^{or} et cibaria in robore. Quicumque autem contra hanc cartam uenditionis uenerit ad irrumpendum, sine fine sit maledictus et pariat uobis solidos C^{m} et hoc scriptum semper sit firmum.

Facta carta mense marcio, era M^{a} CC^{a} XXX^{a} VIIII^{a}. Nos iam dicti in hoc scripto manus nostras roboramus *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Frater Iohannes et frater Froyla de Beriaria de Reparadi cf., frater Martinus cf., Fernandus Muogu cf., Iohannes Merlu cf., Nuno Iohannis cf., Rodericus ts., Martinus ts., Iohannes ts., Petrus Iohannis qui notuit.

Tumbo I, fol. 169 r.

538

A. 1192, Marzo 1 P.

KARTA DE COUIS

In nomine Domine. Ego Guina Ouequiz cum uiro meo Froila Gundisaluiz et omnis uox mea. Vobis fratri Petro Menendi magistro de Reparadi et aliis fratribus Sancte Marie Superaddi, omnique uoci uestre grato animo et spontanea uoluntate, facio cartam uenditionis et donationis, im perpetuum ualituram, de omni hereditate mea quantam habeo in Couas, et de sorore mea uocatur Maria Ouequiz. Ab hinc igitur habete totam ipsam hereditatem cum omnibus suis directuris et bonis et possidete in perpetuum pro solidis XI fortis monete et pro remedio nostrarum animarum. Et qui hoc nostrum spontaneum factum fregerit, fractus a diabolo sit et pariat uobis solidos L^{a} et hoc scriptum semper sit firmum.

Facta carta kalendas marcii, era M^{a} CC^{a} XXX^{a}. Ego iam dicta Guina Ouequiz una cum uiro meo Froyla Gunzaluit in hoc scripto manus nostra roboramus *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Frater Petrus de Reparadi cf., Petrus Uermudiz cf., Vermudus ts., Petrus ts., frater Pelagius cf., Petrus Iohannes cf., Iohannes ts., Laurencius qui notuit et cf.

Tumbo I, fol. 169 r.

539

A. 1187, Marzo P.

KARTA DE MEDIETATE TOCIUS HEREDITATIS DE PETRO GUNZALUI INFRA CAUTUM ET TERMINOS DE REPARADE

In nomine Domini Nostri Ihesu Christi. Hoc est pactum et conuenientiam que fit inter fratres Superaddi et Petrum ⟨Pegum⟩ Gunzaluit. Et ita est quod Deo gratias deponit ipse Petrus omnem querelam quam contra fratres habebat, et misit manus suas inter manus abbatis domni Fernandi ut esset ille familiaris et amicus fidele in omnibus. Concedit etiam et dat ad obitum suum monasterio Superaddi medietatem integram illius hereditatis quam habet a cauto Superaddi usque ad mare cum omnibus suis directuris in perpetuum possidendam pro remedio anime sue suorumque parentum. Fratres autem Superaddi concedunt ei partem in omnibus beneficiis spiritualibus ordinis sui, et quando illi necesse fuerit debent pro eo loqui domino regi et principi terre, et accomodare ei pecuniam super hereditatem suam quando fuerit ei necesse, per quam scilicet fratres ipsi pecuniam illam possint habere sine iurgio. Datum illi etiam unum pultrum insuper per medium tali pacto quod si fuerit bonus caballus aut uendat ipse ille suam medietatem, aut similiter ipsi fratres illi. Si uero runcinus fuerit habeat eum ipse et cum eo seruiat fratribus prenominatis.

Facta hac scriptura mense marcio, era M^{a} CC^{a} XX^{a} V^{a}. Qui presentes fuerunt: Vermundus Menendi cf., fratre Pelagius cf.

Iohannes Adefonsi cf., Iohannes Roderici cf.

Gundisaluus ts., Iohannes ts., Petrus ts.,

Fernandus qui notuit et cf.

(Al margen): Fratres Superaddi dederunt Petro Pego X^{La} solidos super hereditate sua de Deuesa.

Tumbo I, fol. 169 v.

540

Sin fecha

FILIUS DE PETRO PEGO

Hec est manda quam fecit Ouecus Petri apud Portugalliam, cum ipse laboraret in extremis. In primis mandat Sancte Marie de Superaddo hereditatem suam quam ipse habet in Deuesa et in Marinis et in Reparadi.

Tumbo I, fol. 169 v.

541

A. 1224, Julio 15 P.

In nomine Domini Nostri Ihesu Christi. Ego Petrus Iohannis dictus das Donas qui moro in Uila Ulphi, uendo mea hereditate quam abeo in Reparade et est nominata Iª leira que iacet in cabo da Gº redondo et dederunt mihi pro ea XIII solidos et Iª ouelia, et in robore Iº caseo. Ita de hodie de iuri meo sit rasa et in iuri de fratribus de Reparade sit tradita et confirmata in secula cuncta. Si quis homo de pare mea uel de extranea istam uenditio⟨nem⟩ uoluerit uobis in contensa mittere sit maledictus et excommunicatus et a⟨d⟩ uocem regis C solidos reddat et carta sit semper firma et [1] *de plus si nullus homini meo parente* non uult credere *istam uenditio* et uenerit ad istam hereditatem, fratres de Reparade intrent in tota hereditate et in tota uoce de Petro das Donas de her⟨da⟩dura de Reparede.

Fac[ta] cartula in era Mª CCª LXª IIª et quot idus iulii. Regnante rege domno Adefonso. Ricome domnus Rodericus G[undisaluit]. Episcopo don Martino. Dayano don Symon. Abbate Petro Gundisaluit. In Reparade magister don Iohanne Froylat.

Tumbo I, fol. 169 v.

---

1 Las palabras subrayadas están tachadas en el texto y entre líneas, y de letra posterior, pone: *Et si aliquis de parte mea hanc uenditionem.*

542

Sin fecha (final de un doc.)

Naberiaria freyr Roderico que fecit ista compara. Qui presentes fuerunt: Freyr Petro Bergeyro ts., freyr Martinus Faranon ts., freyr Petro Ual ts., freyr Iohannes Staleyro ts., Petrus Petri de Uoado ts., In Ferrul alchaydes Petro Fenandiz et Gondisaluo Pelagii. Laurentius notuit *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 170

543

A. 1171, Octubre 23 P.

KARTA DE ECCLESIA DE TEXIDA ET DE REGULA

[Christus]. Ut scripture subsequens pagina posteritati future melius post modum recolatur scripturarum ueritate et roborum tutione muniatur. Vnde ego comes Gomezo Gundissalui Dei preueniente gratia cuius omnia elementa subsistunt arbitrio et omnis uox mea, tibi Petro Pelagii omnique uoci tue facio cartam donationis et benefacti firmissimam imperpetuum ualituram de hereditate mea propria uidelicet, de ecclesia Texidi et de Regula cum omnibus directuris earum quas habent uel habere debent intus et foris, tam de hominibus quam de domibus quam etiam de casalibus et terris et omni uoci eisdem hereditatibus pertinenti, et est in terra de Cedaria. Do tibi omnem meum quinionem sororisque mee Urrace Gundisalui integros pro cuius quinione do eidem sorori mee totum meum quinionem de monasterio Sancti Pelagii de Ortigaria cum suis omnibus directuris. Ab hac die et deinceps tu semper habeas super scriptas hereditates liberas iure hereditario, uendas, dones, possideas, relinquas cui tibi placuerit et omne uelle tuum ex eis libere facias.

Si quis igitur in futurum eclesiasticus secularisue homo hunc meum factum sciens contra eum uenerit, II° tercio⟨ue⟩ commonitus nisi reatum suum congrua satisfacione correxerit, potestatis honorisque sui

dignitate careat reamque se diuino iuditio existere de perpetrata iniquitate cognoscat et a sacratissimo corpore ac sanguine Domini nostri Ihesu Christi sit alienus atque in extremo examine districte ultione subiaceat. Cunctis autem iuuantibus sit pax perpetua Domini nostri Ihesu Christi. Set si aliquis ex propinquis diabolico inflamatus ueneno hoc meum scriptus irrumpere temptauerit, iram Dei omnipotentis cum regia indignatione incurrat et pro temerario ausu parti uestre uel uoci mille solidos persoluat, et quod inuaserit in quadruplum reddat et hoc scriptum semper maneat inconuulsum.

Facta carta X° kalendas nouembris, era M^a CC^a VIIII^a. Regnante rege domno Fernando in Legione, in Asturiis et in Galletia. In Iacobitana urbe archiepiscopus Petrus Gudestei. In Minduniensi sede Iohannes Petri. Ego comes Gomezo Gundisalui et omnis uox mea hanc cartam quam scribere mandaui coram multis testibus manu propria roboro et confirmo. Qui presentes fuerunt:

Petrus ts., Iohannes ts., Pelagius ts.,

Nuno Pelagii cf., Petrus Brandonias cf., Iohannes Marinus cf., Prior Sancti Martini de Neda cf., prior Sancti Saluatoris de Petroso cf., Munio Pelagii cf., Nuno Suarii cf., Gundisaluus Affonsi cf.,

Sancius Munionis miles cf., Pelagius Pelagii cf., Fernandus Petri cf., Petrus cognomento Gorga cf., Martinus cf., Fernandus Didaci cf., Pelagius Roderici maior domus comitis cf., Iohannes Munionis signifer comitis cf.,

Gozone comes fecit hoc *[sig.]*.

Munio Martini notarius comitis notuit *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 170 r. y v.

544

A. 1201, Septiembre P.

KARTA DE SARANTELLIUS

In nomine Domini. Verum est quod Martinus Fagobe de Sarantellius et omnix uox sua dedit et concessit fratri Iohanni et fratri Froyle de Bergaria de Reparadi et aliis fratribus Sancte Marie Superaddi medietatem integram totius hereditatis sue de Sarantellius cum omnibus directuris suis et plantatis seu domibus et formalibus in perpetuum possidendam

pro remedio anime sue. Ipsi uero fratres gubernauerunt eum in anno malo dum uixit et post eius mortem receperunt filium suum in loco eius nomine Iohannem Martini, gubernauerunt eum similiter in ipso anno malo usque ad sequentem Sanctam Mariam augusti. Alii autem filii ipsius Martini Fagobe anuntiauerunt predictam medietatem iam dicte hereditatis et roborauerunt hoc scriptum, et acceperunt a iam dictis fratribus pro robore unum caseum et unum carnarium. Et soluerunt etiam prenominati fratres luctuosam Iohanni Pernas pro supradicto Martino Fagobe.

Facto scripto mense septembrio, era M[a] CC. XXX. IX. Qui presentes fuerunt: Abbas domnus Pelagius cf.

Petrus Iohannis cantor cf., Petrus Petri prior cf., Veremudus Petri suprior cf., Fernandus Muogu cf., Iohannes Merlo cf.,

Rodericus ts., Martinus ts., Iohannes ts., Petrus Iohannis qui notuit.

Tumbo I, fols. 170 v.-171 r.

545

A. 1199, Abril P.

KARTA DE REPARADI

In nomine Domini. Ego Didacus Menendix, filius Menendi Gunzaluiz et omnis uox mea presente et concedente auia mea Maiore Suariz, vobis fratribus Sancte Marie Superaddi omnique uoci uestre, grato animo et spontanea uoluntate, facimus cartam donationis et testationis imperpetuum ualituram de tota hereditate quantam donationis et testationis imperpetuum ualituram de tota hereditate quantam ego habeo et ipsa iam dicte auie mee pertinet in Reparadi ut habeatis et possideatis eam imperpetuum cum omnibus suis directuris et bonis pro anima patris mei Menendi Gunzaluiz qui hobiit in Iherusalem. Quicumque autem contra hoc nostrum spontaneum factum uenerit ad irrumpendum sine fine permaneat maledictus et condempnatus et pariat uobis solidos C[m] et hoc scriptum semper sit firmum.

Facta carta mense aprili, era M[a] CC. XXX[a] VII[a]. Qui presentes fuerunt: Frater Petrus Menendi magister de Reparadi cf.

Frater Pelagius cf., frater Micahel cf., Micahel Muogu cf.,

Petrus presbiter cf., Martinus Pelagii cf., Petrus Martini cf.

Petrus Iohannes qui notuit.

Tumbo I, fol. 171 r.

546

A. 1200, Mayo P.

KARTA DE PRIORIO

In nomine Domini. Ego Iohannes dictus Boga de Riilu et omnis uox mea, vobis fratribus Sancte Marie Superaddi omnique uoci uestre, facio cartam uenditionis im perpetuum ualituram de omni hereditate mea de Priorio im perpetuum possidendam pro solidos III et dimidium.

KARTA DE SARANTELOS

Item ego Petrus dictus Gateira de Soutu et omnis uox mea uendo uobis et concedo im perpetuum, totam meam portionem illius pumaris de Sarantelius cum suo terreno et directuris pro una tunica noua de fratribus et pro unis sotularibus et una taleiga milii quam datis filio meo. Quicumque contra hoc nostrum factum spontaneum uenerit ad irrunpendum, sine fine maledictus et condempnatus permaneat et hoc scriptum semper sit firmum.

Facta karta mense maio era M^{a} CC. XXX. VIII. Nos iam dicti in hoc scripto manus nostras *[sig.]*. Qui presentes fuerunt:

Frater Petrus Menendi magister de Reparade cf., Michael Muogo cf., Martinus Ordonii cf., Petrus Martini cf.,

Frater Pelagius cf., Petrus Iohannis cf., Petrus presbiter cf., Martinus Pelagii cf., Petrus Iohannis qui notuit cf.

Tumbo I, fol. 171 r. y v.

547

A. 1192, Marzo 1 P.

KARTA DE REPARADI

In nomine Domini. Ego Guntrode Menendi filia de Menendo Peltreiru de Smaile et omnis uox mea, fratri Petro Menendi magister de Reparade et uobis fratribus Sancte Marie Superaddi omnique uoci uestre,

facio kartam uenditionis ualituram in perpetuum, de omni hereditate mea quantam habeo uel habere debeo in toto cimiterio uel cauto de Reparade ut in secula seculorum cum omnibus suis directuris et pertinentiis habeatis et possideatis in pace, pro precio et robore mihi bene complacabili. Item ego Pelagius dictus de pedibus de Ysmayle et omnis uox mea uendo uobis et concedo im perpetuum omnem hereditatem cum suis directuris quantam habeo in toto cauto de Reparade, pro precio et robore unde placuit mihi. Quicumque hautem contra hoc nostrum uoluntarium factum uenerit ad irrumpendum sine fine permaneat maledictus et condempnatus et pariat uobis solidos C[m] et hoc scriptum semper sit firmum.

Facta karta kalendas marcii, sub era M[a] CC. XXX. Nos iam dicti in hoc scripto manus nostras roboramus *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Frater Petrus cf., domnus Arias cf., Veremudus cf., Petrus Iohannis cf., Petrus ts., Iohannes ts., Laurentius qui notuit.

Tumbo I, fols. 171 v.-172 r.

458

A. 1198, Junio 24 P.

KARTA DE ESMAELI

In nomine Patris et Filii et Spiritui Sancti amen. Ego Guntrod Gundisalui una cum filiis uobis abbati domno Bernardo de Superaddo et omni conuentui eiusdem loci facimus kartam testamenti firmissimam imperpetuum ualituram de nostra hereditate quam habemus uel habere debemus de successione auiorum nostrorum pernominata in uilla que uocitant Ismaelle, et illa omnia loca que pertinent ad uocem predicte hereditatis, uidelicet, Ludero et Niurigui et Reparad, cum omnibus directuris suis que pertinent ad portionem nostre uocis, et illa uilla que uocitant Deuesa, uidelicet, VIII[a] parte de illo casale que pertinet ad nostram uocem cum omnibus suis pertinentiis. Concedimus itaque uobis predictam hereditatem ego Guntrode Gundisalui et ego Arias Nuniz cum omnibus directuris suis pro remedio animarum nostrarum et filiorum meorum Menendi Nuniz et Iohannis Nuniz, ut habeatis ipsam hereditatem in perpetuum et faciatis de ea quod uobis placuerit, euo perhenni secula amen. Si aliis meis filiis, Saluadori Nuniz et Roderico Nuniz, hoc factum displiciunt eant fratres pro uoce aliorum germanorum ubicumque

eam potuerint inuenire. Vos autem fratres de Superaddo debetis mihi Guntrod Gundisalui dare unam tunicam douan de duobus in duobus annis in omni uita mea, et filium meum Ariam Nuniz debetis continere in uita sua de uictu sicut unum ex uobis et de uestitu sicut uideritis expedire, et post mortem eius et matris sue pro eis orare. Si quis uero de parte nostra uel de extranea contra hunc nostrum factum ad irrumpendum uenerit uel uenerimus, in primis sit maledictus et excomunicatus et cum Iuda Domini traditore in inferno dampnatus et quod calumpniauerit in duplum componat et pro temerario ausu uobis uel uoci uestre pariat mille solidos et hoc nostrum factum semper sit firmum.

Facta carta donationis uel testationis die VIII° kalendas iulii, era M^{a} CC^{a} XXX^{a} VI^{a}. In tempore Adefonsi regis et comitis domni Gundisalui, episcopio Rabinaldo sedem tenente Imeduniensi. Ego Guntrode Gundisalui et filius meus Arias Nuniz in hanc carta quam fieri iussimus manus nostras roboramus *[sig.]*. Qui presentes fuerunt:

Fernandus priori Superaddi cf., Iohannes Petri cellararius cf., Petrus de Unctia cf., Munio Froyla cf.,

Martinus presbiter cf., Rodericus presbiter cf., Pelagius diaconus cf., Petrus archipresbiter cf.,

Rodicus Loucura ts., Vemudus Menendit ts., Rodicus Gu[ndisalui] ts., Sebastianus ts.

Rodicus qui notuit ts. et cf. *[sig.]*.

Ad portam monasterii Superaddi fuit roborata et in capitulo ipsius loci coram conuentum confirmata.

Tumbo I, fol. 172 r. y v.

549

Sin fecha

PLACITUM DE PRIORIO

Hoc est pactum quod fuit inter fratres de Reparadi et Martinum Ueremudi super hereditatem de Prioiru. Miserunt hoc in inquisam de quatuor bonis hominibus de Pelagio Menendiz de Sancto Matheo et de Gundisaluo Froyla de Mandiam et Oueco Petri de Ordiales et Petro Menendi de uilla Susu. Per inquisam de IIII^{or} istis data est supradicta hereditas iam dictis fratribus presente populo terre.

Tumbo I, fol. 172 v.

550

A. 1205, Enero 1 P.

PLACITUM DE PRIORIO

Era M^{a} CC^{a} XL^{a} III^{a} quot kalendas ianuarii. Ego Petrus Cusuixu uobis fratribus Superaddi facio pactum et placitum firmissimum de una leira de Congusta de Priorio quam uobis dono pro anima mea concedente uxore mea et filiis meis, et illa tamen leira in uestro dominio remaneat iure perpetuo. Qui presentes fuerunt. Henricus prior Superaddi et fratres de Repade roborum et cf.

Tumbo I, fol. 172 v.

551

A. 1200, Marzo 11 P.

KARTA DE PRIORIO

In nomine Domini. Ego Rodericus Ueremudiz et omnis uox mea, vobis fratribus Sancte Marie Superaddi omnique uoci uestre, pro remedio anime mee et pro uno rexelo, do et concedo omnem hereditatem meam de Priuru in perpetuum possidendam cum omnibus suis directuris et bonis. Item ego Guntrode Uermuiz soror istius Roderici Uermuiz et omnis uox mea, similiter do uobis et concedo totam hereditatem meam de iam dicto loco cum suis directuris pro solidis IIIes, ut habeatis eam in perpetuum. Et quicumque contra hanc cartam uenerit ad irrumpendum, sine fine maledictus et condempnatus permaneat et pariat uobis solidis L^{a} et hoc scriptum semper sit firmum.

Facta karta uenditionis et donationis die V^{o} idus martii, sub era M^{a} CC. XXX. VIII. Regnante rege domno Adefonso in Legione. Domno Petro Suariz in Compostella archiepiscopo et in tempore scilicet illo quando comes domnus Gomez fuit expulsus. Qui presentes fuerunt: Frater Petrus Menendi magister de Reparade cf., Domnus Arias cf., Petrus Iohannis cf., Veremudus ts., Petrus ts., Iohannes ts., Laurentius notuit et cf.

Tumbo I, fols. 172 v.-173 r.

552

A. 1192, Marzo 1 P.

KARTA DE PRIORIO

In Dei nomine. Ego Maria Ueremudiz et Munia Ueremudiz et alia Maria Ueremundiz, filias de Ueremudo Suariz de Papone, uobis Petrus Menendi magister de Reparade, facimus kartam de nostra hereditate propria quam habemus de matre nostra Guntrode Suariz im Priorio totam nostram portionem integram quomodo melius inquirere potueritis pro precio quod de uobis accepimus per nostras bonas uoluntates. Et est precium nominatum et roborationem VIII solidos et nichil remansit in debitum. Et si homo de parte nostra uel de extranea istam uenditionem uoluerit frangere sit maledictus et excomunicatus et uocem regis C^m solidos reddat. Ego Maria Ueremudit et meas germanas manus nostras roboramus *[sig.]*.

Facta karta in era M^a CC. XXX. et quot kalendas martii. Regnante rege Aldefonso. Ricus homo R[odericus] Gundisaluit. In sede Menduniensi episcopo P., archidiaconus eius M[artinus] Macias. In Sancta Cecilia abbas P. Gundisaluit. Qui presentes fuerunt: Iohannes Didaci presbiter cf., Menendus Gundisaluit cf. Froyla Gundisaluit cf., Petrus Gundisaluit cf., Abbas lauda et cf., Laurentius notuit.

Tumbo I, fol. 173 r.

553

A. 1192, Marzo 1 P.

KARTA DE REPARADE

In Dei nomine. Ego Goyna Petri et filius meus Martinus Olleyro, vobis magister de Reparade et uestris fratribus et Sancte Marie Superaddi facio kartam de mea hereditate quam habeo de auiis meis et parentibus meis in cauto de Reparade, quomodo diuidit per Sanctam Columbam et per Priorium et inde uadit ad alium cautum de Ragui, quantam ego habeo

uel habere debeo inter meos germanos uel heredes, pro remedio anime mee et pro precio quod de uobis habui ego et filius meus Martinus Ollarius, quod nobis et uobis bene placuit et de precio nichil remansit indebitum. Et pro roboratione dedistis nobis unum rexelium. Ego Goyna et filius meus Martinus Ollarius manus nostras roboramus *[sig.]*.

Facta karta in era M[a] CC[a] XXX[a] et quotum kalendas marcii. Regnante rege Aldefonso. Ricus homo Rodericus Gundisaluit. In sede Menduniensi episcopus P[elayo] Ciueira. Archidiaconus eius Martinus Machias. In Sancta Cecilia abbas P[etro] Gundisaluit. In Reparade P. Menendit. Qui presentes fuerunt: Iohannes Didaci presbiter cf., Petrus Menendi de Uilla Susu cf., Ouecus Petri cf., Pelagius Suariz cf.

Tumbo I, fol. 173 r. y v.

554

Sin fecha

KARTA DE LEIXA

Ego domna Azend⟨a⟩ Pelagii et mea subrina Maria Petri, uobis fratribus de Reparade facimus cartam de agro de Adarga in uilla de Lexa discurrente ad basilicam Sancti Petri, damus uobis nostrum quinionem integrum pro precio que de uobis accepimus II[as] oues et una porca et nichil remansit indebitum.

Tumbo I, fol. 173 v.

555

A. 1163, Octubre 4 P.

KARTA DE PRIORIO

Sub Christi nomine. Ego Aragunti Froylat una cum filio meo Martinus Pelait filio de Pelagio Uacario, donamus et testamus Deo et Sancte Marie de Superado pro animabus nostris et parentum nostrorum nostram portionem de casale de Mandiane quod iacet im Priorio cum omni sua directura. Similiter ego Hermesenda Froylat et omnis uox mea dono

meam portionem pro remedio anime mee. Ego Urracha Froylat dono meam portionem pro VII^{em} solidos. Ego Guntrode Froylat dono meam portionem pro VII^{em} solidos. Ego Ueremudus Froylat una cum matre mea damus nostram portionem pro VII^{em} solidos. Ego Ueremudus Suariz de Paponi dono leiram in Canas pro IIII^{or} solidos, et hoc nostrum factum maneat semper firmum, euo perenni secula cuncta amen. Si quis tamen quod fieri non credimus aliquis de parte nostra uel de extranea qui hoc nostrum factum infringere, quisquis talia commiserit in duplo componat et sedeat maledictus et excommunicatus et in inferno dampnatus et pro ausu temeritatis persoluat ad uocem monasterii D. solidos.

Facta carta testationis et comparationis sub die quod est era M^{a} CC. I., quarto nonas october. Nos iam supranominati in hac carta quod fieri iussimus manus nostras roboramus. Qui presentes fuerunt:

Petrus ts., Martinus ts., Aloitus ts.

Nuno Pelagii cf., Garsia Gundissaluit cf., Rodericus Ouequiz ts. et cf., prior Constantinus de Sancto Martino de Uiuia cf.

Et ceteri plures qui uiderunt et audierunt ts. et cf. *[sig.]*. Pelagius qui notuit et cf. *[sig.]*.

Tumbo I, fols. 173 v.-174 r.

556

A. 1179, Noviembre 1 P.

KARTA DE FURONES

In nomine Domini Ihesu Christi. Ego Ordonius Pelagii Deo et Sancte Marie de Superaddo facio cartam testamenti firmissimam in eternum ualituram de hereditate mea et sobrinorum meorum, filiorum Petri Ouequi, quam habemus uel haberes debemus in uilla que dicitur Furones cum omnibus suis directuris intus et foris per terminos et loca antiqua scilicet per aquam decurrit inter predictam uillam Furones et Leixa, et inde per aquam de Coua et inde per uiam de Palaciis quomodo diuiditur per uiam de Ferrariis, et quomodo se diuidit de ecclesia de Leixa et sicut expartit de ecclesiam Sancti Mathei. Si uero supradicti mei consobrinis, filii Petri Ouequi, uel uxor sua noluerint uobis relinquere portionem suam de predicta uilla, dono uobis illam concambiam quam ipsi

tenent de me in Auiancis, quartam de ecclesiam de Macaneda et quartam de laicario de uilla uidelicet simili nomine nuncupata Macaneda, et de uilla dicta Lamas et in Dormiana quantumcumque ibi habent ipsi mei consobrini excepta casa patris sui. Vt de hodie die he predicte hereditates maneant aput Superaddum iure perpetuo. Hoc meum factum maneat semper inconuulsum.

Facta carta sub era M^a^ CC^a^ XVII^a^, kalendas nouember. Ego Ordonius Pelagii et omnis uox mea in hac carta testamenti siue donationis et confirmationis quam fieri iussimus manus proprias roborauimus *[sig.]*. Qui presentes fuerunt:

Petrus ts., Pelagius ts., Arias ts., Iohannes ts., Martinus ts., Abbas Garcia cf.,

Prior Niterius Sancti Martini cf., Aluitus abbas cf., Petrus Melendi cf., Iohannes Affonsi cf., Garcia Gundisalui cf., Veremudus Menendi cf.,

Et ceteri plures qui uiderunt et audierunt ts. et cf.

Petrus qui notuit ts. et cf. *[sig.]*.

Insuper uxorem meam et filius cum omnibus cum omnibus suis indeatis in omnibus uestra commenda posui ut secundum ordinem uestrum eis proui[dere]. Do etiam uobis de pane meo medietatem tam de nouo quam de ueteri similiter et de porfia et de ganato duas partes.

Tumbo I, fol. 174 r. y v.

557

A. 1180, Junio 29 P.

KARTA DE FURONES

Era M[a] CC[a] XVIII[a] et quotum III[o] kalendas Julii. Hoc est scriptum firmissimum quod faciunt inter se domno Petro Pelait in uoce Superati et Ordonius Pelait, super suas conuenientias et sunt tales. Ego Ordonius Pelait dono et offero Deo et beate Marie de Superati, in presentia domno Petro Petro Pelait de hereditate mea de Forones III[es] partes et IIII[a] ad meam uocem de ipsa que habeo de auiorum meorum, extra de uassalis meis, et pro hoc in anno presenti dent mihi I[o] kauallo et I[a] uacca tenraria et I[a] cappa parda et calciadura, et de ista Sancta Maria de

medio augusti usque in alia remaneat in sua casa et deinde sit in dispositione domini abbati. Et ego Ordonius Pelait si aliquis de mea parte uenerit contra hoc meum factum [ad irrumpendum] uel uenerit semper ego confirmem illis quod factum est. De illa hereditate que fuit de Guina Fortuniz, quanta fuit de Ordonius Pelait et Petro Ouequiz quam comparauit de suos filios III[es] partes extra illam de meis uasallis. Qui presentes fuerunt: [± 3] abbate Deo gracia. Ego nos omnes in hoc scriptum manus nostras rouoramus *[sig.]* Qui presentes fuerunt: Iohanne Aldefonso. Et si ego non ita compleuero sit periturs *(sic)* et reddam uobis quantum mihi dedistis. Et ipsa mea seruente nomine Azenda Ouequiz et suis filiis defendant semper et manu teneant.

Tumbo I, fols. 174 v.-175 r.

558

A. 1199, Mayo P.

KARTA DE LEYXA

In nomine Domini. Ego Petrus Martini et ego Martinus Martini cum filiis nostris et omnis uox nostra, vobis fratribus Sancte Marie Superaddi omnique uoci uestre, grato animo et bona uoluntate, facimus cartam uenditionis imperpetuum ualituram de IIII[a] integra illius sauti de uilla Leyxa, ut habeatis et possideatis illud imperpetuum, cum suo terreno et directuris, pro precio et robore unde placuit nobis, id est, una bona uaca. Et qui hanc cartam fregerit sine fine sit maledictus et pariat uobis solidos L[a] et hoc scriptum semper sit firmum.

Facta karta mense mayo, sub era M[a] CC[a] XXX[a] VII[a]. Nos iam dicti in hoc scripto manus nostras roboramus *[sig.]*. Qui presentes fuerunt:

Frater Petrus Menendi cf., Martinus Pelagii cf., Martinus Ordonii cf., Michael Muogu cf., Petrus presbiter cf., Iohannes Occulus dictus cf., Petrus Iohannis qui notuit cf.

Tumbo I, fol. 175 r.

559

A. 1198, Octubre 26 P.

KARTA DE LEYXA ECCLESIASTICAM ET LAYCALEM

Era M^{a} CC. XXX^{a} VI^{a}, quotum VII° kalendas nuuember. Ego Bernardus abbas Superaddi et omnis conuentus eiusdem loci facimus pactum et placitum firmissimum tibi Froyle Ordonii de hoc, scilicet, quod tu nobis das omnem hereditatem tuam quam habes uel habere debes in ecclesia de Sancto Petro de Leyxa, ecclesiasticam et laicalem, quam ex toto nostro iuri subicias, ita tamen ut ecclesiasticam in uita tuam uel usque ad conuersionem tuam, si ordinem te intrare contigerit, de manu nostra teneas et post mortem uel conuersionem tuam simile cum ista quam modo habemus nobis tradatur perpetuo possidenda. Nos autem propter hoc quamcunque hora ad nos ueneris, siue in uita siue in morte, debemus te recipere et orationibus pro te domini misericordiam implorare. Si quis uero hoc scriptum infregerit, omnipotentis Dei iram incurrat et tamquam transgressor fidelitatis a consortio sanctorum alienus fiat. Ego abbas domnus Bernardus et omnis conuentus Superaddi in hoc scripto manus roboramus.

Rodericus ts., Nuno ts., Ouecus ts., Petrus de Untia cf., Veremudus Antenatus cf.,

Gundisaluus Roderici cf., Froyla Gundisalui cf., Petrus Oueci cf., Iohannes Petri cellararius cf., Bernardus monachus cf., Henricus qui notuit *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 175 r. y v.

560

A. 1180, Marzo 18 P.

KARTA DE LEYXA ET DE FURONES

Orta fuit intentio inter Ordonium Pelagii et Lupam Oueci et Fernandum Petri et Lupum Petri super hereditatibus suis et inde uenerunt ad populum pro bono pacis et pro bona uoluntate presentauerunt se

ante homines bonos, et illi homines boni mandauerunt Ordonio Pelagii quod habuisset hereditates de Trasanquis et predicti homines habuissent ecclesiam de Maceneda cum hereditate laycalia de ipsa felegresia, excepta creatione uniuscuiusque eorum, quod ita facimus et concedimus per secula cuncta. Si quis homo de parte nostra uel de extranea contra hoc nostrum factum uenerit uel uenerimus, sit maledictus usque in VII^{a} generatione et pro temerario ausu pectet D. solidos.

Facta carta in era M^{a} CC^{a} XVIII et quot XV° kalendas aprilis. Nos igitur omnes in hoc scripto que fieri mandauimus manus nostras proprias roboramus *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Abbatisa de Dormiana cum sanctimonialibus suis., Frater Ueremudus intennatus ts., Iohannes monachus cf., Michael Iohannis cf., Petrus Cortes de Radal ts., Petrus Benedictus qui notuit et hoc meum robur *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 175 v.

561

A. 1200, Julio 20 P.

KARTA DE LEYXA

In nomine Domini nostri Ihesu Christi. Ego domnus Ueremudus Menendi et uxor mea domna Eldara Froyle et omnis uox nostra, vobis domno Bernardo monasterii Sancte Marie Superaddi abbati et priori domno Pelagio et fratribus eiusdem loci et uoci uestre, ob remedium animarum nostrarum parentumque nostrorum donamus et offerimus Deo et uobis omnem hereditatem nostram cum suis directuris et bonis quantam habemus in terra de Trasanquis in uilla scilicet que dicitur Leixa, que est in concurrentia Sancti Petri de Leixa et comparauimus eam de Roderico Pelagii et Fernando Pelagii fratribus et etiam de omni nostra hereditate cum suis pertinentiis quantam habemus in Reparadi de nostra scilicet auolentia, cum quantam habemus in Prioiro et in Couas cum omnibus suis directuris preter uocem ecclesie Sancti Martini de Couas. Similiter damus nostram hereditatem quantam habemus in Lodeiro. Has igitur hereditates damus et concedimus uobis in perpetuum possidendas. Si uero ego iam dictus Ueremudus Menendi habitum religionis accipere in uestro monasterio uoluero, uos recipiatis me. Sin autem ad obitum mei et uxoris mee domne Eldare conceditis nobis sepulturam in uestro monasterio et debitum facere pro nobis quantum pro uno ex uobis. Si

quis autem tam de genere nostro quam de alieno hoc scriptum nostrum frangere temptauerit sit maledictus et excommunicatus de Deo Patre omnipotente et cum Iuda traditore in inferno dampnatus, et quantum inuaserit duplet et uoci regie uel uestre M[e] solidos exsoluat. Et hoc scriptum semper sit firmum.

Facta carta in era M[a] CC[a] XXX[a] VIII. Regnante rege domno Adefonso in Legione et in Galletia, in Asturiis et in Extrematura. Comite Gomecio tenente Galletiam. Archiepiscopo domno Petro Suarii in Compostella. Facto scripto XIII° kalendas augusti. Nos iam dicti Ueremudus Menendi et Eldara Froyle in hoc scripto manus nostras roboramus *[sig.]*. Qui presentes fuerunt:

Domnus Pelagius Oueci prior Superaddi ts. et cf., Domnus Martinus Roderici ts. et cf., Domnus Fernandus Suarii ts. et cf.

Frater Ouecus Froyle ts. et cf., frater Petrus Menendi ts. et cf., Iohannes presbiter, Didaci ts. et cf.,

Iohannes Pernas miles ts., Pelagius Petri Mancus ts. et cf., Filii et filie Ueremudi Menendi et domne Eldare Froyle ts. et cf., Fernandus qui notuit *[sig.]*.

Tumbo I, fols. 175 v.-176 r.

562

(S. XIII, principio)

KARTA DE LEYXA ET DE REPARADE

In nomine Domini amen. Nos filii Ueremudi Menendi, Iohannes Ueremudi et Fernandus Ueremudi, et Garsias Ueremudi et Petrus Ueremu[di] pro nobis et fratribus nostris et pro omni uoce nostra, concedente matre nostra domna Eldara Froyle anutiamus et quitamus uobis fratribus Superaddi mandam patris nostri quam ipse fecit uobis de hereditatibus suis pro qua uos calumpniabamus et concedere eam uobis nolebamus. Anutiamus uobis omnem hereditatem de Leixa quam comparauerunt pater noster et mater nostra et hereditatem de Reparade quantam ibi habuit pater noster uel habere debuit ex illa aspera de Ysmahelle usque ad mare excepto ecclesiam de Couis, et pro hoc annuntio quod uobis annuntiamus relinquitis nobis hereditatem de Lodeiro et medietatem unius equi apreciati in C. LXXX[a] solidos et datis nobis

in prestimonio unam quartam de Uillella de tribus quartis quas ibi habetis nobis Iohannes Ueremudi et Garsie Ueremudi, ut teneamus illam de uobis in uita ⟨nostra⟩ tamen tali conditione ut quando unus ex nobis ambobus obierit pars sua fratribus et monasterio Sancte Marie Superaddi remaneat, sic et de altero fiat, et datis domne Eldare matri nostre pro roboratione huius mande, unam uaccam optimam et VI[es] oues. Hoc autem annuntium fuit annuntiatum et quitum per presentiam et iussionem bonorum hominum qui hanc compositionem inter nos et fratres fecerunt. Per domnum Fernandum Suarii, per domnum Martinum Roderici monachum, per fratrem Fernandum Froyle, per fratrem Iohannem magistrum de Reparadi, per Menendum Pelagii de Dorneda, per Petrum Roderici de Uaandi, per Nunonem Iohannis, per Fernandum Iohannis.

Tumbo I, fol. 176 r. y v.

563

A. 1226, Junio 28 P.

KARTA DE CAMPO DE COUELO

Era M[a] CC[a] LX[a] IIII et quotum IIII[o] kalendas iulii. Ego abbas domnus Henricus una cum fratribus nostris, te Petrum Martini de Leixa recipimus in familiaritatem et in omnia beneficia monasterii de Superaddo, et ut habeas ad mortem tuam sepulturam et si ab isto festo Sancti Michaelis proxime uenturo ordinem intrare uolueris debemus te recipere. Et tu pro anima tua et pro anima uxoris tue dedisti nobis quartam partem pomarii de campo de Couelo unde nos habemus alias tres quartas. Qui presentes fuerunt: Petrus Fernandi ts., frater Dominicus magister de Reparadi ts., frater Michael ts., Petrus monachus de Sancto Matheo ts., Ouecus mo[nacus] de Leixa ts., Rodericus Tenreirus ts., Et ego Petrus Martini quandiu in habitu seculari fuero, mittam quolibet anno unum panale de cera duobus ⟨solidos⟩ apreciatus Sancte Marie Superaddi.

Munio qui notuit.

Tumbo I, fol. 176 v.

564

A. 1188, Septiembre 19 P.

KARTA DE LEYXA ET DE FURONES ET DE PAUSADA

[Christus]. Sub Christi nomine. Ego Ieloyra Garsia una cum filiis meis nominibus eorum, Roderico Munionis et Gundisaluo Munionis et Lupa Munionis et omnis uox nostra, uobis abbati domno Fernando monasterii Superaddi et omni conuentui eiusdem loci, tam presenti quam futuro, et omni uoci uestre, facimus cartam uenditionis de hereditate nostra propria quam habemus hodie uel habere debemus in ualle de Trasanquis, scilicet nostram portionem integram de ecclesia Sancti Petri de Leixa et de uilla de Leixa et de Furones et de Pausada cum omnibus suis directuris intus et foris per suos terminos et loca antiquan per ubi eam inuenire potueritis pro precio quod a uobis accepimus, scilicet, unum equm obtimum ualentem C. L^{a} solidos de Angauensibus et satis nobis placuit, uos dedistis et nos recepimus et de precio nichil remansit indebitum, et hoc factum nostrum maneat semper firmum euo perhenni secula amen. Ita ut de hac die et tempore de iure nostro predictas hereditates abrasas et in uestro iure et dominio traditas atque confirmatas, habeatis eas firmiter et omnis posteritas uestra, uendatis, donetis, lucremini et quicquid fuerit uoluntas uestra faciatis de eis.

Facta carta uenditionis et donationis et confirmationis in era M^{a} CC^{a} XX^{a} VI^{a} et quotum XIII° kalendas octobris. Ego Geloyra Garsia una cum liberis meis Roderico, Gundisaluo, Lupa et omnis uox nostra in hac carta quam fieri iussimus manus nostras proprias roboramus *[signa]*. Qui presentes fuerunt:

Petrus ts., Arias ts., Martinus ts., Suarius presbiter de Lesa cf.,
Rodericus Martini cf., Fernandus Garsie cf., Petrus Francus cf.,
Petrus Martini de Badogia cf., et plures alii clerici et layci qui hoc uiderunt et audierunt ts. et cf.

Pelagius Iohannes qui notuit *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 177 r.

565

A. 1192, Marzo P.

KARTA DE PAPONE ET DE REPARADE ET DE PRIORIO

In nomine Domini. Ego Petrus Suarii de Papone et omnis uox mea, dono et concedo uobis fratribus Superaddi et uoci uestre omnem hereditatem meam et de uxore mea quantam habemus in Papone, in Reparade et in Priorio cum omnibus suis directuris et bonis in perpetuum possidendam pro animabus nostris et pro dampno etiam que ego Petrus Suarii in uestra grangia de Reparade uobis feci, id est tuli uel cepi inde uobis uiolenter medietatem unius porce bone et quintam unius bouis boni et unum bezerrum tenrarium et tercia de una iuuenca et medium de uno iuuenco et quartam de altero iuuenco domni scilicet Arie. Item ego Gundisaluus Isquitadur et omnis uox mea, eodem modo do uobis et concedo omnem hereditatem de Leixa meam et de Papone et de Reparade cum omnibus suis directuris pro anima mea et pro altero tanto dampno quod uobis feci, nisi quod non ullam cepi uobis porcam. Qui hoc scriptum irrumpere temptauerit sine fine ex parte Dei et nostra permaneat maledictus et pariat uobis solidos CCC, et hoc scriptum semper sit firmum.

Factum est scriptum mense marcio, era M^{a} CC^{a} XXX^{a}. Nos iam dicti in hoc scripto manus nostras roboramus *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Frater Petrus Menendi magister de Reparade cf., Petrus Iohannis cf., frater Pelagius cf., domnus Arias cf., Petrus ts., Veremudus ts., Iohannes ts. Laurencius qui notuit et cf.

Tumbo I, fol. 177 r. y v.

566

A. 1212, Abril 22 P.

KARTA DE DEUESA

In Dei nomine. Ego Martinus Ordonii et uxor mea Marina Garsie et omnis uox nostra tibi Iohanni Ueremudi magistro de Reparade et omnibus fratribus eiusdem loci et omni uoci uestre facimus cartam uenditionis

de hereditate nostra propria quam habemus in terra de Trasanquis uilla uocitata Deuesa portionem nostram integram, et est VIIII^{a} integra quantum ibi habemus uel habere debemus per ubicumque eam melius potueritis inuenire, tam intus quam foris. Pro qua accepimus a uobis precium, scilicet, unam uaccam tenreiram cum suo filio masculo et roboratione unum arietem, et de precio nichil remansit indebitum. Habeatis igitur eam et possideatis per secula cuncta ita ut de hac die de iure nostro abrasa et in uestro iure sit tradita atque confirmata, euo perhenni et secula cuncta. Si quis tamen de parte nostra aut de extranea contra hoc nostrum factum ad irrumpendum uenire temptauerit uel uenerimus, sit ille maledictus uel simus usque in VII^{a} generatione et quantum uobis calumpniauerit uel calumpniauerimus tantum in duplo uel triplo uobis pectet. Facta carta in era M^{a} CC^{a} L^{a} et quot X^{o} kalendas maii. Regnante rege Adefonso in Legione. Tenente Transtamar Iohanne Fernandi. Tenente Trasaq⟨u⟩os Fernando Lupi. In sede Minduniense episcopus domnus Pelagius. Archidiaconus domnus Gundisaluus. Vicarius Petrus Ferueet. Ego Martinus Ordonii et uxor mea Marina Garsie in hac carta quam fieri mandauimus manus nostras roboramus *[sig.]*. Petrus Ueremudi ts., Iohannes Pharanom ts., Pelagius Buerius ts., Froyla Ueremudi presbiter ts., Petrus Martini cf., Suerius Petri cf., Petrus notuit *[sig.]*.

Tumbo I, fols. 177 v.-178 r.

567

A. 1201 P.

KARTA DE COUAS

In nomine Domini, amen. Ego Sancia Muniz, filia de Munio Neto, facio cartam uenditionis et donationis uobis fratri Petro Menendi magistro de Reparade et omnibus fratribus Sancte Marie Superaddi, de tota hereditate mea quam habeo in uilla que uocitatur Couas cum omnibus pertinenciis suis intus et foris, sicut eam in iure habui et habere debeo quantum ad me pertinet, ita eam uobis uendo pro XIII solidos et II in robore et quod maius et melius est dono eam pro remedio anime mee, ut habeatis eam et possideatis uos et omnis posteritas uestra iure perpetuo. Si quis igitur tam de parte mea quam de extranea hanc cartam fregerit sit maledictus et excommunicatus et cum Iuda traditore in infer-

no dampnatus et parti regie CCC solidos persoluat, et uobis ipsam hereditatem duplatam pectet.

Facta carta uenditionis in era M^a CC^a XXX^a VIIII^a. Regnante rege Adefonso in Legione. Episcopus Pelagius Cibaria in Mindonindo. Archidiaconus Martinus Mazias. Archipresbiter P. Gunzaluit. Abbas in Superaddo domnus Pelagius Ouequiz. Qui presentes fuerunt:

Froila Ordonii ts., Martinus Ordonii ts., Menendus Fernandi ts.,

Martinus Ouequiz ts. et cf., Iohannes Didaci ts. et cf., Iohannes Ueremudi ts. et cf.,

Petrus Iohannis cantor Sancte Marie ts., frater Petrus Ueremudi ts., frater Froile ts.

Petrus qui notuit ts. et cf.

Tumbo I, fol. 178 r.

568

A. 1179, Noviembre 24 P.

KARTA DE LEIXA ET DE FURONES

In nomine Domini nostri Ihesu Christi amen. Ad hoc scripta fuerit ⟨ut⟩ que ueritas lucet resplendent, obliuionis nebula in posterunt non obfuscentur. Idcirco ego Martinus Pelagii et omnis uox mea facio scripture textum ob remedium anime mee et parentum meorum de hereditatibus meis Deo et Sancte Marie de Superaddo in presentia abbatis domni Egidii et per manus Petri Pelagii ceterorumque monachorum ibi Deo militantium. In terra de Trasanquis in uilla que uocatur Leixa et Furones totam meam portionem quantam ibi habeo uel habere debeo dono et concedo Deo et Beate Marie de Superaddo, II^{as} partes intus et foris et de uil⟨l⟩ari de Louxa uetera II^{as} partes et de ecclesia Sancti Petri de Louxa, de mea portione II^{as} partes, et de ecclesia Sancti Petri de Leixa de mea portione II^{as} partes, et de Uilela meam portionem integram, et de ecclesia Sancti Petri de Mermancom et de laycali meam portionem integram. Istas igitur hereditates do Deo et Beate Marie de Superaddo et monachis ibi seruientibus ut habeant et possideant iure quieto temporibus infinitis. Quod si quis contra hoc meum spontaneum factum ad irrumpendum uenire temptauerit medio uentre rumpatur et cum diabolo penas infernim possideat eternales, et regie uoci III milia solidos pariat et hec carta semper sit firma.

Facta sub era Mª CCª XVIIª et quot VIIIº kalendas decembris. Regnante Rege domno Fernando. Comite domno G[omez] tenente terra Vicarius eius Petrus Oueci. In sede Compostellana archiepiscopus domnus Petrus Suarii. Archidiaconus domnus Fernandus cf., Ordonius ts., Rodericus Gundisalui ts., Abbas G[undisaluo] ts., Vela Pinoyz ts., Ego Martinus Pelagii et omnis uox mea in hac carta manus meas roboro *[sig.]*.

Petrus qui notuit.

Tumbo I, fol. 178 r. y v.

569

A. 1200, Julio P.

KARTA DE PRIORIO ET DE ESMAELE ET DE QUINTANAS

In nomine Domini nostri Ihesu Christi. Ego Gundisaluus Froyle de Mandiam cum uxore mea Maria Petri et omnis uox nostra, vobis fratribus Sancte Marie Superaddi omnique uoci uestri, grato animo et spontanea uoluntate, facimus cartam uenditionis in perpetuum ualituram de tota nostra hereditate de Priorio, et de Esmaeli de uoce de Quintanas, pro precio de quo nobis placuit, id est duabus equabus et Vᵉ capris et uno manto et una cadela cum placabili robore. Ab hinc igitur habete eam cum omnibus suis directuris et possidete in perpetuum. Et quicumque contra hoc nostrum factum uoluntarium uenerit ad irrumpendum, sine fine permaneat maledictus et condempnatus et pariat uobis solidos C. et hoc scriptum semper sit firmum.

Facta carta mense iulio, era Mª CC XXXª VIII. Nos iam dicti in hoc scripto manus nostras roboramus *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Frater Petrus magister de Reparadi ⟨ts.⟩ cf., Martinus Pelagii cf., frater Pelagius cf., Petrus presbiter cf., Martinus Ordonii cf., Petrus Martin cf., Petrus Iohannis cantor Superaddi cf., Iohannes dictus Oculi cf., Petrus Iohannis qui notuit.

Tumbo I, fol. 178 v.

570

A. 1203, Julio P.

KARTA DE HESMAELI

In nomine Domini. Ego Iohannes dictus Arauandus et omnis uox mea, vobis fratribus Sancte Marie Superaddi omnique uoci uestre, grato animo et spontanea uoluntate, facio cartam uenditionis in perpetuum ualituram, de medietate unius quinte tocius uille de Esmaeli pro precio de quo mihi placuit, id est, uno bono boue et robur cibaria. Ab hinc igitur habete eam cum omnibus suis directuris et possidete in perpetuum. Et qui contra hoc meum spontaneum factum uenerit ad irrumpendum, sine fine maledictus et condempnatus et pariat uobis C. solidos et hoc scriptum permaneat semper in robore firmum.

Facta carta mense iulio, era M^{a} CC^{a} X^{La} I. Ego iam dictus in hoc scripto manus meas roboro *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Frater Petrus Menendi magister de Reparadi cf., frater Pelagius cf., Martinus Ordonii cf., Petrus presbiter cf., Iohannes dictus Oculos cf., Martinus Pelagii cf., Michael Mougu cf., Petrus Iohannis qui notuit.

Tumbo I, fols. 178 v.-179 r.

571

A. 1227, Mayo P.

KARTA DE REPARADI ET HISMAELI

In Dei nomine. Ego Petrus Muniz, cognomine Mouricham, filius Munionis Roderici et Eluire Gundisalui et omnis uox mea, vobis domno Henrico abbati et conuentui Sancte Marie Superaddi tam presenti quam futuro et omni uoci uestre, facio cartam uenditionis et donationis in perpetuum ualituram de hereditatibus meis quas habeo ex parte patris mei in Reparade ⟨et⟩ in Hysmaeli, et ex parte matris mee in Uillare Quinti, in istis locis uendo uobis et dono quantum habeo uel habere debeo tam de patrimonio quam de matrimonio, seu de ganantia et emptione mea pro precio quod de uobis recepi, uidelicet I^{m} bouem bonum, I^{m} porcum,

IIII^{or} cubitos de panno ad faciendam capam illius et XI solidos in robore, et pro remedio anime mee et parentum meorum quorum fuerunt hereditates, ut ab isto die et deinceps de meo iure sint abrase uestroque dominio sint tradite iure hereditario in perpetuum possidende, cum omnibus directuris et pertinenciis suis. Istud autem abere fuit datum mihi in diebus fratrum uestrorum et magistrorum de Reparade Petri Menendi, scilicet et fratris Sebastiani et fratris Fernandi Froyle mercatoris conuentus. Si quis an de fratribus meis uel filiis, seu de parentibus uel quolibet de parte mea has hereditates quas uobis do et concedo contradicere uel inuadere temptauerit sit maledictus et cum Iuda traditore penas paenas patiatur inferni, et ego quandiu uixero defendam uos cum his hereditatibus et post obitum meum per alias meas hereditates et per mea bona habeatis illas in pace et ab omni impedimento expeditas, et hoc meum factum semper maneat firmum.

Facto scripto aput Superaddum. Era M^{a} CC^{a} LX^{a} V^{a}, mense maio. Regnante rege Adefonso in Legione et Galletia, in Asturiis et Extrematura. In Compostella domno Petro Munionis archiepiscopo existente. Roderico Gomez tenente Transtamar et Montem Nigrum et Sarram. In Superaddo domno Henrico abbate existente. Domno Fernando Suarii priore existente. Qui presentes fuerunt:

Domnus Fernandus Suarii prior ts., frater Fernandus Froyle ts., frater Petrus Fortunii ts., frater Iohannes de Maia ts.,

Frater Iohannes Ueremudi magister de Reparadi ts., frater Pelagius Compater obstallarius ts., frater Iohannes Salgado inde egrediens ts., frater Pelagius Buarius ts.,

Ego predictus Petrus Muniz dictus Mouricham hanc cartam quam fieri iussi propriis meis manibus roboro et confirmo *[sig.]*. Munio qui notuit.

Tumbo I, fol. 179 r. y v.

572

A. 1227 P.

KARTA DE HESMAELI

In Dei nomine. Ego Iohannes Petri, filius de Munia Gundisalui de Esmaeli, dono uobis fratribus de Superaddo pro remedio anime totam hereditatem quam habeo in uilla de Esmaeli ex parte predicte matris mee, ut habeatis eam et possideatis iure hereditario in perpetuum.

Facta carta donationis in era M^{a} CC^{a} LXV^{a}. Regnante rege domno Adefonso. Episcopus Minduniensis erat domnus Martin. Comes domnus Rodericus Gomez. Qui presentes fuerunt: Petrus Iohannis magister conuersorum ts. et cf., Rodericus ts., Iohannes ts., Petrus ts., frater Michael ts., frater Petrus ts. et cf., Petrus qui notuit.

Tumbo I, fol. 179 v.

573

Sin fecha

Nos fratres Superaddi concedimus tibi Martino Rubeo uictum et uestitum in uita tua in grangia de Reparaddi, et ad obitum tuum sepulturam in monasterio et tu das pro anima tua totas hereditates tuas ecclesiasticas et laycales in Esmaeli et in Reparade, et si aliud feceris debes perdere totas hereditates et hereditatem Paradisi. Qui presentes fuerunt: Abbas domnus Henricus, domnus Martinus Roderici cellararius et fratres de Reparaddi.

Tumbo I, fol. 179 v.

574

Sin fecha

DE ESMAELI

Sciant presentes et futuri quod Pelagius Gundisalui, dictus Malada, presbiter tenuit in ecclesia de Esmaeli de medietate ipsius ecclesie III^{am} V^{am} et alios quiniones pro fratribus de monasterio Superaddi et fuit inde clericus predictus frater et dedit reditus predicte ecclesie fratribus. Huius rei ts. est Martinus Oueci dictus Pharanon, Pelagius Mauru, Petrus Ueremudi, Veremudus Entenadu et alii fratres de Reparade et seculares multi. Petrus Pelagii dictus Mamurro, magister grangie de Reparade. Demandamus tres quintas de medietate ecclesie de Esmaeli. Demandamus portionem de Pelagio Martini et fratribus suis. Portionem de Petro Lana. Portionem de Iohanne Arauando et est medietas unius quinte de medietate ecclesie. Portionem de Petro Oueci de Mousende, et est tercia

unius V[e] tocius medietatis ecclesie. Portionem de Ueremudo Pinto. Portionem de Petro Manit, ⟨tam ecclesiasticalem quam laicalem⟩, filio de Roderico Manit de Ferreira. Portionem Gundisalui et de Pelagio Gun[disalui]. Portionem de Suerio Pinto et de Maria Pinta et de Roderico Suarii. Portionem de Gunde Froyle de Mandiam, ecclesiasticam et laycalem. Portionem de Guntrode Gundisalui. Portionem de Petro Menendi et de germanis suis Iohanne Menendi, Lupo Menendi, Maria Menendi, Gudo Menendi, Froyla Parente, Petro Gateira. Portionem de Martino Faranon et de suis sororibus, de quibus ipse habet hereditates. Portionem de Martino Rubeo. Portionem de Mauricham et de suis germanis. Totos istos quiniones demandamus tam in ecclesia quam in uilla de Esmaeli. Homines qui istas hereditates nobis dederunt pacifice eas habebant et in pace dederunt coram populo terre nullo contradicente.

Tumbo I, fols. 179 v.-180 r.

575

Sin fecha

KARTA DE ESMAELI

Nouerint presentes et futuri quod facta est intentio inter fratres Superaddi ex una parte et Petrum Gundisalui et germanos suos et nepotes ex alia super hereditate quam dicebant fratres de Superaddo suam in Esmaeli quia comparauerant eam de tribus filiis Suerii Ueremudi et super quadam portionem de ecclesia Sancti Iohannis de Esmaeli quam fratres similiter requirebant, et illi homines supradicti dicebant quod nichil iuris deberent ibi fratres habere. Et super hoc per domnum Fernandum Guterrit cui mandauerat rex ut faceret iustitiam in tota Galletia positi sunt inquisitores, scilicet, Ouecus Froyle et Petrus Pelagii clerici et Fernandus Roderici et Martinus Petri, de consensu utriusque partis et iurauerunt super sancta euangelia quod inquirerent et dicerent ueritatem, tam pro una parte quam pro alia, et post hec inquisitione facta uenerunt ante domnum Fernandum Guterriz et dixerunt quod fratres comparauerant ipsam hereditatem de Esmaeli a dominis ipsius hereditatis et que sciebant quantum fuit precium quod dederunt et quibus datum fuit. Tunc Fernandus Guterriz mandauit uicario et inquisitoribus et alcaldibus de Ferrol ut iudicibus que darent supradictam hereditatem de

Esmaeli fratribus Superaddi, quod et fecerunt. De portione autem ecclesie dixerunt quod nondum poterant scire plenam inquisam et petierunt indutias quando possent eam dare. Tunc domnus Fernandus iudicauit quod fratres haberent illam hereditatem de qua data fuerat inquisa et assignauit diem et dedit uicarium quando de ea dicerent ecclesia quod in rei ueritatem possent scire. Post eius autem discessum homines supradicti cum armis magnam uiolentiam fecerunt fratribus in hereditate sibi adiudicata, ita quod percusserunt homines et boues in presentia fratrum et eiecerunt eos inde uiolenter. De ecclesia autem postea nichil ponere uoluerunt ita que nec ad diem statutum curauerunt uenire. Postea uenit abbas de Superaddo in propria persona et conquestus est hominis regis qui erat in Ferrol et alcaydibus ipsius uille et domno Menendo Pelagii iudici regis, malum et iniuriam quam receperat ab illis hominibus dicens etiam que si fratres sui aliquid faciebant contra eos que non deberent ipse paratus erat corrigere secundum quod ipsi iudicassent. Vocauerunt autem utramquam partem ipsis in sua presentia constituti et propositum est de inquisa quam fecerat fieri domnus Fernandus Guteriz. Interrogauit autem domnus Menendus Pelagii singillatim unam partem et alteram utrum de beneplacito suo positi sunt inquisitores. Quibus respondentibus quod de beneplacito utriusque partis facta fuit inquisa, et mandauit domnus Menendus inquisitoribus qui presentes erant ut darent inquisam, et ipsi dixerunt quod iam dederant eam uicario qui similiter presens erat. Tunc mandatum est uicario ut daret inquisam. Et ipse secrete colloquium habens cum inquisitoribus uenit in medium et dixit omnia secundum ordinem quem superius dixerant inquisitores, et secundo adiudicata fuit fratribus possessio, sed supradicti homines de Esmaeli multis contumeliis et minis dehonestauerunt uicarios et inquisitores et ita recesserunt. Fernandus Guterrit mandauit homini suo Petro Froyle et inquisitoribus supradictis et alcaydibus de Fer⟨r⟩ol Ueremudo Anaya et Petro Martini de Interualles et Petro Fernandi de Petrosu et iudicibus Roderico Gundisalui et Fernando Roderici de Sarantes que darent fratribus Superaddi hereditatem de Esmaeli de qua data fuerat inquisa et illi boni homines dederunt hereditatem fratribus. Post hoc alia uice domnus Lupus rogauit magistrum de Reparade quod parceret Froyle Gundisalui et Menendo Gundisalui et Petro Gu[ndisalui] et leuaret uocem de rege de illis, et magister de Reparade Iohannes Ueremudi dimisit illis hominibus per talem conuenientiam que numquam redirent ad demandam hereditatis que iam exquisita fuerat et data fuerat fratribus et semper essent humiles et seruientes fratribus de Reparade et dederunt magistro XXXVe solidos ut annuntiaret dampnum que fecerant et uocem regis, et hoc fuit in cauto Sancti Martini in Souto sub

casa de Nuno Fernandi, presente domno Lupo et Petro Alfonsi homine regis et Petro Fernandi magistro de Brion et Martino Pharanom et multi alii homines boni.

Tumbo I, fols. 180 r.-181 r.

576

A. 1216, Marzo 15 P.

KARTA DE UILLA SUSO

In Dei nomine. Ego Gundisaluus Suarii de uilla Suso do et concedo iure hereditario Deo et Beate Marie et uobis abbati et conuentui de Superaddo t[o]tam hereditatem meam de uillare Quinti et totam hereditatem germanorum meorum, scilicet, de Petro Suarii et de alio Petro Suarii et de Mari⟨n⟩a Suarii et de alia Marina Suarii quam adquisiuit ab eis ut darem eam mecum sicut et facio. Et uos fratres Superaddi sepulturam mihi conceditis et familiaritatem et societatem in omnibus bonis que fiunt in monasterio uestro.

Facta carta in era M^{a} CC^{a} L^{a} IIII^{a} et quot idus marcii. Qui presentes fuerunt: Martinus Roderici de Cauto ts. Petrus Petri de Lamas ts., Martinus Petri de uilla Suso ts., Froyla Petri ts., Martinus Petri de Sancto Matheo ts., frater Iohannes Ueremudi ts., Petrus Odoarii ts., Rodericus Oueci qui notuit.—In roboratione unum arietem et duos caseos.

Tumbo I, fol. 181 r.

577

Sin fecha

KARTA DE REPARADI

Ego Petrus Conde do quantam hereditatem habeo uel habere debeo ab aqua Gyraldi usque ad Brion et quantam uocem habeo in Brion. Michael clericus ts., Iohannes ts., Martinus Carca ts., frater Munio ts., frater Petrus Caluus ts., frater Petrus ts.

Tumbo I, fol. 181 r.

578

Sin fecha

KARTA DE REPARADI

Ego Petrus Iohannis filius Iohannis Froyle de Balone, do totam meam hereditatem quam habeo uel habere debeo in omnibus locis ubicumque eam reperire potueritis, scilicet, in Brion in Balone, in Banza Rotoda, excepta de uilla Sanci quam do sorori me. Froyla Pelagii ts., Ioanino, Gundisaluus Petri, Maria Martiniz mater eius hoc concedit, frater Iohannes ts., frater Munio ts.

Tumbo I, fol. 181 r. y v.

579

Sin fecha

KARTA DE GIRALDI

Ego Gundisaluus Suarii de Pradeua do totam meam hereditatem de Uillari Quinti. Ts. Pelagius Roderici, Martinus cabaleiro, Iohannes de Deo, frater Iohannes Ueremudi, Pelagius compadre. Ego Martinus Rubeo do totam hereditatem meam de Esmaeli et de Reparadi, tam ecclesiasticam quam laycalem, et uos sepulturam mihi promittitis et uictum et uestitum usque ad mortem. Iohannes de Deo ts., Petrus Cosorio, frater Iohannes Ueremudi, frater Pontio, frater Pelagii.—Eluira Petri filia Petri Martini de Balone dedit partem suam de pumario de Giraldi, Petro Ioco marito eius et filiis eius concedentibus.

Tumbo I, fol. 181 v.

580

Sin fecha y 1167, Agosto 1 P., y 1174, Septiembre 1 P.

KARTA DE UILLA ULFI

In nomine Domini nostri Ihesu Christi amen. Ego Froyla Froylayz et omnis uox mea facio cartam donationis siue testationis uobis abbati domno Egydio Sancte Marie de Superaddo omnique conuentui eiusdem loci de uno pumario quod habeo in ualle de Trasanquis, loco cognominato ubi dicent Uilla Ulfi, quomodo adsignaui ego illud in omni giro cum suo terreno fratribus Superaddi pro remedio anime mee et uxoris mee et parentum nostrorum, ut sit prefati monastii iure perpetuo per secula cuncta. Similiter dono et concedo meam portionem integram de uillare Quinti cum omnia sua directura per ubicumque eam inuenerit. Ego Petrus Gundisalui et omnis uox mea similiter dono et concedo meam portionem integram de uillare Quinti pro remedio anime mee et parentum meorum.—Ego Menendus Arauugio dono unam leiram in Priorio integram pro uno boue et una porca cum filiis et uno solido in robore ⟨et⟩ II[bus] caseis.—Ego Petrus Gundisalui dono unam leiram ante illam casam de Mallare, tam de mea portione quam de parentibus meis pro quo me defendetis et pro duabus ouibus cum filiis.—Ego frater Pelagius Petri dono totam meam hereditatem laycalem siue ecclesiasticam pro qua me uestistis de uestris pannis et pro anima mea et parentum meorum.—Ego Martinus Froyla dono medietatem de una leira de Figariolas pro VII solidos.—Ego frater Lupo dono et concedo meam hereditatem integram de Uilla Suso per ubi eam inueneritis et fuit de patre meo, et ad obitum matris mee similiter dono uobis meam portionem de tota sua hereditate.—Ego Petrus Barragane una cum uxore mea et filiis nostris donamus uobis nostram leiram de Fontano integram per mandatum de meo domino Uela Pinioliz pro una uacca cum filio et IIII[a] de alia.—Ego Argio de Paponi dono medietatem de una leira circa illam de Sancta Cecilia pro duabus capris et una taega de pane.—Ego Ueremudus Suarii dono medietatem de una leira de Fogio et aliam integram de Pinario pro una uaca cum filio et II[bus] ouibus.—Ego Rodericus Toraldiz dono uobis unam leiram integram que iacet super illa uereda de Grangia, pro una iouenca et pro uno pare sotularium.—Ego frater Martinus Pelagii dono uobis meam portionem de Paponi et de Ferrarios et de Lourido et

de Neixa uel Leixa, et est terminus de Uillari Quinti per riuulum de Agrela et per illum raniadorium et per illum regum de Sazedo.

In era Mª CCª Vª kalendas augusti. Similiter illud pumare de Uilla Ulfi et hoc nostrum factum semper maneat firmum euo perhenni, secula cuncta amen.—Ego Maria uxor de Petro Uatio dono unam leiram circa uestrum hortum pro tribus capris.—Ego Froyla Petri, cognomento Stebura, dono unam leiram integram in agro Clauim et aliam integram in Canas pro XII solidos.—Ego Menendus Pelagii una cum uxore mea, filia de Pelagio Falaz, damus unam leiram integram in terminos de Scelerios pro Vᵉ ouibus.—Ego Pelagius Pironio dono aliam medietatem de ipsa leira pro tribus ouibus et pro quo leixatis mihi uocem de furto de uestra casa.—Ego Martinus Berigo dono medietatem de una leira quam habeo cum Argio de Paponi pro duabus capris, circa leiram de Sancta Cecilia.—Rodericus Petri et Froyla Petri de Seseli uendiderunt in Priorio totam suam uocem de Mandiam quam habent ex parte matris sue pro precio nominato III solidos et congros XII^{cim}.—Martinus Pelagii de Le⟨i⟩xa dedit suam portionem de Priorio de uoce de Mandiam propter que fratres Superaddi expetierunt ei malam uoluntatem de patre suo quam tunc ei habebant.—Ego Ueremudus Suarii et uxor mea Gunt⟨r⟩ode et omnis uox nostra damus atque concedimus unam leiram in Barracidu et in Pinario integram et mediam pro uno boue optimo, ualente XX solidos. Ego Gundisaluus Quilmas dono in Pinario II^{as} leiras et mediam pro X solidos et medio, et nos dimisimus ad filium suum Iohannem uocem de furto de nostris arietibus.—Ego Iohannes Menendi et Petrus Menendi et nostre uxores siue malade, damus in Canas II^{as} leiras pro VII ouibus cum filiis.—Ego Iohannes Aranando dono in Canas unam leiram pro IIII^{or} ouibus cum filiis [± 5].—Ego Petrus Ueremudi dono unam leiram in termino de agro Clauim in pignore pro Vᵉ solidos.—Ego Godina Christofori et filius meus Martinus Roderici damus unam leiram super Fontano et aliam leiram in agro Cozalui pro uno boue electo et in Canas unam leiram pro una iouenca.—Ego Rodericus Petri et Froyla Petri et omnis uox nostra damus totam nostram portionem de Priorio et de fratribus et sororibus nostris pro VII solidos, etiam si nos uoluerimus dare ipsos VII solidos debetis dare nobis ipsam nostram hereditatem, memento que de nobis supra resonatur non est uerum.—Ego Menendus Afonsi et Petrus Afonsi et Petrus Menendi et Froyla Menendi, damus atque concedimus leiram de Fugio pro XIIII solidos et in robore IIII^{or} caseos. Si quis tamen quod fieri non credo homo de parte nostra uel de extranea contra hoc nostrum factum uenerit uel uenero ad irrumpendum pariat uobis uel uoci uestre quantum calumpniauerit in duplo uel triplo, et insuper pro ausu temerario persoluat CCC solidos.

Facta carta uenditionis et donationis in era M^{a} CC^{a} XII^{a} et quot kalendas setempbris. Nos iam supra nominati in hac carta manus nostras roboramus *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Arias ts., Petrus ts., Iohannes presbiter cf., Rodericus Gundisalui cf., Nuno Pelagii cf., Iohannes Afonsi cf., et alii plures qui audierunt et uiderunt. Pelagius qui notuit *[sig.]*.

Tumbo I, fols. 181 v.-182 v.

581

A. 1177, Octubre 13 P.

KARTA DE UILLARI QUINTI

Ego Froyla Froylaiz una cum Petro Pelagii et omnis uox nostra damus atque concedimus per cartam testamenti et confirmationis, Deo omnipotenti et Beate Marie ⟨Superaddi⟩ ceterisque sanctis quorum reliquie ibi sunt, per manum prioris domni Bernardi, Uillare Quinti cum omni sua directura ut de hac die predictus uillar sedeat iure perpetuo de Superaddo in secula cuncta. Qui presentes fuerunt: Nuno Pelagii cf., Iohannes Afonsi cf., Rodericus Gundi cf., Pelagius qui notuit. Et in robore accepi Fernandus Froyle unam tunicam de uerde et unam capam uiadam et caligas et botas et Froyla Froylayz unos mantenes de Pelagio Ribeira.

Era M^{a} CC^{a} XV^{a}, III° idus octobris. Hoc fuit confirmatum in Reparaddi in presentia fratrum eiusdem loci qui uiderunt et audierunt et confirmauerunt.

Tumbo I, fols. 182 v.-183 r.

582

A. 1199 P, s. a. y A. 1222, Febrero y Mayo P.

KARTA DE REPARADI

Ego Petrus ⟨Pego⟩ Gundisalui do medietatem de uno agro in Cardido fratribus de Reparadi pro XX^{ti} solidos in pignore. Item alia uice do et concedo omnem meam portionem quam habeo uel habere debeo in

omni cauto de Reparadi pro X^{L} solidos et debeo extrahere de Sancto Martino usque ad Sanctum Martinum et si quid superfuerit fructuum sit pro anima mea. Era Mª CCª XXXª VIIª.—Petrus Nuni filius de Nuno, cum germanis suis, scilicet, Martinus Nuni et Maria Nuniz et Guntrode Nuniz, facimus cartam uenditionis de hereditate nostra propria quam habemus in Uillar Quinti pro precio solidos X et in robore unum caseum. Petrus Oueci ts., Petrus Martini ts., Petrus Arguiru ts., Rodericus Muniz ts., Ouecus Muniz germanus de Mourichan dedit quantam hereditatem habebat in Uillar Quinti et in Esmaeli pro anima sua et pro uno pare sotularium ⟨in robore⟩. Era Mª CCª LXª, mense februario. Frater Iohannes Ueremudi magister ts., frater Pelagius Bernarius, frater Iohannes zapatarius et omnes fratres de Reparadi, Julianus ts., Pelagius Martini ts., Pelagius Felgueira ts.

KARTA DE REPARADI

Munia Menendiz et Maria Menendiz et Guntrode Menendiz dederunt pro animabus suis medietatem de agro de Perario.

Era Mª CCª LXª, mense maio. Frater Iohannes Ueremudi ts., Petrus Ueremudi ts., Martinus Cosoyn, Petrus Mudrum, Martinus Ollarius et fratres de Reparadi et seculares multi.

Tumbo I, fol. 183 r.

583

A. 1198, Octubre 25 P.

KARTA DE SICHIMAR ET DE COUAS

[Christus]. In nomine Sancte et Indiuidue Trinitatis, ego Rodericus Gundisalui una cum filiis et filiabus meis, uobis abbati domno Bernardo Sancte Marie Superaddi et omni uestro conuentui tam presenti quam futuro, facio cartam donationis et uenditionis de hereditate mea propria quam habeo in Sichimar et in Couas de quibus hereditatibus do uobis octauam partem et aliam octauam relinquo filiis meis et insuper do uobis omnem portionem meam quam habeo ex parte patris mei Gundisalui Menendi de Fonte qui uocatur Uita Nostra usque ad Priorio. Hec itaque omnia do uobis pro precio quod a uobis accepi, scilicet quingentos solidos Andegauensis monete et pro remedio anime mee et parentum meorum

ut habeamus partem in omnibus orationibus et beneficiis uestris, ita ut ab isto die sit de iure nostro et dominio ablata et in uestro dominio sit tradita euo perhenni secula cuncta. Si quis autem ex parte ⟨mea⟩ uel aliena contra hoc meum factum ausu temerario ire presumpserit, sit maledictus et communicatus et que inuaserit in duplum restituat et parti regie mille solidos exsoluat. Ego Rodericus Gu[ndisalui] hanc cartam quam fieri iussi manibus propriis roboro *[sig.]* et in robore unum bouem accepi et II^{os} arietes et IIII^{or} caseos.

Facta carta sub era M^{a} CC^{a} XXX^{a} VI^{a} et quot VIII° kalendas nouembris. Qui presentes fuerunt: Iohannes Petri cellararius cf., Sebastianus cf., Veremudus Arennatus cf., Bernardus monacus cf., Petro de Untia cf., Pontius cf., Petrus Martin cf., Guillemus ts., Pirrot ts., Ouecus ts., Gundisaluus Roderici ts., Munio Gundi[saluis] ts., Nuno ts., Petrus ts., Froyla Gundisalui ts., Ego Rodericus Gundisalui una cum filiis meis in hac carta manus meas roboro *[sig.]*. Regnante rege domno Adefonso in Legione. In Trastamar presidente comite domno Gomez. In sede Compostellana, archiepiscopo domno Petro Suarii. Henricus qui notuit *[sig.]*. Et sciendum que fratres Superaddi dederunt mihi super predicta hereditates CC et XX solidos et in alia uice Nuno Cota unum equm in duas marcas, et frater Fernandus alium equm in C et XX^{ti} solidos et Petrus Faber alium equm in LXX^{a} et IIII^{or} solidos.

Tumbo I, fol. 183 r. y v.

584

A. 1198, Octubre 28 P.

KARTA DE COUAS

Era M^{a} CC^{a} XXX^{a} VI^{a} et quot V^{o} kalendas nouembris. Ego Bernardus abbas una cum conuentu Superaddi facio pactum et placitum firmissimum tibi Armesende Martini super hoc quod tu quidem das omnem tuam hereditatem de Couas nobis et monasterio nostro, concedentibus filiis tuis et omni uoce tua, pro remedio anime tue et parentum tuorum ut eam possideamus in perpetuum. Nos autem propter hoc debemus tibi prouidere in omni uita tua, isto scilicet modo, ut demus tibi singulis annis duos quartarios de tritico et duos de fabis et alios duos modios de alio pane, idem de ordeo et auena et milio, et singulis annis unam tunicam de nostris pannis et cerame cum illud necesse habueris. Ad mortem uero tuam ad monasterium nostrum debemus deferre corpus tuum

et apud nos sepulture tradere, atque pro anima tua orationibus nostris ad Deum intercedere. Interim autem in uita tua debemus te sub cura nostre protectionis habere et quantum potuerimus sicut nostre fraternitatis consortem defendere. Ego Bernardus abbas Superaddi una cum conuentu in hoc placito manus proprias roboro *[sig.]*. Iohannes Petri cellararius ts., Rodericus ts., Ouecus ts., Petrus Oueci cf., Bernardus Martinus cf., Nuno ts., Gundisaluus Roderici cf., Froyla Gundisalui cf., Petrus de Untia cf., Henricus qui notuit.

Tumbo I, fols. 183 v.-184 r.

585

A. 1217, Enero 6 P.

KARTA DE COUA

In Dei nomine. Nos filii de Roderico Gundisalui de Siloure scilicet, Matheus Roderici, Gundisaluus Roderici, Didacus Roderici, Rodericus Roderici, uobis fratri Pontio magistro de Reparadi et omnibus fratribus de Superaddo, tam presentibus quam futuris, facimus cartam uenditionis in perpetuum ualituram de omni hereditate quam habemus in uilla que dicitur Coua in Trasancus pro precio que nobis et uobis bene complacuit, scilicet C^{m} L solidos monete publice, et de precio apud uos nichil remansit indebito ita que ab hac die et deinceps de iure nostro sit abrasa et inuestrum dominium et possessionem cum omnibus pertinentiis suis iure hereditario sit tradita atque confirmata in perpetuum possidenda.

Facta carta uenditionis in era M^{a} CC^{a} L^{a} V^{a} et quot VIII° idus inuarii. Si quis contra hanc cartam ad irrumpendum uenerit tam de nostro genere quam de alieno sit maledictus et excommunicatus et cum Iuda in inferno damnatus et quod inuaserit in quadruplum reddat et parti regie C. morabetinos exsoluat et carta perpetuum obtineat robur. Qui presentes fuerunt: Ouecus Iohannis miles cognomento Sardina ts. et cf., Ouecus Petri ts. et cf., Rodericus Muniz de Ander ts., Iohannes Petri de Mausindi ts., Menendus Froyle clericus de Nida ts.

KARTA DE COUA

Ego Petrus Roderici de Siloure dono pro remedio anime mee et parentum meorum quantum ad me pertinet in uilla de Coua monasterio Superaddi in perpetuum.

Tumbo I, fol. 184 r.

586

Sin fecha (S. XII)

KARTA DE COUIS

Ego Rodericus Gundisalui una cum consensu filiorum et filiarum mearum et omnis uox mea, uobis abbati domno Bernardo et uniuerso conuentui Sancte Marie Superaddi tam presenti quam futuro, facio cartam donationis et uenditionis de hereditate mea propria quam habeo in Sichimar et de octaua de Couis quia aliam octauam relinquo filie mee Maiori Roderici, insuper et omnem portionem meam quam habeo ex parte patris mei Gundisalui Menendi a fonte qui uocatur Uita Nostra usque ad extremum terminum de Priorio. Has hereditates dono et concedo uobis predictis fratribus pro precio quod a uobis accepi, uidelicet CC^{tos} et XX^{ti} solidos et unum equm quem dedit mihi Nuno Cota apreciatum in duabus marchis, et alium equm quem dedit mihi frater Fernandus Vetulus apreciatum in C^{m} et XX solidos, et alium equm quem dedit mihi frater Petrus Faber in LXX et IIII^{or} solidos, et pro annuntio harum hereditatum Iohannes Rubeus cellarius maior Superaddi dedit mihi unum equm in quingentis solidis apreciatum et pro robore unum bouem optimum et II^{os} arietes et IIII^{or} caseos, et de precio nec de robore nichil remansit apud uos indebitum ab soluendum. Hoc autem facio pro precio quod a uobis accipio et pro remedio anime mee et parentum meorum ut ab isto die in antea de meo iure sint abrase et in uestro dominio sint tradite usque in eternum. Si quis autem de parte mea uel extranea hanc cartam infringere temptauerit, sit maledictus et excommunicatus usque in finem mundi et post finem careat misericordia Dei. Ego Rodericus Gundisalui una cum consensu filiorum meorum in hac carta manus meas roboro *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 184 r. y v.

587

A. 1202, Septiembre 4 P.

Ego Iohannes Didaci facio cartam donationis firmissimam Deo et Beate Marie Superaddi, de illo iure quod habeo in agro de Portu de Arenis, quem agrum in pignore teneo pro II solidos et IIII^{or} denarios de Froyla Sauin et de Petro Argario et quicquid ad me de hac subpignoratione pertinet uobis conuentui de Superaddo concedo. Facta carta sub era M^{a} CC^{a} X^{La} et quot IIe nonas setembris. Ego Iohannes Didaci hanc cartam roboro *[sig.]*. Prior Suparaddi cf., frater Oeucus cf., frater Petrus Menendi cf., frater Sebastianus cf., Petrus ts., Martinus ts., Iohannes ts., Henricus qui notuit.

Tumbo I, fol. 184 v.

588

A. 1198 P.

Guntrode Roderici de Couas dedit III^{am} de uno agro in Reparaddi pro remedio anime era M^{a} CC^{a} XXX^{a} VI^{a}. Qui presentes fuerunt: Petrus monachus cf., Iohannes Didaci presbiter cf., Petrus Staca cf., [± 12]. Ego Petrus Nuni uobis fratri Sebastiano magistro de Reparaddi et fratribus eiusdem loci concedo meam hereditatem in Reparaddi et in Couas in pignore pro LX^{a} solidos, et ego Petrus Nuniz non debeo trahere eam pro VI annis. Qui presentes fuerunt: Frater Froyla, frater Martin, frater Martin Lobaru, frater Iohannes ts., Petrus cf., Fernandus cf., Didacus qui notuit.

Tumbo I, fols. 184 v.-185 r.

589

A. 1165, Julio 25 P.

KARTA DE SIGISMAR

In Dei nomine. Ego domna Eluira Menendi et omnis uox mea, tibi Petro Maniz et uxori tue Guntrode et filiis tuis dono portionem meam de illo casali quod habui in Couas et habeo de ganantia et de compara, quod est in territorio de Marinis in ripa maris, Sigismar concurrentia Sancto Martino de Couas, dono tibi per ubi terminat, scilicet per illum sabugueirum et per illam figueiram et per illam carralem antiquam, ut tu possideas illud et filii tui et omnis posteritas tua euo perhenni in secula cuncta. Si quis tamen quod fieri non credo homo ex parte mea uel extranea contra hoc meum factum ad irrumpendum uenerit uel uenero pariat tibi uel uoci tue illud formale duplatum uel triplatum et uoci regie solidos Lª persoluat, et in robore unam pellem nouam cordeiram. Ego Eluira ⟨Menendi⟩ et omnis uox mea in hac carta donationis manus nostras roboram[us] *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Iohannes ts., Pelagius ts., Suarius presbiter ts., Rodericus Petri cf., Petrus Petri cf., Froyla ts., Veremudus monacus ts., Gundisaluus Sendar cf., Petrus Nuni cf., Petrus Barragan cf., Pelagius Guteriz cf.

Facta carta in era Mª CCª IIIª et quot VIIIº kalendas augusti. Regnante rege domno Fernando, comite domno Fernando, episcopo domno Petro, abbate domno Menendo in illo tempore existentibus. Iohannes qui notuit.

Tumbo I, fol. 185 r.

590

A. 1165, Julio 7 P.

In Dei nomine. Ego Ardiu Lupiz una cum filiis meis, scilicet Petro Menendiz et Lupo cum aliis germanis meis et cum omni uoce mea, tibi Petro Maniz et uxori tue Guntrode Iohannis et filiis uestris omnique

uoci uestre, facimus cartam uenditionis de hereditate nostra propria quam habuimus de auiis nostris in uilla que uocitatur Couas, scilicet, de uno casali quod habemus cum Oueco Petri medietatem, quomodo terminatur per illas ficulneas et per illam carralem antiquam et per illam modenam et per ubi diuiditur de Munio Neto et de domna Eluira Menendiz. Vendimus igitur uobis medietatem iam dicti casalis cum omni exitu suo per ubi illud obtinuerunt auii nostri pro precio quod nobis et uobis bene complacuit, scilicet, pro uno cerame uiado apreciato in VIII° solidos et VIII° denarios et III solidos de denariis et medio et unam taegam de cibaria et de precio apud uos nichil remansit indebitum.

Ab hac igitur die sit casale illud de iure nostro amotum uestroque dominio sit traditum. Habeatis illud uos et possideatis euo perhenni secula cuncta. Si quis contra hoc factum meum quod fieri non credo ad irrumpendum uenerit uel uenerimus, pariat illud casale duplatum uel triplatum et uoci regie L^a^ solidos exsoluat.

Facta carta uenditionis in era M^a^ CC^a^ III^a^ et quot nonas iulii. Regnante rege domno Fernando, comite domno Fernando, maiorino Didaco Petri, archidiaco Petro Iohannis, abbate Menendo tempore illo existentibus. Ego Ardiu Lupiz una cum filiis meis in carta hac manus nostras roboramus. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Pelagius ts., Fro⟨y⟩la ts., don Piniol cf., domna Eluira Men[endiz] cf., Ouecus Petri cf., Suarius clericus cf., Veremudus clericus cf., et alii presentes. Iohannes qui notuit *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 185 r. y v.

591

A. 1201, Marzo 11 P.

KARTA DE COUA DE NIURIGOE

In Dei nomine. Nos Iohannes Ueremudi, Rodericus Ueremudi et germani nostri, filii Ueremudi Suarii et omnis uox nostra, vobis fratribus de Bergiaria de Reparadi pro uobis et pro aliis fratribus Sancte Marie Superaddi omnique uoci uestre, facimus cartam uenditionis in perpetuum ualituram de duabus partibus integris unius agri qui iacet in Coua de Niurigoe, ut habeatis et possideatis eum cum suis directuris in perpetuum pro solidos XV fortis monete et pro robore dantur XV^cim^. Qui cum

autem contra hanc uenditionis ad irrumpendum uenerit, sine fine permaneat maledictus et pariat uobis solidos C^{m} et hoc scriptum semper sit firmum.

Facta carta V^{o} idus marcii, sub era M^{a} CC^{a} XXX^{a} IX^{a}. Nos iam dicti in hoc scripto manus nostras roboramus *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Abbas domnus Pelagius Oueci cf., Petrus Petri prior cf., frater Iohannes Gascon cf., Iohannes Merlo ts., Petrus Iohannis cantor cf., frater Froyla cf., Nuno Iohannis ts., Fernandus Muogo cf., Petrus Iohannis qui notuit.

Tumbo I, fol. 185 v.

592

A. 1201, Marzo 1 P.

KARTA DE COUA ET DE NIURIGOE

In nomine Domini Nostri Ihesu Christi. Ego Martinus Oueci de Oriaes et mater mea Maria Faruna et omnis uox nostra, vobis fratribus de Bergiaria de Reparaddi pro uobis et pro aliis fratribus Sancte Marie Superaddi omnique uoci uestre, facimus cartam uenditionis in perpetuum ualituram de una larea integra de Coua Niurigui, et iacet super unum agrum Ueremudi Suarii, pro precio de quo nobis placuit, id est solidos VII et pro robore uno rexelo. Item ego Ouecus Pelagii de Sancta Maria Maiore et omnis uox mea uendo uobis et dono pro anima mea medietatem unius laree que iacet super pumare Niurigui, et terciam alterius laree que iacet sub Soelleiro in portu de Arena, ut possideatis eas cum suis directuris in perpetuum et accipio a uobis unum rexelum et pro altero precio quod mihi et uobis complacuit et pro robore cibaria, et etiam pro anima mea sicut iam dictum est. Qui hanc cartam fregerit sit semper maledictus et pariat uobis solidos C^{m} et hoc scriptum permaneat firmum.

Facta carta kalendas marcii, era M^{a} CC^{a} XXX IX. Nos iam dicti in hoc scripto manus nostras roboramus. Qui presentes fuerunt: Fernandus Mougo cf., Nuno Iohannis cf., Rodericus ts., Iohannes Merlu cf., Fernandus Roderici cf., Martinus ts., Iohannes ts. Petrus Iohannis qui notuit *[sig.]*.

Tumbo I, fols. 185 v.-186 r.

593

A. 1192, Marzo 1 P.

DE AGRO DE CANAS

In Dei nomine. Ego Martinus Froyle de Esmaeli et uxor mea Eluira Petri et filii nostri et omnis uox nostra, vobis fratri Petro Menendi, magistro de Reparade, et omnibus aliis fratribus Sancte Marie Superaddi omnique uoci uestre, facimus cartam uenditionis in perpetuum ualituram de illo agro integro nostro de Canas qui attingit mihi iam dicte Eluire Petri ex parte auorum meorum, pro precio de quo nobis placuit, id est, solidos XIII^{im} fortis monete cum placabili robore. Ab hinc igitur habete eum cum omnibus suis directuris et possidete in perpetuum. Et qui contra hanc cartam uenditionis uenerit ad irrumpendum sine fine sit maledictus et pariat uobis solidos C^{m} et hoc scriptum semper sit firmum.

Facta carta kalendas marcii, sub era M^{a} CC^{a} XXX. Nos iam dicti in hoc scripto manus nostras roboramus *[sig.]*. Regnante in tempore illo rege domno Adefonso, Archiepiscopo Petro Suarii in Compostella. Qui presentes fuerunt: Frater Petrus cf., Veremudus cf., Iohannes Petri cf., Martinus ts., Rodericus ts., Arias ts., Laurentius qui notuit.

Tumbo I, fol. 186 r.

594

A. 1202, Septiembre 3 P.

PLACITUM LUPI NUNIZ

Era M^{a} CC^{a} XL et quot III° nonas setembris. Hoc est placitum et pactum firmissimum quod factum est inter domnum Lupum Nuniz et fratres. Itaque ego domnus Lupus Nuniz una cum uxore mea domna Marina Iohannis uobis abbati domno Pelagio et omni conuentui de Superaddo facimus placitum et pactum firmissimum de omni hereditate nostra quam acquisiuimus in uilla Sancti Martini de Couas, et de illa

quam habet maiordomus meus in ipsa uilla tam de auis quam de ganantia, quam ex integro uobis pono in pignore ipso maiordomo meo concedente pro C. solidos et pro uno caballo appreciato C. L. solidos sub tali conuenientia quod usque quo uobis pecuniam illam et precium caballi restituam et hereditatem illam extraham, maiordomus meus in predicta uilla non habitet, uel aliquis ex parte mea qui terram pro me colat, set nec ego usque ad illum terminum ibi debeo habere habitationem emere aliquid uel facere ganantiam de hereditate set uestro iuri omnia sicut supradictum est sint addicta ita quod nichil ego uel aliquis homo meus pro me possideat aut requirat in uilla illa preter uocem regiam, et si aliquis uim uobis fecerit in ipsa hereditate nunquam mihi aut uoci mee super hoc teneamini respondere. Si quis hoc placitum infringere temptauerit sit maledictus a domino et cum Iuda traditore in inferno dampnatus, amen. Ego ⟨domnus⟩ Lupus una cum uxore mea hoc scriptum roboro *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Prior Superaddi cf., domnus Lupus Pelaez cf., domnus Ouecus cf., domnus Petrus Menendi cf., Ego Pelagius Gardiua una cum uxore mea hoc scriptum roboro, frater Sebastianus cf., Iohannes ts., Vela ts., Petrus.

Tumbo I, fol. 186 v.

595

A. 1176, Febrero 25 P.

DE HEREDITATE DE RIAZOO

Era Mª CCª XIIIIª et quot VIº kalendas marcii. Ego Iohannes Cornelius et omnis uox mea tibi fratri Petro Pelagii et aliis fratribus Superaddi et omni uoci uestre, facio pactum et placitum annuntiationis in solidos CC roboratum, super ipsa hereditate per quam deueneramus ad baraliam, et per constrictionem domni Nuni Pelagii qui posuit ibi homines bonos, scilicet, Froyla Ueremudi de Lacu et Iohanne Adefonsi et Ueremudum Menendi et Rodericum Froyle de Enuaandi ⟨et Petrum Gundisalui⟩ et alios multos homines bonos clericos et laycos ut exquirerent illam hereditatem per directum et exquisierunt et inuenerunt quod Iohannes Cornelius faciebat tortum fratri Petro Pelagii de suis casti de Riazoo et de Formale de Uilla et inuenerunt pro directo quod haberent per medium et diuiserunt per marcum de petra et iactauerunt fratrem

Petrum Pelagii contra casale et Iohannem Cornelium contra casale in quo moratur Rodericus Petri et ⟨pro⟩ hoc rogauit Iohannes Cornelius bonos homines ut rogarent Petrum Pelagii ut dimitisset ei et fuisset suus amicus pro torto quod ille fecerat ei, et Iohannes Cornelius nunquam erraret ei et si errasset frater Petrus demandasset ei utrumque tortum, et post hoc uiderunt homines boni pro directo, ut que caderet in linea fratris Petri Pelagii, accepisset illud et que caderet in linea de Iohanne Cornelio accepisset illud. Qui presentes fuerunt: Froyla Ueremudi de Lacu, Rodericus Froyle, Iohannes Adefonsi, Veremudus Menendi, Petrus Gundisalui et Pelagius Gundisalui, Froyla Pelaez, Afonsinus de Castrilon et Petrus Menendi et clerici et seculares multi.

Tumbo I, fols. 186 v.-187 r.

596

A. 1161, Agosto 25 P.

DE HEREDITATE DE SANCTO GEORGIO

Era M^{a} C^{a} LX^{La} VIIII et quot VIII kalendas setembris. Hoc est pactum et placitum firmissimum quod ego Froyla Menendi facio uobis Froyle Froyle et uxori tue Ur⟨r⟩ace Menendi et filiis uestris uel uoci uestre, do et dono et concedo illam meam hereditatem de Sancto Georgio de Marinis ut habeatis uos et possideatis et faciatis de ea quicquid uolueritis, pro illa mea hereditate de Mandiam nullum malum faciatis, nec de meis germanis nunquam compararetis nec uos nec progenie uestre in uita mea sine mea uoluntate, et istam hereditatem quomodo sursum resonat, meam et de meis germanis, uobis dono. Et si aliquis homo de mea parte uos inquietauerit pariat uobis uel uoci uestre CC^{os} solidos et pariat illam hereditatem duplatam. Ego Froyla Menendi in hac carta quam fieri mandaui manus meas roboro *[sig.]*. Qui presentes fuerunt: Menendus Pelagii cf., Rodericus Gundi[salui] cf., Nuno Pelagii ts., In tempore illo erat rex domnus Fernandus. Episcopus domnus Petrus Minduniensis. Martinus qui notuit.

Tumbo I, fol. 187 r. y v.

597

Sin fecha

DE UILLA DE LESSE

Notum sit omnibus tam presentibus quam futuris que Ordonius Pelagii quondam frater Superaddi cum non posset illum ordinem sustinere in pace recedens, dimisit eisdem fratribus medietatem plantarii quod ipsi plantauerant in terra eius in uilla que dicitur Lesse reliquam uero medietatem sibi retinuit. Factum est autem ea conditione que si fratres partem suam uendere uoluerint rationabili precio uendant eam ipsi uel filiis suis, si emere uoluerint et ipse similiter faciat eis. Laudauerunt hoc uxor eius Azenda Oueci et filii eius Fernandus Ordonii, Froyla Ordonii, Odoarius Ordonii et ceteri omnes. De hoc isti sunt testes, Rodericus Gundisalui, Petrus Oueci, Pelagius Arie. Petrus et alii multi.

Tumbo I, fol. 187 v.

598

Sin fecha

In Dei nomine. Ego Menendus Pelagii, filius Pelagii Menendi et uxor mea Cristina Pelagii filia Pelagii Falaza uendimus unam leiram in illo orto de Reparade ⟨et⟩ leiram aliam in Canas circa uercam pro una uacca bona cum filio suo et in robore unum caseum et unam taegam de cibaria.

Tumbo I, fol. 187 v.

599

Sin fecha

DE FONTANO

Ego Petrus Barragam de uxor mea et filii nostri uendimus unam leiram in Fontano integram et IIII^{am} de alia per auctoritatem domini nostri Uele pro una uacca bona cum filio suo.

Tumbo I, fol. 187 v.

600

A. 1170 P.

DE HEREDITATE DE UILLELA

Sub Christi nomine. Ego comitissa domna Sancia Fernandi, filia comitis domni Fernandi Petri et regine domne Taras[i]e, una cum filiis meis, scilicet, comite domno Roderico Aluariz et Ueremudo Aluariz et Tarasia Aluariz et omnis uox nostra facimus cartam testamenti siue donationis uel confirmationis Deo et beate Marie semper uirgini cuius reliquie manent, in cimiterio Superaddi et uobis abbati domno Egidio et conuentui eiusdem loci tam presenti quam futuro de hereditate nostra de Uillella cum omnibus directuris et pertinenciis suis, intus et foris per ubi eam inuenire potueritis per suos terminos et loca antiqua ut habeatis et possideatis eam in perpetuum.

Facta carta in era Mª CCª [VIIIª]. Regnante rege domno Fernando. Qui presentes fuerunt: Domnus Iohannes episcopus Lucensis. Abbas domnus Uitalis de Meira. Pelagius Ribeira ts.

Tumbo I, fol. 187 v.

601

A. 1165, Abril 11 P.

DE HEREDITATE DE PRIORIO ET DE SADA DE COTESIS ET DE ALIIS LOCIS

[Christus]. In nomine Domine amen. Ego Suerius Menendi et omnis uox mea facio scriptum testamenti firmissimum in perpetuum ualiturum Deo et Sancte Marie de Superaddo et uobis abbati domno Egidio omnique conuentui eiusdem loci tam presenti quam futuro, de hereditatibus meis quas habeo in Galletia tam de ecclesiasticis quam de laycalibus cum omnibus directuris et pertinentiis suis prope et longe, uidelicet in Trasancos loco nominato Priorio cum tota uoce sua per ubicumque uadit et in Nemitus loco dicto Sada de Cotesis, cum tota sua uoce sicut eam de cum comite domno Gundisaluo sicut resonat in carta quam inde feci-

mus uobis iam dicto abbati et monasterio uestro et in aliis locis Mariniano scilicet et Uentosa cum omnibus adiacenciis et pertinenciis suis, sicut scriptum est in cartis aui mei domni Roderici Froyle, quas ego habebam et uobis eas dedi ut per eas acquireretis iam dictas hereditates. Ad huc etiam dono uobis in monasterio de Aranga totum quod acquisiuit ibi auus meus domnus Rodericus Froyle cum tota uoce ipsius loci per totas partes ubi uadit uox de Aranga. Hoc autem facio pro remedio anime mee et parentum meorum et ut merear peruenire ad regnum Dei per orationes presentium et futurorum qui habitant uel habitauerint in predicto monasterio Superaddi et in robore harum hereditatum dedisti mihi unum equm optimum. Habeatis igitur ab hac die et deinceps predictas hereditates cum totis suis directuris iure hereditario et possideatis eas et uestram uoluntatem de eis faciatis. Si autem aliquando uenerit aliquis de parte patrui mei Gundisalui Roderici ad requirendum partem istarum hereditatum reintegret uobis illam hereditatem meam Sancti Martini de Latronibus, uillam nominatam Pinario cum XII casalibus et quartam de ecclesia Sancte Christine de Baleixu quam pectauit pater eorum quando prendidit eum Fernandus Iohannis. Et si de parte Froyle Roderici patrui mei aliquis uenerit uos inquietare pro istis hereditatibus quas ego uobis dedi sciatis pro certo quod ipse habuit suam portionem in Sancto Romano de Doninus cum suis directuris, Soutu et Fontano et uilla Sendar et uilla Amir et Riu similiter et Sanctum Georgium et mediam ecclesiam de Sarantes et uilla de Ceceure cum quinque seruicialibus et unam senaram de V^e^ quartariis seminatura et ecclesiam de Prauio cum tribus seruitialibus. Et pro istis hereditatibus habuit pater meus Menendus Roderici in partitione sua ecclesiam et uillam de Noz cum totis suis directuris, scilicet uillam de Ueremudo Asmundiz et uillam de Didaco Seeri⟨e⟩z et de suis germanis et uillam de Curutu et uillam Uarzenela et uillam de Ollariis et alias hereditates que superius scripte sunt quas uobis dedi. Si quis igitur tam de genere meo quam de alieno contra hanc cartam ad irrumpendum uenerit, quam grato animo et sana mente facio, iram Dei omnipotentis incurrat et cum sanctis in hereditate Paradisi partem non habeat, sed cum diabolo sors illius sit et perdat lumen oculorum et cum Iuda traditore in inferno dapnetur et pro temerario ausu parti regie et uoci uestre duo M^{a} morabetinos persoluat et quod inuaserit in quadruplum reddat, carta nichilominus in suo robore permanente. Facta carta testamenti in presentia domni Gomez Gundisalui qui eo tempore tenebat dominium in Trastamar.

Era M^{a} CC^{a} III^{a} et quot III° idus aprilis. Regnante rege domno Fernando in Legione et Galletia et in Asturiis et in Estrematura. In sede Compostallana archiepiscopus domnus Martinus. Ego Suerius Menendi

hanc quam facere cartam mandaui ueram et perpetuam ad honorem Sancte Marie de Superaddo propria manu signum imprimendo *[sig.]* roboro et confirmo. Ego Gomez Gundisalui tempore in isto ipsam terram tenente in donatione huius hereditatis presto sum et dono abbati domno E[gidio] et predicto monasterio decimam partem integram hereditatis de Priorio quam pater meus comes domnus Gundisaluus comparauit ab uno filio Gundisalui Roderici, do eam inquim grato animo ad decus beate Marie et hoc scriptum rectum et uerum absque ulla dubitatione confirmo. Et ego Suerius Ueremudi presens sum et que facit Suerius Menendi laudo. Ego Menendus Pelagii testis sum et hunc factum laudo domno Suerio. Ego Nuno Suerii hanc quam facere cartam iubet Suerius Menendi confirmo. Ego Gundisaluus Afonsi sum testes huius rei gratulorque cum domno Suerio. Ego Nuno Pelagii hunc factum uel scriptum uerum absque ambiguitate confirmo. Ego Ueremudus cognomine Frater testis sum et collaudo hanc cartam. Ego Froyla Froyle ueram et directam hanc cartam esse affirmo. Ego Arias Gundisalui hanc cartam quam domnus Suerius Menendi fieri iussit propria manu scripsi et confirmo. Qui presentes fuerunt: Suerius ts., Rodericus ts., Fernando ts., Lupus ts. *[sig.]*.

Tumbo I, fols. 188 r.-189 r.

602

A. 1166, Enero P. (o 1165) [1]

KARTA SUERII MENENDIZ

[E]ra M^{a} CC^{a} III[I^{a}], mense ianuarii. Ego Suerius Menendi ne mors improuisa mihi proueniat, corpore sano sanaque mente et libenti animo, dispono de corpore meo et de hereditatibus meis quas habeo in Galletia, ne mea inordinata remaneant. Mando igitur corpus meum Sancte Marie Superaddi si me mori contigerit in regno Legionensi, et mando ibi mecum meas hereditates quas habeo in terra de Galletia uel habere debeo, ut predictum monasterium ipsas hereditates tam ecclesiasticas quam laycales possideat pro remedio anime mee et parentum meorum. Illas uero que subpignorate sunt quo potuerit pacto redimat, et redemptas similiter iure

[1] El último I parece añadido posteriormente.

h[er]editario possideat. Verumtamen si aliquis filiorum meorum ex uxore mea legitima procreatus in predicta terra habitare uoluerit, de eisdem hereditatibus usumfructuum habere liceat ei, ita tamen ut cum obierit uel ad alias partes transitum fecerit, quitas eas fratribus Superaddi relinquat. Preterea uero omnes hereditates que ad me pertinent de Priorio et de Sada de Coteses et de Mariniano et de Uentosa et de Aranga, ab hac filiorum meorum potestate sint penitus exempte et quite et possideant eas fratres Superaddi sub perpetui iuris libertate nec eas quisquam hominum deinceps repetere et scripti hus forma infringere presumat, sicut resonat in testamento quod de predictis hereditatibus iam dicto monasterio in presentia domni Gomez Gundisalui qui tenebat dominium in Trastamar et multorum nobilium hominum feci. Abbas Superaddi domnus Egidius et conuentus eiusdem loci ha[bea]nt curam anime mee sicut de illis confido. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Iohannes ts., Suerius ts., Ramirus ts.

Tumbo I, fol. 189 r. y v.

603

Sin fecha

KARTA DE HEREDITATIBUS QUAS DEBENT HABERE COMUNITER
FILII RODERICI FROYLE

Hee sunt hereditates quas filii Roderici Froyle debent habere comuniter, scilicet, medietatem de Sancto Iurgio cum sua hereditate laycalia, et hereditate de Ortigaria, scilicet, Sancti Iuliani de Baruaos medium et de uilla Meandi medium et de uilla de Castro medium et de Lamas medium et de Saa medium et Sanctam Mariam de Nareiu cum hereditate laycalia. In Montenigro uilla Conspectu. In Chamosu uillam Corneli mediam. In terra de Faro Sancti Christofori medium cum suis adiunctionibus, uillam Laureiru, uillam Eluinam, uillam Aguelam. In terra de Bregantinus, uillam Lalim et Sancti Stephani medium.

Tumbo I, fol. 189 v.

604

Sin fecha

DE HEREDITATE DE COUAS

[E]go Fernandus Roderici pono hereditate de uxore mea Maior Roderici, filia de Roderico Gunzaluiz de Cadauale in pignore fratribus de Reparade pro C. solidos et est ipsa hereditas in Couas, et ego Fernandus Roderici cum uxore mea debeo tirare ipsam hereditatem de Sancto Martino in Sancto Martinum quando uoluero et terras laboratas uos habete medias et nos medias.

Tumbo I, fol. 189 v.

605

Sin fecha

In Dei nomine. Ego Sancia Munit, filia de Munio Neto, uendo uobis fratri Petro Menendi, magistro de Reperaddo et omnibus fratribus de Sancta Maria de Superaddo, totam hereditatem meam de Couas cum tota sua uoce pro XIII solidos et in robore duos soldos.

Tumbo I, fol. 189 v.

606

Sin fecha

DE UILLARI DE SEGEMAR ET DE AGRO DE FIGYEROA

[E]go Ouequs Petri de Orgaes, Filius de Petro Gunz[aluiz] uendo uobis supradictis fratribus totum meum quinionem de uillare de Segemar integrum pro remedio anime mee et III[a] de agro de Figeyroa et in robore unum rixelum.

Tumbo I, fol. 189 v.

607

Sin fecha

DE AGRO EODEM

[N]os suprini de Ouequo Petri, Petrus Martini et Petrus Tiniosus, damus pro remedio animarum nostrarum et pro IIII^{a} rixelus II^{as} partes de agro de Figeyroa.—[G]unzaluus Nouca dat pro remedio anime sue unum agri de Figeyroa et pro bono quod ei fecerunt.

Tumbo I, fols. 189 v.-190 r.

608

Sin fecha

DE AGRO DE CARGO

[E]go Eluira Petri cum marito meo Martino de Rio, uendo uobis magistro de Reparade P[etro] Menendi et omnibus fratribus de Superaddo unum agrum de Cardedu pro X solidos.

[E]go Guntrode Roderici filia de Roderico Petri de Sancto Martino de Couas do pro remedio anime me quartam de alio.

DE CARDIDO

[E]go Petrus Buchagum do pro anima mea VI^{a} de I^{o} agro de Cardido.

Tumbo I, fol. 190 r.

609

Sin fecha

DE CANAS

[E]go Maria Grossa filia de Gunzaluo Muogu de Lexa, uendo uobis magistro de Reparadde P[etro] Menendi, mediam de una leira de Canas pro III solidos.

Tumbo I, fol. 190 r.

610

Sin fecha

DE CORTINA DE SOELEYRU

[E]go Maria Gunzaluit de Ismaele, do pro anima mea Cortinam de Solleyru et pro uno rexelu.

[E]go Froila Meendit de Ismaele do quantum habebat pater meus Menendus Christouaet in Cortina de Soeleiru et VI^{a} de agro de Raque pro una tunica quam uobis non suiui et pro culmenis quas uobis dampnaui.

Tumbo I, fol. 190 r.

611

Sin fecha

DE POMERIO DE SARANTES

[E]go Iohannes Fanum et iermani mei Gunzaluus et Froila Petri, nepti de Gimara Menendi de Mandiam, damus uobis magistro de Reparade et omnibus fratribus de Superaddo, octauam de uno pomerio de Sarantes de ripa de mare iuxta domum de Nuno Iohannis, quia gubernastis me in anno malo.

Tumbo I, fol. 190 r.

612

Sin fecha

DE COUAS

[E]go Petrus Menendi de Lexa do fratribus Reparade totum meum quinionem de plantato quod habeo uobiscum in Soutu et in pomerio de Couas et sunt fere C^{m} castinarii et XXX^{a} mazeiras et guarentiastis me de anno malo.

Tumbo I, fol. 190 r.

613

Sin fecha

[E]go Ouequs Petri, neptus de Giua Christouaet de Ismaele do pro remedio anime mee unum agrum in agro Chauim.

Tumbo I, fol. 190 r.

614

Sin fecha

[E]go Martinus Ouequit, filius de Ouequo Petri de Orgaes et de Maria Petri de Ismaeli, do pro remedio anime mee et parentum meorum totam meam hereditatem cum tota sua uoce, quantam habeo de confurco de Riilu, usque ad aquas maris.

Tumbo I, fol. 190 r.

615

Sin fecha

Iohannes Petri de uilla Sanchi, uendo uobis magistro de Reparade, P[etro] Menendi quantum habeo de Portu da Barcha usque ad Baluiuetus, et est de media V° contra Cartimir, pro III solidos.

Tumbo I, fol. 190 r. y v.

616

Sin fecha

DE UILLA MAIORE ET DE PINARIO

[E]go Ueremudus Ceruatu de Pinario do uobis magistro de Reparade P[etro] Menendi totam meam hereditatem cum tota sua uoce quantam habeo in Pinario et in Sancta Maria Maiore et in omni loco ubi uox mea

uadit, tam de patrimonio quam de matrimonio, quia garentiastis me in anno malo, et fratribus de Sancto Martino de Iuua dedi luctuosam et annuntiauerunt me quia non petuerunt me gubernare et fratres de Reparade debent me gubernare et uestire, et ego semper seruire eis. Rodericus de Neda ts., Froyla ts.

Tumbo I, fol. 190 v.

617

A. 1165, Abril 8 P. Fernando II

DE REPARADI ET HESMAELI

Era M^{a} CC^{a} III, VI idus aprilis. Ego Fernandus Dei gratia rex hyspaniarum pro salute anime mee et parentum meorum, dono ecclesie Beate Marie de Superado, portionem meam de Reparade, quicquid uidelicet iuris ibi habeo, siue de Esmaeli, per terminos de Confurco usque in mare, et de mari et de terreno meam directuram.

Tumbo I, fol. 190 v.

618

A. 1165, Abril 11 P.

DE PRIORIO ET DE REPARADDI

Era M^{a} CC^{a} III^{a}, III° idus aprilis. Ego Suerius Menendi dono atque concedo meam hereditatem, uidelicet, Priorium integrum, excepto illo casali de Mandiane, et in Reparade omne ius que habuit auus meus Rodericus Froyle, extra X^{am} partem ex ea quam uenderit quidam filius mei patrui Gundisalui Roderici, comite domno Gundisaluo et est determinata per loca antiqua, scilicet, per confurcum de super Riilum et inde per Esmaeli et per Sanctum Martinum de Couas et per Uillam Sursum et confert ad Sanctum Iohanne de Esmaeli.

Similiter ego comes Gomez Gundissaluiz addo mea integra decima pars illa supradicta quam pater meus comparauit ab uno filio Gundissaluus Ruderiz, do ea grato animo.

Tumbo I, fol. 190 v.

619

Sin fecha

Ego Fernandus Gundissalui et omnis uox mea dono meam portionem de Priorio et de Reparade et Sada pro XX[i] aureos.

Tumbo I, fol. 190 v.

620

Sin fecha

DE PRIORIO ET REPARADE

Ego Ieluira Gundissaluiz cum omnibus liberis meis uel uoce, et ego Gundissaluus Gundissalui et omnis uox mea donamus atque testamus nostra porcione de Priorio et de Reparadi et de Sada pro remedio animarum nostrarum.

Tumbo I, fols. 190 v.-191 r.

621

Sin fecha

KARTA FERNANDI GUNDISALUI

Ego Fernandus Gundissalui et omnis uos mea facio karta testamenti do tota mea hereditate que habeo in Gallecia pro remedio anime mee.

Tumbo I, fol. 191 r.

622

Sin fecha

KARTA ELUIRA GUN[DISALUI]

Ego Ieluira Gunzaluiz dono uobis tota mea hereditate quam habeo in Gallecia in mea uita ad subsidium uestrum usque ad tempus que cognoscatis meum mandatum, et nec filii mei abeant potestatem uendendi ne subpignorandi set quando eos uideritis recipite illos post mortem meam abeam libera.

Tumbo I, fol. 191 r.

623

A. 1165, Abril 11 P.

KARTA DE PINOL NUNIZ

Era M^{a} CC^{a} III^{a}, III° idus aprilis. Ego Pignolus Nunit cum uxore mea Ieloira Menenendiz et omnis uoci nostre damus atque testamus ob remissionem peccatorum nostrorum, D[e]o et Sancte Marie, nostra porcione de Cardidu et de Felgaria et de Neuregiom et de casale de Euoris et medietate de omni nostra hereditate quam habemus in uestro cauto ubi eam inuenire potueritis.

Tumbo I, fol. 191 r.

624

A. 1168, Abril 20 P.

DE COUAS

Era M^{a} CC^{a} VI^{a}, XII kalendas maii. Ego Constantinus prior Sancti Martini de Neda, cum omnibus fratribus eiusdem loci, damus nostra hereditate que habemus in Couas, omnem illam que fuit de Goina Ouequiz, pro alia uestra hereditate de Leixa que fuit de Pelagio Uacario.

Tumbo I, fol. 191 r.

625

A. 1169, Abril 26 P.

DE SEGESMAR

Ego Pelagius Ueremuit, cognomento Bafua, dono atque concedo meam portionem et meorumque omnium fratrum de hereditate de Segesmar.

VI kalendas maii, era M^{a} CC^{a} VII^{a}.

Tumbo I, fol. 191 r.

626

Sin fecha

DE PRIORIO

Ego Martinus Pelagii, filius Pelagii Uacarii, dono pro remedio anime mee meam porcionem de Priorio.

Tumbo I, fol. 191 r.

627

Sin fecha

DE REPARADDI

Ego Petrus Ueremuiz, cognomento Batgegom, facio karta testamenti de mea porcione de Reparade que mihi conuenit de matre mea Guntrodi Turaldi, filia Turaldi Ruderiz.

Tumbo I, fol. 191 r.

628

A. 1173, Diciembre 20 P.

Ego Garsia Gundissaluis et omnis uox mea facio facio *(sic)* carta testamenti de quatuor lareis, uidelicet due que iacent secus porte grangie uestre et alie II ad portam de Bergarie. Adicio uobis omnem meam hereditatem quam habeo ex parte patris mei Gundisalui Me⟨nen⟩diz ab illo cauto de Reparadi usque ad mare omnem meam portionem sororisque Marie Gundisalui extra uillam de Deuesa usque ad uestrum cautum de Reparadi, tali conditione ut dem eam filiis meis, sed tamen nec ego nec ipsi filii omni occasione remota nunquam demus eam ullo homini unde scandalum uobis oriri possit.

Era M^{a} CC^{a} XI^{a}, XIII kalendas ianuarii.

Tumbo I, fol. 191 r. y v.

629

Sin fecha

DE MANDIAM

Ego Aragunti Froyle una cum filio Martino Pelagii, filio de Pelagio Uacario, damus portionem nostram de casali de Mandiam, que iacet in Priorio cum sua directura, pro animabus nostris.

Similiter ego Hermesenda Froyle et Orraca Froyle dono meam portionem pro VII solidos.—Ego Guntrode Froyle dono meam portionem pro VII solidos.—Ego Ueremudus Froyle una cum matre mea damus nostram por[tionem] pro VII solidos.—Ego Ueremudus Suarii de Paponi dono unam leiram in Canas pro IIII solidos.

Tumbo I, fol. 191 v.

630

A. 1170, Junio 20 P.

Ego Gundisaluus facio cartam uenditionis de una leira integra que iacet secus fonte de Hero Mozo ⟨et⟩ mediam de alia leira integra que iacet super ipsam fontem pro X solidos.

Era Mª CCª VIIIª, XII kalendas iulii.

Tumbo I, fol. 191 v.

631

A. (1166), Septiembre 13 P.

Ego Pelagius Miliarengus dono unam leiram que iacet subtus stratam de Grangia pro V solidos.

Era Mª [CC.] IIII, idus septembris.

Tumbo I, fol. 191 v.

632

A. 1166 P (Septiembre 13)

Ego Martinus Mastiga dono mediam unius leire que iacet ad fontem de Hero Mozo pro VII cubitos panni lanei.

Era M[a] CC[a] IIII[a].

Tumbo I, fol. 191 v.

633

A. 1167 P.

Ego Martinus Petri, filius Petri Froyle de Baloni dono unam leiram que iacet ad illum fontem de Hero Mozo, secus Grangiam pro VI solidos.

Era M[a] CC[a] V[a].

Tumbo I, fol. 191 v.

634

A. 1173, Enero 1 P.

Ego Rodericus Martini et omnis uox mea una cum omnibus germanis meis et sorore mea Hermesenda Marini, damus nostram portionem de una leira que iacet in Sarantelos, in qua faciant fratres illum pomarium, pro animabus nostris.

Era M[a] CC[a] XI[a], kalendas ianuarii.

Tumbo I, fol. 191 v.

635

Diversas fechas, siglo XII

DE SARANTELOS

Ego Petrus Balurentus cum omnibus germanis meis, filiis Roderici Suarii, et omnis uox nostra facimus cartam uenditionis de nostra portione de ipsa leira de Sarantelos, ubi faciunt fratres pomerium, pro VIII solidos.

Ego Pelagius Ueremudi et Petrus Pregus et omnis uox nostra damus nostrum agrum qui uocatur Uarganus et iacet in Sarantelos, ad Pelagium unum pultrum et ad Petrum aliam hereditatem in Sarantelos et IIII solidos.

Ego Petrus Bofinus facio cartam uenditionis de medietate de una leira que iacet ad fontem de Hero Mozo pro VI solidos.

Ego Petrus Munionis de Boenti facio cartam uenditionis de una leira que iacet ad collem de Sinagoga, secus Grangiam, pro X solidos.

Ego Maria Andree dono unam leiram que iacet ad collem de Sinagoga, secus Grangiam, pro XVI denarios ⟨et⟩ propter quod liberastis me de manu Eluire Menendi quando me alligauit.

Ego Gundisaluus presbiter facio cartam uenditionis de IIII[a] et VIII[a] unius terre que iacet al collem de Sinagoga, pro una uacca cum filio.

Ego Suerius Pictus et germana mea Maria Picta et omnis uox nostra damus nostram portionem de omni hereditate quam habemus uel habere debemus in uilla de Hesmaeli pro una uaca et una oue.

Ego Martinus Froneinus facio cartam testamenti de una VIII[a] de terra que iacet super collem de Sinagoga iuxta Grangiam.

Ego Gundisaluus Froyle et uxor mea Maria Petri cum omnibus liberis nostris facimus cartam uenditionis de hereditate nostra quam habemus in Priorio de omni uoce de Mandiam, III[am] integram et in Reparaddi omnem nostram portionem et post obitum nostrum in Esmaeli omnem nostram portionem pro una equa et pro remedio animarum nostrarum.

Ego Petrus Menendi, una cum filiis meis, facimus cartam uendicionis de hereditate quam habemus uel habere debemus in Esmaeli, tam ecclesiasticam quam laicalem, illam que uocatur de V[a] uoce de Menendo Toderici, pro XII solidos et uno boue.

Ego Gundisaluus Gubernatus facio cartam uenditionis de una leira de terra que iacet iuxta uercam, pro unius uace media et cibarie I° sextario.

Ego Rodericus Petri et fratre meo Froyla Petri et Martino Pelagii de Leixa et omnis uox nostra, facimus cartam uenditionis de nostra por[tione] de hereditate de Priorio ex uoce Mandiam pro III solidos et pro XII congris, et Martino Pelagii fecistis habere gratiam cum patre suo, quia ualde erat ei conmotus.

Era Mª CCª XVIII kalendas maii.

Ego Petrus Leulfi cum duabus sororibus meis facimus cartam donationis de parte nostra illius agri de Sarantelos in quo faciunt pomerium, pro animabus nostris.

Ego Ueremudus Suarii facio cartam uenditionis de medietate unius terre que iacet ad Petragalem de agro Gundisalui, pro III solidos.

Era Mª CCª Vª.

Ego Petrus Porcalio facio concanbiationem unius terre in Sinagoga et de una terra in Portu de Arena, do uobis eas pro alia uestra in Canas que est seminatura tribus sextariis.

Ego Ouecus Petri facio cartam uenditionis de una leira que iacet in Sinagoga pro XV solidos.

Era Mª CCª XVIª kalendas octubris.

Ego Iohannes Alfonsi et uxor mea Eluira Pinioli cum liberis nostris facimus cartam uenditionis de hereditate nostra quanta⟨cum⟩que habemus uel habere debemus ad illo cauto de Reparaddi usque ad mare, ad dextris et ad sinistris, et damus eam uobis pro XXX solidos.

Era Mª CCª IXª.

Ego Pelagius Malada facio cartam testamenti de mea por[tione] de hereditate de Hesmaeli, illam uidelicet que uocatur de Vª in cunctis locis que mihi conuenit.

Era Mª CCª VIª, IIII idus maii.

Ego Petrus Gundisalui facio cartam uenditionis de mea por[tione] de hereditate mea de Hesmaeli illam qui uocatur de Vª pro XIIII solidos.

Era Mª CCª IXª, III idus setembris.

Nos filii de Petro Lana quos genuit domna Argio de Baloni, facimus cartam donationis de nostra hereditate quam habemus in Esmaeli, illam que uocatur de Vª, damus uobis eam ut cum uideritis nos in egestate succurratis nobis in adiutorium, et pro XV solidos et ganato per manum abbatis domni Fernandi.

Ego Petrus Gateira de uilla Susu facio cartam uenditionis de una leira que iacet ad fontem Solarii, pro VI solidos.

Era M^{a} CC^{a} IIII^{a}.

Ego Froyla Froylayz et omnis uox nostra facio cartam donationis de uno pumare que habeo in Uilla Ulfi quomodo ego assignaui illud in omni gyro.

Similiter ego et Petrus Pelagii damus Uilar Quinti cum omni sua directura integrum et in robore accepit Fernandus Froyle unam tunicam de uerde et unam capam de uiados et caligas et botas et unos mantees Froila Froyle.

Ego Petrus Corridia dono meam portionem de Uillariquinti pro remedio anime mee.

Ego Menendus Arauugio dono unam leiram in Priorio pro uno boue et una porca cum filiis et uno solido et robore duos caseos.

Ego Petrus Gundisalui dono unam leiram ante illam casam de Mala, tam meam portionem quam de parentibus meis, pro duabus ouibus et pro eo que me defendistis.

Ego frater Pelagius Petri buarro dono totam meam hereditatem tam ecclesiasticalem quam laycalem pro quod induistis me de uestris pannis, de Papone et de Sancto Martino de Couas.

Ego Martinus Froyle dono medietatem de una leira in Figuerolas pro VIII solidos.

Ego frater Lupus dono et concedo meam portionem integram de uilla Suso et habeo ego eam de patre meo, et ad obitum matris mee similiter eam uobis dono.

Ego Petrus Barragam et uxor mea cum liberis nostris donamus unam leiram in Fontano integram per auctoritatem domini mei Uele Pinioliz et pro uaca cum filio et IIII^{a} de alia.

Ego Argio de Paponi dono medietatem de una leyra circa illam de Sancta Cecilia, pro duabus capris et una taega de cibaria.

Ego Ueremudus Suarii dono medietatem de una leyra de Fugio et aliam integram de Pinario pro una uaca cum filio et duabus ouibus.

Ego Rodericus Toraldiz dono unam leiram integram que iacet super uereeam illam de Grangia pro una uacca et pro sotularibus.

Ego Martinus Pelagii frater dono meam portionem de Paponi et de Ferrariis et de Lourido et de Neixa uel Leixa pro re[medio] anime mee.

Ego Maria uxor de Petro Uazio dono unam leiram circa uestrum ortum pro II^{bus} capris.

Ego Froyla Petri Stebura dono unam leiram mediam in agro Dauim et aliam integram in Canas, pro XII solidos.

Ego Menendus Pelagii et uxor mea, filia de Pelagio Fulaz, damus medietatem unius leire in terminis de Soelarios pro V^{e} ouibus.

Ego Pelagio Pironio dono aliam medietatem de ipsa leira pro III ouibus et pro calumpnia de uestro furto quam mihi dimisistis.

Ego Martinus Birigo dono medietatem de una leira quam habeo cum Argio de Paponi circa leiram de Sancta Cecilia pro II capris.

Ego Rodericus Petri et Froyla Petri de Siseli damus nostram portionem de hereditate de Priorio de uoce ⟨de⟩ Mandiam et de matre nostra pro III solidos et XII congris.

Ego Ueremudus Suarii et uxor mea Guntrode damus unam leiram in Barracidu et in Pinario unam integram et mediam de alia pro X solidos et medium et dimisistis filio meo Iohanni uocem de furto de uestris arietibus.

Ego Iohannes Menendi et Petrus Menendi uxoresque nostre siue Malade, damus in Canas duas leiras pro VII ouibus cum filiis.

Ego Iohannes Arauando dono in Canas unam leiram pro IIII ouibus cum filiis.

Ego Petrus Ueremudi dono unam leiram de agro Clauim in pignore pro V solidos.

Ego Godina Christofori et filius meus Martinus Roderici damus unam leiram super Fontano et aliam leiram in agro Gunzal et unam leiram in Canas pro uno boue et una uaca.

Ego Rodericus Petri et Froyla Petri et fratres et sorores nostre damus nostram portionem.

Ego Menendus Afonsi et Petrus Afonsi et Petrus Menendi et Froyla Menendi damus leiram de Fugio pro XIIII solidos et in robore IIII^{or} caseos.

Ego Petrus Martini Blandomas dono hereditatem de Uentosa de Cideira sicut mihi eam dederunt Orraca Ueremudi et Tarasia Ueremudi.

Ego Petrus Pelagii dono ecclesiam de Teixidi et de Regula cum suis directuris sicut mihi eam dederunt per cartam donationis comes domnus Gomez et soror mea Urraca Gundisalui.

Ego comitissa domna Sancia Fernandi una cum liberis dono atque concedo per cartam testamenti uillam Uillelam integram.

Ego Petrus Gundisalui dono meam portionem de hereditate de Dardanus et est pernominata de III^{a} IIII^{a}.

Ego Martinus Pelagii dono atque concedo meam portionem de Leixa et de Furones et de uilari de Louria, et ecclesia Sancti Petri de Luoria et ecclesia Sancti Petri de Seixa et de Uillela, meam portionem, et de ecclesia Sancti Petri de Marmancone integram, et de ceteris que supra resonant duas partes.

Ego Ordonius Pelagii de Leixa dono atque concedo uobis meam portionem et de suprinis meis de uilla de Furores.

Ego Hermesenda Oueci dono totam meam portionem de hereditate de Trasanquis sicut mihi conuenit, et portione de Petro Pelagii et de matre sua Ieloira Oueci, et portionem de Aria Suarii que illi conuenit de patre suo Suario Oueci.

Ego Rodericus Gundisalui et uxor mea damus nostram hereditatem quam habemus in cauto de Reparaddi et in Couas illam quam tenuit Froyla Froyle et in Hismaeli in pignore pro CC et XX solidos et uno caballo de Nuno Cota pro II morabetinos et frater Fernandus alium caballum pro C. XX solidos.

Ego Petrus Menendi de Riilu facio cartam testamenti de mea hereditate de Ferrarios ad obitum meum, ut sine ulla occasione illam habeatis iure perpetuo, pro remedio anime mee et parentum meorum.

Ego Petrus Maniz dono atque concedo meam portionem de Couas, id est, medium de illo casali de Ouequo Petri. Adicio omnem portionem de illo casali de Couas quod mihi dedit domina mea Ieloura Menendi et fuit sua ganantia de compara.

Ego abbas Garcia de Sancta Cecilia dono duos agros, unum de Figuerola et alium in Giladi pro uno boue in pignore.

Ego Menendus Cristofori et suprinus meus Froyla Christofori, damus medios de duobus agris, unum in Couas et alium in illa carraria de Reparaddi, pro una uacca, et alium medium ganauimus de Marina Roderici de Paponi pro V solidos.

Ego Didacus Toraldiz dono medietatem de una leira circa uergeam de Reparaddi pro III^{bus} rexelis.

Era M^{a} CC^{a} X, III idus maii.

Ego Ouecus Munionis, cognomento Pincto et omnis uox mea, dono per cartam testamenti totam meam portionem quam ego et fratres mei habemus in Reparadda et habet iacentia secus Grangiam.

Ego frater Lupus Petri, filius Petri Draco, dono meam portionem que mihi conuenit de matre mea in Sancto Stephano cum omni sua directura meam portionem et de fratribus meis.

Ego Gontrode Menendiz, filia de Menendo Roderici, dono atque concedo fratribus Superaddi totam meam portionem siue hereditatem ecclesiasticalem et laicalem, que ego ganaui de uiro meo Pelagio Uacario pro meis arris et portionem de filio meo Menendo Pelagii in cunctis locis, scilicet ut supra resonat pro precio nominato uno equo adpreciato LX solidos et tribus arientiis optimis et XII ouibus et III solidos, et pro animabus nostris.

Ego Petrus Egorido dono meam portionem de Uilariquinti pro medietate unius uacce.

Ego Menendus Pelagii, filius de Pelagio Menendiz, et uxor mea Cris-

tina Pelagii, filia de Pelagio Falaza, damus unam leiram in illa orta de Reparadde, et aliam leiram in Canas circam uereeam, pro una uacca cum filio et in robore in unum caseum et Iª talega de cibaria.

Tumbo I, fols. 191 v.-194 v.

636

Sin fecha

KARTA DE COUAS

Ego Iohannes Menendiz una cum g[er]manis meis et omnis uox nostra damus nostram portionem de hereditate de Couas pro XXXªII solidos, et est pernominata de IIIIª portione de hereditate de Couas, excepta inde portione de Petro Barragane, et de aliis tribus partibus accipe medietatem et de medietatem que remanet comparauimus medietatem de Pelagio Ueremudi et de Froyla Froyle et de uxore eius Argio Ueremudi et Guntrode Ueremudi pro XX^ti solidos et in robore unum caseum.

Tumbo I, fol. 194 v.

637

A. 1163, Febrero 1 P.

DE PUMARE DE SARATELOS

Era Mª CCª Iª, kalendas februarii. Ego Martinus Pelagii et Petrus Pelagii et Maria Pelagii et sua germana, filii de Pelagio Gundisalui de uilla Sanchi, una cum nepotibus de Martino Suarii de Sarantes et suprini de Roderico Martini de Sarantes, damus et confirmamus per cartam uenditionis uobis fratribus Superadi nostram portionem de illo pumare de Sarantelos que habemus uobiscum et IIIIª portione cum suo terreno et medietas de VIª macenariis nouis pro una uacca cum filio optima et pro Iº quartario de ordeo et Iº solido in robore, et fiunt ita XV solidos et medium. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Arias ts., Martinus ts., Fernandus ts., Rodericus ts., Pelagius qui notuit.

Tumbo I, fols. 194 v.-195 r.

638

A. 1171, Abril 13 P.

KARTA DE UILLA ULFI

Sub Christi nomine. Ego Froyla Froyle et omnis uox mea facio cartam donationis et confirmationis Deo omnipotenti et Beate Marie ceterisque sanctis quorum reliquie recondite manent in monasterio Superadi et uobis abbati domno Egidio et conuentui eiusdem loci, tam presenti quam futuro, de hereditate mea propria quam ego hodie habeo uel habere debeo in uilla Ulfi, unu scilicet pumare quomodo ego illud adsignaui in omni giro et insuper adicio omnem portionem quam ego habeo in Sancto Georgio de auolentia et de ganantia integram. Similiter dono atque quantam ganantiam habeo in uilla de Sarantelos. Hoc autem dono pro remedio anime mee et parentum meorum per quorum consilium et uoluntatem hoc facio et per uoluntatem uxoris ad quam preter hoc que uobis dedi cetera relinquo. Vos autem fratre Superaddi uestire me de uestris pannis debetis. Si quis autem hanc meam donationem infringere uoluerit sit maledictus et exconmunicatus et pro temerario ausu predicto monasterio D. solidos persoluat.

Facta carta in era M[a] CC[a] IX[a], idus aprilis. Qui presentes fuerunt: Petrus ts., Arias ts., Martinus ts., Rodericus Gundisalui cf., Pelagius qui notuit.

Tumbo I, fol. 195 r.

639

Sin fecha

DE PUMARE DE SARATELOS

Ego Maria Gundisalui mulier de Pelagio Heriz, una cum filio meo Petro Gundisalui et omnis uox nostra damus Deo et Beate Marie de Suparaddo nostram portionem integram quam habemus de illo pumari de Sarantelos pro precio scilicet II solidos et in robore unum caseum et pro animabus nostris.

Ego Guntrode Gundisalui Deo uota, dono meam portionem de hereditate de Reparadi in pignore pro I° boue apreciato XX II solidos.

Ego Martinus Pelagii et Petrus Pelagii damus totam nostram portionem de illo pumare de Sarantelos pro una uacca bona cum filio.

Ego Ouecus Froyle et Gundissaluus Froyle et Fernandus Froyle et Petrus Froyle et Eluira Froyle et omnis uox nostra damus medietatem de illo pumare de uilla Ulfi cum aliis octo macenariis cum suo terreno que stant subtus suam domum in pignore pro uno equo adpreciato LXX^{a} solidos.

Ego Guntrode Pelagii, germana de Petro Pelagii et de Martino Pelagii, dono meam portionem de pumare de Saratelos et est de IIII^{a} parte tercia pars.

Ego Suerius Petri et Rodericus Petri de Couas damus medietatem de una leira pro animabus nostris, circa Ueream.

Ego Iohannes Petri et Martinus Petri, filii de Petro Leolfi et Marina Petri, damus nostram portionem de illo pumare de Sarantelos, quam habuerunt cum Petro Furtado de Palaciis.

Ego Iohannes Giraldiz et Rodericus Giraldiz et Petrus Giraldiz, damus medietatem de hereditate de Octeiro per suos terminos, pro uno caballo ueiro.

Petrus Maragata dedit suam portionem de Couas pro anima sua.

Tumbo I, fol. 195 r. y v.

640

Sin fecha

Hec sunt nomina de gentibus de domno Torquil: Munio Torquil, Menendus Torquil, Nuno Torquil, Pelagius Torquil, Iohannes Torquil, Argio Torquil, Eldonza Torquil, Maior Torquil. Hoc est ius de Munio Torquil: Varçea, villa Maior et Cure, uilla Coua inter germanos.

Hereditas de Loureda uenit in portione de Argio Torquiz et de Eldonza Torquil et de Argio Torquil, benefectauit domna Ouro Menendiz de sua medietate, et medietate de Eldonza Torquiz emit eam Gundisaluus Pelagii et uxor eius Godina Petri de filio eius Gundisaluo pernominato II^{as} quintas; et alia quinta de Fernando Osorii tenemus in pignore pro uno equo de LX^{a}, tali pacto si semen non habuerit quinta permaneat et si semen habuerit et eam uoluerit extrahere reddat LX solidos; et alia V^{a}

est inde media de Maulis et media de Argio Roderici; et alia V^{a} de fratre Odoario, et domna Ouro dedit suam portionem de Nuguerosa domno Ueremudo Petri pro hereditate de Iohanne Nuniz, quam habebat in uilla Loureda, de Mero usque ad Medelam.

Tumbo I, fol. 195 v.

641

Sin fecha

... ab integro et portionem de Petro Suarii de Paterni ad obitum suum et hereditatem de Petro Ueiro de Campaniana integram.

Ego Petrus Faber dedi ad Rodericum Gundisalui unum equum super LXX^{a} IIII solidos, super VIII^{am} de hereditate de Coua.

Ego Pelagius [± 8] dono fratribus de Reparaddi meam portionem de hereditate quam habeo in Reparadi ad illo cauto usque ad mare per cartam uenditionis et per capitulum Sancti Martini de Couas pro una scilicet capa et pro uoce de furto quam ego feci in predicta Grangia.

Ego Martinus Rufus et germana mea damus nostras portiones integras per istum terminum quem supra diximus pro VII solidos et pro animabus nostris.

Tumbo I, fol. 196 r.

642

A. 1162, Noviembre 20 P.

DE HEREDITATE DE SARATELOS

Era M^{a} CC^{a}, XII kalendas decenbris. Ego Petrus Menendiz facio cartam testamenti de hereditate mea de Sarantelos prope monasterium Sancti Martini de Iuuia, ad obitum meum dono uobis ipsam hereditatem cum medietate de pane et de ganato ut sit iure perpetuo monasterii de Superaddo. Qui presentes fuerunt: Rodericus Gundisalui ts., Vela Pinioliz cf., Petrus Iohannes cf. Aliam autem medietatem de pane et de ganato

habeat uxor mea et dum uita uixero tribuam uobis de ipsa hereditate annuatim I talega de nucibus pro reuerentia de uestra hereditate et ad obitum meum remaneat uobis libera ab omni uoce mea.

Tumbo I, fol. 196 r.

643

Sin fecha

Ego Nuno Martini cognomento Nuet dono Deo et Sancte Marie de Superaddo meam portionem de illo pumare cum suo terreno que ego habeo in uilla de Sarantelos cum suo casali et cum omni bono suo pro remedio anime mee, ut sit iure perpetuo predicti monasterii. Insuper hereditatem de Petro Pego pernominata Deuesa cum sua hereditate de Reparaddi quanta mihi conuenit dono uobis eam in pignore pro XX^{ti} VI solidos et IIII denarios, quos dedit mihi Petrus Pelagii et pro I^{a} capa ualente VI solidos.

Tumbo I, fol. 196 r.

644

A. 1195, Julio 15 P.

DE HEREDITATE DE QUINTAS

Ego Petrus Oueci de Maasendi et omnis uox mea dono monasterio Superaddi per cartam testamenti iure perpetuo, meam portionem integram de hereditate quam habeo uel habere debeo in grangia de Reparadi et est pernominata media quinta de hereditate que uocatur de Quintas, et alia media Quinta est de Petro Muniz, cognomento Mauricham, et similiter dedi eam in presentia de priore domno Pelagio et de domno Martino abbate et de Iohanne Petri de Ueea et de Gundisaluo Iohannis et de Pelagio Caluo et omnium fratrum grangie de Reparaddi. Alias autem IIII^{or} V^{a}s habemus eas iam emptas sicut supra resonatur in carta ista.

Facta carta in era M^{a} CC^{a} XXX^{a} III^{a}, idus iulii.

Tumbo I, fol. 196 r. y v.

645

Sin fecha

EN EL OBISPADO DE LUGO ENTRE MERA Y LAS CAMUERAS

In Dei nomine amen. Ego Gundisaluus Zorces una cum uxore mea et filiis meis facio donationem uobis domno Petro abbati de Superado et fratribus eiusdem loci, tam presentibus quam sequturis in honore Beate Marie et omnium sanctorum de hereditatibus meis propriis quas habeo uel habere debeo de auis et parentibus meis inter Mera et Camoiras in loco Frayulfe et Laxa et Felguera et in castro de Uigo et de Facoy et de Azeuedo cum suis exitibus, reditibus, arboribus, fontibus, pratis, montibus et omni pleno iure sicut nos hactenus eas possedimus et habuimus itaque in supradictis locis nichil ego uel aliquis homo meus pro me possideat aut requirat. Si quis hanc donationem uobis infringere tentauerit sit maledictus a Domino et cum Iuda traditore damnatus, amen. Ego Gundisaluus Zorzes miles vna cum vxore mea hoc scriptum roboro *[sig.]*.

Tumbo I, fol. 196 v.

---

[1] De letra algo posterior y tinta distinta.

UNIVERSIDADE DA CORUÑA
Servicio de Bibliotecas
1701055072

Ministerio de Cultura
de Educación y Ciencia